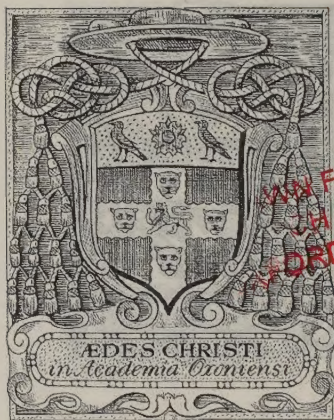

AGATHIAE MYRINAEI
HISTORiarUM
LIBRI QVINQUE

J/ XVI. 3. 83

CHRIST CHURCH LIBRARY
OXFORD OX1 1DP

Christ Church

T006607

WITHDRAWN
CHRIST CHURCH LIBRARY
OXFORD

AGATHIAE MYRINAEI HISTORIARUM
LIBRI QUINQUE

CORPUS FONTIUM
HISTORIAE BYZANTINAE

CONSILIO SOCIETATIS INTERNATIONALIS
STUDIIS BYZANTINIS PROVEHENDIS
DESTINATAE EDITUM

VOLUMEN II
AGATHIAE MYRINAEI
HISTORIARUM LIBRI QUINQUE
RECENSUIT
RUDOLFUS KEYDELL

SERIES BEROLINENSIS

APUD WALTER DE GRUYTER ET SOCIOS
BEROLINI MCMLXVII

AGATHIAE
MYRINAEI
HISTORIARUM
LIBRI QUINQUE

RECENSUIT
RUDOLFUS KEYDELL

APUD WALTER DE GRUYTER ET SOCIOS
BEROLINI MCMLXVII

Gedruckt mit Unterstützung der Deutschen Forschungsgemeinschaft

Archiv-Nr. 33 60 671

©

1967 by Walter de Gruyter & Co., vormals G. J. Göschen'sche Verlagshandlung — J. Guttentag,
Verlagsbuchhandlung — Georg Reimer — Karl J. Trübner — Veit & Comp., Berlin 30

Printed in Germany

Alle Rechte, insbesondere das der Übersetzung in fremde Sprachen, vorbehalten. Ohne ausdrückliche Genehmigung
des Verlages ist es auch nicht gestattet, dieses Buch oder Teile daraus auf photomechanischem Wege (Photokopie,
Mikrokopie, Xerokopie) zu vervielfältigen

Satz und Druck: Walter de Gruyter & Co., Berlin 30

Bei der Herstellung der vorliegenden Ausgabe ist mir Unterstützung von vielen Seiten zuteil geworden. Zu Dank verpflichtet bin ich Rudolf Kassel, der nicht nur die Korrektur des griechischen Textes gelesen, sondern auch durch Kritik und eigene Vorschläge die Ausgabe gefördert hat. Weiter habe ich für mannigfache Hilfe und Auskünfte zu danken Mrs. Averil Cameron, Abbé Paul Canart, Scriptor an der Biblioteca Apostolica Vaticana, Ernst Heitsch, für unermüdliche Hilfe bei der Korrektur Tilman Krischer.

Das Institut de Recherche et d'Histoire des Textes in Paris hat mir Mikrofilme der in Breslau und auf dem Athos befindlichen Handschriften zur Verfügung gestellt. Auch von den übrigen Handschriften, mit Ausnahme des Marcianus, standen mir Mikrofilme zur Verfügung. Teile dieser Handschrift sowie der in Florenz und im Vatikan befindlichen Handschriften habe ich im Oktober 1963 an Ort und Stelle verglichen.

Berlin-Zehlendorf, im Januar 1967

Rudolf Keydell

EINLEITUNG

Leben des Agathias und Inhalt seines Geschichtswerkes

Was wir über das Leben des Agathias wissen, verdanken wir zum größten Teil ihm selbst¹. In der Vorrede zu seinem Geschichtswerk berichtet er, daß er aus Myrina in Kleinasien stammte, daß sein Vater Memnonios hieß und daß er selbst den Beruf eines Rechtsanwalts ausübte. Wie wir aus einem seiner Epigramme (Anth. Pal. VII 552) erfahren, war sein Vater Rhetor; seine Mutter, Perikleia, starb, als ihr Sohn drei Jahre alt war², und wurde in Byzanz bestattet. Hier ist also Agathias aufgewachsen. Sein Geburtsjahr ist nicht überliefert, aber da er zur Zeit des Erdbebens vom Jahre 551 zum Studium der Jurisprudenz in Alexandria weilte (2, 15, 7), so mag er um 530 geboren sein. Sein Studium setzte er in Byzanz fort³. Hier hat er das Erdbeben vom Dezember 557 erlebt, hier war er auch später als Rechtsanwalt (σχολαστικός) tätig⁴. Sein Todesjahr ist ebensowenig überliefert wie sein Geburtsjahr. Das letzte Ereignis, das er in seinem Geschichtswerk erwähnt, ist der Tod Chosroës' I., der in den Februar 579 fällt (4, 29, 10). Dagegen hat er die Thronbesteigung des Kaisers Maurikios (August 582) nicht mehr erlebt, denn er hätte es sonst nicht unterlassen, ihn 4, 29, 8 als zukünftigen Kaiser zu bezeichnen⁵. Dazu stimmt, daß Menander Protektor, der Fortsetzer des Agathias, in der Einleitung zu seinem Werk erklärt, er habe dieses nach des Maurikios

¹ Vgl. W. S. Teuffel, Agathias aus Myrine, in *Philologus* 1, 1846, 495—511 = Studien und Charakteristiken 2. Aufl. (1889) 296—314.

² Danach muß mit dem Bruder in dem Epigramm App. Plan. 316 (s. Zeugnis Nr. 1) der Bruder des Vaters gemeint sein. Wenn die Bemerkung des Korrektors des Palatinus zu Anth. Pal. VII 593 richtig ist, hatte Agathias eine Schwester Eugenia, die vor ihm starb.

³ Hier weihte er, ebenso wie drei Kommilitonen, im vierten Jahr seines Studiums sein Bild dem Erzengel Michael, Anth. Pal. I 35. Vgl. auch V 292.

⁴ Ob er vorher andere praktische Tätigkeit in Kleinasien ausgeübt hat, ist nicht sicher, da die Echtheit der Epigramme Anth. Pal. IX 642—644 auf eine Latrine in Smyrna zweifelhaft ist. Sicher ist dagegen ein Aufenthalt in Tralles (Hist. 2, 17, 6).

⁵ So Teuffel S. 299.

Thronbesteigung und nach dem Tode des Agathias begonnen. Agathias ist also zwischen dem Februar 579 und dem August 582 gestorben, somit etwa fünfzig Jahre alt geworden.

Auch über seine Schriftstellerei berichtet Agathias in der Vorrede zu seinem Geschichtswerk. Danach hat er schon in früher Jugend die Dichtkunst gepflegt und kurze Gedichte erotisch-mythologischen Inhalts in Hexametern verfaßt, die er *Daphniaka* nannte. Ferner sammelte er Epigramme seiner Zeitgenossen und fügte eigene hinzu^{5a}. Auch noch von vielen anderen poetischen Bemühungen spricht er. Während diese und die *Daphniaka* verloren sind, sind von dem *Kyklos*, wie der Titel seiner Epigrammsammlung lautete, große Teile in die Pfälzer Anthologie und die des Planudes übergegangen. Nach der *Suda* hat er auch prosaische Werke (außer dem Geschichtswerk) verfaßt, von denen nichts erhalten ist⁶. Sein Geschichtswerk begann er erst nach dem Tode Justinians (Praef. 21) unter der Regierung Justins II. (565—578). Wie er ausdrücklich betont, war es seine Absicht, Prokops von Kaisareia Werk *De bellis* fortzusetzen. Daher beginnt die Darstellung mit dem 26. Regierungsjahr Justinians (1. April 552—31. März 553), mit dem Prokop sein Werk abgeschlossen hatte (Bell. 8, 33, 26). Sie reicht bis zum Jahre 559, aber es ist kein Zweifel, daß Agathias die Absicht hatte, sie weiterzuführen. Das zeigen Verweisungen auf später zu Berichtendes, wie den Tod des Justinos, Sohnes des Germanos, im Jahre 566 (4, 22, 9) und die Vernichtung der Kotriguren und Utiguren (5, 25, 5). Offenbar hat ihn der Tod an der Vollendung seines Geschichtswerkes gehindert.

Dieses enthält so, wie es vorliegt, in Buch 1 und 2, 1—14 die Darstellung der Kämpfe gegen Gothen, Franken und Alamannen in Italien vom Herbst des Jahres 552 bis zum Jahre 555, mit einem Ausblick auf die Vereinigung der fränkischen Teilreiche unter Chlothar (558 oder 559), in Buch 2, 18—5, 2 die Ereignisse in der Lazica von 554 oder 555 bis 558, in 5, 3—25 Ereignisse in und um Konstantinopel vom Dezember 557 bis 559. Da die Erzählung durch z. T. recht umfangreiche Exkurse unterbrochen wird, sei zur Orientierung folgende Übersicht gegeben⁷:

Vorrede: Persönliches. Inhaltsangabe von Prokops Werk *De bellis*.

^{5a} Über den Zeitpunkt der Veröffentlichung dieser Epigrammsammlung (Anfang der Regierungszeit Justins II.) jetzt Averil und Alan Cameron im *Journal of Hellenic Studies* 86, 1966, 6—25.

⁶ Einige Scholien zu Pausanias wurden von R. Reitzenstein, *Hermes* 29 (1894) 237, dem Agathias zugeschrieben.

⁷ In der Chronologie folge ich Ernst Stein, *Histoire du Bas-Empire* T. 2 (1949).

1, 1—22: Ereignisse in Italien nach Niederlage und Tod Tejas (Herbst 552) bis zum Winter 553/4. Auf Ersuchen der Gothen ziehen Franken und Alamannen unter Leutharis und Butilinos nach Italien. Dazwischen 2—4 Exkurs über die Sitten der Franken und ihre Geschichte seit Chlodwigs Tode 511.

2, 1—13: Mit Beginn des Frühlings 554 Zug der Franken unter Leutharis und Butilinos nach Süditalien. Leutharis stirbt nach der Rückkehr in Venetien, Butilinos fällt in der Schlacht am Casulinus (Vulturno), sein Heer wird aufgerieben (Herbst 554). Belagerung der Gothen in Campsa durch Narses. 14: Beginn des Frühlings 555. Campsa ergibt sich. Der junge Frankenkönig Theodebald stirbt, das gesamte Frankenreich fällt schließlich an Chlothar (558 oder 559). 15—17: Erdbeben vom Sommer 551, Berytos und Kos zerstört. Erdbeben in Tralles 27 v. Chr. 18—21: Ereignisse in der Lazica. Die Darstellung setzt Prokop fort, doch ist es unsicher, ob sie mit dem Jahre 554 oder dem Frühling 555 beginnt. Der persische Feldherr Mermeroës nimmt Telephis ein, stirbt (Sommer 555). 23—32: Exkurs. Sitte und Religion der Perser, Ursprung der Sassaniden, Chosroës und der Philosoph Uranios.

3, 1. Zweite Vorrede. Persönliches. 2—14: Ernennung des Nachoragan zum Nachfolger der Mermeroës. Ermordung des Lazenkönigs Gubazes durch römische Feldherrn (etwa Spätsommer 555). Niederlage der Römer bei Onoguris. Der Winter (555/6) bricht an (8, 3). Wirkung des Mordes auf die Lazen. Tzathes von Justinian zum König bestimmt. 15—28: Mit Beginn des Frühlings 556 Ankunft des Nachoragan und des Tzathes in der Lazica. Die Misimianer ermorden den römischen Feldherrn Soterichos, schicken eine Gesandtschaft zu den Persern, um zu ihnen überzugehen. Nachoragan wird nach einem Angriff auf die Römer schließlich in die Flucht geschlagen. Der Winter (556/7) bricht an. Nachoragan kehrt nach Iberien zurück.

4, 1—11: Prozeß gegen die Mörder des Gubazes. 12: Während das römische Heer überwintert, schicken die Misimianer eine Gesandtschaft zu Nachoragan nach Iberien (Dublette zur Gesandtschaft in 3, 17; s. Stein S. 812). 13—20: Der Frühling bricht an (in Wahrheit gehören die folgenden Ereignisse noch in das Jahr 556; Stein a. O.). Expedition gegen die Misimianer, beginnt im Sommer, wird aber zunächst durch Anwesenheit einer persischen Abteilung behindert. Mit Beginn des Winters (15, 4) ziehen die Perser ab, die Römer dringen in das Gebiet der Misimianer ein, die sich schließlich ergeben. 21—22: Justinian setzt den Feldherrn Martinos ab, ernennt dafür Justinos, Sohn des Germanos, zum στρατηγὸς αὐτοκράτωρ (557). Untaten des in dessen Gefolge befindlichen Johannes. 23—30, 5: Schindung des

Nachoragan auf Befehl des Chosroës. Ursprung dieser Bestrafung. Liste der Sassaniden. 30, 6—10: Chosroës schickt Zich zu Friedensverhandlungen nach Byzanz. Waffenstillstand (wohl Herbst 557).

5, 1—2: Expedition gegen die Tzanen (wohl 558). 3—9: Erdbeben in Byzanz im Dezember 557. Über Ursachen von Erdbeben. Der Architekt Anthemios. Wiederherstellung der Sophienkirche (562). 10: Mit Beginn des Frühlings (558) die Pest in Byzanz. 11—25: Einfall der Kotriguren unter Zabergan (559), ihre Niederlage durch Belisar. Gegenseitige Vernichtung der Kotriguren und Utiguren.

Zeugnisse über Agathias

1. Appendix Planudea 316.

ΜΙΧΑΗΛΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

Ἡ πόλις Ἀγαθίαν τὸν ῥήτορα, τὸν στιχαιοδόν,
 δίζυγος εὐεπίης ῥυθμὸν ἀγασσάμενη,
 ὥς μήτηρ ἐτέλεσεν ἐφ' υἱέι, καὶ πόρε τήνδε
 εἰκόνα, καὶ στοργῆς μάρτυρα καὶ σοφίης·
 Μεμνόνιον δὲ τοκῆα κασίγνητόν τε σὺν αὐτῷ
 ἔστησεν, γενεῆς σύμβολα σεμνοτάτης.

2. Euagrius, hist. eccl. 4, 24: πέπρακται δὲ καὶ ἕτερα τῷ Нарсῆ λόγου πολλοῦ ἄξια, Βουσελίνον καὶ Σινδουάλδον καταπολεμήσαντι, καὶ τὰ πολλὰ προσκτησαμένῳ μέχρι ὠκεανοῦ. ἅπερ Ἀγαθία μὲν γέγραπται τῷ ῥήτορι, οὕτω δὲ ἐς ἡμᾶς ἀφίεται.

3. Derselbe ebenda 5, 24: τὰ ἐχόμενα δὲ τούτοις Ἀγαθία τῷ ῥήτορι καὶ Ἰωάννῃ ἐμῷ τε πολίτῃ καὶ συγγενεῖ καθ' εἶρμόν ἱστόρηται, μέχρι τῆς Χοσρόου τοῦ νέου πρὸς Ῥωμαίους φυγῆς καὶ τῆς εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ἀποκαταστάσεως.

4. Joannes Scholasticus Epiphaniensis p. 375 Dindorf: τὰ μὲν ὅσα Ῥωμαῖοί τε καὶ Μηδοὶ πολεμοῦντες ἀλλήλοις ἔπαθόν τε καὶ ἔδρασαν κατὰ τὴν Ἰουστινιανοῦ τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος βασιλείαν, γέγραπται Ἀγαθία τῷ Μυριναίῳ, ἀνδρὶ τοῖς ἐν Βυζαντίῳ ῥήτορσι καταλεγέντι διαφανῶς καὶ μετὰ γε Προκόπιον τὸν Καισαρέα τὰ πρὸς τοὺς βαρβάρους πραχθέντα ἀναγράφαντι.

5. Menander Protector p. 2 Dindorf = Suidas ed. Adler 3 p. 362, 10: ὠρμήτην ἐπὶ τήνδε τὴν συγγραφὴν ἄρξασθαι μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ Ἀγαθίου καὶ τῆς ἱστορίας ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν.

6. Suda s. v. Ἀγαθίας: σχολαστικός, Μυριναῖος, ὁ γράψας τὴν μετὰ Προκόπιον ἱστορίαν τὸν Καισαρέα, τὰ κατὰ Βελισάριον καὶ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Λιβύῃ πράξεις, τουτέστι τὰ κατὰ Нарсῆν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ

τὰ ἐν Λαζικῇ καὶ Βυζαντίῳ. οὗτος συνέταξε καὶ ἕτερα βιβλία ἑμμετρὰ τε καὶ καταλογάδην, τὰ τε καλούμενα Δαφνιακά καὶ τὸν Κύκλον τῶν νέων Ἐπιγραμμάτων, ὃν αὐτὸς συνῆξεν ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν ποιητῶν. συνήκμασε δὲ Παύλῳ τῷ σιλεντιαρίῳ καὶ Μακεδονίῳ τῷ ὑπάτῳ καὶ Τριβουνιανῷ ἐπὶ τῶν Ἰουστινιανοῦ χρόνων.

Die Handschriften

Die Handschriften, die die Historien des Agathias enthalten, sind festgestellt und aufgezählt von Maria Elisabetta Colonna, *Gli storici bizantini dal IV. al XV. secolo*, I. Storici profani, Napoli 1956, S. 3 und Gyula Moravcsik, *Byzantinoturcica I*, 2. Aufl., Berlin 1958 (Berliner Byzantinistische Arbeiten 10) S. 215. Dazu kommt die Hs⁸ A, auf die Bruno Gentili aufmerksam gemacht hat (I codici e le edizioni delle „Storie“ di Agatia, *Bollettino dell' Istituto Storico Italiano per il Medio Evo e Archivio Muratoriano* 58, 1944, 163—176).

I. Handschriften, die den vollständigen Text enthalten oder enthielten

V = Vaticanus graecus 151, jetzt in zwei Bänden, 245 Blätter, enthält auf f. 2—241^r die Historien des Agathias, auf f. 241^v—245^v Ἀποφθέγματα φιλοσόφων⁹. Der Hauptteil (ab f. 41bis) auf Pergament, Schrift des 10.—11. Jahrhunderts (V^b). Zwei- bis viermal auf jeder Seite ist eine Zeile über den linken Rand vorgerückt, ohne daß damit ein Sinnesabschnitt bezeichnet wäre. Recto von f. 41bis stark abgerieben, so daß die Schrift teilweise nicht zu erkennen ist. Der Text dieser Seite beginnt mit τότε δὴ S. 65 Zeile 14 dieser Ausgabe, die Verso-Seite mit τάτην ἀτεχνῶς ebenda Zeile 25. Auf dem unteren Rand von f. 189^v in slavischer Sprache und Schrift eine Widmung: Dem Großfürsten Wassilij Dimitrievicz erweist die Proskynese dein elternloser Ivan. Dieser Wassilij regierte in Moskau von 1389 bis 1425. Die unvollständige Hs ist ergänzt worden durch die Blätter 2—41 (Papier, V^a). Am Schluß des auf diesen Blättern stehenden Textes, der bis ἐπικλινόμενοι S. 65, 24 dieser Ausgabe reicht, am unteren Rand die Bemerkung: Lacuna paginae unius, quam reparat folium 1 versum., dahinter von anderer Hand: (membr.), auf f. 41bis v oben:

⁸ Die Abkürzungen Hs = Handschrift, Hss = Handschriften werden im folgenden verwendet.

⁹ Hinweis darauf bei C. Wachsmuth in: Festschrift zur 36. Philologenversammlung 1882, S. 36. Herangezogen (nicht herausgegeben) von L. Sternbach, *De gnomologio Vaticano inedito*, Wiener Studien 9, 1887, 175 ff., 10, 1888, 1 ff. und 211 ff. (Neudruck Berlin 1963).

Vide praecedentia fol. 41 verso; hier ist auch στενο vor τήτην ergänzt. Die Schrift dieses ersten Teils ist, wie Giov. Mercati erkannt hat¹⁰, die des russischen Metropoliten und römischen Kardinals Isidor¹¹. Mercati vermutet mit Recht, daß die Hs sich in Moskau befand und Isidor sie entweder 1438 auf seiner Reise zum Konzil oder, weniger wahrscheinlich, 1443 nach seiner Flucht aus Moskau nach Italien brachte. Wann Isidor den fehlenden Teil des Textes ergänzt hat, ist nicht mit Sicherheit zu sagen. Schwerlich hat er während des Konzils dazu Zeit gefunden. Auch hat er die noch unvollständige Hs seinem Freund Bessarion geliehen, der davon eine Abschrift nehmen ließ, die im Marcianus 522 vorliegt. In Betracht käme vielleicht der Aufenthalt in Konstantinopel 1446; damals hat er sich in der Tat Hss abschreiben lassen¹². Aber ob er Muße zu eigener Abschrift eines ziemlich umfangreichen Textes fand, ist doch fraglich. Auch würde die Voraussetzung sein, daß er seine Hs mit auf die Reise genommen hatte. Am wahrscheinlichsten ist doch wohl, daß er die Abschrift vornahm, als er nach seinen Reisen in Rom Ruhe von den Geschäften

¹⁰ Giovanni Mercati, *Scritti d'Isidoro il cardinale ruteno*, Roma 1926 (*Studi e testi* 46). Über die Agathias-Hs. S. 65.

¹¹ Isidor, nach Mercati S. 24 im vorletzten Dezennium des 14. Jahrhunderts in Morea geboren, Igumenos des Klosters vom hl. Demetrios in Konstantinopel, als solcher 1434 auf dem Konzil zu Basel, 1436 zum Metropoliten der russischen Kirche ernannt, traf am 2. April 1437 in Moskau ein, brach bereits am 8. September 1437 auf, um am Konzil zu Ferrara teilzunehmen, wo er am 15. August 1438 eintraf. Zusammen mit Bessarion verfocht er hier und in Florenz eifrig die Sache der Union. Nach Beendigung des Konzils ging er von Florenz nach Pisa, dann nach Venedig. Am 18. Dezember 1439 von Eugen IV. zusammen mit Bessarion in das Kardinalskollegium aufgenommen, schiffte er sich am 22. Dezember nach Pola ein und reiste über Ungarn und Polen nach Moskau, wo er am 19. März 1441 eintraf. Als er hier die Union verkünden ließ, ließ ihn Wassilij II., ein Sohn des in der Hs genannten Wassilij, als Gefangenen in das Tschudow-Kloster bringen. Von dort floh er am 15. September 1441 nach Twer, wo ihn der Fürst Boris bis zum 4. März 1442 in Haft behielt. Er gelangte sodann über Litauen und Polen nach Italien. Am 11. Juli 1443 wurde er vom Papst in Siena empfangen und sofort mit einer Mission, nach Griechenland und Rußland betraut, zu der er am 28. August 1443 aufbrach. Von dieser Reise ist wenig bekannt. 1446 war er sicher in Konstantinopel. Damals kehrte er erst nach dem Tode Eugens IV. (Anfang März 1447) nach Rom zurück. 1452 wurde Isidor nochmals nach Konstantinopel geschickt. Er brach am 20. März auf, kam im November an und blieb bis zur Eroberung der Stadt am 29. Mai 1453. Es gelang ihm zu fliehen. Am 7. Juli war er in Candia, im November in Venedig und ging dann über Bologna nach Rom. Durch Verfügung vom 10. und 25. Mai 1455 überließ ihm Papst Calixtus III. etwa 62 Hss aus der päpstlichen Bibliothek *ad usum vitae*. In den letzten Lebensjahren kränkelte er. Er starb am 23. April 1463. — Diese Daten nach P. Pierling, *La Russie et le Saint-Siège*, T. 1, Paris 1896, Kap. 1 und 2; Mercati passim; Adolf Ziegler, *Die Union des Konzils von Florenz in der russischen Kirche*, Würzburg 1938 (*Das östliche Christentum* 4/5).

¹² Mercati S. 73 ff.

fand, also etwa um 1455. Dann wird sich auch die Hs, die ihm als Vorlage diente, in Rom befunden haben.

Codices Vaticani Graeci, rec. Joh. Mercati et P. Franchi de Cavalieri, T. 1, Romae 1923, S. 173 f., Addenda S. XXVIII. Gentili S. 163.

L = Leidensis ex leg. Vulcanii 54. 14. Jh., Papier. 132 Blätter. Gezählte Quaternionen α'—ιζ'. Gehört zusammen mit ex leg. Vulc. 56 (Quaternionen ιη'—λγ'). Vulc. 54 enthält: Agathias' Historien (f. 1—132r), das Epigramm des Agathias Anth. Pal. IX 482 (f. 132r, 132v) und, fälschlich dem Agathias zugeschrieben, das Epigramm des Leonidas Alexandr. Anth. Pal. IX 344. Vulc. 56 enthält: Procop. De aedificiis Justiniani (Haury Ausg. S. VI), Gedichte des Nikephoros Blemmydas, Constantinus Porphyrogenetus De thematibus Buch I, Verschiedenes. Vulc. 54 war die Grundlage für die Agathias-Ausgabe, die Bonaventura Vulcanius (de Smed) 1594 erscheinen ließ. Er hatte die Hs zusammen mit Vulc. 56 aus dem Nachlaß des englischen Arztes John (nicht Thomas, wie Vulcanius irrthümlich¹³ schreibt) Clement oder Clements erworben, der am 1. Juli 1572 in Mecheln gestorben war.

Die Vorlage der Hs ist offenbar an mehreren Stellen unleserlich gewesen. L hat in solchen Fällen Raum freigelassen. Zahlreiche Randbemerkungen, auch textkritischen Inhalts, teils von Vulcanius herrührend, teils älter. Von ihnen sind in den Apparat aufgenommen Lesarten, die auf Kollation mit einer anderen Hs beruhen können, und richtige oder erwähnenswerte Konjekturen, die nicht in anderen Hss belegt sind.

Bibliotheca Universitatis Leidensis. Codices manuscripti. I. Codices Vulcaniani. 1910. S. 23.

O = Ottobonianus graecus 82, 14. Jh., Papier, 145 Blätter. Auf dem zweiten, ungezählten Blatt: Joannis Angeli Ducis ab Altaemps ex Graeco m. s. Nr. 82. Agathii Scholastici historiae Romanae. non si sa se sia stampato. Von Angelo Mai hinzugefügt: Procopii de bello Vandalico. Nach der modernen Zählung, die zum Teil an Stelle einer älteren getreten ist, enthalten Bl. 1—84 Agathias, Bl. 85—145 Procop. Bell. 3, 4 p. 330, 22 Haury ἐπιβουλήν bis 4 Schluß. Die Quaternionen-Zählung ist am unteren Rande z. T. erhalten: Bl. 1 τεσσαρακοστὸν ὄγδοον, Bl. 9 τεσσαρακοστὸν ἕννατον, Bl. 17 πεντηκοστὸν, Bl. 33 πεντηκοστὸν δεύτερον, Bl. 41 πεντηκοστὸν τρίτον, Bl. 49 πεντηκοστὸν τέταρτον, Bl. 57 πεντηκοστὸν πέμπτον, Bl. 71 πεντηκοστὸν ἑβδομον, Bl. 79 πεντηκοστὸν ὄγδοον, Bl. 93 ἐνδέκατον, Bl. 110 τρισκαίδέκατον.

¹³ In der Vorrede zu seiner Ausgabe des 1. Buches De thematibus des Constantinus Porphyrogenetus, Ex officina Plantiniana 1588, f. 3v. Über Clement siehe den Artikel im Dictionary of National Biography.

Die ältere Blattzählung zeigt, daß früher auf Bl. 68 der jetzt mit Bl. 85 (früher 69) beginnende Quaternio 10 des Prokoptextes folgte, dann der jetzt mit Bl. 71 (früher 77) beginnende Quaternio 57 des Agathias, darauf der jetzt mit Bl. 79 (früher 85) beginnende Ternio 58, der den Schluß des Agathias-Textes enthält, dann als Bl. 91 das jetzige Bl. 70 und als Bl. 92 das jetzige Bl. 69. Es ergibt sich, daß von Quaternio 56 die ersten beiden Blätter verlorengegangen sind und die beiden letzten, die nun lose waren, in falscher Reihenfolge dem Schluß des Bandes angeheftet wurden. In der Lücke ist der Text von S. 152, 5 dieser Ausgabe ἐπὶ Μαρσούα bis 156, 12 ἡρίθμησε verlorengegangen. Wie Haury gezeigt hat, gehört die Hs mit dem Ambros. A 182 sup. zusammen, der die Quaternionen 17—47 des Prokoptextes umfaßt. Der Ambros. trägt den Vermerk: *codex ex Thessalia*.

Wenig Randbemerkungen.

Ern. Feron et Fab. Battaglini, *Codices manuscr. graeci Ottoboniani Biblioth. Vat.*, Roma 1893, S. 51. J. Haury, *Sitzungsber. Bayer. Akad. d. Wiss., Philos.-philol. u. hist. Cl.* 1895, 147ff. Derselbe, *Ausg. des Procop Bd. 1* S. XXX. Gentili S. 164. Das Fehlen der zwei Blätter ist nirgends vermerkt.

W = Vaticanus graecus 152. 14.—15. Jh., Papier. 379 Bl. Inhalt: Bl. 1—141 Procop. De bell. Buch 1—4. Bl. 142—149 Plut. Conviv. septem sap. (teilweise). Bl. 150—319 Procop. De bell. Buch 5—8. Bl. 320—379 Agath. Hist. Die Hs ist von fünf Schreibern geschrieben, vom letzten (15. Jh.) der ganze Agathias. Doch wechselt die — sehr häßliche — Schrift bisweilen unvermittelt. Zahllose orthographische Fehler. Der Schreiber scheint von dem künstlichen Griechisch, das er abzuschreiben hatte, nicht viel verstanden zu haben; hat er doch sogar einmal (124, 24) den Artikel ὁ vor ἡγεμόνας gesetzt. Offenbar hielt er das Wort für einen nach neugriechischer Weise gebildeten Nominativ. — Keine Randbemerkungen.

Giov. Mercati et P. Franchi de' Cavalieri, *Codices Vaticani graeci T. 1. Romae* 1923, S. 174f. Dom. Comparetti, *La guerra gotica di Procopio di Cesarea*, Vol. 1, Roma 1895, S. XXIVf. J. Haury, *Ausg. des Procop. Vol. 1*, S. XXXIIff. Gentili S. 164.

A = Athous, Codex der Laura 1048—Θ 186. Er enthält auf Papier und in Schrift des 15. Jahrhunderts unter dem Titel Ἀγαπίου (sic) ρήτορος ἱστορίαι τῆς Περσῶν βασιλείας auf Bl. 1—23^v den Text der Historien von Anfang an bis τῶν φράγγων S. 59, 18 dieser Ausgabe, dann, nach einem Vermerk ἐνταῦθα λείπει am unteren Rande von Bl. 23^v, auf Bl. 24^r, dessen unterer Rand den Vermerk τοῦτο ἐστὶν ἐκ τῶν τοῦ προκοπίου ἱστοριῶν trägt, bis Bl. 31^v Procop. De bellis 3, 9, 12 βασιλέα (Ausg. Haury 1 S. 353, 15) bis 3, 15, 7 παρακαταθέσθαι

(377, 5), dann wieder auf Bl. 32^v bis 47^v Agathias von πεφυκός S. 95, 23 dieser Ausgabe bis ἀπειρημένον S. 129, 14. Es folgt, laut Katalog, auf Bl. 48^v—101 Ἰωσήπου περί ἀλώσεως, auf Pergament, ebenfalls unvollständig.

Spyridon of the Laura and Sophronios Eustratiades, Catalogue of the greek manuscripts of the Laura on Mount Athos, Cambridge 1925, S. 161. Daß die Hs auch ein Stück Prokop enthält, haben die Verfasser nicht bemerkt. Gentili S. 167.

M = Venetus Marcianus 522, 15. Jh., Pergament, 233 Bl. Die Hs stammt aus dem Besitz Bessarions, wie eine Eintragung von seiner Hand angibt¹⁴. Sie enthält: Dion. Halic. de charact. Lys., Lys. orat., Gorg. Helena, Alcidas, Antisth., Demades, auf Bl. 101—154 die Historien des Agath. von τὸ δυσέμβολον S. 66, 8 dieser Ausgabe bis Schluß, dazu die Ἀποφθέγματα φιλοσόφων, anon. de nominibus et ordinibus mil. ad Hadrianum, Theognis, Phocyl. sententiae, Pythag. aureum carmen, Moschus' Europa, Musaeus, Theocr. syr., Ps.-Longin. de sublim. Der Agathias-Text wurde zwischen 1438 und 1463, wahrscheinlich vor 1455, geschrieben¹⁵. Auf Bl. 101^r unten mit roter Tinte: ἱστορία ἀγαθίου σχολαστικοῦ ἐν πέντε βιβλίοις. ἑλλείπει τὸ α' ὄν ὅλον καὶ τοῦ δευτέρου μέρος τὸ πλεόν.

A. Zanetti et A. Bongiovanni, Graeca D. Marci Bibliotheca, 1740, S. 281 f. Gentili 164 f.

P = Persona. Die lateinische Übersetzung des Persona muß an dieser Stelle genannt werden, da sie, wie unten gezeigt werden wird, keine der erhaltenen Hss als Vorlage benutzt hat. Christoforo Persona, 1416—1486, stand im Dienste des Kardinals Isidor¹⁶, erhielt auf dessen Bitten am 20. Febr. 1456 das Priorat von Santa Balbina, hatte, wie Theodorus Gaza (†1478) in einem Briefe an ihn behauptet¹⁷, das Griechische schon früh, und zwar in Griechenland erlernt, übersetzte außer Agathias neben anderen, vornehmlich Kirchenschriftstellern, auch Prokop. 1484 wurde er Präfekt der vatikanischen Bibliothek. Die Agathias-Übersetzung liegt in mehreren Hss. mit verschiedenen Widmungen vor¹⁸. Von den im Druck erschienenen Ausgaben sind die ältesten:

¹⁴ Vgl. auch Omont, Revue des Bibliothèques 4, 1894, 304.

¹⁵ S. oben S. XII.

¹⁶ „Al servizio del cardinale Ruteno“ G. Marini, Degli archiatri pontefici 2, 227 bei Mercati (oben S. XII) 65, 1; „familiaris continuus commensalis“ Apostolo Zeno, Dissertazioni Vossiane, Venezia 1753, vol. 2, 134 bei P. Paschini, Un ellenista romano del Quattrocento, Atti dell' Accademia degli Arcadi vol. 19/20, 46.

¹⁷ Paschini 47.

¹⁸ Einige derselben sind verzeichnet von Edith Hoffmann, Agathias-Handschriften in der Corvina, in Magyar Könyvszemle 31, 1924, 9—12. Bericht hierüber in La Bibliofilia 28, 1927, 209.

Romae 1516 apud Jacobum Mazochium. Die Ausgabe weist zahlreiche Lese- und Druckfehler und auch einige Lücken auf.

Augustae Vindelicorum 1519 in officina Sigismundi Grimm atque Marci Wirsung. Auf der Rückseite des Titelblattes ein Brief des Rem. UJ Doctor Canonicus Pataviensis, in dem er sagt, er habe agathium . . . ope Sigismundi Scheufler Canonici frisingensis suffragante vetusto et mea sententia emendato admodum codice gereinigt und zum Druck gebracht. Die Ausgabe ist sorgfältiger gedruckt, hat aber 13, 7 barbarorumque gegenüber dem richtigen avarorumque der ersten Ausgabe.

Von dieser zweiten Ausgabe hängen die später erschienenen direkt oder indirekt ab, die des Beatus Rhenanus in seiner Ausgabe von Personae Übersetzung des Prokop, Basel, Herwegen 1531, die des Jo. Leunclavius in seiner Ausgabe des Zosimus, Basel, P. Perna ohne Jahr [1576], und die in Justiniani Augusti Historia, Nova editio, Lugduni, Le Preux 1594, enthaltene. Alle diese Ausgaben haben 13, 7 barbarorumque. Leunclavius hat einzelne Versehen des Personae am Rande korrigiert und nach Erhalt von R (s. unten) in einer Beilage 'Agathias interpolatus' Weglassungen und Irrtümer Personae im ersten Buch aufgedeckt.

Personae geht mit seinem Text recht frei um. Seine Übersetzung ist alles andere als wörtlich. Außerdem hat er manche Stelle infolge ungenügender Sprachkenntnis mißverstanden¹⁹, manches willkürlich weggelassen, gelegentlich auch Zusätze gemacht. Lücken in der ihm vorliegenden Hs anzunehmen, ist nur dann gerechtfertigt, wenn eine andere Hs dieselbe Lücke aufweist.

R = Rehdigeranus 11, früher der Stadtbibliothek Breslau gehörig, jetzt in der Universitätsbibliothek Breslau, Papier, 204 Bl., enthält Agath. Hist. Buch 1—5. Die Hs wurde auf Veranlassung von Thomas Rehdiger (19. 12. 1540—5. 1. 1576) aus einer Hs einer italienischen Bibliothek abgeschrieben²⁰. Rehdiger hielt sich vom Februar 1567 bis zum Juli 1569 in Begleitung von Johannes Jungschole (Neodicus) in

¹⁹ Was πρόρη heißt, hat er nicht gewußt, er übersetzt es 131, 24 mit purpura.

²⁰ Bon. Vulcanii Notae, quibus multa Agathiae loca declarantur, Lugd. Bat. 1594, Bl. 3 recto: Quum vero iam ad colophonem propemodum perducta esset etiam Latina mea versio, venit mihi in mentem audisse me aliquando Coloniae a Nobilissimo doctissimoque fel. mem. viro D. Thoma Redigero, datum a se cuidam negotium transscribendi e quadam Italiae bibliotheca Agathiae historiam; quod quidem cum iam diu factum fuisse plane mihi persuasissem, misi exemplar mei Agathiae Graece excusi ad CL. V. Jacobum Monavium, rogavique per literas ut illud cum manuscripto codice Agathiae, quem omnino Vratislaviae in Bibliotheca Ill. DD. Redigerorum extare putabam, conferri curaret. Quod quum ille pro singulari suo in rem literariam studio in se recepisset, spondidissetque curaturum se ut petitioni meae prolixè satisficeret . . . significavit tandem multis post mensibus Agathianum Ms. . . . nequaquam comparere.

Italien auf, der sich für ihn eifrig nach Büchern und Manuskripten umsah. Als Stationen der Reise werden Padua, Bologna, Siena, Rom, Neapel, Venedig genannt²¹. Rehdiger schickte die Hs kurz vor seinem Tode an Johannes Leunclavius (Löwenclau), der einiges daraus für die Beilage zu seiner oben genannten, bald nach Rehdigers Tod erschienenen Ausgabe der Übersetzung Personae verwertete²². Löwenclau hat die Hs nicht zurückgegeben; Vulcanius suchte sie 1593 oder 1594 vergeblich²³. Erst 1658 gelangte sie in die Breslauer Bibliotheca Rehdigerana zurück, wie der Vermerk auf der Innenseite des Vorderdeckels angibt: Bibliothecae Vratislaviensium Rehdigeranae consecravimus hunc Librum Christianus Hofmannus ab Hofmannswaldau, Senator Vratislaviensis. M. D. C.²⁴ LVIII.

Die Hs ist von drei Schreibern geschrieben, die ersten 12 der — ungezählten — Quaternionen (Bl. 1—96, bis ἡγησάμενος ὁ σω- 104, 27) vom ersten, die nächsten 4 (Bl. 97—128, bis εἰκοι τοῖς 135, 30) vom zweiten, der Rest vom dritten. Im Text des dritten Schreibers finden sich öfters unmögliche Wortformen; offenbar verstand er wenig Griechisch und wußte die Abkürzungszeichen nicht zu deuten. Bisweilen ist Raum freigelassen; an diesen Stellen wird die Vorlage unleserlich gewesen sein. Die nicht seltenen Randbemerkungen sind zum größten Teil Konjekturen, richtige und falsche. Die richtigen erscheinen mit einer Ausnahme (111, 27) auch als Lesarten in Hss. Nur diese Ausnahme ist daher in den Apparat dieser Ausgabe aufgenommen. Nach einer zweifellos richtigen Vermutung Niebuhrs und der Herausgeber des Breslauer Katalogs war der Urheber dieser Konjekturen Leunclavius²⁵.

Niebuhr Ausg. S. XI. Catalogus codicum Graecorum, qui in Bibliotheca urbana Vratislaviensi adservantur, a philologis Vratislaviensibus compositus, Vratislaviae 1889, S. 1. Kurt Aland, Die Handschriftenbestände der polnischen Bibliotheken (Deutsche Akad. d. Wiss. zu Berlin, Schriften der Sektion f. Altertumswissenschaft 7, Berlin 1956) S. 37. 39.

²¹ Albrecht W. J. Wachler, Thomas Rehdiger und seine Büchersammlung in Breslau, Breslau 1828. J. F. A. Gillet, Crato von Crafftheim und seine Freunde. Th. 2, Frankfurt a. M. 1840, S. 54ff.

²² Bl. 3^v seiner Ausgabe: Non potuimus autem . . . praestare quod optabamus, quum ab initio nec Procopii nec Agathiae libros integros Graece descriptos haberemus, Agathiumque serius nacti sumus, quem Redingerus paulo ante obitum ad me mitti iusserat.

²³ S. oben Anm 20.

²⁴ Diese drei Buchstaben jetzt abgerissen.

²⁵ Löwenclau, der im Juni 1593 wahrscheinlich in Wien starb, kann die Ausgabe des Vulcanius, deren Vorrede vom 1. Januar 1594 datiert ist, nicht mehr zu Gesicht bekommen haben.

II. Handschriften, die nur Auszüge enthalten

E = Vaticanus graecus 96, Papier, 229 Bl., Blattfolge gestört. Geschrieben um 1300, sicher vor 1338²⁶. Inhaltsangabe bei Joh. Mercati et P. Franchi de' Cavalieri, *Codices Vaticani Graeci* T 1, Romae 1923, S. 108f. und bei Biedl (s. unten) 54ff. Die Auszüge aus Agathias, die, stark kürzend und paraphrasierend, dem Text der Historien folgen, beginnen auf Bl. 103^v letzte Zeile. Hier in der Mitte der Zeile Ἀγαθίας, dann οἱ und auf Bl. 104^r νῦν λεγόμενοι φράγγοι γερμανοὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλοῦντο usw. (Paraphrase von S. 11, 2—4). Die Auszüge setzen sich fort auf Bl. 104^v, 105^r, 112^r—114^v, wo sie mit den Worten ταῦτα τὰ ξῆνη ὑπ' ἀλλήλων ἀπώλοντο schließen²⁷. Die ausgezogenen Stellen sind im oberen Apparat vermerkt.

Gentili S. 167. Genaue Beschreibung und Geschichte der Hs bei Artur Biedl, *Das große Excerpt* Φ, Città del Vaticano 1955 (*Studi e Testi* 184) S. 52—60.

D = Vatic.-Palat. graecus 93, Papier, 191 Bl., 1338 geschrieben²⁸. Inhaltsangabe bei Henr. Stevenson, *Codices manuscripti Palatini graeci Bibliothecae Vaticanae*, Romae 1885, S. 46f., genauer bei Biedl, der S. 60—70 die Hs genau beschreibt. Von Bl. 52^v Z. 16 bis 55^r Z. 14 dieselben Auszüge aus Agathias wie in E.

H = Parisinus graecus 1601, 14. Jh., Pergament, 152 Bl. Enthält auf Bl. 1—150 eine Epitome der ersten 10 Bücher der Ἰουδαϊκὴ ἀρχαιολογία des Josephus, auf Bl. 151 Auszüge aus Prokop (Bell. 1, 17, 11 ὅσα — 19, 24 φασιν. 22, 25 τότε — 25, 16 καθεῖρξε der Ausgabe Haurys), auf Bl. 152 Agath. 11, 1—13, 11 ἐφεῖται mit der Überschrift ἐκ τῆς χρονογραφίας τοῦ ἀγαθίου περὶ τῆς εἰς μασσαλίαν ἀποικίας τῶν φωκαίων καὶ περὶ τῶν φράγγων.

Henri Omont, *Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque Nationale*. P. 2: Ancien fonds grec. Paris 1888. J. Haury, *Procopii Caes. opera* 1 p. XXXVIII.

G = Laurentianus 74, 13. 15. Jh., Papier, 346 Bl. Miscellan-Hs.; Inhaltsangabe bei Bandini Vol. 3 Sp. 102ff. Aus Agathias enthält sie

²⁶ Biedl S. 52. 61. 99.

²⁷ Die bei Biedl S. 56, 1 mitgeteilte Ansicht, dieser letzte Satz des Excerptes stamme nicht aus Agathias 5, 25, ist unrichtig. Der Excerptor hat hier zum Schluß nur besonders stark gekürzt und paraphrasiert. — Der Schluß der Excerpte, von Ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως σύν οὐνοις an, ist in umgekehrter Reihenfolge und ungenau als Fragment des Joannes Antiochenus abgedruckt bei C. Müller, *Fragm. Hist. Graec.* 4 S. 621f. Vgl. Biedl S. 59.

²⁸ Biedl S. 61. Vgl. jedoch die dort S. 88 mitgeteilte Ansicht Gianellis, der die Hs etwa der Mitte des 12. Jahrhunderts zuweist. Die dagegen von Biedl vorgebrachten Bedenken scheinen berechtigt.

auf Bl. 320 (obere Zählung = 349 untere Zählung) bis 341 (370) folgende Stücke:

1. Bl. 320^r (349) ἐκ τῆς ἀγαθίου σχολαστικοῦ μυριναίου ιστορίας πρώτου λόγου περικοπαί. πρώτον περὶ περσῶν. 64, 7 ῥωμαίοις — 83, 5.

2. Bl. 329^v (358) ἐκ τοῦ τῆς ιστορίας τοῦ αὐτοῦ ἀγαθίου τετάρτου λόγου. περὶ τῆς τῶν περσῶν μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς παρθυαίων ἀρχῆς ὑπὸ ἀρτακάρου τοῦ πέρσου βασιλείας, τίνες τε αὐτῶν, καὶ ὅπόσον χρόνον ἕκαστος ἐβασίλευσεν ἄχρι τοῦ κατὰ τὸν ἰουστινιανὸν χοσρόου βασιλέως περσῶν. 151, 27 χοσρόης—162, 26 ἀφίγμεθα.

3. Bl. 335^r (364). ἐκ τοῦ πρώτου λόγου τοῦ αὐτοῦ. περὶ τῶν φράγγων, καὶ περὶ τῆς ἀποικίας φωκαέων τῶν ἐν ἰωνία εἰς μασσαλίαν. 11, 1 πρόσσι (sic) τε γὰρ εἰσι—12, 16 διαδεχόμενοι.

4. Bl. 335^v (364). ἐκ τοῦ πρώτου λόγου περὶ τῶν ἀλαμανῶν, ὅπως ὑπήκοοι ὄντες γότθοις ὑπὸ τοῖς φράγκοις ἐγένοντο, καὶ περὶ τῆς αὐτῶν θρησκείας. 17, 8 λεύθαρις δέ—19, 9 ὧδε ἡγείσθω.

5. Bl. 336^v (365) ἐκ τῆς τοῦ αὐτοῦ ἀγαθίου ιστορίας δευτέρου λόγου. περὶ τῆς ὑπὸ σεισμοῦ καταπτώσεως τῆς πόλεως τράλλεων καὶ διὰ τῆς τοῦ χαιρήμονος αὐθις σπουδῆς ἀνοικοδομήσεως. 62, 23 αἱ γοῦν τράλλεις—64, 1 πεπίστευται.

6. Bl. 337^r (366) ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀγαθίου ιστοριῶν λόγου πέμπτου. περὶ τῆς τῶν σεισμῶν αἰτιολογίας καὶ περὶ τοῦ μηχανήματος ἀνθεμίου τοῦ μηχανικοῦ πρὸς τὸν ῥήτορα ζήνωνα, ὃ ἐποίησεν κατασείων τὸν οἶκον τοῦ ζήνωνος. 170, 31 πάλιν δέ—174, 3 γινώμης.

7. Bl. 339^r (368). ἐκ τοῦ αὐτοῦ πέμπτου λόγου. περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ πτώσεως τοῦ ὀρόφου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ὅπως ὁ βασιλεὺς ἰουστινιανὸς διὰ ἰσιδώρου τοῦ νέου ἐπὶ τὸ βεβαιότερον αὐτὸν μετεσκεύασεν. 174, 8 ὁ δὲ βασιλεὺς—175, 27.

8. Bl. 340^r (369). ἐκ τοῦ αὐτοῦ πέμπτου λόγου. περὶ τῆς λοιμώδους νόσου καὶ περὶ τῶν αἰτιολογούντων αὐτῇ. 175, 28—176, 27.

9. Bl. 340^v (369). ἐκ τοῦ αὐτοῦ πέμπτου λόγου. περὶ τῆς ἐντὸς τῶν μακρῶν τειχῶν εἰσελεύσεως τῶν οὐννων καὶ περὶ τῆς πάλαι στρατίας τῶν ῥωμαίων. 179, 28 ἐς τοῦτο γὰρ—180, 17.

10. Bl. 341^r (370). ἐκ τοῦ αὐτοῦ πέμπτου λόγου. περὶ τοῦ ἐν τῷ γήρει βελισσαρίου κατὰ τῶν οὐννων ἀγῶνος καὶ νίκης. 183, 15 ὥς δὲ ἐπὶ πολὺ ἢ μὲν κωνσταντίνου ἐν θορύβῳ—183, 26 ἀσμενεστάτην.

K = Laurentianus 59, 17. 15. Jh., Papier, 178 Bl. Miscellan-Hs. Inhaltsangabe bei Bandini Vol. 2 Sp. 529ff. Enthält auf Bl. 8^r unter demselben Titel wie in H (jedoch φωκαέων und φράγγων) das Stück 11, 1—12 καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως.

J = Parisinus graecus 3025, 16. Jh., Papier, 60 Bl. Inhaltsangabe bei Henri Omont, Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la

Bibliothèque Nationale. P. 3. Ancien fonds grec. Paris 1888. Nach Omont enthalten Bl. 28^r—31^r Auszüge aus Agathias und Prokop. Letzterer ist jedoch nicht vertreten. Die Auszüge aus Agathias, die mit denen in E und D identisch sind, beginnen 28^r Z. 1 mitten im Satz mit den Worten καὶ αὐτὴν δὴ τὴν τοῦ πνεύματος φορὰν (145, 29) und reichen bis 31^r Z. 8. Der Anfang ist also verlorengegangen. Nach Biedl S. 47 Anm. 5 bildete die Hs ursprünglich mit Paris. 3026 zusammen einen Codex.

III. Auszüge in Sammelwerken

Auszüge und Zitate aus Agathias' Historien enthalten folgende Sammelwerke:

C = Excerpta historica iussu Imp. Constantini Porphyrogeniti confecta, und zwar

C^a = de legationibus, zitiert nach der Ausgabe von C. de Boor, Berlin 1903

C^b = de sententiis, zitiert nach der Ausgabe von U. Ph. Boissevain, Berlin 1906.

S = Suda, zitiert nach: Suidae Lexicon, ed. Ada Adler, P. 1—5, Lipsiae 1928—1938.

Die Zitate der Suda aus Agathias stammen wie die aus den übrigen Historikern aus der konstantinischen Excerptensammlung. Vgl. de Boor, Byz. Zeitschr. 21, 1912, 381—424; 23, 1914, 1—127. Joannes Becker, De Suidae excerptis historicis, Diss. Bonn 1915. A. Adler, Realenzykl. 4 A, 1931, 704.

Etym = Etymologica. Zitate aus Agathias sind in einigen etymologischen Lexika enthalten. Sie gehen zurück auf Epimerismen aus spätgriechischen Historikern, die in dem sogen. Lexikon Αἰμωδεῖν vorliegen. Der von Friedr. Wilh. Sturz publizierte Text dieses Lexikons²⁹ ist jedoch dem Original gegenüber gekürzt. Das zeigt sich daran, daß das Etymologicum Gudianum, in das die Glossen des Lex. Αἰμωδεῖν übergegangen sind, die zugehörigen Zitate öfters da erhalten hat, wo sie in unserem Text des Αἰμ. fehlen, und daß manche Glosse überhaupt nur im Gudianum oder dem sogen. Etymologicum Magnum erhalten ist. Das ist von L. E. de Stefani dargelegt, der sich auch bemüht hat, die Herkunft der einzelnen Glossen in dem auf die Epimerismen zurückgehenden Teil des Lex. Αἰμωδεῖν festzustellen³⁰. Es stellt sich dabei heraus, daß auf Agathias fast 100 Glossen entfallen. Zumeist

²⁹ In seiner Ausgabe des Etymologicum Gudianum, Lipsiae 1828, Sp. 617—631.

³⁰ Studi ital. di filol. class. 18, 1910, 433—444.

ist nur das Lemma erhalten, ohne weiteres Zitat. Für diese Glossen muß auf de Stefani verwiesen werden. Die übrigen seien hier angeführt:

10, 25 Ἐμπεδῶσαι· τὰ νενομισμένα (sic) τοῖς ἔργοις αὐτοῖς ἔμπεδῶσαι. 13, 7 Ἐνέρσει ἄπρεπῶς ἀναπεπλεγμένοι. 21, 20 Ἄδυτά τε ἔχειν αὐτόματα. 24, 4 Ἀκονιτὶ τὰς πλείστας προσηγάγετο. 26, 24 Βωμολοχίαις· οὐ σύνηθες ἔμοιγε βωμολοχίαις καὶ γλίσχραις ἐλπίσιν ἐγκαλλωπίζεσθαι. 32, 13 Χιλοῦ τε ἕνεκα καὶ τῆς λείας. 34, 25 Ἐς νέωτα τὸν πόλεμον μεταθέσθαι. 40, 6 Ἐυνάλιον ἐπηχούση. 43, 15 Γνωματεύοντες· καὶ γνωματεύοντες ἐγίνωσκον ὅποσον ἐτύγχανον ἀφηρημένοι. 46, 24 Ἀγγωνες δοράτια οὐ λίαν σμικρά, ἀλλ' οὐδὲ μεγάλα, ἀλλ' ὅσον ἀκοντίζεσθαι, εἴ που δεήσοι³¹. 75, 30 Δαημονέστατοι· τῆς τῶν ἀστέρων πορείας δαημονέστατοι. 84, 19 Δυηπαθείας· ἄνευ πόνου καὶ δυηπαθείας. 86, 6 Ὑπετύφετο δὲ αὐτοὺς ἡ δυσμένεια. 124, 31 Ἀμφιρρόπους· ἐννοίας ἀμφιρρόπους ἐπ' ἀδήλῳ ἔτι κειμένου τοῦ τέλους. 132, 16 Ἀγύρτας· ἐπεὶ πολυαχοῦ κατὰ τὰς πόλεις ἀγύρτας τινὰς τυχόν ἢ λωποδυτάς. 150, 32 Φασκώλιον· καὶ πρὸς γε μεστὸν κατὰ τὸ πλεόν καὶ ἐμβριθέστατον ποιῶν τὸ φασκώλιον³². 165, 29 Ἐυνάλιον· . . . τορόν τι καὶ ἐυνάλιον.

In den Apparat sind Glossen nur zu solchen Stellen aufgenommen, an denen Varianten vorliegen. Das Sigel Etym bezieht sich sowohl auf das Lexikon Αἰμωδεῖν wie auf das Etymologicum Gudianum, das für die Buchstaben A—E und den Anfang von Z in der leider unvollendet gebliebenen Ausgabe von de Stefani, Lipsiae 1909—1920 (Neudruck 1965) vorliegt, für den Rest in der Ausgabe von Sturz zu benutzen ist.

In das dritte der „Lexica Segueriana“, das Περί συντάξεως überscriben und von Imm. Bekker im ersten Bande seiner Anecdota Graeca (Berolini 1814) herausgegeben ist, ist unter dem Lemma συρράζει auf S. 174 aus Agathias das Stück 38, 5 οἱ δὲ bis 7 ὦντο aufgenommen.

Das Verhältnis der Handschriften zueinander

Zu eliminierende Handschriften

Daß der Agathias-Text in M samt den ἀποφθέγματα φιλοσόφων aus V^b abgeschrieben ist, springt in die Augen und ist schon von Gentili und Moravcsik ausgesprochen. Der Schreiber hat sich mit der

³¹ Derselbe Text Etym. Magn. 6, 42 Gaisford. Eustath. in Odys. 1854, 23 παρὰ τισι δὲ . . . καὶ ἄγγον, εἶδος δόρατος Φραγγικοῦ οὔτε λίαν μικροῦ, φασίν, οὔτε μεγάλου, οὐ τὸ πλείστον σιδήρῳ περιέχεται scheint auf ein umfangreicheres Zitat zu weisen, wenn nicht eigene Lektüre des Geschichtswerkes vorliegt. Auf die Stelle wies hin Cougny in seiner unten S. XXXVIII angeführten Ausgabe S. 441.

³² Ebenso Etym. Magn. 789, 10 Gaisford.

abgeriebenen ersten Seite nicht geplagt, sondern da begonnen, wo in V^b zum ersten Male eine Zeile nicht nur nach links ausgerückt, sondern auch mit einem verzierten Anfangsbuchstaben versehen ist (τὸ δυσέμβολον 66, 8), hat also mitten im Satz angefangen. Die von mir nachgeprüften Sonderlesarten von V^b hat M sämtlich übernommen, dazu natürlich neue Fehler gemacht, so 72, 20 μαντικῆς statt μαγικῆς, 77, 8 ὑπὸ weggelassen. 186, 14, wo V^b das καὶ zwischen λογίζεσθαι und σκοπεῖν weggelassen hat, hat der Schreiber konjiziert und σκοπὸν aus σκοπεῖν gemacht.

Von den Excerpte enthaltenden Hss sind D und J als von E abhängig zu eliminieren. Daß die Excerpte der Hs D aus E abgeschrieben sind, war für einige derselben schon früher nachgewiesen worden. Dann hat Biedl ausführlich dargelegt³³, daß dies Verhältnis für alle Stücke gilt, die D mit E gemeinsam hat. Auch die Agathias-Excerpte stammen aus E. In dieser Hs nämlich steht auf Bl. 105^v eine Randnotiz (zu 80, 7), die D in den Text aufgenommen hat, obwohl dessen Sinn dadurch zerstört wird³⁴. Dagegen fällt nicht ins Gewicht, daß 168, 15 E βαθύ, D mit den übrigen Hss (außer J) das durch 44, 7 als richtig erwiesene βαρύ hat. Die beiden Adiectiva variieren in Hss öfters.

Für J hat Abhängigkeit von E Martini erwiesen, und zwar an dem Stück aus Ps.-Hesych De viris illustribus, das in J wie in E erhalten ist³⁵. Der Text der Agathias-Auszüge stimmt, soweit er erhalten ist, genau mit dem von E überein. Aus D kann J keinesfalls stammen, da D auf Bl. 54^r nach ἄχρι ποδῶν eine Lücke von 11 Wörtern hat, die in J wie in E im Text stehen. Auch Biedl S. 59 Anm. 2 zählt diese Hs zu den Abkömmlingen von E.

K enthält den Anfang des Textes von H, mit fast gleichlautender Überschrift. Da der Wortlaut keine Besonderheiten bietet und der Text zu kurz ist, als daß sich Beziehungen zu anderen Hss feststellen ließen, ist K im Apparat nicht berücksichtigt.

G und O

G und O weisen zahlreiche Bindefehler auf, z. B.: 17, 13 κουα-
δάρτω (für κουαδράτω), 18, 19 ἀκέσας (ἀκέσασθαι), 62, 29 οὐκ om.,
64, 10 πράξεις (παράτάξεις), 69, 30 ἐπανῆκε (μετῆλθεν), 71, 20 βαβυλῶνα
(βαβυλωνίαν), 73, 1 ἀγαθὸν om., 73, 30 κήποις (κήπων), 74, 22 κρατούμενοι
(κρατυνόμενοι), 75, 5 γένος om., 79, 18 εἶτα (εἶναι), 80, 29 χρώμενοι (χρῶν-
ται), 81, 17 κατιόντας om., 81, 20 οὐχὶ om., 82, 7 παρέντες (παρέρποντες),

³³ S. 95—99.

³⁴ Biedl S. 99.

³⁵ Leipziger Studien 20, 1902, 149 ff. Parisinus gr. 3035 statt 3025 ist dort Druckfehler.

159, 14 συμφέρεσθαι (συμφύρεσθαι), 160, 15 δὲ ὅμως καὶ, 160, 16 ὠμίλησας (ὠμίλησε), 161, 17 βαθεῖαν ἤδη (aus ἄν θείαν ἤδη), 171, 21 περιαγόμενοι (παραγενόμενοι), 175, 10 πεπτοιημένα (πεπονημένα), 180, 1 ἔργου (ἐρύματος).

Die Zusammengehörigkeit von G und O ist also evident, dagegen nicht so sicher, wie diese aufzufassen ist. G hat zahlreiche Sonderfehler, vor allem Wortumstellungen, aber auch Auslassungen (11, 11 ἀμέλει, 76, 2 ἐπιγνόντα, 82, 13 τὸ λοιπόν, 156, 17 τυχόν, 175, 26 καὶ ἀνόρθωσις) und Zusätze (171, 25 ἔργα vor δημιουργήματα, 175, 6 καὶ ἐκθειάζειν vor καὶ ἐπιδεικνύειν). Selten stimmt G gegen O in Fehlern mit anderen Hss überein: 11, 11 ἀμέλει om. G H, 17, 18 τε τῶν GL, 63, 24 καντάβαριν GR, 65, 1 ἀνεκτὸν GVV^a, 66, 17 ὅσοις GW, 67, 6 ἀμύνασθαι GW, 67, 17 τις om. GL, ebenda φήσει GW, 69, 31 μεχισθὰ GL μέχισθα W, 80, 28 ἐλυμαίνοντο GL, 161, 12 ἀρξιανήν GR, 161, 19 ἡμύνατο GW, 162, 22 χρονογράφοις GL, 171, 13 τε om. GR. Von diesen Fehlern steht χρονογράφοις in O von zweiter Hand am oberen Rande, kann also von dort zu G gekommen sein. Die übrigen sind derart, daß die Schreiber sie unabhängig von einander machen konnten.

Nun gibt es jedoch mehrere Fälle, wo O das Falsche, G dagegen das Richtige hat. Es sind folgende: 12, 16 δὲ add. O, om. G, 18, 9 αὐτοῖς O, αὐτοὺς G, 18, 12 ἐκπληκτον LWAV^aRO, ἔμπληκτον G, 18, 14 οὐ O, οὖν G, 18, 20 εἰς τε O, εἴτε G, 18, 26 ἀμαιμάκετιν O, -τον G, 19, 1 εσμὸν (so) O, ἐς μέσον G, 66, 14 ἀνακέκλιτο O, ἀνεκ- G, 69, 5 ἄποθε O, -θεν G, 70, 9 τύχας O, νίκας G, 71, 11 ἐκεῖνο OR, -νον GL, 72, 4 τότε O, τόδε G, 72, 18 ὁ om. OLWR, hab. GV^b, 73, 10 τοῦτο τὸ O, τοῦτο G, 79, 18 καταρραίεσθαι O, καταρραίνεσθαι G, 81, 31 ἀσκοῦντα OL, -τι GV^bWR, 156, 15 τοῦ ἀραράνου OV^bL, τοῦ οὐαράράνου GW, 157, 1 τοῦτον OV^bL, τούτων GWR, 158, 2 ἀθρόως OV^bWR, ἀθρόον GL, 159, 6 προσήγετο O, προσίετο G, 160, 15 κατ' αὐτὸν OLWR, κατὰ ταῦτον GV^b, 173, 17 καὶ δὴ OLW, δεῖ G, καὶ δεῖ V^b, 180, 9 ὡς O, ἐς G. Die meisten dieser Fehler waren leicht erkennbar und leicht durch Konjekturen zu beseitigen, und daß G wirklich konjiziert hat, steht fest durch 17, 9, wo der Schreiber οὐκ eingesetzt hat, während ἥκιστα das Richtige gewesen wäre, und durch 172, 23, wo er aus διαφερομένου διαθερομένου gemacht hat statt διαθερομένου. Bisweilen wird er auch unbewußt beim Abschreiben das Richtige hergestellt haben. Ob ἔμπληκτον 18, 12 auf Konjekturen oder Verlesung beruht, wird sich nicht entscheiden lassen; das letztere scheint möglich, da in O die erste Hasta des κ ein wenig unter die Zeile verlängert ist. Einige Bedenken bleiben gewiß. Aber für Ableitung von G aus O und gegen Annahme einer gemeinsamen Quelle spricht, daß die Worte διὰ τῆς κενότητος ἀνιόντα, die G 172, 20 nach παρείκον wiederholt, in O am Anfang der

mit παραῖκον endenden Zeile stehen, so daß der Schreiber leicht abirren konnte. Auf jeden Fall schien es ratsam, G im Apparat nur 18, 12 mit seiner richtigen Lesart ἐμπληκτον und außerdem da zu berücksichtigen, wo O infolge Blattverlustes ausfällt.

P im Verhältnis zu V und W

Im Jahre 1481, wahrscheinlich im Juni, hat Persona aus der päpstlichen Bibliothek eine die Historien des Agathias enthaltende Hs entliehen. Die Eintragung im Register der unter dem Pontificat Sixtus' IV ausgeliehenen Bücher³⁶ (Cod. Vatic. lat. 3964) lautet, nach einem Vermerk, daß Christophorus prior Sancte Balbine einen Cyrillus De religione christiana am 21. Mai [1481] entliehen und am 23. Juni zurückgegeben habe, folgendermaßen: Et habuit Agathium historicum ex banco VIII° cum cathena ex papyro in gilbo. — Restituit die XX octobris post mortem Platyne³⁷. Eine weitere Eintragung lautet: Ego prior Sancte Balbine accepi a domino Bartholomeo Aristophilo bibliothecario Procopium historicum ex papyro in nigro cum catena die XXV octobris 1481. — Restituit VI^{ta} septembris 1483. Diesen Procopius identifiziert man mit einem Procopius historicus ex papiro in nigro, der sowohl in dem von Müntz-Fabre publizierten Verzeichnis der unter Sixtus IV. vorhandenen Bücher³⁸ wie, nach der Angabe von M. Bertòla³⁹, in unpublizierten Inventaren erscheint, und sieht darin die Hs W, die auch den Agathias enthält. In der vorher von Persona entliehenen Agathias-Hs wollten P. Franchi de' Cavalieri und Giov. Mercati (Codices Vaticani graeci T. 1 p. XXVIII) ebenfalls W erkennen⁴⁰. M. Bertòla sieht jedoch in diesem Codex den in den Inventarien genannten Agathius historicus ex membranis in gilbo⁴¹ und identifiziert ihn mit V, der ja teils aus Papier, teils aus Pergament besteht. So hat man entweder W oder V als die Vorlage angesehen, die Persona für seine Agathias-Übersetzung benutzte. Es kann jedoch weder das eine noch das andere richtig sein, wie eine Prüfung der Lesarten ergibt.

³⁶ Publiziert von Eugène Müntz u. Paul Fabre, *La Bibliothèque du Vatican au XVe siècle*, Paris 1887 (*Bibliothèque des Écoles franç. d'Athènes et de Rome* 48) und mit Facsimile von Maria Bertòla, *I due primi registri di prestito della Biblioteca Apostol. Vatic. Codici Vatic. lat. 3964, 3966*. Città del Vaticano 1942. (*Codices e Vaticanis* sel. 27).

³⁷ Bartholomaeus Platina starb als Präfekt der päpstlichen Bibliothek am 21. Sept. 1481.

³⁸ S. 159 ff. des obengenannten Buches, der Procopius S. 228.

³⁹ S. 23 Anm. 2.

⁴⁰ Vgl. auch Mercati, *Scritti di Isidoro* S. 65 Anm. 1.

⁴¹ In albo bei Müntz-Fabre S. 228.

W kann Persona nicht als Vorlage gedient haben, da viele Lücken, die sich in W finden, in P nicht vorhanden sind, z. B.: 14, 7 ἀλαμανικός — τε καί, 16, 13 ἀνδρῶν ἀφειδῶς, 22, 14 καὶ ὁ τι — ἐναύσαντες, 25, 23 λέγοντες, 68, 27 ἕκαστον — τίθενται καί, 90, 13 τεταγμένοι — ἔφη, 95, 32 ἀνοσίων — σωφρονούντων, 106, 31 ἔς τε — ἀρμοσθῆναι, 116, 21 καὶ ἄλλα — ἄέρα, 128, 25 τῶν ἀδικούντων — ἀπολογεῖσθαι, 143, 32 γοῦν — ὀκνῶ, 165, 24 καὶ ἐγκειμένους — ζυννευκότας.

Auch V kann nicht Vorlage für Persona gewesen sein. Mit V^a stimmt P zwar häufig überein, aber es gibt auch Abweichungen. 4, 11 hat V^a ἐπαγγελίας, P *quae narrantur*, also ἀπαγγελίας. 11, 15 V^a ἱεροῖς, P *sacerdotes* (ἱερεῖς). 14, 26 fehlt ἐπειδὴ in V^a, P hat *ubi in proximo fuit*. Ganz klar ist das Verhältnis zu V^b. 89, 14 hat V^b παλαιοῖς, P *multos* (πολλοῖς), 109, 20 V^b εὐέμβολα, P *exaequatos* (εὐόμαλα), 130, 29 καὶ — ὑπετονθόρυζον fehlt V^b, übersetzt von P, 143, 14 πολέμιους fehlt V^b, P *hostium*, 148, 1 V^b δυσμενείας, P *vi illata* (δυναστείας).

Man könnte auf die Annahme verfallen, daß Persona V und W neben einander benutzt und sich so einen Text zurechtgemacht habe. Aber auch dieser Ausweg ist versperrt, denn P hat an folgenden Stellen Lesarten, die weder in V noch in W stehen: 17, 14; 54, 15; 82, 11; 94, 30; 109, 20; 116, 4; 124, 4; 149, 5; 157, 19; 183, 28.

Persona muß also eine Hs gehabt haben, die heute verloren oder wenigstens nicht bekannt ist⁴². Die Vermutung liegt nahe, daß es die Hs war, aus der der Kardinal Isidor, in dessen Diensten er gestanden hatte, V^b ergänzt hatte. Darauf führt auch die enge Übereinstimmung zwischen V^a und P. Beide haben folgende Korruptelen, die sich in anderen Hss außer R nicht finden, gemeinsam: 7, 27 οὐαραβάνη, 8, 5 μέρος om., 8, 6 für οἱ μαυρούσιοι nur οἱ μαι mit Spatium V^a, P *gens illa*, hat also den Namen auch nicht gelesen, 11, 9 καὶ om., 11, 13 τήν τε θεραπείαν, 16, 23 ἡμῖν, 16, 24 προτηρητέον, 16, 30 ἡμῖν und 17, 1 πολέμοις, 18, 29 εἰ om., 21, 20 ἀντώματα V^a, P übersetzt das unverständliche Wort nicht, 28, 2 ἰδρυμένος, 29, 3 χύδην om., 36, 2 εὐβουλίας om., 41, 28 βουλευομένῳ, 42, 7 gemeinsame Interpolation, 43, 13 οὐαλδάχ, 47, 21 ἀγωνιζομένοις, 47, 29 χαράγγης, 49, 21 ἀπόμαχοι — οὕτω πως om., 51, 10 das unsinnige δένδρων nicht übersetzt, 52, 3 ἄτακτοι, 54, 20 ὑπὸ, 56, 13 ἐφ' ὧν, 57, 27 ἀφθονία — ἐχρῶντο om., 64, 16 ἐπὶ. Korruptelen, die P mit anderen Hss gemeinsam wären, in V^a aber fehlen, finden sich dagegen nicht⁴³. Wohl aber hat P gegenüber V^a (und R) öfters das Richtige. Zum größten Teil werden diese Fälle darauf beruhen, daß Persona ge-

⁴² L und O kommen als Vorlage für P nicht in Betracht.

⁴³ Zu widersprechen scheint nur 45, 27, wo V^a ἐκείνων hat, P aber *sine fratris praesidio*. Das ist aber wohl nur eine verdeutlichende Wiedergabe. 46, 4 wird Persona οὐκουν gelesen, aber οὐκοῦν übersetzt haben. Der Itazismus 57, 1 zählt nicht.

zwungen war, eine Übersetzung mit vernünftigem Sinn zu geben, und so von selbst auf das Richtige kam. So ließ sich z. B. ἐς τότε 64, 31 gar nicht anders als mit *tunc* übersetzen. Aber auch πολλοῦ 62, 9 für πολλοῦ ist eine sehr nahe liegende Änderung, ebenso τομίας 9, 8 für ταμίας und ἰόνιος 40, 21 für ἰβνιος. Falsch konjiziert oder flüchtig gelesen hat er 54, 27, wo er schreibt: *et erit barbarico pro tropheo diutine eructans sanguinem*. Das ist αἷμά τι βαρβαρικοῦ δηρὸν ἐρευγόμενον. Dagegen hat Persona das Compendium für καὶ hinter εἰ 19, 23 richtiger gelesen als Isidor, der es als ζ aufgefaßt hat. An drei Stellen kommen wir jedoch mit der Annahme richtiger Lesung oder Konjekture nicht aus. 17, 14 ist *adventicii* = ξυνήλιδες (sic) L img., 54, 15 *onusti* = σεσαγμένοι L img. mit γρ' und S, 61, 21 *fidem excedentibus* = ἀνήκουστα L. Diese Varianten standen offenbar am Rande der Vorlage.

R im Verhältnis zu V und P

Das Verhältnis von R zu V ist dasselbe wie das von P zu V. Es finden sich zahlreiche Übereinstimmungen mit V^a, mit V^b aber besteht gar keine Verwandtschaft. Die oben angeführten Bindefehler von V^a und P gelten auch für V^a und R; dazu kommen andere an Stellen, an denen nicht erkennbar ist, was P gelesen hat, z. B. 3, 1 μέντοι, 4, 21 κομψευσμάτων, 7, 13 εὔ usw. Daß R aber nicht aus V abgeschrieben sein kann, zeigen neben anderen folgende Stellen: 14, 26 ἐπειδὴ R, fehlt V^a, 31, 19 ὅς R (falsch gelesenes Compendium), καὶ V^a, 53, 22 καὶ R, fehlt V^a, 65, 1 statt οὐκ — ἐδόκει Spatium in R, in V^a völlig lesbar, 130, 29 καὶ ἤδη ὑπετονθόρουζον R, fehlt V^b, 143, 14 πολεμίους R, fehlt V^b. Die Verwandtschaft mit Personas Vorlage zeigt sich auch da, wo V^b an die Stelle von V^a tritt. Bindefehler von P und R sind hier neben anderen folgende: 68, 25 οὐ μὴν — καλοῦσι fehlt, 86, 10 ὑπέστρεφον, 94, 30 διαφορᾶ, 97, 3 ὅτω, 97, 23 συνήθει, 111, 6 παρίστατο, 111, 20 ὑποφέρεσθαι, 116, 4 ὥσπερ, 126, 24 καὶ ὁμοσε — πεφυκότα fehlt, 130, 21 ἢ τῆς — χρῆμα fehlt, 136, 8 καὶ τῆς — παρεσκευασμένοι fehlt, 136, 26 μηδὲ ὀνειδισμοῦ, 149, 5 τοῦνομα, 157, 19 παιδοποιίας, 173, 32 ποσειδῶνα fehlt, 183, 28 χέττου μήκου, 186, 17 ἀλλὰ — πεπιστευμένον fehlt. Den Schluß, daß R aus der Vorlage Personas abgeschrieben ist, hat schon Niebuhr gezogen⁴⁴. Ihm scheint eine ganze Reihe von Stellen entgegenzustehen, an denen P und R divergieren, und zwar so, daß nicht etwa ein Sonderfehler von R vorliegt. Jedoch wird der Grund der Abweichung auch hier häufig der gewesen sein, daß Persona die richtige Lesart erriet oder auch nur die falsche Lesart dem geforderten Sinn entsprechend übersetzte. Das

⁴⁴ Ausgabe S. XI.

wird für 23, 3; 38, 25; 89, 14; 101, 16; 108, 9; 138, 24; 140, 6; 143, 4; 152, 23; 159, 1. 6; 160, 2; 165, 12; 176, 24 (bis); 185, 27 gelten. Bisweilen hat er auch wieder falsch konjiziert (184, 2 *antea* für ἐν ὑστέρω) oder flüchtig gelesen, besonders gegen Ende seiner Arbeit (158, 12 ταγματών, 167, 3 κατεμαίνετο, 172, 23 διαθορομένου?, 172, 24 ταχύς, 175, 11 γῆς, 181, 14 σώματα, 186, 3 παραινοῦμαι, 191, 9 ἔρπει). Die Itazismen, die so häufige Verwechslung von προ und προσ, von περι und παρὰ fallen nicht ins Gewicht. 103, 5 wird Persona den Plural μενοῦντας nicht verstanden und so übersetzt haben, als ob μενοῦντα dastünde (*eundem*). 116, 12 konnte er auch den Komparativ μαχιμώτερον mit dem Superlativ (*bellicosissimis*) wiedergeben. Aber auch hier werden wir mit Randlesarten in der gemeinsamen Vorlage rechnen müssen, die P berücksichtigte, R aber nicht. So werden zu erklären sein 79, 21; 82, 11; 90, 23; 124, 4; 152, 27; 160, 15; 161, 17. 26; 195, 12 und 29⁴⁵. An den beiden letzten Stellen sind falsche Lesarten übertragen worden. Sehr instruktiv sind 168, 22 und 170, 18. An der ersten Stelle war zu der falschen Lesart πολλὰ ὅσα die richtige πολλοὺς ὅσους an den Rand geschrieben, an der zweiten zu der richtigen ἱεροῖς die falsche, auch in W vertretene Lesart ἱερεῦσι. Persona hat beide vereinigt: *quam multis multa* und *sacras aedes sacrosque viros*.

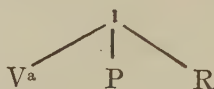
Jedoch auch die Annahme von Randlesarten in der gemeinsamen Vorlage erklärt nicht alle Divergenzen zwischen P und R. 26, 3 hat V^a τοῦ, R das richtige οὐ. In P heißt es: *necesse erit omnino ut malefactorum demum indoleatis*. Persona hat also keine Negation gelesen, sondern vermutlich τοῦ. Das führt auf den Schluß, daß die Vorlage Isidors und Personas zwischen P und R korrigiert worden ist. Auf dieselbe Weise werden 99, 8 μηδαμῶς, 102, 13 ἄχαρι⁴⁶, 104, 5 οὐ aus einer anderen Hs hinzugefügt, 170, 14 ἄλλους in ἄλλως verbessert sein. Hier scheint auch das falsche ἀγνώτατον, das sich 116, 9 in allen Hss außer R findet, gestrichen zu sein. Natürlich können auf diese Weise auch einige der Abweichungen erklärt werden, als deren Grund wir eine Konjekture Personas angesehen haben. Einige Fälle bleiben unklar, was bei der Art, wie Persona übersetzt, nicht verwunderlich ist. Zweimal nämlich scheint P mit der eklektisch verfahrenen Hs O übereinzustimmen. 98, 13 hat P statt des richtigen νῦν γὰρ *nunc vero*,

⁴⁵ Möglich wäre natürlich auch, daß Persona an denjenigen von diesen Stellen, an denen er mit V^b übereinstimmt, diese Hs herangezogen hätte. Doch war das ein sehr mühseliges Verfahren. Mit W stimmt keine Stelle überein.

⁴⁶ Dieses ἄχαρι fehlt auch in L und A, ebenso fehlen κατ' ὄναρ 81, 29 und ὧ δέσποτα 87, 3 in P und L. Ob diese Worte wirklich nicht in der gemeinsamen Vorlage von P und R standen, und wie, wenn sie fehlten, die Übereinstimmung zu erklären ist, bleibt unklar.

O $\omega\nu$ δὲ, und 103, 15 stimmt die Reihenfolge der Attribute zu O, nicht zu R und den übrigen Hss. Es mag sich beide Male um Zufall handeln.

Das Verhältnis von V^a, P und R läßt sich also durch folgendes Stemma erläutern, in welchem ι die von Isidor benutzte Hs bezeichnet:

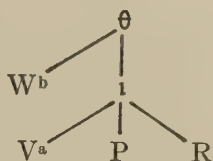

W

W zeigt in einem ersten Teil, dessen Umfang sich nicht genau bestimmen läßt, der aber etwa bis S. 71 dieser Ausgabe reicht, enge Verwandtschaft mit L und A. Fehler, die W in diesem Teile mit L, z. T. auch mit A, gemeinsam sind, sich sonst aber nicht finden, sind neben anderen folgende: 5, 3 θαυμάζειν (für θαμίζειν), 5, 21 οὐκ add., 6, 1 δεδιέναι (καταπεπληγχαί), 9, 18 ἀνακαλεσάμενος τὰς om., 13, 11 κόμαν (κοᾶν), 22, 7 διεφύλαττοντο λοιπὸν (διεφύλαττον τὸ λοιπὸν), 22, 28 ἀπορρώγαί (-ες), 32, 7 ὄνομα (πόλισμα), 34, 4 ἀνείμενον (εἰρηναῖον), 41, 2 & (οἶ), 42, 12 φῶνον (φᾶνον), 44, 1 τῆς ξυμφορᾶς om., 45, 10 ὀπίσω (ἐπίσωτρα), 50, 16 ἀγροὺς (οὔραγους), ebenda ὁ ξυλλοχισμὸς om., 53, 18 τοῖς φράγγοις om., 58, 25 ἐκεῖνοι om., 63, 29 γε δὴ κτίστας (δῖκα κτίσταν), 68, 4 ἦσαν om., 68, 5 οὐ λίαν om. Mit V^a und R, und zwar nur mit diesen, gemeinsame Fehler sind zwar vorhanden, aber zumeist von der Art, daß sie leicht unabhängig von einander gemacht werden konnten. Mit V^a und R gemeinsam sind: 8, 25 καὶ om., 38, 25 ζωγρήσαντες (-σοντες), 43, 24 τε (γε), 48, 20 αὐτοῖς (ἐαυτοῖς), 58, 9 ἀπηγόρευσε (-ρευε), 64, 31 τῶν (τὸν). Mit V^a gemeinsam sind: 3, 11 δράσαιαν (-εν), 5, 11 μήπος, V^a μή πως (μοὶ πως), 11, 3 ταύτην (-τη), 44, 13 μικρὸν (σμικρὸν), 46, 20 μεμελετημένα (-νον), 59, 13 θευδιβάδου (-βάλδου), 64, 31 γουβάζων (-ζην), 65, 1 ἀνεκτὸν (-τὰ). Mit R gemeinsam sind: 10, 25 κατέχοντες (-τας), 22, 1 διέτεμε (διέτεμνε), 34, 27 ταξιάρχας (-χους), 56, 32 παρασκευασμένοις (παρεσκ-), 63, 28 συγγενές (-νέες). Dieser hier W^a genannte Teil ist jedoch nicht aus L abgeschrieben. Denn L hat manche Sonderfehler, die W nicht hat; auch die Lücken 11, 25 und 14, 13 finden sich in W nicht.

Umgekehrt als im ersten ist es im zweiten, größeren Teil. Hier sind Bindefehler mit L selten, und die vorhandenen fallen nicht ins Gewicht. Es sind folgende: 98, 5 μὲν om., 110, 28 παρατάξεσθαι (-ξασθαι), 125, 32 ἡμῶν (ὕμῶν), 160, 16 καὶ om., 196, 32 διαρρυσῆσθαι (-σαι). Häufig sind dagegen die mit R (und P) allein gemeinsamen Fehler. Es seien hier nur genannt: 73, 29 βελητάρας (-αν), 101, 25

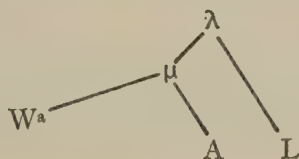
τόδε (τότε), 107, 7 πρεσβείας (πρὸς βίας), 144, 5 οὖν add., 148, 6 αὔθις (εὐθύς), 159, 1 δούλου (δόλου), 161, 26 ἀδομένη (ῆδομένη), 178, 16 ποταμίων (ποτίμων), 182, 8 φερόμενοι (ἀφαιρούμενοι). Es ist somit deutlich, daß W oder sein Vorgänger seine Vorlage gewechselt hat. Der zweite Teil, hier W^b genannt, kann jedoch nicht aus ι abgeschrieben sein, da W^b eine größere Anzahl von Fehlern, die ι aufweist, nicht hat, so 94, 30 διαφορᾶ, 116, 4 ὥσπερ, 149, 5 τοῦνομα, vor allem nicht die Lücken 97, 23; 126, 24; 130, 21; 136, 8. Es ist also ein Hyparchetypus für ι und W^b anzusetzen, so daß sich folgendes Stemma ergibt:

Bemerkenswert ist das Verhältnis der Lesarten 136, 26. Hier hat W ὀνειδισμοῦ statt οὐ μηδισμοῦ, R (und P) μηδὲ ὀνειδισμοῦ. Offenbar ist in θ, nachdem W oder sein Vorgänger abgeschrieben war, die falsche Lesart so korrigiert worden, daß μηδ über ὀνειδ gesetzt wurde. Daraus hat ι μηδὲ ὀνειδισμοῦ gemacht.

L und A

Zu L und W^a gehört A. An den oben S. XXVIII angeführten Stellen 5, 21; 6, 1; 9, 18; 22, 7. 28; 32, 7; 41, 2; 44, 1; 45, 10; 50, 16 (bis) finden sich die L und W gemeinsamen Fehler auch in A. Aber A gehört besonders eng mit W^a zusammen. Denn beide haben gegen L und alle anderen Hss neben vielen anderen auch folgende gemeinsame Fehler: 22, 14 καὶ ὁ τι — ἐναύσαντες fehlt; 22, 21 βιαίότατα (βεβαιοότατα); 24, 11 ἐπιέμενοι (ἐπιέναι); 25, 2 τὰ συγκείμενα (διακειμένους); 31, 3 τῶν προεγνωσμένων (τὰ προεγνωσμένα); 42, 24 κατακάραν (κατωκάρα); 52, 30 ὑπελάμβανον (ἄπ-). Es stimmt zu dem, was oben über den Vorlagenwechsel von W gesagt ist, daß sich im zweiten erhaltenen Teil von A keine Bindefehler zu W finden. Es ergibt sich also folgendes Stemma:

Die Hs λ war an einigen Stellen unleserlich geworden. Daher ist freier Raum in L und A gelassen 13, 21; 14, 13; 54, 26. Freier Raum ist auch 21, 1 in A gelassen, in L ist die Lücke falsch ausgefüllt. A hat vollständigen Text 14, 12; 30, 20; 36, 14, L an diesen Stellen freien Raum, der 30, 20 durch ein angehängtes ν mit Schnörkel ausgefüllt ist. Das läßt sich durch die Annahme erklären, daß μ zu einer Zeit aus λ abgeschrieben wurde, als diese Stellen noch lesbar waren, L oder seine Vorlage dagegen später. Es kann aber auch Kontamination vorliegen. Unklar bleibt die zweite Lücke 14, 13. Hier hat A statt περιπεσών ῥωμαϊκοῖς nur περιπλεῖ und freien Raum, W nur ῥωμαϊκοῖς, L den vollständigen Text. Es mag sein, daß die Vorlage von L hier Spuren entziffert hat, auf deren Deutung μ verzichtet hatte. In W kann ῥωμαϊκοῖς aus einer andern Hs herrühren, mit der die Vorlage von W^a ihre Vorlage kontaminierte. W hat auch sonst überall da, wo L oder A oder beide freien Raum aufweisen, den vollständigen Text. Das ist nur so zu erklären, daß diese Lücken in der Vorlage von W^a nach einer anderen Hs ausgefüllt worden sind. Eine solche Kontamination ist offenbar auch die Ursache, daß Fehler, die laut Übereinstimmung von L und A in λ standen, sich nicht in W finden, wie 13, 11 περίτροχον, 14, 14 λαβέσθαι, 34, 10 τῇ, 37, 14 τῶν, 47, 5 συρομένη, 48, 17 ἐγκρατεῖς om., 57, 17 γὰρ add. Umgekehrt hat aber auch A in einigen Fällen das Richtige, wo L und W^a gemeinsame Fehler haben; man vergleiche 5, 3; 9, 5; 13, 29; 19, 26; 29, 18. 28; 35, 11; 42, 8. 12; 45, 27; 47, 15; 50, 13; 53, 18; 59, 14. Hier werden zum Teil richtige Konjekturen vorliegen. Denn daß A konjiziert hat, ist sicher; ὡς 111, 8 für ὅν und ἥπερ 118, 22 für ὅπως L (auch für λ vorauszusetzen) sind falsche Konjekturen. Um richtige Konjekturen kann es sich auch da handeln, wo A gegen alle anderen Hss allein das Richtige hat: 15, 16 ἐκτὸς (nur noch C^a) für ἐκ τοῦ⁴⁷; 33, 11 προθυμία⁴⁸ (προμηθεῖα); 110, 25 κατὰ ταῦτὰ (κατ' αὐτὰ); 115, 4 οἱοι (οἶον). Aber da, wo in LW fehlende Wörter im Text von A stehen, also 29, 28; 50, 13; 53, 18, kann diese Erklärung nicht zutreffen. Hier muß Kontamination vorliegen, vielleicht auch 13, 29, wenn hier nicht mit einer Doppellesart in λ und μ zu rechnen ist.

Gegen alle andern Hss, auch W und A, hat L das Richtige 21, 7 τείχει, 32, 13 ἐφοίτων, was, nach ἀπόμοιρα, dem Sprachgebrauch des Ag. entspricht, 33, 26 ἐξαπινάιους, das leicht mehrmals in das häufige ἐξαπινάιως verdorben werden konnte, 60, 25 περιδινουμένας (auch E),

⁴⁷ Auch L hat an dieser Stelle konjiziert, aber den Fehler fälschlich in ἰδρυμένοι gesucht.

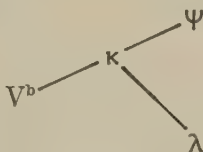
⁴⁸ Dieses freilich ursprünglich auch von V^a geschrieben. Auch P übersetzt προθυμία. Vielleicht Doppellesart in 1.

186, 32 ἐκνεύσεως. Vermutlich ist eine Vorlage von L zwischen λ und L nach einer unbekannten Hs korrigiert worden.

Beziehungen zwischen θ, λ, V^b, O

Neben die bisher festgestellten Überlieferungszweige θ und λ treten die Hss V^b und O. Das Urteil über die Beziehungen zwischen diesen vieren wird dadurch schwierig, daß weder V^b noch θ noch λ gleichmäßig für den ganzen Text bezeugt sind und daß O, wie sich herausstellen wird, das Produkt einer weitgreifenden Kontamination ist. Festzustellen ist jedoch, daß alle Hss auf einen gemeinsamen Archetypus, den wir ψ nennen wollen, zurückgehen. Das zeigen mehrere ihnen allen gemeinsame Fehler, vor allem die Lücke 187, 3, ferner ἄλόντες für ἄλουντες 105, 16, οἶόν τι für οἱ ἰόντι 106, 21, μετέσχον für μετέχον 110, 18, ὄν für οἶον 111, 8, ἀντικαθεῖναι für ἀντικαταθεῖναι 149, 27 und andere.

V^b nun zeigt am meisten Berührung mit λ. Bindefehler sind neben anderen 77, 1 Hinzufügung von μὲν, 120, 17 ἀνεκάλει τότε, 132, 27 τεχθέντι, 146, 12 ἄλλους, 150, 19 οὐ μηδέν. Das Verhältnis zwischen beiden läßt sich graphisch so darstellen:

Bindefehler zwischen V^b und θ sind nur 109, 2 ἀπελασθήση und 171, 1 ὀρθότατον.

V^b nimmt insofern eine Sonderstellung ein, als diese Hs an mehreren Stellen allein die richtige Lesart gegenüber allen anderen Hss, also λ, θ, O bewahrt hat, z. B. 101, 16 τῇ συμφορᾷ, 109, 21 ἦδε δέ, 151, 9 προειργασμένων (auch C^b), 170, 3 παρεδήλουν.

Andererseits finden sich auch Bindefehler zwischen λ und θ, nämlich 36, 31 κατεχομένου (für προκ.), 40, 7 ἀνειμένω (-ως), 74, 9 ἔτι (ἔτη), 179, 19 βίαν (βίας). Derartige Fehler sind allerdings nicht unbedingt entscheidend. Aber die Fälle, in denen V^b allein die richtige Lesart bewahrt hat, führen ebenfalls auf die Annahme, daß λ irgendwie auch von einer mit θ verwandten Hs abhängig war⁴⁹. Es ergibt sich also folgendes Schema:

⁴⁹ Man könnte auch annehmen, daß in einer Vorlage von V^b zwischen κ und dieser Hs eine Korrektur nach einer nicht von ψ abhängigen Hs stattgefunden hat. Aber dann bleibt unklar, warum ein so evidenter Fehler wie τεχθέντι 132, 27 nicht verbessert wurde.

Noch komplizierter wird die Sachlage, wenn man O heranzieht. Es gibt gemeinsame Fehler von V^b, λ und O (66, 27; 70, 31; 129, 5; 147, 31; 162, 26). Das wäre verständlich, wenn man O aus λ ableiten könnte. Es gibt aber auch gemeinsame Fehler von V^b, θ und O, so daß nur λ die richtige Lesart hat. Dazu gehören 86, 26 ἐς statt ἐπ', 88, 28 φύλον vor κλεινόν, 141, 3 ἐσκεδασμένοι statt διεσκ., 181, 2 ὅτε statt ὁψέ, 186, 32 ἐκβάσεως statt ἐκνεύσεως. In diesen Fällen kann es sich kaum um richtige Konjekturen in λ handeln, in anderen (96, 6; 135, 28; 139, 21) wäre dies möglich. Die Beurteilung wird dadurch erschwert, daß in den meisten dieser Fälle λ nur durch L vertreten ist. Es scheint so, daß λ, vielleicht auch eine zwischen λ und L anzusetzende Vorlage von L, nach einer nicht von ψ abhängigen Hs korrigiert worden ist. Das Letztere wäre jedenfalls anzunehmen für 106, 7, wo L mit dem zweifellos richtigen ἀνδρῶν auch gegen A allein steht.

Vollkommen ist die Kontamination in O. O hat zahlreiche Bindefehler mit λ gemeinsam. Man vergleiche nur 13, 7 βαρβάρων statt ἄβάρων, 30, 21 παρὰ γνώμην fehlt, 34, 10 τῇ statt αὐτῇ, 87, 23 ἐθνῶν statt ἐχθρῶν, 110, 13 ἀντίπορον statt ἀντίπρωρον, 121, 4 ἀνόνητα statt ἀνότηα, 131, 24 ῥοπή statt πόρη. Zahlreich sind aber auch die mit θ, insbesondere mit W^b gemeinsamen Fehler: 17, 23 χρῆναι fehlt, 25, 7 δῆθεν fehlt, 40, 5 ὄρχησιν zugesetzt, 57, 18. 19 βιττόρων statt βιτγόρων, 148, 1 δυναστείας statt δυσμενείας, 190, 25 βεδέρινα, 191, 14 πολεμίω; mit W^b allein 112, 31; 126, 18; 137, 31; 142, 9; 145, 1; 154, 23; 159, 20; 173, 31 (καί). Bisweilen geht O allerdings auch mit R gegen W^b: 127, 10; 146, 27; 148, 14; 167, 25. Deutlich ist die Mittelstellung zwischen λ und θ 75, 15 ἡργμένον. Bindefehler zwischen V^b und O sind wenig zahlreich und gering an Gewicht: 79, 22; 80, 4; 118, 22; 129, 22; 144, 35; 162, 27; 164, 17. In einer richtigen Lesart (βίας 179, 19) stimmt O mit V^b gegen alle anderen Hss überein; wie das zu erklären ist, ist unklar. Von den Sonderlesungen von O beruht ein Teil offenbar auf Konjektur: ἀνειμένως 40, 7, βαθείαν ἤδη 161, 17, χρήματα 181, 14, wahrscheinlich auch ἐπηγεκιδας 191, 24 (wohl richtig) und καταστρεψάμενος 14, 1 (richtig). 30, 27 wird ἐπιχωριάζον ἔχων auf Verkennung des transitiven Gebrauchs von ἐπιχωριάζω beruhen. Ob mit dem Einschub von εἴη

6, 18 der echte Text wiederhergestellt ist, ist zweifelhaft; es scheint besser, καὶ nach ἴλαος zu streichen. Dagegen wird das richtige προκατεχομένου 36, 31 als überliefert anzusehen sein; wie es sich erhalten hat, bleibt unerklärt.

Bisweilen zwingt die Verteilung der Lesarten in den verschiedenen Überlieferungszweigen zur Annahme von Doppellesarten im Archetypus oder in den Hyparchetypi. Stellen, die darauf hinweisen, sind 17, 14; 37, 1; 54, 15; 61, 21; 99, 2 sowie die oben S. XXVII für 1 angegebenen.

Die Auszüge im Verhältnis zu den vollständigen Hss

Die Beurteilung der Lesarten der Auszüge wird nicht nur durch die Knappheit des Materials, sondern auch dadurch erschwert, daß Fehler sowohl der Vorlage wie dem Excerptor angehören können.

Die Vorlage von E ist schwer kenntlich, da der Excerptor recht willkürlich verfahren ist. Mit ψ oder einzelnen Zweigen der Überlieferung gemeinsame Fehler finden sich nicht. Dagegen hat 27, 4 E allein das richtige παλίμβολον. Freilich fehlt hier V^b.

Das kurze Stück H scheint mit O zusammenzuhängen, denn es finden sich zweimal Bindefehler: 11, 7 und 13, 4. Hat es mit anderen Hss Fehler gemeinsam, so ist unter diesen immer O. Daß es nicht aus O abgeschrieben ist, zeigt 12, 16.

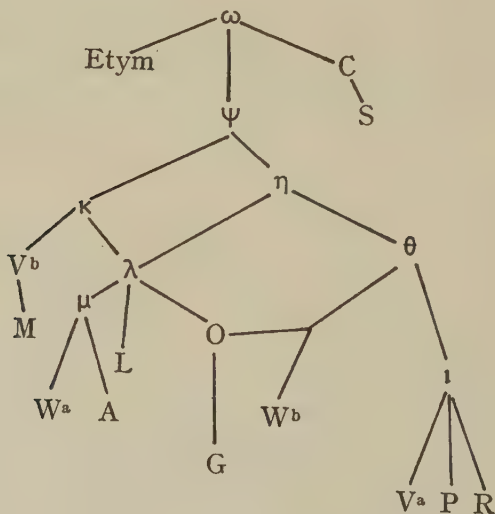
C und S vertreten zusammen einen Überlieferungszweig, da die Auszüge aus Agathias durch die konstantinischen Excerpte in die Suda gelangt sind. Sie enthalten einige richtige Lesarten, die sich in den vollständigen Hss nicht finden: 115, 32 ὅσω C (ὅσον), ebenda ἐν αὐτῷ C (ἐν ταύτῳ), 191, 21 μάλιστα S (fehlt), 192, 13 ἐπισκαλμίσιν S (ἐπισκαλαμίσιν oder ἐπικαλαμίσιν). Das scheint darauf zu führen, daß C und S nicht von ψ, sondern von einem davor liegenden Archetypus ω abhängig sind. Allen Hss und C gemeinsame, also auf ω zurückzuführende Fehler sind ποτε 63, 27, χαλεπώτερον 109, 3, ἐγκενίδας 191, 24, wenn ἐπηγκενίδας richtige Konjekture von O ist. Aus einer nicht von ψ abhängigen Hs wird auch die richtige Lesart σεσαγμένοι 54, 15 an den Rand einiger Hss gelangt sein (L und P, oben S. XXVI); sie steht auch in S⁵⁰. Allerdings gibt es eine Reihe von Stellen, an denen C oder S mit Fehlern einer Gruppe von Hss, und zwar sowohl λ wie θ, oder auch einer einzelnen Hs übereinstimmen. So stimmen mit λ oder einem Teil von λ überein die Fehler 24, 27; 44, 30; 78, 4; 15, 24; 28, 12, mit θ oder einem Teil von θ 126, 32; 115, 29; 54, 26; 180, 6; 19, 4; vgl. ferner 109, 9 und 32, 13. Die Stellen haben z. T. recht geringes

⁵⁰ Über 15, 16 ἐκτός s. oben S. XXX, über 151, 9 προειργασμένων S. XXXI.

Gewicht, das stärkste wohl die Fehler 126, 32 $\pi\acute{o}\rho\rho\omega$ W^bROC und 54, 26 $\alpha\tilde{\upsilon}$ V^aRC. Wir müssen wohl einige dieser Stellen als Zeugnisse einer sehr früh einsetzenden, nicht mehr kontrollierbaren Kontamination betrachten⁵¹.

Das Material aus den Etymologica ist sehr knapp. Trotzdem finden sich auch hier richtige Lesarten, die offenbar schon in ψ verdorben waren, 71, 3 und 84, 20.

Es hat sich gezeigt, daß Sicherheit in der Feststellung der Abhängigkeitsverhältnisse unter den Überlieferungszeugen nicht zu erreichen ist. Dafür ist die Kontamination offenbar schon in der älteren Phase zu stark gewesen. Trotzdem sei hier der Versuch gewagt, das, was sich für die gegenseitigen Beziehungen der Zeugen als wahrscheinlich ergeben hat, in einem zusammenfassenden Stemma zu erläutern. Für eine allgemeine Orientierung wird diese Übersicht von Nutzen sein.

Zur vorliegenden Ausgabe

Wie aus dem oben gesagten hervorgeht, hat eine weitgreifende Kontamination, zusammen mit der Unvollständigkeit (V^a, V^b, A, in gewissem Sinne auch W) oder Unsicherheit (P) eines großen Teils

⁵¹ Mit der Frage des Verhältnisses von C und S zu den Hss befaßt sich auf S. 21—25 die oben S. XX zitierte Dissertation von J. Becker. Dem Verfasser standen aber nur die Angaben Niebuhrs über L und R zur Verfügung.

der Textzeugen zur Folge, daß eine „geschlossene Rezension“ nicht möglich ist, d. h. daß es nicht möglich ist, den Archetypus oder auch nur einen der Hyparchetypi mit Sicherheit zu rekonstruieren und die für diese Rekonstruktion wertlosen Sonderlesarten zu eliminieren. Die Auswahl der in den Text aufzunehmenden Varianten ist daher zumeist frei und wird häufig nur durch den Sprachgebrauch bestimmt. Jede der nicht eliminierten Hss, auch die Übersetzung Personae, kann für sich allein die richtige Lesart bieten, ohne daß diese durch Konjekturen gewonnen sein müßte. In der Tat ist dies in V^b, L, A und R, einmal auch in O der Fall. Es wäre jedoch unzweckmäßig, sämtliche Sonderlesarten in den Apparat aufzunehmen, zumal W und R in seinem letzten Teil zahlreiche völlig sinnlose Lesarten aufweisen. Es sind daher Sonderlesarten, deren Unrichtigkeit evident ist, zumeist weggelassen worden. Lücken und Zusätze sind jedoch stets angegeben.

Der Apparat ist positiv gehalten⁵². Nur Sonderfehler einzelner Hss werden ohne Wiederholung der im Text stehenden Lesart angeführt⁵³. Die in der Einleitung zur Verdeutlichung der Überlieferungsverhältnisse verwendeten Hyparchetypi-Siglen werden im Apparat nicht gebraucht, da sie nur beschränkt verwendungsfähig sind. Ist für P keine Lesart angegeben, während die Lesarten der übrigen Hss angeführt sind, so bedeutet dies, daß nicht klar ist, was P in seinem griechischen Text las.

Orthographische Varianten, Accente⁵⁴, Spiritus, Interpunktionen sind in der Regel nicht berücksichtigt, Ausnahmen insbesondere bei Eigennamen gemacht.

In der Dindorfschen Ausgabe ist mit ganz wenigen Ausnahmen ρρ (für ρσ), ξύν, ἐς, attisches ττ, γίγνομαι, γινώσκω geschrieben. Die Hss verfahren hier wechselnd und ohne jede Konsequenz. Da es unsicher ist, ob Agathias in diesen Dingen konsequent gewesen ist, sind in der vorliegenden Ausgabe die „attischen“ Schreibweisen nur dann in den Text gesetzt, wenn sie in wenigstens einer Hs vertreten sind. Sicherheit ist natürlich nicht zu erreichen, da die Schreiber die ältere Schreibweise auch von sich aus einführen konnten. Dieser Praxis ist besonders die Hs O verdächtig. Dagegen bin ich Dindorf in der Schreibung θρυλεῖν, nicht θρυλλεῖν, gefolgt, trotz den Bemerkungen Deubners in den Sitzungsberichten der Preuß. Akademie der Wiss.,

⁵² Über die Vorzüge des positiven Apparates vgl. Herm. Fränkel, Einleitung zur kritischen Ausgabe der Argonautika des Apollonios (1964) 126f.

⁵³ Eine Ausnahme wird gemacht, wenn die Lesart von P angegeben werden kann.

⁵⁴ Erwähnenswert ist, daß 173, 28 χάριεν τι von V^b ohne Accente gelassen ist; der Schreiber oder sein Vorgänger wußte offenbar nicht, welcher Regel er folgen sollte. LRO haben χάριέν τι, W ἀχαριέν τι.

Phil.-hist. Kl. 1935 S. 635 mit Nachtrag. Denn die Hss, deren Autorität in diesen Dingen freilich gering ist, befolgen keineswegs alle einheitlich die Schreibung mit $\lambda\lambda$. Das tun nur L, A, R und V^a, in dessen Text das Wort aber nur einmal vorkommt. V^b dagegen schreibt die in Frage kommenden Formen mit λ 99, 17; 126, 14; 168, 21; 177, 6, mit $\lambda\lambda$ nur 72, 23 und 152, 6. O schreibt mit λ 72, 23; 99, 17; 126, 14; 177, 6; auch $\epsilon\pi\iota\theta\omicron\lambda\omicron\upsilon\eta\tau\epsilon\varsigma$ 42, 3 führt auf diese Schreibung. Mit $\lambda\lambda$ schreibt O nur 168, 21. W schreibt mit λ 72, 23; 99, 17; 152, 6; 168, 21; 177, 6, mit $\lambda\lambda$ 42, 3 und 126, 14.

Agathias hat sich bemüht, nach Möglichkeit „attisch“ zu schreiben, doch ist ihm das nicht immer gelungen. Wie bei allen spätgriechischen literarischen Texten liegt für den Herausgeber eine Schwierigkeit darin, daß Abweichungen vom alten Sprachgebrauch sowohl auf Rechnung des Verfassers als auch auf die der Schreiber kommen können. Letztere können aber auch für Einführung alter Formen verantwortlich sein. In der vorliegenden Ausgabe ist, wenn die Hss zwischen einer attischen und einer hellenistischen Form schwanken, der ersteren der Vorzug gegeben, so insbesondere im Fall des Augments im Plusquamperfectum. Ist die Bezeugung später Formen einheitlich, so ist nicht geändert. Das gilt auch für den Gebrauch von $\omicron\upsilon\tau\epsilon$ und $\mu\eta\tau\epsilon$ statt $\omicron\upsilon\delta\acute{\epsilon}$ und $\mu\eta\delta\acute{\epsilon}$ und umgekehrt, den Dindorf regelmäßig durch Änderung beseitigt hat⁵⁵.

Die chronologischen Angaben über dem kritischen Apparat wollen nichts weiter als eine Hilfe für den Leser sein. Die Parallelen zum Ausdruck beschränken sich auf Dichterstellen. Im sprachlichen Index sind diejenigen Wörter aufgeführt, die bei Liddell-Scott fehlen oder Bedeutungen und Konstruktionen aufweisen, die dort nicht angegeben sind. Ferner sind die morphologischen und syntaktischen Erscheinungen verzeichnet, die vom klassischen Gebrauch abweichen, d. h. bis auf Aristoteles nicht belegt oder selten sind.

Ausgaben

Vollständiger Text

Agathiae historici et poetae eximii De imperio et rebus gestis Justiniani imperatoris libri quinque. Ex bibliotheca et interpretatione Bonaventurae Vulcanii cum notis eiusdem. Accedunt eiusdem epigrammata Graeca. Lugduni Batavorum ex officina Plantiniana apud Franciscum Raphelengium 1594.

⁵⁵ Auch Rattenbury und Lumb haben in ihrer Heliodor-Ausgabe $\omicron\upsilon\tau\epsilon$ und $\mu\eta\tau\epsilon$ statt $\omicron\upsilon\delta\acute{\epsilon}$ und $\mu\eta\delta\acute{\epsilon}$ beibehalten; vgl. Band 1 S. LXII ihrer Ausgabe.

Auf Grund der dem Herausgeber gehörenden Handschrift L, mit eigener lateinischer Übersetzung.

Agathiae scholastici De imperio et rebus gestis Justiniani imperatoris libri quinque. Ex bibliotheca et interpretatione Bonaventurae Vulcanii cum notis eiusdem. Accesserunt eiusdem Agathiae epigrammata cum versione Latina. Parisiis 1660. Typographia Regia.

Auf Grund der vorigen Ausgabe. Enthält außer nicht wenigen Druckfehlern auch Konjekturen, darunter einige richtige (10, 32 ἐπαγαγόμενοι, 93, 26 μετεσκευάσθαι, 134, 2 ἐνεδίδου, 159, 5 ῥοπὰς, 183, 5 ἥ. Die notae des Vulcanius sind beim Abdruck gekürzt worden.

Dasselbe Venetiis 1729: Javarina. (Corpus scriptorum historiae Byzantinae.)

Abdruck der vorigen Ausgabe. Nur einige Druckfehler sind verbessert.

Agathiae Myrinaei Historiarum libri quinque cum versione Latina et annotationibus Bon. Vulcanii. B. G. Niebuhrius C. F. Graeca recensuit. Accedunt Agathiae epigrammata. Bonnae: Weber 1828. (Corpus scriptorum historiae Byzantinae. Pars 3.)

Unter Mitarbeit von Joh. Classen. Benutzt sind die Handschriften L und R, die Übersetzung Personae in der Ausgabe Basel ohne Jahr (oben S. XVI), die Konstantinischen Excerpta de legationibus (gentium) nach dem Monacensis gr. 185 in einer Kollation Spengels, die Excerpte in der Suda, das Excerpt H (als „fr.“). Die beigegebene Übersetzung des Vulcanius ist bisweilen dem neuen Text angepaßt. Seine annotationes sind nach der Pariser Ausgabe gegeben, also ebenfalls gekürzt. Die Seitenzahlen der Niebuhrschen Ausgabe sind in der vorliegenden Ausgabe am oberen Rande mit der Abkürzung N angegeben.

Abdruck der Ausgabe Niebuhrs in: Patrologiae cursus completus (Migne) Ser. Graeca, 88 (1860), col. 1249—1608.

Historici Graeci minores, ed. Ludov. Dindorf. Vol. 2, Lipsiae 1871, p. 132—392.

Ohne neues handschriftliches Material. Abdruck des Niebuhrschen Textes ohne die Übersetzung, mit einzelnen Verbesserungen.

Auszüge

Bouquet, Martin: Recueil des historiens des Gaules et de la France. T. 2. Nouvelle édition, publ. sous la direction de Léopold Delisle, Paris 1869.

Die erste Ausgabe erschien 1739. Auf S. 47 ff. die die Franken betreffenden Stücke aus Buch 1, dazu Buch 2, Kap. 1—14, nach der Pariser Ausgabe von 1660. Dazu die Übersetzung des Vulcanius.

Cougny, Edm.: Γαλλικῶν συγγραφεῖς Ἑλληνικοί. Extraits des auteurs grecs concernant la géographie et l'histoire des Gaules. Texte et traduction nouvelle. T. 5. Paris 1886.

Auf S. 410—483 die Stücke aus Agathias. Neubearbeitung des vorigen, unter Berücksichtigung der Ausgabe Niebuhrs. Die beigegebene Übersetzung in französischer Sprache. Einige Anmerkungen.

Bidez, Joseph, et Franz Cumont: Les Mages hellénisés. T. 2. Paris 1938.

Auf S. 83—85 das Stück 72, 11 Πέρσαις — 73, 17 ξυμβαίνει, mit Kommentar.

Übersetzungen

Die hier nicht aufgeführten Übersetzungen in russischer, serbischer, polnischer und ungarischer Sprache sind verzeichnet bei Gy. Moravcsik, Byzantinoturcica 1 S. 216.

Vollständiger Text

Lateinisch

Persona: s. oben S. XVf.

Vulcanius: s. oben S. XXXVII.

Französisch

Histoire de Constantinople depuis le règne de l'ancien Justin jusqu' à la fin de l'Empire, traduite sur les originaux grecs par Mr. Cousin. T. 2. Paris 1671.

Agathias auf S. 475—772.

Auszüge

Lateinisch

Grotius, Hugo: Historia Gotthorum, Vandalorum et Langobardorum. Amstelodami 1655.

Auf S. 529—573 Buch 1. 2, 1—14. Auch in: Muratori, Ludovico Antonio, Rerum Italicarum scriptores 1 (Mediolani 1723), p. 379—393.

Deutsch

Coste, D., in: Die Geschichtschreiber der deutschen Vorzeit. 2. Gesamtausgabe. Bd. 7. 6. Jahrhundert. Bd. 3. 3. Aufl. Leipzig 1922 (1. Auflage 1885).

Auf S. 327—371 Buch 1. 2, 1—14.

Richter, Jean Paul: Quellen der byzantinischen Kunstgeschichte. Wien 1897.

§ 56 = Buch 5, 9, § 2—9. § 720 = Buch 5, 15, § 2—6.

Dietrich, Karl: Byzantinische Quellen zur Länder- und Völkerkunde. T. 1. 2. Leipzig 1912.

Umfangreiche Auszüge, mit zahlreichen Literaturangaben.

Französisch

Fumée, Mart., S. de Genillé: Histoire des guerres faictes par l'empereur Justinian contre les Vandales et les Goths. Escrite en grec par Procope et Agathias et mise en françois. Paris 1587.

Auf S. 320—359 Buch 1. 2, 1—17, nach der lateinischen Übersetzung Personae.

Abhandlungen⁵⁶

HASE, [B.], Journal des Savans 1829, 715—726.

MEINEKE, Aug., Philologus 14, 1859, 15—17.

DINDORF, Ludw., Bemerkungen zu Agathias, Jahrbücher f. class. Philologie 15, 1869, 457—465.

BÜCHELER, Fr., Rhein. Mus. 37, 1882, 331f. = Kleine Schriften 2, 453f.

GUENTHER, O., Agathias Hist. 1, 1, 1, in: Genethliacon Gottin-gense, Halle 1888, 179f.

van HERWERDEN, H., Mnemosyne N. S. 17, 1889, 16—23.

SPYROPOULOS, G.: Κατὰ τί μιμεῖται Ἀγαθίας Ἡρόδοτον καὶ Προκό-πιον. Ἐν Ἀθήναις 1892 [Diss. Erlangen].

REFFEL, Heinrich: Über den Sprachgebrauch des Agathias. Progr. Kempten 1894.

APOSTOLOPOULOS, Meletios: Μένανδρος Προτέκτωρ μιμητὴς Ἀγα-θίου. Ἐν Ἀθήναις 1894 [Diss. Erlangen].

PAPABASILEIOS, G. A., Κριτικαὶ παρατηρήσεις εἰς ἱστορικῶν ἀπο-σπάσματα. Ἀθηνᾶ 8, 1896, 69—80.

LIEBERICH, Heinrich, Studien zu den Proömien in der griechischen und byzantinischen Geschichtschreibung. T. 2. Progr. München 1900.

FRANKE, Georg, Quaestiones Agathianae. Breslau 1914 (Breslauer Philologische Abhandlungen 47).

⁵⁶ Verzeichnet sind Abhandlungen textkritischen und sprachlichen Inhalts, außerdem einige andere, die in dem Literaturverzeichnis bei Moravcsik (oben S. XI) 216f. noch nicht erwähnt sind.

BECKER, Joannes, *De Suidae excerptis historicis*. Diss. Bonn 1915.

KALLENBERG, H., Bausteine für eine historische Grammatik der griechischen Sprache. *Rhein. Mus.* 72, 1917/18, 480—518; 73, 1920/24, 324—342; 74, 1925, 64—114.

HAGEN, Benno von, *Lyssa*. Jena 1940. (Zu 2, 3 § 4—8).

GENTILI, Bruno, I codici e le edizioni delle „Storie“ di Agatia. *Bollettino dell' Istituto Storico Italiano per il Medio Evo e Archivio Muratoriano* 58, 1944, 163—176.

PERTUSI, A., L'atteggiamento spirituale della più antica storiografia bizantina. *Aevum* 30, 1956, 134—166.

COSTANZA, Salvatore, Orientamenti cristiani della storiografia di Agatia. *Helikon* 2, 1962, 90—111.

CAMERON, Averil M., Agathias and Cedrenus on Julian. *Journal of Roman Studies* 53, 1963, 91—94.

Dieselbe: Zonaras, Syncellus, and Agathias. *Classical Quarterly N. S.* 14, 1964, 82—84.

CAMERON, Averil and Alan, Christianity and Tradition in the Historiography of the Late Roman Empire. *Ebenda* 316—328.

CAMERON, Averil, Herodotus and Thucydides in Agathias. *Byzant. Zeitschr.* 57, 1964, 33—52.

IRMSCHER, Johannes, Zur Weltanschauung des Agathias. *Wiss. Zeitschr. der Friedrich-Schiller-Univ. Jena, Gesellschafts- u. sprachwiss. Reihe* 13, 1964, Sonderheft Tagung für allgem. Religionsgeschichte, 47—53.

CAMERON, Averil, How did the Merovingian kings wear their hair? *Revue belge de Philologie et d'Histoire* 43, 1965, 1203—1216. (Zu 1, 3 § 3, 4.)

IRMSCHER, J., Über die Weltanschauung des Agathias. *Methodische Vorfragen. Studia Patristica* 9 = Texte u. Untersuchungen zur Geschichte der altchristl. Literatur 94, 1966, 63—68.

CAMERON, Averil, Agathias on Sassanid Persia. Wird in *Dumbarton Oaks Studies* erscheinen.

Dieselbe: Agathias on the early Merovingians. Soll demnächst erscheinen.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΟΜΟΙ Ε

TABULA NOTARUM IN APPARATU CRITICO ADHIBITARUM

CODICES

I. Codices aut nunc aut antehac integri:

A	= Athous ex Lavra 1048 (Θ 186), saec. XV.
L	= Leidensis ex legatione Vulcanii 54, saec. XIV.
O	= Ottobonianus gr. 82, saec. XIV.
P	= Agathiae historiae a Christophoro Persona in Latinum conversae anno circiter 1477
R	= Rehdigeranus 11, intra annos 1567 et 1569 scriptus
V ^a	= Vaticani gr. 151 pars prior, ab Isidoro card. Rutheno intra annos 1443 et 1463 scripta
V ^b	= eiusdem codicis pars posterior, saec. X.—XI.
W	= Vaticanus gr. 152, saec. XV.

II. Codices excerpta continentes:

C ^a	= Excerpta de legationibus, iussu imp. Constantini Porphyrogeniti confecta
C ^b	= Excerpta de sentiis, iussu eiusdem confecta
E	= Vaticanus gr. 96, anno circiter 1300, certe ante a. 1338 scriptus
Etym	= Etymologica; v. pag. XX sq.
G	= Laurentianus 74, 13, saec. XV.
H	= Parisinus gr. 1601, saec. XIV.
S	= Suda lexicon
libri	= codices ALORV ^a V ^b W

EDITORES ET EMENDATORES

(v. pag. XXXVI sqq.)

Cl	= Classen
Di	= Dindorf in editione
Herw	= Herwerden
Key	= Keydell
Mein	= Meineke
Nieb	= Niebuhr in editione
Pap	= Papabasileios
Par.	= Editio Parisina
Ref	= Reffel
Scal	= Scaliger
Vulc	= Vulcanius in editione et in adnotationibus illi additis

CETERA

add.	= addidit, addiderunt
al. m.	= alia manu
cl.	= collato
cr.	= correxit
del.	= delevit
ed.	= editio
ex. gr.	= exempli gratia
img.	= in margine (post codicis siglum)
it.	= in textu (ibidem)
lac.	= lacuna(m)
m.	= manus
om.	= omisit, omiserunt
pc.	= post correcturam (post codicis siglum)
rel.	= reliqui
sscr.	= superscripsit
v. l.	= varia lectio

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Α

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Καλὸν μὲν τι χρῆμα καὶ εὐδαιμον νῖκαι πολέμων καὶ τρόπαια πόλεων
 τε ἀνοικισμοὶ καὶ ἀγλαΐσματα καὶ ἅπαντα ὁπόσα μεγάλα τε καὶ ἀξιά-
 γαστα ἔργα. ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιάδε δόξαν μὲν τινὰ καὶ ἡδονὴν τοῖς
 κτησαμένοις ἐπάγει, ἀποβιοῦσι δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκείσε οἰχομένοις οὐτὶ μάλα
 5 ἐθέλουσιν ἔπεσθαι, ἀλλὰ καὶ λήθη παρεμπεσοῦσα ἐπικαλύπτει καὶ παρα-
 τρέπει τὰς ἀληθεῖς τῶν πράξεων ἀποβάσεις· ἤδη δὲ καὶ τῶν ἐπισταμένων
 ἀποβιούντων οἴχεται καὶ διαδιδράσκει ἢ γνῶσις σὺν αὐτοῖς σβεννυμένη.
 2 οὕτως ἄρα μνήμη γυμνὴ ἀνόνητόν τι καὶ οὐ μόνιμον οὐδὲ τῷ μακρῷ
 συνεκτείνεσθαι πέφυκε χρόνῳ. καὶ οὐκ ἂν οἶμαι ἢ πατρίδος προκινδυνεύειν
 10 ἔνιοι ἔγνωσαν ἢ ἄλλους ἀναδέχεσθαι πόνους, εὖ εἰδότες, ὥς, εἰ καὶ σφόδρα
 μέγιστα δράσαιεν, συναπολείται τὸ κλέος αὐτοῖς καὶ διαρρηθήσεται, μόνῳ
 τῷ βίῳ αὐτῶν ἐκμετρημένον, εἰ μὴ τις, ὥς ἔοικε, θεία προμήθεια τὸ
 ἀσθενὲς τῆς φύσεως ἀναρρωνύσῃ τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας ἐπεισθήσασιν ἀγαθὰ
 καὶ τὰς ἐνθὲνδε ἐλπίδας. 3 οὐ γὰρ οἶμαι κοτίνον γε ἔνεκα καὶ σελίνου οἶ
 15 Ὀλυμπιονίκαι (καὶ Νεμεονίκαί) ἐν ταῖς κονίστραις ἐναπεδύοντο, οὐδ' αὖ
 οἱ ἀγαθοὶ τῶν πολέμων ἀγωνιστὰι λαφύρων γε μόνον καὶ τοῦ παρὰ
 τῆς κερδαλέου ἐφίεμενοι ἐς προὔπτόν τε καὶ διαφανῆ κίνδυνον σφᾶς
 αὐτοὺς ἀφίσσιν· ἀλλὰ δόξης ἀμφοτέροι ἕκατι βεβαίως τε καὶ ἀκηράτου,

LWA, V^aPR, O

ΑΓΑΘΙΟΥ—ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ Key Niebuhrium secutus: ἀγαθίου σχολαστικοῦ χρο-
 νική διήγησις τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ, img. τόμος α L: ἀγαθίου σχολαστικοῦ
 Ἀσσιανοῦ μυρριναίου ἱστορίαι τῆς περσῶν βασιλείας W: ἀγαπίου (sic) ῥήτορος ἱστο-
 ρίαι τῆς περσῶν βασιλείας A: deest titulus V^a: finxit titulum (*Agathius de bello Got-
 thorum et aliis peregrinis historiis*) P: ἀγαθίου σχολαστικοῦ μυρριναίου ἱστοριῶν α
 R: ἀγαθίου σχολαστικοῦ Ἀσιανοῦ μυρριναίου ἱστοριῶν α O. Agathiam neque tempus
 omne usque ad Iustiniani mortem his libris persecutum esse neque Iustinianeis tem-
 poris finibus opus suum circumscribere sibi proposuisse Nieb iure annotavit.

1 μὲν τι LWA O: μέντοι V^aR 2 ὁπόσα καὶ μεγάλα O 4 τὲ pro δὲ A 7
 ad ἀποβιούντων cf. Procop. Bell. 8, 20, 48 8 τι LV^aRO: ἐστὶ WA 9 συνεκτείν-
 νειν L ἢ V^aP (aut) RO: ἢ καὶ L: εἰ καὶ WA 11 δράσαιεν LAR: δράσαιεν
 WV^a: δράσειεν O 15 καὶ Νεμεονίκαί add. Mein 16 μόνον LWR: -ων ο super
 ω scr. AO: -von ex -γων V^a 17 κερδαλέου LV^aRO: κέρδους WA

ἦν οὐχ οἶόν τε ἄλλως καρπώσασθαι ἢ τῆς ἱστορίας αὐτοὺς ἀπαθανατιζούσης, οὐχ οἷα τὰ Ζαμόλξιδος νόμιμα καὶ ἡ Γετική παραφροσύνη, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς τρόπῳ τινὶ θείῳ τε καὶ ἀθανάτῳ καὶ ᾧ μόνῳ δύναται τὰ θνητὰ ἐξ αἰεὶ διαβιώσκειν. 4 ῥάδιον μὲν οὖν ἦκιστα ἂν εἴη ἅπαντα 5 διεξίεναι καὶ ἀπαριθμεῖσθαι, ὁπόσων ἀγαθῶν ἡ ἱστορία τὸν βίον ἐμπύπλησι τὸν ἀνθρώπειον· ὡς δὲ συλλήβδην εἰπεῖν, οἰμαί γε αὐτὴν φιλοσοφίας τῆς πολιτικῆς οὐ μάλα μειονεκτεῖσθαι, εἰ μὴ τι καὶ μᾶλλον ὀνίνησιν. 5 ἡ μὲν γὰρ οἷά τις ἀστεμφῆς δέσποινα καὶ ἀθώπυτος κελεύει καὶ διατάττει, ὁποίων τε ἔχασθαι καὶ ὁποῖα διαφεύγειν προσήκει, ὥσπερ τῷ πείθοντι 10 καταμινύσῃ τὸ ἀναγκάζον· ἡ δὲ τῷ θέλγοντι πλείστῳ χρωμένη καὶ οἶον καρυκεύουσα τὰς ἀπαγγελίας τῇ ποικιλίᾳ τῶν παραδειγμάτων καὶ παριστώσῃ τῷ λόγῳ, ἐν οἷς τε εὐδοκιμήκασιν ἄνθρωποι εὐβουλία χρησάμενοι καὶ δικαιοσύνη, καὶ ἔνθα διήμαρτον τοῦ προσήκοντος, ἡ γνώμης τινὸς ἐναντίας ἡ τύχης ἡγήσαμένης, λανθάνει ταῖς ψυχαῖς ἡρέμα τὰς ἀρετὰς 15 εἰσοικίζουσα. τὸ γὰρ προσηγνὲς αὐταῖς καὶ αὐθαίρετον μᾶλλον τι ἐμφύεται καὶ προσιζάνει. 6 ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα ἐκ πλείστου σκοπῶν τε καὶ διαλογιζόμενος, ὑπεράγασθαι μὲν χρῆναι ἡγούμην καὶ κοινούς ἀνυμνεῖν εὐεργέτας τοὺς ὁπόσοις ἥδη αἱ τοιαῖδε πραγματεῖαι διαπεπόνηται, οὐ μὴν ἐγχειρητέα γ' ἐμοὶ τῷδε τῷ πόνῳ ἐδόκει οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἀποπειρα- 20 τέα. 7 ἐτύγχανον γὰρ μᾶλλον δὴ τι ἐκ παίδων τῷ ἡρώφῳ ῥυθμῷ ἀνείμενος, καὶ με ἥρεσκε τὰ ἡδύσματα τῶν τῆς ποιητικῆς κομψευμάτων. καὶ τοίνυν πεποιήται μοι ἐν ἑξαμέτροις βραχέα ἄττα ποιήματα, ἃ δὴ Δαφνιὰ ἐπωνόμασται, μύθοις τισὶ πεποικιλμένα ἐρωτικοῖς καὶ τῶν τοιούτων ἀνάπλεα γοητευμάτων. 8 ἔδοξε δέ μοι πρότερον κάκεῖνο 25 ἀξίεπαιρόν τι εἶναι καὶ οὐκ ἄχαρι, εἴ γε τῶν ἐπιγραμμάτων τὰ ἀρτιγενῆ καὶ νεώτερα, διαλανθάνοντα ἔτι καὶ χύδην οὕτως παρ' ἐνίοις ὑποψιθυριζόμενα, ἀγείραμι τε ὡς οἶόν τε εἰς ταῦτ' οὐ καὶ ἀναγράψαιμι ἕκαστα ἐν κόσμῳ ἀποκεκριμένα. καὶ οὖν δὴ καὶ τότε μοι ἐκτετέλεσται ἕτερα τε πολλὰ ἀγωνίσματα, τοῦ μὲν ἀναγκασίου χάριν οὐ μάλα πεποιημένα, ἄλλως 30 δὲ ἴσως προσαγωγὰ καὶ θελκτῆρια. 9 καὶ γὰρ δῆτα ἡ ποίησις ἱερὸν τι χρῆμα καὶ θεσπέσιον. ἐνθουσιῶσι γοῦν ἐν αὐτῇ αἱ ψυχαί, εἴποι ἂν ὁ

2 cf Herod. 4, 94 sq.

LWA, V^aPR, O 7 μειονεκτεῖσθαι — 16 προσιζάνει C^b 30 ἡ ποίησις — 5, 2 βακχεῖα C^b

5 τὸν β. ἐμπύπλ. τὸν ἀνθρώπινον ἱστορία O 7 πολιτικῆς LV^aP (*civili*) RO: ποιητικῆς WA 8 ἀνόθευτος ut videtur A pc. 11 ἀπαγγελίας LP (*quae narrantur*) RC^b: ἀπαγγελίας WAO: -λείας V^a 12 παριστώσα L 18 αἱ om. L 19 γε ἐμοὶ Di: ἐμοὶ L: γέ μοι WAV^a: γάρ μοι R: om. O τῷδε τῷ LWAV^aR: τῷ αὐτῷ O οὐδὲ LV^aRO: οὐδέ γε WA κατὰ ante τὴν add. L 20 ἐκ παίδων om. A 21 με V^aRO: μοι LWA κομψευμάτων LWAO: κομψευμάτων V^aR 23 δαφνιὰ LWA (cf. Anth. Pal. VI 80, 1): δαφνιὰ V^aPRO 24 δέ om. V^a 27 ταῦτ' LAO: ταῦτὸν WV^aR 28 ἕτερα τε — 5, 5 γινώσκειν om. P

σοφὸς ὁ Ἀρίστωνος, καὶ λίαν ὠδίνουσιν ἐπαφρόδιτα, ὅσαι δὴ ὡς ἀληθῶς
 μουσόληπτοι γίνονται καὶ τῇδε κάτοχοι τῇ βακχείᾳ. **10** ἐμοὶ μὲν οὖν
 τοῖσδε θαμίζειν ἐδόκει καὶ οὐ μήποτε ἐκόντι εἶναι τὰ νεανικὰ ταῦτα καὶ
 ἐπιτερεπῇ σπουδάσματα μεθίεναι, ἀλλ' ἔπεςθαι τῷ Δελφικῷ ἐκείνῳ προ-
5 γράμματι καὶ τὰ οἰκεῖα γιγνώσκειν. ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ κατ' ἐμὲ χρόνῳ
 ξυνέβη μεγάλους μὲν πολέμους πολλαχοῦ τῆς οἰκουμένης ἀπροσδόκητα
 ξυρραγῆναι ἐθνῶν τε πολλῶν βαρβαρικῶν μεταναστάσεις γενέσθαι καὶ
 πράξεων ἀδύλων τε καὶ ἀπίστων παραλόγους ἀποβάσεις καὶ τύχης ἀτά-
 κτους ἀντιρροπίας γενῶν τε καταλύσεις καὶ πόλεων ἀνδραποδισμούς
10 καὶ μεταβολὰς οἰκητόρων καὶ οἶον ἅπαντα τὰ ἀνθρώπεια κεκινήσθαι·
 ἐπειδὴ οὖν ταῦτα καὶ τὰ τοιάδε ξυνέβη, δεδιέναι μοί πως ἐπῆλθε, μή τι
 ἄρα οὐχ ὅσιον εἴη ἔργα οὕτω μέγιστα τε καὶ θαύματος ἄξια καὶ τοῖς
 μετὰ ταῦτα χρήσιμα ἐσόμενα καὶ ὀνησιφόρα καταλιπεῖν ἄμνηστα τὸ
 μέρος καὶ σεσιγημένα. **11** τοιγάρτοι ἐδοξέ μοι οὐκ ἀπὸ τρόπου εἶναι
15 καὶ τοῦ συγγράφειν ἀμωσγέπως ἀποπειραῖσθαι, ὥς ἂν μοι μὴ ἅπας ὁ
 βίος ἐν μυθολογίᾳ τε καὶ περιττῷ πόνῳ ἀναλωθῇ, ἀλλὰ τι φέροιτο καὶ
 ἀναγκαῖον. πολλοὶ δέ με καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐπείγοντες καὶ ἐγκλεινόμενοι
 ἐξηρέθισαν τὴν ὁρμὴν καὶ ἐπέρρωσαν· ἐν τοῖς Εὐτυχιανὸς ὁ νέος ἀρχηγός
 γε ἦν τῆς παραινέσεως, ἀνὴρ τὰ πρῶτα τελῶν ἐν τοῖς τῶν βασιλέων
20 ὑπογραφεῦσι καὶ | τὰ ἄλλα ἀγαθὸς καὶ ἀγχινοῦστατος παιδείας τε
 ἀποχρώντως ἔχων καὶ τοῦ τῶν Φλωριδῶν γένους ἄριστον ἐγκαλλώπισμα
 γεγεννημένος. **12** οὗτος δὴ οὖν ὁ ἀνὴρ, περὶ πλείστου γὰρ τὰμὰ ἐποι-
 εῖτο καὶ ὡς ἂν μοι ἄμεινόν τι ἔσται εὐκλείας τε πέρι καὶ τῆς ἄλλης ὠφε-
 λείας σφόδρα οἱ ἐπεφρόντιστο, οὐκ ἀνίει ἐπείγων καὶ χρηστὰς ὑποφαίνων
25 ἐλπίδας. δεῖν γὰρ οὐκ ἔφασκεν οὕτω χαλεπὸν ἡγεῖσθαι μοι καὶ ἀνήνυτον
 τὸ ἐγχείρημα οὐδὲ τῷ μήπω ἐς πείραν ἔλθειν, ὥσπερ ναυτιλίαν οἱ ἄθα-

1 cf. Plat. Phaedr. 245a

LWA, V^aPR, O

1 ὁ ante ἀρίστωνος om. C^b ὅσοι W **3** θαμίζειν AV^aRO: θαυμάζειν
 LW **4** τοῖς δελφικοῖς ἐκείνῳ (οἰς super φ scr. 2. m., ut videtur) προγράμμασι R
5 ἐπειδὴ LWA: ἐπεὶ V^aRO **8** ἀποφάνσεις O **9** καταλύσεις LWAO: κατὰκλίσεις
 V^a: κατακλύσεις R **11** μοί πως LAPO: μοι πῶς R: μήπως W: μή πως V^a **12**
 τε om. L **14** καὶ σεσ. τὸ μ. L **15** τοῦ om. V^aR μοι μὴ LAO: μοι W: μὴ
 V^aPR **16** μυθολογίαις V^a περιττῷ πόνῳ V^aRO: πόνῳ περιττῷ LWA ἀλλὰ
 τι — 7, 16 ἀξίων om. P **18** ad ἐν τοῖς cf. 138, 18; 179, 11; Procop. Bell. 2, 30, 43;
 8, 17, 18; 8, 32, 22 εὐτυχιανὸς LWAO: εὐχιανὸς V^a: ἐχιδνὸς R ὁ νέος om. O **19**
 γε LWA: τε V^aRO ἀνὴρ τὰ LWAO: ἀνὴρ τε V^a: ἀνὴρ τε (α super ε scr. 2. m.,
 ut videtur) R **20** τε libri: δὲ Di **21** ἀποχρώντως V^aRO: οὐκ ἀποχρ.
 LWA **22** γεγεννημένος LWAO: -νον V^aR περὶ πλείστου γὰρ V^aRO: ἐπεὶ π.
 πλ. LWA **23** πλείστου post μοι add. W τε om. R **24** ὑποφαίνων LWAO (cf.
 Demosth. 19, 123 μικρὰν ὑπεφῆνατ' ἐλπίδα): ἐμφαίνων V^aR **25** τὰς ante ἐλπ.
 add. R οὐκ om. WO μου O ἀνήνυτον LWAO: ἀνόνητον V^aR **26** μῆ-
 πω ἐς LWAO: μὴ πρὸς τὴν V^a: μῆτε πρὸς τὴν R

λάττωτοι, καταπεπλήχθαι· οἶσθαι δὲ μᾶλλον οὐ πόρρω τετάχθαι
 ἱστορίαν ποιητικῆς, ἀλλὰ ἄμφω ταῦτα εἶναι ἀδελφὰ καὶ ὁμόφυλα καὶ
 μόνῳ ἴσως τῷ μέτρῳ ἔστιν ἡ ἀλλήλων ἀποκεκριμένα. ὥς δὴ οὖν οἴκοθεν
 5 παντὶ ἔχασθαι ἔργου. 13 ἀλλὰ γὰρ τοιαῦτα ἐπάδων ἤδη μοι καὶ αὐτῷ
 βουλομένῳ κατεκλήσῃ γε ῥαδίως καὶ ἔπεισεν. καὶ τοῖνυν ἐς τάδε ἀφῖγμαι.
 ἀλλὰ μοι εἴη ἄξιόν τι δρᾶσαι τῆς προθυμίας καὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἔργων
 ὥς ἐγγυτάτω ἰκέσθαι. 14 Δηλωτέον δὲ πρότερον ὅστις τέ εἰμι καὶ ὅθεν,
 10 τοῦτο δὴ τὸ τοῖς συγγραφεῦσιν εἰθισμένον. ἐμοὶ Ἀγαθίας μὲν ὄνομα,
 Μύρινα δὲ | πατρίς, Μεμνόνιος δὲ πατήρ, τέχνη δὲ τὰ Ῥωμαίων νόμιμα
 καὶ οἱ τῶν δικαστηρίων ἀγῶνες. Μύριναν δὲ φημι οὐ τὸ Θράκιον πόλισμα
 οὐδὲ εἴ τις ἑτέρα κατὰ τὴν Εὐρώπην τυχὸν ἢ Λιβύην τῷδε κέκληται τῷ
 ὀνόματι, ἀλλὰ τὴν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πάλαι ὑπὸ Αἰολέων ἀπωκισμένην ἀμφὶ
 τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πυθικοῦ ποταμοῦ, ὃς δὴ ῥέων ἐκ Λυδίας τῆς χώρας ἐς
 15 τὸν ἔσχατον αὐλῶνα τοῦ κόλπου τοῦ Ἑλαΐτου ἐμβάλλει. 15 γένοιτο
 μὲν οὖν ἐμοὶ γε τελεώτατα τῇδε <τὰ> τροφεῖα ὥς οἶόν τε ἀποτίσαι καὶ
 ἅπαντα τὰ κλεινὰ καὶ πάτρια ἔργα ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀναγράψαι. νῦν δὲ ἡ
 μὲν εὐμενὴς καὶ ἴλαος [καὶ] τῆς προθυμίας ἡμᾶς ἀποδεχέσθω· ἐμοὶ δὲ ἐπὶ
 τὰ κοινὰ καὶ μέγιστα τῶν πραγμάτων ἰτέον. 16 Ποιήσομαι δὲ τὴν
 20 συγγραφὴν οὐχ ἥπερ καὶ ἑτέροις ἐν τῷ παρόντι πεποιήται. ἤδη γάρ που
 καὶ ἄλλοι τὰ νῦν ἐς τόδε πόνου ἀφίκοντο, ἀληθείας μὲν ὥς τὰ πολλὰ
 ἦκιστα μέλον αὐτοῖς καὶ τοῦ τὰ γεγεννημένα ὥς ἔχουσι τύχης διεξιέναι,
 οὕτω δὲ διαφανῶς κολακεύειν πολλοὺς τῶν δυνατῶν καὶ ὑποθωπεύ-
 ειν ἐλόμενοι, ὥς εἴ ποτε ἄρα καὶ ἀληθῆ φήσαιεν, ἀπιστεῖσθαι. 17 καίτοι
 25 ἐγκωμῶ μόνῳ προσήκειν οἱ ταῦτα δεινοὶ φασὶ τὰ προσόντα ὀτρωοῦν
 ἀγαθὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἐξαιρεῖν· ἱστορία δὲ ἐπαινεῖν μὲν καὶ ἥδε τοὺς εὖ
 τι δράσαντας οὐ πάμπαν ἀναίνεται, οὐ μὴν τοῦτό γε σκοπὸν, οἶμαι, καὶ
 γνώρισμα ἔχειν ἐθέλει· ἄλλ' εἴ που ἡ τῶν πράξεων ἀπεργασία ἔπαινον ἢ
 φόγον ἐπάγοι, οὐ βιάζεσθαι αὐτῇ θέμις οὐδὲ μεταποικίλλειν τὰ γε|γεννημέ-
 30 να. 18 οἱ δὲ ἱστορίαν μὲν ποιεῖσθαι ὁμολογοῦσι, καὶ τὸ τῆς ἐπιγραφῆς
 ἐπάγγελμα τοῦτο αὐτοῖς ὑποφάνει, πεφώρνανται δὲ ὁμῶς τῇ πείρᾳ
 κομψευόμενοι τὴν ἐπωνυμίαν. τοὺς μὲν γὰρ ἔτι περιόντας, εἴτε βασιλεῖς

LWA, V^aR, O 31 πεφώρνανται — 32 ἐπωνυμίαν S s. v. κομψευόμενοι

1 καταπεπλήχθαι O (cf. Isocr. ep. 4, 11 τὴν ἀπειρίαν τὴν αὐτοῦ καταπεπλήχθαι) :
 δεδιέναι LWA : καταπεπλήσθαι V^aR δὲ om. V^aR 3 ἔστιν ἡ V^aO : ἔστιν LWA :
 ἡ R οἴκοθεν LWAO : οἴκαθεν V^aR 7 ἀλλὰ μοι — προθυμίας om. A εἴη om. L
 8 πρότερον om. LWA 10 δὲ post Μεμνόνιος om. L 12 ἔστι κέκληται errato
 verum addens O 13 αἰόλων WA 16 τῇδε τελ. τρ. V^a τὰ add. Ref 6 18
 εἴη post εὐμενῆς add. O καὶ del. Key 23 δυναστῶν W ὑποθωπεύειν LV^aRO :
 θωπεύειν WA 25 μόνῳ om. W ὀτρωοῦν — 26 ἐξαιρεῖν om. A 27 σκοπὸν
 LWA^aR : σκοπεῖν V^a : ἔργον O 29 ἐπάγει L αὐτῆς R καταποικίλλειν Di
 frustra

εἶεν εἴτε καὶ ἄλλως ἐπίσημοι, οὐ μόνον τῇ ἀφηγήσει τῶν ἐξεργασμένων
 ἐγκωμιάζουσιν (ἡ γὰρ ἂν ὀλίγα ἡμάρτανον), ἐνδηλοὶ δὲ ἅπασι γίγνον-
 ται, ὅτι δὴ αὐτοῖς οὐδέν τι ἄλλο διεσπούδασται ἢ μόνον ἐπαινεῖν τε
 καὶ ἄγασθαι καὶ πέρα τοῦ ἀναγκαίου· τοὺς δὲ ἤδη τεθηκότες, ὅποιοί
 5 τινες καὶ ἐτύγχανον ὄντες, ἡ κακίστους ἀποκαλοῦσι καὶ τὰ κοινὰ λυμνη-
 μένους ἢ, τὸ γοῦν ἔλαττον δεινόν, κατολιγωροῦσιν αὐτῶν, ὥς μηδὲ
 μνήμης τινὸς μεταδιδόναι. 19 ταύτῃ τε οἶονται τὰ παρόντα εὖ τιθῆναι
 καὶ τὸ αἰεὶ κρατοῦν ἐκθεραπεύοντες ὠφέλειαν σφίσι πορίζεσθαι, κακῶς
 ἐπιστάμενοι, ὥς καὶ αὐτοὺς δῆπου τοὺς πρὸς αὐτῶν ἐπαινουμένους οὐ μά-
 10 λα τὰ τοιάδε ἀρέσκει, λογιζομένους, ὥς οὐχ ἱκανὸν ἔσται τὸ τῆς κολακείας
 ἀρίδην τὴν περὶ αὐτῶν δόξαν βεβαιῶσαι. 20 οὗτοι μὲν οὖν συγγρα-
 φόντων, ὥς πῃ φίλον αὐτοῖς καὶ εἰθισμένον, ἐμοὶ δὲ τὸ ἀληθίζεσθαι περὶ
 πλείστου ἐκτέον, ἐς ὃ τι χωρήσει. μεμνήσομαι δὲ τῶν ὅσα παρὰ τε
 Ῥωμαίοις καὶ τῶν βαρβάρων τοῖς πλείστοις ἐς τότε τοῦ καιροῦ ἐπράχθη
 15 ἀξι|αφήγητα, οὐ μόνον ὑπὸ ἀνδρῶν ἔτι βιούντων τυχόν, μᾶλλον μὲν
 οὖν καὶ τῶν ἤδη ἀποικομένων, καὶ οὐδὲν ὃ τι παρήσω τῶν λόγου ἀξίων.
 21 Τοιγάρτοι εἰ καὶ μὴ πρότερον ἐς τὸ συγγράφειν προῆγμαι ἢ μόνον
 ἐξ ὅτου Ἰουστίνος ὁ νέος τὴν αὐτοκράτορα μετέβλητο ἀρχήν, Ἰουστινια-
 νοῦ τεθηκότες, ἀλλ' ἔγωγε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνωτέρω χρόνους ἀναδρα-
 20 μοῦμαι καὶ ὅποσα οὐπὼ ἐτέρῳ τῷ ἐκπεπόνηται, ταῦτα δὲ οἰκεῖον
 ποιήσομαι ἔργον. 22 τὰ μὲν γὰρ πλείστα τῶν κατὰ τοὺς Ἰουστινιανοῦ
 χρόνους γεγενημένων ἐπειδὴ Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι τῷ Καισαρεῖαθεν ἐς
 τὸ ἀκριβὲς ἀναγέγραπται, παριτέον ἐκεῖνα ἐμοίγε, ὅτε δὴ ἀποχρώντως
 εἰρημένα· τὰ δὲ μετ' ἐκείνων, ὥς οἶόν τε, διεξιτέον. 23 προοίμια μὲν
 25 γὰρ αὐτῷ τῆς ἱστορίας Ἀρκάδιος ἀποβιούς ἐποιήθη καὶ τῷ ἐκείνου
 παιδί Θεοδοσίῳ Ἰσδιγέρδης ὁ Περσῶν βασιλεὺς κηδεμῶν γεγενημένος
 τὰ τε Οὐαραράνη καὶ Περόζῃ ξυνεχθέντα καὶ ὅπως Καβάδης βασιλεὺς
 καταστὰς ἀφήρηται τὴν ἀρχὴν καὶ εἶτα θάττον αὐτὴν ἀνεκομίσαστο,
 ὅπως τε Ἀμιδα ἦλω πρὸς αὐτοῦ, Ἀναστασίου Ῥωμαίων βασιλεύοντος,
 30 καὶ ὅσους αὐθις μετ' ἐκείνων Ἰουστίνος ὁ πρεσβύτερος ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ
 διεδέξατο πόνους. 24 ἐξῆς δὲ τοὺς Περσικοὺς πολέμους ὁπόσοι δὴ
 πρὸς τε Καβάδην καὶ Χοσρόην ἀμφὶ Συρίαν καὶ Ἀρ|μενίαν καὶ μὲν δὴ καὶ
 τὰ Λαζῶν ὄρια Ἰουστινιανῷ τῷ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι διαπεπολέμην-

25 Arcadius mortuus 1. die mens. Maii a. 408; Procop. Bell. 1, 2 29 Amida
 capta 11. die mens. Ian. a. 503; Procop. Bell. 1, 7, 29

LWA, V^aP (inde a 17 Τοιγάρτοι) R, O

2 γίγονται V^aRO: γίν- LWA 4 πέραν O 7 τε LAV^aRO: δὲ W 9
 πρὸς LWAO: πρὸ V^aR 12 ὥς πῃ LWAV^aO: ὥσπερ R 13 ἐς LWAO: εὖ V^aR
 καὶ ante χωρ. add. Hase; sed cf. 45, 2 14 εἰς W 16 οὖν om. L 19 ἀνωτέ-
 ρους W 22 τῷ ante Καίς. om. L 27 οὐαραράνη WAO: οὐαράνη L: οὐαρα-
 βάνη V^aR: Urbano P 33 διαπεπολέμηται LAV^aR: διάπο πολέμων τε W: διαπε-
 πόνηται it., διαπεπολέμηται imp. cum γράφεται O

ται, τούτους δὲ ἅπαντας ἐκ τῶν Προκοπίου λόγων ἄριστα ἂν διαγνοίης, Γελίμερά τε τὸν Βανδίλον καὶ Καρχηδόνα τὴν πόλιν καὶ τὴν ξύμπασαν χώραν τῶν Ἄφρων ἀπὸ Βονιφατίου τε καὶ Γεζερίχου καὶ τῆς ἐν τῷ τότε ἀποστάσεως πολλοῖς ὕστερον χρόνοις Ἰουστινιανῷ δουλωθεῖσαν καὶ
 5 πάλιν τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας μέρος γεγεννημένην. 25 μετὰ δὲ τὴν τῶν Βανδίλων κατάλυσιν, καὶ ὅσα οἱ Μαυρούσιοι τὸ ἔθνος ἔδρασάν τε καὶ πεπόνθασι πολλαχοῦ τῆς Λιβύης κατὰ Ῥωμαίων παραταττόμενοι, ὅτι τε Στότζας καὶ Γόνθαρις Ῥωμαίων μὲν ἦστην, τυράννω δὲ καταστάν-
 10 τε μεγίστων συμφορῶν τε καὶ στάσεων αἰτιωτάτω τῇ Λιβύῃ γεγόνατον, καὶ ὥς οὐ πρότερον ἐλώφησε τὰ δεινὰ, πρὶν ἐκείνῳ τῷ ἄνδρι διαφθαρῆναι, ἀλλὰ καὶ τάδε ἁμέλει ἅπαντα εὖροις γε ἂν ἐν ἐκείνοις. 26 ὅπως τε ἡ στάσις ἡ ἐμφύλιος ἐν Βυζαντίῳ κατὰ τοῦ βασιλέως ἀρθεῖσα καὶ ἐπὶ μέγα κακοῦ ἀφιγμένη τὰ κοινὰ ἐδηλήσατο, τὰς τε τῶν Οὐννων ἐπιδρομάς, οἳ
 15 δὴ ἐν τῷ τότε τὸν Ἰστρον ποταμὸν περαιωθέντες μέγιστα οἶα τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐλυμήναντο, Ἰλλυριοὺς τε καὶ Θετταλοὺς καὶ τὰ πλείστα τῆς Εὐρώπης ληϊσάμενοι, μέρος δέ τι καὶ τῆς Ἀσίας, τὸν Ἑλλησποντον διαβάντες. 27 Σουρῶν δὲ ἡ πόλις ἡ ἐν Συρίᾳ καὶ Βέρροια καὶ Ἀντιόχεια ἡ πρὸς | Ὀρόντη ποταμῷ ὅπως οἰκτρότατα ὑπὸ Χοσρόου πεπόρθη-
 20 ται, τὴν τε Ἑδέσσης πολιορκίαν καὶ ὅπως ἐνθὲνδε ἀποκρουσθεὶς ἔπειτα ἀπὶ τῶν ὄψετο, πάρεστι καὶ ταῦτα ἐν τοῖσδε θεάσασθαι τὰς τε τῶν Αἰθιοπῶν καὶ Ὀμηριτῶν παρατάξεις καὶ ὅτου δὴ χάριν ἅμφω ἐκείνῳ τῷ φύλῳ ἐς τότε δυσμενεῖας ἠλθέτην. 28 εἴρηται δὲ αὐτῷ πολλὰ καὶ τοῦ μεγίστου λοιμοῦ περὶ, ὅπως τε τὴν ἀρχὴν κατ' ἐκείνῳ τοῦ καιροῦ ἐς τὸ ἀνθρώπειον γένος εἰσήρρησε καὶ ὅποια ἄττα παράλογα ἐν αὐτῷ
 25 ζυγηνέχθη. 29 ἀλλὰ γὰρ καὶ ὁπόσα ὕστερον τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἀνὰ τὰ Λαζῶν πολιίσματα καὶ Πέτρας τὸ φρούριον πρὸς τε Χοριάνην καὶ Μερμερόην καὶ τὰ Περσικὰ ἐξείργασται πλήθη, καὶ ταῦτα ἐκείθεν ἀναλεκ-
 30 τέον. 30 μεταβάντι δὲ οἱ ἐπὶ τῆς Ἑσπέρας, ὅπως τε Θευδέριχος ὁ τῶν

4 *seditio Bonifatii* a. 427; *Proc. Bell.* 3, 3, 14 sqq. 11 ἐν ἐκείνοις: *Procop. Bell.* 4 12 *seditio*, quae νῖκα vocatur: mense Ian. a. 532; *Procop. Bell.* 1, 24 20 ἐν τοῖσδε: *Procop. Bell.* 2, 1—28 21 *De Aethiopibus et Homeritis* *Proc. Bell.* 1, 20 23 *De peste magna* *Proc. Bell.* 2, 22. 23 26 *De rebus in regione Lazica gestis* *Proc. Bell.* 8, 7—16 28 *Theodericus mortuus* 30. die mens. Sext. a. 526; *Proc. Bell.* 5, 1, 35—39

LWA, V^aPR, O

2 γελίμερά WA (coniec. Nieb): γελίμερ LV^aO: γελίμων R 5 μέρος LWAO: om. V^aPR 6 οἱ μαυρούσιοι LWAO: οἱ μαι cum spatio V^a: *gens illa* (Maurusiorum nomine omisso) P: οἶμαι R 8 στότζας LAV^aO: τζόντζας W: στώτζας R ῥωμαίων LWAV^aP (*partium Romanorum*) R: ῥωμαῖοι O 10 διαφθ. τῷ ἄ. L 13 οἱ LWAV^aP (*qui transgressi*) O: ὅς (ω sscr. 2. m.) R 14 δὲ pro δὴ W 16 τὸν ἐλλ. LWAO: τὴν ἐλλ. V^aR 19 ἐνδένδε LW: -δεν AV^aR: ἐνθάδε O 20 καὶ ταῦτα πάρεστιν O 23 λοιμοῦ LWAP (*morbo pestilentissimo*) O: λιμοῦ V^aR 24 ἐς τὸ LWAO: εἰς τὸ V^aR 25 καὶ LAO: om. WV^aR

Γότθων βασιλεὺς ἀπεβίω καὶ Ἀμαλασοῦνθα ἡ τοῦδε παῖς ὑπὸ Θευδάτου ἀνήρηται καὶ ἅπαντα ὧν δὴ ἔνεκα ὁ Γοτθικὸς πόλεμος ἀνερράγη, οὐδὲ ταῦτα ἐκείνῳ παρεῖται, οὐ μὲν οὖν ἄλλ' οὐδὲ ὅπως Οὐίττιγίς ὁ μετὰ Θευδάτον τοῦ Γοτθικοῦ γένους κρατήσας ὑπὸ Βελισαρίου τοῦ στρατη-
 5 γοῦ μετὰ γε πλείστους ὅσους ἀγῶνας δορυάλωτος ἐς τὸ Βυζάντιον ἦκται, οὐδέ γε ὅπως Σικελία τε καὶ Ῥώμη καὶ Ἰταλία τοὺς ἐπήλυδας ἀποβα-
 λούσα βαρβάρους πάλιν ἤθεσι πατρίοις μετεκοσμεῖτο. 31 λάβοι δὲ ἄν
 τις ἐνθένδε καὶ ὅτι Ναρσῆς ὁ τομίας ἐς Ἰταλίαν ἐστάλη, στρατηγὸς
 αὐτοκράτωρ πρὸς τοῦ βασιλέως γεγεννημένος, τοὺς τε κλεινοὺς ἐκείνους
 10 πολέμους, οἳ δὴ αὐτῷ πρὸς Τωτίλαν ἄριστα διαπαιπύνηνται, ὅτι τε αὖθις
 μετ' ἐκείνον Τείας ὁ Φρεδιγέρνου τὴν Γοτθικὴν ἡγεμονίαν διαδεξάμενος
 οὐκ ἐς μακρὰν καὶ αὐτὸς ἀνηρέθη. 32 ταῦτα δὲ πάντα ἐς ἕκτον τε καὶ
 εἰκοστὸν ἔτος τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλείας γεγέννηται, καὶ Προκοπίῳ
 μὲν τῷ ῥήτορι ἐν τοῖσδε οἶμαι αὐτῷ τὰ τῆς συγγραφῆς διήνυσται καὶ
 15 συνητελέσθη· ἐγὼ δὲ ἐς τὰ ἐχόμενα τούτων, ἐφ' ἅπερ καὶ τὴν ἀρχὴν ὥρ-
 μήτην ἰέναι, καὶ δὴ ἐπὶ ταῦτα εἰμι. καὶ δὴ ἔχομαι τῶν πραγμάτων.

1. Ἐπειδὴ Τείας ὁ μετὰ Τωτίλαν τῶν Γότθων ἡγεμὼν καταστάς,
 ἀνακαλεσάμενος τὰς δυνάμεις καὶ (ἐς) πόλεμον πανσυδὶ πρὸς τε Ναρσῆν
 καὶ Ῥωμαίους παραταξάμενος ἡσσήθη τε κατὰ κράτος καὶ αὐτοῦ πολε-
 20 μῶν διεφθάρη οἳ τε περισωθέντες τῶν Γότθων, ἐγκειμένων σφίσι Ῥω-
 μαίων καὶ οὐκ ἀνιέντων, πιεζόμενοι ταῖς τε ἐπιδρομαῖς καὶ ὅτι ἐν χώρῳ
 ἀνύδρῳ ἐτύγγανον ξυνειλεγμένοι, σπονδὰς τίθενται πρὸς Ναρσῆν, ἐφ'
 ᾧ τὴν μὲν οἰκίαν ἀδεῶς νέμονται χώραν, βασιλεῖ δὲ τῷ Ῥωμαίων
 κατήκοοι τὸ λοιπὸν ὄντες διατελοῖεν· ἐπειδὴ ταῦτα τῇδε ἐχώρει, ἐδόκει

1 Amalasuntha necata a. 535; Proc. Bell. 5, 4, 27 5 Vittigis Byzantium ductus a. 540; Proc. Bell. 7, 1, 1 8 Narses in Italiam profectus a. 552; Proc. Bell. 8, 21 sqq. 12 Teia victus et occisus autumno a. 552; Proc. Bell. 8, 35 Annus 26. Iustiniani incipit a primo die mens. Apr. a. 552

LWA, V^aPR, O

3 ἄλλ' om. L οὐίττιγίς R: οὐίτιγίς LWAO: ἴττιγίς V^a 5 ὅσους LWA: om. V^aRO ἐς AO: εἰς LWV^aR ἦκται AV^aP (*transmisum*) RO: ἴκται LW 8 τομίας LWAP (*eunuchum*) O: ταμίας V^aR 12 μακρὰν LWAO: μακρὸν V^aR 14 μὲν post τοῖσδε add. V^aR ad αὐτῷ cf. 13, 28 οἳ post Θευδιβέρτῳ 18 ἀνακα-
 λεσάμενος τὰς V^aP (*in unum contractis*) RO: om. LWA ἐς add. Ref 30 coll. 24, 14
 πασσυδὶ O 19 αὐτὸς Guenther 21 τε om. W 23 ἀδεῇ O δὲ om. L
 τῶν R 24 τολοιπὸν LWA: λοιπὸν V^aRO ἐπειδε (sic) W

μὲν ἅπασι πέρας ἔχειν τὰ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πολέμων· τὰ δὲ ἦν ἄρα προοί-
 5 μια. 2 οἶμαι γὰρ οὐδὲ ἐπιλείψειν ποτὲ τὸν αἰῶνα ἡμῶν τὰ τοιάδε,
 μένειν δὲ ἐς αἰὶ καὶ ἀκμάζειν, ἔστ' ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ἦ, ἐπεὶ καὶ
 ἄνωθεν ἡμῖν, ὥς ἔπος εἰπεῖν, συνεισῆλθε τῷ βίῳ. καὶ οὖν μεστὴ μὲν ἡ
 10 ποίησις, πλήρης δὲ ξύμπασα ἱστορία πολέμων τε καὶ παρατάξεων, καὶ
 οὐκ ἂν ἄλλο τι εὖροις ἐν τοῖσδε κατὰ τὸ μᾶλλον ἀναγεγραμμένον. 3 αἴτι-
 ον δὲ οἶμαι τούτων οὐχ, ὅπερ οἱ πολλοὶ φασιν, ἀστέρων τε πορείας καὶ
 τὸ μεμορμένον καὶ τινας παραλόγους ἀνάγκας· εἰ γὰρ τὰ τῆς πεπρω-
 15 μένης ἐν πᾶσι νικῶν, ἀφαιρεθεῖη δὲ τῶν ἀνθρώπων τὸ προαιρετὸν καὶ
 ἐκούσιον, παραινέσεις μὲν ἀπάσας καὶ τέχνας καὶ διδασκαλίας κενὰ καὶ
 ἄχρηστα νομιοῦμεν, οἰχίσονται δὲ φροῦδοι καὶ ἄκαρποι αἱ τῶν ἄριστα
 βιούντων ἐλπίδες. 4 οὐ μέντοι ἄλλ' οὐδὲ τὸ θεῖον αἴτιον, ὥς γε ἐμὲ γι-
 γνώσκειν, φόνων τε καὶ συμπλοκῶν ἡγεῖσθαι προσήκει. τὸ γὰρ ἀγαθὸν
 15 οὔτε εἰπόντι πιστεύομαι. 5 ἐς δὲ πλεονεξίαν τε καὶ ἀδικίαν αἱ τῶν
 ἀνθρώπων ψυχαὶ αὐθαίρετα κατολισθαίνουσιν πολέμων καὶ ταραχῶν
 ἅπαντα ἐμποροῦσιν, ἐνθὲν τε ὀλεθροὶ ξυμβαίνουσι πολλοὶ καὶ γένη
 ἀνθρώπων ἀνάρπαστα γίγνεται καὶ μυρία ἄλλαι ὠδίνονται κῆρες.
 6 οὕτω γὰρ δὴ καὶ τότε οἱ Γότθοι ἐπειδὴ τὰς σπονδὰς θέμενοι καὶ δια-
 20 κριθέντες οἱ μὲν αὐτῶν εἴσω τοῦ Πάδου πρότερον διαιτώμενοι ποταμοῦ
 ἔς τε Τουσκιάν καὶ Λιγουριάν καὶ ὅθι | ἐκάστω θυμῆρες τε ἦν καὶ εἰθις-
 μένον, ἐχώρουν· οἱ δὲ ἐκτὸς διαβάντες ἀμφὶ Βενετιάν καὶ τὰ τῆδε φρούρια
 καὶ πολίσματα, ἥπερ καὶ ἐν τῷ πρὸ τοῦ, ἐσκεδάννυντο· ἐπειδὴ οὖν ἐν
 τοῖσδε ἐτύγχανον ὄντες, προσῆκον αὐτοὺς τὰ μὲν ὁμωσοσμένα τοῖς
 25 ἔργοις αὐτοῖς ἐμπεδῶσαι, τὰ δὲ σφέτερα ἐν τῷ ἀσφαλεῖ κατέχοντας
 κινδύνων ἀπηλλάχθαι χρονίων καὶ μόλις γοῦν τῶν δεινῶν ἀναπνεῦσαι,
 οἱ δὲ ἐλάχιστον ἐπισχόντες νεωτέρων αὐθις ἐφίεντο πραγμάτων καὶ ἐς
 ἀρχὴν ἑτέρου πολέμου καθίσταντο. 7 ἐπεὶ τε αὐτοὶ κατὰ σφᾶς οὐκέτι
 πρὸς Ῥωμαίους ἀξιόμαχοι ᾤοντο εἶναι, αὐτίκα παρὰ τοὺς Φράγγους
 30 ἐτράποντο, ἅμεινον σφίσιν αὐτοῖς τὰ παρόντα ἔσεσθαι κρίνοντες καὶ τὴν
 ὠφέλειαν ἐς ὃ τι μάλιστα διαρκεστάτην, εἴ γε ἐξ ὁμόρων τε καὶ ἀστυγει-
 τόνων ξυμμαχίαν ἐπαγαγόμενοι εἴτα θᾶπτον ἀναμαχέσονται.

LWA, V^aPR, O 2 οἶμαι οὐκ ἐπιλείψειν — 18 κῆρες C^b

6 τοῖσδε LWAV^aP (*in his*) OC^b: τῆδε R τὸ om. O 7 τε om. O 8
 μεμορμένον LWAOC^b: μεμαρμένον V^aR: *fatum* P 9 νικῶν LAOC^b: -κὴν W: -κη
 V^a: -κην R: *superaret* P 11 ἄριστον L 12 οὐ μέντοι om. W γινώσκειν
 LA: γιν- WV^aROC^b 16 ὀλισθαίνουσαι W καὶ LWAC^b: τε καὶ V^aRO 18
 γίνεται W 19 δὴ om. W 24 ὁμωσοσμένα WO: ὁμωσμένα L: ὁμωσμένα, μο *su-*
per *ω* *scr.* A: ὁμωσμένα V^aR 25 αὐτῶν W κατέχοντας LAV^aO: -τες WR
 27 ἐλάχιστα W 28 ἑτέραν W 32 ἐπαγαγόμενοι WAV^aR: ἐπαγόμενοι LO
 ἐς εἴτα R ἀναμαχέσονται AV^aRO: -χέσονται W: -χέονται L

2. Πρόσοικοί τε γάρ εἰσι τῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἀγγιτέρμονες τὸ γένος τῶν
 Φράγγων. εἶεν δ' ἂν οὗτοι οἱ πάλαι ὀνομαζόμενοι Γερμανοί. δῆλον δέ·
 ἀμφὶ Ῥῆνον γὰρ ποταμὸν οἰκοῦσι καὶ τὴν ταύτην ἡπειρον, ἔχουσι δὲ καὶ
 Γαλλίων τὰ πλείστα, οὐ πρότερον πρὸς αὐτῶν κατεχόμενα, ἀλλ' ὕστερον
 5 ἐπικτηθέντα, καὶ τὴν Μασσαλίαν πόλιν, τοὺς Ἰώνων ἀποίκους. 2 ταύ-
 την γὰρ δὴ πάλαι Φωκαεῖς ἐξ Ἀσίας ὑπὸ Μήδων ἀναστάντες κατῴκισαν,
 Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεω Περσῶν βασιλεύοντος, καὶ νῦν ἐξ Ἑλληνίδος
 ἐστὶ βαρβαρική· | τὴν γὰρ πάτριον ἀποβεβληκυῖα πολιτείαν τοῖς τῶν
 κρατούντων χρῆται νομίμοις. φαίνεται δὲ καὶ νῦν οὐ μάλα τῆς ἀξίας τῶν
 10 παλαιῶν οἰκητόρων καταδεεστέρα. 3 εἰσὶ γὰρ οἱ Φράγγοι οὐ νομάδες,
 ὥσπερ ἀμέλει ἐνιοι τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ καὶ πολιτεῖα ὡς τὰ πολλὰ
 χρώνται Ῥωμαϊκῇ καὶ νόμοις τοῖς αὐτοῖς καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως ἀμφὶ τε
 τὰ συμβόλαια καὶ γάμους καὶ τὴν τοῦ θεοῦ θεραπείαν νομίζουσιν.
 4 Χριστιανοὶ γὰρ ἅπαντες τυγχάνουσιν ὄντες καὶ τῇ ὀρθοτάτῃ χρώμενοι
 15 δόξῃ· ἔχουσι δὲ καὶ ἄρχοντας ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἱερεῖς καὶ τὰς ἑορτάς
 ὁμοίως ἡμῖν ἐπιτελοῦσι καὶ ὡς ἐν βαρβάρῳ γένει ἔμοιγε δοκοῦσι σφόδρα
 εἶναι κόσμιοι τε καὶ ἀστειότατοι καὶ οὐδέν τι ἔχειν τὸ διαλλάττον ἢ μόνον
 τὸ βαρβαρικὸν τῆς στολῆς καὶ τὸ τῆς φωνῆς ἰδιάζον. 5 ἄγαμαι γὰρ
 αὐτοὺς ἐς τὰ μάλιστα ἔγωγε τῶν τε ἄλλων ὧν ἔχουσιν ἀγαθῶν καὶ τῆς
 20 ἐς ἀλλήλους δικαιοσύνης τε καὶ ὁμονοίας. πολλάκις γὰρ ἤδη καὶ πρότερον,
 καὶ μὲν δὴ καὶ ἐν τῷ κατ' ἐμὲ χρόνῳ, τυχὸν μὲν ἐς τρεῖς, τυχὸν δὲ καὶ ἐς
 πλείους ἡγεμόνας τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς μεμερισμένης, οὐπώποτε πόλεμον
 ἤραντο κατ' ἀλλήλων οὐδὲ αἵματι ἐμφυλίῳ τὴν πατρίδα ἔγνωσαν μιαι-
 νειν. 6 καίτοι ἐνθα ἂν μεγάλαι δυνάμεις ἰσόρροποι τε καὶ ἀμφήριστοι
 25 ἀναφανείην, ἐνταῦθα ἀνάγκη φρονήματα φύεσθαι σκληρὰ καὶ ὀγκώδη,
 φιλοτιμίαι τε, ὥσπερ εἰκός, ὠδίνονται καὶ φιλοπρωτεῖαι καὶ ἄλλα ἅττα
 μυρία ταραχῶν τε | καὶ στάσεων γονιμώτατα πάθη. ὁμως παρ' ἐκείνοις,
 εἰ καὶ ἐς πλείστας ὅσας ἀρχὰς τύχοιεν διηρημένοι, οὐδὲν ὅ τι τοιόνδε
 30 ξυνενεχθεῖη, παρατάττονται μὲν ἅπαντες ὡς πολεμήσοντες καὶ τοῖς ὅπ-

LWA, V^aPR, O, H (1 πρόσοικοι —13, 11 ἐφεῖται) 2 οἱ νῦν λεγόμενοι
 Φράγγοι — 4 πλείστα E 24 ἐνθα ἂν —29 ξυμφέρεται C^b

1 τε V^aROH: om. LWA τῆς Ἰταλίας L 3 ταύτη LAOHE: -την W V^a: -της R
 γε pro δε L 4 πρὸς om. W 6 κατῴκισαν LAV^aOH: -κησαν WR 7 ὑστάσπεω
 LWAV^aR: -εως OH 9 νομίμοις V^aP (*institutis*) ROH: νόμοις LWA καὶ LWAOH:
 om. V^aPR 10 καταδεεστέρα LWAOH: -έστερον V^aR: *defectior* P 11 ἀμέλει om. H
 12 νομίμοις H 13 τοῦ θεοῦ LWAOH: τε V^aPR 15 ἱεροῖς V^a 17 καὶ οὐδέν τι
 V^aROH: οὐδέν τε LWA 21 ἐν τῷ LWAOH (cf. 5, 5; Ref 30): τῷ V^aR καὶ
 ante ἐς om. H 22 ἡγεμόνας V^aPROH: om. LWA 25 ἀνάγκη om. L 26 τε
 om. R ἄξια pro ἅττα V^a 28 ὅ τι LWAOH C^b: οὗτο V^a: οὗτο R 29 ἄρα
 om. A

λοις διακριθησόμενοι καὶ εἶτα ὁμόσε χωροῦσιν· ἰδόντες δὲ ἀλλήλους ἐκατέρωθεν ἢ πληθὺς αὐτίκα τὸ χαλεπαίνον ἀποβαλόντες ἐς ὁμοφροσύνην μεταχωροῦσι καὶ τοὺς ἡγεμόνας κελεύουσι δίκη μᾶλλον τὰ ἀμφίβολα διευκρινήσασθαι, εἰ δὲ μὴ, μόνους ἐκείνους ἀγωνίζεσθαι καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς διακινδυνεύειν, ὡς οὐχ ὅσιον ὄν οὐδὲ πάτριον ἰδίας αὐτῶν ἕνεκα δυσμενείας τὰ κοινὰ πημαίνεσθαι καὶ ἀνατετράφθαι· εὐθύς δὴ οὖν τὰς τε φάλαγγας διαλύουσι καὶ τὰ ὅπλα τίθενται, καὶ τὸ λοιπὸν εἰρήνη αὖθις καὶ ἡμερότης φοιτήσεις τε παρ' ἀλλήλους ἀφύλακτοι καὶ ἐπιμιξίαι, καὶ φροῦδα οἶχεται τὰ δεινά. 8 οὕτως ἄρα αὐτοῖς τὸ μὲν ὑπήκουον δίκαιον καὶ φιλόπατρι, τὸ δὲ γε ἄρχον εὐμενὲς ἐν δέοντι καὶ πειθήνιον. ταῦτά τοι καὶ διατελοῦσι δύναμιν βεβαίαν ἔχοντες καὶ νόμοις χρώμενοι τοῖς αὐτοῖς καὶ τῶν μὲν οἰκείων οὐδὲν ὃ τι ἀποβεβληκότες, πλεῖστα δὲ ὅσα ἐπικτησάμενοι. δικαιοσύνη γὰρ καὶ φιλότης οἷς ἂν ἐντραφεῖν, εὐδαίμονα τίθησι πολιτείαν καὶ μόνιμον καὶ ἥκιστα πολεμίοις ἀλώσιμον.

15 3. Οὕτω μὲν οὖν οἱ Φράγγοι ἄριστα βιοῦντες σφῶν τε | αὐτῶν καὶ τῶν προσοίκων κρατοῦσι, παῖδες ἐκ πατέρων τὴν βασιλείαν διαδεχόμενοι. ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐς ἐκείνο τοῦ καιροῦ, ὅτε δὴ οἱ Γότθοι ὡς αὐτοὺς ἐπρεσβεύοντο, τρεῖς αὐτοῖς ἡγεμόνες ἐτύγχανον ὄντες. οὐκ ἀπὸ τρόπου δέ μοι εἶναι δοκεῖ βραχύ τι ἄνωθεν ἀρξαμένῳ τοῦ γένους καὶ τῶν ξυνενεχθέντων 20 <ἐν> τῷ πρὸ τοῦ ἐλάχιστα διεξελθόντι ἔπειτα ἐς ἐκείνους, οἱ δὴ ἐν τῷ τότε ἐκράτουν, τὴν ἐκδρομὴν καταπαῦσαι τοῦ λόγου. 2 Χιλδίβερτος μὲν γὰρ καὶ Χλωθάριος, ἔτι δὲ Θεοδέριχος καὶ Χλωθομήρος ἀδελφοὶ ἐγεγέννητο. οὗτοι δὲ ἐπειδὴ αὐτοῖς Χλωθοαῖος ὁ πατὴρ ἐτεθνήκει, διενείμαντο τέτραχα τὴν βασιλείαν κατὰ τε πόλεις καὶ ἔθνη, ἐς ὅσον οἶμαι τῶν 25 ἴσων ἐκάστῳ μετεῖναι. 3 οὐ πολλῶν δὲ ὕστερον Χλωθομήρος κατὰ Βουργουζιῶνων ἐπιστρατεύσας (γένος δὲ τοῦτο Γοτθικὸν αὐτουργόν τε περιφανῶς τὰ πολέμια), ἐν αὐτῷ δὴ τῷ πολέμῳ ἀκοντίῳ τὰ στέρνα τυπεῖς ἀνῆρέθη. πεσόντος δὲ αὐτοῦ ἐπειδὴ τὴν κόμην οἱ Βουργουζί-

23 Chlodovicus mortuus a. 511

28 Chlodomeris victus et occisus a. 524

LWA, V^aPR, O, H13 δικαιοσύνη — 14 ἀλώσιμον C^b

1 δὲ om. W 5 ὄν om. A 6 supra πημαίνεσθαι al. m. ἐλαττοῦσθαι L τε pro δὴ L 13 φιλοτιμία it. φιλότης img. L οἷς om. W 14 νόμιμον H 16 δὲ post παῖδες add. O; sed cf. Ref 29 17 ἐς ἐκείνο WOH (εἰς) (coniec. Cl): ἐς ἐκείνου L: ἐς ἐκείνω A: εἰς ἐκείνου V^a: ἐς κείνου R ἐς pro ὡς W 19 ξυνεχόντων L 20 ἐν add. Ref 30 cl. Thuc. 1, 32, 4 τῷ om. W ἐς LWAOH: εἰς V^aR 21 χιλδίβερτος R 2. m.: χελλί- L: χίλλι- W: χίλι- AP (*Chilibertum*) ROH: ιλί- V^a 22 μὲν om. H γὰρ V^aROH: om. LWA χλωθάριος V^aPROH: λωθ- LW: γλωθ- A θεοδέριχος L χλωθομήρος LV^aROH: γλωθομηρός WA (item 25) 23 δὴ pro δὲ W χλωθοαῖος LV^aROH: γλωθαῖος WA: om. P 24 ὅσον ROH: ὅσων LWA: ὅσιον V^a 27 περιφανὲς L ad ἐν αὐτῷ τῷ πολ. cf. 40, 8 δὲ pro δὴ W τὰ στέρνα om. H

ωνες καθειμένην καὶ ἄφετον ἐθεάσαντο καὶ μέχρι τοῦ μεταφρένου
 κεχαλασμένην, αὐτίκα ἔγνωσαν τὸν ἡγεμόνα τῶν πολεμίων ἀπεκτονό-
 4 τες. 4 θεμιτὸν γὰρ τοῖς βασιλεῦσι τῶν Φράγγων οὐπώποτε κείρεσθαι,
 ἀλλ' ἄκειρεκόμην τέ εἰσιν ἐκ παίδων αἰεὶ καὶ παρηώρηνται αὐτοῖς ἅπαντες
 5 εὖ | μάλα ἐπὶ τῶν ὤμων οἱ πλόκαμοι, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐμπρόσθιοι ἐκ τοῦ
 μετώπου σχιζόμενοι ἐφ' ἑκάτερα φέρονται, οὐ μὴν ὥσπερ οἱ τῶν Τούρκων
 τε καὶ Ἀβάρων ἀπέκτετοι καὶ αὐχμηροὶ καὶ ῥυπῶντες καὶ ἐνέρσει ἀπρε-
 πῶς ἀναπεπλεγμένοι, ἀλλὰ ῥύμματα γὰρ ἐπιβάλλουσιν αὐτοῖς ποικίλα
 καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς διαξάνουσι. τοῦτο δὲ ὥσπερ τι γνώρισμα καὶ γέρας
 10 ἐξαίρετον τῷ βασιλεῖ γένει ἀνεῖσθαι νενόμισται, ἐπεὶ τό γε ὑπήκοον
 περίτροχα κείρονται καὶ κομᾶν αὐτοῖς περαιτέρω οὐ μάλα ἐφεῖται.
 5 τότε δὴ οὖν τοῦ Χλωθομήρου τὴν κεφαλὴν οἱ Βουργουζίωνες ἀποτε-
 μόντες καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν στρατεύμασιν ἀναδείξαντες ψοφοδεεῖς αὐτίκα
 πεποιήνται ἅπαντας καὶ δυσέλπιδας, καὶ κατεάγη αὐτοῖς ἀγεννῶς τὰ
 15 φρονήματα κατεπτηχότες τε ἦσαν καὶ οἱ οὐκέτι ἐθέλιν ἀναμαχέσασθαι.
 καὶ δὴ τοῖς μὲν νενικηκόσιν, ἥπερ ἄριστα αὐτοῖς ἔχειν ἐδόκει, καὶ ἐφ' αἷς
 ῥοντο χρῆναι ξυνθήκαις, ὁ πόλεμος διελέλυτο· τοῦ δὲ Φραγγικοῦ ὁμίλου
 ὃ τι ἐσέσωστο, ἄσμενοι ἐς τὰ σφέτερα ἐπανήεσαν. 6 οὕτω δὲ τοῦ
 Χλωθομήρου διαφθαρέντος αὐτίκα ἐς τοὺς ἀδελφούς (οὐ γὰρ δὴ παῖς
 20 αὐτῷ ἐγεγόνει) ἡ ἐκείνου ἀρχὴ ἐμερίζετο. οὐκ ἐς μακρὰν δὲ καὶ Θευδέριχος
 νόσω ἄλους ἀπεβίω, καταλιπὼν Θευδιβέρτῳ τῷ υἱῷ τὰ τε ἄλλα ἀγαθὰ
 καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ τῆς ἡγεμονίας ἀξίωμα.

4. Παραλαβὼν δὲ τὴν πατρῶαν ἀρχὴν ὁ Θευδιβέρτος τοὺς τε Ἀλαμα-
 νούς κατεστρέψατο καὶ ἄλλα ἄττα πρόσοικα ἔθνη. | τολμητίας τε γὰρ ἦν
 25 ἐς τὰ μάλιστα καὶ ταραχώδης καὶ πέρα τοῦ ἀναγκαίου τὸ φιλοκίνδυνον
 κεκτημένος. ἡνίκα γοῦν τοῖς Ῥωμαίοις ὁ πρὸς Τωτίλαν τὸν ἡγεμόνα τῶν
 Γόθων ὠδίνετο πόλεμος, τούτῳ δὴ τότε τῷ Θευδιβέρτῳ ἐβεβούλευτό
 οἱ καὶ διεσπουδάστω, ἕως ἐν Ἰταλίᾳ Ναρσῆς τε καὶ τὰ στρατεύματα
 ἐμόχθει καὶ ἐνησχόλητο, αὐτὸς πλήθῃ ἀγείρας ἄλκιμά τε καὶ μαχιμώτατα

21 Theudoricus mortuus a. 533

23 Theodobertus Alamannos in potestatem

suam redegit videtur a. 537

LWA, V*PR, O 1—11 ἐφεῖται H 24 τολμητίας — κεκτημένος S s. v.
 τολμητίας

2 ἀποκτανόντες R 4 ἀκειρεκόμην LWAV*R: -μοι OH 7 ἀβάρων V*P (ed.
 1) R: βαρβάρων LWA OH 8 ἀλλὰ γὰρ ῥύμματα A ἑαυτοῖς L 9 γέρας ἐξ.
 καὶ γνώρισμα H 11 περίτροχα WV*ROH: -χον LA κομᾶν AOH: κόμαν LW:
 κόμης V*: κομῆς R 12 χλωθομήρου LV*RO: γλωθομηροῦ WA 14 ἀγεν-
 νῶς om. L 17 ξυνθήκαις O: συν- rel. 18 δὴ pro δὲ W 19 χλωθομήρου LV*O:
 γλωθομηροῦ WA: χλωθορμήρου R τοὺς αὐτοῦ ἀδ. A 20 εἰς L 21 νόσω
 WV*PRO: spat. L (ubi al. m. add. νόσω) A αὐτοῦ post τῷ add. WA 23 τὴν
 πᾶσαν ἀρχὴν A 24 τε γὰρ LWARO: γὰρ τε V*: γὰρ S 28 de ol cf. ad 9, 14
 29 ἐνησχόλητο καὶ ἐμόχθει A μαχιμώτατα AV*P (*bellicosissimis*) RO: ἰσχυρότατα LW

ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης ἀφικέσθαι χωρία ἅπαντά τε τὰ τῇδε καταστρεψάμενος
 ἀμφὶ τὸ Βυζάντιον τὴν πόλιν τὴν βασιλίδαν τὸν πόλεμον μεταστήσαι.
 2 οὕτω δὲ ἐνεργὸν τὸ βούλευμα ἐποιεῖτο καὶ τὴν παρασκευὴν ἐμβρι-
 θεοτάτην, ὡς καὶ πρεσβεύεσθαι πρὸς τε Γῆπαιδας καὶ Λαγγοβάρδους καὶ
 5 ἄλλα ἄττα πρόσσοικα ἔθνη, ἐφ' ᾧ καὶ οἶδε συλλαβοῖντο τοῦ πολέμου.
 3 οὐ γὰρ ᾤετο ἀνεκτὰ εἶναι, ὅτι δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐν τοῖς προ-
 γράμμασι τοῖς βασιλείοις Φραγγικός τε καὶ Ἀλαμανικός, ἔτι δὲ Γηπαι-
 δικός τε καὶ Λαγγοβαρδικός καὶ ἑτέροις τοιοῖσδε ὀνόμασιν ἀνεκηρύττετο,
 ὡς δὴ τούτων αὐτῶ τῶν ἐθνῶν ἁπάντων δεδουλωμένων. αὐτός τε δὴ
 10 οὖν χαλεπῶς ἔφερε τὴν ὕβριν καὶ τοὺς ἄλλους ξυγχαλεπαίνειν ἡξίου ἅτε
 δὴ καὶ ξυνυβρισμένους. 4 οἶμαι μὲν οὖν, εἰ καὶ τήνδε τὴν ἐκστρατείαν
 ἐποίησατο, ἀπώνατο ἂν οὐκ ἐν καλῷ τῆς προπετείας, ἀλλὰ τυχὸν μὲν |
 ἐν Θράκῃ, τυχὸν δὲ ἐν Ἰλλυριοῖς τάγμασι περιπεσὼν Ῥωμαϊκοῖς ἀκλεῶς
 ἂν διεφθάρη. τὸ γε μὴν ἐξ ἔννοιαν ταῦτα βαλέσθαι καὶ εἶτα θελῆσαι τε καὶ
 15 ἐφίεσθαι καὶ τὸ γ' ἐκείνου μέρος ἅπαντα ἤδη πεπρᾶχθαι, κράτιστον ἂν
 εἶη τὸν ἄνδρα τεκμηριῶσαι, ὡς δεινός τε ἦν καὶ αὐθάδης καὶ οἶος τὸ
 μανιώδες καὶ ἐμπληκτον ἀνδρείαν ἡγεῖσθαι. εἰ γὰρ μὴ ἐφθασεν ἡ τοῦ βίου
 τελευτὴ τὸ ἐγχείρημα, ἴσως ἂν καὶ ἐνήρξαστο τῆς πορείας. 5 νῦν δὲ ἐπὶ
 θήραν ἰὼν, ταῦρος αὐτῷ ὑπαντιάζει μέγας τε καὶ ὑψίκερος, οὐ τῶν
 20 τιθασῶν δῆπου τούτων καὶ ἀροτήρων, ἀλλ' ὕλονόμος καὶ ὄρειος καὶ
 τοῖς κέρασι τὸ ἀντίπαλον διαφθείρων· βουβάλους οἶμαι τότε τὸ γένος
 καλοῦσι. πλείστοι δὲ ἀνὰ τὴν ἐκείνην ἡπειρον νέμονται· ἀμφηρεφεῖς τε
 γὰρ αἱ νάπαι καὶ τὰ ὄρη λάσια καὶ δυσχείμερα τὰ χωρία, ἅπασι δὲ
 τούτοις τὸ ζῶον ἡδεσθαι πέφυκεν. 6 τοῦτον δὴ οὖν ὁ Θεοδίδερτος ἔκ
 25 τινος νάπης ἰδὼν ἀναθορόντα καὶ ἐπερχόμενον εἰστήκει εὖ διαβάς, ὡς
 τῷ δόρατι ὑπαντιάσων· ὁ δὲ ἐπειδὴ ἀγχοῦ ἐγεγόνει, τῇ ῥοπῇ τοῦ δρό-

LWA, V^aPR, O 6 οὐ — εἶναι S s. v. ἀνεκτὰ 12 ἀπώνατο οὖν τῆς προπε-
 τείας οὐκ ἐν καλῷ S s. v. ἀπώνατο 16 ὡς — ἡγεῖσθαι S s. v. ἐμπληκτοῖ

1 καταστρεψάμενος O (coniec. Cl): -νοι V^aR: *devastatis* P: -στρεψόμενος LWA 2
 τὴν βασ. πόλιν A 4 λαγγοβάρδους L (cf. 111, 2): λανγγοβάρδας W: λαγγοβάρδας,
 ουs super as scr. A: λογιγβάρδους V^aRO 6 ἀνεκτὰ V^aROS: -τὸν LWA
 προγράμμασι LWP (*praescriptionibus*) O: προγρ- A: προσγρ- V^aR 7 ἀλαμανικός
 — τε καὶ om. W 8 λαγγοβαρδικός LWA: λογιβ- V^aRO 9 αὐτῶν pro
 αὐτῷ L 12 pro ἂν — προπετείας S hab. quae supra adscripsi spat. inter ἂν
 et τῆς, in quo al. m. scripsit οὐδὲν, L 13 ἐν θράκῃ WV^aPRO: spat. LA τοῖς
 ἐν Ἰλλ. W περιπεσὼν LV^aRO: om. W: περιπλεῖ et spat. A pro Ῥωμαϊκοῖς
 spat. A 14 ἂν om. L τότε γε O εἰς A βαλέσθαι WV^aP (*demandasset*)
 R: λαβέσθαι LAO 15 ἅπαν W 16 τεκμηριῶσαι AV^aRO: -ριᾶσαι L: -ριουῖσθαι
 W 17 εἰ γὰρ μὴ LWAP: ἡ γὰρ μὴ V^a: ἡ γὰρ μὲν R 18 καὶ ante τὸ ἐγγ.
 add. L 20 τῷ τιθασῷ δ. τοῦτω καὶ ἀροτήρῳ L 21 βουβάλους — καλοῦσιν
 om. P 22 ἐκείνη WAO (coniec. Nieb): -νῃ LV^aR 23 ἅπασι δὲ τούτοις LWAP
 (*his omnibus*) O: ἅπασι δὲ τοῦτο V^a: ἅπας καὶ τοῦτο R 26 ἐπειδὴ om. V^a (hab. P)
 pro ῥοπῇ aut ῥύμη aut ὀρμη Herw

μου φερόμενος ἐς δένδρον τι τῶν οὐ λίαν μεγάλων | τῷ μετώπῳ κορύπ-
 5 τεται, καὶ τὸ μὲν διεσείσθη τε ἅπαν καὶ ἐπὶ θάτερα κατεκλίθη, συμβέβηκε
 δὲ ἄθροον ὄρπηκα μέγιστον τῶν ἐνθένδε κεχαλασμένων βριαότερον προσ-
 6 ραχθέντα τὴν κεφαλὴν τοῦ Θευδιβέρτου πατάξαι· ὁ δέ, καιρία γὰρ ἦν
 ἡ πληγὴ καὶ ἀνύποιστος, αὐτίκα ὑπτιος ἐπεπτώκει, καὶ μόλις φοράδην ἐς
 7 τὰ οἰκεῖα ἡγμένος αὐθημερὸν ἀπεβίω. 7 διαδέχεται δὲ τὴν ἀρχὴν Θευ-
 διβαλδος ὁ παῖς, ὃς δὴ εἰ καὶ νέος ἦν κοιμῆθαι καὶ ἔτι ὑπὸ παιδοκόμῳ
 8 τιθηνοῦμενος, ἀλλ' ἐκάλει γε αὐτὸν ἐς τὴν ἡγεμονίαν ὁ πάτριος νόμος.

5. Κατ' ἐκεῖνο δὴ οὖν τοῦ καιροῦ, ἐν ᾧ Τεῖας μὲν ἐτεθνήκει, τοῖς δὲ
 10 τῶν Γότθων πράγμασιν ὀθνεῖας τὸ λοιπὸν ἔδει ἐπικουρίας, τότε δὲ
 βασιλεῖς παρὰ Φράγγοις Θευδιβαλδὸς γε ἦν τὸ μεράκιον καὶ μὲν δὴ
 Χιλδίβεργτος τε καὶ Χλωθάριος οἱ τοῦ παιδὸς μέγιστοι θεῖοι, ὥς ἂν οἱ
 15 'Ρωμαίων εἴποιεν νόμοι. 2 ἀλλ' ἐπὶ τούτους μὲν, πορρωτάτῳ γὰρ
 ἐτύγχανον ἀπωκισμένοι, οὐ χρῆναι ᾤοντο οἱ Γότθοι ἵεναι, πρὸς δὲ
 16 Θευδιβαλδον ἀναφανδὸν ἐπρεσβεύοντο, οὐ μὴν ἅπαν γε τὸ ἔθνος, μόνοι
 δὲ οἱ ἐκτὸς Πάδου ποταμοῦ ἰδρυμένοι· οἱ γὰρ δὴ ἄλλοι ἠδοντο μὲν καὶ
 17 οἱ τῷ νεωτερισμῷ καὶ τῇ τῶν καθεστῶτων κινήσει, ἐτεθήπεσαν δὲ ὅμως
 ἀμφιγνοοῦντες τὰ ἐσόμενα καὶ τὸ ἀστάθμητον δεδιότες τῆς τύχης με-
 18 τεώρους τε καὶ ἀμφιβόλους εἶχον τὰς γνώμας, καρδοκοῦντες μὲν καὶ
 20 διαπυνθανόμενοι τὰ ποιούμενα, βουλευόμενοι δὲ τῶν κρατούντων γενέσ-
 θαι. 3 οἱ δὲ τῶν ἐτέρων πρέσβεις ἀφικόμενοι ἐς ὅψιν τε τῷ ἡγεμόνι
 καταστάντες καὶ ἅπασιν τοῖς ἐν τέλει ἐδέοντο μὴ σφᾶς περιῖδεῖν ὑπὸ
 21 'Ρωμαίων πιεζομένους, συλλαβέσθαι δὲ μᾶλλον τοῦ ἀγῶνος καὶ ἀνακα-
 22 λέσασθαι γένος πρόσοικόν τε καὶ φίλιον καὶ ἄρδην οἰχήσεσθαι κινδυνεῦον.
 23 4 ἐδίδασκον δὲ ὥς καὶ αὐτοῖς ἐς τὰ μάλιστα συνοίσει μὴ ἐφίεναι 'Ρω-
 24 μαίοις ἐπὶ μέγα δυνάμειος αἰρομένοις, ἀλλὰ παντὶ σθένει τὴν αὔξην κολο-
 25 λούειν· „εἰ γὰρ ἅπαν τὸ Γοθικὸν γένος ἐκποδὼν ποιήσονται, οὐκ ἐς

6 Theudobertus mortuus a. 547; cf. Stein p. 816 9 Teia mortuus a. 552

LWA, V^aPR, O 9—17, 9 συμμαχίαν C^a 16 ἠδοντο γὰρ τῇ τῶν καθεσ-
 τῶτων κινήσει S s. v. καθεστῶτων 25 μὴ ἐφίεναι — αὔξην αὐτῶν κολοῦειν S s. v.
 αὔξη

3 κεχαλασμένων LV^aRO: -νον WA: *defractus ramus* P 5 παραυτίκα A 6
 δὲ om. O 8 ἐς WAV^aR: εἰς LO πάτριος om. A 10 ὀθνεῖσι O post
 ἔδει add. καὶ V^aR δὴ pro δὲ W 11 βασιλεὺς C^a θευδιβαλδὸς LWAV^aPR:
 θευδέβ- O: θευδιβαλγος (sic infra quoque) C^a γε LWAV^aR: τε O (coniec. Di):
 om. C^a 12 χλωθάριος V^aROC^a: κλωθ- L: γλωθ- WA 14 πρὸς δὲ — ἐπρεσ-
 βεύοντο om. P 16 ἐκτὸς AC^a: ἐκ τοῦ LWV^aRO: *iuxta* P ἰδρυμένοι WAV^aP
 (*habitarent*) ROC^a: ὠρμημένοι L καὶ οἱ om. C^a S 17 τῇ om. L 20 βουλόμε-
 νοι Ref 31 21 τε post ἡγεμόνι add. W 23 μᾶλλον om. O 24 τε om. L φί-
 λιον V^aRO: φιλικὰ L: φίλον WAC^a καὶ ante ἄρδην om. L 25 αὐτοῖς AV^aROC^a:
 αὐτοὺς L: τούτοις W ῥωμαίους W 26 μέγала C^aS αἰρομένους W κω-
 λύνειν W

- μακράν“ ἔφασαν οἱ πρέσβεις „καὶ καθ’ ὑμῶν αὐτῶν ἤξουσιν καὶ ἀνανεώ-
 σονται τοὺς προτέρους πολέμους. 5 ἐπιλείψει γὰρ αὐτοὺς οὐδ’ ὅπως-
 τιοῦν εὐπρόσωπος αἰτία ἐξ προκάλυμμα τῆς πλεονεξίας, ἀλλὰ σὺν δίκῃ
 γε ὑμᾶς δόξουσι μετιέναι, Μαρίους τινὰς καὶ Καμίλλους καὶ τῶν Καισά-
 5 ρων τοὺς πλείστους ἀπαριθμούμενοι, ὥς δὴ πάλαι ποτὲ τοῖς ἄνω Γερ-
 μανοῖς πολεμήσαντας καὶ τὰ ὑπὲρ Ῥῆνον ἅπαντα κατασχόντας· ταύτη
 τε οὐ βιάζεσθαι δόξουσιν, ἀλλ’ ὁσίως ἐπιστρατεύειν, ὥς οὐδὲν τι
 ὀθνεῖον μαστεύοντες, ἀλλὰ κτήματα τῶν σφετέρων προγόνων ἀνα-
 κομιούμενοι. 6 τοιοῦτο γὰρ δὴ τι καὶ ἡμῖν ἐπαγαγόντες ἐπὶ κλημα, ὥς
 10 δὴ Θευδερῖχον πάλαι τοῦ ἡμετέρου ἡγεμόνος καὶ οἰκιστοῦ οὐ προ-
 σηκόντως τῆς Ἰταλίας ἐπιλαβομένου, ἀφῆρηνται μὲν ἡμᾶς τὰ οἰκεῖα, τὸ
 δὲ πλείστον ἀπεκτόνασι τοῦ γένους, γύναια δὲ καὶ παῖδας τῶν παρ’
 ἡμῖν εὐδαιμόνων ἀνδρῶν ἀφειδῶς ἠνδραποδίσαντο. 7 καίτοι Θευδέ-
 ριχος οὐ βίᾳ ἐλὼν, ἀλλὰ Ζήνωνος πρότερον τοῦ σφῶν βασιλέως ἐπι-
 15 τρέψαντος προσηγάγετο τὴν Ἰταλίαν, οὐδὲν Ῥωμαίους ἀφελόμενος, (ἥδη
 γὰρ αὐτῆς ἀπεστέρητο,) ἀλλ’ Ὀδόακρον καθελὼν τὸν ἐπηλύτην, τὸν
 τύραννον, τάκεινου ἅπαντα κατέσχε τῷ τοῦ πολέμου θεσμῷ. 8 οἱ δέ,
 ἐπειδὴ βιάζεσθαι αὐτοῖς μᾶλλον ἐξῆν, οὐδὲν ἐνδίκως πεπράχασιν, ἀλλὰ
 Θευδάτῳ πρότερον Ἀμαλασοῦνθης δῆθεν ἕκατι χαλεπήναντες καὶ ταύτην
 20 ἀρχὴν τε καὶ πρόφασιν τῷ πολέμῳ θέμενοι, εἶτα μέχρι νῦν οὐ μεθίσιν,
 ἀλλὰ φέρουσι βιαίως ἅπαντα οὗτοι δὴ οἱ σοφοὶ τε καὶ δεισιδαίμονες καὶ
 μόνοι σὺν δικαιοσύνῃ πολιτεύεσθαι βρενθυόμενοι. 9 ἵνα δὴ οὖν μὴ
 ταῦτ’ ἀπαυθίσιν ὑμῖν μεταμελήσῃ τῆς ῥαθυμίας ὕστερον οὐκ ἐν δέοντι,
 25 προτερητέον ἐν τῷδε τοῖς πολεμίοις καὶ οὐ διαμαρτητέον τοῦ παρόν-
 τος καιροῦ, ἀλλὰ στράτευμά τε στέλλειν ἐπ’ αὐτοὺς ἀξιόμαχον καὶ
 στρατηγὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀγαθὸν τὰ πολέμια, ὃς δὴ τὸν πρὸς
 Ῥωμαίους πόλεμον ἄριστα διανύσας ἀπελάσει τε αὐτοὺς ἐνθένδε ὥς τά-
 χιστα καὶ τὴν χώραν ἡμῖν ἀνασώσει. 10 οὕτω γὰρ ποιοῦντες τῷ τε
 30 Γοτθικῷ γένει ἐς τὰ μάλιστα χαριεῖσθε, σωτῆρες ἀναφανέντες καὶ ἄλεξι-
 κακοί, τὰ τε ὑμέτερα αὐτῶν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ θήσεσθε, εἰ γε μηδὲν ὑμῖν ἔτι

LWA, V^aPR, O, C^a

2 ὅπως οὖν O 7 εὐ it., γρ’ οὐ img. L 8 μαστεύουσιν LAP (*repetituri*) OC^a:
 -σοντας W: -σαντες V^aR 9 γὰρ V^a ROC^a: om. LWA ἐπὶ κλημα LWAOC^a:
 ἐπὶ βλημα V^aP (? *occasione*) R 11 μὲν om. O 12 τὲ pro δὲ post γύν. O 13 ἀνδρῶν
 ἀφειδῶς om. W 14 λαβὼν pro ἐλὼν C^a βασιλεύοντος O 15 προσηγάγετο
 τὴν Ἰταλίαν LWAC^a: προηγ. τὴν it. O: τὴν it. προηγ. V^aR δὲ post οὐδὲν
 add. W 18 βιάζεσθαι αὐτοῖς V^aRC^a: αὐτοῖς β. LAO: αὐτοῖς om. W 20 τοῦ
 πολέμου A 22 πολιτεύεσθαι βρενθυόμενοι LWAV^aRC^a: περιθυόμενοι πολ. O 23
 ὑμῖν LWAOC^a: ἡμῖν V^aPR 24 προτερητέον LAOC^a: πρότερον ῥητέον W: προ-
 τηρητέον V^aP (*cavendum*) R ἐν ante τῷδε om. O 27 τε LWAOC^a: τω V^aR
 28 ἡμῶν C^a 30 ὑμῖν LWAOC^a: ἡμῖν V^aPR ἔτι LWAC^a: om. V^aPRO

πολέμιον ἐκ γειτόνων παρείη· πρὸς δέ γε καὶ χρήματα ὑμῖν ἔσονται μυρία, οὐ μόνον τὰ Ῥωμαίων ληϊσαμένοις, ἀλλὰ γὰρ δὴ καὶ αὐτοὶ ἔτερα καταθήσομεν.“

6 Ταῦτα ἐπεὶ ἔφασαν οἱ πρέσβεις, Θεудίβαλδος μὲν (ἦν γὰρ μει-
 5 ράκιον ἀγεννὲς καὶ ἀπόλεμον ἤδη τε νοσώδης κομιδῇ ἐγεγόνει καὶ τὸ
 σῶμά οἱ πονήρως διέκειτο,) τούτων δὴ οὖν ἑκατὶ οὐ μάλα ὁ γε τῶν
 πρέσβεων ἦν οὐδὲ ᾤετο χρῆναι ὀθνείων ἔνεκα συμφορῶν οἰκείους καρ-
 πώσασθαι πόνους. 2 Λεύθαρις δὲ καὶ Βουτιλῖνος, εἰ καὶ τὸν βασιλέα
 σφῶν ἥκιστα ἤρεσκεν, ἀλλ' αὐτοὶ ἀνεδέχοντο τὴν ξυμμαχίαν. τούτω δὲ
 10 τῷ ἄνδρι ἦσθιν μὲν ἀδελφῶ καὶ τὸ γένος Ἀλαμανῶ, δύναιμι δὲ παρὰ
 Φράγγοις μεγίστην εἰχέτην, ὥς καὶ τοῦ σφετέρου ἔθνους ἡγεῖσθαι,
 Θευδιβέρτου πρότερον παρασχόντος. 3 οἱ δὲ Ἀλαμανοί, εἰ γε χρή |
 Ἀσινίῳ Κουαδράτῳ ἔπεσθαι, ἀνδρὶ Ἰταλιώτῃ καὶ τὰ Γερμανικὰ ἐς τὸ
 ἀκριβὲς ἀναγεγραμμένῳ, ξύγκλυδές εἰσιν ἄνθρωποι καὶ μιγάδες, καὶ τοῦτο
 15 δύνανται αὐτοῖς ἢ ἐπωνυμία. 4 τούτους δὲ πρότερον Θευδέριχος ὁ τῶν
 Γότθων βασιλεὺς, ἡνίκα καὶ τῆς ξυμπάσης Ἰταλίας ἐκράτει, ἐς φόρου
 ἀπαγωγὴν παραστήσάμενος κατήκοον εἶχε τὸ φύλον. ὥς δὲ ὁ μὲν ἀπε-
 βίω, ὁ δὲ μέγιστος Ἰουστινιανῷ τε τῷ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι καὶ τοῖς
 Γότθοις πόλεμος ξυνεργάγῃ, τότε δὴ οἱ Γότθοι ὑποθωπεύοντες τοὺς
 20 Φράγγους, καὶ ὅπως ἂν αὐτοῖς φίλοι τε ἐς τὰ μάλιστα καὶ εὖνοι γένοιτο
 μηχανώμενοι, ἐτέρων τε πολλῶν ἐξίστανται χωρίων καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ
 Ἀλαμανικὸν γένος ἀφίεσαν. 5 ἀγείρειν τε γὰρ ἐν τῷ τότε πανταχόθεν
 τὰς σφετέρας ᾤοντο χρῆναι δυνάμεις καὶ τῆς ὑπηκόου ὀπόσα περιττὰ
 καὶ οὐ λίαν ἐπικαιρα μεθίεναι, ὥς οὐκέτι ἀρχῆς τε πέρι καὶ δόξης ἀγωνιού-
 25 μενοι, ἀλλ' ἤδη τὸν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ μὴ πάμπαν ἀπο-
 λωλέναι ἀναρρίψοντες κίνδυνον. καὶ τοίνυν τὸ τοῦ μέλλοντος σφαλερὸν
 τῷ αὐθαιρέτῳ δῆθεν τῆς γνώμης προκαταλαβόντες ἐκουσίαν πεποιήνται
 τὴν ἀνάγκην. 6 οὕτω δὴ οὖν καὶ τὸ τῶν Ἀλαμανῶν ἔθνος ὑπὸ Γότθων

13 FGr Hist 97 F 21 17 Theodericus mortuus a. 526 mense Sext.

LWA, V^aPR, O 1 — 9 ξυμμαχίαν C^a 14 ξύγκλυδές — ἐπωνυμία E

1 πολέμιον LWAOC^a: πολεμίους V^a P (*qui Romanis infestissimi sumus*) R 3
 καταθήσομεν LV^aROC^a: -θησόμεθα WA 4 ἐπεὶ LWAC^a (cf. 26, 5): ἐπειδὴ V^aRO
 6 οἱ V^aROC^a: om. L: αἰεὶ WA οὖν om. W 7 εἵνεκα O 9 ἥκιστα om. O 10
 ἀλαμανῶ AV^aPRO: -νῶν W: ἀλανῶ L 11 εἰχέτην LAV^aR: ἐχέτην WO 12 θευ-
 διβέρτου WA: -βέρης τοῦ L: -βάρτου V^aRO: *Theudibaldi* P 13 κουαδράτῳ V^aPR:
 κοδράτῳ LW: καδράτῳ A: κουαδάρτῳ O 14 ἀναγεγραμμένῳ V^aR: -γραφαμένῳ
 LWAO ξύγκλυδές AV^aROE: ξύγκλιδες it., γρ' ξυνήλιδες img. L: ξύγκληδες W:
adventicii P 15 πρότερον post θευδ. repetunt V^aR 18 τε τῷ WARO: τε τῶν
 L: τῷ τε V^a 23 χρῆναι LWA: om. V^aRO 28 ἔθνος LWARO: γένος V^a:
gentem P

ἀφειμένον Θεοδίβερος αὐτὸς ἐχειρώσατο· ἐκείνου τε διαφθαρέντος, ἥπέρ μοι ἤδη ἐρρήθη, ἐπὶ τὸν παῖδα Θεοδίβαλδον τῇ λοιπῇ ἅμα ὑπηκῶ καὶ οἶδε ἐχώρουν. |

7. Νόμιμα δὲ αὐτοῖς εἰσι μὲν που καὶ πάτρια, τὸ δέ γε ἐν κοινῷ ἐπι-
 5 κρατοῦν τε καὶ ἄρχον τῇ Φραγγικῇ ἔπονται πολιτεία, μόνα δέ γε τὰ ἐς
 θεὸν αὐτοῖς οὐ ταῦτά ξυνδοκεῖ. δένδρα τε γάρ τινα ἰλάσκονται καὶ ρεῖθρα
 ποταμῶν καὶ λόφους καὶ φάραγγας, καὶ τούτοις, ὥσπερ ὅσια δρῶντες,
 ἵππους τε καὶ βόας καὶ ἄλλα ἄττα μυρία κατατομοῦντες ἐπιθειάζουσιν.
 2 ἀλλὰ γὰρ ἡ τῶν Φράγγων αὐτοὺς ἐπιμιξία, εὖ ποιοῦσα, καὶ ἐς τόδε
 10 μετακοσμεῖ καὶ ἡδὴ ἐφέλκεται τοὺς εὐφρονεστέρους, οὐ πολλοῦ δὲ οἶμαι
 χρόνου καὶ ἀπασιν ἐκνικήσει. 3 τὸ γὰρ τῆς δόξης παράλογόν τε καὶ
 ἐμπληκτον καὶ αὐτοῖς οἶμαι τοῖς χρωμένοις, εἰ μὴ πάμπαν εἶεν ἡλίθιοι,
 γνώριμόν τέ ἐστι καὶ εὐφώρατον καὶ οἶον ἀποσβῆναι ῥαδίως. ἐλεεῖσθαι
 μὲν οὖν μᾶλλον ἢ χαλεπαίνεσθαι δίκαιοι ἂν εἶεν καὶ πλείστης μεταλαγχά-
 15 νειν συγγνώμης ἅπαντες, ὅσοι δὴ τοῦ ἀληθοῦς ἀμαρτάνουσιν. οὐ γὰρ
 δῆπου ἐκόντες εἶναι ἀλῶνται καὶ ὀλισθαίνουσιν, ἀλλὰ τοῦ ἀγαθοῦ
 ἐφιέμενοι, ἔπειτα σφαλέντες τῇ κρίσει τὸ λοιπὸν ἔχονται τῶν δοκηθέντων
 ἀπρίξ, ὅποια ἄττα καὶ τύχοιεν ὄντα. 4 τήν γε μὴν τῶν θυσιῶν ὠμότητα
 καὶ κακοδαιμονίαν οὐκ οἶδα εἰ οἶόν τε λόγῳ ἀκέσασθαι, εἴτε ἄλσεσιν
 20 ἐπιτελοῖντο ὥσπερ ἀμέλει παρὰ βαρβάρους, εἴτε τοῖς πάλαι νενομισμέ-
 νοις θεοῖς, ὅποια αἱ τῶν Ἑλλήνων ἐθέλουσιν ἀγιστεῖναι. 5 ἐγὼ μὲν γὰρ
 ἡγοῦμαι | μηδέν τι εἶναι τὸ ἡδόμενον βωμοῖς αἵματι μαινομένοις καὶ
 ζῶων ὀλέθρῳ βιαιοτάτῳ· εἰ δέ γε ἄρα καὶ ὅτιοῦν τὰ τοιαῦτα προσίσθαι
 πέφυκεν, ἀγαθὸν μὲν οὐκ ἂν εἴη οὐδὲ ἡμερον, ἄγριον δέ τι ἴσως καὶ μα-
 25 νιώδες, ὅποιον τὸν Δεῖμον ἀναπλάττουσι μάτην οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν
 Φόβον Ἐνυὸς τέ τινα καὶ Ἄτην καὶ Ἔριν, ὥς ἂν αὐτοὶ φαῖεν, τὴν ἀμαι-
 μάκετον· προστίθει δὲ τούτοις, εἰ βούλει, καὶ τὸν παρὰ Πέρσαις καλούμε-
 νον Ἀρειμάνην καὶ τῶν ἄλλων χθονίων φασμάτων ὅποσα κακοῦργα
 καὶ μαιφόνα. 6 ταῦτα μὲν οὖν εἰ καὶ ἴσως ἂν τῷ καὶ δοκοῖεν οὐ μάλα τῇ
 30 ἐπαγγελίᾳ προσήκειν, εἶναι δὲ περιττὰ καὶ ἀλλότρια τῶν ἐφ' ἃ ἰέναι ἡμῖν

1 cf. 14, 17 sqq.

LWA, V^aPR, O
 των C^b

6 δένδρα—φάραγγας, 13 ἐλεεῖσθαι —19,8 μυθολογημά-

1 θεοδίβερος LWAO: -βартος V^aR 2 ἐρρήθη LAO: ἐρήτην W: ἐρρέθη V^aR
 4 ἐπικρατοῦν τε WAO: ἐπικρατοῦνται L: -τες V^a: -te et littera una erasa R 5
 μόνῳ L 6 τινα om. O 7 φάραγγας LWAP (*saltus*) O C^b: φάρυγγας V^aR ὅσια
 LWAP (*religiose*) O: ἴσια V^aR 8 καὶ βόας om. L 9 αὐτοῖς O τόδε LWAV^a
 RO: γρ' τὸ δέον L img. 10 χρόνου οἶμαι L 11 ἐκνικήσειν W 12 ἐμπληκτον G
 (coniec. Ref 31): ἐκ- rel. 14 οὐ pro οὖν O μᾶλλον om. L 16 εἶναι LWAOC^b:
 om. V^aR 19 οἶμαι pro οἶδα R 21 θέλουσιν C^b 27 δὲ om. O 28 καὶ post
 ὅποσα add. L 29 εἰ LWAOC^b: om. V^aPR καὶ δοκοῖεν LWAOC^b: δοκοῖεν V^aR
 30 τῶν om. W

δισπούδασται, ἀλλ' ἔμοιγε καὶ λίαν ἀρέσκει ἅπαντα ἐς μέσον ἄγειν τὰ
 ἐγνωσμένα καὶ τὰ μὲν χρηστὰ τῶν πραγμάτων ἐν ἐπαίνῳ ποιῆσθαι,
 τῶν δὲ οὐχὶ τοιῶνδε κατηγορεῖν ἀναφανδὸν καὶ τὸ ἀξύμφορον διελέγ-
 χειν. 7 εἰ γὰρ μὴ τοῦτο ἔχοιεν αἱ ἱστορίαι, ὥς ταύτη γε καὶ μᾶλλον
 5 χρήσιμοι τε εἶναι καὶ βιωφελέσταται, μόνη δὲ ἀφήγησις εἴεν τῶν γεγενη-
 μένων ἀπλή τε καὶ ἀνεξέταστος, κινδυνεύσοιεν ἴσως ἂν παρ' ἐνίοις, εἰ μὴ
 λίαν δεινὸν εἶπείν, οὐ πολλῶς εἶναι ἀμείνους τῶν ἐν τῇ γυναικωνίτιδι
 παρὰ τὴν θαλασίαν ὀδομένων μυθολογημάτων. τούτων μὲν οὖν πέρι
 ὥς πη ἐκάστω φίλον ὥδε οἰέσθω, ἐμοὶ δὲ ἥπερ ὁ πρότερος ἐφέρετο λόγος,
 10 ταύτῃ ἰτέα.

8 Λεύθαρις γὰρ καὶ Βουτιλῖνος ἐπειδὴ τὴν ἀρχὴν κατὰ Ῥωμαίων
 ἐπιστρατεύειν ὠρμηθήτην, ἐπηρμένῳ γε ἦσθην ἄμφω ταῖς ἐλπίσι καὶ
 οἷω οὐκέτι ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν. Ναρσῆν μὲν γὰρ τὸν
 στρατηγὸν οὐδὲ τὴν προσβολὴν ὑποστήσεσθαι ᾤοντο, ἅπασαν δὲ τὴν
 15 Ἰταλίαν οἰκεῖον αὐτοῖς ἔσεσθαι κτῆμα καὶ πρὸς γε Σικελίαν καθέξειν.
 θαυμάζειν δὲ ἔφασαν τῶν Γότθων, εἰ μάλ᾽ οὕτω πεφρίκασιν ἀνδράριον
 τι θαλαμηπόλον σκιατραφές τε καὶ ἀβροδίαιτον καὶ πόρρῳ τοῦ ἄρρενω-
 ποῦ τεταγμένον. 9 οἱ μὲν δὴ βρενθυόμενοι τῇ τοιαύτῃ δόξῃ καὶ ἀγέ-
 ρωχον ποιοῦμενοι τὴν παράταξιν ἔκ τε Ἀλαμανῶν καὶ Φράγγων στρά-
 20 τευμα ἐς πέντε καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀλκίμων ἀνδρῶν ἀγειράντες
 παρεσκευάζοντο τὰ πολέμια, ὥς αὐτίκα μάλ᾽ ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ δὴ
 ἐμβαλοῦντες.

8. Ναρσῆς δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγός, εἰ καὶ τάδε ἐς τὸ ἀκριβές
 οὐπω ἐπέπυστο, ἀλλὰ προμηθεῖα γε πλείστη χρώμενος καὶ φθάνειν αἰ-
 25 τὰς τῶν πολεμίων ἐθέλων ὁρμάς, αὐτίκα τὰ ἐς Τουσκίαν πολίσματα, ὑπὸ
 τῶν Γότθων ἔτι κατεχόμενα, ἔγνω βιαιότατα παραστήσασθαι. 2 οὕτε
 γὰρ τῇ νίκῃ πέρα τοῦ μετρίου φρυαττόμενος ἐς ἀπειροκαλίαν ἐπῆρτο

LWA, V^aPR, O 1—8 μυθολογημάτων C^b 12 ἐπηρμένῳ—ἐλπίσι S s. v.
 ἦσθην, ἐπηρμένῳ—βιοτεύειν τρόπῳ s. v. καθεστῶτι 13 Ναρσῆν—14 ᾤοντο S s. v.
 ἀρχὴν 16 θαυμάζειν —18 τεταγμένον S s. v. ἀνδράριον

2 ἐν om. W 3 δὲ supra lin. al. m. add. L ἀξύμφορον O: ἄσ- rel. 4 γε
 LWAV^aO: τε R C^b 5 βιωφελέσταται Di: -τοι libri C^b 6 κινδυνεύσοιεν C^b:
 -σειεν LV^aRO: -σει WA ἂν ἴσως O 7 τῇ LWAC^b: om. V^aRO 9 ὥσπερ
 R ὥδε LWAO (cf. 157,14): τῇδε V^aR λόγος ἐφέρετο L 12 ἐπιστρατεύειν
 LWAO: στρατεύειν V^aR τὲ pro γε S s. v. ἦσθην, δὲ s. v. καθεστῶτι 13 βιοτ.
 τρόπῳ S 14 προσβολὴν libri (cf. 95, 8): ἀρχὴν S 15 κτῆμα ἔσεσθαι L
 16 τοὺς γότθους S 18 τοιαύτῃ V^aP (*cum ita sentirent*) R: σφετέρᾳ LWAO 21
 παρεσκευάζον W εὐ ante μάλ᾽ add. W 23 εἰ καὶ LWAP (*et si*) O: εἰς V^aR
 24 γε om. L 26 τῶν V^aRO: om. LWA ἔγνω LWAO: ἔγνωκε V^aR βιαιό-
 τατα WAV^aP (*summa vi*) R: -τερον L: βεβαιοτάτα O παραστήσασθαι AV^aRO:
 -σεσθαι LW

οὔτε, ὅπερ ἕτερος ἂν ἐπεπόνθει, ἐς ῥαστώνην τε καὶ ἡδυπάθειαν μετὰ τοὺς |
 πόνους ἐξέκλινεν, ἀλλ' εὐθύς, ὅπως εἶχεν ὁρμῆς, κινήσας τὸν στρατὸν ἐπὶ
 τὴν Κύμην ἐχώρει· πόλισμα δὲ Ἰταλικὸν ἢ Κύμη ἐχυρώτατον καὶ οἶον
 οὐ ῥᾶστα πολεμίοις ἀλῶναι. 3 Ἰδρυται μὲν γὰρ ἐπὶ λόφῳ τινὶ δυσπρο-
 5 σόδῳ τε καὶ ἀνάντει· ἔστι δὲ ἐν περιωπῇ τοῦ πελάγους τοῦ Τυρσηνικοῦ.
 ἐπὶ γὰρ τῇ ἀκτῇ ὁ λόφος ἀνέχει, ὥς καὶ ἄμφ' αὐτὸν δῆπου τὸν πρόποδα
 ῥοχθεῖν τε καὶ περικλᾶσθαι τὸ ῥόθιον, ἄνω δὲ ἔρυμα περιβέβληται πύρ-
 γοις τε καὶ ἐπάλξεσι καρτερώτατα ἐξεργασμένον. 4 Τωτίλα τε οὖν καὶ
 Τεῖα τοῖς βασιλεῦσι πρότερον τῶν Γόθων γεγεννημένοις, ὅποσα ἐπίτιμα
 10 τε ἦν καὶ ἀξιάγαστα τῶν κτημάτων, ἐν τῷδε τῷ φρουρίῳ, ὥς βέβαιοι
 ὄν, ἐφυλάττετο. 5 ἐνταῦθα δὴ οὖν ὁ Ναρσῆς ἀφικόμενος περὶ πλείστου
 ἐποιεῖτο ἐλεῖν τε ὥς τάχιστα τὸ χωρίον καὶ τῶν χρημάτων κρατῆσαι,
 ὥς μήτε οἱ Γόθοι ὁρμητήριον ἀσφαλὲς ἔχοιεν αὐτῷ τε τὰ τῆς νίκης
 τελεώτατα ἐς ὃ τι μάλιστα ἐξεργασθείη. 6 Ἀλίγερνος γὰρ ὁ Τεῖα νεώτα-
 15 τος ἀδελφὸς τοῦ ἡγεμόνος τῶν Γόθων γεγεννημένου ἔνδον γε ἦν τοῦ
 περιβόλου καὶ στρατεύμα, ὅπόσον οἶόν τε ἦν, ἄμφ' αὐτὸν ἀγείρας οὐδὲν
 τι εἰρηναῖον ἐβουλεύετο. καὶ ὅτι μὲν Τεῖας ἐν τῷ πολέμῳ ἀνήρητο καὶ τὰ
 τῶν Γόθων πράγματα ἐκεκμήκει τε καὶ διελέλυτο, ἤδη που ἐς τὸ ἀκριβὲς
 ἠκηκόει, ὃ δὲ οὐδ' ὥς ἀνίει, οὐδὲ τὴν ξυνενεχθεῖσαν ἐδείμαινε τύχην, ἀλλὰ
 20 τῷ τε | χώρῳ πίσυνος καὶ τῇ τῶν ἀναγκαίων εὐπορίᾳ θρασύς γε ἦν
 ἔτι καὶ ὑψαύχην καὶ οἶος ἀμύνεσθαι, ἦν τις ἐπίοι.

9. Εὐθύς δὴ οὖν ὁ Ναρσῆς ἐγκελευσάμενος προσῆγε τὸν στρατὸν.
 οἱ δὲ ξὺν πολλῷ πόνῳ ἐς τὸ γεώλοφον ἀναβάντες καὶ τῷ φρουρίῳ πελά-
 25 σαντες αὐτίκα τοῖς δορατίοις ἠκόντιζον τῶν ἐν ταῖς ἐπάλξεσι φαινομέ-
 νων, καὶ τὰ τόξα ἐπήχουν θαμὰ τῶν βελῶν ἀναπνευπομένων σφενδόναι
 τε ἐφέροντο μετάρσιοι καὶ μηχανήματα ὅποσα πρὸς τειχομαχίαν ἀνέιται,
 ἅπαντα ἐκινεῖτο. 2 οἱ δὲ ἄμφι τὸν Ἀλίγερνον ἀνὰ τὰ μεταπύργια τοῦ
 τείχους ξυνειλεγμένοι οὐ σχολαίτερον ἀντακοντίζοντές τε καὶ ἀντιτο-
 30 ξεύοντες διεμάχοντο, λίθους τε ἐκ χειρῶν μεγάλους ἐπαφιέντες καὶ φιτ-
 ροὺς καὶ πελέκεις καὶ ὅπερ ἂν οὐ πόρρω τῆς χρεῖας ἐδόκει, μηχαναῖς τε
 ἐχρῶντο καὶ οἱ ἀμυντηρίοις, καὶ οὐδὲν ὃ τι παρείτο. 3 τὰ γε μὴν
 Ἀλιγέρνου τοξεύματα καὶ μάλα τοῖς Ῥωμαίοις ἀρίδηλα ἦν. ροίζῳ τε

LWA, V^aPR, O 32 ροίζῳ —21, 10 χεῖρες in brevius contr. S. s. v. Ἀλιγέρνης

3 ὁχυρὸν τε pro ἐχυρώτατον W 5 καὶ post δὲ add. R 6 ἄμφ' V^aP (*ad inferiorem partem*) RO: om. LWA 7 περιβέβληται LP (*circumcingitur*) V^aRO: παρα- WA 8 οὖν om. O 13 αὐτοῦ L καὶ ante τὰ add. W 14 ἐξεργασθείη V^aRO: ἐξείργ- LWA δὲ pro γὰρ O 15 γεγεννημένου LWA: -νος V^aP (*fuera*) RO γὰρ LWAO: γὰρ V^aR 18 τε LWA: om. V^aRO περ pro που O εἰς W 19 οὐδ' ὥς V^aRO: οὐδαμῶς L: -μοῦ WA 20 γε pro τε W τε pro γε R 21 ἀμύνασθαι W 23 ξὺν O: σὺν rel. 25 ἐπήχουν LV^aRO: ἐπήχει WA 28 σχολαίτερον W 31 οἱ LWA: om. V^aPRO παρείτο LWAO (def. Ref 18): -ται V^aR

γὰρ πολλῶ καὶ ταχυτῇτι οὐ σταθμητῇ τὰ ἐκείνου ἐφέρετο βέλη, ὡς εἶπερ καὶ ἐς λίθον τινὰ ἐμπέσειεν ἢ ἕτερόν τι σκληρόν καὶ ἀτέραμνον, διαρρήγνυσθαι ἅπαν τῇ βίᾳ τῆς ρύμης. 4 Παλλάδιον γοῦν ἐκείνῳ (τῇ δὲ οὐ τῶν ἐρραθυμημένων παρὰ τῷ Ναρσῇ ὁ Παλλάδιος, ἀλλὰ στρατεύματός 5 τε ἡγεῖτο Ῥωμαϊκοῦ καὶ ἐν τοῖς μεγίστοις ταξίρχοις | ἐτέλει,) ἰδὼν γοῦν αὐτὸν Ἀλίγερνος σιδήρῳ τεθωρακισμένον καὶ φρονήματι ξὺν πολλῶ τῷ τείχει ἐπιφερόμενον ἀφίησι βέλος αὐτῷ ἐκ τοῦ μετεώρου καὶ αὐτίκα διεπερόνησε τὸν ἄνδρα διαμπὰξ αὐτῷ θώρακι καὶ ἀσπίδι· οὕτω δὴ τι δυνάμει τε τῶν πολλῶν περιῆν καὶ καρτεραὶ αὐτῷ ἐρύσαι τόξον αἱ 10 χεῖρες. 5 πολλαῖς μὲν οὖν καὶ ἐφεξῆς ἡμέραις οἱ τοιοῖδε ἀκροβολισμοὶ ἐγίγονον καὶ οὐδὲν οὐδὲ ὀποτέροις προϋχῶρει τῶν ἐλπισθέντων· τοῖς τε γὰρ Ῥωμαίοις αἰσχρὸν ἐδόκει ἢ ἀναχώρησις πρὶν παραστήσασθαι τὸ χωρίον καὶ οἱ Γότθοι ἔνδηλοι ἦσαν ὡς οὐδὲν τι μᾶλλον ἐνδωσειόντες τῇ πολιορκίᾳ.

15 10. Ναρσῆς δὴ οὖν ὁ στρατηγὸς ἡσχαλλέ τε ἄγαν καὶ ἐχαλέπαινε, εἰ χρόνος τοῖς Ῥωμαίοις πολὺς ἐν ἐλαχίστῳ πολυχνίῳ τετρίψεται. ἀλύνοντι δὲ οἱ καὶ ἕκαστα γνωματεύοντι ἔδοξε χρῆναι ἀποπειραῖσθαι ἀμῇ γέ πη τοῦ φρουρίου τρόπῳ τοιῷδε. 2 ἐν τῷ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα τοῦ λόφου τετραμμένῳ ἀγκῶνι ἄντρον τι ὑπεστὶν ἀμφηρεφές τε καὶ γλαφυρῶ- 20 τатон, ὡς ἄδυστά τε ἔχειν αὐτόματα καὶ κύτος εὐρὺ καὶ βαραθρῶδες· ἐνταῦθα δὴ πάλαι φασὶ τὴν Σίβυλλαν τὴν πάνυ τὴν Ἰταλὴν ἐνδαιτωμένην φοιβόληπτόν τε εἶναι καὶ ἐνθουν καὶ προαγορεύειν τὰ ἐσόμενα τοῖς πυνθανομένοις. λέγεται δὲ καὶ Αἰνείαν ποτὲ τὸν Ἀγχίσου αὐτοῦ ἀφικόμενον ἅπαντά οἱ τὴν Σίβυλλαν φάναι τὰ ὕστερον ξυνεγεγῆναι. 25 3 ὑπὲρ ταύτην δὴ οὖν τὴν σπήλυγγα μέρος τι τοῦ περιβόλου ἐρήρειστο καὶ ἐφειστήκει. Ναρσῆς δὲ τοῦτο ἐπιφρασάμενος πρὸς αὐτοῦ εἶναι ῥῆθη, καὶ οὖν αὐτίκα ἄνδρας ὡς πλείστους ὑπὸ τὰ κοῖλα ἐμβαλὼν τοῦ σπηλαίου, ὄργανα φέροντας λιθοτόμα καὶ τοιχωρύχα, ἐξεκόλαπτεν ἡρέμα

LWA, V^aPR, O 1—10 χεῖρες S s. v. Ἀλιγέρνης 2 κἄν εἰς λίθον — 8 ἀσπίδι in brevius contr. E 16 ἀλύνοντι—φρουρίου S s. vv. ἀλύειν et ἀμηγέπη

1 οὐ σταθμητῇ WV^aP (*non segni*) ROS: οὐκ ἀριθμητῇ L: spat. A pro τὰ nil nisi α A 2 καὶ ante ἐς om. S 3 ρύμης W 4 τῷ ἐρραθυμημένῳ L ὁ παλλάδιος LWA: om. V^aRO 5 καὶ ἐν τοῖς μεγίστοις LV^a PRO: om. W: ὁ παλλάδιος A ταξίρχοις V^aRO: -χαις LWA γοῦν V^aRO: οὖν L: γὰρ WA 6 αὐτὸν ἀλίγερνος LWAO: ἀλίγ. αὐτὸν V^aR 7 τείχει L: τάχει WAV^aP (*celeritate*) RO 8 δὴ τι LV^aRO: δὲ τῇ W: δὴ τῇ A 9 τῶν LWAS: om. V^aRO πολλῶ O 13 ὡς V^aRO: om. LWA 15 γοῦν pro δὴ οὖν L 17 γνωματεύοντι ἕκαστα S χρῆναι om. L ἀμηγέπη τοῦ φρουρίου LWAS: τοῦ φρ. ἀμ. V^aRO 20 αὐτόματα LWO Etym: ἀντώματα V^aR: om. P 21 οὖν post δὴ add. W 22 pro τὰ ἐσόμενα spat. R 23 καὶ αἰνείαν ποτὲ LWAO: ποτε καὶ αἰν. V^aR 28 τοιχωρύχα AV^aRO: τειχ- L: τυχ- W

καὶ διέτεμνε τοῦ ἄντρου τὸν ὄροφον, ἔνθα τὸ ἔρυμα ἡδραστο, καὶ ἐς τοσοῦτον ἐξέκοπτε καὶ διεκάθαιρε τὴν βᾶσιν τῆς οἰκοδομίας, ἐς ὅσον ἦδη τὴν ἀρχὴν τοῦ θεμελίου ἀπογυμνοῦσθαι. 4 τότε δὲ ξύλα ὄρθια ἐν κόσμῳ ὑπεστήριξε ταύτη τε ἀνείχεν ἅπαν τὸ ἄχθος τοῦ τείχους, ὥς μὴ 5 ὑπορρέοι κατὰ βραχὺ καὶ διαλύοιτο ἡ ἁρμονία συναίσθησίς τε τοῦ δρωμένου ταχεῖα γίγνοιτο τοῖς Γότθοις. ἡ γὰρ ἂν κατ' ἀρχὰς εὐθὺς ἐπιβοηθοῦντες καὶ τὸ πεπονθὸς ἀκεσάμενοι διεφύλαττον τὸ λοιπὸν βεβαιοτάτα. 5 ἵνα δὲ μὴ πάμπαν τὰ ποιούμενα ἐπιγνοίεν μηδὲ τοῦ πατάγῳ τῆς λατομίας ἐπαίειν, τότε δὴ ἐς ὃ τι μάλιστα ἐπεφέροντο ἄνωθεν 10 τῷ τείχει ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατός, ἀλαλάζοντες καὶ ἐπικροτοῦντες· θόρυβός τε ἦν πέρα τοῦ ἀναγκαίου πολὺς καὶ ταραχώδης ἡ πολιορκία. 6 ἐπεὶ δὲ ἅπαν ἦδη τὸ τεῖχος, ὁπόσον τῷ ἄντρῳ παρετέτατο, ἐκκρεμές τε ἦν καὶ μετέωρον καὶ μόνοις ἐπεβεβήκει τοῖς ξύλοις, ἃ δὴ ὀρθοστάδην ἐτύγχανον ἐρηρεῖσμένα, τότε δὴ φυλλάδα νήσαντες καὶ ὃ τι τῆς ὕλης 15 ταχυδαές τε καὶ αὔον, καὶ εἶτα ὑποθέντες πῦρ τε ἐναύσαντες ἐκτὸς ἀπεχώρουν. 7 οὐκ ἐξ μακρὰν δὲ τῆς φλογὸς ἀρθείσης τὰ μὲν στηρίγματα εὐθὺς ἀνθρακούμενα κατεθραύετο καὶ πρὸς τὴν ἀντίθεσιν ἐνεδίδου· τοῦ δὲ ἐρύματος ὁπόσον ἐπ' αὐτοῖς ἠωρεῖτο, ὑφίζανεν ἀθρόον καὶ κατωλίσθαινε τῇ κενότητι, πύργοι τε οἱ ἐνθένδε καὶ προμαχεῶνες ἐξαπινάϊως ἀπορρα- 20 γέντες τῶν ἄλλων ἐς τὸ πρानὲς ἐξεκυλίσθησαν· ἡ τε πύλη ἡ τῷδε τῷ μέρει προσαραυῖα ξυνεκέλειστο μὲν εὖ μάλα βεβαιοτάτα, ὥς δὲ πολεμίων παρόντων, καὶ τὰ κλεῖθρα ὑπὸ τῶν φυλάκων κατείχετο, ἡ δὲ αὐτοῖς μοχλοῖς τε καὶ βαλανάγραις ἐκτιναχθεῖσα ἐς τὴν ἡῖονα καὶ τὰς σπιλάδας ἐρήριπτο ἅμα τε ἅπαντα ξυμπεπηγότα ἔτι ἐκλύζετο, σταθμοὶ καὶ γέισον 25 καὶ ὑπερθύριον καὶ οἱ θαιροὶ τῷ οὐδῶ ἐνηρμοσμένοι. 8 τούτων δὲ γεγεννημένων τοῖς Ῥωμαίοις ῥαδίως τὸ λοιπὸν εἰσιτητέα εἶναι ἐδόκει ἀνὰ τὸ πόλισμα καὶ περιοπτέα τῶν πολεμίων, ἡμάρτανον δὲ καὶ ὥς τῆς ἐλπίδος. σήραγγές τε γὰρ τινες καὶ ἀπορρώγες τοῦ τε λόφου καὶ τῶν ἐνδοθεν περιανλισμάτων ἐπὶ μέγα ἐκτεινόμεναι κρημνῶδες ἀτεχνῶς καὶ

LWA, V^aPR, O 14 ὁπόσον τῆς ὕλης—αὔον E 18 ὑφίζανε —23 βαλανάγ-
ραις in brevis contr. E

1 διέτεμνε LAV^aO: -τεμε WR 2 διεκάθαιρε LV^aRO: -θηρε WA 4 ὑπε-
στήριξε W 6 ἂν LV^aRO: ἂν καὶ WA 7 διεφύλαττον τὸ λοιπὸν V^aRO: διεφυ-
λάττοντο λοιπὸν LWA 9 ἐπεφέροντο, αι super o scr. L 11 πολὺς καὶ LV^aRO:
καὶ π. καὶ WA 12 τὸ τεῖχος om. L 13 ἐπεβεβήκει LWAO: ἐπιβ. V^aR 14 καὶ
ὁ τι—ἐναύσαντες om. WA 16 οὐκ om. O 17 καὶ LV^aRO: τε καὶ WA 18
αὐτοῖς LWA: αὐτοὺς V^aRO ἀθρόον LWAO: ἀθρόως V^aR 21 βεβαιοτάτα
LV^aP (*arctissime*) RO: βιαιοτάτα WA 24 ἐρήριπτο LAV^aR: ἐρήριστο W:
ἐρέριπτο O: ἡρήριπτο Di (quod est 147,25) ἅμα—ἐνηρμοσμένοι om. P
ἅπαντα LWA: ἅπαντα τὰ V^aRO γέισον LV^aRO: -σα WA 25 ὑπερθύριον LRO:
ὑποθύριον WA: ὑπερθύριον V^a θαιροὶ LV^aRO: θυροὶ WA τῷ οὐδῶ
WAO (coniec. Nieb): τῶν οὐδῶν L: τῷ ὁδῶ V^a: τῇ ὁδῶ R 28 ἀπορρώγες V^aRO:
-γαι LWA 29 ἐκτεινόμενοι O

δυσέμβολον οὐχ ἦσσαν ἀπεδείκνυσαν τὸ χωρίον. 9 καὶ Ναρσῆς μὲν
 θαρσαλέωτερον τῷ | φρουρίῳ αὐθις προσέβαλλεν, ὥς καὶ αὐτοβοεῖ ἅπαν
 ἀναρπασόμενος· τῶν δὲ Γότθων ἐνταῦθα ξυνειλεγμένων καὶ παντὶ σθέ-
 νει ἀμυνομένων ἀπεκρούετο καὶ οὐδὲν τι μᾶλλον εἶχεν ἀνύτειν.

- 5 11. Ἐπεὶ δὲ πολέμῳ τε καὶ ἐπιδρομαῖς ἐλεῖν δήπου τὸ χωρίον ἀδύ-
 νατα ἦν, ἔγνω μὴ ἀπάσῃ τῇ στρατιᾷ ἐν τοῖσδε διαπονεῖσθαι, ἀλλ' ἐς
 Φλωρεντίαν καὶ Κεντουκέλλας καὶ ἄλλα ἄττα πολίσματα τῆς Τουσκίας
 χώρας εὐθὺς ἀφικέσθαι ἅπαντά τε τὰ τῇδε καταστησάμενος προτερῆσαι
 τὴν ἐπὶ ἡλύσιν τῶν πολεμίων. 2 ἤδη γὰρ αὐτῷ Λεύθαρις καὶ Βουτιλῖνος
 10 καὶ τὰ Φράγγων δὲ καὶ Ἀλαμανῶν στρατεύματα εἴσω τοῦ Πάδου ποτα-
 μοῦ ἡγγέλλοντο παρεῖναι, ὧν δὲ ἕνεκα κινήσας ὡς τάχιστα τὸ πλεῖστον
 τοῦ στρατοῦ ἐπὶ ταύτην ἐχώρει. 3 ἐπεὶ δὲ Φιλίμουθ ὁ τῶν ξυνεπομένων
 Ἐρούλων στρατηγὸς οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις νόσῳ ἀλούς ἐτε-
 θνήκει, ἔδει δὲ ἄρα αὐτοὺς (ὑπ') ἰδίῳ τινὶ τάττεσθαι ἡγεμόνι, αὐτίκα ὁ γε
 15 Φούλκαριν αὐτοῖς τὸν ὁμόφυλον ἐπιστήσας, τὸν Φανιθέου ἀδελφιδοῦν,
 ἐκέλευσεν ἅμα Ἰωάννη τῷ Βιταλιανοῦ καὶ πρὸς γε Βαλεριανῷ καὶ
 Ἀρταβάνῃ καὶ μὲν δὴ καὶ ἄλλοις στρατηγοῖς καὶ ταξιάρχοις ξύν τῷ
 πλείονι καὶ ἀλκιμωτάτῳ στρατῷ τὰς Ἀλπεῖς τὸ ὄρος περιελθόντας, ὃ
 δὴ ἐν μέσῳ Τουσκίας τε τῆς χώρας καὶ Αἰμιλίας ἀνέχει, ἀμφὶ τὸν Πάδον
 20 ἰκέσθαι τὸν ποταμὸν αὐτοῦ τε | στρατοπεδευσασμένους καὶ τὰ ἐρυμνὰ
 τῶν χωρίων προκαταλαβόντας ἀποκρούεσθαι καὶ ἀναστέλλειν τὰς τῶν
 πολεμίων ἐφόδους. 4 καὶ εἰ μὲν ἀπώσασθαι αὐτοὺς τελεώτατα δυνη-
 θεῖεν, χάριν εἰδέναι τῇ τύχῃ, εἰ δὲ γε βιαζόμενοι τῷ πλήθει οἰοί τε οὐκ
 εἶεν, ἀλλὰ σχολαιτέραν αὐτοῖς ποιήσασθαι τὴν πορείαν καὶ οὐ μάλα
 25 θαρσαλέους ἀνὰ τὰ πρόσω φοιτᾶν μεθιέναι, δεδίττεσθαι δὲ αὐτοὺς ἐς τὰ
 μάλιστα καὶ εἶργειν ὥς πορρωτάτῳ, ἕως αὐτὸς τὰ ἐν ποσὶν ἅπαντα ἢ
 βούλοιο διαθεῖν. οἱ μὲν οὖν κατὰ ταῦτα ἐχώρουν. 5 κατέλιπε δὲ καὶ
 ἐν Κύμῃ δύναμιν ἀξιόχρεων, ὅπως δὴ προσκαθεζόμενοι καὶ ἔνδον τοὺς
 δυσμενεῖς ἐγκατείργοντες χρονίᾳ γοῦν αὐτοὺς παραστήσوينτο πολιορ-

9 Leutharis et Butilinus in Italia a. 553 circa mensem Iunium 28 Cumae ob-
 sideri coeptae sunt exeunte mense Iulio a. 552

LWA, V^aPR, O 18 αἱ ἄλπεῖς—ἀνέχει in brevius contr. E

1 ἐπεδείκνυσαν O 2 καὶ ὡς pro ὡς καὶ W 3 ἀναρπασόμενος LP (*direpturus*)
 O: -νοι WAV^aR 5 πολέμοις W καὶ om. R ἀδύνατον L 7 Φλωρεντίαν Di:
 -ρέντειαν libri 9 αὐτῷ WAV^aRO: αὐτοῦ L: om. P 10 δὲ V^aRO: om. L: τέ WA
 11 ὡς om. W 12 φιλόμουθις O ξυνεπομένων om. O 13 νόσῳ om. R 14
 αὐτοὺς ἄρα O ὑπ' add. Nieb: *sub altero et suae gentis praefecto* P τινὶ om. L 15
 φοῦλκαριν WA φανοθέου WA 16 τοῦ pro τῷ L βιταλιανοῦ L γε om. W
 βαλερινῷ L 17 ταξιάρχους LV^a pc. R pc. O: -χαῖς WA ξύν O: ξύν καὶ LWA:
 σύν V^aR 19 αἰμιλείας LAE 20 τὸν ποταμὸν LWA (cf. 143,16): ποταμὸν V^aRO
 25 θαρσαλέως L 27 καὶ WAV^aR: om. LO 28 προσκαθεζόμενοι Pap: -καθεδού-
 μενοι libri 29 αὐτοὺς WAV^aR: αὐτοῖς LO

κία. καὶ οἱ μὲν χαράκωμά τε περιεβάλλοντο καὶ τὰς ἐξόδους ἐφύλαττον, εἴ ποῦ τινὰ ἔλοιεν ἐπὶ χιλὸν ἰόντα. ῥοντο γὰρ αὐτοῖς ἤδη πού ἐς ἐνιαυτὸν πολιορκουμένοις ἅπαντα ἐξαναλῶσθαι τὰ ἐπιτήδεια. 6 Ναρσῆς δὲ ταῖς πόλεσι προσβαλὼν ἀκονιτὶ τὰς πλείστας προσηγάγετο. Φλωρέν-
 5 τιοι μὲν γὰρ ὑπαντιάσαντες καὶ τὰ πιστὰ κομισάμενοι, ὥς οὐδὲν ἄχαρι πείσονται, σφᾶς τε αὐτοὺς ἐθέλονται καὶ τὰ οἰκεία παρέδοσαν. Κεντουκελ-
 λαῖοι δὲ ὅμοια ἔπρασσον. Βουλοτερραῖοι δὲ οὐκ ἄλλως, οὐ|τω δὲ καὶ Λουναῖοι καὶ μὲν δὴ καὶ Πισαῖοι. ὧδέ πως ἄρα αὐτῷ ἐξ οὐρίας ἅπαντα ἔθει, καὶ ὁδῶ ἰὼν τὰ ἐν ποσὶν ἐχειροῦτο.

10 12. Μόνοι δὲ οἱ ἐν Λούκᾳ τῇ πόλει διαμέλλειν ἐπειρῶντο καὶ ἥκιστα ἐφίενοι. καίτοι πρότερον ἐτύγχανον οἶδε ξυνθήκας θέμενοι πρὸς Ναρσῆν ὁμήρους τε παρασχόντες καὶ ἐπομοσάμενοι, ὥς εἴ γε τριάκοντα παραδρά-
 μοιεν ἡμέραι καὶ μὴ τις αὐτοῖς μεταξὺ παραγένοιτο ξυμμαχία, ὁπόση οἶα
 15 τε εἶναι ἀμύνασθαι καὶ ἐς πόλεμον ἐμφανῇ, οὐκ ἐκ πύργων τε καὶ περι-
 βόλων, ἀλλὰ συστάδην παρατάξασθαι· εἴ μὴ ταῦτα οὕτω ξυνενεχθεῖεν,
 ἥ μὴν αὐτίκα τὴν πόλιν ἐγχειρεῖν καὶ παραδώσειν. 2 ῥοντο γὰρ οὐκ
 ἐς μακρὰν παρέσεσθαι τοὺς Φράγγους καὶ ἐπαρήξιν τούτοις τε πίσυνοι
 τὰς τοιάσδε ἐπεποιήντο ξυνθήκας. ἀλλὰ τότε ἡ μὲν κυρία παρωχέει,
 οἱ δὲ οὕτω παρήσαν, τοῖς δὲ καὶ ὥς βουλομένοις ἦν περιορᾶν ἀμέλει καὶ
 20 ἀναίνεσθαι τὰ ξυγκείμενα. 3 Ναρσῆς μὲν οὖν ἐξαπατηθεὶς, ὥσπερ εἰκός,
 ἐχαλέπαινε καὶ ἐς τειχομαχίαν παρεσκευάζετο. ἐνίοις δὲ τῶν ἀμφ’
 αὐτὸν καὶ χρῆναι ἐδόκει τοὺς ὁμήρους ἅπαντας διαφθαρῆναι, ὥς ἂν οἱ ἐν
 τῷ ἅστει ἀνισθεῖεν καὶ ταύτῃ ποινὰς ὑφέξοιεν τῆς ἀπιστίας. 4 ὁ δὲ
 στρατηγός, γνώμη γὰρ ἅπαν|τα ἔπρασσε καὶ οὐ λίαν τῇ ὀργῇ
 25 ξυνεχώρει, οὐκ ἐς τὸδε ὠμότητος ἦει, ὥς ἀποκτεῖναι τοὺς μηδὲν ὅ τι
 ἡδικοκότας, ἀνθ’ ὧν ἕτεροι ἐπλημμέλουν, δόλον δὲ ὅμως τοιόνδε τινὰ
 ἐμηχανᾶτο. 5 παρήγε γὰρ ἐς μέσον αὐτοὺς ἐναλλάγδην μὲν τῷ χεῖρε

LWA, V^aPR, O 8 ὧδέ—ἔθει E 27 παρήγαγε—25,1 ἐπινενευκότας S s. v. ἐναλλάγδην

1 χαράκωμά τε περιεβάλλοντο L: χαρ- τε περιεβάλοντο WA: χαράκωμα περιε-
 βάλλοντό τε V^aR: χαρακώματά τε περιεβάλλοντο O 5 ὑπαντήσαντες L 6 ἐθε-
 λονται LV^aRO: -τὶ WA 7 Βουλοτερραῖοι Cl: βουλλοτ- L: βουλοτεναῖοι W:
 βουλοτεραῖοι A: βαλλοτεραῖοι V^aRO: Βολατερραῖοι Di 8 Λουναῖοι Nieb: ἀλῖαῖοι
 L: λουλῖαῖοι WAV^aR: *Lucenses* P: λουλιμαῖοι O καὶ ante πισαῖοι om. W 9 τὰ
 ἐν ποσὶν V^aPRO: τὰ ἐν ποσὶν ἅπαντα LWA 10 λουκαὶ LWA: λουκά L img.: λού-
 καις V^aRO (in quo σ lit. posterius addita esse videtur) 11 ἐφίενοι LV^aRO: ἐφιέ-
 μενοι WA: *se permittebant* P: ὑφίενοι? Key 13 μεταξὺ αὐτοῖς W 14 πύργου
 L 15 post συστ. add. τε R παρατάξασθαι LAO: -ξεσθαι WV^aR 16
 ἐγχειρεῖν WA 17 καὶ om. W δὲ pro τε L 19 ἀμέλει om. L 22 ἅπαντας
 WAV^aRO: om. LP 23 ὑφέξοιεν WAV^aR: -ξεῖεν LO 24 αὐτῇ pro τῇ O 25
 ἦει AO: εἴη LV^aR: ἦη W: *evasit* P ὅ τι V^aRO: ὅ τι καὶ LWA 27 ἐμηχανᾶτο
 LO (cf. 38,16): -νήσατο WAV^a: -νήσαντο R παρήγαγε S ἐς LWAO: εἰς V^aR
 αὐτοὺς ἐς μέσον O μὲν V^aRO: om. LWAS

ὑπὸ τὴν ἰξὺν περισφιγμένους, κάτω δὲ τὸ κάρα ἐπινενευκότας, ἐπεδείκνυε
 τε τοῖς ὁμοφύλοις οὕτω πως οἰκτρότατα διακειμένους καὶ ἡπείλει θάττον
 αὐτοὺς ἀναιρήσειν, εἰ μὴ τάχιστα φθάσαιεν ἐκεῖνοι διαπραξάμενοι τὰ
 ὁπόσα ἐτύγχανον ὡμολογηκότες. ξύλα δὲ αὐτοῖς βραχέα ἐκ τοῦ μεταφρέ-
 5 νου ἐπὶ τοὺς τένοντας ὑπεβέβληντο, ῥάκεσί πως κεκαλυμμένα, ὥς μὴ
 διορῶεν καὶ πόρρωθεν οἱ πολέμιοι. 6 ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο, αὐτί-
 κα ἐκέλευε δῆθεν στοιχηδὸν ἅπαντας καρατομεῖσθαι. καὶ οἱ δορυφόροι
 σπασάμενοι τὰ ξίφη βιαιότατα ἔπαιόν τε καὶ ἐπεφέροντο, ὥς δὴ τοὺς
 αὐχένας ἀποτεμοῦντες· ἡ δὲ πληγὴ τοῖς ξύλοις ἐγχρίπτουσα οὐδέν τι
 10 αὐτοὺς μᾶλλον ἐσίνετο, κατέπιπτον δὲ ὅμως πρηνεῖς ἐκεῖνοι, προστεταγ-
 μένον αὐτοῖς, ἥσπαιρόν τε ἐθελούσιοι καὶ ἰλυσπῶντο, ὑποκρινόμενοι
 τὸ διολωλέναι. 7 ἰδόντες δὲ οἱ ἐν τῷ ἄστει καὶ τῷ διεστάναι ὥς πλεῖσ-
 τον οὐ τὰ ἀληθῆ διασκοποῦντες ἀλλ' ἢ τὰ φαινόμενα, ὠλοφύροντό τε
 ἄθρόον καὶ συμφορὰν ἐποιοῦντο τὰ γεγενημένα. ἦσαν | γὰρ οἱ ἄνδρες
 15 οἱ ὁμηρεύοντες οὐ τῶν πολλῶν τε καὶ ἀγεννῶν, ἀλλ' ἐπίσημοι ἐν τοῖς
 μάλιστα καὶ εὐπατρίδαι. 8 ὥς δὴ οὖν τοιοῦτων αὐτοὺς ἀποστερεῖσθαι
 οἰομένους κωκυτὸς ἐπέιχε μυρίος, οἴμωγαί τε ἠκούοντο θαμιναὶ καὶ φθέγμα
 θρηνῶδες καὶ διωλύγιον, γύναια δὲ πολλὰ διαπληκτιζόμενα καὶ τὰς
 ἐφестρίδας περιρρηγνύντα ἀνὰ τοὺς προμαχεῶνας ἐφοῖτα, τυχὸν μὲν
 20 μητέρες οὔσαι τῶν ἀπολωλέναι δοκούντων, τυχὸν δὲ ἐπὶ κληροί, τυχὸν
 δὲ ἄλλω ὄτρωσιν τρόπῳ μέλον αὐταῖς. 9 καὶ δὴ τῷ Ναρσῇ ἅπαντες
 ἀναφανδὸν ἐλοιδοροῦντο ἀλαζόνα τε ἀποκαλοῦντες καὶ ἀτάσθαλον καὶ
 ἔργῳ μὲν αὐτὸν εἶναι λέγοντες βίαιόν τε καὶ μαιφόνον, τὴν δὲ τοῦ εὐσε-
 βεῖν ἀεὶ καὶ τὸ θεῖον θεραπεύειν δόξαν ἄλλως αὐτῷ κεκομψεῖσθαι.

25 **13.** Ταῦτα δὲ αὐτῶν ἐπιβοώντων, „ἄρα οὖν οὐχ ὑμεῖς“ ἔφη ὁ Ναρσῆς
 „τοῖσδ' ἐτε αἵτιοι ὀλέθρου γεγέννησθε περιφρονήσαντές γε αὐτοὺς καὶ
 καταπροέμενοι; ὑμῖν τε αὐτοῖς οὐ τὰ χρηστὰ βουλευσάμενοι φανεῖσθε
 ὄρκον ἐπίορκον ὁμωμοκότες καὶ ἀνέδην παρασπονδήσαντες. 2 ἄλλ' εἰ

LWA, V^aPR, O **17** κωκυτὸς—διωλύγιον S s. v. κωκυτὸς **18** γύναια—ἐφοῖτα
 S s. v. ἐφестρίς **19** τυχὸν—αὐταῖς S s. v. ἐπὶ κληρος **21** καὶ δὴ—**24** κεκομψεῖσθαι
 S s. v. ἐλοιδορούμεθα **27** ὑμῖν —26,2 ἔξετε in brevius contr. S s. v. μεταμαθεῖν

2 διακειμένους LV^aPRO: τὰ συγκεῖμενα WA **3** τάχιστα LWA: om. V^aPRO
7 δῆθεν LWA: om. V^aRO **9** ἐγχρίπτουσα O οὐδ' ἐτι L **10** αὐτοῖς W **12**
 ὑπολωλέναι L τῷ διεστάναι V^aRO: τοῦ δ. L: τοὺς δ. WA **15** οἱ ὁμηρεύοντες
 WAV^aR: ὁμηρ. LO ἐς τὰ μάλιστα W **17** οἰομένους LV^aRO: -ων WA **18**
 πληκτιζόμενα Ref 31 **19** περιρρηγνύντα V^aOS: παραρρηγνύντα L: ρηγνύντα
 W: ῥηγνύντα A: περιρρηγνύναι R ἐφοῖτα V^aROS: -των LWA **21** ὄτρωσιν-
 ἄλλω S πάντες S **22** ἀναφανδὸν om. S **23** λέγοντες om. W **25** ἀναβοών-
 των L οὖν LV^aRO: om. WA ἔφη ὁ ν. ante οὐχ ὑμεῖς L

- γε καὶ νῦν ἐβελήσοιτε μεταμαθεῖν τὸ συνοῖσον καὶ ἔργω τὰ ξυγκείμενα διανύσασθαι, οὐδέν τι ἔλαττον ἐξετε. οὗτοί τε γὰρ αὖθις ἀναβιώσονται καὶ | τὴν πόλιν ὑμῶν ἥκιστα πημανοῦμεν. εἰ δὲ μή, οὐ τῶνδε πέρι ὑμῖν τὸ λοιπὸν ἀλγητέον, ἀλλ' ἤδη φράζεσθε, ὅπως μὴ καὶ αὐτοὶ ἅπαντες
 5 ὅμοια πείσεσθε“. 3 ταῦτα δὲ ἐπεὶ ἤκουον οἱ Λουκανοί, ἐξαπατᾶν γε αὐτὸν ἠγοῦντο καὶ φενакίζειν ἐπὶ τῇ τῶν κειμένων ἀναζωγράσει· καὶ ἦσαν γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀπάτη οἱ λόγοι, οὐ μέντοι γε ἥπερ ἐκείνοι ᾤοντο. προθυμότατα δὲ ὅμως ἀνωμολόγουν αὖθις καὶ ἐπώμυνον σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν αὐτίκα παρέξιν αὐτῷ ἐς ὃ τι βούλοιο χρῆσθαι, εἴ
 10 γε τοὺς ὁμήρους ἴδοιεν περιόντας· ἅτε δὴ γὰρ αὐτοῖς ἀδύνατον εἶναι δοκοῦν τοὺς τεθνεώτας ἀναβῖναι εὐπρεπέστατα ἠγοῦντο ταύτη γοῦν ἀποσεῖσασθαι τὸ ἐπὶ κλημα καὶ ἐπὶ σφᾶς αὐτοὺς τὰ δίκαια μεταθεῖναι. 4 τότε δὴ οὖν ὁ Ναρσῆς ἐγκελευσάμενος ἀνίστησί τε αὐτοὺς ἀθρόον καὶ ἐπεδείκνυντο τοῖς ὁμοφύλοις σῶοί τε καὶ ἀδῆλητοι. οἱ δὲ ἐσιδόντες αὐτοὺς
 15 κατεπλήττοντο μὲν ὥσπερ εἰκὸς τῷ παραλόγῳ τῆς θέας, οὐ μὴν οὐδὲ ὡς ἅπαντες ἐκτελεῖν τὰ ὁμωμοσμένα ᾤοντο χρῆναι, ἀλλ' ἦσαν οἱ καὶ ἀνήνοντο. 5 ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς περιῆσαν οἱ ἄνδρες καὶ τὸ ἀλγοῦν τῆς γνώμης καὶ ἀνιώμενον ἐς τὸ εὐελπι μετεβέβλητο, πάλιν, ἅτε δὴ ὅμιλος, ἐς τὰ πρότερα ἐπανήσαν, καὶ τὰ τῆς ἀπιστίας ἐνίκα. ἐς τοῦτο δὲ αὐτῶν
 20 ἀβελτερίας ἐληλακότων Ναρσῆς ὁ στρατηγὸς πολλὰ χρώμενος τῇ μεγαλοφροσύνῃ ἀφίσηι τούτους εὐθύς καὶ ἐς τὰ οἰκεία ἐκ|πέμπει, οὔτε λῦτρα κομισάμενος οὔτε ἄλλο τι τὴν πόλιν ὁμολογεῖ ἀναγκάσας. 6 θαυμαζόντων δὲ τῶν Λουκανῶν καὶ ὅτου δὴ ἔνεκα τοῦτο δράσειεν ἀμφιγνοούντων, „οὐ σύνηθες ἔμοιγε“ ἔφη, „βωμολοχίαις τε καὶ γλίσχραις
 25 ἐλπίσιν ἐγκαλλωπίζεσθαι. οἶμαι γὰρ καὶ τούτων ἄνευ, εἰ μὴ ὡς τάχιστα ἐκόντες εἶναι προσχωρήσοιτε, ἀλλὰ ταῦτά γε ὑμᾶς παραστήσονται.“ καὶ ἅμα λέγων ἐπεδείκνυε τὰ ξίφη. 7 οἱ μὲν δὴ ἄνδρες ἀφειμένοι καὶ τοῖς ὁμοφύλοις ἀναμιχθέντες ἐν εὐφημίᾳ πολλῇ τὸν Ναρσῆν ἐποιοῦντο ἐπὶ τοὺς ξυλλόγους φοιτῶντες· ἐμέμνητο δὲ τῆς κομιδῆς τε καὶ ἐπιμε-

LWA, V^aPR, O 9 παρέξιν—περιόντας S s. v. περιόντας 11 εὐπρεπεστατά—ἐπὶ κλημα S s. v. ἐπὶ κλημα 13 καὶ ἐπεδείκνυντο σῶοί τε καὶ ἀδῆλητοι S s. v. ἀδῆλητος 14 σῶοι καὶ ἀδῆλητοι E 22 θαυμάζοντων —27 ξίφη C^b 23 καὶ ὅτου—ἀμφιγνοούντων S s. v. ἀμφιγνοεῖ 24 οὐ γὰρ σύνηθες—ἐγκαλλωπίζεσθαι S s. v. βωμολόχος

1 ἐβελήσοιτε LWAOS: -σητε V^aR μαθεῖν L ἔργα L 3 οὐ LWARO: τοῦ V^aP (*sin minus, necesse erit omnino ut malefactis demum indoleatis*) 4 ἐστιν post λοιπὸν addidisse videtur A 5 πείσεσθε AO: -σεσθαι W: -σησθε LV^aR 6 τῇ om. W 7 γε om. O 8 ὅμως ἀν. αὖθις LWA: αὖθις ἀν. ὅμως V^aRO 9 αὐτίκα om. O αὐτῷ LV^aP (*Narseti*) RO: αὐτῶν WA βούλοιο WA 12 μετατεθῆναι W 14 ἐσιδόντες LA: ἰδόντες W: ἐπιδόντες V^aRO 16 ἅπαντα O 17 ἀνήνηντο L 18 μεταβέβλητο R 19 τὰ πρότερα LV^aRO: τὸ πρότερον WA 20 ἀβελτερίας L: -τηρίας rel. 23 τοῦτο om. C^b 26 προσχωρήσητε W 27 ἐπεδείκνυε (cf. 109,4) libri: ὑπεδείκνυ C^b

λείας ὁπόσης ἔτυχον πρὸς αὐτοῦ, ὅτι τε μειλίχιος καὶ εὐόμιλος καὶ τὸ
 μεγαλουργὸν ἔχοι τῷ δικαίῳ ἀνακεκραμένον, ἑκασταχοῦ ἐψιθυρίζετο.
 8 καὶ ἔμελλον ἄρα οὐκ ἐς μακρὰν σῖδε οἱ λόγοι μείζονα τῶν ὅπλων δια-
 πράττεσθαι, κατακτηλοῦντες τοῦ πλήθους ὁπόσον φίλερι καὶ παλίμβολον,
 5 καὶ ὡς πλείστους ἀναπείσειν τὰ Ῥωμαίων ἐλέσθαι.

14. *Ετι δὲ τοῦ Ναρσοῦ τῇ πολιορκίᾳ προσκαθημένου τὰ ἐς Αἰμιλίαν
 σταλέντα τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα** ἐταράττετο τοῖς ξυνενεχθεῖσι
 καὶ δυσθυμίᾳ ὥσπερ εἰκὸς πολλῇ ἐαλῶκει. 2 ἐπειδὴ γὰρ αὐτόσε ἀφί-
 κοντο, τὰ μὲν πρῶτα σὺν εὐβουλίᾳ τε καὶ τάξει ἅπαντα ἔπραττον καὶ
 10 εἴ που ἦ κόωμην τινὰ ἢ πόλισμα δυσμενὲς ληϊσόμενοι ἦσαν, ξυντεταγμένοι
 εὖ μάλα | ἐχώρουν καὶ οὐ πόρρω τοῦ μετρίου τὰς ἐπελάσεις ἐποιοῦντο·
 αἱ τε ἀναχωρήσεις αὐτοῖς οὐ διεσπασμέναι, ἀλλ' ἐν κόσμῳ ἐγίνοντο,
 τῶν μὲν ὀπισθοφυλάκων ἐν τῷ δέοντι χώρῳ μενόντων, ἐς πλαίσιον δὲ
 τῆς φάλαγγος ταττομένης καὶ τὴν λείαν ἐς μέσον ἀπολαμβανούσης, ὡς
 15 ἂν βεβαιότατα διασώζοιτο. 3 οὕτω δὲ αὐτῶν τό γε κατ' ἀρχὰς τὰ
 πολέμια χωρία λυμαينوμένων ὀλίγαις ὕστερον ἡμέραις ἅπαντα διέρρει τὰ
 πραχθέντα καὶ ἀνετέτραπτο. Φούλκαρις γὰρ ὁ τῶν Ἐρούλων στρα-
 τηγὸς ἀνδρεῖος μὲν ἦν δήπου καὶ οὐδὲν ὅ τι πολέμιον ἐπεφύκει δειμαίνειν,
 θρασὺς δὲ καὶ ταραχώδης καὶ τὸ δραστήριον οὐ μάλα ἐν δέοντι κεκτη-
 20 μένος στρατηγοῦ τε καὶ ἡγεμόνος οὐ τὸ κοσμεῖν καὶ διατάττειν τὴν
 φάλαγγα γνώρισμα εἶναι ἡγεῖτο, ἀλλ' εἴ που προφανεῖς ἐν μάχῃ καὶ
 προαλάμενος θυμῷ τε ἀθρόον ἐμβαλὼν ἐς τοὺς ἀντιπάλους, ἔπειτα αὐ-
 τουργήσῃε τὰ πολέμια, ταύτῃ γε ἡὔχει καὶ ἐβρενθύετο. 4 τότε δὴ οὖν
 25 πόλιν· ἐτύγχανε δὲ ἡ Πάρμα ὑπὸ τῶν Φράγγων ἤδη κατεχομένη. προ-
 σῆκον δὲ αὐτὸν κατασκόπους πρότερον ἐκπέμψαι τοὺς γνωματεύσοντας
 ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ βουλευματα τῶν πολεμίων οὕτω τε ἐν τάξει ἐπὶ προ-
 εγνωσμένοις ἰέναι, ὁ δὲ προπετεῖα μόνῃ καὶ ὀρμῇ παραλόγῳ πίσυ-
 30 ὁπόσοι ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν εἶποντό οἱ ταγματῶν, | δρομαῖος ἐχώρει, οὐδὲν

20 Nonn. Dionys. 14, 128 κοσμήσαι τε φάλαγγα

LWA, V^aPR, O 4 ὁπόσον—παλίμβολον E 30 ἐχώρει—28,1 ὑποτοπήσας
 S s. v. ἀντίξοον

2 ἑκασταχοῦ V^aRO: πανταχοῦ LWA 3 ἦμελλον Di 4 παλίμβολον E
 (coniec. Herw; cf. 47,21): -βολου libri 6 αἰμιλίαν O: αἰμίλειαν rel. (eadem 29, 9)
 7 lac. indic. Nieb, quam suo Marte suppl. P (Narses . . . ubi alterius exercitus, quem in
Aemiliam miserat, acceptum detrimentum intellexit, perturbatione affectus) 9 ἔπρατ-
 τον LO: ἔπρασαν W: ἔπρασσον AV^aR 12 διεσταλμένοι W ἐγίνοντο LAV^aR:
 ἐγίγνετο W: ἐγίνοντο O 17 φούλκαρις W (-ρης) V^aPRO: φούλακρης LA 18
 ἦν om. L 21 προφανεῖς WAV^aR: -νεῖς, η super eis scr. L: -νῆς O 22 προ-
 αλάμενος LWAO: προαλλόμενος V^aR αὐτουργήσας O 26 κατασκόπους LV^aRO:
 σκοποὺς WA 29 ξὺν LWA: σὺν V^aRO 30 οὐδὲν—28,1 ὑποτοπήσας om. P

ὁ τι ἀντίξουν ἔσεσθαι ὑποτοπήσας. 5 ταῦτα δὲ προμαθὼν Βουτιλῖνος ὁ τῶν Φράγγων ἡγεμὼν ἐς ἀμφιθέατρον τι οὐ πόρρω τῆς πόλεως ἰδρυμένον (ἀνείτο δὲ τοῦτο ἀνδράσιν, οἷς ὁ βίος θεωμένου τοῦ δήμου πρὸς θηρία διαγωνίζεσθαι,) ἐνταῦθα δὴ οὖν ἀπολεξάμενος ἐκ τῶν οἰκείων
 5 στρατοπέδων τοὺς εὐθαρσεῖς τε καὶ μαχιμωτάτους ἀπέκρυπτε καὶ μεγίστην ἐνέδραν καταστησάμενος ἐπεσκόπει καὶ ἀνέμενε τὸν τοῦ ἔργου καιρόν. 6 ἐπεὶ δὲ Φούλκαρις τε καὶ οἱ Ἑρουλοὶ εἶσω τῶν πολεμίων ἐτύγχανον προελθόντες, τότε δὴ δοθέντος τοῦ ξυνθήματος ἐκδραμόντες οἱ Φράγγοι ἐσβάλλουσιν ἀθρόον ἐς αὐτοὺς ἀτάκτως τε καὶ παρημελη-
 10 μένως ἰόντας, εὐθύς τε οὐδενὶ κόσμῳ τοὺς ἐν χερσὶν ἅπαντας τοῖς ξίφεσι διεχρῶντο, καταπλαγέντας τῷ αἰφνιδίῳ καὶ ἀπροσδόκητα μονονουχὶ σεσαγηνευμένους. 7 μόλις δὲ οἱ πλεῖστοι συναισθόμενοι οὐπὲρ ἐγγένηντο ξυμφορᾶς, ἀγεννῇ καὶ αἰσχίστην ἡσπάζοντο σωτηρίαν· παραδόντες γὰρ τὰ μετὰφρενα τοῖς πολεμίοις ἔφευγον προτροπάδην, ἀλκῆς
 15 τε ἀπάσης ἐπιλελησμένοι καὶ τῆς χρονίας τῶν κινδύνων μελέτης.

15. Οὕτω δὲ τοῦ στρατοῦ διαρρύντος Φούλκαρις ὁ στρατηγὸς ἅμα τοῖς ἄμφ' αὐτὸν δορυφόροις περιλελειμμένος χρῆ|ναι ᾤετο μὴ ὁμοίως ἀποδιδράσκειν, ἅμεινον δὲ δράσειν θάνατον ἐλόμενος εὐκλεᾶ ἢ τὸ ἀγεννῶς ἐπιβῶναι. καὶ τοῖνυν εἰστίηκει ὡς οἶόν τε ἦν ἀσφαλέστατα, ἐπὶ τύμβῳ
 20 τινὶ τὰ νῶτα ἐρηρεισμένος, καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων διέφθειρε, νῦν μὲν ἀθρόον ἐπιών, νῦν δὲ ἀντωπὸς ἡρέμα ἐς τὰ ὀπίσω ὑποχαζόμενος. 2 ἐξὸν δὲ αὐτῷ καὶ ὡς ἔτι εὐκολώτατα ἀποδρᾶναι καὶ τῶν ὀπαδῶν οὕτω ποιεῖν ἀντιβολούντων, „καὶ πῶς ἂν ὑποσταίην τὴν γλῶτταν“ ἔφη „Ναρσοῦ μεμφομένην μοι τῆς ἀβουλίας;“ 3 δεδιὼς δὴ οὖν, ὡς ἔοικε, τὴν κακηγο-
 25 ρίαν μᾶλλον τοῦ ξίφους ἔμενε καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀντεῖχε καὶ οὐκ ἀνίει μαχόμενος, ἕως τῷ πλήθει ξυνειλημμένος καὶ πολλοῖς ἀκοντίοις τὰ στέρ-

LWA, V^aPR, O 2 ὁ τῶν Φράγγων —4 διαγωνίζεσθαι S s. v. ἀμφιθέατρον
 12 οἱ συναισθανόμενοι—σωτηρίαν S s. v. οὐπὲρ 13 παραδόντες—ἐπιλελησμένοι
 S s. v. προτροπάδην 20 νῦν μὲν—ὑποχαζόμενος S s. v. ἀντωπὸν

1 ὁ τι om. S 2 οὐ πόρρω—ἰδρυμένος om. S ἰδρυμένον LWAO: -νος V^aP (*habebat stationem*): -νους R 8 τότε δὲ R 9 καὶ ante ἐσβάλλουσιν add. L 11 ἀπροσδόκητα LWA (cf. 177,10): ἀπροσδοκῆτω V^aP (*subito et inopinato casu*) R: -τως (s. posterius add.) O 12 συναισθόμενοι WAV^aRO (cf. 39,5): συναισθανόμενοι LS ἥσπερ L γεγέννητο S 13 ξυμφορᾶς O: συμ- rel. 17 ὑπ' αὐτόν L περιλελειμμένος V^a (-λελυμένος) RO: παρα- LWA 18 δὲ V^aP (*sed*) R: om. LWAO 19 ὡς—ἀσφαλέστατα om. O 20 τὰ ὧτα WA καὶ post διέφθειρε add. WA 21 ἐς LWA: εἰς V^aROS τὰ ὀπίσω libri (cf. 38,16): τοῦπίσω S 24 μεμφομένου W μου W δὴ οὖν LWAV^aP (*itaque*) R: γοῦν O 26 ξυνειλημμένος AV^aP (*multitudine circumfusa*) RO: -λεμμένος, η super e scr. L: -λεγμένος W

να βληθείς, ἤδη δὲ καὶ πελέκει τὴν κεφαλὴν κεχαραγμένος, μόλις δυσ-
θανατῶν ἔπασσε πρηνὴς ἐπὶ τῆς ἀσπίδος. 4 ἐπ' αὐτῷ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι
χύδην ἐκτείνοντο ἅπαντες, ὅσοι δὴ ἐτύγχανον ἀμφ' αὐτὸν μεμενηκότες,
τυχὸν μὲν ἐθελονταί, τυχὸν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν πολεμίων εἰργόμενοι. 5 Φούλ-
καρις μὲν οὖν στρατηγὸς αἰρεθεὶς οὐ λίαν ἀπώνατο τῆς τιμῆς, ἀλλὰ
βραχύ τι εὐημερήσας ὥσπερ ἐν ὀνείρατος εὐφροσύνη ταχεῖαν ἔσχε κατασ-
τροφὴν τῆς τε ἀρχῆς καὶ τοῦ βίου. 6 τούτου δὲ τοῦ πάθους γεγενη-
μένου τὰ μὲν τῶν Φράγγων φρονήματα ἐπῆρτο ἐπὶ μέγα καὶ ἐπερρώ-
νυτο. 7 Γότθοι δὲ οἱ Αἰμιλιάν τε καὶ Λιγουρίαν καὶ τὰς ἐχομένας χώρας
οἰκοῦντες, οἱ δὴ πρότερον ὕπουλον | μὲν καὶ οὐκ ἐλευθέραν, εἰρήνην δὲ
ὁμως καὶ ὁμαιχμίαν, τῷ δεδιότι μᾶλλον τῆς γνώμης ἢ τῷ ἡδομένῳ ἐπε-
ποίηντο, οὗτοι δὲ τότε ἀναθαρσήσαντες καὶ ἀναφανδὸν παρασπονδή-
σαντες αὐτίκα τοῖς βαρβάροις κατὰ τὸ ὁμοδαίτον προσεχώρουν. 8 τὰ
δὲ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα, ὧν δὴ Ἰωάννης τε ὁ Βιταλιανοῦ, ἡπέρ-
μοι ἤδη ἐρρήθη, καὶ Ἀρταβάνης ἡγοῦντο, τοῦ τε Ἑρουλικοῦ ὁμίλου
ὁπόσον τῇ φυγῇ διεσέσωστο, αὐτίκα ἐς Φαβεντίαν μετανέστησαν τὴν
πόλιν. 9 ὥοντο γὰρ οἱ στρατηγοὶ οὐ πρὸς αὐτῶν εἶναι ἀμφὶ τὴν
Πάρμαν ἔτι ἰδρῦσθαι, τοῦ τε πληθους τῶν πολεμίων αὐτοῦ ἀγερθέντος
καὶ ὅτι παραλόγως εὐημερήσαντες οὐκ ἔτι ἐχρῶντο τῇ τύχῃ μετρίως. αἴ
20 τε γὰρ πόλεις τῶν Γότθων αὐτοῖς ἀνεπετάννυντο, καὶ ἤδη φρούρια ἐχυ-
ρὰ καταλαβόντες ἐπίδοξοιῆσαν πανσυδὶ αὐτοῖς ἐπεισπεσεῖσθαι. 10 ταῦ-
τα ἄρα οἱ στρατηγοὶ ὡς πλησιαίτατα Ῥαβέννης ἰκέσθαι διενοθήθησαν
καὶ ταύτῃ τοὺς πολεμίους ἀλέασθαι, ἐπεὶ μηδὲ ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ὥοντο
εἶναι. τούτων δὲ τῷ Ναρσῇ ἀπηγγελέμενων, ἥσχαλλε μὲν ὁ γε καὶ
25 ἐδυσφόρει ἐπὶ τῇ τῶν βαρβάρων ἀλαζονείᾳ καὶ τῷ Φούλκαριν ἀθρόον
ἀπολωλέναι, ἄνδρα οὐ τῶν ἀσήμων καὶ λανθανόντων, ἀλλ' ἀνδρειότα-
τον ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἀρίδηλον νίκας τε πολλὰς ἀναδησάμενον καὶ
οἶον | οὐ πώποτε ἂν πολεμίους, οἶμαι, ἀλῶναι, εἰ μετῇ ἐν μέρει καὶ εὐβου-
λίᾳ τῇ ῥώμῃ. 11 τούτων μὲν οὖν ἕκατι ὑπερήλγει καὶ ὠλοφύρετο, οὐ
30 μὴν ὥσπερ οἱ πολλοὶ κατεπέπληκτό γε καὶ ἐδεδίδει, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀμφ'

15 ἐρρήθη: 23,16

LWA, V^aPR, O

2 ἐπ' αὐτοῦ L 3 χύδην LWAO: om. V^aPR μεμενηκότες LWAP (*quos circa se habuisset*) O: μεμνηυκότες V^aR 4 ἐθελονταί LV^aRO: -τί WA 8 ἐπερρώνυν-
το O 9 τε LV^aRO: om. WA 10 μὲν ὕπουλον O 11 τε post δεδιότι add. W
ἐπεποίηντο LA: -ητο W: πεποίηντο V^aRO 12 δὲ V^aRO: δὴ LWA 16 Φαβεν-
τίαν Di: φαβέντειαν LWAR: -τιαν V^a: βαφέντειαν O 18 ἀγερθέντος AV^aPRO:
ἐγ- LW 20 ἤδη LWA: δὴ V^aRO φρούρια ἐχῦρα V^aRO (cf. 65,22): φρούριον
ὄχυρὸν L: φρούρια ὄχυρά WA: *validioribus praesidiis* P 21 πασυδὶ L ἐπεισ-
πεσεῖσθαι V^aR: ἐπιπ- LWAO 22 πλησιαίτατα WAO: -σιέτατα L: -σιέστατα V^aR
28 οἶμαι L img. AV^aPRO: om. L it. W 30 κατεπέπληκτο WAV^aRO: κατεπ et
litterae quae propter correcturas legi nequeunt L: κατέπτηχε L img. γε V^aRO:
τε LWA

αὐτὸν στράτευμα, ἐπειδὴ αὐτοὺς ἐώρα τῷ παραδόξῳ κατεπτηχότας, ἔγνω παραινέσιν αὐτοῖς ἐν κοινῷ ποιήσασθαι, ὥς ἂν πρὸς εὐψυχίαν αὐτοὺς ἀνακαλέσοιτο καὶ τὸ δεδιὸς ἐκθεραπεύσοι.

16. Ἦν γὰρ ὁ Ναρσῆς ἔμφρων ἐς τὰ μάλιστα καὶ δραστήριος καὶ
 5 δεινὸς ἀρμόσασθαι τῷ παρεμπύπτοντι, καὶ παιδείας μὲν αὐτῷ οὐ τι μάλα
 μετῆν οὐδὲ τὰ τῆς εὐγλωττίας ἐπεφρόντιστο, φύσεως δὲ ὃ γε δεξιότητι
 διέπρεπε καὶ παραστήσαι οἷός τε ἦν λόγῳ τὰ βεβουλευμένα καὶ ταῦτα
 τομίας γε ὦν καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις τρυφερώτερον ἀναθεραμμένος.
 2 ἦν δὲ ἄρα καὶ τὸ σῶμα βραχύς καὶ ἐς ἰσχύνητα ἐκδεδητημένος. τὸ δὲ
 10 ἀνδρεῖον καὶ μεγαλουργὸν ἐς τοσοῦτον ἐκέκτητο, ἐς ὅσον ἀμέλει καὶ
 ἀπιστεῖσθαι. οὕτως ἄρα ὅτῳ ἂν ἐν τῇ ψυχῇ φρόνημα ἐλευθέριον τε καὶ
 γενναῖον ἐνῇ, τούτῳ δὲ οὐδὲν ὀτιοῦν κώλυμα γίγνεται μὴ οὐχὶ εἶναι
 ἀρίστω. 3 τότε δὴ | οὖν ὁ Ναρσῆς παρελθὼν ἐς μέσον τῆς στρατιᾶς
 ἔλεξε τοιάδε: „Τοῖς μὲν εἰθισμένοις ἐκάστοτε τῶν πολεμίων κρατεῖν καὶ διὰ
 15 παντὸς αἰσίων πειραῖσθαι τῶν ἔργων, τούτοις εἴ γέ τι καὶ πρὸς βραχὺ μὴ
 καθόσον οἶονται χρῆναι ξυμπέσοι, παραιρεῖται τὸ χαῖρον εὐθύς καὶ τὰς
 ἐλπίδας ἀμβλύνει. 4 ἐγὼ δὲ προσήκειν οἶμαι τοῖς ἔμφροσιν ἐν ταῖς
 εὐπραγίαις τῇ τύχῃ μὴ συνεξαίρεσθαι, ἀλλ’ ὥς ῥάδιον ὄν μεταβολὴν
 γίγνεσθαι τῶν παρόντων οὕτως αἰεὶ παρεσκευάσθαι τὰς γνώμας. τοῖς
 20 γὰρ ὧδε πῶς ἔχουσι τρόπον ἥδιστον μὲν ἢ εὐτυχία φανεῖται, οὐ σφόδρα
 δὲ λυπηρόν, εἴ που τυχὸν καὶ παρὰ γνώμην σφαλεῖεν. 5 ὁρῶ τῶν
 ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, πλέον ἢ κατὰ τὸ συμβὰν ἀνιωμένους, καὶ δῆλον ὥς οὐχ
 ἐτέρωθεν τοῦτο πεπόνθατε ἢ μόνον τῷ πέρα τοῦ μετρίου μεγαλαυχεῖν
 τῇ τοῦ νικᾶν συνθηῇ καὶ μηδέποτε διαμαρτεῖν οἰηθῆναι, ὥστε, εἰ
 25 τήνδε τὴν δόξαν ἀφέντες μόνον ἐφ’ ἑαυτῷ σκοπήσοιτε τὸ πραχθέν, οὐκ
 ἂν ὑμῖν ὀφθεῖη τηλικούτον δεινόν, ὁπόσον ἄλλως ἡγήσθε. 6 εἰ γὰρ
 καὶ Φούλκαρις ὁ στρατηγός, ἅτε δὴ βάρβαρος καὶ τὸ προπετεὲς ἐπιχω-

LWA, V^aPR, O 4 ἔμφρων — 11 ἀπιστεῖσθαι S s. v. Ναρσῆς 5 παιδείας —
 9 ἐκδεδητημένος in brevius contr. S s. v. τομίας 11 οὕτως — 13 ἀρίστω C^b

2 αὐτοῖς om. O 3 αὐτοῖς L ἐκθεραπείη WA 8 τομίας γε ὦν om. P
 τρυφερώτερον LAV^aRO: τροφ- W: τρυφερώτατα S 9 ἄρα om. W ἐν ἰσχύ-
 νητι S 10 ἐς ante ὅσον om. S 11 ὅτε pro ὅτῳ L 12 γίνεται O 13 τότε δὲ R
 οὖν LWAO: om. V^aR 16 ξυμπέσοι O: συμ- rel. 19 γίγνεσθαι V^aRO: γίν-
 LA: γενέσθαι W παρεσκευάσθαι LAV^aR: παρασκ- WO 20 πῶς AV^aRO: πῃ
 L: πὸς W τρόπου AV^aRO: spat. L: τρόπον W 21 τυχὸν LWAO: om. V^aR
 παρὰ γνώμην V^aP (si qua in re praeter eorum sententiam utcumque fallantur) R: om.
 LWAO 22 ὧ V^aPRO: om. LWA πλέον LWAV^aR: ἐπὶ πλείστον O κατὰ
 om. W 24 οἰηθῆναι AV^aRO: δυνηθῆναι L: οἰηθῆτε W: quia in animum induxistis
 nulla in re aut falli aut peccare vos posse P 25 οὐ ante μόνον add. W ἐφ’
 ἑαυτῷ Cl (cf. 105,31): ἐφ’ ἑαυτὸ V^aRO: καθ’ ἑαυτὸ LWA σκοπήσοιτε LWAO:
 -σητε V^aR 26 τηλικούτον LWO: -το AV^aR 27 ἐπιχωριάζων WAV^aR: -ζον L:
 -ζον ἔχων O

ριάζων, πρὸς τοσαῦτα πολέμια πλήθη σὺν ἀκοσμίᾳ διακινδυνεύσας
 μετέσχεν ἐκείνων εἰκότως, ὥνπερ ἀκόλουθον ἦν, ἀλλ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες,
 οὐδ' ὡς ἀποκνητέον τὰ νῦν οὐδὲ τὰ προεγνωσμένα μεταθετέον. 7 αἰσ-
 χρὸν γάρ, εἰ Γόθων μὲν οἱ περιόντες, καὶ ταῦτα τοῦ γένους αὐτοῖς
 5 διαρρυνέντος, οἱ δὲ καὶ ξυμμαχίας ἐπάγονται καὶ μέζοντας ἡμῖν ἐγείρουσι
 πόνους καὶ οὐ παντελῶς ἀπειρήκασι πρὸς τὰς τύχας, ἡμεῖς δὲ νῦν ἡττησ-
 θαι μόνον ὑποτοπήσαντες τῷ μὴ σφόδρα νενικηκέναι καταπροήσομεν
 τῶν προὔπαρξάντων τὴν εὐκλειαν, ἀποβαλόντες τὴν προθυμίαν. 8 καί-
 τοι χαίρειν ἡμῖν μᾶλλον ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ προσήκει. ἐν τούτῳ γάρ
 10 οἶμαι τὸ ὑπερβάλλον τῆς εὐτυχίας κεκόλασται καὶ τὸ λίαν διαφθονεῖσθαι
 πεφεύγαμεν, καὶ τὸ λοιπὸν θαρρεῖν ἡμῖν πάρεστι τοὺς ἀγῶνας ὡς ἐνθέν-
 δε πάλιν νικᾶν ἀρχομένοις. 9 εἰ γὰρ καὶ πλήθει σεμνύνεται τὸ πολέ-
 μιον, ἀλλ' εὐκοσμίᾳ γε κατὰ τὸ μᾶλλον αὐτῶν, ἦν σωφρονῶμεν, περιεσό-
 μεθα, μαχούμεθα τε πρὸς ἄνδρας ἐπήλυδας καὶ τῶν ἐπιτηδείων ὥσπερ
 15 εἰκὸς ἀποροῦντας, εὖ τούτων ἡμεῖς ἔχοντες· φρούρια δὲ πολλὰ καὶ
 πόλεις ἀσφάλειαν ἡμῖν, εἴ που δεήσει, παρέξουσιν, τοῖς δὲ ταῦτα οὐκ
 ἔσται. συναγωνιεῖται δὲ καὶ τὸ κρεῖττον ἡμῖν, ὡς σφόδρα δικαίως ὑπὲρ
 τῶν οἰκείων ἀμυνομένοις· οἱ δὲ τὴν ἐτέρων δηοῦσιν. 10 οὕτω παντα-
 χόθεν ἡμῖν τὸ μὴ λίαν εὐέλπιδας εἶναι παράλογον, μὴ | τί γε καὶ δεδιέναι.
 20 οὐκοῦν Λουκανοῖς τε τούτοις μηδαμῶς ἐφῶμεν ἀναπνεῦσαι τῆς πολιορ-
 κίας καὶ πρὸς τὸν ὅλον πόλεμον ἅπας τις ὑμῶν ἐμμελέστατα τῇ προ-
 θυμίᾳ παρεσκεύασθω.“

17. Τοιαῦτα ὁ Ναρσῆς εἰπὼν ἐθάρσυνέ τε αὐτίκα τὸ στράτευμα καὶ
 μᾶλλον ἀκριβῆ τὴν πολιορκίαν πρὸς τοὺς Λουκανοὺς ἐποιεῖτο. ἐχαλέ-
 25 παινε δὲ τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς, ἀνθ' ὧν τὰ ἐπικάιρα χωρία κατα-
 λιπόντες, οἱ δὲ ἐς Φαβεντίαν ἐτύγχανον ἀφιγμένοι καὶ ἐς τοῦναντίον αὐτῷ
 τὰ τῆς προμηθείας ἐχώρει. 2 ὁ μὲν γὰρ ἀμφὶ Πάρμαν τὴν πόλιν ὥσπερ
 ἐν προβόλου καὶ ἐρύματος μοίρᾳ τετάχθαι τὰ ζῦν ἐκείνοις στρατεύματα

LWA, V^aPR, O

1 πολέμια WAV^aRO (cf. 134,24 στράτευμα δυσμενές; 161,18 πολείου πυρός) :
 πολεμίων L 2 ὑμῖν LP: ἡμῖν WAV^aRO 3 τὰ προεγνωσμένα LV^aRO: τῶν προ-
 εγνωσμένων WA 5 ξυμμαχίας WAO: συμμ- LV^aR ἡμῖν post ξυμ. add. WA μεί-
 ζους R 9 ἐπὶ τῷ γεγ. προσήκει LWAO: πρ. ἐπὶ τῷ γεγ. V^aR 11 πεφεύγαμεν LWAV^aR:
 διαπεφεύγαμεν O: φθονεῖσθαι διαπεφεύγαμεν? Key 15 ἡμεῖς ἔχοντες LV^aRO:
 ἡμᾶς ἔχοντας W: ἡμᾶς (εἰ super ᾱ scr.) ἔχοντας (εἰ super ας scr.) A 16 ἀσφα-
 λείας L δεήσει WAV^aR: -σοι LO 17 καὶ LWAO: κατὰ V^aR 18 οὕτω
 LWAO: οὕτως V^aR 19 τί γε καὶ WAV^aO: τι γε ὕς (vocolae καὶ compendio male
 intellectu) R (cf. 104,22): τοί γε L 21 καὶ om. W ὑμῶν LAV^aPR: ἡμῶν W:
 ἡμῶν, υ super ἦ scr. O 22 παρεσκεύασθω LO: παρασκ- AV^aR: παρασκευάστω W
 23 τοιαῦτα LV^aRO: ταῦτα W: his P 26 Φαβεντίαν Di: φαβέντειαν LV^aRO: -τιαν W
 ἀφιγμένοι ἐτύγχανον O 27 προθυμίας W τὴν om. W

χρῆναι ἡγεῖτο, ὅπως οἱ μὲν κώλυμα εἶεν τοῖς ἐναντίοις ἐς τὰ πρόσω ἵεναι,
 αὐτὸς δὲ κατὰ σχολὴν εὖ μάλα τὰ ἐς Τουσκίαν ἅπαντα καταστησάμενος
 εἶτα ἐπ' αὐτοὺς διαβαίη. νῦν δὲ ἐκείνων πόρρω μετ' ἀναστάντων ξυνέ-
 βαινε τοὺς ἀμφὶ τὸν Ναρσῆν προτέρους ἐκκείσθαι τοῖς πολεμίοις. 3 οὐ-
 5 κουν ἀνεκτὸν τοῦτο ἡγούμενος ἔστειλεν αὐτίκα ὡς τοὺς στρατηγοὺς
 ἄνδρα τῶν οἱ ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτηδείων, ᾧ δὴ Στέφανος μὲν ὄνομα ἦν,
 πατρίς δὲ πόλισμα Ἰλλυρικὸν ἢ Ἐπίδαμνος, ἐπικερτομήσονται τε αὐτοὺς
 τῆς δειλίας καὶ διελέγξοντα ὡς πεφώρανται τὰ κοινὰ καταπροέμενοι, εἰ
 μὴ αὖθις ἐς τὰ πρότερα ἐπανήσειεν. 4 Στέφανος μὲν οὖν ἄνδρας ἐς
 10 διακοσίους ἱππώτας μαχιμωτάτους καὶ τῇ ὀπλίσει ἄριστα ἐσκευασμένους
 ἐπαγόμενος | ὡς τάχιστα ἦει. μόχθῳ δὲ ξὺν πολλῷ καὶ ἀγρυπνίᾳ τὴν πο-
 ρεῖαν ἐποιοῦντο· ἀπόμοιρα γὰρ τῶν Φράγγων ἀνὰ τὰ τῇδε πεδία
 ἐφοίτων χιλοῦ τε ἔνεκα καὶ τῆς λείας, ἣν ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀφηροῦντο.
 5 νύκτωρ τοιγαροῦν οἱ Ῥωμαῖοι τὰ πλεῖστα ἐχώρουν ξυνεστραμμένοι
 15 τε ἐπὶ σφᾶς καὶ ἀλλήλους ὀπισθοφυλακοῦντες, ὡς, εἰ δεῖσσι καὶ διαμά-
 χεσθαι, οὐκ ἀπαράσκειοι φανησόμενοι. οἰμωγαὶ δὲ ἠκούοντο τῶν ἀγροί-
 κων καὶ μυκήματα βοῶν ἀπελανομένων καὶ πάταγοι τῆς ὕλης διατεμ-
 νομένης. καὶ τοῖς τοιούτοις δεινοῖς πανταχόθεν περιβομβούμενοι μόλις
 ἐς Φαβεντίαν τε καὶ τὸ στρατόπεδον ἵκοντο. 6 τότε δὴ οὖν ἐς ὅψιν
 20 ἔλθων τοῖς στρατηγοῖς „τί δὴ ταῦτα,“ ἔφη ὁ Στέφανος, „ὦ γενναῖοι,
 πεπόνθατε· ποῦ δὲ τῶν προτέρων ἔργων ἡ εὐκλεία καὶ ἡ τῶν τοσοῦτων
 τροπαιῶν ὁμολογία; πῶς δὲ ἂν Ναρσῆς Λοῦκάν τε ἔλοι καὶ τὰ ἐντὸς
 Ἄλπεων ἅπαντα παραστήσοιτο, ὑμῶν γε μονονουχὶ ὥσπερ ἐν ξυνθή-
 25 καῖς δίδοι τοῖς πολεμίοις παρασχομένων καὶ ἐφέντων αὐτοῖς, οἱ βοῦ-
 λονται, κατ' ἐξουσίαν ἵεναι; 7 καὶ ἐγὼ μὲν οὐδέν τι φλαῦρον εἴποιμι
 ἐς ὑμᾶς, ἄλλος δὲ τις ἴσως ἔρεῖ μαλακίαν εἶναι τὸ χρῆμα καὶ τῶν κοινῇ
 συνοισόντων ὀλιγωρίαν. εἰ μὴ γὰρ φθάσοιτε θᾶπτον ἐς Πάρμαν ἐπανελ-
 θόντες, Ναρσῆς μὲν οὐποτε ἀνήσει χαλεπαίνων καὶ | καταιτιώμενος ὑμᾶς
 τῶν ἐσομένων, εἴ γέ τι ἀντίπαλον ξυνενεχθείη. σκοπεῖτε δὲ ὦ λῶστοι,
 30 ὅπως μὴ καὶ βασιλεὺς νεμεσήσει.”

LWA, V^aPR, O 12 ἀπόμοιρα—ἐνεκα S s. v. ἀπόμοιρα 16 οἰμωγαὶ—τεμνο-
 μένης S s. v. πάταγος

3 πόρρωθεν L 7 πόλισμα V^aP (*castello*) RO: ὄνομα LWA γε pro τε R
 8 καταπροέμενοι LV^aRO: προέμενοι WA 9 ἐς post ἄνδρας om. W: supra lin. add.
 A 13 ἐφοίτων L: -τα WAV^aROS 14 νύκτωρ LWAO: νυκτὸς V^aR 15
 δεῖσει A 17 τῶν ante βοῶν add. L πάταγος S τεμνομένης S 18 παρα-
 βομβούμενοι L 19 εἰς φαβ. W Φαβεντίαν Di: φαβέντειαν libri τὸ om. L 20
 ὁ Στέφανος om. O 21 τοιούτων R 22 ἢ ante ὁμολογία add. W ad ὁμολογία
 cf. 102,23 λοῦκαν LWAO: λουκανοὺς V^aPR 24 οἱ LAV^aP (*quo*) R: εἰ W: ἡ O
 25 ἂν post φλαῦρον add. Pap, 26 χρῆμα LAV^aRO: πράγμα W 27 εἰ γὰρ μὴ O
 30 καὶ om. W νεμεσήσει Di: -σοι L: -ση WARO: γε μεσήσει V^a

18. Ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ στρατηγοὶ καὶ Ναρσοῦ εἶναι ἐγνωκότες·
 ὡς μὲν οὐ δίκαια σφίσιν ἐπικαλοῖη, λέγειν οὐκ εἶχον, σκήψεις δέ τινας
 προΐσχοντο καὶ αἰτίας, ὥς ἄρα πρὸς ἀνάγκης μετανασταῖεν, ἅτε οὐκ
 ἐνὸν ἐν τοῖς περὶ Πάρμαν χωρίοις τῶν ἐδωδίωνων τοῖς στρατιώταις ἐς τὸ
 5 ἀποχρῶν μεταλαγχάνειν· μηδὲ γὰρ παρῆναι Ἀντίοχον ἐνταῦθα τὸν
 ὕπαρχον, ὥς τὰ τοιάδε ἀνεῖται· οὐ μέντοι ἄλλ' οὐδὲ τὸ χρυσίον τὸ εἰωθὸς
 αὐτοῖς διανεμεῖσθαι. 2 Στέφανος δὲ οὖν ὡς τάχιστα ἐν Ῥαβέννῃ ἀφι-
 κόμενος τὸν τε ὕπαρχον ἐνθένδε ὡς τοὺς στρατηγοὺς ἤγαγε καὶ τὰ ἀμφίβο-
 10 λα ὡς οἶόν τε ἦν ἀκесάμενος ἔπεισεν ἅπαντας αὐτικά παλινδρομῆσαι καὶ
 αὐθις πρὸς τῇ Πάρμᾳ στρατοπεδεύσασθαι. 3 ἔπει δὲ ταῦτα διαπραξάμενος
 ἐς Λοῦκαν ἐπανῆκε, θαρσεῖν τε ἔφασκε τῷ Ναρσῇ καὶ σὺν προθυμίᾳ ἔχε-
 σθαι τῶν πραγμάτων· μηδὲ γὰρ παρενοχλήσειν αὐτῷ τοὺς πολεμίους,
 ἄλλ' εἴργεσθαι τὰς ἐκείνων ὁρμὰς τῶν Ῥωμαϊκῶν αὐτοῖς ταγμάτων ἐν
 δέοντι αὐθις ἐφεδρεύντων. 4 Ναρσῆς δὲ οὖν τὸ λοιπὸν οὐκ ἀνεκτὸν
 15 εἶναι ἡγούμενος, εἰ μέλλοιεν οἱ Λουκανοὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀντέχειν οὕτω
 πῶς ἀνειμένα πολιορκούμενοι, ἐπέλαζε τοῖς τείχεσιν ἀφειδῶς· καὶ αὐτικά
 αἱ τε ἐλεπόλεις μηχαναὶ προσήγοντο καὶ ἀνὰ τὰς τύρσεις πυρφόρα
 ἐρρίπτοντο βέλη οἱ τε ἐς τὰ μεταπύργια φαινόμενοι ἐβάλλοντο λίθοις
 τε καὶ τοξεύμασιν· καὶ διετέμεντο ἔστιν οὗ ἡ τοῦ περιβόλου οἰκοδομία
 20 καὶ ἅπανα ἰδέα κακοῦ περιεστήκει τὴν πόλιν. 5 οἱ μὲν οὖν πρότερον
 ὀμηρεύσαντες τότε δὴ πλέον ἔπρασσον ἐς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ τό γε ἐπ'
 ἐκείνοις τάχιστα ἂν ἅπανσα ἡ πόλις ὑπεκλίθη· νῦν δὲ οἱ τῶν Φράγγων
 ἀρμοσταί, οἱ δὲ ἐτύγχανον ἔνδον ἐπὶ φρουρᾷ τοῦ ἄστεος ἐγκαταστάντες,
 ἐνέκειντο παροτρύνοντες πολεμεῖν καὶ τοῖς ὅπλοις διωθεῖσθαι τὴν πολιορ-
 25 κίαν. 6 αὐτικά δὲ οὖν αἱ τε πύλαι ἀνεπετάννυντο καὶ ἐπεκδρομαῖς
 ἐξαπιναίους ἐς τοὺς Ῥωμαίους ἐποιοῦντο, ταύτη οἶόμενοι περιέσεσθαι.
 ἄλλ' ἔμελλον οἱ γε δρᾶν μὲν ἐλάχιστα τοὺς πολεμίους, μεγάλα δὲ ἡλίκᾳ
 πημαίνεσθαι· οἱ γὰρ δὲ πλεῖστοι τῶν Λουκανῶν ἤδη ἀναπτεπισμένοι
 ὑπὸ τῶν ἔνδον πρασσόντων ἐθελοκακοῦντες ἐμάχοντο. 7 ἔπει δὲ αὐτοῖς
 30 θαμὰ πειρωμένοις οὐδὲν τῶν ἐλπισθέντων προὔχῳρει, ἀλλὰ πολλοὺς
 τῶν σφετέρων ἀποβαλόντες αἰσχροῦς τε καὶ ἀγεννεῖς ἀναχωρήσεις

LWA, V^aPR, O 17 τύρσεις οἱ πύργοι καὶ προμαχεῶνες E

2 λέγειν LWAOP (?arguerent): om. V^aR σκέψεις W 3 προΐσχοντο W 4
 παρὰ pro περί O 6 *eparchum* P 9 ἅπαντας LWAO: om. V^aPR 10 τῇ πάρμᾳ
 WAV^aRO: τὴν πάρμαν L ἔπειτα pro ἔπει A 11 σὺν om. O προθυμία
 A: προμηθεῖα LWRO: προθυμία, sed litt. θυμία linea transversa del., μηθεῖα sscr. V^a:
promptiore animo P 12 μὴ γὰρ A γὰρ om. W αὐτοῦ W 13 αὐτῷ L
 16 ἀνειμένα LV^aRO: -vos (i. e. -νως) W: -νως A 17 ἔρρ. βέλη πυρφ. O 18 λί-
 θοις—τοξεύμασι om. P 19 τοῦ περιβ. ἡ W 20 περιεστήκει LAV^aRO: περιειστήκει
 W Di 21 ἐς V^aRO: εἰς LWA 22 ἅπανσα LWAO: om. V^aPR 24 ἐνέκειντο
 LAV^aP (*obstitissent*) RO: ἐνέμειναν W 26 ἐξαπιναίους L: -νέως W: -ναίως AV^aP
 (*repentius*) RO 31 ἀποβαλόντες Key: ἀποβάλλοντες LO: -βαλλόντες WV^aR: -βαλ-
 λοντες A τὰς ἀναχ. Ref 6 coll. 67,11

ἐποιοῦντο αὐθὶς τε εἴσω τοῦ περιβόλου γενόμενοι ἀκριβέστερον ἐγκατεί-
γοντο, ὥς μηκέτι αὐτοῖς εἶναι ἐξιτητέα, τότε δὴ ἅπαντες ὥς οὐχ οἶόν τε
ὄν αὐτοῖς ἄλλως σφᾶς αὐτοὺς διασώσασθαι μετεβάλλοντο πρὸς ἀνάγκης
ἐς τὸ εἰρηναῖον τὰς γνώμας καὶ τὸ παρὸν εὖ διαθεῖναι ἠβούλουντο. 8 καὶ
5 οὖν αὐτίκα τὰ πιστὰ κομισάμενοι πρὸς Ναρσοῦ, ὥς οὐδὲν αὐτοῖς τῶν
προγεγενημένων ἔνεκα ὀργιέται, τήν τε πόλιν παρέδωσαν καὶ εἰσεδέ-
χοντο ἄσμενοι τὸν στρατόν, τριῶν ἤδη μηνῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ τρι-
βέντων, καὶ ἦσαν αὐθὶς βασιλέως τοῦ Ῥωμαίων κατήκοοι.

19. Ναρσῆς δέ, ἐπεὶ ἐξεπεπολιόρητό οἱ ἡ Λοῦκα καὶ οὐδὲν ἔτι
10 ἀντίπαλον ἦν, ἀποδιατρίψαι μὲν ἐν αὐτῇ οὐ τι μάλα ὥφετο χρῆναι, οὐδ'
ὅσον ἀναπνεῦσαι τῶν πόνων· καταλιπὼν δὲ αὐτοῦ Βόνον τὸν στρα-
τηγὸν τὸν ἐκ Μυσίας τῆς πρὸς τῷ Ἰστροφ ποταμῷ παρατεταμένης,
ἄνδρα συνέσως τε ἐς ἄκρον ἦκοντα καὶ λίαν ἀγαθὸν τὰ τε πολιτικά καὶ
πολέμια, δύναμιν τε αὐτῷ παραδούς ἀξιόχρεων καὶ ὅση ῥαδίως ἤμελλεν,
15 εἰ καὶ τι νεωτερίσοιεν οἱ τῇδε βάρβαροι, περιέσεσθαι καὶ καθεξείν· ταῦτα
δὴ οὖν οὕτω καταστησάμενος ἠπείγετο ἰθὺ τῆς Ῥαβέννης ἰέναι, ἐφ' ᾧ
τὰ ἐνταῦθα στρατεύματα ἐς τὸ διαχειμάζειν μεθήσει. 2 ἐπειδὴ γὰρ τὸ
μετόπωρον ἤδη ἐτελεύτα καὶ ἀμφὶ τὰς χειμέριους τροπὰς ταῦτα ἐπράσ-
σετο, πολεμητέα μὲν οὐ οἱ ἐς ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ εἶναι ἐδόκει· ἡ γὰρ ἂν
20 τοῦτο ὑπὲρ τῶν Φράγγων ἔμελλεν ἔσεσθαι, οἷς γε πολέμιον μὲν τὸ πνίγος
καὶ πλείστην ἐντίθησι δυσθυμίαν, καὶ οὐκ ἂν ποτε θέρους ἐκόντες | εἶναι
διαμαχέσαιντο, σφριγῶσι δὲ ὑπὸ τοῦ κρύους αἰεὶ καὶ ῥωμαλεώτατοι
γίνονται καὶ ἥδιστα τότε διαπονοῦνται. ἔχουσι γὰρ πρὸς τοῦτο οἰκείως
τῷ δυσχείμερον πατρίδα κεκτῆσθαι καὶ οἶον συγγενὲς αὐτοῖς εἶναι τὸ
25 ψύχεσθαι. 3 τούτων δὴ οὖν ἓκατι διαμέλλειν ἐπειράτο καὶ ἐς νέωτα
τὸν πόλεμον μεταθέσθαι. καὶ οὖν διασκεδάσας τὸ στράτευμα κατὰ λοχα-
γούς καὶ ταξιάρχους ἀνὰ τὰ ἐχόμενα πολίσματά τε καὶ φρούρια διαχει-
μάζειν ἐκέλευεν, ἅμα δὲ ἡρι ἀρχομένῳ ἦκειν ἐς Ῥώμην ἅπαντας καὶ

18 hiems est a. 553 exeuntis

LWA, V^aPR, O 11 Βῶνος στρατηγὸς τῆς Μυσίας — 14 πολέμια S s. v. Βῶνος
20 — 24 mutato verborum ordine E

1 ἔσω W ἐγκατείγοντο O 3 αὐτοὺς om. W μετεβάλλοντο Di: μετεβάλ-
λοντο LWAV^aO: μεταβάλλοντο R 4 εἰρηναῖον V^aP (*ad pacem*) RO: ἀνειμένον LW:
ἐσόμενον A καὶ τὸ—ἠβούλουντο om. P 6 παρέδωσαν L 8 τοῦ V^aRO: τῶν LWA
9 ἐξεπεπολιόρητό Di: ἐξεπολιόρητο libri 10 αὐτῇ WV^aR: τῇ LAO τι om. O
11 βόνον AV^aRO: μόνον L: βῶνον WS τὸν ante στρατηγὸν om. R 12 μυσίης R
πρὸς libri: παρὰ S 13 ἄνδρα om. R 14 ἤμελλεν AV^aRO: ἤμελεν L: ἔμελεν W
15 νεωτερίσοιεν LWA: -σειεν V^aRO 16 δὲ pro δὴ W εὐθὺ A 17 διαχειμάσειν W
μεθήσειν W 18 ἥδη ἐτελεύτα LAV^aPRO: διετελεύτα W 19 ἐδόκει εἶναι O 21
θέρους WAV^aRO: θέρει L: ἐν θέρει E 23 γίνονται W 24 τῷ AV^aROE: τὸ LW
25 δὲ pro δὴ W ἐπειρώντο A 26 καταθέσθαι W 27 ταξιάρχους LAV^aO:
-χας WR 28 ἐκέλευεν R

ἀγείρεσθαι, ὡς ἐνθένδε πανσυνδὶ παραταξομένους. 4 καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐχώρουν· Ναρσῆς δὲ ἐπὶ Ῥάβενναν ἰὼν μόνους ἐπήγετο τοὺς ἄμφ' αὐτὸν θεραπευτάς τε καὶ δορυφόρους καὶ ὅσοι τῆς ἀρχῆς αὐτῷ ὑπηρεταὶ ἐτύγχανον ὄντες, οἷς δὴ τὰ ἀρχεῖα ἐπεφρόντιστο τῆς τε ἄλλης 5 εὐκοσμίας περὶ καὶ ὅπως μὴ χύδην ἅπασιν τοῖς βουλομένοις ὡς αὐτὸν εἰσιτητέα εἴη. τούτους δὲ ἔθος Ῥωμαίοις ἐκ τῶν κιγκλίδων ἐπονομάζειν καὶ τῆς ἐν τούτοις ἐπιμελείας. 5 εἶπετο δὲ οἱ καὶ Ζανδαλᾶς ὁ τῶν οἰκο- τρίβων ὁπαδῶν πρωτοστάτης καὶ ὅσον ἄλλο οἰκετικὸν καὶ ὅσοι τομίαι κατευναστήρες. ἄγων δὴ οὖν τοὺς ξύμπαντας ἄνδρας ἐς τετρακοσίους 10 ἐπὶ Ῥάβενναν ἤει.

20. Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλίγερνος ὁ Φρεδιγέρνου μὲν παῖς, ἀδελφὸς δὲ Τεῖα γεγεννημένος, οὗ δὴ καὶ πρότερον ἐπεμνήσθη ἐν τῇ τῆς Κύμης πολιορκίᾳ, οὗτος δὴ ὁ Ἀλίγερνος, ἐπειδὴ οἱ Φράγγοι ἐς τὴν Ἰταλίαν παρῆσαν καὶ ἐς αὐτοὺς ἤδη τὰ τῶν Γόθων πράγματα μετεχώρει, μόνος 15 γε πέφηνε τότε ξυνεῖς τὸ συνοῖσον καὶ στοχαζόμενος τῶν μελλόντων. 2 βουλευομένῳ γὰρ αὐτῷ περὶ τῶν παρόντων προσῆλθεν ἐννοεῖν, ὡς ἄρ' οἱ Φράγγοι σκῆψιν μὲν τινα καὶ προκάλυμμα εὐπρεπὲς τὸ τῆς ξυμμαχίας ὄνομα ποιοῦνται, ὡς δὴ μετάκλητοι ἀφιγμένοι, τὸ δὲ βου- λόμενον αὐτῶν τῆς γνώμης ἕτερόν τι φανέεται· οὐ γὰρ ἐθέλῃσουσιν, εἰ 20 καὶ τῶν Ῥωμαίων περιέσοιντο, παραχωρῆσαι τοῖς Γόθοις τῆς Ἰταλίας, ἀλλ' ἔργῳ προτέρους ἐκείνους καταδουλώσονται, οἷς τῷ λόγῳ ἤκουσιν ἐπαμνουῦντες, ἄρχοντάς τε αὐτοῖς ἐπιστήσουσι Φράγγους καὶ ἀφαιρή- σονται τῶν πατρίων νομίμων αὐτούς. 3 ταῦτα δὴ οὖν ἐν ἑαυτῷ θαμὰ λογιζόμενος καὶ ἀνελίττων, ἅμα δὲ καὶ τῇ πολιορκίᾳ πιεζόμενος, ἄμεινόν 25 οἱ κατεφάνη τὴν τε πόλιν καὶ τὰ χρήματα τῷ Ναρσῇ παραδοῦναι καὶ τὸ λοιπὸν Ῥωμαϊκῆς μεταλαχεῖν πολιτείας κινδύνων τε ἀπογενέσθαι καὶ βαρβαρικῶν διαιτημάτων. 4 ὅσιον γὰρ ᾤετο εἶναι, εἰ μὴ τοὺς Γότ- θους ἔνεστι τὴν Ἰταλίαν κεκτηῖσθαι, τοὺς γοῦν ἐκ παλαιοῦ οἰκητοράς τε καὶ ἰθαγενεῖς τὸ ἀνέκαθεν ἡγεμόνας αὐτὴν ἀνακομίσασθαι καὶ μὴ | μέχρι

12 πρότερον: 20,14

LWA, V^aPR, O 4 οἷς δὴ— 6 εἴη S s. v. κιγκλιδάριοι 7 εἶπετο — 9 κατευναστήρες S s. v. οἰκότριψ 28 τοὺς γοῦν — ἀνακομίσασθαι S s. v. ἰθαγενεῖς

1 παραταξομένους V^a: *ut ductarentur* P: παραταξαμένους LWRO: -ξαμένους, ο super α scr. A: παρατεταξομένους Ref 20 2 ῥάβενναν LV^aRO: ῥαβέννης WA 4 πεφρόντιστο V^a τε V^aRS: om. LWAO 6 τούτους — ἐπιμελείας om. P κιγκλίδων LV^aRO: κιγκλάδων W: κιγκλίδων, α super í scr. A 7 τῶν οἰκ. ὁπ. ὁ πρωτ. S 9 δὲ pro δὴ W 11 φρεδιγέρνου LW 13 οὖν post δὴ add. W 15 συνεῖς L ξυνοῖσον L 16 αὐτῷ LWAO: om. V^aR 18 ξυμμαχίας LWAO: συμ- V^aR 19 αὐτῶν LWA: -τοῖς V^a pc. RO ἐθέλουσιν O 23 νομίμων WAV^aRO: νόμων L: *legibus* P δὴ post θαμὰ add. W 24 δὲ om. L 28 καὶ pro τὴν W τε om. S 29 τὸ om. S

παντὸς τῶν σφετέρων ἀποσπερείσθαι. ταῦτα δὴ οὖν αὐτός τε ἐπιτελεῖν
 τὸ μέρος ἐγνώκει καὶ ἅπασιν τοῖς ὁμοφύλοις παρὰδειγμα εὐβουλίας γενέσ-
 θαι. 5 καὶ τοίνυν τοῖς πολιορκουσί 'Ρωμαίοις διαγγείλας πρότερον,
 ὡς ἐθέλοι πρὸς τὸν στρατηγὸν ἵεναι, καὶ εἶτα ἐφειμένον αὐτῷ, παραγί-
 5 νεται ἐς Κλάσσεις, οὗ δὴ τὸν Ναρσῆν διατρίβειν ἐπέπυστο· ἱδρυταὶ δὲ τὸ
 φρούριον ἐν τῇ 'Ραβέννης περιοικίδι. 6 καὶ δὴ ἐς ὅσιν αὐτῷ ἀφιγ-
 μένος τάς τε κλεῖς τῆς Κύμης ἐνεχείρισε καὶ ἅπαντα ὑπηρετήσασθαι
 ὠμολόγει πρὸς εὐνοίας αὐτῷ· καὶ ὃς ἀπεδέχετό τε αὐτὸν τῆς προσχωρή-
 σεως καὶ μείζουσιν ἀγαθοῖς ἐπηγγέλλετο ἀντιδωρεῖσθαι. 7 τότε δὲ
 10 εὐθύς ἀπόμοιραν μὲν τινα τῶν ἀμφὶ τὴν Κύμην στρατοπεδευομένων
 ἐκέλευσεν εἶσω τοῦ περιβόλου γενέσθαι αὐτὴν τε τὴν πόλιν καὶ τὰ χρή-
 ματα παραληψομένους καὶ ἅπαντα ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διαφυλάσσοντας, τὸ δὲ
 λοιπὸν στράτευμα ἐν ἐτέροις πολίσμασι τε καὶ φρουρίοις ἀναχωρεῖν, ὡς
 ἂν καὶ οἶδε διαχειμάσοιεν. καὶ ἅπαντα οὕτω ἐπράττετο. 8 ἐπεὶ δὲ ὁ
 15 τῶν 'Ερούλων στρατὸς οἰκείου αὐθις ἡγεμόνος ἐχέρει, δύο δὲ ἄνδρες
 ἦσθη ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμῳ τε καὶ ἀμφηρίστῳ, ἐμερίζοντο ἡ πληθὺς ἐφ'
 ἑκάτερον ταῖς γνώμαις. τὸ μὲν γάρ τι αὐτῶν περὶ πλείστου τὸν 'Αροῦθ
 ἐποιοῦντο καὶ ἅπαντα σφίσιν ἄμεινον ᾤοντο ἔσεσθαι, εἴ γε ἐκείνος ἡγοῖτο·
 τοὺς δὲ ὁ Σίνδουαλ ἤρεσκεν, ἅτε δὴ δραστήριος ἐς τὰ μάλιστα | καὶ εὖ
 20 τὰ πολέμια ἡσκημένος. οἷς δὴ καὶ Ναρσῆς θέμενος τοῦτόν γε αὐτοῖς
 ἐφίστησι στρατηγὸν καὶ ἔστειλε καὶ τοὺς ὅπῃ ἄριστα ἤμελλον διαχειμά-
 σειν. 9 τὸν δὲ 'Αλίγερνον εἰς Κισσίναν τὴν πόλιν ἀπέπεμπε, εἰρημέ-
 νον αὐτῷ, ἐπειδὴν αὐτόσε ἀφίκεται, ἀναβάντα ἐς τὸ τεῖχος ὑπερκύπ-
 τειν ἀναφανδὸν ὡς ἅπασιν ὅστις εἴη διαγνωσθῆναι. προσέταττε δὲ ταῦτα,
 25 ὅπως δὴ οἱ Φράγγοι (ἐνθένδε γὰρ διαβήσεσθαι ἤμελλον) θεάσαιντό τε
 αὐτὸν αὐτομολήσαντα καὶ ἀπαγορεύσαιεν τῇ ἐπὶ τὴν Κύμην πορείᾳ
 καὶ τῇ τῶν χρημάτων ἐλπίδι, ἴσως δὲ καὶ παντὶ τῷ πολέμῳ, ὡς ἤδη
 ἀπάντων προκατελημμένων. 10 καὶ ὁ μὲν ἐπειδὴ παριόντας ἑώρα
 τοὺς Φράγγους, ἐπεκερτόμει τε αὐτοὺς ἐκ τοῦ μετεώρου καὶ ἐπέσκωπτεν
 30 ὡς μάτην τὸ λοιπὸν ἐπείγομένους καὶ κατόπιν ἦκοντας τῶν πραγμάτων,
 τοῦ τε πλούτου παντὸς ὑπὸ 'Ρωμαίων προκατεχομένου καὶ αὐτῶν γε
 δὴ τῶν παρασῆμων τῆς Γοτθικῆς ἡγεμονίας· ὡς εἴ γε καὶ τις το λοιπὸν

LWA, V^aPR, O

2 εὐβουλίας LWAO: om. V^aPR 4 ἐθέλοι WARO: -λει LV^a παραγί-
 νεται V^aR: -γίνεται LWAO 7 ἐνεχείρισε R: -ριξε LWAO: -ρησε V^a ὑπη-
 ρετήσασθαι LAV^aRO (cf. Ref 20): -σεσθαι W 12 διαφυλάσσοντας O 14 οἶδε
 WAV^aRO: οἶ cum spatio L διαχειμάσοιεν LWAO: -σειεν V^aR ἅπαντα οὕτω
 ἐπράττετο LAO: ἅπ. οὕτω διεπράττετο W: οὕτω ἅπ. ἐπράττετο V^aR οὕτως Di
 15 ἄνδρες V^aR: ἄνδρ' L: ἄνδρες WAO 16 ἀναμφηρίστῳ A 21 ἤμελλον LA: ἐμ-
 WV^aRO διαχειμάσειεν LWAO: -ζειν V^aR 22 κισσίναν V^aO (κισίναν codd. Pro-
 copii): κισσήνην L: κισσήναν WA: Cassiam P: κησσίναν R: Καίσηναν Di 24 ταῦτα
 om. O 25 ἤμελλον LWAO: ἐμ- V^aR 26 τὴν κύμην LAO: τῇ κύμῃ W: κύμην
 V^aR 31 προκατεχομένου O: κατ- rel. γε ex δε cr. W

βασιλεὺς τῶν Γόθων ἀναδειχθεῖη, μὴ ἔχειν ὅτῳ ἀρίδης εἴη καὶ ἐπίσημος, ἀλλ' ἀμφιένυσθαι μόνην στρατιωτικὴν ἐφεστρίδα καὶ ἰδιωτεύειν τῷ σχήματι. **11** οἱ δὲ Φράγγοι ἀφύβριζον μὲν ἐς αὐτὸν καὶ ἐλοιδοροῦντο καὶ προδότην ἀπεκάλουν τοῦ γένους· καὶ πῶς ἀμφίδοξοι ἐγί-
 5 γνοντο ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ὥς καὶ βουλευέσθαι εἰ πολεμητέα· ἐνίκα δὲ ὁμῶς τὸ μὴ μεταμέλειν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐφ' ᾧ ὥρμητο τὴν ἀρχὴν καὶ δὴ ἐπὶ ταῦτα ἰέναι. |

21. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Ναρσῆς τῇ Ῥαβέννῃ ἐπιστὰς καὶ τοῖς ἐνταῦθα στρατεύμασιν ὁμιλήσας καὶ πάντα ἐν δέοντι καταστησάμενος ἐς Ἀρί-
 10 μινον ἐχώρει τὴν πόλιν ζύν τοῖς ὁπόσοι αὐτῷ καὶ πρότερον εἶποντο. **2** ἐπειδὴ γὰρ Οὐάκκαρος ὁ Οὐαρνος τὸ γένος ὀλίγῳ πρότερον ἐτεθνήκει, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα δεινὸς τε καὶ φιλοπόλεμος, αὐτίκα ὁ παῖς ὁ ἐκείνου Θευδίβαλδος (τοῦτο γὰρ ὄνομα τῷ παιδί) ἅμα τοῖς ἐπομένοις Οὐάρνοις βασιλεῖ τῷ Ῥωμαίων προσεχώρει καὶ ἐς Ἀρίμινον παρῆν ὥς αὐτοῦ τῷ
 15 Ναρσῇ ἐντευξόμενος. **3** ὣν δὴ ἔνεκα ἐνταῦθα καὶ ὁ γε ἀφίκτο, ἐφ' ᾧ ἅπαντας χρυσίῳ φιλοφρονησάμενος βεβαίους ἐς ὅ τι μάλιστα ἔχοι συμμαχούς. **4** ἐν τούτοις δὲ αὐτοῦ διημερεύοντες ἄνδρες τῶν Φράγγων ἐς δισχιλίους ἀναμίξ πεζοὶ καὶ ἵπποται, οἱ δὴ ἐτύγχανον ἐς ἀρπαγὰς τε καὶ λεηλασίας τῆς χώρας ὑπὸ τῶν σφετέρων ἡγεμόνων σταλέντες, οὗτοι
 20 δὲ ἀγχοῦ τῆς πόλεως γεγεννημένοι τοὺς τε ἀγρούς ἐσίοντο καὶ τοὺς βόας εἰλκον τοὺς ἀροτῆρας καὶ ἅπαντα ἔφερον ἀνέδην, ὥς καὶ αὐτὸν δῆπου τὸν Ναρσῆν ἐπιφράσασθαι τὰ ποιούμενα· ἦστο γὰρ ἐς ὑπερῶν τι δωμάτιον ἐν περιωπῇ τοῦ πεδίου. **5** αὐτίκα δὴ οὖν, (αἰσχρὸν γὰρ τι καὶ ἀγεννὲς ᾧ εἶναι τὸ μὴ οὐχὶ ἐκ τῶν παρόντων ἀμύνασθαι)
 25 ὑπεξῆι τοῦ ἄστεος, ἵππου ἐπιβάς εὐηνιωτάτου καὶ ἀγερῶχου καὶ οἴου οὐκ ἄτακτα ἐξάλλεσθαι καὶ σκιρτᾶν, ἀλλὰ τὰς τε ἐπελάσεις | καὶ ἀναστροφὰς τῇ πεύρᾳ πεπαιδευμένους· ἀλλὰ γὰρ καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν τοὺς ὁπόσοι οὐ πάμπαν ἀγνώτες τὰ πολέμια ἦσαν ἔπεισθαι οἱ ἐκέλευε. **6** καὶ οἱ μὲν ἐς τοὺς ἵππους ἀναθορόντες (ἦσαν δὲ ἄνδρες ἐς τριακοσίους) ἐφωμάρτουν
 30 τε καὶ ἐπήλανον ἰθὺ τῶν πολέμων. οἱ δὲ ἐσιδόντες αὐτοὺς ἐπιόντας

22 Hom. Ψ 451 ἦστο γὰρ . . . ἐν περιωπῇ

LWA, V^aPR, O **22** ἦστο — πεδίου S s. v. περιωπή **25** ἵππου — σκιρτᾶν S s. v. ἀγέρωχος ἵππου — πεπαιδευμένου E

1 τῶν om. W ἐπίσημος O: ἐπίτιμος LP (*honoratio*) R: ἐπίσημος ex ἐπίτιμος W: ἐπίσημος, τι super ση scr. A: ἐπίτημος V^a **2** μόνην LWAO: μόνον V^aR **3** ἀφύβριζον V^aRO (cf. 135,10; 147,4): ἐφ- LWA **4** ἀπεκάλουν V^aP (*identidem nuncupare*) RO: ἐπεκ- LWA **9** Ἀρίμινον Di: ἀριμηνόν LA: ἀρειμηνόν W: ἀρίμηνον V^aRO (eadem **14**) **12** ὁ ἐκείνου WAV^aR: ὁ ἐκείνος L: *huius* P: ἐκείνου O **13** γὰρ V^aRO: γὰρ ἦν LWA **14** τῷ WV^aO: τῶν LAR αὐτῷ A **15** ἀφίκετο W **23** γὰρ om. O **24** εἶναι om. W **25** τε post εὐηνιωτάτου add. S καὶ οἶον om. O **27** τῶν LV^aRO: τοὺς WA τοὺς om. WA **29** ἐς τριακοσίους V^aRO: ἐς τοὺς τρ. LWA

σποράδην μὲν οὐκέτι ἡλῶντο οὐδὲ οἶμαι τῆς λείας ἐγίνοντο· ἡθροίζοντο δὲ ἐπὶ σφᾶς ἅπαντες, τὸ τε ἵππικόν καὶ οἱ πεζοί, καὶ ἐς φάλαγγα ξυνετάντοντο, βαθεῖαν μὲν οὐ τι μάλα (πῶς γὰρ οἶόν τε ἦν οὐ σφόδρα πολλῶν αὐτοῦ ἀφιγμένων;) καρτερὰν δὲ ὁμως τῷ συνασπισμῷ καὶ τῷ τὰ κέρα
 5 ἐν κόσμῳ ξυννευκέναι. 7 οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐπειδὴ ἐς τόξου γε ἤδη βολὴν ἐγεγέννητο, ἐμῖζαι μὲν καὶ συρράξαι τοῖς πολεμίοις εὖ παρατεταγμένοις ἥκιστα ὦντο χρῆναι, τοξεύμασι δὲ καὶ ἀκοντίσμασιν ἀκροβολιζόμενοι ἐπειρῶντο σφῆλαι τοὺς πρωτοστάτας καὶ διαρρηξαι τὴν πύκνωσιν τοῦ μετώπου. 8 ἄλλ' ἐκεῖνοι ταῖς ἀσπίσιν ἄριστα περι-
 10 πεφραγμένοι ἴσαντο ἀστεμφεῖς καὶ ἀδόνητοι, οὐδαμοῦ τὸ συνεχὲς τῆς τάξεως διασπῶντες, ἐπεὶ καὶ ὕλης τινὸς λασίας κυρήσαντες ὥσπερ ἐρύματι τοῖς δένδροις ἐχρῶντο, ἤδη δὲ καὶ τοῖς ἄγγωσιν ἡμύνοντο βάλλοντες· οὕτω γὰρ αὐτοῖς τὰ ἐπιχώρια δόρατα ἐπωνόμασται.

22. ὥς δὲ οὐδὲν ἐπημαίνοντο, διαλογισάμενος ἅπαντα ὁ Ναρσῆς
 15 βαρβαρικὴν τινα στρατηγίαν καὶ μᾶλλον τοῖς Οὐννοῖς μεμελετημένην ἐμηχανᾶτο. ἐκέλευε γὰρ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν | στρέψαντας τὰ νῶτα ἐς τὰ ὀπίσω ἀναχωρεῖν προτροπάδην, ὥς δὴ δεδιότας καὶ φεύγοντας, καὶ ἐκκαλεῖσθαι τοὺς βαρβάρους ὥς ἀπωτάτω τῆς νάπης ἀνὰ τὰ ψιλὰ τοῦ πεδίου· αὐτῷ γὰρ τὰ λοιπὰ ἔφη μελήσειν. 2 καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα
 20 ἐποιοῦν καὶ ἔφευγον. οἱ δὲ Φράγγοι τῇ φυγῇ ἐξηπατημένοι καὶ ἀληθὲς τὸ δέος εἶναι ὑποτοπήσαντες αὐτίκα θαρραλέοι τὴν τε φάλαγγα διέλυσαν καὶ τῆς ὕλης ὑπεκβάντες ἐς τὴν δίωξιν ἡπείγοντο. 3 καὶ πρῶτοι μὲν ἐξέθεον οἱ ἱππῶται· εἶποντο δὲ καὶ τῶν πεζῶν ὅποσοι ἀλκιμώτατοι καὶ ποδῶκεις· καὶ ἅπαντες ἀφειδῶς ἐνέκειντο, ὥς αὐτὸν δὴ πού τὸν Ναρσῆν
 25 αὐτίκα μάλα ζωγρήσοντες καὶ πόνῳ ξὺν βραχεὶ πέρας εὐκτὸν ἐπιθήσοντες ἅπαντι τῷ πολέμῳ. 4 καὶ οἱ μὲν εὐκοσμίας ἀπάσης ἐπιλελησμένοι χύδην τε καὶ ἀφύλακτα ἐχώρουν, γεγηθότες καὶ εὐχοούμενοι τῆς ἐλπίδος. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀνὰ τὰ πρόσω ἐφέροντο ἀφειμένοις τοῖς ἵπποις, φαίης τε ἂν αὐτοὺς ἔργῳ τρέσαντας ἀλεείνειν· οὕτω δὴ τι ἐγγύτατα τοῦ ἀληθοῦς
 30 τὸ δεδιέναι ὑπεκρίνοντο. 5 ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι ἐν γυμνῷ ἤδη τῷ πεδίῳ ἐσκεδάννυντο τῆς ὕλης ὥς πορρωτάτω ἀποσπασθέντες, τότε δὴ

LWA, V^aPR, O 5 οἱ δὲ — ὦντο Lexic. Bekker Anecd. 1, 174 13 ἐπι-
 χῶρια δόρατα S s. v. ἄγγωνες 24 ἀφειδῶς — πολέμῳ S s. v. εὐκτόν

1 μὲν om. O ἐγίνοντο libri: ἐμέμνητο Nieb: ἐγγέυντο Ref 31 3—18
 linearum partes extremae in margine dextro abscissae A 5 συννευκέναι L
 γε ἤδη βολὴν LWAV^aR: βολὴν ἤδη O Lexic. 9 περιπεφραγμένοι V^aR: πεφρα-
 γμένοι L: περιφραζάμενοι W: ... μένοι A: τε πεφραγμένοι O 11 ἐρύματι LV^aP
 (munitione) RO: -σι W: deest A 12 ἄγγωσιν LAO: ἄγγῶσι W: ἀγκῶσιν V^a
 pc. R 15 μεμελετημένην, ω super τη scr. V^a 16 ἐκέλευσε W 20 ἔφευγον L
 22 ἐπεκβάντες W 25 ζωγρήσοντες LAP (capturi) O S codd. nonnulli: -σαντες
 WV^aRS 29 τι V^aRO: om. LWA

ἄθρόον, τοῦ στρατηγοῦ σημήναντος, ἐπιστρέψαντες οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς
 ἵππους καὶ ἐς τάναντία σφᾶς αὐτοὺς ἐξελίξαντες ὑπηντίαζον τοῖς διώκου-
 σιν ἀντιμέτωποι καὶ ἅπαντας τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καταπεπληγμένους
 5 ἔπαιον ἀφειδῶς καὶ ἀντῴθουν, καὶ ἐς παλίωξιν τὰ τῆς φυγῆς μετεχώ-
 ρει. 6 οἱ μὲν οὖν ἱππῶται τῶν βαρβάρων ξυναισθόμενοι τοῦ περιστάν-
 τος κινδύνου καὶ τάχιστα ἐκδραμόντες ἀνὰ τὴν ὕλην αὐθις καὶ τὸ σφῶν
 στρατόπεδον ἄσμενοι ἀπεσφῶζοντο. οἱ δὲ πεζοὶ ἐκτείνοντο ἀκλεῶς, μὴδὲ
 χεῖρα κινεῖν ὑποστάντες, ἀλλὰ τῷ παραλόγῳ τῆς μεταβολῆς τεθηπότες
 καὶ οἷον παράφρονες γεγεννημένοι. ἅπαντες τοιγαροῦν ἔκειντο σποράδην,
 10 ὥσπερ ἀμέλει ὕων ἢ προβάτων ἀγέλη οἰκτρότατα διαφθαρέντων.
 7 ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι ἀνήρηντο οἱ ἄριστοι ἄνδρες, πλείους ὄντες ἢ ἐννακό-
 σιοι, αὐτίκα οἱ ἄλλοι ἀπεχώρουν καὶ μετανίσταντο καὶ ἐπὶ τοὺς σφετέ-
 ρους ἡγεμόνας ἐπανήεσαν, ὥς οὐκέτι αὐτοῖς ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐσόμενον τοῦ
 λοιποῦ πλήθους ἀποκεκρίσθαι. 8 Ναρσῆς δὲ αὐθις ἐς Ῥάβενναν ἀφικό-
 15 μενος καὶ ἅπαντα τὰ τῇδε ἄριστα διαθεῖς ἀνὰ τὴν Ῥώμην ἐχώρει καὶ
 αὐτοῦ διεχέιμαζεν. |

LWA, V*PR, O 2 σφᾶς — μετεχώρει S s. v. παλίωξις

4 ἀντεώθουν Di (sed cf. 92,17) 5—11 initia linearum in margine sinistro
 abscissa A 6 καὶ ante τὸ om. O 9 τοίνυν pro τοιγαροῦν O 12 ἀνεχώρουν
 W 14 τοῦ post λοιποῦ add. L

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Β

1. Ἦδη δὲ τοῦ ἥρος ἐπιγινομένου ἐνταῦθα κατὰ τὸ προστεταγμένον
 ξυνεκροτοῦντο αἱ δυνάμεις καὶ ἅπαντα ἤθροιστο τὰ στρατεύματα. 2
 Ναρσῆς δὲ ἐξασκεῖν γε ἐπὶ πλέον αὐτοὺς ἐκέλευε τὰ πολέμια καὶ ἐπερ-
 ρώννυε τὸν θυμὸν ταῖς καθ' ἡμέραν μελέταις, τροχάζειν τε ἀναγκάζων καὶ
 5 ὑπὲρ τῶν ἵππων ἐν κόσμῳ ἀναπάλλεσθαι ἕξ τε πυρρίχην τινὰ ἐνόπλιον
 περιδινεῖσθαι καὶ θαμὰ τῇ σάλπιγγι καταβουβεῖσθαι τὸ ἐνυάλιον ἐπη-
 χούση, ὥς μὴ πάμπαν τῷ ἀνειμένῳ διαχειμάζειν ἐπιλελησμένοι τοῦ
 πολέμου, εἴτα ἐν αὐτῷ δὴ τῷ ἀγῶνι μαλθακισθεῖεν. 3 Ἐν τούτῳ δὲ
 οἱ βάρβαροι σχολαίτερον πορευόμενοι τὰ ἐν ποσὶν ἅπαντα ἐδήουν καὶ
 10 ἐλυμαίνοντο. ὑπερβάντες δὲ ὡς ἀνωτάτω Ῥώμην τε τὴν πόλιν καὶ
 ἅπασαν τὴν περιοικίδα ἤσσαν ἀνὰ τὰ πρόσω, ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχοντες τὰ
 Τυρσηνικὰ πελάγη, ἐπὶ θάτερα δὲ αὐτοῖς παρετέαντο αἱ τοῦ Ἰονίου
 κόλπου ῥηγμῖνες. 4 ἐπεὶ δὲ ἐς Σάμνιον τὴν χώραν οὕτω καλουμένην
 ἀφίκοντο, ἐνταῦθα διεκρίθησαν ἐφ' ἑκατέραν πορείαν. καὶ Βουτιλῖνος
 15 μὲν ἅμα τῷ πλείονι καὶ ἀλκιμωτάτῳ στρατῷ ἀνὰ τὰς Τυρσηνικὰς ἡῖονας
 ἐχώρει καὶ Καμπανίας τε τὰ πλείστα ἐλήϊσατο καὶ μὲν δὴ καὶ Λευκανίας
 ἐπέβη, καὶ εἴτα Βρεττία προσέβαλλε καὶ μέχρι τοῦ πορθμοῦ προῆλθεν,
 ὃς δὴ Σικελίαν τε τὴν νῆσον καὶ τὸ τέρμα τῆς Ἰταλίας ἀποκρίνει. 5 Λεύ-
 θαρς δὲ τὰ λοιπὰ στρατεύματα ἐπαγόμενος Ἀπουλίαν ἔλαχε σίνεσθαι
 20 καὶ Καλαβρίαν καὶ ἕως Ὑδροῦντος τῆς πόλεως ἴκετο, ἥ δὲ ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ
 ἱδρυταὶ τῆς Ἀδριάδος θαλάττης, ὅθεν ὁ Ἰόνιος ἄρχεται κόλπος. 6 ὅσοι

1 ver est a. 554

LWA, V^aPR, O 2 συνεκροτοῦντο — στρατεύματα S s. v. συγκροτεῖ 3
 καὶ ἐπερρώννυε — 7 ἡχούση S s. v. πυρρίχη

ἀγαθίου σχολαστικοῦ τόμος δεύτερος L: β' in rasura maiore W: nihil A: ἀγαθίου
 ἱστοριῶν β' V^a: ἀγαθίου σχολαστικοῦ ἱστοριῶν β' R: ἀγαθίου ἱστοριῶν λόγος
 δεύτερος O

1 ἐπιγινομένου LV^aP (*ineunte*) R: ἐπιγεν- WAO 3 τε pro γε R ἐπὶ πλέον
 αὐτοὺς V^aR: ἐπὶ πλείον αὐτ. LWA: αὐτ. ἐπὶ πλέον O 4 τε om. S 5 ἐνόπλιον
 LWAS: ἐνόπλιον ὄρχησιν V^aRO: *armatosque tripudiis agitari* P (cf. Leon. Diac. p.
 36, 5 Bonn.) 6 ἡχούση S 7 ἀνειμένῳ L m. 2 O: -νω LWAV^aR τοῦ πολέμου
 om. O 8 δὴ ἐν αὐτῷ L ἀγῶνι LAV^aRO: πολέμῳ W μαλθακισθεῖεν LWA O:
 μαλακ- V^aR δὲ om. O 9 ἐδηοῦντο A 10 ἀπωτάτω Ref 31 11 τὴν om. O
 12 τυρσηνὰ W αἱ V^aRO: om. LWA 13 κεκλημένην O 17 βρεττία LV^aR:
 βρετίας W: βρεττίας A: βρεντία O προσέβαλλε LAV^aR: -βαλε WO 19 Ἀπου-
 λίαν Nieb: ἀπουληίαν LWA: ἀπολ- V^aRO 20 δὴ LWA O: δὲ V^aR 21 Ἰόνιος
 LWAP (*Ionicus*) O: Ἰφνιος V^aR

- μὲν οὖν αὐτῶν Φράγγοι ἰθαγενεῖς ἐτύγχανον ὄντες, οὗτοι δὲ φειδοὶ πολλῇ ἀμφὶ τὰ ἱερὰ καὶ εὐλαβεῖα ἐχρῶντο, ἅτε δὴ τὰ ὀρθὰ καὶ οἱ τοῦ κρείττονος πέρι νόμιμα προσιέμενοι, ἥπέρ μοι ἤδη ἐρρήθη, καὶ παραπλήσια τοῖς Ῥωμαίοις ἱεουργοῦντες. 7 τὸ δὲ Ἀλαμανικὸν ἅπαν (ἕτερα γὰρ ἐκείνοις ἐς τοῦτο δοκεῖ) ἐδήουν τοὺς νεῶς ἀφειδῶς καὶ ἀπηγλάϊζον· πολλὰς μὲν γὰρ κάλπεις ἱεράς, πολλὰ δὲ περιρραντήρια πάγχυρσα, συχνὰ δὲ κύπελλα καὶ κανᾶ καὶ ὅσα ταῖς μυστικαῖς ἀγιστεαῖς ἀνεῖται, ταῦτα δὲ ἀφαιρούμενοι ἅπαντα οἰκεῖα κτήματα ἐποιοῦντο. 8 τοῖς δὲ οὐδὲ τάδε ἀπέχρη, ἀλλὰ τὰς τε ὀροφὰς τῶν ἱερῶν ἀνακτόρων 10 κατέβαλλον καὶ τὰς κρητίδας ἀνεκίνουν· λύθρῳ τε τὰ τεμένη περιερεῖτο καὶ τὰ λήϊα ἐμιαίνετο, πολλαχοῦ νεκρῶν ἀτάφων περιερριμμένων. 9 ἀλλ' οὐκ ἐς μακρὰν αὐτοὺς τὰ ἐνθένδε μετῆλθε μηνίματα. οἱ μὲν γὰρ πολέμῳ, τὸ δὲ τι αὐτῶν νόσῳ διεφθάρη, καὶ οὐδεὶς ὅστις ἀπώνατο τῆς προτέρας ἐλπίδος· ἀδικία γὰρ καὶ θεοῦ ἀθεραπευσία φευκτὰ μὲν αἰεὶ καὶ 15 ἀξύμφορα, μάλιστα δὲ ἐν τῷ προσπολεμῆν καὶ παρατάττεσθαι. 10 πατρίδι μὲν γὰρ ἐπαρήγειν καὶ νόμοις πατρίοις καὶ τοῖς ταῦτα λυμαινομένοις ἥκιστα ἐφίεναι, ἀλλὰ παντὶ σθένει ἀμύνεσθαι, ὅσιόν τι ἂν εἴη καὶ μάλα γενναῖον. ὅσοι δὲ κέρδους ἕκати καὶ δυσμενεῖας ὁλόγου μηδὲν ἐπικλημα ἐνδικον ἔχοντες, ἔπειτα φοιτῶσιν ἀνὰ τὴν ὀθνεῖαν τοὺς μηδὲν 20 ἡδικηκότας σι|νόμενοι, οὗτοι δὲ ἀλαζόνες εἰσὶ καὶ ἀτάσθαλοι, οὔτε θέμις εἰδότες οὔτε μέλον αὐτοῖς εἰ τὸ θεῖον νεμεσᾷ τοῖς γιγνομένοις. 11 τοιγάρτοι ποιναί γε αὐτοὺς μετίασιν ἀκριβεῖς καὶ σφίσιν ἐς ἀνηκέστους συμφορὰς τὰ πράγματα τελευτῶσιν, εἰ καὶ ἐπὶ βραχὺ εὐημερεῖν νομισθεῖεν. ὅποια καὶ τότε τοῖς ἀμφὶ Λεύθαρίν τε καὶ Βουτιλίον βαρβάροις 25 ξυνέβη.

2. Ἐπειδὴ γὰρ ταῦτα ἔδρασαν καὶ πολὺ τι λαφύρων περιεβάλοντο χρῆμα ἤδη τε τὸ ἔαρ παρωχέει καὶ ἡ τοῦ θέρους ἡκμαζεν ὥρα, Λευθαρίῳ μὲν, θατέρῳ τῶν ἡγεμόνων, βουλομένῳ ἦν οἴκαδε ἀπονοστήσαι καὶ τοῦ ὄλβου ἐμπίπλασθαι. ἔστελλε δὲ ὥς τὸν ἀδελφὸν ἀγγελιαφόρους, 30 παρακελευόμενος καὶ τόνδε ὥς τάχιστα ἐπανίεναι, χαίρειν εἰπόντα τῷ

3 ἐρρήθη: 11, 14

LWA, V^aPR, O 4 τὸ δὲ Ἀλαμανικὸν — 25 ξυνέβη C^b

1 δὲ φειδοὶ LV^aRO: δὴ φειδοὶ WA 2 οἱ V^aRO: & LWA 3 πέρι om. O 5 ἀπηγλάϊζον LV^aROC^b: ἀπηγλαΐζοντο WA 6 οὖν pro γὰρ W 8 δὲ om. C^b ἅπαντα om. C^b 9 τάδε WAV^aRC^b: ταῦτα LO 11 ἐλυμαίνετο pro ἐμιαίνετο O 14 φευκτὰ LV^aP (*fugienda*) ROC^b: φευκτὸν WA 15 ἀξύμφορα O: ἀσ- LV^aRC^b: ἀσύμφορον WA 21 γιγνομένοις LWAC^b: γιν- V^aRO 23 συμφορὰς O: συμ- rel. 26 ἐπειδὴ V^aRO: ἐπεὶ LWA περιεβάλοντο LV^aR: -βάλλοντο WAO 27 πρᾶγμα pro χρῆμα W τέ τὸ LWP (*et iam*) O: δὲ τὸ A: τό τε V^aR 28 βουλομένῳ LAO: βουλόμενον W: βουλευομένῳ V^aP (*animo agitabat*) R 29 δὲ ὥς V^aRO: δὲ καὶ ὥς LWAP (? *unde et*) 30 ἐπανίεναι LWAP (*ad reditum*) O: ἐπιέναι V^a: ἐπιέναι R

- πολέμῳ καὶ τῇ ἀδήλῳ τύχῃ τῶν ἐσομένων. 2 Βουτιλῖνος δὲ καὶ ὅτι ὠμωμόκει τοῖς Γότθοις ἢ μὴν ξυνάρασθαι αὐτοῖς τὸν πρὸς Ῥωμαίους ἀγῶνα, καὶ ὅτι αὐτὸν ἐκείνοι ἐθώπευον, βασιλέα σφῶν ἀναδείξειν ἐπιθρυλοῦντες, ἐδόκει οἱ μενετέα εἶναι καὶ τὰ ξυγκείμενα διανυστέον. καὶ ὁ
- 5 μὲν τούτων δὴ ἔνεκα ἔμενε τε αὐτοῦ καὶ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο. 3 Λεύθαρις δὲ ἅμα | τῇ ἀμφ' αὐτὸν δυνάμει εὐθύς ἀπεχώρει, βεβουλευμένον αὐτῷ, ἐπειδὴν ἀσφαλέστατα τὴν λείαν διακομίσῃ καὶ οἴκαδε ἵκηται, τότε δὴ εὐθύς ὡς τὸν ἀδελφὸν στείλαι τὸ στράτευμα, ξυλληψομένους αὐτῷ τοῦ κινδύνου. ἀλλ' οὔτε ἐκείνῳ ἐς τέλος ἀπέβη τὰ δοκηθέντα τῷ
- 10 τε ἀδελφῷ οὐ μάλα ἤρκεσεν ἐπαμῦναι. 4 ἤδη γὰρ αὐτῷ ἀνὰ τὴν αὐτὴν πορείαν ἐπανερχομένῳ μέχρι μὲν Πικηνοῦ τῆς χώρας οὐδὲν ὅ τι ἀντίπαλον ξυνηνέχθη· ὡς δὲ ἐνταῦθα ὁδῷ ἰὼν ἐγεγόνει, αὐτὸς μὲν περὶ τὴν Φᾶνον ἐστρατοπεδεύετο τὴν πόλιν, ἔστειλε δὲ εὐθύς, ὥσπερ εἰώθει, προφύλακας καὶ διοπτήρας ἄνδρας ἐς τρισχιλίους, οὐ μόνον ἐπισκεψομένους τὰ
- 15 πρόσω, ἀλλὰ γὰρ καί, εἴ που πολέμιοι φανείεν, ἀμυνουμένους. 5 Ἀρταβάνης δὲ καὶ Οὐλδᾶχ ὁ Οὐννος, ἐτύγχανον γὰρ ἅμα στρατεύματι Ῥωμαϊκῷ τε καὶ Οὐννικῷ ἐς Πίσσαυρον τὴν πόλιν ξυνειλεγμένοι καὶ ἐφεδρεύοντες τῇ παρόδῳ, οὗτοι δὴ οὖν, ἐπειδὴ ἐκείνους τοὺς προπορευτάς ἐθεάσαντο ἐν αὐτῷ δὴ τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἰονικοῦ κόλπου καὶ τῇ
- 20 κροκάλῃ πορευομένους, ὑπεκβάντες τοῦ ἄστεος ἐσβάλλουσιν ἀθρόον ἐς αὐτοὺς εὖ μάλα παρατεταγμένοι, καὶ πολλοὺς μὲν τοῖς ξίφεσι | παίοντες διεχρῶντο, ἔνιοι δὲ αὐτῶν ὑπὲρ τὸ κρημνῶδες καὶ ἀπερρωγὸς τῆς ἡϊόνος ἀναβάντες, ἔπειτα κατὰ τοῦ πρανοῦς ὑποφερόμενοι καὶ ἐς τὴν θάλατταν κατακάρᾳ ἐκπίπτοντες ἀπώλλυντο, ἐμφορούμενοι τοῦ ῥοθίου. 6 ἐπῆρ-
- 25 ται γὰρ πῶς ἐνταῦθα ἡ ἄκτὴ καὶ ὥσπερ γεώλοφόν τι ἀποτελεῖ, οὐ πανταχόθεν βατόν τε καὶ εὐεπίδρομον οὐδὲ οἶον τοῖς ἐπ' ἄκρου γιγνομένοις εὐκόλους παρέχειν τὰς καταβάσεις, ἀλλ' ὀλισθηρὸν ὡς τὰ πολλὰ

LWA, V^aPR, O 23 ἐκ τοῦ πρανοῦς — ἀπώλλυντο S s. v. κατακάρᾳ 23 ἐς τὴν — τοῦ ῥοθίου ἐνεφοροῦντο S s. v. ῥόθιον

1 ὅτι V^aP (cum) RO: om. LWA 2 ὠμωμόκει LV^aO: ὀμωμόκει WA: ὠμωμόκει R τῷ γότθῳ L 3 ἐπιθρυλοῦντες WAV^aP (praedicarent) R: ἐπιθρυλλεῖ τ' L: ἐπιθολοῦντες O 5 ἔνεκεν L ἐς O: εἰς rel. 6 ἀπεχώρει — ἀσφαλέστατα LWAO: om. V^aPR 7 διακομίσῃ V^a inter διακομίσῃ et καὶ οἴκαδε inser. ἡπίεγτο ὡς ἂν V^aP (praedam ... deferre secum accelerabat et domum contendere) R οἴκοι A 8 εὐθύς om. L ὡς AV^aRO: ἐς LW ξυλληψομένους V^aR: -οις O: ξυλληψόμενον LWA 10 αὐτὴν om. L 11 πικηνοῦ WAP (Picenum) R: πυκνῆς L: πινικῆς V^a: πυκηνοῦ O 12 περὶ LV^aR: παρὰ WAO φᾶνον A: φῶνον LW: φάνον V^aRO 13 τὴν om. WA ἔστειλε LWAO: ἔστελλε V^aR 15 πολέμιοι LV^aP (hostes) RO: -ιον WA ἀμυνουμένους Cl: -νομένους libri 16 οὐλδᾶχ WAV^aP (Uldah) R: οὐλδᾶχης L: οὐλδούχ O 17 ἐς O: εἰς rel. 19 Ἰονικοῦ O: ἰων - rel. 20 προπορευομένους W 21 εὖ μάλα παρατεταγμένοι om. P 23 θάλασσαν L 24 κατακάρᾳ LV^aROS: κατακάρᾳ WA ἐκπίπτοντες S utroque loco 25 τιναποτελεῖ W 26 ἐπίδρομον R γινομένοις WA 27 εὐκόλους LV^aP (facilem) R: -λως WA καταβάσεις WAV^aP (descensum) RO: ἀνα- L

καὶ σπαραγγῶδες καὶ ἐς τὸ βαθυνόμενον τῆς ῥηγμίνος ἐπικεκλιμένον.
 7 οὕτω δὴ οὖν τῶν πλείστων διαφθειρομένων καθορῶντες οἱ ἄλλοι
 ἔφυγον οὐδενὶ κόσμῳ βοῇ τε ξύν πολλῇ καὶ οἰμωγῇ ἀνὰ τὸ στρατόπεδον
 εἰσπεσόντες θορύβου καὶ ταραχῆς ἅπαντα ἐπλησαν, ὥς αὐτίκα μάλα
 5 τῶν Ῥωμαίων ἐπελευσομένων. 8 αὐτὸς τε δὴ οὖν Λεύθαρις διανίστατο
 ἐς παράταξιν καὶ ἅπαν τὸ στράτευμα ἐκινεῖτο· καὶ τοίνυν ἀναλαβόντες
 τὰ ὄπλα ἐς φάλαγγα καθίσταντο βαθεῖάν τε καὶ ἐπὶ μέγα παρατετα-
 μένην. ἐν τούτοις δὲ αὐτῶν καταστάντων καὶ οὐδὲν ὅτιοῦν αὐτοῖς ἕτερον
 ἐν νῶ τίθεσθαι παρέχοντος τοῦ καιροῦ, οἱ πλείστοι τῶν αἰχμαλώτων
 10 ἀφύλακτοι ἄθρόον γεγεννημένοι ἀπεχρῶντο ἐν δέοντι τῇ τῶν πολεμίων
 ἀσχολίᾳ· αὐτοὶ τε γὰρ ὥς τάχιστα διεδίδρασκον καὶ τῶν λαφύρων
 ὁπόσα οἶόν τε ἦν ἐς τὰ ἐχόμενα φρούρια διεκόμεσαν.

3. Ἐπεὶ δὲ Ἀρταβάνης τε καὶ Οὐλδάχ, ὥντο γὰρ οὐκ ἀξιόμαχοι
 εἶναι, ἦκιστα ἐπεξήγον τὸ στράτευμα, τότε δὴ οἱ Φράγγοι διελύετο μὲν
 15 αὐτοῖς ἢ παράταξις, κατὰ σφᾶς δὲ γιγνόμενοι καὶ γνωματεύοντες δι-
 εγίγνωσκον ὁπόσων ἐτύγχανον ἀφηρημένοι. πρὶν γε δὴ οὖν καὶ ἕτερόν
 τι παθεῖν, ἐδόκει αὐτοῖς ἐν καλῷ ἔσεσθαι, εἴ γε ὥς τάχιστα ἐκ Φάνου τῆς
 πόλεως ἀναστάντες ἴοιεν ἀνὰ τὰ πρόσω. 2 καὶ τοίνυν αὐτίκα ἐχώρουν,
 ἀφέντες δὲ ἐν δεξιᾷ τὸν Ἰόνιον κόλπον καὶ ἅπασαν τὴν παράκτιόν τε καὶ
 20 ψαμαθῶδη πορείαν ἀνὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀπινναίου ὄρους ἐπορεύ-
 θησαν. οὕτω τε ἰθὺ Αἰμιλίας καὶ Ἀλπισκοτίας ἐλθόντες μόλις τὸν Πάδον
 ἐπεραιοῦντο. 3 καταλαβόντες δὲ Βενετίαν τὴν χώραν ἐς Κένετα τὴν
 πόλιν κατήκοον σφῶν ἐν τῷ τότε οὔσαν ηὐλίζοντο, αὐτοῦ τε τὸ λοιπὸν
 ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διαιτῶμενοι ἡσχαλλόν γε ὁμως καὶ ἐδυσφόρουν, καὶ πολὺ
 25 τι ὑπῆρχε διαφανὲς τῆς γνώμης τὸ ἀνιῶμενον. αἴτιον δὲ ἦν, ὅτι δὴ
 αὐτοῖς ἐλάχιστα ἐκ τῆς λείας ἐλείπετο καὶ ἐδόκει ἄκαρπα καὶ ἀνόνητα
 διαπεπονηκέναι. 4 ἀλλ' οὐ μέχρι τοῦδε μόνον αὐτοῖς τὰ τῶν δυστυχη-
 μάτων ἐχώρει. ὀλίγῳ γὰρ ὕστερον καὶ νόσος τις λοιμώδης ἐφθειρε τὰ
 πλήθη ἐξαπιναιῶς ἐπεισπεσοῦσα. 5 καὶ οἱ μὲν αὐτῶν μοχθηρὸν ἀποκα-
 30 λοῦντες τὸν περικείμενον σφίσιν ἀέρα αἴτιον ἐκείνον τοῦ πάθους γεγενῆ-
 σθαι ἡγοῦντο, οἱ δὲ ὅτι πολέμους τε συχνοὺς καὶ ὁδοιπορίας μακρὰς
 διανύσαντες ἄθρόον ἐς τὸ | ἀβροδίαιτον μετεβέβληντο, τὴν τῆς διαίτης

LWA, V^aPR, O

3 ἔφυγον LWAO: ἔφυγον V^aR 4 αὐτίκα τῶν ῥωμ. μάλα V^aR 5 τε LWAO:
 om. V^aR ὁ λεύθαρις L 6 εἰς W 13 οὐλδάχ W: οὐλδαχ LA: οὐαλδάχ V^aP
 (Valdach) R: οὐλδούχ O γὰρ V^aRO: om. LWA 15 γιγνόμενοι V^aRO: γιν-
 LWA διεγίγνωσκον AV^aRO: διεγίν- LW: ἐγίν- Etym 16 ὁπόσων WV^aRO
 (cf. 132,17): -σα L: -σον A Etym 21 αἰμιλίας WAO: -λείας LV^aR 22 κένετα
 AV^aP (Cenedam) RO: κενεστά L: βένεταν W 23 σφῶν ἐν τῷ τότε οὔσαν LWA:
 οὔσαν σφ. ἐν τῷ τότε V^aRO 24 γε LAO: τε WV^aR 30 περικείμενον V^aP (*cir-*
cumiectorum locorum) RO: παρακ- LWA ἐκείνον LWA: ἐκείνου V^aP (*eius mali*) RO

παραλλαγὴν ἡτιῶντο· τὴν δὲ γε ὡς ἀληθῶς ἀρχὴν τε καὶ ἀνάγκην τῆς
 ξυμφορᾶς οὐ μάλα διεννοοῦντο. ἦν δὲ ἄρα οἶμαι ἡ ἀδικία καὶ τὸ περιυβρί-
 σθαι πρὸς αὐτῶν τὰ τε θεῖα ἀφειδῶς καὶ ἀνθρώπεια νόμιμα. 6 αὐτὸς
 δὴ οὖν ὁ στρατηγὸς καὶ μάλα ἐνδηλος ἦν, ὅτι δὴ αὐτὸν θεήλατοι μετῆλ-
 5 θον ποιναί. παραπλήξ τε γὰρ ἐγεγόνει καὶ ἐλύττα περιφανῶς, καθάπερ
 οἱ ἔκφρονες καὶ μεμνηότες, κλόνος τε αὐτὸν ἐπέειχε μυρίος καὶ οἰμωγὰς
 ἀφίει βαρείας· καὶ νῦν μὲν πρηνῆς, νῦν δὲ καὶ ἐπὶ θάτερα ἐν τῷ ἐδάφει
 κατέπιπτεν, ἀφρῶ τε πολλῶ τὸ στόμα περιερεῖτο καὶ τῷ ὀφθαλμῷ
 βλοσυρῷ γε ἦστην καὶ παρατετραμμένω. 7 ἐς τοῦτο δὲ ἄρα ὁ δεῖλαιος
 10 ἀφίκτο μανίας, ὥστε ἀμέλει καὶ τῶν οἰκείων μελῶν ἀπογεύσασθαι.
 ἐχόμενος γὰρ ὁδᾶξ τῶν βραχιόνων καὶ διασπῶν τὰς σάρκας κατεβί-
 βρωσκέ γε αὐτὰς ὥσπερ θηρίον διαλιχμῶμενος τὸν ἰχῶρα. οὕτω δὲ
 ἐσθοντὶ ἐμπιπλάμενος καὶ κατὰ σμικρὸν ὑποφθινύθων οἰκτρότατα ἀπεβίω.
 8 ἔθνησκον δὲ χύδην καὶ οἱ ἄλλοι, οὐδὲν ὅ τι καὶ ἀνιέντος τοῦ κακοῦ,
 15 ἕως ἅπαντες διεφθάρησαν. καὶ πυρετῶ μὲν οἱ πλεῖστοι πιεζόμενοι νηφα-
 λείοι γε ὅμως ἀπώλλυντο, ἐνίοις δὲ καὶ ἀποπληξία ἐνέσκηπτεν ἰσχυρά καὶ
 ἑτέροις καρηβαρία, καὶ παραφροσύνη ἑτέροις. ποικίλα μὲν γὰρ αὐτοῖς
 ἐπεφέρετο πάθη, ἅπαντα δὲ εἰς ὄλεθρον ἀπεκρίνετο. Λευθα|ρίῳ μὲν οὖν
 καὶ τῷ οἱ ἐπομένῳ ὁμίλῳ ἐς τόδε τύχης τὰ τῆς ἐκστρατείας ἐτελεύτα.

20 4. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐν Βενετία ξυνέβαινε, Βουτιλίνος, ἄτερος στρατη-
 γός, τὰ μέχρι τοῦ πορθμοῦ τῆς Σικελίας πολισματοῖ τε καὶ φρούρια
 σχεδόν τι ἅπαντα λυμηνάμενος ἐπανήει αὐθις ὡς τάχιστα ἰθὺ Καμπανίας
 τε καὶ Ῥώμης. 2 ἡκηκόει γὰρ τὸν Ναρσῆν καὶ τὰς βασιλέως δυνάμεις
 αὐτοῦ που ἡθοῖσθαι καὶ ἡβούλετο μὴ μέλλειν ἔτι μηδὲ ἀλᾶσθαι, ἀλλὰ
 25 παντὶ τῷ στρατῷ παραταξάμενος τὸν ὑπὲρ τῶν ὄλων κίνδυνον ἀναρρί-
 ψαι, ἐπεὶ καὶ μέρος τι οὐκ ἐλάχιστον καὶ τῆς ἀμφ' αὐτὸν στρατιᾶς νόσω
 ἐαλῶκει καὶ διεφθείρετο. 3 ἤδη γὰρ τοῦ θέρους λήγοντος καὶ τοῦ
 φθινοπώρου ἀρχομένου, αἱ μὲν ἄμπελοι τῷ καρπῷ ἐβρίθοντο, οἱ δὲ
 χήτει τῶν ἄλλων ἐπιτηδεῖων (ἅπαντα γὰρ τῷ Ναρσῆϊ ἐμφρονέστατα
 30 προδιήρπαστο), οἱ δὲ τοὺς βότρυς ἀφαιρούμενοι καὶ ταῖς χερσὶ δια-
 θλίβοντες ἐνεφοροῦντο τοῦ γλεύκους, αὐτοσχεδιάζοντες τὸν ἀνθοσμίαν.
 ἐνθὲνδε τε αὐτοῖς ἡ γαστήρ ἐπὶ μέγα ἐφέρετο καὶ διέρρει, καὶ τὸ μὲν τι

LWA, V^aPR, O 28 οἱ δὲ — 32 διέρρει S s. v. χήτει

1 τῆς ξυμφορᾶς O: τῆς συμ- V^aP (*calamitatis*) R: om. LWA 3 τὰ τε θεῖα
 ἀφειδῶς V^aR: ἀφ. τὰ τε θεῖα LWA: τὰ θεῖα ἀφ. O 5 καὶ om. O 7 ἀφίει LV^aR
 (cf. 119,24; 133, 23): ἡφίει WAO καὶ ἐπὶ V^aP (*vel*) R: ἐπὶ LWAO 9 δὲ om. W
 11 σπῶν A 12 διαλιχμῶμενος LAO: διαλιχόμενος, γ super alt. 1 scr. W: διαλι-
 κμῶμενος V^aR: *lingebat* P 13 σμικρὸν LARO: μικρὸν WV^a 17 καρηβαρία LWAO:
 καρυβαρεῖν V^a: καρηβ- R αὐτῷ R 19 τὰ ἐκ τῆς στρατείας W 30 βότρυς
 V^aRO: βότρυας LWAS 32 ἐνθὲνδε τε libri: ἐνθεν S αὐτῶν R τι LV^aRO:
 om. WA

αὐτῶν ἔθνησκειν αὐτίκα, ἦσαν δὲ οἱ καὶ διεγίγνοντο. 4 πρὶν γε δὴ οὖν καὶ ἅπασιν ἐνικῆσαι τὸ πάθος, ἐδόκει οἱ εἶναι πολεμητέα ἐς ὃ τι ἐκβαίη. καὶ τοῖνυν ἀφικόμενος ἐς Καμπανίαν στρατοπεδεύεται οὐ πόρρω Καπύης τῆς πόλεως ἀμφὶ τὰς ὄχθας τοῦ Κασουλίνου ποταμοῦ, ὃς δὴ ῥέων ἐκ τοῦ
 5 ὄρους τοῦ Ἀπιν|αίου καὶ ἀνὰ τὰ ἐκείνη πεδιά περιελιττόμενος ἐς τὴν Τυρσηνικὴν φέρεται θάλατταν. 5 ἐνταῦθα δὴ οὖν ἰδρύσας τὸν στρατὸν χαράκωμά τε περιεβάλετο καρτερὸν καὶ ἐπεποίθει τῷ χώρῳ· ὃ τε γὰρ ποταμὸς αὐτῷ ἐν δεξιᾷ ὑπορρέων ἀντ' ἐρύματος εἶναι ἐδόκει τοῦ μή
 10 τινα ἐπιέναι καὶ τοὺς τῶν ἀμαξῶν τροχοὺς, ἃς δὴ ὡς πλείστας ἐπήγετο, στοιχηδὸν ἐς ἀλλήλους ἀρμόσας ἐνέπηξε τὰ ἐπίσωτρα τῷ ἐδάφει, ἄχρι καὶ ἐς τὰς πλήμνας περιχώσας, ὥς μόνα τὰ ἡμικύκλια ὑπερανέχειν καὶ προβεβληθῆαι. 6 τούτοις δὴ οὖν καὶ ἑτέροις ξύλοις πολλοῖς ἅπαν τὸ
 15 στράτευμα ἐρμυνώσας ἐξοδὸν τινα οὐ μάλα εὐρεῖαν καταλέλοιπε κενὴν τῶν περιφραγμάτων, ὥς ἐκ τῆσδε αὐτοῖς ἐξείη ῥαδίως ἢ βούλοιντο κατὰ
 20 τῶν πολεμίων ἐφόδους τε καὶ ἐπανόδους ποιεῖσθαι. 7 ὅπως δὲ ἂν αὐτῷ μηδὲ τὰ τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ ἀφύλακτα εἴη μηδὲ γε ἐνθένδε πημαίνοιτο, προκαταλαμβάνει τε αὐτὴν καὶ πύργον τινὰ ξύλινον ἐνταῦθα τεκτηνάμενος ἐφίστησιν ἐν αὐτῷ ἄνδρας ὁπόσους οἶόν τε ἦν μαχίμους
 25 καὶ ἄριστα ὡπλισμένους, ἐφ' ᾧ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ἀμύνεσθαι καὶ ἀπερύκειν τοὺς Ῥωμαίους διαβησίοντας. 8 οὕτω δὲ ἕκαστα διαθεῖς
 30 ῥετό οἱ τὰ παρόντα ἐν δέοντι παρεσκευάσθαι, ὥς καὶ ἐν αὐτῷ δὴ πού κεισόμενον πολέμου κατάρχεσθαι· καὶ οὐ πρότερον μάχης ἐσομένης, πρὶν ἂν ἐκείνῳ ἔοι βουλομένῳ. 9 καὶ τὰ μὲν ἀμφὶ τῷ ἀδελφῷ ἐν Βενετίᾳ
 25 ξυμβαίνοντα οὕτω ἐπέπυστο, ἐθαύμαζε δὲ ὅτι δὴ αὐτῷ κατὰ τὸ ξυγκεί-
 30 μενον | τὸ στράτευμα οὐκ ἐπεπόμφει· καὶ ὑπετόπαζεν, ὥς οὐκ ἂν ἐς τοσοῦτον ἐμέλλησεν, εἰ μή τι αὐτοῖς ξυνηνέχθη δεινὸν καὶ ἀντίξουν· πλὴν ἀλλὰ καὶ ἐκείνων ἄνευ περιέσεσθαι τῶν πολεμίων ἡγήτο, ἅτε δὴ τῷ πληθῇ καὶ ὥς ὑπερβάλλων. 10 ἐς τρεῖς γὰρ αὐτῷ μάλιστα μυριάδας
 30 μαχίμων ἀνδρῶν ἢ λειπομένη στρατιὰ ξυνετάττετο· ἢ δὲ τῶν Ῥωμαίων
 δύναμις μόλις ἐν ὀκτωκαίδεκα χιλιάσιν ἐτύγχανεν οὔσα.

LWA, V^aPR, O 20 ἀπερύκειν — διαβησίοντας S s. v. διαβησίοντας

1 καὶ οἱ W 2 οἱ om. W πολ. εἶναι O 3 καπύης V^aR: καπούης WAO: καπούσης L 6 τυρσηνὴν R θάλατταν LAO: -σαν WV^aR 7 περιεβάλλετο A χώρῳ LWAO: -ρίῳ V^aR τε LWAO: om. V^aR 8 ὑπορρέων LWAO: ὑποδιαρρέων V^a: διαρρέων R 9 τοὺς ante τροχοὺς add. W 10 ἐπίσωτρα V^aOEtym (coniec. Mein): ἐπισώτερα R: ὀπίσω LWA 11 παραχώσας A 13 εὐ pro οὐ W 14 ἐξήει WA 21 παρεσκευάσθαι LAO: -βάσται W: παρασκευάσθαι V^aR 23 ἔοι LAO: εἴη WV^aR ἐν βεν. ἀμφὶ τῷ ἀδ. O 24 πέπυστο L 27 ἐκείνων AV^aRO: -νου LW: *sine fratris praesidio* P

5. Αὐτός τε δὴ οὖν ὧδέ πως ἄριστα εἶχε προθυμίας καὶ ἅπαντι τῷ στρατῷ παρεκελεύετο γινώσκειν, ὥς ὁ παρῶν ἀγῶν οὐκ ἐπὶ σμικρῷ τινι χωρήσει, „ἀλλ' ἢ καθεξομεν,” ἔφη, „τὴν Ἰταλίαν, οὗ δὴ καὶ ἕκати ἀφικόμεθα, ἢ λελείπεται ἡμῖν ἅπανσιν ἀκλεῶς ἐνθάδε τεθνάναι. οὐκουν
 5 τὸδε ἡμᾶς, ὧ γενναῖοι, ἀντ' ἐκείνου ἐλῆσθαι προσήκει, ἐξὸν ἀνδρας ἀγαθοὺς ἐν τῷ πολέμῳ γιγνομένους ἀπόνασθαι ὧν ἐφίεμεθα.” 2 Βου-
 τιλίνος μὲν οὖν ταῦτά τε καὶ τὰ τοιάδε παραινῶν τοῖς πλήθεσιν οὐκ ἀνίει, οἱ δὲ ἐπερρῶννυντο ταῖς ἐλπίσι καὶ τὰ ὅπλα, ὥς πη ἐκάστω φίλον, παρεσκευάζοντο. ὧδὶ μὲν γὰρ πελέκεις ἐθήγοντο πολλοί, ὧδὶ δὲ τὰ
 10 ἐπιχώρια δόρατα, οἱ ἄγγωνες, ἐτέρωθι δὲ τῶν ἀσπίδων αἱ διερρωγυῖαι πρὸς τὸ ἐνεργὸν μετεποιοῦντο, καὶ ῥαδίως αὐτοῖς ἅπαντα παρεσκευάστο. 3 λιτὴ γὰρ τοῦδε τοῦ ἔθνους ἢ ὅπλισις καὶ οἷα οὐ τεχνιτῶν δεῖσθαι ποικίλων ἢ μόνον ὑπ' αὐτῶν οἶμαι τῶν χρωμένων διακοσμεῖσθαι, | εἰ καὶ
 15 ὄντες, τὰς δὲ κεφαλὰς οἱ μὲν πλείστοι ἀσκεπεῖς ἔχουσιν, ὀλίγοι δὲ καὶ κράνη ἀναδοῦμενοι μάχονται· γυμνοὶ δὲ τὰ στέρνα εἰσὶ καὶ τὰ νῶτα μέχρι τῆς ὀσφύος· ἐνταῦθα δὲ ἀναξυρίδας, οἱ μὲν λινᾶς, οἱ δὲ καὶ σκυτίνας διαζωννύμενοι τοῖς σκέλεσι περιαμπίσχονται. 4 ἵπποις δὲ ἡκιστα χρῶνται, πλὴν σφόδρα ὀλίγων, ἅτε δὴ αὐτοῖς τὸ πεζομαχεῖν σύντρο-
 20 φόν τε ὄν καὶ πάτριον καὶ ἄριστα μεμελετημένον. ξίφος δὲ τῷ μηρῷ καὶ ἀσπίς τῇ λαῖᾳ πλευρᾷ παρηώρηται. καὶ τοίνυν τόξα ἢ σφενδόνας ἢ ἄλλα ἄττα ἐκηβόλα ὅπλα οὐκ ἐπιφέρονται, ἀλλὰ πελέκεις γὰρ ἀμφιστό-
 25 μους καὶ τοὺς ἄγγωνας, οἷς δὴ καὶ τὰ πλείστα κατεργάζονται. 5 εἰσὶ δὲ οἱ ἄγγωνες δόρατα οὐ λίαν σμικρά, οὐ μὲν οὖν ἄλλ' οὐδὲ ἄγαν μεγάλα, ἀλλ' ὅσον ἀκοντίζεσθαι τε, εἴ που δεήσοι, καὶ ἐς τὰς ἀγχεμάχους παρα-
 30 τάξεις πρὸς τὰς ἐμβολὰς ἐφικνεῖσθαι. τούτων δὲ τὸ πλείστον μέρος σιδήρῳ πάντοθεν περιέχεται, ὥς ἐλάχιστόν τι διαφαίνεσθαι τοῦ ξύλου καὶ μόλις ὅλον τὸν σαυρωτῆρα· ἄνω δὲ ἀμφὶ τὸ ἄκρον τῆς αἰχμῆς καμπύλαι τινὲς ἀκίδες ἐξέχουσιν ἐκατέρωθεν ἐξ αὐτῆς δήπου τῆς ἐπιδο-
 30 ρατίδος, ὥσπερ ἄγκιστρα ὑπογναμπτόμενα, καὶ ἐς τὰ κάτω νενεύ-
 30 κασι. 6 καὶ οὖν ἀφήσι τυχὸν ἐν συμπλοκῇ τοῦτον δὴ τὸν ἄγωνα Φράγγος ἀνὴρ· καὶ εἰ μὲν σώματί που ἐγχερίφειεν, εἰσδύεται μὲν εἴσω, ὥσπερ εἰκός, ἢ αἰχμῇ, οὔτε δὲ αὐτὸν τὸν βληθέντα οὔτε ἄλλον τινὰ

LWA, V^aPR, O

1 πη pro πως W 2 γινώσκειν LWAO: γιν- V^aR 3 καὶ V^aR: om. LWAO
 4 ἐνθάδε V^aP (hic) RO: τὸ LWA οὐκουν LV^aR: οὐκοῦν WAP (*quocirca illud potius quam hoc*) O 5 ἀντ' ἐκ. ὧ γ. O 6 ἐξὸν δὲ A 6 ἀγαθοὺς om. A
 γιγνομένους LWA: γιν- O: γεν- V^aR 9 παρεσκευάζοντο LWA: ξυν- V^aRO: *para-*
bant P 10 διερραγυῖαι L 14 τι LWPO: το V^a: τὸ R 17 καὶ om. A 20
 μεμελετημένον LAO: -να WV^a: -νου R 23 οἷς — κατεργάζονται om. O 24
 μεγάλα ἄγαν V^a 26 ἀφικνεῖσθαι L 27 πανταχόθεν W 30 ἄγκιστρα L
 ὑπογναμπτόμενα O: idem, littera ν post γ erasa, L: ὑπογαμπτ- WA: ὑπογναπτ-
 V^aR 32 ἐγχερίφειεν LAV^aR: ἔχρ- W: ἐγχερίφειεν, μ super 1 scr. O 33 οὔτε
 ἄλλον τινὰ om. L

ἐρύσαι ῥαδίως ἔνεστι τὸ δόρυ. εἴρ|γουσι γὰρ αἱ ἀκίδες ἔνδον ἐνεχόμεναι
τῇ σαρκὶ καὶ πικροτέρας ἐπάγουσαι τὰς ὁδύνας, ὥστε εἰ καὶ μὴ καιρίαν
τὸν πολέμιον τρωθῆναι ξυνενεχθείη, ἀλλὰ ταύτη γε διαφθαρήναι. 7 εἰ
δέ γε ἐς ἀσπίδα παγείη, ἀποκρέμαται μὲν αὐτίκα ἐξ αὐτῆς καὶ ξυμπεριάγε-
5 ται, συρομένου ἐν τῷ ἐδάφει τοῦ ἀπολήγοντος· ὁ δὲ βληθεὶς οὔτε ἐξελκύ-
σαι τοῦτο δὴ δύναται τὸ δόρυ διὰ τὴν εἰσδυσιν τῶν ἀκίδων οὔτε ξίφει
διατεμεῖν τῷ μὴ ἐφικνεῖσθαι τοῦ ξύλου, ἀλλὰ τὸν σίδηρον παρατετάσθαι.
8 ἔπειδ' ἂν τοῦτο εἰσδοὶ ὁ Φράγγος, ὁ δὲ ἀθρόον ἐπιβάς τῷ ποδὶ καὶ
ἐμπατήσας τὸν σαυρωτῆρα καταβρίθει τὴν ἀσπίδα καὶ κατὰγει, ὥς
10 ὑποχαλάσαι τὴν τοῦ φέροντος χεῖρα καὶ γυμνωθῆναι τὴν κεφαλὴν καὶ
τὸ στέρνον. τότε δὴ οὖν αὐτὸν ἄφρακτον ἐκεῖνος ἔλῶν ῥαδίως ἀπόλλυσιν
ἢ τὸ μέτωπον πελέκει πατάξας ἢ δόρατι ἐτέρῳ τὴν φάρυγγα διελάσας.
9 τοιαύτη μὲν τοῖς Φράγγοις ἢ ὀπλίσιν καὶ ἐν τοῖσδε τὰ ἐς τὸν πόλεμον
παρεσκευάζοντο.

15 6. Ναρσῆς δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπειδὴ ταῦτα ἐγνώκει,
αὐτίκα ὃ γε ἅπαντι τῷ στρατῷ ἄρας ἐκ τῆς Ῥώμης στρατοπεδεύεται
οὐ πόρρω τῶν πολεμίων, ἀλλ' ὅσον πατάγου τε ἀκούειν καὶ διορᾶν τὸ
χαράκωμα. 2 οὕτω δὲ τῶν στρατευμάτων ἀλλήλοις ἀναφανέντων
πολλὴ μὲν ἐκατέρωθεν ὑπῆρχε | παράταξις, πολλαὶ δὲ φρουραὶ καὶ
20 ἀγρυπνίαι καὶ τῶν στρατηγῶν ἀνὰ τὰ πλήθη περινοστήσεις· ἐλπίς δὲ
καὶ δέος καὶ παλιμβολία καὶ ὅσα τοῖς περὶ μεγάλων ἀγωνιουμένοις
παράλογα ἐγγίγνεται πάθη, ἄλλοτε ἄλλοις ἐπεφοίτα. τὰ δὲ τῆς Ἰταλίας
πολίσιμα μετέωρα ἦν ἅπαντα καὶ δεδονημένα, ἐφ' οὓς ἂν καὶ χωρήσοιεν
ἀμφιγνοῦντα. 3 ἐν τούτῳ δὲ οἱ Φράγγοι τὰς ἐχομένας κώμας δημοῦντες
25 τὰ ἐπιτήδεια σφίσιν ἀναφανδὸν διεκόμιζον. Ναρσῆς δὲ τοῦτο ἰδὼν
αἰσχος οἰκεῖον ἠγεῖτο καὶ ἐχαλέπαινε, εἰ γε ἐξείη τοῖς τῶν δυσμενῶν
ἄχθοφόροις οὕτω δὴ τι ἀνειμένους ἐγγύτατα διαπορεύεσθαι, ὥσπερ
οὐδὲν ὅτι ἀντίπαλον θεωμένοις. ἐδόκει οὖν αὐτῷ οὐκ ἐπιτρεπτέα τὸ λοι-
πόν, ἀλλὰ παντὶ σθένει διακωλυτέον. 4 Χαναράγγης δὲ τις ἀνὴρ

LWA, V^aPR, O 19 πολλή μὲν — 21 παλιμβολία S s. v. παλιμβολία 22
τὰ δὲ τῆς — δεδονημένα S s. v. μετέωρα 29 ἦν δὲ τις Ἀρμένιος φρενήρης — 48, 2
φιλοκίνδυνος in brevius contr. S s. v. φρενήρης

2 ἐπάγουσαι V^aR: -σαι, 1 super αι scr. (m. 2?) L: -σι WAO 4 ἐς LWAO: om.
V^aR 5 συρομένου WV^aRO: -νη LA ὁ δὲ βληθεὶς — παρατετάσθαι om. P
ἐξελκύσαι V^aR: ξυνελκύσαι LWAO 6 δὴ om. W 8 ἐνίδοι R 11 αὐτὸν V^aP
(hostem) RO: om. LWA 15 ὁ τῶν Ῥώμ. στρατ. A: τῶν Ῥώμ. στρατ. LWO: τῶν
Ῥώμ. ὁ στρατ. V^aR 16 παντὶ A 21 παλιμβολία WAV^aROS: -βολία (ou super
o scr. 2. m.) L ἀγωνιουμένοις LWAO: ἀγωνιζόμενοις V^aP (qui ... contendunt) R
22 ἐγγίγνεται LV^aR: ἐγγίν- WAO 23 ἐφ' οὓς LWAO: ἐφ' οἷς V^aR χωρήσοιεν
LV^aRO: -σειεν WA 25 ναρσῆς δὲ — διακωλυτέον om. O 27 τι LWA: τοι
V^aR ἀνειμένους LV^aR: -νωσ WAP (?libere) 29 χαναράγγης LWAO: χαράγγης
V^aPR

Ἀρμένιος ἐνηρίθμητο μὲν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς ταξιάρχοις, ἀνδρειότατος δὲ ἦν ἐς τὰ μάλιστα καὶ φρενήρης καὶ ἐν δέοντι φιλοκίνδυνος. τοῦτῳ δὴ οὖν τῷ Χαναράγγῃ (ἴδρυτο γὰρ ἄμφι τὸ τέρμα τοῦ στρατοπέδου πλησιαίτατα τῶν πολεμίων ἐσκηνημένος) παρακελεύεται ὁ Ναρσῆς
 5 ἐπιέναι τοῖς ἀμαξελάταις καὶ σίνεσθαι αὐτοὺς καθ' ὃ τι ἂν δύναίτο, ὡς ἂν μηκέτι χιλὸν διακομίζειν τολμῶεν. 5 καὶ ὃς ἀθρόον ἐξιππεύσας ἅμα ὀλίγοις τοῦ ἄμφ' αὐτὸν τάγματος τὰς μὲν ἄλλας ἀμάξας ἀφαιρεῖται καὶ τοὺς ἄγοντας κτείνει· μίαν δὲ τινα αὐτῶν χόρτῳ σεσαγμένην | ἀγρίῳ τε καὶ γεγρακότηι προσάγει τῷ πύργῳ, ὃν δὴ ἐπὶ τῆς γεφύρας οἱ Φράγγοι
 10 ἐτύγχανον ἐξειργασμένοι, ἥπερ μοι εἴρηται πρότερον. 6 καὶ οὖν ἐνταῦθα προσπελάσας τὴν ἁμαξαν πῦρ ἐμβάλλει τῷ χόρτῳ, μεγίστης δὲ φλογὸς ἐξαπιναιῶς ἀρθείσης ῥαδίως ἅπασα ἡ τύρσις ἐνεπίμπρατο, ὅτε δὴ ξύλοις ἐσκευασμένη. οἱ δὲ ἄνδρες τῶν βαρβάρων ὅποσοι ἐπὶ φρουρᾷ ἐτετάχατο, ἐπειδὴ ἀμύνεσθαι οὐκ ἠδύναντο, ἀλλ' ἥδη που καὶ αὐτοὶ
 15 πυρπολεῖσθαι ἤμελλον, ἔγνωσαν μεθεῖναι τὸ χωρίον, καὶ οἱ μὲν μόλις ἐνθένδε διεκπεσόντες ἐπὶ τὸ σφῶν στρατόπεδον καταφεύγουσιν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῆς γεφύρας ἐγκρατεῖς ἐγεγέννητο. 7 Τούτων δὲ οὕτω ξυνενεχθέντων αὐτίκα οἱ Φράγγοι ταραχῆς, ὡς τὸ εἰκός, ἀνεπίμπλαντο, καὶ πρὸς τὰ ὄπλα ἐχώρουν, σφαδάζοντες τῷ θυμῷ καὶ λυττῶντες, κατέχειν
 20 τε ἐν ἑαυτοῖς τὰ φρονήματα οὐκ ἠδύναντο, ἀλλὰ τολμηταί γε ἦσαν πέρα τοῦ μετρίου καὶ θαρραλέοι, ὡς μηκέτι ἡρεμεῖν ἐθέλειν μηδὲ διαμέλ- λειν, ἀλλ' αὐθυμερὸν παρατάττεσθαι, καὶ ταῦτα προειρημένον αὐτοῖς ὑπὸ τῶν Ἀλαμανικῶν μάντεων μὴ δεῖν ἐκείνης τῆς ἡμέρας διαμάχεσθαι ἢ γιγνώσκειν ὡς ἄρδην ἅπαντες ἀπολοῦνται. 8 οἶμαι μὲν οὖν εἰ καὶ
 25 τῇ ὕστεραίᾳ ἢ καὶ καθ' ἑτέραν ἢ ξυμβολὴ ἐγεγόνει, πάντως ἂν τοῦτο ἐκεῖνο ἐπεπόνθεσαν, ὅπερ καὶ ἐν τῷ τότε ἀπέβη. οὐ γὰρ δὴ που ἡ τῆς ἡμέρας ἐναλλαγὴ ἀπέχρησεν ἂν αὐτοῖς ἐς τὸ μὴ οὐχὶ ποινὰς ἀπο|τίσαι ὦν ἐτύγχανον ἡσεβηκότες. 9 πλὴν ἀλλ' ὅμως εἴτε οὕτω ξυμβάν εἴτε καὶ ἴσως τῶν Ἀλαμανικῶν χρησμολόγων ὅτῳ δὴ οὖν τρόπῳ τὰ ἐσόμενα
 30 ἐπιφρασασμένων, οὐ κενὸν τοῖς πολλοῖς οὐδὲ ἀτελεύτητον ἔδοξεν εἶναι τὸ

10 πρότερον: 45, 17

LWA, V^aPR, O 8 χόρτῳ — 12 ἐπίμπρατο in brevius contr. S s. v. σεσαγ-
 μένην

1 ἐνηρίθμητο — ταξιάρχους om. P ταξιάρχους LV^aRO: -χαις WA 3 χανα-
 ράγγῃ LW (qui χαναράγγι) AO: χαράγγῃ V^aPR 4 ἐσκηνημένος LWA: -νωμένος
 V^aRO 5 ἀμαξελάταις LAV^aRO: -ιλάταις W: -ηλάταις Di 6 ἐξιππεύσας Key:
 -ιππᾶσας V^aRO: -ιππασάμενος LWA 7 τοῖς post ὀλίγοις add. W ἀφαιρεῖται
 om. A 9 προσάγει LWARO: -γειν V^a: παρεισάγει S oi om. W 12 ἐξαπιναιῶς
 LAO: -νέως W: ἐξαπίνης V^aR 15 ἔμελλον W 16 δὲ om. W 17 ἐγκρατεῖς
 WV^aP (*potiuntur*) R: om. LAO 18 ἀνεπίμπλαντο LWAO (cf. 50, 24): ἐν- V^aR
 20 ἑαυτοῖς LAO: αὐτοῖς WV^aR 24 γιγνώσκειν LAR: γιν- WV^aO 25 ἢ καθ' O
 πάντες R pc. 27 οὐ pro οὐχὶ L

μάντευμα. ὅπως δὲ τῶν ἐφεξῆς ἕκαστα ἐπράχθη, αὐτίκα ἐς τὸ ἀκριβὲς ὡς οἶόν τέ μοι λελέξεται.

7. Ὁ μὲν γὰρ τῶν Φράγγων λεῶς ὥδέ πως εἶχεν ὁρμῆς, καὶ ἤδη αὐτοῖς τὰ ὅπλα μετεκεχείριστο. ἐξώπλισε δὲ καὶ ὁ Ναρσῆς τοὺς Ῥωμαίους καὶ
 5 ὑπέξῃγε τοῦ στρατοπέδου, ἔφ' ᾧ ἐν μεταχιμῶ γενέσθαι, οὔπερ ἔδει αὐτοὺς ἐς φάλαγγα καταστήναι. 2 ἐν ᾧ δὲ τὸ στράτευμα ἐκεκίνητο καὶ ἤδη ὁ στρατηγὸς τῷ ἵππῳ ἐπεβέβηκει, ἀγγέλλεται οἱ, ὡς Ἐρουλὸς τις ἀνὴρ, οὐ τῶν πολλῶν παρ' αὐτοῖς καὶ διαλανθανόντων, ἀλλ' εὐπατρίδης ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἀρίδης, ἕνα τῶν οἰκείων θεραπόντων ἀπεκτο-
 10 νῶς εἴη οἰκτρότατα ἔφ' ὅτρωον καὶ σφαλέντα. αὐτίκα δὴ οὖν ἐπισχῶν τῷ ῥυτῆρι τὸν ἵππον παράγει ἐς μέσον τὸν ἀνδροφόνον, ὡς οὐχ ὅσιον ὄν ἐπὶ τὸν πόλεμον ἵεναι πρὶν ἀπολυμήνασθαι καὶ ἀφαγνίσαι τὸ μῖασμα. 3 ἐπεὶ δὲ αὐτῷ πυνθανομένῳ τὸ πραχθὲν ἀνωμολόγει ὁ βάρβαρος καὶ οὐκ ἀνῆνετο, τοῦναντίον μὲν οὖν καὶ ἐφικτὸν εἶναι ἔφασκε τοῖς κεκτημένοις
 15 τοὺς σφετέρους δούλους ἢ βούλονται μετιέναι, ὅτι τε καὶ οἱ ἕτεροι, εἰ μὴ σωφρονοῖεν, ἀλλὰ γὰρ καὶ οἶδε παραπλήσια πείσονται· ἐπειδὴ οὖν ὥσπερ οὐ μεταμέλον αὐτῷ τῆς παροι|νίας θρασὺς γε ἦν ἔτι καὶ ὑπαγόρας καὶ λίαν φονῶντι ἐώκει, παρακελεύεται ὁ Ναρσῆς τοῖς δορυφόροις ἀποκτείνειν τὸν ἄνδρα. 4 καὶ ὁ μὲν ξίφει τὴν λαπάραν διατορηθεὶς
 20 ἐτεθνήκει· ὁ δὲ τῶν Ἐρούλων ὁμιλος, οἷα δὴ βάρβαροι, ἠνιῶντο καὶ ἐχαλέπαινον καὶ ἀπόμαχοι ἔσεσθαι διανοοῦντο. 5 ὁ δὲ Ναρσῆς οὕτω πως τὸ τῆς μαιφονίας ἄγος ἀποδιοπομπησάμενος καὶ τῶν Ἐρούλων ὀλίγα φροντίσας ἐχώρει ἀνὰ τὴν παράταξιν, ἀνειπὼν ἐν κοινῷ καὶ ἀναβοήσας, ὡς ὁ γε βουλόμενος τῆς νίκης μεταλαχεῖν ξυνεπέσθω. οὕτω δὴ
 25 τι ἄρα διαφανῶς ἐπεποιθεὶ τῇ τοῦ κρείττονος ἐπικουρίᾳ καὶ ὡς ἐπὶ προδιεγνωσμένοις ἐφοίτα. 6 Σίνδουαλ δέ, ὁ τῶν Ἐρούλων ἡγεμὼν, αἰσχρόν τι εἶναι ἡγεῖτο καὶ ἀγεννές, εἴ γε πολέμου τοσούτου ξυνεστηκότος αὐτός τε καὶ ὁ ἄμφ' αὐτὸν στρατὸς λειποταξίου ἄλοιεν δόξοιεν τε τῷ μὲν ἔργῳ δεδιέναι τοὺς πολεμίους, σκῆψιν δὲ τινα καὶ προκά-
 30 λυμμα τῆς δειλίας τὴν περὶ τὸν τεθνεῶτα εὐνοίαν πεποιῆσθαι. 7 οὐκ οὖν ἡρεμεῖν ἀνασχόμενος ἐσήμαινε τῷ Ναρσῇ ἀναμένειν, ὡς καὶ αὐτῶν ὅσον οὕτω παρεσομένων· ὁ δὲ μενετέα μὲν οὐκ ἔφη, μελήσειν δὲ ὁμῶς αὐτῷ ὅπως ἂν ἐν δέοντι καὶ οἶδε τετάξοιντο, εἰ καὶ ὀλίγῳ ὕστερον

LWA, V^aPR, O 6 ἐν ᾧ — 20 ἐτεθνήκει in brevius contr. E 27 αἰσχρόν — 28 ἄλοιεν S s. v. λειποταξίου

1 ἐξεπράχθη W αὐτίκα ἐπράχθη A 3 αὐτῷ L 7 ἐπεβέβηκει LWAO: ἐπι- V^aR 8 πολλῶν om. W 9 εἴη κτείνας W 12 ἀφανίσαι W 14 ἐφικτὸν LWA: ἐφικτὸν V^aRO: *licere* P: ἐφετὸν Nieb 16 παραπλήσιον L 17 γε om. W 18 φονῶντι LWA: φρονῶντι L img.: φρονῶντι V^aRO: *prudētiaē sibi nimium vīdicare* P 21 ἀπόμαχοι — οὕτω πως LWAO: om. V^aPR 23 βοήσας L 27 γε om. S 28 δόξοιεν LAO: -ξοιέ W: -ξειέ V^a: -ξοι R 33 τετάξοιντο Di: τάξαιντο LWAO: τετάξαιντο V^aR

τύχοιεν ἀφιγμένοι. οἱ μὲν οὖν Ἑρουλοὶ εὖ μάλα ἐξωπλισμένοι ἐπορεύοντο βάρην ἐν κόσμῳ.

8. Ναρσῆς δὲ ἐπεὶ ἐν τῷ χώρῳ ἐγεγόνει, οὗ δὴ συμπλέκεσθαι ἔμελλεν, αὐτίκα ἐς φάλαγγα καθίστη τὸν στρατὸν καὶ | διέταττεν. οἱ μὲν οὖν
 5 ἵππεῖς ἐκατέρωθεν ἐπὶ τῶν ἄκρων ἐτετάχατο δοράτια φέροντες καὶ πέλτας τόξα τε καὶ ξίφη παρηωρημένοι· ἦσαν δὲ οἱ καὶ σαρίσας ἐκράτουν. 2 αὐτὸς δὲ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως εἰστήκει. Ζανδαλᾶς τε, ὁ τῶν ὀπαδῶν ἐπιστάτης, τοῦ τε θητικοῦ καὶ οἰκετικοῦ ὁπόσον οὐκ ἀπόλεμον ἦν, ἀλλὰ καὶ οἶδε παρῆσαν. 3 ἐπὶ θάτερα δὲ οἱ ἀμφὶ Βαλεριανόν τε
 10 καὶ Ἀρταβάνην, προστεταγμένον αὐτοῖς ὑποκρύπτεσθαι πρὸς βραχὺ ἀνὰ τὰ λάσια τῆς νάπης καὶ ἐπειδὰν εἰσβάλλοιεν οἱ πολέμιοι, τότε δὴ ἀθρόον αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐπιέναι καὶ ἀμφιβόλους ποιεῖσθαι. 4 ἅπανσαν δὲ τὴν μεταξὺ χώραν ὁ πεζὸς εἶχεν. ἔμπροσθεν μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ μετώπου οἱ πρωτοστάται θώρακας ποδήρεις ἐνημμένοι καὶ κράνη καρ-
 15 τερώτατα τὸν συνασπισμὸν ἐπεποιήντο· ἐξῆς δὲ οἱ ἄλλοι ἐς βάθος ἀλλήλοις ἐνέκειντο, ἕως ἐς τοὺς οὐραγοὺς ὁ ξυλλοχισμὸς ἐτελεύτα. 5 τὸ δὲ ψιλὸν ἅπαν καὶ ἐκηβόλον ὀπισθεν περιέθει καὶ ἀνέμενε τὸν καιρόν, ἥνικα δέοι ἀκροβολίζεσθαι. ἀπεκέκριτο δὲ τόπος τοῖς Ἑρούλοις τῆς φάλαγγος τὸ μεσαίτατον, καὶ ἦν ἔτι κενός, οὐ γὰρ πῶ ἐκεῖνοι παρῆσαν.
 20 6 ἐν τούτῳ δὲ ἄνδρες δύο τῶν Ἑρούλων, ἐτύγχανον γὰρ ἤδη ηὔτο-μοληκότες παρὰ τοὺς πολεμίους ὀλίγῳ ἔμπροσθεν, ὥς καὶ ἀγνοεῖν δὴ πού τὰ ὕστερον τῷ Σίνδουαλ βεβουλευμένα, ἐξωτρυνέτην ἅπαντας τοὺς βαρβάρους ὥς τάχιστα ἐπιφοιτᾶν τοῖς Ῥωμαίοις· „εὐρήσετε γὰρ αὐτούς,” ἐφάτην, „ταραχῆς τε καὶ ἀκοσμίας ἀναπεπλησμένους, τοῦ μὲν
 25 Ἑρουλικοῦ στρατοῦ χαλεπαινόντων καὶ ξυγκινδυνεύειν ἀναινομένων, τοῦ δὲ ἄλλου πλήθους τῇ ἐκείνων ἀποστάσει καταπεπληγμένου”. 7 τούτοις δὲ ὁ Βουτιλῖνος ἀνεπέπειστο ῥαδίως, τῷ βούλεσθαι, οἶμαι, ἀληθῆ γε αὐτὰ καθεστάναι. αὐτίκα δὴ οὖν ἐπῆγε τὸν στρατὸν, καὶ ἅπαντες ξὺν προθυμίᾳ ἐχώρουν ἰθὺ τῶν Ῥωμαίων, οὐ μὴν ἡρεμαῖοι

LWA, V^aPR, O

3 ἔμελλεν Di 5 ἐκατέρω O τετάχατο L 6 παρηωρημένοι Ref 18: -να libri σαρίσας WA: σαρίσας LO: σάρισσαν V^a: sarissas P: σάρισσας R 9 οἱ LWAO: καὶ V^aR 11 εἰσβάλλοιεν WV^aR: -βάλοιεν LAO δὴ LAV^aR: δὲ WO 13 ἔμπροσθε A μὲν AV^aRO: om. LW τοῦ om. R 14 ἐνημμένοι LAV^aRO: ἐνιμένοι L img.: ἐνημένοι W καρτερώτατον W 15 ἐποιοῦντο W 16 ἐς WV^aRO: εἰς LA οὐραγοὺς V^aP (ad postremos) RO: ἀγροὺς LWA ὁ ξυλλοχισμὸς V^aP (agmen) RO: om. LWA 17 ὀπισθε V^a 18 ἀποκέκριτο W τοῖς ἐρ. τόπος L 19 τὸ μεσ. τῆς φάλ. O 20 ἄνδρε δύο O 21 ὥς om. W 22 ὕστερον LW (sed ultima littera abscisa) AO: -ρα V^aR 23 ὥς τάχιστα om. W 25 χαλεπαινόντων ex χαλεπαίνοντος cr. A ἀναινομένων LV^aRO: -νου WA 27 ἀναπέπειστο O

οὐδὲ κατὰ κόσμον, ἀλλὰ τοῖς ἀγγέλμασιν ἀνεπτερωμένοι θορύβῳ εἶχοντο καὶ προπετεῖα, ὥς αὐτοβοεῖ ἅπαν τὸ ἀντιστατοῦν ἀναρπασόμενοι. 8 ἦν δὲ αὐτοῖς ἡ ἰδέα τῆς παρατάξεως οἷονεῖ ἔμβολον· δελτωτῶ γὰρ ἐφύκει, καὶ τὸ μὲν ἐμπρόσθιον, ὅπόσον ἐς ὅζυ ἔληγεν, στεγανόν τε ἦν καὶ 5 πεπυκνωμένον τῷ πάντοθεν ταῖς ἀσπίσι περιπεφράχθαι, φαίης τε ἂν αὐτοὺς σὺς κεφαλὴν τῇ συνθέσει ἀποτυπώσασθαι. 9 τὰ δὲ σκέλη ἐκατέρωθεν κατὰ στίχους τε καὶ λόχους ἐς βάθος ξυγκείμενα καὶ ἐπὶ πλείστον ἐς τὸ ἐγκάρσιον παρατεταμένα διίστατο ἀλλήλων ἡρέμα καὶ ἀπεκέκριτο καὶ προϊόντα ἐς μέγιστον εὖρος ἀπετελεύτα, ὥς καὶ τὸ μεταξὺ 10 χωρίον κενὸν καθεστάναι καὶ τὰ νῶτα γυμνὰ τῶν ἀνδρῶν στοιχηδὸν διαφαίνεσθαι. ἀπεστραμμένοι γὰρ σφᾶς αὐτοὺς ἐτύγχανον, ὅπως ἂν τοῖς μὲν πολεμίοις ἀντιπρόσωποι εἶεν καὶ ἐκ τοῦ | ἀσφαλοῦς ἀγωνίζοντο τὰς ἀσπίδας προβελγήμενοι, τὰ δὲ ὀπισθίδια τῷ ἀλλήλοις ἀντιτετάχθαι διαφυλάττοντο.

15 9. Ἀλλὰ γὰρ τῷ Ναρσῇ τύχης τε αἰσίας κυρῆσαντι καὶ τὸ πρακτέον ἄριστα μηχανησαμένῳ ἅπαντα ἐς δέον ἀπέβη. ἐπειδὴ γὰρ οἱ βάρβαροι ξὺν βοῇ πολλῇ καὶ ἀλαλαγμῷ δρομαῖοι ἐπελθόντες ξυνέρραξαν τοῖς Ῥωμαίοις, αὐτίκα διέσεισαν τοὺς ἐπὶ τῷ ὁμφαλῷ πρωτοστάτας ἀμφὶ τὸ κένωμα ἐσπεσόντες· οὐπω γὰρ παρήσαν οἱ Ἑρουλοὶ· ἡ τε ἀρχὴ 20 διατεμοῦσα τὸ βάθος τῶν λόχων καὶ φόνον οὐ πολὺν ἐργασαμένη ὑπὲρ τοὺς οὐραγοὺς ἐξηνέχθη. ἔνιοι δὲ αὐτῶν καὶ περαιτέρω ἐχώρουν ὥς τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥωμαίων αἰρήσοντες. 2 τότε δὴ ὁ Ναρσῆς ἐπικάμψας ἡρέμα καὶ ὑπομηκύνας τὰ κέρα καὶ ἐπικάμπιον ἐμπροσθίαν (ὥς ἂν οἱ τακτικοὶ ὀνομάσαιεν) τὴν φάλαγγα καταστήσας παρακελεύεται 25 τοῖς ἵπποτοξόταις ἐφίεναι τὰ βέλη ἐκατέρωθεν ἐναλλάγδην ἐς τὰ μετὰφρενα τῶν πολεμίων. 3 οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ῥαδίως ἐποιοῦν· ἅτε γὰρ πεζοὺς ὄντας τοὺς βαρβάρους ἐκ τῶν ἵππων ὑπερανέχοντες εὐκολώτατα ἠδύναντο βάλλειν τὸ ἀφεσθηκὸς καὶ ἠπλωμένον καὶ ἐλεύθερον τοῦ ἐπιπροσθοῦντος. καὶ ἦν οὐ χαλεπὸν, οἶμαι, τοῖς ἐπὶ τῶν ἄκρων ἵππótαις 30 τὸ μὲν κατὰ σφᾶς μέρος τῶν δυσμενῶν καὶ πλησιαιτάτον ὑπερβαίνειν τοῖς βέλεσι, τοὺς δὲ ἀντικρὺ φαινομένους τιτρώσκειν. 4 διεπερονῶντο

LWA, V^aPR, O 3 ἦν δὲ —14 διαφυλάττοντο S s. v. ἔμβολον

1 ἀναπτερωμένοι R θορύβου et προπετείας W 2 ἀντιστατοῦν LWA O: ἀντιτατοῦν V^aR 3 οἷονεῖ libri: οἷον ἐς S 4 ὅσον S 7 ξυγκείμενα LV^aROS: -νον W: -να ex -νον A 8 ἐς τὸ LWV^aRO: καὶ ἐς τὸ A: εἰς τὸ S παρατεταμένα LV^aROS: -νον W: -να ex -νον A 9 διεκέκριτο S προϊόντα LV^aRS: -τες WAO 10 ἀνδρῶν LWAOS: δένδρων V^aR: om. P 13 ὀπισθίδια τῷ libri: ὀπίσθια διὰ τὸ S 15 τε om. A 17 πολλῇ om. L δρομαῖοι LV^aRO: δρομαίοις WA ἐπανελθόντες L ξυνέρραξαν WA: συν- LV^aRO 18 αὐτίκα LWA O: αὐτίκα δὲ V^aR 19 ἐσπεσόντες LAV^aR: ἐμ- W: εἰς- O 23 κέρα V^aR (cf. 38, 4): κέρατα LWA O 29 τὸ ἄκρον O

τοιγαροῦν πάντοθεν τὰ | νῶτα οἱ Φράγγοι, τῶν μὲν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ
 κέρως τεταγμένων Ῥωμαίων τοὺς ἐκείθεν λυμαιομένων, τῶν δὲ ἐπὶ
 θάτερα τοὺς ἐτέρους. οὕτω τε οἱ ἄτρακτοι παραλλὰς ἐς τάναντία φερόμε-
 νοι καὶ ἅπαν τὸ παρεμπύπτον διαφθείροντες ἐλάνθανον, οὔτε φυλάξασθαι
 5 τῶν βαρβάρων οἶων τε γιγνομένων οὔτε ὅθεν βάλλονται σαφῶς ἐπι-
 σκοπούντων. 5 ἀντιμέτωποι γὰρ τοῖς Ῥωμαίοις ἐστῶτες καὶ ἐς μόνον
 τὸ καθ' αὐτοὺς ὡς ἕκαστοι ἀποβλέποντες καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἔμπροσθεν
 ὀπλίτας ἐκ χειρὸς διαμαχόμενοι, τοὺς δὲ ἵπποτοξότας ὡς δὴ ὀπισθεν
 τεταγμένους οὐ μάλα ὀρῶντες τὰ τε στέρνα οὐ βαλλόμενοι, ἀλλὰ τὰ
 10 νῶτα, οὐκ εἶχον διαγιγνώσκειν οὔπερ ἐτύγχανον ὄντες κακοῦ. 6 τοῖς
 δὲ πλείστοις οὐδὲ τοῦ διαπορεῖν καὶ ἀμφιγνοῆσαι τὰ ποιούμενα χώρα
 ἐγίγνετο, ἅμα τῇ πληγῇ τῆς τελευτῆς ἐπιφοιτώσης. πιπτόντων γὰρ
 αἰεὶ τῶν ἐκτὸς εὐθύς οἱ ἔνδοθεν ἀνεφαίνοντο, καὶ τούτου θαμὰ γιγνομένου
 διέρρει αὐτοῖς τὰ πλήθη ὡς τάχιστα καὶ ἠφανίζετο καὶ ἐς ὀλιγότητα
 15 ὑπεχώρει. 7 ἐν τούτῳ δὲ Σίνδουάλ τε καὶ οἱ Ἑρουλοὶ πελάσαντες τῇ
 μάχῃ ὑπαντιάζουσι τῶν πολεμίων τοῖς διαπραιωθεῖσι τὴν παράταξιν
 καὶ προαλαμένους. 8 αὐτίκα δὴ οὖν αὐτοῖς ἐς χεῖρας ἐλθόντες ἔργου
 εἶχοντο· οἱ δὲ τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καταπλαγέντες καὶ μᾶλλον ἐνέδραν
 εἶναι τὸ χρῆμα ὑποτοπήσαντες εὐθύς ἐς φυγὴν ἐτράποντο, καταιτιώ-
 20 μενοι τοὺς αὐτομολήσαντας, ὡς δὴ ὑπ' ἐκείνων ἐξηπατημένοι. οἱ δὲ
 ἀμφὶ Σίνδουάλ οὐκ ἀνίσταν, ἀλλ' ἐνέκειντο, ἕως τοὺς μὲν κατεστόρεσαν,
 οἱ δὲ ἐς τὰς τοῦ ποταμοῦ ἐξέπεσον δίνας. 9 οὕτω τε τῶν Ἑρούλων τῷ
 σφετέρῳ χώρῳ ἐγκαταστάντων τὸ τε κένωμα ἐπληροῦτο καὶ ἡ φάλαγξ
 25 μένοι, ἐκτείνοντο πάντοθεν. ἡ τε γὰρ τάξις αὐτοῖς τελεώτατα διελέλυτο
 καὶ χύδην ἐπὶ σφῶς ὑπειλίπτοντο, οὐκ ἔχοντες ὅ τι καὶ γένοιτο. 10 οἱ
 δὲ Ῥωμαῖοι οὐ μόνον τοῖς τόξοις αὐτοὺς διεχρῶντο, ἀλλὰ τὸ τε ὀπλιτικὸν
 καὶ οἱ φιλοὶ ἐπήεσαν, δοράτιά τε ἀκοντίζοντες καὶ τοῖς κοντοῖς διωθού-
 μενοι καὶ ταῖς μαχαίραις κατατέμνοντες, οἳ τε ἵππεῖς ὑπερκερώσεις
 30 ποιούμενοι ὑπεδέχοντο αὐτοὺς εἴσω καὶ ἀπελάμβανον. εἰ δέ τι αὐτῶν
 καὶ διέφυγε τὰ ξίφη, οἱ δὲ τῇ διώξει ἐκβιαζόμενοι ἐς τὸν ποταμὸν κατεφέ-
 ροντο καὶ ὑποβρύχιοι γιγνόμενοι ἔθνησκον· οἰμωγὴ τε ἠκούετο ἅπαν-
 ταχοῦ τῶν βαρβάρων οἰκτρότατα διολλυμένων. 11 αὐτός τε δὴ οὖν

LWA, V^aPR, O

3 οἱ ἄτρακτοι LWA: οἱ ἄτακτοι V^aP (*non ex ordine*) R: οἱ τε ἄτρακτοι O 5
 γεγεννημένων O 6 ἀντιμέτωπα R τοῖς Ῥωμαίοις LV^aRO: τῶν Ῥωμαίων WA
 8 ὀπισθε AR 10 διαγιγνώσκειν L 11 τοῦ LWA: τὸ V^aRO ἀμφιγνοῆσαι
 LWAO: ἀμφγαν- V^aR 12 ἐγίγνετο LA 14 ἠφανίζοντο W 15 ὑπεχώρουν W
 σίνδουάλ LWAO: σίνδουάλ V^aR οἱ om. W 17 προαλαμένους LA: -αλλαμένους
 WR: -αλομένοις V^aO αὐτοῖς om. O 21 ἐκείντο L 24 ξυνεκέκλειστο O: συν-
 rel. 25 διελέυτο, λέ super λύ scr. V^a 26 ὑπειλίπτοντο Di: ὑπελ- LWAO:
 ὑπολ- V^aR 30 ἀπελάμβανον LV^aRO: ὑπ- WA 32 καὶ ὑποβρύχιοι — ἠκούετο
 om. L ἅπανταχοῦ V^aR: πανταχοῦ LWAO

Βουτιλῖνος ὁ στρατηγὸς καὶ ὅλον τὸ στράτευμα πανωλεθρίᾳ ἠφάνιστο, ἐν τοῖς καὶ οἱ τῶν Ἑρούλων πρὸ τῆσδε τῆς συμπλοκῆς μεταβάντες, καὶ οὐδεὶς ὅστις τῶν Γερμανῶν ἐς τὰ πάτρια ἐνόστησεν ἦθη, ὃ τι μὴ πέντε ἄνδρες ὅτῳ δὴ οὖν τρόπῳ διαδεδρακότες. 12 πῶς δὲ οὐκ ἂν εἶη ἀρίδην, ὥς ποινὰς ὑπέσχον τῶν ἀδικημάτων καὶ ὑπερτέρα τις αὐτοὺς μετῆλθεν ἀνάγκη; ὁ μὲν γὰρ μυρίος ἐκείνος ὁμιλος τῶν Φράγγων τε καὶ Ἀλαμανῶν καὶ τῶν ὅσοι δὴ αὐτοῖς τυχὸν ἕτεροι τὸν πόλεμον ξυνδιήνεγκαν, ἄρδην ἀνῆρπαστο, μόνοι δὲ ὀγδοήκοντα τῶν Ῥωμαίων ἄνδρες ἀπέθανον, οἱ δὲ ἐτύγχανον ὑποδεξάμενοι τὴν πρώτην ἐμβολὴν τῶν πολεμίων. 13 ἥρ-
 10 στευσαν δὲ ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ τῶν μὲν Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων σχεδόν τι ἅπαντες, βαρβάρων δὲ τῶν ξυστρατευομένων Ἀλίγερος ὁ Γότθος (παρῆν γὰρ καὶ ὅς ἐν τῇ μάχῃ) Σίνδουάλ τε ὁ τῶν Ἑρούλων στρατηγός, καὶ οὐδὲν τι ἔλαττον ἔσχε τῶν ἄλλων. ἅπαντες δὲ τὸν Ναρσῆν ἐν ἐπαίνῳ ἐποιοῦντο καὶ ἀπεθαύμαζον, ὥς τῇ ἐκείνου προμηθείᾳ ἐπὶ μέγα δόξης
 15 χωρήσαντες.

10. Νίκη γὰρ οὕτω λαμπρὰ καὶ διαφανὴς καὶ ἐς τόδε ὑπερβολῆς προελθοῦσα οὐ ῥαδίως, οἶμαι, ἀνὰ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἐτέρῳ τῷ ξυνηνέχθη. εἰ δὲ που ἄρα καὶ ἕτεροι πρότερον παραπλήσια τοῖς Φράγγοις πεπόνθασιν, ἀλλ' εὖροις γε ἂν καὶ ἐκείνους ἀδικίας ἕκατι διαφθαρέν-
 20 τας. 2 Δᾶτις μὲν γὰρ πάλαι ὁ Δαρείου σατράπης ἅμα στρατεύματι Περσικῷ Μαραθῶνᾳδε ἀφιγμένος καταστρέψασθαι τὴν Ἀττικὴν ᾤετο χρῆναι καὶ μὲν δὴ καὶ ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα. αἰτία δὲ ἦν τῆς ἐφόδου ὅσιον μὲν οὐδὲν οὐδὲ δίκαιον, ὅτι δὲ βασιλέα Δαρείον, ὥς ἔοικε, τὸ τῆς Ἀσίας μέγεθος οὐκ ἐχώρει, ἀλλὰ δεινὰ ἐποιεῖτο, εἰ μὴ χειρώσοιτο καὶ
 25 τὴν Εὐρώπην. 3 ταῦτά τοι καὶ ἡσσῶντο ἀνὰ κράτος ὑπὸ Μιλτιάδου οἱ Μῆδοι. τοσοῦτοι γὰρ αὐτῶν ἐν τῷδε | τῷ ἔργῳ ἀνῆρηνται, ὥστε ἀμέλει πρὸ τῆς μάχης τοὺς Ἀθηναίους (λέγεται γὰρ οὕτω) χιμάρους ἰσαριθμούς τῶν ἀπολουμένων δυσμενῶν τῇ Ἀρτέμιδι θύσειν ἀπειλή-
 30 σαντας ἐς τοσοῦτον ἴλεω ἐντυχεῖν τῇ Ἀγροτέρᾳ καὶ ἀπόνασθαι τῆς εὐ-
 4 θηρίας, ἐς ὅσον μὴ οἷους τε γενέσθαι τὸ χαριστήριον ἀποτίσαι, ἀλλ' ἐπιλιπεῖν θυομένας ἔτι τὰς αἴγας καὶ πρὸς ἀντίδοσιν μὴ διαρκέσαι. 4 Ζέρξης δὲ ἐκεῖνος ὁ πᾶν καὶ τὰ τοῦ Ζέρξου θαύματα τῷ ἄρα γε τρόπῳ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων νενίκηται ἢ ὅτι ὁ μὲν ἀλαζών τε ἦν καὶ ἀτάσθαλος καὶ καταδουλωσόμενος ἦει τοὺς οὐδὲν ἡδικοκότας μόνῳ τε τῷ πλήθει πί-

27 cf. Plut. De Herod. malign. 862 B

LWA, V^aPR, O

2 συμπλοκῆς LWAO: συμ- V^aR 4 εἶη LWAO: om. V^aR 8 ἄνδρες om. A
 17 χρόνον om. A 18 τοῖς φράγγοις AV^aPRO: om. LW 19 καὶ LWAO: om. V^aPR 22 καὶ ante ἅπασαν om. V^a αἰτία LAO: αἰτίον W: αἰτίαν V^aR 23 οὐδὲν V^aRO: om. LWA 24 δεινὸν W εἰ om. W 27 χιμάρους LWA (ita Plut.; v. supra): χιμάρας V^a: χιμαίρας RO 28 τῇ om. L 30 ἀλλ' LWAO: om. V^aR 34 μὴδὲν A

συνος καὶ τῇ τῶν ὅπλων παρασκευῇ εὐβουλία οὐ μάλα ἐχρήτο, οἱ δὲ
 οἷα γε δρῶντες ὑπὲρ τῆς σφετέρας ἐλευθερίας ἡμύνοντο, οὐδὲν αὐτοῖς
 τῶν ἐς δύναμιν παρεμένον, ἀλλὰ βουλευόμενοι τε τὰ δέοντα καὶ ἐπιτε-
 5 λούντες; 5 τὰ δὲ Γυλίππου τρόπαια τοῦ Σπαρτιάτου τὴν τε Νικίου
 καὶ Δημοσθένους κατάλυσιν καὶ ἅπαντα τὰ ἐν Συρακούσαις κακὰ μὴν
 ἄλλοθεν εὖροι τις ἂν γεγεννημένα ἢ ἐξ ἀνοίας τε καὶ ἀδικίας; τί γὰρ
 ἡβούλοντο οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἐπὶ θύραις πολεμίους ἀφέντες, οἱ δὲ ὡς
 πορρωτάτω ἐπιστρατεύειν καὶ λυμαίνεσθαι τῇ Σικελίᾳ; 6 πολλὰ μὲν
 οὖν καὶ ἕτερα ἔχοι τις ἂν ἀπαριθμῆσθαι ἀφροσύνης τε καὶ ἀδικίας τοιάδε
 10 κήματα καὶ ὅπως σίνονται τοὺς χρωμένους, πλὴν ἀλλὰ καὶ ταῦτα
 ἡγοῦμαι ἀποχρώντως | ἐν τῷ παρόντι εἰρῆσθαι. 7 Τότε δὲ οἱ Ῥω-
 μαῖοι, (ἐς γὰρ τὰ πρότερα αὖθις ἰτέον) τοὺς μὲν σφετέρους νεκρούς, ἢ
 νενόμισται, καταχώσαντες, τοὺς δὲ τῶν πολεμίων σκυλεύσαντες, μέγα
 τι χρῆμα ἤθροισαν ὅπλων, καταστρεψάμενοι δὲ αὐτῶν καὶ τὸ χαρά-
 15 κωμα καὶ ἅπαντα διαρπάσαντες, οὕτω δὴ τῇ λείᾳ σεσαγμένοι, παια-
 νίζοντές τε καὶ στεφανηφοροῦντες καὶ τὸν στρατηγὸν ἐν κόσμῳ προ-
 ηγούμενοι, ἐς τὴν Ῥώμην ἐπανῆλθον. 8 ἦν δὲ ἰδεῖν ἐπὶ πολὺ τὰ ἀμφὶ
 Καπύην ἅπαντα πεδία τῷ λύθρῳ περιρρέοντα καὶ ὑπερχειλῇ τὸν ποτα-
 μὸν τῷ ὑπερπεπλησθαι σωμάτων. ἐμοὶ δὲ τις τῶν ἐπιχωρίων καὶ ἐλεγείῳ
 20 τι ἔφη ἐς κύρβιν τινὰ λιθίνην ὑπὸ τοῦ γεγράφθαι ἀμφὶ τὰς ὄχθας τοῦ
 ποταμοῦ ἰδρυμένην, ὧδέ πως ἔχον·

Ῥεῖθρα Κασουλίνου ποταμοῦ βεβαρημένα νεκροῖς

Δέξατο Τυρσηνῆς ἡϊόνος κροκάλη,

Ἡνίκα Φραγγικά φῦλα κατέκτανεν Αὔσονις αἰχμή,

Ὅππότε δαιλαίῳ πείθετο Βουτιλίνῳ.

*Ὀλβιον ἅ τότε χεῦμα, καὶ ἔσσεται ἄντι τροπαίου

Αἵματι βαρβαρικῷ δηρὸν ἐρευθόμενον. |

LWA, V^aPR, O 15 οὕτω — σεσαγμένοι S s. v. σεσαγμένην 19 ἐμοὶ — 55,4
 C^b 22—27 apud Constantin. Porphyrog. De themat. occident. 11, vol. 3 p. 61
 Bonn. = p. 9 Tafel (Tub. 1846). Cf. Th. Preger, Inscriptiones graecae metr., 1901,
 nr. 282

3 τε om. W 6 ἂν om. L 7 οἱ LWA: om. V^aRO θύρας O οὐδὲ
 pro οἱ δὲ L 10 κήματα V^aP (*origines*) RO: νοήματα L: νοσή- W: νοή-, σ super
 o scr. A ut videtur 12 πρότερα WAV^aRO (cf. 151,19): -ρον L 13 δὲ om. L
 14 καὶ om. A 15 σεσαγμένοι L γρ' img. P (*onusti*) S: σεσαγνηνευμένοι LAV^aRO:
 σεσαγνδευ- W παιανίζοντες LAV^aR: παιων- WO 18 Καπύην Nieb (cf. 45,3):
 κάπουαν LAV^aRO: καπιπούην W 19 ὑπερπεπλησθαι P (*ultra quam ferre posset*)
 R: ὑπὲρ πλησθαι V^a: ὑποπεπλησθαι LWAO 20 τι om. O ἀμφὶ τὰς LWAO^b:
 ὑπὸ τὰς V^aP (*sub*) R 21 πως V^aROC^b: πη LWA 22 κασουλίνου LAOC^b
 Const. Porph.: κασσ- W: καυσ- V^aR 24 αὔσονις LWAO^b Const. Porph.: αὔσογις
 V^a: *Ausonius* P: αὔσόγις R 25 δαιλαίων C^b 26 ὄλβιον ἅ τότε Key: ὄλβι spat.
 τότε LA: ὄλβιον ἀνὰ τότε W: ὄλβιον αὖ τότε V^aP (*etiam*) RC^b: ὄλβιον νᾶ τότε O:
 ὄλβιον ἂν τότε Const. Porph. ῥεῦμα codd. Const. Porph.

9 τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἐπίγραμμα, εἴτε ὡς ἀληθῶς ἐγκεχάρακται τῷ λίθῳ
εἴτε καὶ ἄλλως ᾄδόμενον ἐς ἐμὲ ἵκετο, οὐδὲν οἶμαι τὸ κωλύον ἐνθάδε
ἀναγεγράφθαι. ἴσως γὰρ καὶ ἐς μαρτύριον οὐκ ἄχαρι ἂν εἴη τῶν ἐν τῇδε
τῇ συμπλοκῇ γεγεννημένων.

5 11. Ἐν τούτῳ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἡγγέλλετο καὶ τὰ ἐν Βενετίᾳ ἐπὶ
Λευθαρίῳ τε καὶ τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ἅπασιν ξυνενεχθέντα. τότε δὴ οὖν καὶ
μᾶλλον οἷ τε ἀστοὶ καὶ τὰ στρατεύματα χορείας ἐτέλουν καὶ πανηγύρεις,
ὡς οὐδὲν ἔτι αὐτοῖς ἀντίξουν προσγενησόμενον, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ τὸ λοιπὸν
βιοτεύουσιν. τῶν γὰρ ἐμβαλόντων ἐς τὴν Ἰταλίαν πολεμίων οὕτω δὴ
10 ἅπανταχοῦ διολωλότων οὐκ ᾤοντο ἄλλους ἐπιβήσεσθαι. 2 καὶ ταῦτα
μὲν τὸ πλῆθος διανοεῖτο, οἷα οὐ τῶν ἀκριβῶν στοχάζεσθαι πεφυκότες,
ἀλλ' ἐς ῥαστώνην ἐμβεβλημένοι καὶ πρὸς τὸ ἡδόμενον τῆς γνώμης
ἅπαντα κρίνοντες. 3 τῷ δὲ Ναρσῇ ὁρθῶς ἕκαστα διασκοποῦντι ἀκο-
λασία ἐδόκει τὸ χρῆμα καὶ παραφροσύνη, εἴ γε ᾤοντο μηκέτι ἔξιν
15 ἀνάγκην ἐτέρους ὑποδύεσθαι πόνους, ἀλλὰ χρῆναι μᾶλλον ἐς τὸ τρυφε-
ρότερον τῆς διαίτης ἐς αἰεὶ μεταβεβλησθαι. ἐλείπετο γάρ, οἶμαι, αὐτοῖς ὑπὸ
ἀβελτερίας τὰς ἀσπίδας τυχὸν καὶ τὰ κράνη ἀμφορέως οἶνον ἢ καὶ
βαρβίτου ἀποδόσθαι, οὕτω περιττὰ τὸ λοιπὸν καὶ ἀνόνητα ἡγοῦντο
τὰ ὅπλα. 4 ὁ δὲ στρατηγὸς τὰ εἰκότα διεγίνωσκεν, ὡς ἄρα καὶ αὐθις
20 πόλεμοι ἔσονται Φραγκικοί, καὶ ἐδεδίδε, μὴ ποτε οἱ Ῥωμαῖοι ἐς τὸ ἀβρο-
δαίτον τραπέντες τὰ φρονήματα διαφθαρεῖεν, εἴτα εἰ παρατάξεως ἐπέλ-
θοι καιρὸς, οἱ δὲ ὄκνῳ εἴκοντες ἀπαγορεύσαιεν τοῖς κινδύνοις. 5 καὶ
ἴσως ἂν οὐ πολλῶ ὕστερον καὶ τότε ξυνέβη, εἰ μὴ θᾶπτον δεῖν ὥρῃ
συγκαλεσάμενος τὰ στρατεύματα καὶ παραίνεσιν προσάγων ἀρίστην ἐς
25 τὸ σῶφρόν τε καὶ ἀνδρεῖον τὰς γνώμας μετάγειν καὶ ὑποτέμνεσθαι τὸ
ὑπερβάλλον τῆς μεγαλαυχίας. οὕτω δὴ οὖν ἁπάντων συνηθοισμένων
παρελθὼν ἐς μέσους ἔλεξε τοιάδε.

12. „Τοὺς μὲν ἀθρόον καὶ οὐ πάλαι συμβὰν εὐτυχίας τινὸς μετασχόν-
τας οὐκ ἀπείκως οἶμαι πρὸς ἀπειροκαλίαν ἐκκλίνειν καὶ τῷ ἀσυνήθει
30 καταπεπληῆχθαι, μάλιστα ἡνίκα τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καὶ τὸ παρ' ἀξίαν
προσῇ. 2 ὑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες, ποῖαν ἂν καὶ προβάλαισθε σκῆψιν, ἣν
τις ὑμᾶς τῆς μεταβολῆς αἰτιῶτο; πότερον ὡς νῦν ἐγεύσασθε νίκης, οὐ

LWA, V^aPR, O 1—4 C^b

3 οὐκ ἄχαρι om. A 5 δὴ pro δὲ W 9 ἐς LO: εἰς WAV^aR τὴν om. W
10 ἄλλους LWAO: ἄλλα V^a: *nilhil his esset hostile de caetero occurrentum* P: ἄλλα R
12 τε post ἐς add. A ἐμβεβλημένοι LWAP (*involuti*) O: ἐκβ- V^aR 17 ἀβελτερίας
L: -τηρίας rel. ἡ καὶ βαρβίτου V^aR: καὶ β. LWA: om. P: ἡ β. O 19 τῶν
εἰκότων L διεγίνωσκεν AV^aR: -γίν- LO: διέγνωσεν W 21 εἰ LWAP (*si*):
om. V^aRO 24 τὸ στράτευμα O 27 ἐς LWAR: εἰς V^aO μέσους LWAV^aO (cf.
93, 28): μέσον R 29 τῷ ἀσυνήθει LWAO: ἐν τῷ ἀσ- V^aR 31 σκῆψιν R

- πρότερον εἰωθότες; ἀλλ' ὑμεῖς οἱ Τωτίλαν τε καὶ Τείαν καὶ ἅπαν τὸ
 Γοτθικὸν ἔθνος ἐκποδῶν ποιησάμενοι· ἀλλ' ὥς μείζονος ἢ καθ' ὑμᾶς
 αὐτοὺς πειράσθε τῆς τύχης; καὶ ποῖον ἂν μέγεθος εὐδαιμονίας τῇ τῶν
 5 Ῥωμαίων δόξῃ συμμετρηθεῖ; συγγενὲς γὰρ ἡμῖν καὶ πάτριον κρατεῖν
 αἰετῶν πολεμίων. 3 καὶ τοῖνυν κρατεῖτε καὶ οὔτε μειόνων ἢ καθ' ὅσον
 νικᾶτε ἄξιοι καθεστήκατε οὔτε τοῦ προσήκοντος καταδεεστέραν παρ-
 ἔχεσθε τὴν πείραν· μέτεστι δὲ τούτων ὑμῖν οὐκ ἐκ ῥαστώνης τε καὶ
 ἡδυπαθείας, ἀλλ' ἐκ πόνων συχνῶν καὶ ἰδρώτων καὶ τῆς τῶν κινδύνων
 μελέτης. 4 οὐκοῦν χρεὼν ὑμᾶς καὶ νῦν ἐμμένειν τοῖς προεγνωσμένοις
 10 καὶ μὴ μόνον ἡδεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ μέλλοντος πέρι, ὅπως
 ὁμοιον ἔσται, σκοπεῖν. τοῖς γὰρ μὴ ταῦτα λογιζομένοις οὐ μόνιμα τὰ τῆς
 εὐπραγίας, ἀλλὰ πρὸς τούναντίον ὥς τὰ πολλὰ μεταχωροῦσιν αἱ τύχαι.
 5 καὶ τεκμήριον ἔστω σαφὲς τόδε τὸ τῶν Φράγγων πάθος, ἐφ' ᾧ νῦν
 ὑμεῖς δικαίως αὐχεῖτε. εὖ γὰρ αὐτοῖς τέως τῶν πραγμάτων ἐχόντων,
 15 οἱ δὲ πρὸς ἀλαζονεῖαν τραπέντες πόλεμον ἤραντο καθ' ἡμῶν, οὐ προορώ-
 μενοι τὸ σφαλερὸν τῆς ἐλπίδος. ἀπολώλασι τοιγαροῦν ἅπαντες τῇ σφῶν
 αὐτῶν ἀβουλίᾳ μᾶλλον ἢ τοῖς ἡμῶν ὅπλοις. 6 αἰσχρὸν τοῖνυν ὑμᾶς,
 ὦ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, ταῦτο παθεῖν τοῖς βαρβάροις καὶ μὴ τοσοῦτον ταῖς
 γνώμαις αὐτῶν περιεῖναι, ὅποσον τῇ ῥώμῃ. μηδὲ γὰρ οἰέσθω τις ὑμῶν,
 20 ὡς οὐδὲν ἔτι πολέμιον ἔσται, ἁπάντων δῆθεν τῶν δυσμενῶν διαφθα-
 ρέντων. καίτοι εἰ καὶ τοῦτο βεβαίως προσῇ, ἀλλ' οὐδ' ὥς ὑμῖν μετα-
 θετέον τοὺς τρόπους οὐδὲ τοῦ πρέποντος ἀφεκτέον. 7 οὐ μὴν οὐδὲ
 ξυμβαίνουσιν εὖροι τις ἂν τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν ταῖς ὑμετέραις
 ἐννοίαις. οἱ γὰρ Φράγγοι πολυάνθρωπόν τι | γένος καὶ μέγιστον καὶ
 25 λίαν ὀρθῶς τὰ πολέμια ἡσκημένον, ἀπτόμοιρα δὲ τις αὐτῶν οἱ νενικημένοι
 βραχεῖα καὶ ὄση μὴ δέος αὐτοῖς ἐμβαλεῖν, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ πρὸς
 ὀργὴν ἀναστῆσαι. οὐκ οὖν εἰκὸς αὐτοὺς ἡρεμήσειν οὐδὲ καθέξειν ἐν
 ἀπορρήτῳ τὴν ὕβριν, ἀλλὰ πλεῖον στρατῷ καθ' ἡμῶν ἵξουσιν καὶ οὐκ
 ἐξ μακρὰν ἀναμαχοῦνται. 8 νῦν οὖν ὑμεῖς, εἰ δοκεῖ, παρέντες τὴν
 30 ῥαθυμίαν ἀνανεώσασθε τὸ φιλοκίνδυνον πλεον ἢ πρότερον, ὅσω καὶ
 μείζονα τῶν φθασάντων τὰ ἐσόμενα προσδοκητέον. 9 οὕτω γὰρ ὑμῶν
 διατελούντων, εἰ μὲν ὡς τάχιστα παρείη, καὶ δὴ παρσκευασμένοις ὑμῖν
 προσβαλοῦσι καὶ οἷοις μελλήσεως μὴ προσδεῖσθαι. εἰ δὲ καὶ παντάπασιν

LWA, V^aPR, O

1 τε LWA: om. V^aRO 2 ὑμᾶς LWA: ἡμᾶς V^aRO 4 ἡμῖν WAV^aPR: ὑμῖν
 LO 5 μειόνων LWA: μείων V^aP (minus) RO 9 προεγνωσμένοις LAV^aP (quibus
 antea insuevistis) O: προεγνωμ- W: συνεγνωσμ- R 13 ἐφ' ᾧ LWAO: ἐφ' ᾧ
 V^aP (quibus devictis) R 15 ἤραντο W 17 ἡμῶν LV^aPR: ὑμῶν WAO 20
 ἔτι LWAP (?imposterum) O: ὅ τι V^a: ἡ τι R 21 ὑμῖν LWAO: ἡμῖν V^aR: om. P
 23 ξυμβαίνουσιν O: συμ- LAV^aR: σημαίνουσιν W ἡμετέραις W 25 ad πολέμια
 cf. 65, 10 ἡ νενικημένη A 26 αὐτοῖς om. W 27 οὐδὲ καθέξειν om. O 28
 ὑμῶν L 30 ὅσω LWAO: ὅσον V^aR 32 παρσκευασμένοις LAV^aO: παρασκ-
 WR ὑμῖν LAV^aRO: ἡμῖν W: om. P

ἐνδοῖεν, (εἰρήσθω γὰρ ἄμφω) ἀλλὰ τό γε ὑμέτερον ἐν ἀσφαλεῖ κείσεται καὶ τὰ κράτιστα δόξοιτε ἂν βεβουλεῦσθαι.” 10 Τοιαῦτα τοῦ Ναρσοῦ παραινέσαντος αἰδῶς ἅπαντα κατέιχε τὸν στρατὸν μεταμέλον αὐτοῖς τῆς παροινίας. καὶ οἱ μὲν τὸ ἐκμελές τε καὶ ἀκολασταῖνον τῆς γνώμης 5 ἀποβαλόντες ἐς τὰ πάτρια ἦθη μετεκοσμοῦντο.

13. Ἀποδασμὸς δὲ τῶν Γότθων ἐς ἑπτακισχιλίους ἄνδρας μαχίμους ἀποκεκριμένοι, οἱ δὴ ἐτύγχανον πολλαχοῦ τοῖς Φράγγοις προσβεβηθη-
κότες, λογιζόμενοι ὥς οὐκ ἀνήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλ’ ἤδη καὶ τοῖς οὐκ ἐς μακρὰν ἐπιπεσοῦνται, αὐτίκα οἱ γε ἐς Κάμπυας τὸ φρούριον
10 ἀνεχώρουν. 2 βέβαιον γὰρ ἐπιεικῶς ἦν καὶ ἐρυμνότατον τὸ χωρίον τῷ ἐν ὄρει κεῖσθαι ἀνάντει καὶ πρὸς αὐτῇ δὴ πού τῇ ἀκρωνυχίᾳ πέτρας τε ἀποτόμους πάντοθεν ἀνέχειν καὶ παρατετάσθαι, ὥς μὴ πολεμίοις εὐέροdon εἶναι. ἐνταῦθα δὴ οὖν οἶδε οἱ Γότθοι ξυνειλεγμένοι ὦντο ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἔσεσθαι καὶ προσχωρεῖν τοῖς Ῥωμαίοις οὐ τι μάλα ἡβού-
15 λοντο, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ παντὶ σθένει ἀντιτετάξεσθαι, ἦν τις ἐπ’ αὐτοὺς ἴοι. 3 ἐξώτρυνε γὰρ αὐτοὺς ἐς τοῦτο καὶ ἀνεκίνει ἀνὴρ βάρβαρος, ὃς δὴ σφῶν καὶ ἡγεῖτο, Ῥάγναρις ὄνομα, καίτοι οὐχ ὁμογενὴς αὐτοῖς ὑπῆρχεν οὐδὲ ὁμόφυλος. ἦν γὰρ ἐκεῖνος ἐκ τῶν Βιτγόρων καλουμένων (Οὔννικὸν δὲ τὸ ἔθνος οἱ Βίτγορες), ἀλλὰ τῷ δεινὸς ἐς τὰ μάλιστα εἶναι
20 καὶ πανουργότατος καὶ οἷος ὅτῳ δὴ τρόπῳ δύναμιν ἑαυτῷ περιβάλ- λεσθαι, ἐκράτει τε τοῦ ὁμίλου καὶ ἀναμαχεῖσθαι διανοεῖτο, ὥς ἂν ἐνθέν- δε καὶ μᾶλλον ἀρίδης γένοιτο. 4 εὐθύς δὴ οὖν ὁ Ναρσῆς ἅπαντι τῷ στρατῷ ἐπ’ αὐτοὺς ἐχώρει, καὶ εἶτα ἐπειδὴ αὐτῷ οὐχ οἷόν τε ἦν ἐξ ἐπιδρομῆς τῷ φρουρίῳ πελάζειν καὶ ἐν δυσχωρίᾳ διακινδυνεύειν, ὃ δὲ ἐς
25 πολιορκίαν καθίστατο καὶ πάντοθεν ἐφρούρει, ὥς μηδὲν ὀτιοῦν τοῖς ἔνδον ἐσκομίζοιτο μηδέ γε ἐκεῖνοι ἀδεῶς ἢ βούλοιντο ἵοιν. 5 ἀλλὰ γὰρ ἐν τοῖσδε οὐ μάλα οἱ βάρβαροι ἐπημαίνοντο. ἀφθονία γὰρ πλείστη ὅση τῶν ἀναγκαίων ἐχρῶντο, ἐπεὶ περ αὐτοῖς ἤδη ἅπαντά τε τὰ ἐπιτήδεια καὶ | τῶν κτημάτων τὰ τιμαλφέστατα ἐν τῷδε τῷ φρουρίῳ, ὥς ἁλῶναί
30 γε αὐτὸ οὐκ ἐνόν, ἐσενήνεκτο. 6 ἀσχάλλοντες δὲ ὁμῶς ἐπὶ τῇ τῶν Ῥωμαίων προσκαθεδρίᾳ καὶ αἰσχρὸν ἡγούμενοι, εἰ μέλλοιεν οὕτω δὴ ἐπὶ πολὺ ἐν περιβόλῳ μετρίῳ ξυνειληφθαι καὶ ἐγκατείργεσθαι, ἐκδρομάς

LWA, V^aPR, O

1 ὑμέτερον LAV^aRO: ἡμ- WP ἀσφαλεία O 7 ἀποκεκριμένοι V^aR (cf. 107,9): -vos LWAO πολλαχῇ W 8 οἱ LWA: om. V^aRO τοῖς libri: αὐτοῖς Herw 9 εἰς μακρὰν W κάμπυας LWAOR: -αν V^a: *Capsum* P 13 συνειλεγ-
μένοι L 17 γὰρ ante ὄνομα add. LA 18 βιτγόρων LWA (cf. *Bittugures* Jor-
dan. Get. 128, 23 Mommsen): βιττόρων V^aRO: *qui brito esset* P 19 βίτγορες
LWA: βίττορες V^aRO: *britones* P 20 περιβαλέσθαι A 25 ὀτιοῦν om. O 26
ἐσκομίζοιτο O: εἰς- rel. 27 ἀφθονία — ἐχρῶντο LWAO: om. V^aPR 28 ἡδη om.
L 29 ὥς — ἐνόν om. P 30 ἐσενήνεκτο LWA: εἰς- V^aRO 32 ἐπὶ πολὺ
om. W ἐγκατείργεσθαι O

μὲν κατὰ τῶν ἀντιπάλων θαμὰ ἐποιοῦντο, εἴ πως ἂν αὐτοὺς ἐνθένδε ἀπώσασθαι δυνηθεῖεν, οὐδὲν δὲ ὅ τι καὶ μνήμης ἄξιον ἔπρασσον.

14. Ἐν τούτοις δὲ τοῦ χειμῶνος τριβέντος ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ ἐς λόγους ἔλθειν τῷ Нарсῇ ὁ Ῥάγναρις τῶν παρόντων πέρι χρήναι
 5 ὤρήθη. καὶ οὖν ἐπιτετραμμένον αὐτῷ παρῆν ἅμα ὀλίγοις ἐν μεταίχμιῳ
 ξυνηλθέτην τε ἄμφω ἐς ταῦτο καὶ πολλὰ ἄττα διελεγέσθην. 2 ἰδὼν δὲ
 ὁ Нарсῆς τὸν Ῥάγναριν ἐς ἀλαζονείαν ἡρμένον καὶ πλείστην χρώμενον
 μεγαληγορίᾳ, ὥς μειζόνων τε ἢ κατ' αὐτὸν ἐφίεσθαι κάκ τοῦ ὑπερτέ-
 10 ρου ἐπικομπάζειν, διέλυσεν αὐτίκα τὴν ξυνουσίαν καὶ ἀπηγόρευε τῇ
 συμβάσει καὶ ἀπέπεμπέ γε αὐτὸν αὐθις ἐς τοῦπίσω ἄπρακτον ἐπὶ τοῖς
 προτέροις μενοῦντα. 3 ὁ δὲ ἐπειδὴ ἐν τῷ λόφῳ ἐγεγόνει καὶ ἤδη οὐ
 πόρρω τοῦ τείχους ἀφίκτο, χαλεπαίνων ὅτι δὴ αὐτῷ οὐδὲν ὅτιοῦν τῶν
 ἐλπιισθέντων ἀπέβη, ἐντείνει ἡρέμα λαθραίως τὸ τόξον, καὶ εἴτα ἀθρόον
 μεταστραφεὶς ἀφίησι βέλος ἰθὺ τοῦ Нарсоῦ, διήμαρτε δὲ τοῦ σκοποῦ.
 15 ἐτέρῳθι γάρ που ἀπέπτη ὁ ἄτρακτος καὶ κατέπεσεν οὐδένα σινάμενος.
 4 μετῆλθε δὲ ὁμως ἡ δίκη εὐθύς τὴν τοῦ βαρβάρου παρανομίαν. οἱ γὰρ
 ἀμφὶ τὸν Нарсῆν δορυφόροι ἐν ὀργῇ τὸ ἐκείνου ποιησάμενοι θράσος
 ἐπιτοξάζονται εἰς αὐτόν, καὶ πλήττεται καιρίαν ὁ δειλαιοσ. πῶς γὰρ
 οὐκ ἤμελλεν, ἄδικόν τι καὶ ἀγεννὲς ἐγχείρημα δράσας; καὶ μόλις μὲν αὐτόν
 20 οἱ ὁπαδοὶ φοράδην εἴσω τοῦ περιβόλου διακομίζουσιν. 5 ἡμέρας δὲ
 δύο ἀρκέσας ἀκλεῶς ἀπεβίω, καὶ τὰ τῆς ἀπιστίας αὐτῷ καὶ παροινίας
 ἐς τότε κακοῦ ἔτελεύτα. 6 ἐκείνου δὲ διαφθαρέντος αὐτίκα οἱ Γότθοι, οὐ
 γὰρ ἀντέχειν ἔτι τῇ πολιορκίᾳ οἰοί τε εἶναι ἡγοῦντο, ἐδέοντο τοῦ Нарсоῦ
 τὰ πιστὰ σφίσι παρασχέσθαι, ὥς τοῦ ζῆν αὐτοὺς οὐκ ἀφαιρήσει. ὁ δὲ
 25 καὶ τάχιστα ὁμωμοσμένον, σφᾶς τε αὐτοὺς ἐκείνοι καὶ τὸ φρούριον
 παρέδωσαν. 7 Нарсῆς δὲ ἀπέκτεινε μὲν οὐδένα τῷ ταῦτα τε ὁμωμοκέναι
 καὶ ἄλλως οὐχ ὅσιον εἶναι τοὺς ἡσσημένους ὠμότατα διαχειρίζεσθαι, ὥς
 ἂν δὲ μὴ αὐθις νεωτερίσαιεν, ἅπαντας ὥς βασιλέα ἐς τὸ Буζάντιον
 ἔστειλεν. 8 Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, Θεудίβαλδος τὸ μειράκιον, ὃς

3 ver est a. 555

LWA, V^aPR, O

1 εἴ πως LAV^aP (si) RO: ὅπως W 2 δὲ om. A 3 τούτοις V^aRO: τούτῳ
 LWA 6 τε V^aRO: δὲ LWA 8 κατοῦ ὦν ὑπερτέρων (in exemplari erat κάκτοῦ
 [ὦν super οὐ scr.] υπερτέρων) W 9 ἀπηγόρευε LAO: -ευσε WV^aR 10 ἀπέπεμπεν
 αὐτόν A 12 καὶ post ἀφίκτο add. W 15 ἀπέπτη V^aRO: ἀπέβη LWA κατ-
 ἔπεσεν LWAO: κατέπαυσεν V^aR: om. P οὐδὲν W 16 ἡ δίκη εὐθύς V^aRO: εὐθύς
 ἢ δ. LA: εὐθύς om. W 18 καὶ ante πῶς add. W 19 ἔμελλεν W 23 ἔτι V^aP
 (de caetero) RO: ἐπὶ LWA 24 παρασχέσθαι LA: παρέχεσθαι WV^aRO ἀφαι-
 ρήσει LAO: ἐφ- W: ἀφαιρήσειν V^aR 25 ὁμωμοσμένον LWAO: ὠμοσμένους V^a:
 -νως R ἐκείνοι V^aRO: om. LWA 28 δὲ supra lin. A μὴ WV^aRO: μὴ δὲ LA
 ἐς LWAO: εἰς V^aR

δὴ τῶν προσοικούντων τὴν Ἰταλίαν Φράγγων ἐκράτει, ἥπερ μοι εἴρηται πρότερον, οὗτος δὲ οἰκτρότατα ἤδη ἐτεθνήκει τῇ νόσῳ περιτακεῖς τῇ συντροφῳ. ἐπεὶ δὲ Χιλδίβερτόν τε καὶ Χλωθάριον, ὡς δὴ καὶ τῷ γένει ἐγγυτάτους, ἐπὶ τὸν κλῆρον τοῦ παιδὸς ὁ νόμος ἐκάλει, αὐτίκα ἔρις
 5 αὐτοῖς ἐνέπεσε δεινὴ καὶ οἷα μικροῦ δεῖν τῷ παντὶ | λυμῆνασθαι γένει.
 9 Χιλδίβερτος μὲν γὰρ γηραιὸς ἤδη ὑπῆρχε καὶ πόρρω που ἦκων τῆς ἡλικίας καὶ πρὸς γε ἀσθενεῖα εἶχετο πολλῇ, ὡς συνεσκληκέναι οἱ ἅπαν καὶ διατετῆχθαι τὸ σῶμα· παῖδες τε αὐτῷ ἄρρενες οὐκ ἦσαν οἱ τὴν ἀρχὴν διαδεξόμενοι, ἀλλ' ἐν θυγατράσιν ἐκληρονομεῖτο. 10 Χλωθάριος
 10 δὲ ῥωμαλέος ἦν ἔτι καὶ οὕτω λίαν ἐγεγηράκει, πλὴν ὅσον ἐς πρώτην ῥυτίδα, υἱοὺς τε εἶχε τέτταρας, βούπαιδας ἤδη καὶ θαρραλέους καὶ πρὸς τὸ ἐνεργὸν ὠρμημένους. τοιγάρτοι οὐ μεθεκτέα ἔφασκε τῷ ἀδελφῷ τῶν Θευδιβάλδου χρημάτων, ὡς οὐκ ἐς μακρὰν καὶ αὐτῆς δῆπου τῆς Χιλδί-
 15 βέρτου βασιλείας ἐς αὐτὸν τε καὶ τοὺς οἰκείους παῖδας μεταπεσευμένῃς.
 15 11 καὶ τοίνυν οὐ διήμαρτε τῆς ἐλπίδος. ὁ γὰρ πρεσβύτης ἐκὼν ἐνεδίδου τοῦ κλήρου, δεδιώς, οἶμαι, τὴν δύναμιν τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀπαλλαξείων τῆς ἐς αὐτὸν δυσμενείας. ὀλίγῳ τε ὕστερον αὐτὸς μὲν ἀπεβίω, ἅπαν δὲ τὸ τῶν Φράγγων κράτος ἐς μόνον Χλωθάριον κατερρύη. ἐν τοῖσδε μὲν τὰ Ἰταλιωτῶν καὶ Φράγγων πράγματα ἐχώρει.

20 15. Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, θέρους ὥρα, ἔσεισε μέγα ἐν τε Βυζαν-
 τίῳ καὶ πολλαχοῦ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ὡς καὶ πόλεις συχνάς, νησιωτι-
 κάς τε καὶ ἡπειρωτίδας, ἀθρόον ἀνατραπῆναι καὶ ἄρδην τοὺς οἰκήτορας διαφθεῖραι. 2 Βηρυτὸς γοῦν ἡ καλλίστη, τὸ Φοινίκων τέως ἐγκαλ-
 λώπισμα, τότε δὴ ἀπηγλαΐσθη ἅπασα, καὶ κατέρριπτο τὰ κλεινὰ ἐκεῖνα
 25 καὶ περιλάλητα τῆς οἰκοδομίας δαιδάλματα, ὡς μηδὲν ὅτιοῦν σχεδὸν
 που λελεῖσθαι ἢ μόνον τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη. 3 πολὺς μὲν οὖν ὁμιλος ἰθαγενῶν τε καὶ ἐνδαπίων ἀνδρῶν ἀπολώλασιν ὑποπεπιεσμένοι
 τῷ ἄχθει, πολλοὶ δὲ νέοι ἐπήλυδες εὐπατρίδαι τε καὶ παιδείας ἄριστα
 ἔχοντες, οἱ δὴ παρήσαν τοὺς Ῥωμαίων αὐτοῦ ἀναλεξόμενοι νόμους.

2 πρότερον: 15, 6 Theudobaldus mortuus a. 554; v. Stein p. 816 sq. 17
 Childibertus mortuus mense decembri aut a. 558 aut a. 559 20 ὑπὸ τὸν αὐτὸν
 χρόνον: a. 551; v. Stein p. 757 adnot. 5

LWA (usque ad 18 Φράγγων), V*PR, O

2 οὗτος δὲ Α ἤδη om. W περιτακεῖς V*RO: παρα- LWA 3 χιλδίβερτόν
 LWAO: χευδίβερτον V*: Chelsiverdum P: χευσίβερτον R γλωθάριον WA 5
 αὐτοῖς LWAO: αὐτῷ V*R: hos inter P 7 τῇ ante ἀσθ. add. W 9 ἐκληρονομεῖτο
 V*P (rediisset hereditas) R: ἐγηρωκομεῖτο LWAO γλωθάριος WA 11 τέτταρας
 om. P ἤδη καὶ LV*RO: ἤδη δὲ καὶ W: ἔτι καὶ A 13 θευδιβάλδου APR: -βάλου
 L: -βάδου WV*: -βάλτου O 14 μεταπεσευμένης AV*RO: -νην LW 17 ἐπ'
 αὐτὸν L τε LWV*R: τε γάρ A: δὲ O 23 τῶν post τὸ add. W 24 κατερήριπτο
 Herw 26 λελεῖσθαι LWO (cf. Ref 18): λειφθῆναι V*R 27 ἐνδαπῶν L ὑπο-
 πιεσμένοι L

τοῦτο γὰρ πάτριον τῇ πόλει καὶ ὥσπερ γέρας τι μέγιστον τὰ τοιάδε αὐτῇ ἀνεῖται διδασκαλεῖα. 4 μετεσκευάσαντο τοιγαροῦν ἐν τῷ τότε οἱ τῶν νόμων ἀφηγηταὶ ἐς Σιδῶνα τὴν πόλιν τὴν γείτονα καὶ ἐν τῇδε μετῆκτο τὰ φροντιστήρια, ἕως πάλιν ἡ Βηρυτὸς ἀνεδομήθη. καὶ γέγονεν 5 ἥκιστα μὲν ὅποια πρότερον ἦν, πλὴν ἄλλ' οὐχὶ ἐς ὅσον καὶ ἀγνοεῖσθαι ὡς ἐκείνη εἶη ἡ πάλαι. ἄλλ' οὗτος μὲν ὁ τῆς πόλεως ἀνοικισμὸς καὶ ἡ τῶν διδασκαλείων ἐπάνοδος χρόνῳ ὕστερον ἤμελλεν ἔσεσθαι. 5 τότε δὲ καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀλεξανδρείᾳ, τῇ πρὸς τῷ Νείλῳ ἰδρυμένη ποταμῷ, καὶ ταῦτα οὐκ εἰωθὸς σείεσθαι τὸ χωρίον, συναίσθησιν τις τοῦ κλόνου 10 ἐλαχίστη μὲν καὶ ἀφανροτάτη καὶ οὐ πάμπαν ἀρίδης, γέγονε δὲ ὁμως. 6 ἅπαντες δὴ οὖν οἱ ἐπιχώριοι καὶ μάλιστα οἱ σφόδρα γεγενη- κότες ἐν θαύματι μεγάλῳ τὸ ξυνενεχθὲν ἐποιοῦντο, ὡς οὕτω πρότερον γεγενημένον, ἔμενέ τε οἶκοι ὅστις οὐδεὶς, ἄλλ' ἀνὰ τὰς λεωφόρους τὰ πλήθη ξυνέρρει, τῷ ἀπροσδοκῆτῳ δὴ που καὶ παραδόξῳ πέρα τοῦ 15 μετρίου καταπεπληγμένοι. 7 ἐμοὶ δέ γε καὶ | αὐτῷ (ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῦ διατρίβων παιδείας ἕνεκα τῆς πρὸς τῶν νόμων) δεδιέναι προσῆι, καὶ ταῦτα ἐπὶ λίαν σμικρᾷ τῇ κινήσει, λογιζομένῳ, ὅτι δὴ αὐτοῖς αἱ οἰκοδομαὶ οὐκ ἰσχυραὶ οὐδὲ εὐρεῖαι τυγχάνουσιν οὔσαι οὐδὲ οἶαι καὶ πρὸς βραχὺ ἀνασχέσθαι δονούμεναι, ἄλλ' ἰσχυραὶ ἄγαν καὶ ἀσθενεῖς (ἐφ' 20 ἐνὶ γὰρ ὑφαίνονται λίθῳ). 8 ἀλλὰ γὰρ καὶ ὁ τι λόγιμον ἐν τῇ πόλει, ἐδείκνυντο καὶ οἶδε, οὐ τί που, οἶμαι, τὸ ἤδη παρωχηκός, ἄλλ' ὅτι αὐτοῖς καὶ ἐσαυθὶς ταῦτο τοῦτο ξυμβῆσεσθαι οὐκ ἀπὸ τρόπου ἐδόκει. 9 οἱ γὰρ τὴν αἰτίαν τοῦδε τοῦ πάθους ἀναθυμιάσεις τινὰς εἶναι λέγοντες ξηρὰς τε καὶ λιγνυώδεις, ὑπὸ τὰ γλαφυρὰ τῆς γῆς εἰργόμενας καὶ τῷ μὴ δια- 25 πνεῖσθαι ῥαδίως σφοδρότερον ἔνδον περιδινουμένας, (ᾗς) τὸ ἐπιπροσθοῦν ἅπαν σαλεύειν, ἕως τῇ βιαίᾳ φορᾷ τῆς στεγνότητος ἐνδιδοῦσης ἐς τοῦμ- φανὲς ἀναχθεῖεν, οἱ δὴ οὖν τὰ τοιαῦτα φυσιολογοῦντες τὴν Αἰγυπτίαν φασὶ χώραν οὐ πώποτε σείεσθαι πεφυκέναι, ὡς δὴ χθαμαλήν τε ἀτεχνῶς καὶ ὑπτίαν καὶ ἥκιστα σηραγγώδη ἐντεῦθεν τε οὐκ ἐμπορουμένην, εἰ δέ 30 γε καὶ ὑποδέξαιτο, ἄλλ' αὐτομάτως ὑπὸ χαννότητος θαμὰ ἐξατμιζομέ-

LW, V^aPR, O 22 οἱ —61, 1 ἐξατμιζομένην E

3 ἀφηγηταὶ LWV^aO: *qui leges docebant* P: ὑφηγηταὶ R καὶ — φροντιστήρια om. P 4 μετῆκτο LWO: μεθ- V^aR 5 καὶ ante ἐς add. O καὶ LW: om. V^aRO 6 ἄλλ' οὗτος — ἔσεσθαι om. P 7 διδασκάλων W ἤμελλεν O: ἔμ- rel. 9 καὶ ταῦτα — χωρίον om. P τις V^aP (*quidam*) R pc. O: τε LW 13 ἀλλὰ pro ἄλλ' ἀνὰ O ἄλλ' ἀνὰ — καταπεπληγμένοι om. P 14 πέρα V^aRO: om. LW 16 πρὸς WV^aP (*legum et eruditionis gratia*) RO: πρὸ L, quod placeret, nisi obstaret S s. v. Μένανδρος ex Menandro Prot.: τῆς πρὸς τὸν νόμον παιδείας, ubi τῶν νόμων Di Hist. Gr. min. 2 p. 1 20 ὑφαίνονται LW: -το V^aRO 24 ὑπὸ V^aPRE: καὶ ὑπὸ LWO 25 ῥάδια R περιδινουμένας LE (cf. Leo Diac. p. 68, 14 Bonn.): περιδινουμένας WV^aO: *convoluta* P: περιδονμένας (sic) R ᾗς add. Key 26 στεγνότητος LV^aP (*compressionis*) ROE: στενότητος W 27 τὰ om. O αἰγυπ- τίων E 28 οὐποτε E 29 δέ om. W

νην. 10 ἔπει δὲ ἐν τῷ τότε ἦδε ἡ δόξα, εὖ ποιούσα, ἐπεφώρατό τε καὶ ἀπελήλεγτο μὴ σφόδρα ἐν βεβαίῳ κειμένη, εἰκότως ἄρα ἐδεδίδεσαν οἱ γενναῖοι, εἴ γε πρὸς τὸυναντίον αὐτοῖς χωρήσει τοῦπίγραμμα καὶ κινδυνεύοιεν τὸ λοιπὸν οὐ γαιήρχου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐνοσίχθονος
 5 πειρᾶσθαι τοῦ Ποσειδῶνος. 11 ἴσως μὲν οὖν εἰ καὶ τι μέρος τῆς Αἰγύπτου κεκίνηται, ἀλλ' οὐκ ἐπιλείψουσι τοὺς τὰ τοιαῦτα δεινούς καὶ ἕτεροι λόγοι, δι' ὧν ἂν καὶ ὥς ἡ τῶν ἀτμῶν σφίσι κρατύνοιτο δόξα. 12 ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν, ὥς μὲν οἶόν τε ἀνθρώπῳ τεκμηρίοις τισὶ χρωμένῳ τῶν ἀδήλων πέρα διανοεῖσθαι, οὐ πάμπαν διαμαρτεῖν τοῦ πιθανοῦ καὶ εἰκότος,
 10 τοῦ δέ γε ὄντως ἀληθοῦς πολλῶ ἀπολείπεσθαι. πῶς γὰρ ἂν τις ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ ἀφανῆ καὶ ὑπέρτερα διαγνοίη; 13 ἀπόχρη δὲ ἡμῖν, εἴ γε τοσοῦτο μόνον εἰδείημεν, ὥς θείῳ νῶ καὶ βουλῇ κρείττονι ἅπαντα διατέτακται· φύσεως δὲ ἀρχὰς καὶ κινήσεις καὶ τὰς ἐκάστου τῶν γινομένων αἰτίας σκοπεῖν μὲν τῷ λόγῳ καὶ διερευνᾶν οὐ παντελῶς ἄχρηστον ἴσως
 15 οὐδὲ ἄχαρι νομιστέον, τό γε μὴν οἶεσθαι τε καὶ πεποιθέναι, ὥς ἐνεστὶν ἐφικέσθαι τοῦ ὄντος, μὴ ποτε ἀλαζονεία εἴῃ τὸ χρῆμα καὶ ἀμαθέστερον τῆς διπλῆς ἐκείνων ἀγνοίας. ἄλλος μὲν οὖν τούτων ἔμοιγε· ὁ δὲ λόγος αὐτῆς ἐς αὐτὸν ἐπανίτω.

16. Κατ' ἐκεῖνο γὰρ τοῦ καιροῦ καὶ ἡ Κῶς ἡ νῆσος, ἡ πρὸς τῷ τέρματι
 20 τοῦ Αἰγαίου κειμένη, ἐλάχιστόν τι μέρος αὐτῆς ἐσέσωστο, ἡ δὲ ἄλλη ἅπασα ἐπεπτῶκει, ποικίλα τε αὐτῇ καὶ ἀνήκουστα προσεγένετο πάθη. 2 ἡ τε γὰρ θάλαττα | ἐπὶ πλεῖστον ἀρθεῖσα κατέκλυσε τὰ παράκτια τῶν οἰκημάτων καὶ διέφθειρεν αὐτοῖς χρήμασι καὶ ἀνθρώποις, τό τε μέγεθος τοῦ βρασμοῦ, ἐξαισίον οἶον γεγενημένον, τὰ ἔνθα οὐκ ἐνῆν ἀναρριχᾶσθαι
 25 τὸ ρόθιον, ἅπαντα ἔρριψε καὶ κατέβαλεν. 3 ἀπολώλασι δὲ χύδην σχεδόν τι ἅπαντες οἱ ἄστοι, εἴτε ἐν ἱεροῖς ἐτύγχανον πεφευγότες εἴτε καὶ οἰκοὶ δαισιωμενοὶ εἴτε καὶ ἄλλοσέ ποι ξυνηλημένοι. 4 ἐμοὶ γοῦν ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον κατὰ τὸ Βυζάντιον ἀνακομιζομένῳ καὶ ἐν τῇδε τῇ νήσῳ, οὕτω παρασχόν (ἐν παράπλῳ γὰρ κείται), κατ-

3 hoc epigramma periisse videtur

LW, V^aPR, O

2 κειμένη LWO: -νην V^aR εἰκότως LW: -τα V^aRO (cf. 164,17) 3 χωρήσοι W 4 κινδυνεύοιεν LO: -σιεν W: -σειε(ν) V^aR ἀλλ' pro ἀλλὰ καὶ W 10 ὄντως WV^aO: -τος LR: a vero P 17 ἐκείνων Kassel, qui etiam ἀπλῆς: -νης libri 19 γὰρ τοῦ V^aR: om. LW: τοῦ O ἡ post Κῶς om. O 20 μέρος αὐτῆς RO: αὐτῆς μέρος L: μέρος W: μέρος αὐτῆ V^a 21 ἀνήκουστα LP (fidem excedentibus malis): ἀνύποιστα WV^aRO προσεγένετο V^aRO: ἐπ- LW 25 δὲ LWO: om. V^aR 26 πάντες O εἴτε δὲ καὶ οἰκοὶ W 27 ποι WV^aRO: πη L (ποι 2. m.) ξυνηλημένοι Mein: ξυνηλημένοι libri ἀπὸ pro ἐκ O 28 κατὰ τὸ Βυζάντιον om. W

ἀραντι οἰκτρόν τι πέφηνε θέαμα καὶ ὅποιον οὐκ ἂν ἀποχρώντως
 ὑπογράψοι ὁ λόγος. 5 ἅπαν μὲν γὰρ σχεδόν που τὸ ἄστρῳ χῶμά γε
 ἦν ἐπὶ μέγα ἡμέμενον καὶ λίθοι κείμενοι σποράδην κιόνων τε τρύφη καὶ
 ξύλων κατεαγόντων καὶ κόνις πολλή ὑπερθεν φερομένη καὶ ἐπηλυγάζουσα
 5 τὸν ἄερα, ὥς μηδὲ αὐτὰ που τὰ τῶν λεωφόρων χωρία ῥαδίως διαγιγνώσ-
 κεσθαι, πλὴν ὅσον ὑπονοῆσαι. ὀλίγα δὲ ἄττα δωμάτια εἰστήκεσαν ἀπα-
 θῇ, καὶ ταῦτα οὐχ ὅσα τιτάνῳ τυχόν καὶ λίθῳ καὶ ταύτῃ δὴ τῇ στερε-
 μνωτέρῳ καὶ μᾶλλον μονίμῳ κατὰ τὸ εἶκος ὕλῃ ἐξείργαστο, μόνα δὲ τὰ
 ἐκ πλίνθου ἀπέφθου καὶ πηλοῦ | ἀγροικότερον πεποιημένα. 6 ἄνδρες
 10 δὲ σποράδην ὀλίγιστοι ἀνεφαίνοντο σκυθρωποὶ τε ἄγαν καὶ κατηφεῖς
 καὶ ὥσπερ τελεώτατα τῷ σφετέρῳ βίῳ ἀπειρηκότες· πρὸς γὰρ τοῖς
 ἄλλοις δεινοῖς καὶ ἅπαν τὸ ἐπιχώριον ὕδωρ, τὴν τοῦ ἀκραιφνοῦς καὶ
 ποτίμου φύσιν ἀθρόον ἀφηρημένον, ἐς τὸ ἀλμυρὸν ἡρέμα καὶ ἄπτονον
 μετεβέβλητο. καὶ ἦν ἅπαντα τὰ τῇδε φευκτὰ καὶ ἀνατετραμμένα, ὥς
 15 μηδὲν ἕτερον ὑπολελείφθαι πρὸς εὐκοσμίαν τῇ πόλει ἢ μόνον τὸ κλεινὸν
 τῶν Ἀσκληπιαδῶν ὄνομα καὶ τὴν ἐφ' Ἱπποκράτει μεγαλαυχίαν.
 7 οἰκτεῖρειν μὲν οὖν τὰ τοιάδε οὐ πόρρω τοῦ ἀνθρωπέου τρόπου εἶναι
 δοκεῖ, θαυμάζειν δὲ ἀτεχνῶς καὶ καταπεπληχθαι ἀνδρῶν ἂν εἴη οὐ μάλα
 τὰ παλαιὰ ἐπισταμένων οὐδὲ ὅτι ἐσσεῖ τοῦτο δὴ τὸ τῆς ὕλης χωρίον
 20 ποικίλα παθήματα ὑποδέχεσθαι πέφυκεν. πολλάκις γὰρ ἤδη καὶ πρότερον
 πόλεις γε ὅλαι σεισμῷ διεφθάρησαν, ὥς τοὺς ἀρχαίους οἰκήτορας ἀπο-
 βαλοῦσαι ὑφ' ἐτέροις αὔθις οἰκισταῖς ἀνορθωθῆναι.

17. Αἱ γοῦν Τράλλεις ἢ πόλις, ἢ ἐν τῇ νῦν Ἀσίᾳ καλουμένη χώρα
 ἀγχοῦ που τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ ἰδρυμένη, τὸ μὲν παλαιὸν Πελασγῶν
 25 γέγονεν ἀποικία, ὑπὸ δὲ τοὺς Αὐγούστου Καίσαρος χρόνους ἐσείσθη
 τε ἅπασα καὶ ἀνετράπη, καὶ | οὐδὲν αὐτῆς ὅ τι ἐσέσωστο. 2 οὕτω δὲ
 τοῦ ἄστεος οἰκτρότατα κείμενου, ἀγροικόν τινά φασι τούτων δὴ τῶν
 γεηπόνων, Χαιρήμονα τοῦνομα, σφόδρα τὴν ψυχὴν ἀλῶναι τῷ πάθει,
 καὶ οὖν οὐκ ἐνεγκόντα θαυμάσιόν τι ἡλικὸν καὶ ἄπιστον ἔργον ἀνύσαι.

25 a. 27a. Chr. De Chaeremonis legatione v. Broughton, Transactions and Proc. Amer. Philol. Assoc. 66, 1935, 20—22. Fons, e quo Ag. haec hausit, Christodori Πάτρια Τράλλεων fuisse videntur (Bücheler).

LW, V^aPR, O

1 ἀτεχνῶς pro ἀποχρώντως W 2 σχεδόν που τὸ ἄστρῳ LW: τὸ ἄ. σχ. που V^aRO 4 ὑπερθεν LR: -θε WV^aO 5 μηδὲ V^aP (ne vel) RO: μηδὲν LW διαγιγνώσκεισθαι O: διαγιν- rel. 6 δὲ om. L (add. m. 2) ἐστήκεσαν W 9 ἀπέφθου] hoc vocabulum 'non coctum' significare Ag. existimavisse videtur πηλοῦ LWP (argillaceo latere) O: πολλοῦ V^a: πολοῦ R 11 τελεώτερα W 14 μεταβέβλητο R 15 πρὸς εὐκοσμίαν τῇ πόλει LWO: τῇ π. πρὸς εὐκ. V^aR τὸ τῶν ἀσκλ. κλεινὸν L 23 νῦν ἀσίᾳ LWO: ἀσ. νῦν V^aR 24 πελασγῶν LWRO: πελαγγῶν V^a: Paphlagonum P 26 αὐτῆς LWO: ei P: αὐτοῖς V^aR ἐτι pro ὅ τι R 29 οὐκ om. O ἔργον καὶ ἄπιστον O

3 μήτε γὰρ τῆς ὁδοῦ τὸ μήκος ἢ τῆς πρεσβείας τὸ μέγεθος κατορρωδή-
 σαντα μήτε ὅτι μεγίστοις, ὥσπερ εἰκός, ὀμιλήσειν ἡμέλλε κινδύνους, καὶ
 ταῦτα ἐπ' ἀδήλῳ τῇ τύχῃ, μήτε τῶν οἴκοι τὴν ἐρημίαν μήτε ἄλλο τι
 τῶν ὁπόσα διανοούμενοι ἄνθρωποι μεταμανθάνουσι τὰ δοκηθέντα,
 5 ἀφικέσθαι μὴ ὅτι ἐν Ῥώμῃ, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐς τῶν Κανταβαρηνῶν τὴν
 χώραν ἀμφ' αὐτὰς δὴ πού τας τοῦ Ὑκεανοῦ ἡϊόνας (ἐτύγχανε γὰρ
 αὐτοῦ πού ὁ Καῖσαρ ἐν τῷ τότε πρὸς τι τῶν ἐθνῶν διαμαχόμενος).
 4 ἀγγεῖλαι τέ οἱ τὰ ξυνενεχθέντα καὶ οὕτως ἐλεῖν τὸν βασιλέα, ὥς αὐτίκα
 δὴ μάλα ὑπάτους ἐπτά τῶν ἐν τοῖς μάλιστα εὐπατριδῶν τε καὶ εὐδαι-
 10 μόνων ἀνδρῶν ἐκ τῆς Ῥώμης ἀπολεξάμενον ἅμα τῷ σφετέρῳ πλήθει
 στείλαι ἐς τὴν ἀποικίαν, καὶ τοὺς, ὥς τάχιστα ἐν τῷ χώρῳ γενομένους,
 χρήματά τε πλεῖστα ὅσα ἐπιδόντας καὶ σπουδῇ χρησαμένους ἀναδο-
 μῆσαι αὐθις τὴν πόλιν καὶ ἐς τὸ μέχρι τοῦδε σωζόμενον ἀπεργάσασθαι
 σχῆμα. 5 νῦν οὖν οἱ ἐκείνη ἀστοὶ Πελασγοὶ μὲν | οὐκέτι ἂν δικαίως
 15 κληθεῖεν, Ῥωμαῖοι δὲ μᾶλλον, εἰ καὶ τὰ τῆς φωνῆς ἐς τὸ ἑλληνικόν τε καὶ
 ἄττικώτερον μετεβάλοντο. πῶς γὰρ οὐκ ἡμελλον προσοικοῦντες τὴν
 Ἰωνίαν; 6 ταῦτα δὲ οὕτω ξυνενεχθῆναι δηλοῖ μὲν πού καὶ ἡ πάτριος
 τοῦ ἀστεος ἱστορία, οὐχ ἥκιστα δὲ τοῦπίγραμμά, ὅπερ ἔγωγε ἐκείσε ἐλ-
 20 θῶν ἀνελεξάμην. 7 ἐν τινι γὰρ τῶν ἀμφὶ τὴν πόλιν ἀγρῶν, ὅθεν δὴ ὦν
 ἐτύγχανεν ὁ Χαιρήμων (Σιδηροῦς δὲ ὄνομα τῷ ἀγρῷ ἐκείνῳ), βωμὸς
 ἰδρυταὶ ἄρχαιότατος, ἐν ᾧ δὴ πάλαι, ὥς ἔοικε, τοῦ Χαιρήμονος ἄγαλμα
 ἐφειστήκει. νῦν γὰρ οὐδὲν ὅτιοῦν ἐν αὐτῷ φαίνεται. 8 ἐγκεχάρακται
 δὲ ὅμως ἐτι τὸ ἐλεγεῖον τῷ βωμῷ ὧδέ πως ἔχον·

Κλασθείσας πάτρας σεισμῷ ποτε, Κάνταβριν ἐς γὰν
 25 Χαιρήμων ἔπτα, πατρίδα ῥυσόμενος.
 Καῖσαρι δ' εἰλιχθεὶς περὶ γούνασι τὰν μεγάλαυχον
 ὤρθωσε Τράλλιν, τὰν τότε κεκλιμέναν·
 Ἄνθ' ὧν συγγενέες τοῦτο βρέτας, ὄφρ' ἐπὶ βωμῷ,
 Οἷα δίκαι κτίσταν, τάνδε φέροιτο χάριν.

24 Preger (v. ad 54, 22) nr. 281

LW, V^aPR, O 22 ἐγκεχάρακται —29 C^b

2 ἡμέλλε L: ἡμελε W: ἔμελεν V^a: ἔμελλε RO 5 γὰρ V^aRO: om. LW ἐς om.
 V^a κανταβαρηνῶν LWO (e Christodoro Ag.): κανταβαρηνῶν V^aR: *Cantabriorum* P
 6 τὰς om. W 8 ἀπαγγεῖλαι W καὶ pro ὥς W 9 ὑπάτους libri (e Christo-
 doro): *consularibus* P: ὑπατικούς Nieb τὰ ante μάλιστα add. W 14 οἱ ante
 ἀστοὶ add. W 20 ἐκείνῳ LV^aRO: ἐκείσε δὲ W 22 ἐγγάρακται O 27 τότε
 Jacobs Anthol. gr. animadv. vol. 3, 1 p. 397: ποτε libri P (*olim*) C^b 28 συγγενέες
 LV^aP (*propinqui*) OC^b: συγγενὲς WR 29 δίκαι κτίσταν V^aP (*merito astructam hanc*
gratiam) ROC^b: γε δὴ κτίστας LW: δίκαι κτιστᾶν Stadtmüller apud Pregerum
 τῶνδε Mein vix recte

9 καὶ τὰ μὲν τῶν Τράλλεων περί ᾧδε πῶς ἔχειν πεπίστευται. πολλὰς δὲ κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ καὶ ἄλλας πόλεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ, Ἰωνικὰς τε καὶ Αἰολίδας, παραπλήσια παθεῖν συνηνέχθη.

18. Πλὴν ἄλλ' ἔμοιγε νῦν τὰ τοιαῦτα παρέντι καὶ αὐθις | τοῦ προτέ-
 5 ρου λόγου ἐχομένων ἐπὶ τὴν τῶν Λαζῶν χώραν καὶ τοὺς Περσικοὺς πολέμους ἰτέα, ἐπεὶ καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐπράσσετο ἕκαστα.
 2 Ῥωμαίοις γὰρ καὶ Πέρσαις ἤδη μὲν ἐκ πλείστου μέγιστος πόλεμος συνηιστήκει, καὶ θαμὰ τὴν ἀλλήλων ἐδήουν καὶ ἐλυμαίνοντο, νῦν μὲν εἰσβολὰς ἀκηρύκτους μηχανώμενοι καὶ ἐφόδους, νῦν δὲ πολλῶ στρατῶ ἐς
 10 ἐμφανεῖς παρατάξεις χωροῦντες. 3 ὀλίγῳ δὲ ἔμπροσθεν ἐκεχειρίαν ἐπεποιήντο, ἐφ' ᾧ μέντοι οὐ τελεωτάτην ἄγειν εἰρήνην οὐδὲ ὥστε πάντοθι τῶν κινδύνων πεπαῦσθαι, ἀλλ' ὅσον μόνον ἀνὰ τὴν ἔω καὶ τὰ τῆς Ἀρμενίας ὅρια ἐκατέρω γένει ἐσπεῖσθαι, ἀμφὶ δὲ τὴν Κολχίδα γῆν τὸν πόλεμον διαφέρειν. 4 οἱ δὲ Λαζοὶ Κόλχοι τὸ παλαιὸν ὠνομάζοντο, καὶ
 15 οὗτοι ἐκεῖνοι τυγχάνουσιν ὄντες. τοῦτό τε οὐκ ἂν τις ἀμφιγνοήσῃ τεκμαιρόμενος τῷ τε Φάσιδι καὶ Καυκάσῳ καὶ τῇ περὶ ταῦτα ἐκ πλείστου οἰκῇσει. 5 λέγεται δὲ τοὺς Κόλχους Αἰγυπτίων εἶναι ἀποίκους. φασὶ γὰρ πολλῶ ἔμπροσθεν τοῦ ἐπίπλου τῶν ἀμφὶ τὸν Ἰάσονα ἡρώων καὶ πρό γε τῆς τῶν Ἀσσυρίων ἐπικρατείας καὶ τῶν Νίνου τε καὶ Σεμιράμιδος
 20 χρόνων Σέσωστρίν τινα βασιλέα Αἰγύπτιον μεγίστην στρατιὰν ἐκ τῶν ἐπιχωρίων ἀγειραντα καὶ ἄπασαν τὴν Ἀσίαν ἐπελθόντα καὶ καταστρεψάμενον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷδε ἀφικέσθαι τῷ χώρῳ ἀπόμοιράν | τε ἐνταῦθα καταλιπεῖν τοῦ ὁμίλου, καὶ τοίνυν ἐνθένδε τὸ τῶν Κόλχων κατάγεσθαι γένος. τοῦτο δὲ Διόδωρός τε φησιν ὁ Σικελιώτης καὶ ἄλλοι ὡς πλείστοι
 25 τῶν παλαιῶν ἱστοριογράφων. 6 οἱ δὲ οὖν εἴτε Λαζοὶ εἴτε Κόλχοι εἴτε Αἰγύπτιοι μετανάσται περιμάχητοι ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς γεγέννηται χρόνῳ, καὶ πλείστοι ὅσοι ἀγῶνες τῆς τούτων γε ἕκατι καταβέβληνται χώρας. Χοσρόης τε γὰρ ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἤδη πολλὰ καὶ ἐπικαιρότατα τῶν ἐκείνῃ χωρίων σφετερισάμενος καὶ κατέχων, οὐκ ᾤετο δεῖν μεθίεναι,
 30 ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ χειρῶσασθαι διανοεῖτο, Ἰουστινιανῷ τε τῷ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι καταπροέσθαι Γουβάζην τὸν Λαζῶν ἐν τῷ τότε βασιλέα καὶ ἅπαν τὸ ἔθνος, κατηκόους ὄντας καὶ εὐνοὺς καὶ τὰ ἐς θεὸν ὁμογνώμο-

10 ὀλίγῳ ἔμπροσθεν: a. 551

24 Diod. 1, 55, 4

25 cf. Herod. 2, 104

LW, V^aPR, O

14 οἱ — 23 ὁμίλου in brevis contr. E

8 συνηιστήκει (ex variis lect. συνηιστήκει et ἐνηιστήκει conflatum) L ἐδήουν καὶ ἐλυμαίνοντο LW: ἐλυμ. καὶ ἐδ. V^aRO 9 ἂν' ἐμφανεῖς R 10 πράξεις pro παρατάξεις O 12 πάντοθι LWO: -θεν V^aR: *ubique* P 14 ὅτι pro οἱ Di 15 ὅτι pro οὔτοι Cl τοῦτό τε LWV^aP (*deque his*) O: τοῦτό γε RClDi ἀμφιγνοήσῃ LWO: ἀμφαγν- V^aR 16 ἐκ LWO: ἐπὶ V^aP (*effuse*) R 19 πρό γε V^aP (*antequam*) RO: πρόσ γε LW 27 γε LWO: om. V^aR χώρας ἕκατι καταβέβληνται L 31 προέσθαι W γουβάζην LO: -ζων WV^a: *Gobazem* P: γουβάζιν R τὸν LO: τῶν WV^aR ἐν τῷ τότε LWO: ἐς τότε V^a: *tunc* P: ἐς τόντε R

νας, οὐκ ἀνεκτὰ ἐδόκει οὐδὲ ὄσιον. μᾶλλον μὲν οὖν καὶ ἐπειράτο παντὶ σθένει ἀπώσασθαι ὡς τάχιστα τοὺς πολεμίους. 7 ἐλογίζετο γὰρ καὶ ἐδεδίει, ὡς εἰ τῷ πολέμῳ κρατήσαιεν οἱ Πέρσαι καὶ ἀπάσης ἐπιλάβοιντο τῆς χώρας, οὐδὲν ἔσται τὸ κωλύον αὐτοὺς ἀνὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον 5 ἀδεῶς ναυτιλλομένους τὰ ἐνδότατα τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἀνιχνεύειν. 8 τοιγάρτοι στράτευμα μέγιστόν τε καὶ ἀλκιμώτατον ἐνταῦθα ἔταξε καὶ στρατηγοὺς ἐπέστησε τοὺς ἀρίστους. Βέσσας τε γὰρ καὶ Μαρτίνος καὶ Βούζης ἡγεῖτο, ἄνδρες ἐν τοῖς μάλιστα γεγεννημένοι καὶ πολέμους συχνούς | ἀγωνισάμενοι. ἔσταλτο δὲ καὶ Ἰουστίνος ὁ Γερμανοῦ, νεάζων μὲν ἔτι 10 κομιδῇ, τὰ δὲ πολέμια ἤδη πεπαιδευμένους.

19. Μερμερόης δὲ ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς ἐπειδὴ πρότερον Ἀρχαιοπόλει τε δις προσβαλὼν ἀπεκέκρουστο καὶ ἄλλα ἄττα ἐπεπράχει, ἃ δὴ ἔγωγε παρήμι (ἀποχρώντως γὰρ πού Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι τὰ μέχρι τῶνδε ἀναγέγραπται), τότε δὴ αὖθις (ἐνθένδε γὰρ μοι ἀρχο- 15 μένων τὰ ἐφεξῆς ἀρμοστέον) ἀφῆκτο μὲν ἐς Μουχείρισίν τε καὶ Κοτάϊσιν τὸ φρούριον, ἐβουλεύετο δὲ τὴν ἐς Τήλεφιν δυσχωρίαν παραμειψάμενος εἴσω τοῦ Φάσιδος γενέσθαι ποταμοῦ καὶ τῷ ἀπροσδοκῆτῳ τοὺς Ῥωμαίους ἐκπλήξας διὰ πείρας ἔλθειν, εἴ πως ἂν ἔνια γοῦν τῶν τῇδε πολισμάτων παραστήσασθαι δυνηθεῖν. 2 ταῦτα δὲ αὐτῷ πράττειν ἐκ τοῦ 20 ἐμφανοῦς πορευομένῳ καὶ ἐπιόντι ἀμήχανα ἦν· Μαρτίνος γὰρ ὁ στρατηγὸς ἅμα τῇ ἀμφ' αὐτὸν στρατιᾷ ἐς τὴν Τήλεφιν ἰδρυμένος (φρούριον δὲ τοῦτο καρτερόν τε καὶ ἐχυρώτατον) διεφύλαττεν ἐπιμελέστατα τὰς εἰσόδους. 3 ἔστι δὲ καὶ ἄλλως τὸ χωρίον δύσβατόν τε καὶ ἀπρόσοδον. φάραγγές τε γὰρ καὶ πέτραι ἀπερρωγυῖαι καὶ ἐς ἀλλήλας ἐπικλινό- 25 μенаι στενωτάτην ἀτεχνῶς τὴν ὑποκειμένην ἀτραπὸν ἐκτελοῦσιν. 4 ἄλλοθεν δὲ οὐκ ἔστιν ὁτρωοῦν εἰσιτητέα. τὰ γὰρ ἐχόμενα πεδία ἰλυώδη γέ εἰσι δεινῶς καὶ τελματώδη, λόχμαι τε δασεῖαι καὶ δρυμοὶ ἀνέχουσιν, ὡς καὶ ἐνὶ ἀνδρί, καὶ τούτῳ | εὐζώνῳ, ἄπορον εἶναι τὸ χρῆμα, μή τί γε πλήθεσιν ὠπλισμένοις. πλὴν ἀλλὰ καὶ ὡς οἱ Ῥωμαῖοι οὐδὲν ὁτιοῦν

12 Ἀρχαιοπόλει δις προσβαλὼν: a. 551 et 552 13 Procop. Bell. 8, 16. 17, 11—19 14 τότε: incertum utrum a. 554 an a. 555 vere

1—14 ἀναγέγραπται LW, V^aPR, O 14 τότε δὴ —25 ἐπικλινόμεναι V^b, LW, V^aPR, O 25 στενωτάτην et sequ. V^b, LW, PR, O

1 pro οὐκ — ἐδόκει spat. R ἀνεκτὰ LO: -τόν WV^a 3 τῶν πολεμίων W 4 ἀμφὶ ante ἀνὰ add. R 6 στράτευμα μέγιστόν τε LWV^a: στρ. τε μέγ. R: στρ. μέγ. O 9 δὲ καὶ V^aR: δέ τε καὶ LO: δὲ τότε καὶ W 12 τε om. W 13 ἔγωγε LWO: ἐγὼ V^aR πού V^aR: om. LWO 16 ἐβουλεύετο V^b: ἐβούλετο rel. γάρ pro δὲ O 23 δυσπρόσοδον W 24 γὰρ V^bLWP (nam) O: om. V^aR 25 στενωτάτην W ἀτραπὸν om. W 27 δρυμὰ L 28 καὶ post ὡς om. O μή τι γε V^bWO: μήτοι γε LR 29 ὡς om. W οὐδὲν τι οὖν R

πόνου ἀνιέντες, εἴ ποῦ τι εὖρον τῶν τόπων σταθερόν τε καὶ βάσιμον, αὐτίκα ξύλοις τε καὶ λίθοις περιέφραττον καὶ θαμὰ ἐν τοῖσδε ἐμόχθουν. 5 διαπορουμένῳ δὴ οὖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι τῷ Μερμερόῃ καὶ πλείστα διαλογιζομένῳ προσῆλθε διανοεῖσθαι, ὡς εἴ γε ὅτῳ δὴ οὖν τρόπῳ δια- 15 λῦσει τὴν φρουράν τῶν Ῥωμαίων καὶ ἡρέμα ἀπάωσοιτο, οὐ πάμπαν αὐτῷ τὰ ἐς τὴν διάβασιν ἀνήνυτα ἔσται. πολεμίων μὲν γὰρ τῷ χώρῳ ἐνδελεχέστατα ἐφεδρευόντων οὐχ οἷόν τε ἦν ἀμφοτέρων ἅμα κρατῆσαι· ἐκείνων δὲ ἀνιέντων, ἀλλὰ μόνην γε τὴν δυσχωρίαν ἀκέσασθαι καὶ τὸ 20 δυσέμβολον τῆς πορείας ἐς τὸ εὐέφοδον ἀμωσγέπως μετασκευάσαι οὐ λίαν ἀδύνατα εἶναι ἡγήτο. 6 ἥλπιζε γὰρ τὴν ὕλην ἐκτέμνων τῇ πολυχειρίᾳ καὶ ἀνακαθαίρων καὶ τῶν πετρῶν ὃ τι ἀντίξουν διακολάπτων καὶ παραιρούμενος οὐ χαλεπῶς διαβήσεσθαι. 7 ὥς ἂν οὖν ταῦτα διαπράξοιτο, ἐπενόει τοιάδε· ἐσκήπτετο ἀθρόον νόσῳ τινὶ ἐαλωκέναι 15 δεινῇ τε καὶ ἀνηκέστῳ. καὶ οὖν ἀνεκέλιτο δυσφορῶν δῆθεν καὶ ἀσχάλλων καὶ τὸ ξυμπεσὸν ὀλοφυρόμενος. 8 ὃ τε λόγος οὗτος ἀνὰ πᾶν αὐτίκα ἐφοῖτα τὸ στράτευμα, ὡς ὁ στρατηγὸς πονήρως τε ἔχοι καὶ ὅσον οὕτω ἀπολεῖται· ὅσους τε αὐτῶν ἤρεσκε μισθαρνεῖν τοῖς | ἐναντίοις ἐπὶ τῇ τῶν οἰκείων προδοσίᾳ καὶ λάθρᾳ ἐξάγειν τὰ ἀπόρρητα, οὗτοι δὲ τὸ μὲν 20 ἀτρεκές οὐκ ἐγίνωσκον (ἀσφαλέστατα γὰρ τὸ βούλευμα ἐκρύπτετο καὶ οὐδὲ ἐς ἅπαντας τοὺς φιλάτους ἐξέπιπτε), μόνοις δὲ τοῖς ἐν τῷ ὁμίλῳ περιαγομένοις ἐξηπατημένοι τοῖς Ῥωμαίοις διήγγελλον. οἱ δὲ ῥαδίως ἐπείθοντο, οὐ τοσοῦτον, οἶμαι, τῇ ἀγγελίᾳ, ὅποσον τῷ βουλομένῳ τῆς γνώμης.

20. Εὐθύς δὴ οὖν τὸ ἐνεργόν τε καὶ σύντονον τῆς φροντίδος ὑποχα- 25 λῶντες οὐκέτι λίαν ἀκριβῇ τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο. ὀλίγα τε παρῳρήκεσαν ἡμέραι καὶ ὁ Μερμερόης ὡς δὴ τεθηκῶς ἀπηγγέλλετο. ἔκρυπτε γὰρ ἑαυτὸν ἐς τι δωμάτιον, ὡς καὶ παρὰ τοῖς οἰκιοτάτοις τήνδε νικῆσαι τὴν δόξαν. 2 τότε δὴ οὖν καὶ μᾶλλον τοῖς Ῥωμαίοις περιττόν τι ἐδόκει ἀγρυπνεῖν τε καὶ ἐπὶ πολὺ διαπονεῖσθαι. καὶ τοίνυν μεθέντες τὰς περι- 30 φράξεις καὶ τὴν ἐν τούτοις ἀπεργασίαν ἐς τὸ ἀνειμένον μετέβαλλον, παννύχιόν τε καθεδόντες καὶ ἐς τὰς ἐπαύλεις τῶν ἀγρῶν διαιτώμενοι, καὶ οὔτε κατασκόπους ἔστελλον οὔτε ἄλλο τι ἐπρασσον τῶν δεόντων. ᾤοντο γὰρ ὡς οὐκ ἂν ποτε οἱ Πέρσαι, ἀστρατήγητοι δῆθεν γεγονότες,

V^b, LW, PR, O 17 ὅσους δὲ αὐτῶν — 19 ἐγίνωσκον S s. v. μισθαρνεῖν

1 σταθερόν Key: σφαλερόν libri: *immunitum* P 2 τοῖς pro τοῖσδε O 3 ἐπὶ V^b: ἐν rel. 4 διαλύσει V^bLRO (def. Ref 25): -σοι W 6 ἀνήνυτα τὰ ἐς τὴν διάβασιν O 7 ἅμα ἀμφοτέρων R 9 εὐέφοδον V^bRO: εὖοδον L: εὐφοδον W 10 εἶναι om. L 14 δεινῇ τε καὶ ἀνηκ. ἐαλωκέναι R ἀνεκέλιτο V^bLR: ἀνεκλᾶτο W: ἀνακέλιτο O 16 ἐχώρει pro ἐφοῖτα L 17 ὅσοις W τοῖς ἐναντίοις post προδοσίᾳ R 19 ἐγίνωσκον R: ἐγίν- rel. 24 ἀποχαλῶντες W 27 ἐς τι δωμάτιον P (*in domicilio quodam*) R: ἐπὶ δ. V^bLWO κρατῆσαι pro νικῆσαι W 32 ἐπέστελλον O

ἐπ' αὐτοὺς ἤξουσι, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ ὡς πορρωτάτω φευξοῦνται.
 3 ταῦτα δὲ γνούς ὁ Μερμερόης ἀνακαλύπτει ἐξαπινάως τὸν δόλον
 καὶ ἐπιφαίνεται τοῖς Πέρσαις ὁποῖος καὶ πρότερον, καὶ εὐθύς, ὡς | εἶχε
 προθυμίας, ἅπαντας κινήσας καὶ τὴν χαλεπότητα τῆς πορείας εὖ διαθείς,
 5 ἥ πάλαι διενοεῖτο, παραγέγονεν ἀγχοῦ τοῦ φρουρίου. καὶ ἤδη ἐπέλαζε
 τοῖς Ῥωμαίοις κατεπτηχόσι τῷ παραλόγῳ καὶ οἷσι οὐκέτι ἀμύνεσθαι.
 4 τότε δὴ οὖν ὁ Μαρτίνος ἔγνω καταλιπεῖν τὸ χωρίον, πρὶν τελεώτατα
 παρελθεῖν εἰσω τὸν Μερμερόην καὶ μέγα τι κακὸν τοὺς τῇδε Ῥωμαίους
 ἐργάσασθαι. πῶς γὰρ ἐνῆν αὐτοὺς ὀλίγους γε ὄντας ἐνεγκεῖν τὰ πλήθη
 10 τῶν πολεμίων καὶ μὴ οὐχὶ αὐτοβοεῖ διαφθαῖναι; οὕτω δὴ οὖν κατα-
 στρατηγηθέντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων καὶ αἰσχίστην ποιοῦμενοι τὴν
 ἀναχώρησιν ἠπείγοντο τοῖς ἄλλοις ἀναμιχθῆναι στρατεύμασιν. 5 ἐτύγ-
 χανον γὰρ οἱ ἀμφὶ Βέσσαν τε καὶ Ἰουστίνον ἐν πεδίῳ τινὶ στρατοπεδεύο-
 μενοι, οὐ πόρρω Τηλέφωος κειμένῳ, ἀλλὰ μόνοις σταδίοις ἐπτά διεστη-
 15 κότι. ἔστι δὲ οὐδὲν ὅτι οὖν ἄλλο ἐνταῦθα ἢ μόνον χυτρῶν πωλητήρια,
 ὡς καὶ τὴν προσηγορίαν τῷ χώρῳ ἐνθένδε εἰλήφθαι. Ὀλλάρια γάρ, ὡς
 ἂν Λατίνος τις φήσῃ, ἐπωνόμασται· δύναται δὲ τοῦτο τῇ Ἑλλήνων
 φωνῇ Χυτροπώλια. 6 ἥδη δὲ πολλῶν ἅμα τῷ Μαρτίνῳ προτερησάν-
 των καὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ γενομένων ἐβουλεύοντο ἅπαντες οἱ στρατηγοὶ
 20 ἐνταῦθα τοὺς δυσμενεῖς ἐκδεξάμενοι στησεσθαι τε ἐς παρατάξιν καὶ
 διακωλύειν αὐτοὺς ἀνὰ τὰ πρόσω ἰόντας. 7 ἦν δέ τις τῶν ἐπισημοτά-
 των ἐν τοῖς ταξιάρχοις Θεόδωρος ὄνομα, τὸ μὲν γένος ἑλκων ἐκ τοῦ |
 ἔθνους τῶν Τζάνων, παρὰ Ῥωμαίοις δὲ τεθραμμένος καὶ ἤδη τὸ βαρ-
 βαρικὸν τοῦ τρόπου, εἰ καὶ πάτριον ἦν, ἀποσκευασάμενος καὶ ἐς τὸ ἀστεί-
 25 τατον μετακοσμήσας. 8 οὗτος δὴ οὖν ὁ Θεόδωρος ἅμα τῇ οἰκείᾳ δυ-
 νάμει (εἶποντο γὰρ αὐτῷ οὐ μείους ἢ πεντακόσιοι ἄνδρες τῶν ὁμοφύλων)
 ἀμφὶ Τήλεφιν ἔτι ἐμμενῆκει, εἰρημένον αὐτῷ ὑπὸ Μαρτίνου μὴ πρότερον
 ἐνθένδε χωρῆσαι, πρὶν ἂν θεάσοιτο ἅπαντας τοὺς πολεμίους εἰσβεβλη-
 κότας εἰκάσοι τε αὐτούς, ὡς ἔνεστιν, ὅσοι εἶεν, καὶ γνοίῃ ὅπως ἔχουσιν
 30 ὁρμῆς τε καὶ γυνώμης.

21. Ὁ δὲ (ἦν γὰρ ἐς ἅπαντα δραστήριός τε καὶ θαρραλέος) καὶ δὴ
 κατὰ ταῦτα ἐποίει· καὶ εἶτα, ἐπειδὴ παρόντα εἶδε τὰ πλήθη τῶν Περσῶν
 ἐντὸς τοῦ φρουρίου ἔγνω τε αὐτοὺς οὐ μέχρι τοῦδε στησομένους, ἀλλὰ
 καὶ σφόδρα πολεμησεῖοντας, αὐτίκα ὥχητο. 2 εὐρών δὲ κατὰ τὴν
 35 πορείαν πολλοὺς τῶν Ῥωμαίων οὐκ εὐθυδρομήσαντας ἐς τὰ Χυτροπώ-

V^b, LW, PR, O 9 πῶς γὰρ — διαφθαῖναι ὑπὸ δέους S s. v. αὐτοβοεῖ 16
 τὸ φρούριον τὰ ὀλλάρια κατὰ λατίνων διάλεκτον χυτροπώλια ἐρμηνεύεται E

5 χωρίου W 6 ἀμύνεσθαι W 9 γε om. S 15 μόνα R πωλητήριον
 W 16 τῷ χώρῳ ἐνθένδε V^bLWO: ἐντεῦθεν τῷ χ. R 17 τις om. L φήσει W
 20 στησεσθαι R 22 ταξιάρχους V^bO: -χαις LWR 23 τζάνων LWRO: τζάνων
 V^b: Τζανῶν Di 26 ἢ πεντακόσιοι — ἐνθένδε om. R 27 ἔτι om. O

λια, ἥπερ αὐτοῖς διετέτακτο, ἀλλ' ἐν οἰκήμασι Λαζικοῖς εἰσπηδήσαντας
 καὶ ἀφαιρουμένους ἔλυμόν τε καὶ ζειᾶς καὶ ἄλλα ἄττα τῶν ἐδωδίων,
 ἀπελαύνειν τε αὐτοὺς ἐπειρᾶτο καὶ κατεμέμφετο τῆς παρανοίας, ὥς οὐκ
 εἰδὼς οὐπερ τυγχάνουσιν ὄντες κακοῦ. 3 ὅσοι μὲν οὖν ἦσαν αὐτῶν
 5 οὐ λίαν λίχνοι τε καὶ ἀκόλαστοι, οὗτοι δὲ μεταμαθόντες τὸ λῶον ξυνεί-
 ποντό τε αὐτῷ καὶ βάδην ἀπεκομίζοντο. 4 πλὴν ἄλλ' οὐ γεγένηται
 χώρα τῷ Θεοδώρῳ σχολαίτερον διαγγεῖλαι τοῖς στρατηγοῖς τὴν
 ἐπήλυσιν τοῦ Μερμερόου. ἐνίων γὰρ ἔτι ἐκ τοῦ στρατοῦ τῇ ἀρπαγῇ
 ἐγκειμένων καὶ οὐκ ἀνιέντων ἐπιφοιτῶσιν ἀθρόον οἱ Πέρσαι· καὶ ὀλί-
 10 γους μὲν αὐτῶν ἔκτεινον, οἱ δὲ ἄλλοι δρομαῖοι ἔφευγον, καὶ δὴ ἑξαπι-
 ναίως ἐσπίπτουσιν ἀνὰ τὸ στρατόπεδον ζύν οἰμωγῇ καὶ θορύβῳ, ὥς
 ἅπαντας ξυνταραχθῆναι τῷ αἰφνιδίῳ καὶ πέρα τοῦ μετρίου δειμαίνοντας
 ἐς ὑπαγωγὴν μετανίστασθαι. 5 οἱ δὲ στρατηγοί (οὐπω γὰρ αὐτοῖς
 ἐς φάλαγγα ὁ στρατὸς ἐτετάχατο) δεδιότες καὶ οἷ, μὴ σφίσιν οὐ παρ-
 15 εσκευασμένοις ἐπισταῖεν οἱ βάρβαροι, περιεφρόνουν μὲν τὰ πρότερον
 δοκηθέντα, οὐκ εἶχον δὲ ὅ τι καὶ γένοιτο· οὔτε γὰρ βουλευσασθαι αὐτοῖς
 περὶ τῶν παρόντων ὁ καιρὸς ἐνεδίδου καὶ τὸ ἤδη καταπεπλήχθαι τὰς
 γνώμας. 6 εὐθύς οὖν ἄραντες ἐκ τοῦ πεδίου καὶ ἅπαντα ἐπαγόμενοι
 τὰ στρατεύματα ὥχοντο ἀγεννῶς καὶ ἀκόσμως καὶ οὐ πρότερον ἐπαύ-
 20 σαντο θέοντες, πρὶν ἐς τὴν Νῆσον ἰκέσθαι. 7 ἄπεστι δὲ ἡ Νῆσος ἤδε
 Τηλέφως πέντε μάλιστα παρασάγγαις. τοσαύτην ἄρα οἱ γενναῖοι
 αὐθημερὸν πορεῖαν διήνυσαν, ὠκύτατα πεφευγότες. ἔστι γὰρ ὁ παρα-
 σάγγης, ὥς μὲν Ἡροδότῳ δοκεῖ καὶ Ξενοφῶντι, τριάκοντα στάδια, ὥς δὲ
 νῦν Ἱβηρες καὶ Πέρσαι φασίν, ἐν ἐνὶ μόνῳ τῶν εἴκοσι πλείονα. 8 Λαζοὶ
 25 δὲ οὕτω μὲν καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν, οὐ μὴν τῷδε τῷ ὀνόματι χρῶνται,
 ἀλλὰ ἀναπαύλας καλοῦσι, καί, οἶμαι, εἰκότως. οἱ γὰρ παρ' αὐτοῖς
 ἄχθοφόροι ἕκαστον παρασάγγην περαιωθέντες τὰ τε φορτία τίθενται
 καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐλάχιστον ἀναπαύουσιν, ἐτέρων δὴπου ἄμοιβαδὸν
 διαδεχομένων, καὶ καθ' ὅσον τοῦτο δρῶσιν, ἐς τοσοῦτον τὰς ὁδοὺς δια-
 30 μετροῦνται καὶ κατατέμνουσιν. 9 εἴτε δὴ οὖν οὕτως εἴτε ἐκείνως τὸν
 παρασάγγην κλητέον, πεντήκοντά γε καὶ ἑκατὸν σταδίοις ἐκ τοῦ φρου-

23 Herod. 2, 6, 3

V^b, LW, PR, O 12 καὶ πέρα — μετανίστασθαι S s. v. ὑπαγωγάς

2 ἔλυμόν V^bRO: σέλυμόν L: σέλυμά W 3 παρανοίας V^bR: παροινίας LWO:
temeritati P ὥς om. W 4 ἦσαν V^bRO: om. LW ἦσαν αὐτῶν RO: αὐτῶν ἦσαν
 V^b 5 οὐ λίαν V^bP (*non admodum*) RO: om. LW δὲ μεταμαθόντες V^bRO: δὴ μαθόν-
 τες L: δὴ μεταμαθόντες W 6 πλὴν ἄλλ' — 9 ἀνιέντων om. P 8 ἐπήλυσιν R 10
 ἔφευγον V^b (cf. 143,12): ἔφυγον rel. 11 ἐπισπίπτουσιν W τε post οἰμωγῇ
 add. O 14 τε post δεδιότες add. W παρασκευασμένοις R 17 τὸ R: τῷ
 rel. τὰς φρένας W 24 ἐν om. V^b 25 οὐ μὴν — καλοῦσι V^bLWO: om. PR
 τῷδε V^b: δὲ LWO 27 ἕκαστον — τίθενται καὶ om. W 30 οὕτως LW: οὕτω V^bO:
 om. R

- ρίου ἢ Νήσος διείργεται. ἔστι δὲ τὸ χωρίον ἐπιεικῶς ἐχυρὸν καὶ οὐκ
 εὐέφοδον, ταῖς τῶν ποταμῶν περιβαλλόμενον δίνας. 10 ὁ τε γὰρ
 Φᾶσις καὶ ὁ Δοκωνός, ἐκ τοῦ Καυκάσου διακριδὸν καταρρέοντε καὶ πολλῶν
 τὰ πρῶτα διεστηκότε, ἐνταῦθα τῆς τῶν τόπων θέσεως ἀναγκαζούσης
 5 ἡρέμα πλησιάζετον ἀλλήλοιν καὶ οὐκέτι ἄπωθεν φέρεσθον, ὥστε ἀμέλει
 τῶν Ῥωμαίων διώρυχά τινα μηχανησαμένων καὶ ἐκ τοῦ Φάσιδος ἔκροην
 εἰς τὸν Δοκωνὸν μετοχτευσάντων τούτῳ δὴ τῷ τρόπῳ ἐς τὰ πρὸς τῆς
 ἕω τετραμμένα τῆς Νήσου ἠνῶσθαι ἄμφω τῷ ποταμῷ καὶ ξυνειληφθαι
 τὸν χώρον. 11 ἐντεῦθεν δὲ αὖθις καμπάς τε καὶ περιελιγμούς ποιοῦ-
 10 μένω οὐκ ἐλάχιστόν τι χρῆμα τοῦ πεδίου εἶσω ἀπολαμβάνετον. προϊόντε
 δὲ ἀνὰ τὰ πρόσω ἐς δυόμενον τὸν ἥλιον ξυμβάλλετον αὐτομάτως καὶ
 ἀναμίγνυσθον τελεώτατα, ὥς ταύτῃ γε ἅπαν τὸ μεταξὺ νῆσον ἐς τὸ
 ἀκριβὲς ἔκτελῆσθαι. ἐνταῦθα μὲν οὖν οἱ Ῥωμαῖοι ἐτύγχανον ξυνειλεγ-
 μένοι. |
- 15 22. Ὁ δὲ Μερμερόης ἐς τὰ Χυτροπώλια παραγενόμενος καὶ πολλὰ
 τῆς ἀνανδρίας ἐπιτωθᾶσας τοὺς οὐκ αἰόντας καὶ λοιδορησάμενος ἔγνω
 μὴ περαιτέρω ἵεναι μηδὲ τῇ Νήσῳ προσβάλλειν. οὔτε γὰρ τὰ ἐπιτήδεια
 ἐκπορίζεσθαι τοσοῦτω στρατῷ ἐν μέσῃ τῇ πολεμίᾳ οἷός τε ἦν οὔτε ἄλλως
 20 παρεσκεύαστο ἐς πολιορκίαν. 2 τοιγάρτοι ἀποπορευτέα μὲν αὖθις
 αὐτῷ ἐπὶ Τήλεφιν τε καὶ τὴν ἐκείνη δυσχωρίαν οὐ μάλα ἐδόκει, ξύλοις
 δὲ καὶ ἀκάτοις, αἱ δὲ ἐς τοῦτο ἐπεποιήντο, ζεύξας τὰς τοῦ Φάσιδος ὄχθας
 καὶ οἶον γέφυραν τεκτηνάμενος διεβίβασεν ἀδεῶς ἅπαν τὸ στράτευμα,
 οὐδενὸς ἐνοχλοῦντος. 3 καὶ δὴ τοὺς εἰς Ὀνόγουριν Πέρσας ἰδρυμένους
 25 τὸ φρούριον, ὃ δὴ πρότερον αὐτὸς ἐν τῇ Ἀρχαιοπόλεως περιοικίδι
 ἐπιτείχισμα κατὰ τῶν Ῥωμαίων κατεστήσατο, ἀλλὰ τούτους γε τοὺς
 Πέρσας ἐπιθαρσύνας καὶ ἐτέραν δύναμιν ἐμβαλὼν καὶ ἅπαντα τὰ τῆδε,
 ὥς ἐνῆν, κρατυνόμενος πάλιν ἔς τε Κοτάϊσιν καὶ Μουχείρισιν ἐπανῆκεν.
 4 αὐτίκα δὲ νόσῳ τινὶ πεπιεσμένος καὶ διατεθεὶς χαλεπώτατα τὸ μὲν
 30 πλεῖστον τοῦ στρατοῦ καὶ ἀλκιμώτατον αὐτοῦ καταλέλοιπεν διαφυ-
 λάζοντας τὰ οἰκεία, αὐτὸς δὲ ἐς Ἰβηρίαν τὴν χώραν μετῆλθεν. 5 καὶ
 τοίνυν ἐς πόλιν Μεσχιθὰ οὕτω καλουμένην μόλις ἡγμένος καὶ οὐκ ἐνεγκὼν

V^b, LW, PR, O 19 τοιγαροῦν ἀποπορευτέα αὐτῷ ἐδόκει ἐπὶ Φάσιν ποταμὸν
 καὶ τῶν ἐκείνη δυσχωριῶν S s. v. ἀποπορευτέα

1 τὸ χωρίον V^bLW: *huius insulae locus* P: τοῦτο τὸ χωρίον RO οὐκ V^bLWO:
 om. P (*et pervius*) R 2 περιβαλλόμενον V^bP (*circumactus*) RO: παραβ- L: περι-
 βαλλόμενος W 3 δοκωνός W καταρρέοντε LWO: -τες V^bR (s del. m. 2) 4
 διεστηκότες R (s del. m. 2) 5 ἄπωθεν V^b: ἀποθεν LWR: -θε O 7 δοκωνὸν
 W μεταχτευσάντων W πρὸς τῆς R: πρὸς τῇ V^bLO: πρὸ τῆς W 9 δὴ pro δὲ W
 ποιούμενοι W 10 προϊόντες R 11 τὸν ἥλιον LW: ἥλιον V^bRO συμβάλ-
 λετον R 18 στρατῷ τοσοῦτω O 20 ξύλα et ἀκάτους L 21 & pro αἱ R
 πεποιήντο L 22 διεβίβαζεν L 23 εἰς om. W ὀνόγουριν V^bWRO: *in Onogori*
 P: ὀνούγουριν L 24 οἰκίδι W 30 ἐπανῆκε pro μετῆλθεν O 31 μεσχιθὰ
 V^bRO: *Mischita* P: μεχισθὰ L: μεχισθα W

τὸ | πάθος, τότε δὴ τέθηκεν ὡς ἀληθῶς ὁ Μερμερόης, ἀνὴρ ἐν τοῖς
 μάλιστα παρὰ Πέρσαις γεγενημένος καὶ δεινὸς μὲν ἐς εὐβουλίαν, ἄριστος
 δὲ τὰ πολέμια καὶ σφόδρα τὴν ψυχὴν ἀνδρειότατος· ὃς δὴ γηραιὸς ὢν
 ἤδη καὶ ἐκ πλείστου ἄμφω τῷ πόδε πεπηρωμένος καὶ οἶος μὴδὲ ἐφ' ἵππου
 5 ὀχεῖσθαι, ὅμως ἐμόχθει ὥσπερ τις νεανίας ῥωμαλεώτατος καὶ οὐκ ἀπη-
 γόρευε πρὸς τοὺς πόνους, ἀλλὰ φοράδην ἐς τὰς παρατάξεις ἐφοίτα· καὶ
 ταύτῃ τοὺς μὲν ἐναντίους κατέπληττε, τοῖς δὲ οἰκείοις παραινῶν καὶ
 ἐγκελευόμενος καὶ τὰ πρακτέα ὀρθῶς διατάττων πολλὰς ἀνεδήσατο
 νίκας. οὕτως ἄρα τὸ στρατηγεῖν οὐ σώματος ῥώμῃ, μᾶλλον μὲν οὖν
 10 φρονήσει δοτέον. 6 τότε δὴ τὸ σῶμα τοῦ Μερμερόου οἱ ἄμφ' αὐτὸν
 ἀνελόμενοι καὶ ἐκτός που τοῦ ἄστεος ἀποκομίσαντες, οὕτω δὴ ἔρημόν
 τε καὶ ἀκάλυπτον κατὰ τὸν πάτριον ἔθεντο νόμον, κυσί τε ἅμα καὶ τῶν
 ὀρνέων τοῖς ὅσα μιὰρὰ καὶ νεκροβόρα, παρανάλωμα γενησόμενον.

23. Ὡδε γὰρ τὰ ἐς τὴν ταφήν οἱ Πέρσαι νομίζουσι, ταύτῃ τε τῶν σαρ-
 15 κῶν ἀφαιρουμένων γυμνὰ δὴ τὰ ὅσα πύθεται σποράδην ἀνὰ τὰ πεδία
 περιερριμμένα. θήκη γάρ τινι ἐμβαλεῖν ἢ λάρνακι τοὺς τεθνεῶτας ἢ καὶ
 τῇ γῇ καταχωννύναι ἥκιστα θέμις αὐτοῖς. 2 ἐφ' ὅτῳ δὲ ἂν σώματι μὴ
 θᾶττον καταπταῖεν οἱ ὄρνεις ἢ οἱ κύνες οὐκ αὐτίκα ἐπιφοιτῶντες διασπα-
 ράξαιεν, τοῦτον δὲ ἡγοῦνται τὸν ἄνθρωπον βέβηλον γεγονέναι τοὺς
 20 τρόπους καὶ τὴν ψυχὴν ἄδικον καὶ βαρathρώδη καὶ τῷ κακῷ δαίμονι
 ἀνειμένην. τότε δὴ οὖν καὶ μᾶλλον οἱ ἐπιτήδειοι τὸν κείμενον ὀλοφύρου-
 νται, ὡς τελεώτατα τεθνηκότα καὶ οὐ μετὸν αὐτῷ τῆς κρείττονος μοίρας.
 3 ὃς δὲ ἂν τάχιστα καταβρωθεῖη, μακαρίζουσι τῆς εὐδαιμονίας καὶ τὴν
 ψυχὴν ὑπεράγανται ὡς λίαν ἀρίστην καὶ θεοεῖκλον καὶ ἐς τὸν τοῦ ἀγα-
 25 θοῦ χῶρον ἀναβησομένην. 4 οἱ δὲ πολλοὶ καὶ ἀσημότεροι εἴ που ἐν
 στρατοπέδῳ τύχοιεν νόσῳ τινὶ δυσκολωτάτῃ πεπιεσμένοι, ἔμπνοι ἔτι
 ἄγονται καὶ νηφάλιοι. ἐπειδὴν δὲ τις οὕτως ἐκτεθεῖη, ἄρτου τρύφος αὐτῷ
 καὶ ὕδωρ καὶ βακτηρία ξυμπάρεται· καὶ μέχρι μὲν οἷός τε εἴη τῆς
 ἐδωδῆς ἀπογεύεσθαι καὶ τι δυνάμεως αὐτῷ ὑπολείποιτο, ὃ δὲ ἀμύνεται
 30 ταύτῃ δὴ τῇ βακτηρίᾳ τὰ ἐπιόντα τῶν ζώων καὶ ἀποσοβεῖ τοὺς δαιτυ-
 μόνας. 5 εἰ δὲ οὕτω μὲν πάμπαν διαφθαρείη, νικῶν δὲ ὅμως τὰ τῆς
 νόσου ὡς μηκέτι κινεῖσθαι τῷ χεῖρε, τότε δὴ τὸν δέλαιον ἡμιθνήτα καὶ
 ἄρτι ψυχορραγεῖν ἀρχόμενον κατεσθίουσι καὶ προαφαιροῦνται τὴν

V^b, LW, PR, O 3 ὁ δὲ γηραιὸς τε ὢν ἤδη — 6 ἐφοίτα S s. v. γηραιός 8
 καὶ τὰ πρακτέα — διατάττων S s. v. πρακτέα τὰ πρακτέα — νίκας S s. v. ἀνεδή-
 σατο 14—71, 8 ἀναβῶναι in brevius contr. E

4 μὴδὲ V^bLRO: μὴ WS 5 ἐμόχθει et καὶ om. S 6 εἰς S 7 ἐναντίον R
 τοῖς δὲ οἰκείοις V^bRO: τοὺς δὲ οἰκείους L: τοῖς οἰκείοις W 9 τύχας pro νίκας O
 14 καὶ pro γὰρ L 18 ὄρνεις W: -νις rel. 19 δὲ V^bRO: δὴ LW ἡγοῦντο W
 20 κακοδαίμονι W 21 ὀλοφύροντο W 23 δὲ WR: ὁ V^bLO 25 ἀναβησόμενον
 W 28 ξυμπάρεται V^bLW (cf. 9, 7; 65, 8): -κινεῖται RO 30 ταύτῃ δὴ (δὲ
 R) τῇ βακτ. V^bWRO: δὴ τῇ β. ταύτῃ L 31 πάμπαν R (cf. 17, 25): om. V^bLWO:
vis morbi pervicerit P

ἐλπίδα τοῦ ἴσως ἂν καὶ περιέσεσθαι. 6 πολλοὶ γὰρ ἤδη ἀναρρωσθέντες ἀπενόστησαν ἐς τὰ οἰκεία, καθάπερ ἐν σκηνῇ καὶ τραγωδίᾳ ἐκ τῶν σκότου πυλῶν ἀφιγμένοι, ἰσχυροὶ τινες καὶ ἐνερόχρωτες καὶ οἱοὶ δεδίτ-
 5 τεσθαι τοὺς ἐντυγ|χάνοντας. 7 εἰ δέ τις οὕτως ἐπανήξει, ἐκτρέπονται γε αὐτὸν ἅπαντες καὶ ἀποφεύγουσιν ὥς ἐναγέστατον καὶ ὑπὸ τοὺς χθο-
 νίους ἔτι τελοῦντα, καὶ οὐ πρότερόν οἱ ἐφείται τῶν ξυνήθων μεταλαχεῖν δαιτημάτων, πρὶν ὑπὸ τῶν μάγων ἀποκαθαρθεῖν τὸ μίasma δῆθεν τοῦ
 ἐλπισθέντος θανάτου καὶ οἷον ἀνταπολάβοι τὸ αὖθις βιῶναι. 8 καὶ
 10 εὐδηλον μὲν ὅτι δὴ τῶν ἀνθρωπείων ἐθνῶν ὥς ἕκαστοι, εἴ γε ὅτω δὴ οὖν νόμῳ ἐκ πλείστου νενικηκότε ἐμβιοτεύσαιεν, τοῦτον δὲ ἄριστον ἡγοῦνται καὶ θεσπέσιον, καὶ εἴ που τι παρ' ἐκείνων πράττειτο, φευκτόν τε αὐτοῖς εἶναι δοκεῖ καὶ καταγέλαστον καὶ ὁποῖον ἤδη καὶ ἀπιστεῖσθαι. ἐξευρηνται δὲ ὅμως αἰτίαι τοῖς ἀνθρώποις καὶ λόγοι τῶν οἰκείων περὶ νομίμων ἄλλοθι ἄλλοι, τυχὸν μὲν ἀληθεῖς, τυχὸν δὲ καὶ ἐς τὸ πιθανώτερον ἐσκευασ-
 15 μένοι. 9 καὶ οὐδὲν οἶμαι θαυμαστόν, εἰ καὶ Πέρσαι τὰ παρὰ σφίσιν αὐτοῖς ἔθη αἰτιολογοῦντες ἀμείνονα πειρῶνται τῶν ἐκασταχοῦ ἀποφαί-
 νειν· ἐκεῖνο δὲ καὶ λίαν θαυμάσαιμι ἂν, ὅτι δὴ οἱ παλαίτατοι τῆς χώρας οἰκήτορες, εἶεν δ' ἂν οὗτοι Ἀσσύριοι τε καὶ Χαλδαῖοι καὶ Μῆδοι, ἀλλ' ἐκείνοις γε οὐ ταῦτ' ἐδόκει. 10 καὶ γὰρ ἄμφι Νῖνον τὴν πόλιν καὶ ἄνὰ
 20 τὴν Βαβυλωνίαν χώραν καὶ πρὸς γε ἐν τῇ Μηδικῇ τύμβοι τε καὶ θῆκαι τῶν πάλαι τεθνεώτων ἴδρυντο, οὐκ ἄλλον τινὰ ἢ τὸν ἡμέτερον ἀποσώ-
 ζουσαι τρόπον, καὶ εἴτε | σώματα εἴτε κόνις ἦν τὸ κρυπτόμενον, ὥς δὴ ἐκείνων κατὰ τὸν παρ' Ἑλλησι νόμον πυρποληθέντων, οὐδαμῶς ὁμοιά
 γε ταῦτα τοῖς νῦν γιγνομένοις ἐτύγχανον ὄντα.

25 24. Οὐκ οὖν ἐκεῖνοί γε ὥδε ἐγίγνωσκον οὔτε περὶ τὰς ταφάς, οὐ μὲν οὖν ἄλλ' οὐδὲ ἐς τὴν τῆς εὐνῆς παρανομίαν ὅποια οἱ νῦν ἀκολασταίνου-
 σιν, οὐ μόνον ἀδελφαῖς τε καὶ ἀδελφιδαῖς ἀνέδην μιγνύμενοι, ἀλλὰ πατέρες τε θυγατράσι καὶ τὸ δὴ πάντων ἀνοσιώτερον, ὃ νόμοι γε καὶ φύσις, υἱοὶ
 30 ταῖς τεκούσαις. ὅτι γὰρ αὐτοῖς καὶ τοῦτο κεκαινοτόμηται, ἐκείθεν ἂν τις σαφέστατα διαγνοίη. 2 λέγεται γὰρ ποτε Σεμίραμιν τὴν πάνυ τὴν

2 Eurip. Hec. 1 ἦκω νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας λιπῶν

V^b, LW, PR, O 1—8 ἀναβιῶναι E 30 σεμίραμιν ἢ ἀσσυρία ἢ πάνυ —72,4
 ἀντ' ἐκείνου ἀλλάξασθαι E

3 ἐνερόχρωτες Etym (coniec. Herw; cf. Leo Diac. p. 60, 11 Bonn.): ἐτερόχρ-
 libri 7 πρὶν ἂν E ὑποκαθαρθεῖν L δῆθεν τὸ μίasma O 9 ἐθνῶν V^bL^P
 (nationes) R: ἐθῶν WO 10 ἐκ πλείστου V^bLR: ἐκ τοῦ πλ. WO τοῦτον δὲ
 V^bWO: τοῦτον δὴ L: τοῦτο δὲ R 11 ἐκείνων L: ἐκείνω V^b: ἐκείνου W: ἐκείνο RO
 13 περὶ V^bLO: περὶ WR νομίμων V^b: νόμων LWRO: legibus P 15 παρ' αὐτοῖς
 L 17 παλαιότατοι W 20 βαβυλῶνα pro βαβυλωνίαν O 21 καὶ pro ἢ L
 24 γιγνομένοις W

Ἀσσυρίαν εἰς τοῦτο ἀκραςίας ἡγμένην, ὡς Νινύα τῷ παιδί ἐθελῆσαι
 ξυνελθεῖν ἐς ταῦτό καὶ ἤδη πειρᾶν τὸν νεανίαν. 3 τὸν δὲ ἀπανήνασθαι
 καὶ χαλεπῆναι καὶ τελευτῶντα, ἐπειδὴ αὐτὴν ἐώρα σφαδάζουσαν καὶ
 ἐγκειμένην, ἀποκτείνει τε τὴν μητέρα καὶ τότε τὸ ἄγος ἄντ' ἐκείνου
 5 ἐλέσθαι. καίτοι εἰ νόμῳ ταῦτα φεῖτο, οὐκ ἂν, οἶμαι, ὁ Νινύας ἐς τότε
 ὠμότητος ἦει. 4 καὶ τί δεῖ τὰ λίαν παλαιάτα λέγειν; ὀλίγῳ γὰρ ἔμ-
 προσθεν τῶν Μακεδονικῶν καὶ τῆς τῶν Περσῶν καταλύσεως Ἀρταξέρξην
 φασὶ τὸν Δαρείου Παρυσάτιδος τῆς μητρὸς παραπλήσια τῇ Σεμιράμιδι
 παθούσης καὶ συγγενέσθαι οἱ ἰεμένης ἀποκτείνει μὲν αὐτὴν ἥκιστα,
 10 ἐκκλίνει δὲ ὁμως ξὺν ὀργῇ | καὶ ἀποσείσασθαι, ὡς οὐχ ὅσιον ὃν τοῦτό
 γε οὐδὲ πᾶτριον οὐδὲ τῷ βίῳ ξυνειθισμένον. 5 Πέρσαις δὲ τοῖς νῦν τὰ
 μὲν πρότερα ἔθι σχεδόν τι ἅπαντα παρεῖται ἀμέλει καὶ ἀνατέτραπται,
 ἄλλοις δὲ τισι καὶ οἷον νενοθευμένοις χρῶνται νομίμοις, ἐκ τῶν Ζω-
 ρόαστρου τοῦ Ὁραμάσδεως διδαγμάτων κατακληθέντες. 6 οὗτος δὲ
 15 ὁ Ζωρόαστρος ἦτοι Ζαράδης (διττὴ γὰρ ἐπ' αὐτῷ ἡ ἐπωνυμία) ὀπηνίκα
 μὲν ἥκμασε τὴν ἀρχὴν καὶ τοὺς νόμους ἔθετο, οὐκ ἔνεστι σαφῶς διαγνώ-
 ναι. Πέρσαι δὲ αὐτὸν οἱ νῦν ἐπὶ Ὑστάσπεω, οὕτω δὴ τι ἀπλῶς, φασὶ
 γεγενῆσθαι, ὡς λίαν ἀμφιγνοεῖσθαι καὶ οὐκ εἶναι μαθεῖν, πότερον ὁ Δαρείου
 πατὴρ εἴτε καὶ ἄλλος οὗτος ὑπῆρχεν Ὑστάσπης. 7 ἐφ' ὅτῳ δ' ἂν
 20 καὶ ἦνθις χρόνῳ, ὑφηγητὴς αὐτοῖς ἐκείνος καὶ καθηγεμὼν τῆς μαγικῆς
 γέγονεν ἀγιστείας, καὶ αὐτὰς δὴ τὰς προτέρας ἱεουργίας ἀμείψας
 παμμιγεῖς τινας καὶ ποικίλας ἐνέθηκε δόξας. 8 τὸ μὲν γὰρ παλαιὸν
 Δία τε καὶ Κρόνον καὶ τούτους δὴ ἅπαντας τοὺς παρ' Ἑλληνσι θρυλουμέ-
 νους ἐτίμων θεοὺς, πλὴν γε ὅτι δὴ αὐτοῖς ἡ προσηγορία οὐχ ὁμοίως ἐσώ-
 25 ζετο, ἀλλὰ Βῆλον μὲν τὸν Δία τυχὸν Σάνδην τε τὸν Ἡρακλέα καὶ
 Ἀναίτιδα τὴν Ἀφροδίτην καὶ ἄλλως τοὺς ἄλλους ἐκάλουν, ὡς που
 Βηρωσῶ τε τῷ Βαβυλωνίῳ καὶ Ἀθηνοκλεῖ καὶ Σιμάκῳ, τοῖς τὰ ἀρχαιό-
 τατα τῶν Ἀσσυρίων τε καὶ | Μήδων ἀναγραφασμένοις, ἰστόρηται. 9 νῦν
 δὲ ὡς τὰ πολλὰ τοῖς καλουμένοις Μανιχαίοις συμφέρονται, ἐς ὅσον δύο
 30 τὰς πρώτας ἡγεῖσθαι ἀρχὰς καὶ τὴν μὲν ἀγαθὴν τε θεὰ καὶ τὰ κάλλιστα
 τῶν ὄντων ἀποκυνήσασαν, ἐναντίως δὲ κατ' ἄμφω ἔχουσιν τὴν ἐτέραν·
 ὀνόματά τε αὐταῖς ἐπάγουσι βαρβαρικά καὶ τῇ σφετέρᾳ γλώττῃ πεποιη-

27 Βηρωσῶ: FGrHist 680 F 12 Ἀθηνοκλεῖ: FGrHist 682 Σιμάκῳ:
 FGrHist 683

V^b, L, W PR, O 1—4 E 8 παρυσάτιδος —11 πᾶτριον E 29 δύο —73, 2
 in brevis contr. E

1 ἡγμένην Di (cf. 75, 15) 4 τότε pro τότε O ἐκείνου WROE: -νης V^bL 6
 ἔμπροσθαι W 10 σὺν L 11 μὲν pro δὲ W 12 πρότερα V^bWRO (v. ad
 54, 12): -ρον L 13 νομίμως R 14 ὁραμάσδεως V^b: ὁρμάσδεως L: -δεως WR:
 ὁρομάσδεως O 15 ζωρόσδος pro ζωρόαστρος L ἐπ' om. W 17 ὑστάσπεος
 W 18 πότερος W ὁ V^b: om. rel. 19 οὖν pro ἂν Di 22 ἀνέθηκε fortasse
 L 27 σιμάκῳ LWO: σειμ- R: σιμαίκῳ V^b 29 μανιχαίοις καλουμένοις L 31
 καὶ ante κατ' add. L 32 αὐταῖς V^bRO: -τοῖς L: -τῆς W

- μένα. τὸν μὲν γὰρ ἀγαθὸν εἶτε θεὸν εἶτε δημιουργὸν Ὀρμισδάτην ἀποκαλοῦσιν, Ἀριμάνης δὲ ὄνομα τῷ κακίστῳ καὶ ὀλεθρίῳ. 10 ἑορτὴν τε πασῶν μίζονα τὴν τῶν κακῶν λεγομένην ἀναίρεσιν ἐκτελοῦσιν, ἐν ἧ τῶν τε ἐρπετῶν πλεῖστα καὶ τῶν ἄλλων ζώων ὅποσα ἄγρια καὶ ἐρη-
 5 μονόμα κατακτείνοντες τοῖς μάγοις προσάγουσιν ὥσπερ ἐς ἐπίδειξιν εὐσεβείας. ταύτη γὰρ οἶονται τῷ μὲν ἀγαθῷ κεχαρισμένα διαπνεεῖσθαι, ἀνιᾶν δὲ καὶ λυμαίνεσθαι τὸν Ἀριμάνην. 11 γεραίρουσι δὲ ἐς τὰ μάλιστα τὸ ὕδωρ, ὡς μὴδὲ τὰ πρόσωπα αὐτῷ ἐναπονίζεσθαι μῆτε ἄλλως ἐπι-
 10 25. Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους θεοὺς ὀνομάζουσι καὶ ἱλάσκονται [τοῦτο Ἑλληνικόν] θυσίαις τε χρῶνται καὶ ἀφαγνισμοῖς καὶ μαντείαις [καὶ τοῦτο Ἑλληνικόν]. τὸ δὲ πῦρ αὐτοῖς τίμιόν τε εἶναι δοκεῖ καὶ ἁγιώτατον· καὶ τοῖνυν ἐν οἰκίσκοις τισὶν ἱεροῖς τε δῆθεν καὶ ἀποκεκριμένοις ἄσβεστον οἱ μάγοι φυλάττουσι καὶ ἐς ἐκεῖνο ἀφορῶντες τάς τε ἀπορρήτους τε-
 15 λετάς ἐκτελοῦσι καὶ τῶν ἐσομένων πέρι ἀναπυνθάνονται. 2 τοῦτο δέ, οἶμαι, τὸ νόμιμον ἢ παρὰ Χαλδαίων ἢ ἐξ ἑτέρου του ἀνελέξαντο γένους· οὐ γὰρ δὴ τοῖς ἄλλοις ξυμβαίνει. ὥδέ πως ἄρα αὐτοῖς ἡ δόξα, ἐκ πλείστων ὅσων ἐθνῶν ἡρανισμένη, ὡς ποικιλώτατα ζύγκεται. καὶ μοι τοῦτο οὐκ ἀπὸ τρόπου δοκεῖ γεγενῆσθαι. 3 ἄλλην γὰρ οὕτω πολιτείαν οὐκ
 20 οἶδα ἐς πλείστας μορφάς τε καὶ σχήματα μεταβαλοῦσαν καὶ ἐν ταύτῳ μένειν ἐπὶ πλείστον οὐ διαρκέσασαν, ἀλλὰ μυρίων ἐθνῶν ἄλλοτε ἄλλων ἐπικράτειαν δεξαμένην· τῷ τοι ἄρα καὶ εἰκότως πολλῶν ἰδεῶν τε καὶ νόμων γνωρίσματα σῶζει. 4 πρῶτοι μὲν γὰρ ὦν ἀκοῇ ἴσμεν Ἀσσύριοι λέγονται ἅπασαν τὴν Ἀσίαν χειρώσασθαι πλὴν Ἰνδῶν τῶν ὑπὲρ
 25 Γάγγην ποταμὸν ἰδρυμένων. Νίνος τε πρότερον φαίνεται καὶ βασιλείαν ἐνταῦθα βεβαίαν καταστησάμενος Σεμίραμις τε αὐτῷ μετ' ἐκεῖνον καὶ ἐξῆς ἅπαντες οἱ τούτων ἀπόγονοι μέχρι καὶ ἐς Βελεοῦν τὸν Δερκετάδου. 5 ἐς τοῦτον γὰρ δὴ τὸν Βελεοῦν τῆς τοῦ Σεμιραμείου φύλου διαδοχῆς παυσαμένης Βελητάραν τις ὄνομα, φυτουργὸς ἀνὴρ καὶ τῶν ἐν τοῖς
 30 βασιλείοις κήπων μελεδωνὸς καὶ ἐπιστάτης, ἐκαρπώσατο παραλόγως τὴν βασιλείαν καὶ τῷ οἰκίῳ ἐνεφύτευσε γένει, ὥς που Βίωνι γέγραπται

31 Βίωνι: FG^rHist 89

V^b, L, W PR, O 4 ἄγρια — ἐρημονόμα E 25 Νίνος —76, 8 Ἀρταξάρην in brevius contr. apud Georg. Syncellum p. 676, 15—678, 6 Bonn.

1 ἀγαθὸν om. O ὀρμισδάτην RE: ὀρμ-V^b: ὀρμισδάστην L: ὀρμιδάτην W: *Hormisdaticum* P: ὀρμιδάτην O 8 ad μὴδὲ cf. 88, 20 9 ποτοῦ V^bR: πότου LO: πότου W 10, 11, 12 verba uncis incl. del. Ref 32 10 τοῦτο τὸ O 12 τοῦτο τὸ O 13 ἐν om. W 22 δεξαμένην V^bLR: διαδ- WO: *admiserunt* P 25 καὶ om. O 26 βεβαίαν om. L 27 et 28 βελεοῦν WR Sync.: βελλεοῦν V^bLO 29 βελητάραν V^bLO: -ρας WP (*Belitaras*) R: Βελιταρᾶν Sync. 30 κήποις O

καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πολυίστορι, ἕως ἐς Σαρδανάπαλλον, ὡς ἐκεῖνοι
 φασί, τῆς ἀρχῆς ἀπομαρτανθείσης Ἀρβάκης ὁ Μῆδος καὶ Βέλεσος ὁ
 Βαβυλωνίος ἀφῆρηνται αὐτὴν τοὺς Ἀσσυρίους, καθελόντες τὸν βασιλέα,
 καὶ ἐς τὸ Μηδικὸν μετέστησαν ἔθνος, ἐξ τε καὶ τριακοσίων ἤδη πρὸς
 5 τοῖς χιλίοις ἢ καὶ ὀλίγῳ πλείονων ἐτῶν παρωχηκότων, ἐξ οὗ τὰ πρῶτα
 ὁ Νῖνος τῶν ἐκείνῃ κατέσχε πραγμάτων. οὕτω γὰρ Κτησίᾳ τῷ Κνιδίῳ
 τοὺς χρόνους ἀναγραψάμενῳ καὶ Διόδωρος ξύμψησιν ὁ Σικελιώτης.
 6 Μῆδοι τοίνυν αὖθις ἐκράτουν, καὶ ἅπαντα τοῖς ἐκείνων ἐτάττετο νόμοις.
 ἔτη δὲ καὶ τούτων ἐν τῇ ἀρχῇ διανυσάντων οὐ μείον ἢ τριακόσια Κύρος
 10 ὁ Καμβύσου τὸν Ἀστυάγην καταπολεμήσας ἐπὶ Πέρσας τὴν ἡγεμονίαν
 μετήγαγε. πῶς δὲ οὐκ ἤμελλεν, Πέρσης τε ὦν αὐτὸς ἰθαγενῆς καὶ ἅμα
 χαλεπαίνων τοῖς Μῆδοις διὰ τὰς ζῦν Ἀστυάγει παρατάξεις; 7 κρα-
 τήσαντες δὲ καὶ οἱ Περσικοὶ βασιλεῖς ὀκτώ τε καὶ εἴκοσι καὶ διακόσια ἔτη,
 καὶ μέντοι καὶ ἡ τούτων ἀρχὴ τελεώτατα διερρῦη, στρατῷ ἐπηλύτῃ καὶ
 15 βασιλεῖ ἄλλοτρίῳ καταλυθεῖσα. 8 Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Φιλίππου Δα-
 ρεῖον ἀποκτείνας τὸν Ἀρσάμου τὸν βασιλέα καὶ ἅπασαν τὴν Περσίδα
 παραστησάμενος ἐς Μακεδονικὴν τὰ πράγματα | μετέθηκε πολιτείαν.
 οὕτω γὰρ ἦν μεγαλουργὸς ἐς τὰ μάλιστα καὶ ἀμαχώτατος, ὥς, ἐπειδὴ
 αὐτὸν καὶ ἀποβιῶναι ξυνέβη, ὅμως τοὺς ἐκείνου διαδόχους, Μακεδόνας
 20 γε ὄντας, κατασχεῖν ἐπὶ πλείστον τῆς ἄλλοδαπῆς καὶ ὀθνεῖας καὶ ἐπὶ
 μέγα δυνάμεως ἀφικέσθαι. καὶ οἶμαι ἄχρι καὶ ἐς τόδε τοῦ καιροῦ ἤρχον
 ἂν καὶ ἐπεκράτουν τῇ τοῦ οἰκιστοῦ κρατυνόμενοι δόξῃ, εἰ μὴ ἐς ἀλλήλους
 στασιάσαντες καὶ θαμὰ κατὰ τε σφῶν αὐτῶν καὶ πρὸς Ῥωμαίους παρα-
 ταξάμενοι τοῦ πλείονος ἕκατι διέλυσαν τὰς οἰκείας δυνάμεις καὶ οὐκέτι
 25 ἀνάλωτοι τοῖς πέλας ἐδόκουν. 9 τοιγάρτοι ἄρξαντες οὐ λίαν ἐλάττονα
 χρόνον τῶν Μήδων, ὅτι μὴ ἑπτὰ ἔτεσι δέοντα (πειστέον γὰρ κἀνταῦθα
 τῷ Πολυίστορι), ἐς τοσοῦτον δὴ οὖν κρατήσαντες, Παρθυαῖοι γε αὐτούς,
 ἔθνος κατήκοον καὶ ἡκιστα ἐν τῷ πρὸ τοῦ ὀνομαστότατον, παρέλυσαν
 τῆς ἀρχῆς τοὺς Μακεδόνας. 10 καὶ εἴτα ἐκεῖνοι τῶν ὅλων πλὴν Αἰγύπ-
 30 του ἡγοῦντο, Ἀρσάκου μὲν πρότερον τῆς ἀποστάσεως ἄρξαμένου, ὥς
 καὶ Ἀρσακίδας τοὺς μετ' αὐτὸν ὀνομάζεσθαι, Μιθριδάτου δὲ οὐ πολλῶ
 ὕστερον ἐς μέγα τι κλέος τὸ Παρθυαίων ὄνομα ἐξενεγκόντος.

1 Ἀλεξάνδρῳ: FGrHist 273 F 81 4 de annorum computationibus, quae usque
 ad 75, 1 afferuntur, vide quae disputavit Averil Cameron in dissertatione de Aga-
 thiae digressionibus Persicis 6 Κτησίᾳ: FGrHist 688 F 1, ο, β 7 Diod. 2, 28, 8
 27 Πολυίστορι: v. ad 1

V^b, L, WPR, O

1 σαρδανάπαλλον V^b: -παλλον rel. ἐφ' οὗ post Σαρδ. inser. Jacoby (*sub quo P*,
 cui tamen in talibus rebus fides non est habenda); at cf. 73, 28 ἐς Βελεοῦν τῆς διαδοχῆς
 παυσάμενης 2 ἀρβάνης W βέλεσος V^bWRO: βέλεσος L: Βελεοῦς Sync.
 4 εἰς W 5 ἢ om. L ἀφ' οὗ L 6 ἐκείνῃ V^bLWO: *eas res* P: ἐκείνων R 8
 ἐτάττετο V^b (cf. 75, 25): ἐτάττοντο rel. 9 ἔτη V^bO: ἔτι LWR 22 κρατυνό-
 μοι V^bLR: -νούμενοι W: κρατούμενοι O 26 πειστέον — Πολυίστορι om. P
 31 Μιθριδάτου — ἐξενεγκόντος om. P 32 παρθυαίων LR: -αίων V^bWO

26. Ἐβδομήκοντα δὲ ἐτῶν ἤδη ἐπὶ διακοσίοις παρωχηκό|των ἀπὸ Ἀρσάκου τοῦ προτέρου ἐς Ἀρτάβανον τὸν ἔσχατον βασιλέα, ἡνίκα τὰ Ῥωμαίων πράγματα ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μαμαίας παιδί ἐτετάχατο, κατ' ἐκεῖνο δὴ τοῦ καιροῦ τὸ Χοσρόου τοῦ καθ' ἡμᾶς βασιλεύειν ἤρξατο
 5 γένος ἢ τε μέχρι καὶ νῦν παρὰ Πέρσαις κατέχουσα πολιτεία ἐν τῷ τότε ἀρχὴν εἴληφε καὶ οἶον κατὰστασιν πρώτῃ. 2 Ἀρταξέρης γάρ τις τοῦνομα, Πέρσης ἀνὴρ, ἄδοξος μὲν τὰ πρῶτα καὶ ἀφανέστατος, ἄλλως δὲ μεγαλουργὸς καὶ δραστήριος καὶ δεινὸς κινῆσαι τὰ καθεστῶτα, ξυνωμότας ἀγείρας καὶ ἐπιθέμενος Ἀρτάβανον μὲν ἀναιρεῖ τὸν βασιλέα,
 10 ἐαυτῷ δὲ περιθεὶς τὴν κίδαριν καὶ τὴν Παρθικὴν δύναμιν καταλύσας αὐτῇς τοῖς Πέρσαις τὴν σφετέραν ἀνε νέωσατο βασιλείαν. 3 ἦν δὲ γε οὗτος τῇ μαγικῇ κάτοχος ἱεουργία καὶ αὐτουργὸς τῶν ἀπορρήτων. ταῦτά τοι καὶ τὸ μαγικὸν φύλον ἐγκρατὲς ἐξ ἐκείνου γέγονε καὶ ἀγέρωχον, ὃν μὲν ἤδη καὶ πρότερον καὶ ἐκ παλαιοῦ τήνδε τὴν ἐπὶ κλησιν ἀποσῶζον,
 15 οὕτω δὲ ἐξ τοῦτο τιμῆς τε καὶ παρρησίας ἡρμένον, ἀλλ' ὅποῖον ὑπὸ τῶν ἐν τέλει ἔστιν ἢ καὶ περιορᾶσθαι. 4 δῆλον δέ· οὐ γὰρ ἂν οἱ ἀμφὶ Δαρεῖον Πέρσαι Σμέρδιος πάλαι τοῦ μάγου μετὰ Καμβύσῃν τὸν Κύρου τὴν βασιλείαν ὑποσλήσαντος συμφορὰν ἐποιοῦντο τὸ γεγεννημένον καὶ αὐτόν τε τὸν Σμέρ|διν ἀπέκτειναν καὶ πολλοὺς τῶν ὅσοι ὁμογνώμονες
 20 ἐκείνῳ ἐτύγχανον ὄντες, ὥς οὐκ ἐξὸν τοῖς μάγοις τῷ βασιλεῖ θάκω ἐνωραΐζεσθαι καὶ ἰζάνειν. οὕτω δὲ αὐτοῖς οὐ μιαιροὶ ἔδοξαν εἶναι οἱ φόνοι, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ μείζονος ἄξιον μνήμης, ὥστε ἀμέλει τὴν στάσιν ἐκείνην Μαγοφόνια ἐορτὴν ὀνομασθῆναι καὶ θυσίας ἐπιτελεῖσθαι χαριστηρίους. 5 νῦν δὲ τιμῶσιν αὐτοὺς ἅπαντες καὶ ὑπεράγανται, καὶ τὰ τε κοινὰ ταῖς
 25 τούτων βουλαῖς καὶ προαγορεύσει διατάττεται καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ τῶν συμβαλλόντων ἢ δίκην λαγχάνοντι ἐφίστανται διασκοποῦντες τὰ ποιούμενα καὶ ἐπικρίνοντες, καὶ οὐδὲν ὅτιοῦν παρὰ Πέρσαις δόξειεν ἂν ἔννομόν τε εἶναι καὶ δίκαιον, ὃ γε μὴ ὑπὸ μάγου ἐμπεδωθεῖ.

27. Λέγεται δὲ τὴν τοῦ Ἀρταξάρου μητέρα Παβέκῳ τινὶ ξυνωκηκέ-
 30 ναι, παντάπασιν μὲν ἀσημοτάτῳ καὶ σκυτοτόμῳ τὴν τέχνην, τῆς δὲ τῶν ἀστέρων πορείας δαημονεστάτῳ καὶ οἷῳ ῥαδίως τὰ ἐσόμενα διασκοπεῖσθαι. 2 ἄνδρα δὲ στρατιώτην Σάσανον ὄνομα διὰ τῆς Καδουσαίων, οὕτω ξυνενεχθέν, πορευόμενον χώρας ἐπιξενωθῆναι τε τῷ Παβέκῳ καὶ

V^b, L, WPR, O 29—76, 13 in brevius contr. E

2 προτέρου] maioris; cf. Iustin. epit. 41, 4, 6 et 5, 7 5 γένος om. O τοῦ pro καὶ O 6 ἀρταξέρης W 7 ὄνομα W 13 ταῦτό O 15 ἡρμένον V^bL: ἡγμένον WR: ἡργμένον O 16 ἢ V^bRL img.: ἢ LWO 17 σμέρδις V^b τὸν κύρου V^bLO: τὸν κύρον W: τοῦ κύρου R 20 ἐξὴν R βασιλεῖ L θάκω R 21 καὶ ἰζάνειν suspectum; aut ἰζάνειν interpretamentum vocis ἐνωραΐζεσθαι est, quod καὶ vocola addita in textum irrepsit, aut ad ἰζάνειν addendum aliquid, velut σεμιννομένους 25 προαγορεύσει L 26 εἰς pro ἢ L 28 εἶναι om. W ὅτε W 29 ἀρταξέρξου W Sync. Παμβεκῷ Sync. 32 σάσον W

ἐς τὸ ἐκείνου δωμάτιον καταχθῆναι. 3 τὸν δὲ ὅτῳ δὴ οὖν τρόπῳ, ἄτε, οἶμαι, μάντιν, ἐπιγνόντα ὡς ἡ τοῦ ξένου γονὴ ἀρίστη τε ἔσται καὶ ἀρίδης καὶ ἐπὶ μέγα εὐδαιμονίας χωρήσει, ἀλύειν μὲν καὶ | ὀλοφύρεσθαι, ὅτι δὴ αὐτῷ οὔτε θυγάτηρ ὑπῆν οὔτε ἀδελφή, οὐ μὲν οὖν οὐδὲ ἄλλο τι
 5 γύναιον ὡς ἐγγύτατα ξυνημμένον. τέλος δὲ συγκατακλίνειαί οἱ τὴν γαμετήν καὶ τῆς εὐνῆς ἐπιχωρῆσαι, ὑπεριδόντα μάλα γενναίως τοῦ αἰσχους καὶ τῆς παραντίκα λώβης τε καὶ ἀτιμίας τὴν μέλλουσαν τύχην ἀνταλλαζάμενον. 4 οὕτω τε φύντα τὸν Ἀρταξέρην τραφῆναι μὲν ὑπὸ τῷ Παβέκῳ, ἐπεὶ δὲ νεανίας γενόμενος καρτερώτατα τὴν βασιλείαν
 10 κατέσχευ, ἔριν εὐθύς καὶ νεῖκος ἐξάσιον ἀναφανδὸν Σασάνῳ τε καὶ Παβέκῳ ἀναρραγῆναι. ἐκάτερον γὰρ ἐθέλειν πρὸς αὐτοῦ τὸν παῖδα ἐπονομάζεσθαι. 5 μόλις δὲ ἄμφω ξυμβῆναι, ἐφ' ᾧ δῆτα υἱὸν μὲν αὐτὸν Παβέκου καλεῖσθαι, ἐκ σπέρματος δὲ ὅμως Σασάνου τεχθέντα. οὕτω μὲν τὸν Ἀρταξέρην γενεαλογοῦντες οἱ Πέρσαι ἀληθῆ ταῦτά φασι καθεστάναι, ὡς καὶ ἐν ταῖς βασιλείοις διφθέραις ἀναγεγραμμένα. 6 ἐγὼ δὲ ἀπάντων τῶν ἐφεξῆς ἀπογόνων, ὅσοι δὴ τὴν ἀρχὴν διεδέξαντο, τά τε ὀνόματα ὀλίγῳ ὕστερον φράσω καὶ πρὸς γε ὁπόσον ἕκαστος ἐκράτησε χρόνον· καίτοι ἅπασιν τοῖς μέχρι νῦν χρονογράφοις παρεῖται καὶ οὐ περὶ πλείστου γεγένηται τὰ τοιαῦτα διερευνήσασθαι. 7 ἀλλὰ τοὺς
 20 μὲν Ῥωμαίων βασιλεῖς ἀπὸ Ῥωμύλου τυχὸν καὶ ἔτι πρότερον ἀπὸ Αἰνείου τοῦ Ἀγχίσου ἀρχόμενοι μέχρις Ἀναστασίου τε καὶ Ἰουστίνου τοῦ πρεσβύτου ἀπαριθμοῦνται, τοὺς δὲ παρὰ Πέρσαις (φημὶ δὲ τούτους ἐκείνους, ὁπόσοι δὴ μετὰ τὴν Παρθυαίων κατάλυσιν ἔτυχον βεβασιλευ-| κότες) οὐκέτι ὁμοίως ἀντιτιθέντες τοὺς χρόνους διευκρινήσαντο, δέον
 25 οὕτω ποιεῖν. 8 ἐμοὶ δὲ τὸ ἀκριβὲς καὶ τούτων πέρι ἀναλέλεκται ἐκ τῶν παρὰ σφίσιν ἐγγεγραμμένων, καὶ οἶμαι τῇ παρουσίᾳ συγγραφῇ μάλα προσήκειν ἀπάντων ἐπιμνησθῆναι. καὶ τοίνυν προϊὼν ἐπιμνήσομαι, ἡνίκα ἂν δεῖν οἰηθῆην, εἰ καὶ ὀνομάτων πολλῶν καὶ τούτων βαρβαρικῶν οὕτω δὴ τι ψιλῶς καταλόγους ποιεῖσθαι δεήσει, καὶ ταῦτα ἐνίων οὐ-
 30 δὲν ὃ τι ἀξιαφῆγητον εἰργασμένων. 9 τοσοῦτον δὲ μόνον πρὸς τὸ παρὸν εἴποιμι ἂν τοῦ σαφοῦς γε ἕκати καὶ ἐς πλείστα χρησίμου, ὡς ἐννέα τε καὶ δέκα καὶ πρὸς γε τριακόσιοι ἐνιαυτοὶ τελευτῶσιν ἐς τὸ πέμπτον τε καὶ εἰκοστὸν ἔτος τῆς Χοσρόου τούτου βασιλείας, καθ' ὃν δὴ χρόνον

32 annus est 555; cf. Stein p. 811 sq.

V^b, L, WPR, O

1 κατενεχθῆναι W 6 ἐπιχωρῆσαι libri: παρα (per compendium) L img.: ὑποχωρῆσαι? Key 8 ἀταξέρην W 12 ὀνομάζεσθαι O δὲ om. O 15 ταῖς V^bLO: τοῖς WR 17 ὀλίγον W ἐκράτησεν ἕκαστος L 22 πρεσβύτου V^bLO (cf. 7, 30; Theoph. Chronogr. p. 164, 17 de Boor): πρεσβυτέρου WP (seniorem) R 25 οὗτος (i. e. οὕτως) W 26 ἐγγεγραμμένων V^bLR: ἐγεγραμμένων W: ἀναγεγραμμένων O (coniec. Ref 34) 31 ἐννέα τε καὶ δέκα WRO: ἔ. τε δ. V^b: ἔ. καὶ δ. L εἰκοσι pro δέκα malebat Nieb, cum annorum numerus non bene congruat cum eis quae 75, 2 sq. leguntur

οἱ τε ἐν τῇ Κολχίδι χώρα πόλεμοι διεφέροντο καὶ τὸν Μερμερόνῃ ἀπο-
βιῶναι ξυνηνέχθη. διήνυστο δὲ ἄρα ἐν τῷ τότε Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ
ὀκτώ τε καὶ εἴκοσιν ἔτη Ῥωμαίων κρατοῦντι. |

28. Ἀλλὰ γὰρ βραχέα ἄττα περὶ Χοσρόου διεξελθὼν αὐτίκα ἔγωγε
5 ἀνὰ τὰ πρότερα καὶ δὴ ἐπανήξω. ὕμνοῦσι γὰρ αὐτὸν καὶ ἄγανται πέρα
τῆς Ἀσίας, μὴ ὅτι οἱ Πέρσαι, ἀλλὰ καὶ ἔνιοι τῶν Ῥωμαίων, ὡς λόγων
ἔραστήν καὶ φιλοσοφίας τῆς παρ' ἡμῖν ἐς ἄκρον ἐλθόντα, μεταβεβλημένων
αὐτῷ ὑπὸ του ἐς τὴν Περσίδα φωνὴν τῶν Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων.
2 καὶ τοίνυν φασίν, ὅτι δὴ ὅλον τὸν Σταγειρίτην καταπιὼν εἴη μᾶλλον
10 ἢ ὁ ῥήτωρ ὁ Παιανιεύς τὸν Ὀλόρου τῶν τε Πλάτωνος τοῦ Ἀρίστωνος
ἀναπέπλησται δογμάτων καὶ οὔτε ὁ Τίμαιος αὐτὸν ἀποδράσειεν ἄν, εἰ
καὶ σφόδρα γραμμικῇ θεωρίᾳ πεποίκιλται καὶ τὰς τῆς φύσεως ἀνιχνεύει
κινήσεις, οὔτε ὁ Φαίδων οὔτε ὁ Γοργίας, οὐ μὲν οὖν οὐδὲ ἄλλος τις τῶν
γλαφυρῶν τε καὶ ἀγκυλωτέρων διαλόγων, ὅποῖος, οἶμαι, ὁ Παρμενίδης.
15 3 ἐγὼ δὲ οὕτως αὐτὸν ἄριστα ἔχειν παιδείας, καὶ ταῦτα τῆς ἀκροτάτης,
οὐκ ἂν ποτε οἴηθείην. πῶς μὲν γὰρ οἶόν τε ἦν τὸ ἀκραιφνὲς ἐκείνο τῶν
παλαιῶν ὀνομάτων καὶ ἐλευθέριον καὶ πρὸς γε τῇ τῶν πραγμάτων
φύσει πρόσφορόν τε καὶ ἐπικαιρότατον ἀγρίᾳ τινὶ γλῶττι καὶ ἄμουσο-
τάτῃ ἀποσωθῆναι; 4 πῶς δὲ ἂν ἀνὴρ βασιλείῳ τύφῳ ἐκ παίδων καὶ
20 κολακείᾳ πολλῇ γεγανωμένος δισαίτῃν τε λαχὼν ἐς ὃ τι βαρβαρικωτάτην
καὶ πρὸς | πολέμους ἀεὶ καὶ παρατάξεις ὀρώσαν, πῶς δὴ οὖν ὧδε βιούς
ἡμελλε μέγα τι καὶ λόγου ἄξιον ἐν τοῖσδε ἀπόνασθαι τοῖς διδάγμασι καὶ
ἐνασκηθῆναι; 5 εἰ μὲν οὖν ἐπαινοίη τις αὐτόν, ὅτι δὴ βασιλεὺς γε ὦν
καὶ Πέρσης ἔθνων τε τοσούτων καὶ πράξεων μέλον αὐτῷ, ὁ δὲ ἐφίετο
25 γοῦν ὁμῶς ἀμῇ γέ πη ἀπογεύεσθαι λόγων καὶ τῇ περὶ ταῦτα γάνυσθαι
δόξῃ, ξυνεπαινεῖσαι μὲν καὶ ἔγωγε τὸν ἄνδρα καὶ μείζονα θείην τῶν
ἄλλων βαρβάρων. 6 ὅσοι δὲ λίαν αὐτὸν σοφὸν ἀποκαλοῦσι καὶ μονον-

V^b, L, WPR, O 5 ὕμνοῦσιν αὐτόν —78, 5 S s. v. Χοσρόης ὁ Περσῶν βασι-
λεὺς 9 διόλου τὸν Σταγειρίτην — Ὀλῶρου (sic) S s. v. Σταγειρίτης ὅλον
καταπίοι τὸν σταγειρίτην ἥπερ τὸν ὀλλόρου ὁ παιανιεύς E 10 τῶν τε Πλάτωνος
—14 Παρμενίδης S s. v. Ἀρίστων 19 πῶς δὲ ἀνὴρ — βαρβαρωτάτην S s. v. γε-
γαννυμένος 23 ὅτι δὴ —26 γάνυσθαι δόξης S s. v. μέλον

1 τὸν μερμερόν WRO: τὸν μὲν μερμ. V^bL 4 διεξελθὼν V^bL: διελθὼν WRO
5 ἄγονται V^b πέραν O 8 ἐς V^bLOS: εἰς WR συγγραμμάτων S 9 ὅτε
δὴ V^b δι' ὅλου pro δὴ ὅλον S 11 δογμάτων V^bL^P (*dogmatibus*) RS:
διδασμάτων WO 12 γραμμικῇ V^bL^WP (*lineari*) OS: γραμματικῇ R 14 τε
V^bWRO: om. LS οἶμαι om. PS 17 καὶ ante ἐλευθέριον om. S 18 ἄμου-
σοτάτῳ L 19 ἂν om. S 20 γεγανωμένος libri: *illectus* P: γεγαννυμένος S
utroque loco 20 βαρβαρικωτάτην libri: *barbaricam* P: βαρβαρωτάτην S s. v.
γεγαννυμένος: βαρυτάτην S s. v. Χοσρόης 22 ἔμελλε S 23 γε om. S 25
τῆς et δόξης S s. v. μέλον 27 σοφὸν αὐτόν L

ουχὶ τοὺς ὅποιοι ποτὲ πεφιλοσοφηκότας ὑπερβαλλόμενον, ὥς καὶ ἀπάσης τέχνης τε καὶ ἐπιστήμης τὰς ἀρχὰς καὶ αἰτίας διαγιγνώσκειν, ὅποιον τὸν ἄγαν πεπαιδευμένον οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου ὀρίζονται, οἱ δὴ οὖν ταῦτα οἰόμενοι ἐκείνη ἂν μάλιστα φωραθεῖεν οὐ τῶν ἀληθῶν ἐστοχασμένοι, 5 μόνη δὲ τῇ τῶν πολλῶν ἐπόμενοι φήμη.

29. Ἀνὴρ γάρ τις Σύρος τὸ γένος, Οὐράνιος ὄνομα, κατὰ τὴν βασιλέως πόλιν ἤλᾱτο, τέχνην μὲν ἐπαγγελλόμενος τὴν ἰατρικὴν μετιέναι, τῶν δὲ Ἀριστοτέλους δογμάτων οὐδὲν μὲν ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐγίγνωσκεν, ἐκομψεύτο δὲ ὥς πλεῖστα εἰδέναι, βρενθυόμενος τῷ δύσερις 10 εἶναι παρὰ τοὺς ξυλλόγους. 2 πολλάκις γὰρ ἰὼν πρὸ τῆς βασιλείου στοᾶς καὶ ἐν τοῖς τῶν | βιβλίων ἤμενος πωλητηρίοις διεπληκτίζετο καὶ ἐμεγαληγόρει πρὸς τοὺς αὐτόθι ἀγειρομένους καὶ ταῦτα δὴ τὰ εἰθισμένα ῥηματὰ τοῦ κρείττονος πέρα ἀνακυκλοῦντας, ὅποιον δὴ τὴν αὐτοῖς ἢ τε φύσις ἐστὶ καὶ ἡ οὐσία, καὶ τὸ παθητὸν καὶ τὸ ἀξύγχυτον καὶ ἄλλα τοιάδε. 15 3 τούτων μὲν οὖν οἱ πλεῖστοι οὐδὲ ἐς γραμματιστοῦ, οἶμαι, φοιτήσαντες, οὐδὲ μὴν βίῳ ἀρίστῳ ἐκδεδιητημένοι, ἔπειτα ῥάδιόν τι ἡγοῦνται καὶ προχειρότατον, ὑπερβάθμιον, τὸ λεγόμενον, πόδα τείνειν καὶ θεολογίας ἐφάπτεσθαι, πράγματος οὕτω μακαρίου τε καὶ ἀνεφίκτου καὶ μείζονος ἢ κατ' ἀνθρώπους καὶ μόνῳ τῷ ἀγνοεῖσθαι θαυμαζομένου. 20 4 τοιγάρτοι τὰ πολλὰ περὶ δέιλῃν ὀψίαν ἀπὸ κραιπάλης, ὥς τὸ εἰκός, καὶ ἀκολασίας ξυναλιζόμενοι, οὕτω δὴ ἐκ τοῦ παρείκοντος ἐκείνων τῶν ὑπερτέρων ἀπάρχονται λόγων καὶ ζητήσεως θεσπεσίας αἰετὶ περὶ ταῦτα στενολεσχοῦντες οὔτε πείθονται ὑπὸ σφῶν οὔτε ἄλλως μεταμανθάνουσι τὰ προεγνωσμένα, ὅποια ἄττα καὶ τύχοιεν ὄντα. 5 ἔχονται 25 δὲ διὰ παντὸς τῶν αὐτῶν οἱ αὐτοὶ καὶ τελευτῶντες τῆς φιλονεικίας χαλεπαίνουσι κατ' ἀλλήλων καὶ ἀναφανδὸν διαλοιδοροῦνται, φωνὰς ἀσχήμονας ἀφιέντες, ὥσπερ ἐν κύβοις διαμαχόμενοι. οὕτω τε λύεται | αὐτοῖς ὁ ἀγών, καὶ μόλις ἀπαλλάττονται, ὀνήσαντες μὲν οὐδ' ὅπωςτιοῦν ἢ ὀνηθέντες, ἔχθιστοι δὲ ἀντὶ φίλων γεγεννημένοι. 6 ἐν τούτοις δὲ τὰ

27 Hom. Ω 1 Nonn. Dion. 3, 1 λῦτο δ' ἀγών

V^b, L, WPR, O 1—5 S s. v. Χοσρόης 6—16 ἐκδεδιητημένοι S s. v. Οὐράνιος

1 ὅποιοι V^bLW (ex ὅπη) S (cf. 197,12): ὅπη RO ὑπερβαλλόμενον WROS: -βαλλόμενον V^bL καὶ V^bWRS: om. LO 2 διαγιγνώσκειν V^bWRO: διαγιν- LS ὅποιον — οἰόμενοι om. S 4 ἐκείνη V^bWR (ex ἐκείνοι) O: ἐκείνοι LS 7 μὲν om. S 8 ἐγίγνωσκεν S 10 παρὰ V^bWRS: περὶ LO 14 τὸ ante ἀξύγχυτον om. L ἀσύγχυτον W καὶ ἄλλα τοιάδε om. S 15 ὦν pro τούτων μὲν οὖν S 16 ἐκδεδιητημένοι V^bLOS: ἐκδιητ- W: ἐκδεδιητημένον R: ἐνδεδιητημένοι Di 19 ἢ om. R 22 ζητήσεων L καὶ ante περὶ add. W 23 ταῦτα V^bLO: ταῦτα WR 25 τῆς om. W

- πρῶτα λαχὼν ὁ Οὐράνιος, ὥσπερ ὁ παρ' Ὀμήρῳ Θερσίτης, ἐκολῶα καὶ μακρηγορῶν οὐκ ἀνίει. καίτοι οὐδὲν αὐτῷ περὶ θεοῦ βεβαίως ἐδόκει, οὐδὲ ἠπίστατο, ὅπως χρὴ ἐν τούτοις ἀντιφέρεσθαι τὰ εἰκότα· ὁμῶς νῦν μὲν τῇ πρώτῃ θέσει τῶν πεύσεων ἐναντιούμενος, νῦν δὲ πρὶν ἀποκρί-
 5 νασθαι ἀντερωτῶν τὰς αἰτίας τῶν προβλημάτων, οὐ ξυνεχώρει ἐν κόσμῳ ἵεναι τὸν λόγον, ἀλλὰ διετάραττε τὸ σαφὲς καὶ τὴν εὐρεσιν ἀνεσόβει. 7 ἡβούλετο μὲν γὰρ τὴν ἐφεκτικὴν καλουμένην ζηλοῦν ἐμπειρίαν κατὰ τε Πύρρωνα καὶ Σέξτον τὰς ἀποκρίσεις ποιεῖσθαι καὶ τέλος ἔχειν τὴν ἀταρξίαν τῷ μηδὲν ὀτιοῦν οἶσθαι ληπτὸν καθεστάναι·
 10 πλὴν ἀλλ' οὐδὲ ταῦτα ἀποχρῶντως ἐμεμαθήκει ἢ ὅσον ἀπομάξασθαι σποράδην καὶ ἐλάχιστόν τι θηρᾶσαι καὶ τοὺς οὐδαμῶς παιδεῖσαι μετεिल्-
 χότας ἐξαπατᾶν δύνασθαι καὶ παράγειν. 8 ὦν δὲ ἄρα ἐν λόγοις ἀμα-
 15 θής, ἀλλὰ ἀμαθέστερός γε ὑπῆρχε τὸν βίον. ἐς γὰρ τὰ δώματα τῶν εὐδαιμόνων ἰὼν καὶ σιτούμενος ἀφειδῶς τὰ ποικιλώτερα τῶν ἐδωδί-
 15 μων θαμὰ τε ὁμιλῶν τῇ Θηρικλείῳ καὶ λόγοις χρώμενος ὑπὸ μέθης αἰσχροῖς τε ἄγαν καὶ ἀκολάστοις, γέλῳτα ὠφλίσκανε πλεῖστον, ὥς καὶ παῖεσθαι τυχὸν | ἐπὶ κόρρης καὶ τοῖς ἐκπώμασιν ὥσπερ τινὶ ἐωλοκρασίῃ τὸ πρόσωπον καταρραίνεσθαι καὶ εἶναι κοινὸν ἄθυρμα τῶν δαιτυμόνων, οὐ μείον ἢ οἱ γελωτοποιοὶ καὶ μιμολόγοι. 9 ἀλλὰ γὰρ τοιόσδε ὦν ὁ
 20 Οὐράνιος ἦκέν ποτε παρὰ τοὺς Πέρσας ὑπὸ Ἀρεοβίνδου τοῦ πρεσβευ-
 τοῦ ἀπηγμένος. ἅτε δὲ ἀπατεῶν καὶ κόθορνος καὶ οἶος τὴν οὐκ οὔσαν ἑαυτῷ περιποιεῖν εὐκοσμίαν, αὐτίκα ὃ γε στολὴν μὲν ἡμπίσχετο σεμνο-
 τάτην, ὁποῖαν παρ' ἡμῖν οἱ τῶν λόγων καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι ἀμ-
 25 φιέννυνται, οὕτω δὲ σοβαρῶς δῆθεν καὶ ἐμβριθεῖ τῷ προσώπῳ ἐσεφοίτα
 25 ὡς τὸν Χοσρόην. 10 ὁ δὲ τῷ παραδόξῳ θεάματι καταπεπληγμένος καὶ ἱερὸν τι εἶναι εἰκάζων τὸ χρῆμα καὶ φιλόσοφον αὐτὸν ὡς ἀληθῶς ὑποτοπήσας (οὕτω γὰρ αὐτοῦ καὶ ὠνομάζετο), ἄσμενός τε εἶδε καὶ φιλοφρόνως ἐδεξιοῦτο. 11 καὶ εἶτα ξυγκαλεσάμενος τοὺς μάγους ἐς λόγους αὐτῷ καθίστατο γενέσεώς τε καὶ φύσεως πέρι καὶ εἰ τότε τὸ πᾶν
 30 ἀτελεύτητον ἔσται, καὶ πότερον μίαν τὴν ἀπάντων ἀρχὴν νομιστέον.

30. Τότε δὴ οὖν ὁ Οὐράνιος καίριον μὲν οὐδὲν ὀτιοῦν ἔλεγεν οὐδέ γε τὴν ἀρχὴν διενоеῖτο· μόνῳ δὲ τῷ θρασύς τε εἶναι καὶ στωμυλώτατος,

1 Hom. B 312 Θερσίτης . . . ἐκολῶα

V^b, L, WPR, O 19 ὁ Οὐράνιος — ἀπηγμένος S s. v. Οὐράνιος

4 νῦν μὲν W ἀποκρίνασθαι V^bLO: -νεσθαι WR 7 ἐβούλετο W 8 πύρωνα libri P σέξτον R 9 ἀπραξίαν W τῷ V^bLO: τοῖς τῷ W: τοῖς R ληπτὸν V^bLO: λοιπὸν WP (*quia id animo praesumptum iam esset, nihil esse penitus constitutum*) R 13 γε om. R ἐς γὰρ — 19 μιμολόγοι om. P 18 καταρραῖεσθαι O εἶτα pro εἶναι O 19 μόνον pro μείον W 20 τοὺς om. O ἀριβίνδου L 21 ἀπηγμένος V^bOS: ἀφιγμένος LWR: *ductus* P ἅτε δὲ Key: ἅτε δὲ libri 22 μὲν om. R ἡμπίσχετο WR: ἀμπ- V^bO: ἀμπίσχεται L 24 ἐσεφοίτα O 25 ὡς V^bLO: om. WR 27 οὕτω O

καθά που φησὶν ὁ ἐν Γοργίᾳ Σωκράτης, „οὐκ εἰδὼς ἐν οὐκ εἰδόσιν” ἐνίκαι. 2 οὕτω τε εἶλε τὸν βασιλέα ὁ βώμας ἐκείνος καὶ ἔμπληκτος, ὡς χρημάτων τε οἱ δω|ρήσασθαι πλῆθος καὶ κοινῆς μεταδοῦναι τραπέζης καὶ ἀπαρ-
 5 5 τε πολλὰκις ἢ μὴν οὐπώποτε τοιόνδε ἄνδρα ἑωρακέναί. 3 καίτοι πρότερον ἀρίστους ὡς ἀληθῶς ἐτεθέατο φιλοσόφους, ἐνθὲνδε ὡς αὐτὸν ἀφικομένους. οὐ πολλῶ γὰρ ἔμπροσθεν Δαμάσκιος ὁ Σύρος καὶ Σιμπλίκιος ὁ Κίλιξ Εὐλάμιός τε ὁ Φρυξ καὶ Πρισκιανὸς ὁ Λυδὸς Ἑρμείας τε καὶ Διογένης οἱ ἐκ Φοινίκης καὶ Ἰσίδωρος ὁ Γαζαῖος, οὗτοι δὴ οὖν ἅπαντες τὸ ἄκρον
 10 10 ἄωτον, κατὰ τὴν ποιήσιν, τῶν ἐν τῷ καθ’ ἡμᾶς χρόνῳ φιλοσοφησάντων, ἐπειδὴ αὐτοὺς ἢ παρὰ Ῥωμαίοις κρατοῦσα ἐπὶ τῷ κρείττονι δόξα οὐκ ἤρεσκεν ὥροντό τε τὴν Περσικὴν πολιτείαν πολλῶ εἶναι ἀμείνονα, τούτοις δὴ τοῖς ὑπὸ τῶν πολλῶν περιφδομένοις ἀναπεπεισμένοι, ὡς εἴη
 15 15 βούλεται λόγος, φιλοσοφίας τε καὶ βασιλείας ἐς ταῦτο ξυνηλθούσης, σῶφρον δὲ ἐς τὰ μάλιστα καὶ κόσμιον τὸ κατῆκον, καὶ οὕτε φῶρες χρημάτων οὕτε ἀρπαγες ἀναφύονται, ἀτὰρ οὐδὲ τὴν ἄλλην μετιόντες ἀδικίαν, ἄλλ’ εἰ καί τι τῶν τιμίων κτημάτων ἐν ὧ τῷ δὴ οὖν χώρῳ ἐρημοτάτῳ καταλειφθεῖη, ἀφαιρεῖται ὅστις οὐδεὶς τῶν ἐντυγχανόντων,
 20 20 μένει δὲ οὕτω, εἰ καὶ ἀφύλακτον ἦ, σωζόμενον τῷ λελοιπότι, ἔστ’ ἂν ἐπανήκοι· 4 τούτοις δὴ οὖν ὡς ἀληθῆσιν ἀρθέντες καὶ πρὸς γε ἀπειρη-
 25 25 μένον αὐτοῖς ἐκ τῶν νόμων ἀδεῶς ἐνταῦθα ἐμπολιτεύεσθαι, ὡς τῷ καθ’ ἐ-
 στῶτι οὐχ ἐπομένοις, οἱ δὲ αὐτίκα ἀπιόντες ὥχοντο ἐς ἄλλοδαπά καὶ ἄμικτα ἦθη, ὡς ἐκεῖσε τὸ λοιπὸν βιωσόμενοι. 5 πρῶτα μὲν οὖν τοὺς
 30 30 ἐν τέλει ἀλαζόνας μάλα εὐρόντες καὶ πέρα τοῦ δέοντος ἐξωγκωμένους ἐβδελύττοντό γε αὐτοὺς καὶ ἐκάκιζον· ἔπειτα δὲ ἑώρων, ὡς τοιχωρύχοι τε πολλοὶ καὶ λωποδύται οἱ μὲν ἡλίσκοντο, οἱ δὲ καὶ διελάνθανον, ἅπαν τε εἶδος ἀδικίας ἡμαρτάνετο. 6 καὶ γὰρ οἱ δυνατοὶ τοὺς ἐλάττονας λυ-
 30 30 καὶ τὸ δὴ πάντων παραλογώτερον· ἐξὸν γὰρ ἐκάστῳ μυρίας ὅσας

1 Plat. Gorg. 459 b ὁ οὐκ εἰδὼς ἄρα τοῦ εἰδότος ἐν οὐκ εἰδόσι πιθανώτερος ἔσται
 7 οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν: a. 529 aut 530 14 Plat. Resp. 473 d

V^b, L, WPR, O 2 ἄνθρωπος βώνας καὶ ἔμπληκτος E 7 Δαμάσκιος — Γα-
 ζαῖος S s. v. πρέσβεις eadem E img.

2 βώμας V^bLWR: βώμας O: βώνας E 3 δὲ οἱ O 4 τοῦτο LWR: τούτω
 V^bO 7 καὶ ante σιμπλίκιος om. SE img. 8 εὐλάμιος libri P: εὐλάλιος SE
 img. καὶ ante πρισκιανὸς libri PE img.: om. S 9 καὶ ante ἰσίδωρος libri
 PE img.: om. S γαζαῖος libri PS: μαζαῖος E img. 11 αὐτοὺς V^bLO: αὐτοῖς
 WR κρατοῦσα om. R 15 βουλεύεται V^b 20 οὕτω V^bLO: οὕτως WR καὶ
 εἰ O 21 οὖν V^bL: om. WRO 24 πρῶτον L 26 αὐτὸν, ὦ super o scr. L
 δὲ om. L 27 καὶ ante διελάνθανον V^bLR: om. WO ἅπαν τε V^bLO: ἅπαν δὲ
 WR 28 γὰρ om. O ἐλυμαίνοντο L 29 χρώνται V^bLWR: χρώμενοι O 30
 ἔξεστι R

ἀγεσθαι γαμετὰς καὶ τοίνυν ἀγομένοις, ἀλλὰ μοιχεΐαι γε ὁμως τολμῶνται.
7 τούτων δὴ οὖν ἀπάντων ἕκατι οἱ φιλόσοφοι ἐδυσφόρουν καὶ σφᾶς
αὐτοὺς ἡτιῶντο τῆς μεταστάσεως.

31. Ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ διαλεχθέντες ἐψεύσθησαν τῆς ἐλπίδος,
5 ἄνδρα εὐρόντες φιλοσοφεῖν μὲν φρουαττόμενον, οὐδὲν δὲ ὅ τι καὶ ἐπαίοντα
τῶν αἰπυτέρων, ὅτι τε αὐτοῖς οὐδὲ τῆς δόξης ἐκοινώνει, ἕτερα δὲ ἅττα
ἐνόμιζεν, ὅποια ἤδη μοι εἴρηται, τὴν τε τῶν μίξεων κακοδαίμονίαν οὐκ
ἐνεγκόντες, ὥς τάχιστα ἐπανήεσαν. 2 καίτοι ἔσπεργε τε αὐτοὺς ἐκεῖνος
καὶ μένειν ἡξίου, οἱ δὲ ἄμεινον εἶναι σφίσιν ἡγοῦντο ἐπιβάντες μόνον |
10 τῶν Ῥωμαϊκῶν ὀρίων αὐτίκα, οὕτω παρασχόν, καὶ τεθνάναι ἢ μένοντες
παρὰ Πέρσαις τῶν μεγίστων γερῶν μεταλαγχάνειν. οὕτω τε ἅπαντες
οἴκαδε ἀπενόστησαν, χαίρειν εἰπόντες τῇ τοῦ βαρβάρου φιλοξενίᾳ.
3 ἀπώναντο δὲ ὁμως τῆς ἐκδημίας, οὐκ ἐν βραχεὶ τινι καὶ ἡμελημένῳ, ἀλλ'
ὅθεν αὐτοῖς ὁ ἐφεξῆς βίος ἐς τὸ θυμῆρές τε καὶ ἡδιστον ἀπετελεύτησεν.
15 4 ἐπειδὴ γὰρ κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου Ῥωμαῖοί τε καὶ Πέρσαι σπονδὰς
ἔθεντο καὶ ξυνθήκας, μέρος ὑπῆρχε τῶν κατ' αὐτὰς ἀναγεγραμμένων
τὸ δεῖν ἐκείνους τοὺς ἄνδρας ἐς τὰ σφέτερα ἡθῆ κατιόντας βιοτεύειν
ἀδεῶς τὸ λοιπὸν ἐφ' ἑαυτοῖς, οὐδὲν ὅτιοῦν πέρα τῶν δοκούντων
φρονεῖν ἢ μεταβάλλειν τὴν πατρίαν δόξαν ἀναγκαζομένους. οὐ γὰρ
20 ἀνῆκεν ὁ Χοσρόης μὴ οὐχὶ καὶ ἐπὶ τῷδε συστήναι καὶ κρατεῖν τὴν
ἐκεχειρίαν. 5 λέγεται δὲ αὐτοῖς κατὰ τὴν ἀποπορείαν θαυμάσιόν τι
ἡλίκον καὶ μνήμης ἄξιον ξυνενεχθῆναι. 6 καταλύσαντες γὰρ ἐν ἀγρῷ
τινι Περσικῷ ἐθεάσαντο σῶμα νεκρὸν ἀνθρώπου νεοθανοῦς οὕτω πως
ἄταφον ἐρριμμένον. οἱ δὲ τὴν παρανομίαν τοῦ βαρβαρικοῦ νόμου κατ-
25 ελεήσαντες καὶ οὐχ ὅσιον εἶναι ἡγούμενοι περιϊδεῖν τὸ μέρος ἀδικουμένην
τὴν φύσιν, περιέστειλάν τε τὸ σῶμα ὥς οἶόν τε ἦν διὰ τῶν θεραπόντων
καὶ τῇ γῇ καταχώσαντες ἔθαψαν. 7 ὥς δὲ ἐκάθευδον ἅπαντες ἐκείνης
τῆς νυκτός, ἔδοξε τις αὐτῶν, | οὐκ οἶδα δὲ ὅστις (οὐ γὰρ ἔχω τοῦνομα
φράσαι), ἔδοξε γοῦν ὁμως ὄρᾶν κατ' ὄναρ ἄνδρα πρεσβύτην, γνώριμον
30 μὲν οὐδαμῶς, οὐδ' ὅσον εἰκάσαι, ἄλλως δὲ σεμνὸν καὶ αἰδοῖον καὶ φιλοσο-
φίαν ἀσκοῦντι ἐμπερῇ τῷ τε σχήματι τῆς στολῆς καὶ τοῦ πώγωνος τῷ

15 σπονδὰς ἔθεντο: a. 532

V^b, L, WPR, O 11 πάντες οἴκαδε —19 ἀναγκαζομένους S s. v. πρέσβεις 22—
82, 16 in brevius contr. E

4 ψεύσθησαν R 9 οὐδὲ pro οἱ δὲ W 12 ἐπανεστήσαν W 13 καὶ ante
ὁμως add. S ἀπώνανται W ἀπώναντο —21 ἐκεχειρίαν om. P 14 ἐς OS:
εἰς V^bLWR 15 ἐκείνου W οἱ Ῥωμ. καὶ Πέρσαι S 16 ξυνθήκας V^bLO: συν-
WRS 17 ἐς OS: εἰς V^bLWR κατιόντας om. O 20 οὐχὶ om. O ἐπὶ τῷ
L 22 ξυνενεχθῆναι O: συν- rel. 26 καὶ ante τὸ σῶμα add. R 28 δὲ om. R
29 δὲ ante γοῦν add. V^b κατ' ὄναρ om. LP 31 ἀσκοῦντι V^bWP (*studenti
nihil absimilis*) R: -τα LO

λίαν ἔκκρεμει καὶ ἀφειμένῳ, ἐμβοᾶν τε αὐτῷ καθάπερ παραινοῦντα καὶ ἐγκελευόμενον τόδε τὸ ἔπος·

Μὴ θάψῃς τὸν ἄθαπτον, ἕα κυσὶ κύρμα γενέσθαι.

Γῇ πάντων μήτηρ μητροφθόρον οὐ δέχεται ἄνδρα.

- 5 8 ἀφυπνισθεὶς δὲ ἄθρόον ὑπὸ τοῦ δέους ἀπήγγελλε τοῖς ἄλλοις τὸν ὄνειρον. οἱ δὲ τὸ μὲν παραντίκα διηπόρουν ἐς ὃ τι ἄρα καὶ ἀποβαίῃ, ἐπεὶ δὲ ἐς τὸ περιορθρον ἀναστάντες ἐβάδιζον ἀνὰ τὰ πρόσω, παρέρποντες ἐκείνο τὸ χωρίον, οὕτω τῆς τῶν τόπων θέσεως ἀναγκαζούσης, οὗ δὴ αὐτοῖς τὰ ἐπὶ τῇ ταφῇ ἐσχεδιάστο, εὐρίσκουσι τὸν νεκρὸν γυμνὸν
10 αὔθις ὕπερθε κείμενον, ὡς δὴ τῆς γῆς αὐτὸν τρόπῳ τινὶ αὐτομάτῳ ἐς τοῦμφανὲς ἀναβαλούσης καὶ διαφυλάττειν ἄβρῶτα μὴ ἀνασχομένης.
9 καταπλαγέντες δὲ τῷ παραλόγῳ τῆς θεάς εἶχοντο τῆς πορείας, μηδὲν ὁτιοῦν τὸ λοιπὸν ἐπ' αὐτῷ δράσαντες τῶν σφίσι νενομισμένων. ἀνελογίζοντο γὰρ τὸν ὄνειρον καὶ ὠμολόγουν ἐντεῦθεν, ὅτι δὴ οἱ Πέρσαι ποινὴν
15 ἔχουσι καὶ τιμωρίαν τῆς ἐπὶ ταῖς μητράσιν ἀκολασίας τὸ ἄταφοι μένειν καὶ ὑπὸ τῶν κυνῶν ἐνδίκως διασπαράττεσθαι.

32. Τούτων δὲ τῶν ἀνδρῶν ἐς πείραν ἔλθων ὁ Χοσρόης ὁμως τὸν Οὐράνιον πλεόν ἀγάμενος ἦν καὶ ἐπόθει. αἴτιον δὲ τούτου, ὅπερ, οἶμαι, φύσει τῷ γένει πρόσεστι τῷ ἀνθρωπείῳ. πεφύκαμεν γὰρ ἅπαντες τὰ
20 μὲν καθ' αὐτοὺς καὶ παραπλήσια φίλα ἡγεῖσθαι καὶ κάλλιστα, ἀλεείναι δὲ καὶ ἐκτρέπεσθαι τὸ ὑπερβάλλον. 2 τοιγάρτοι καὶ ἐνταυθα οἱ ἐπανελθόντι γράμματά τε κεχαρισμένα ἔστελλε καὶ διδασκάλῳ ἐχρήτο. ὁ δὲ οὐκ ἐτί ἐφαίνετο ἀνεκτός, βρενθυόμενος τῇ τοῦ βασιλέως φιλίᾳ, ὡς καὶ ἀποκναίνειν ἅπαντας ἔν τε τοῖς ζυμποσίοις καὶ ἀνὰ τοὺς συλλόγους, μηδὲν
25 τι ἕτερον ἄδειν ἐθέλων ἢ ὅπως αὐτὸν ἐγέραιεν ὁ Χοσρόης καὶ ὅποια ἄττα διελεγέσθην. 3 καὶ πολλῶ σκαιότερος ἐπανῆκεν ἡμῖν ὁ γενναῖος ἢ πάλαι ὑπῆρχεν, ὥσπερ τοῦδε ἕνεκα μόνου τοσαύτην ὁδὸν ἀναμετρήσας. ὁμως, καίτοι φαυλότατός γε ὢν καὶ καταγέλαστος, ἄλλὰ τῷ πολλάκις ὕμνειν τὸν βάρβαρον καὶ δι' ἐπαίνου ποιεῖσθαι αὐτὸς δὴ που κατὰ τὸ
30 μᾶλλον ἔπεισε τοὺς πολλούς, ὡς εἶη σφόδρα πεπαιδευμένος. 4 οἱ γὰρ ἀταλαιπώρως ἅπαντα προσιέμενοι καὶ ἀμφὶ ταῦτα δὴ τὰ ξένα καὶ παραλογώτερα τῶν ἀκουσμάτων διακεχηνότες ῥαδίως ὑπήγοντο ἐπικομπάζοντί τε αὐτῷ καὶ σεμνολογουμένῳ, μήτε ὅστις | ὁ ἐπαινῶν μήτε ὄντινα ἐπαινοῖ καὶ ἐφ' ὅτῳ, διασκοποῦντες. 5 ἐς μὲν γὰρ στρατευ-

V^b, L, WPR, O, 1—16 E 3—4 C^b Anth. Pal. IX 498 17—21 ὑπερβάλλον C^b 28 τῷ πολλάκις —30 ὡς (post ὡς folium unum periit) C^b

1 παραινοῦντα καὶ ἐγκελ. V^bLWO: ἐγκελ. καὶ παρ. R: *iubendo monendoque* P 3 θάπτε cod. Pal. 5 ἀπήγγελλε V^bL (cf. 90, 10): ἀπήγγειλε WRO 7 ἐς O: εἰς rel. παρέντες O 10 ὕπερθε κείμ. V^bWO: ὑπερκείμ. L: ὕπερθεν κείμ. R 11 ἀναβαλούσης L img. P (*remittente*): ἀναλαβούσης V^bLWRO 13 δράσαντες ἐπ' αὐτῷ O 26 γενναῖος V^bLWO (cf. 100, 22): γεννάδας R

μάτων παρασκευὴν καὶ ὅπλων εὐκοσμίαν καὶ τὸ διὰ παντὸς ἐν τοῖς πολέμοις διαπονεῖσθαι δικαίως ἂν τις θαυμάσειε τὸν Χοσρόην, ὥς οὔτε ὄκνω εἶξαντα πώποτε οὔτε τῇ τοῦ γήρως ἀσθενείᾳ· λόγων δὲ πέρι καὶ φιλοσοφίας τοιοῦτον αὐτὸν ἡγητέον, ὅποιον εἶναι εἰκὸς ἄνδρα ξυνόμιλόν
 5 τε καὶ ἀκροατὴν Οὐρανίου ἐκείνου ἀποδεδειγμένον. |

V^b, L, WPR, O

3 γήρους W

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Γ

1. Τὰ μὲν οὖν παρὰ Πέρσαις νόμιμα καὶ ἡ ποικίλη τῆς σφῶν πολιτείας μεταβολὴ καὶ ὅποσα χρῆναι ῥήθητιν περὶ Χοσρόου καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν γένους εἰρῆσθαι, ταῦτα δὴ οὖν | ἅπαντα, εἰ καὶ μακροτέρω ἐξείργασται λόγῳ καὶ οὐ λίαν ἔχεται τῶν προτέρων, ἀλλ' οὐ περιττὰ γε ἴσως δόξειεν
 5 ἂν οὐδὲ ἄχρηστα, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ τὸ θέλγον, ὥς ἐμὲ ἡγεῖσθαι, ξὺν τῷ ὠφελίμῳ ἀπειληφότα. 2 ἐθέλω γάρ, εἰ ἐπ' ἐμοὶ εἴη, καὶ περὶ πλείστου ποιοῦμαι ταῖς Μούσαις, φασί, τὰς Χάριτας καταμινύνναι. 3 καίτοι ἐτέρωθί με καθέλκουσιν αἱ φροντίδες, καὶ ἔπομαί γε οὔτι ἐκὼν εἶναι τῇ περιαγούσῃ ἀνάγκῃ. ἡ γάρ μοι συγγραφὴ, τοῦτο δὴ τὸ μέγιστόν τε
 10 καὶ σεμνότατον ἔργον καὶ πάσης ἀσχολίας ὑπέρτερον, εἴποι ἂν ἡ λύρα ἢ Βοιωτία, ὁδοῦ τε καὶ βίου πάρεργον γίγνεται, καὶ οὐκ ἔνεστί μοι ὥς ἡδιστα ἐμβιῶσαι τοῖς ποθουμένοις. 4 δέον γὰρ τοὺς πάλοι σοφοὺς σχολαίτερον ἀναλέγεσθαι μιμήσεως ἕκατι ἅπαντά τε τὰ ἐκασταχοῦ
 15 συμπερόμενα γνωματεύειν ἐς τὸ ἀκριβὲς καὶ ἀναπυνθάνεσθαι ἀνειμένον τε ἀμφὶ ταῦτα ἔχειν τὸν νοῦν καὶ ἐλεύθερον, ἀλλ' ἔγωγε ἡμενος ἐν τῇ βασιλείῳ στοᾷ βιβλίδια πολλὰ δικῶν ἀνάπλεα καὶ πραγμάτων ἐξ ἑωθινοῦ μέχρι καὶ ἐς ἥλιον καταδύντα ἐκμελετῶ καὶ ἀνελίττω· καὶ λίαν μὲν ἄχθομαι τοῖς ἐνοχλοῦσιν, ἀνιῶμαι δὲ αὐθις εἰ μὴ ἐνοχλοῖεν, ὥς οὐχ οἶόν τέ μοι ὅν τῶν ἀναγκαίων ἀποχρώντως ἐμπίπλασθαι ἄνευ πόνου καὶ
 20 δυηπαθείας. 5 πλὴν ἀλλ' οὐδ' ὥς ἀνήσω τοῦμὸν οὐδὲ ἀποπαύσομαι, ἔστ' ἂν ὁ ἔρως με ἄγῃ, εἰ καὶ μοί τις νεμεσήσειεν ὥς ὑπερτέρων ἐφιεμένῳ καί, τὸ λεγόμενον, ἐν πίθῳ | φιλεργοῦντι τὴν κεραμεῖαν. 6 εἰ γάρ τῳ καὶ δόξειεν εἶναι τὰμὰ νόθα γε ὥς ἀληθῶς καὶ ἀνειαῖα καὶ οἶα ψυχῆς ἐς πλεῖστα μεριζομένης κημάτων, ἀλλ' ἑμαυτὸν γοῦν ἴσως ἀρέσ-
 25 κοιμι ἂν, καθάπερ τῶν ῥδόντων οἱ ἀμουσότεροι. 7 ὥς ἂν δὲ μὴ περαιτέρω ἐκδρομὰς ποιοῦμενος καὶ μεταβάσεις ἐς ἀπειροκαλίαν ἐκφέρεσθαι

7 Eurip. Hercul. 673 οὐ παύσομαι τὰς Χάριτας Μούσαις συγκαταμειγνύς 10
 Pind. Isthm. 1, 2 ἀσχολίας ὑπέρτερον 11 Eurip. El. 509 πάρεργ' ὁδοῦ

V^b, L, WPR, O 22 ἐν πίθῳ τὴν κεραμεῖαν φιλεργεῖν E

ἱστοριῶν τρίτον V^b: ἀγαθίου σχολαστικοῦ τόμος γ' L: ἀγαθίου σχολαστικοῦ ἱστοριῶν γ' WO: ἱστοριῶν γ' R 2. m.

4 δόξειεν V^bLO: δόξοιεν WR 11 γίνεταί O 12 ἐμβιῶναι O 19 ὅν τῶν WP (nequeam) R: ὄντων V^bLO 20 δυηπαθείας Etym (cf. Anth. Pal. 7, 209, 1): δυσπ- libri παύσομαι L 21 καὶ μὴ R 25 ἀμουσότεροι V^bL: -τατοι WP (insuavissimi) RO 26 ἐς om. W

δόξαιμι, αὐθις δὴ ἔμοιγε τῶν Κολχικῶν ἀγώνων καὶ τοῦ προτέρου λόγου μεταληπτέα.

2. Τότε γὰρ ὁ Χοσρόης, ἡγγελμένον αὐτῷ ὡς τεθνηκὼς εἶη ὁ Μερ-
μερόης, περιήλγησε μὲν, ὥσπερ εἰκός, τῇ ξυμφορᾷ καὶ ἡνιάθη, ὡς ἂν
5 δὲ τὰ ἐν Λαζικῇ στρατεύματα μὴ χηρεῦοιεν ἡγεμόνος, αὐτίκα ὁ γε
στρατηγὸν τὸν Ναχοραγὰν ἀναδείκνυσιν, ἄνδρα τῶν σφόδρα λογίμων
τε καὶ ὀνομαστοτάτων. 2 καὶ τῷ μὲν τὰ ἐς τὴν πορείαν παρεσκευάστο
καὶ ἥδη ἐχῶρει· ἐν ᾧ δὲ ἦν ἐκεῖνος ἐν τούτοις, παράλογα ἅττα καὶ
ἄθεσμα ἐν τῇ Κολχίδι χώρᾳ ξυνέβη. 3 ἐπειδὴ γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι, ὥσπερ
10 μοι πρότερον ἐρρήθη, ἀκλεέστατα ἐτύγχανον πεφευγότες καὶ τὰ πράγ-
ματα τὸ μέρος καταπροέμενοι τοῖς πολεμίοις, Γουβάζης ὁ τῶν Λαζῶν
βασιλεὺς, οὐκ ἀνεκτὸν ἡγούμενος τὸ αἶσχος, δεδιὼς δὲ μᾶλλον, μὴ τι καὶ
πέρα τούτων ἀμαρτηθεῖη, αὐτίκα Ἰουστινιανῷ ἐξήγγειλεν ἕκαστα,
καταιτιώμενος τοὺς στρατηγούς καὶ ἅπαν τὸ ξυνενεχθὲν ἐς τὴν | ἐκείνων
15 ἀνάγων ἀβελτερίαν, καὶ πλεον ἐπεκάλει τῷ Βέσσᾳ καὶ μετ' ἐκείνον
Μαρτίνῳ καὶ Ῥουστίκῳ. 4 οὗτος δὲ ὁ Ῥούστικος ἦν μὲν Ἑλληνογαλά-
της τὸ γένος, παρῆν δὲ αὐτόσε οὐχ ὥστε στρατηγὸς ἢ ταξίαρχος ἢ
ἄλλο τι εἶναι τῶν παρατάξεων μέρος, ταμίης δὲ μόνον τῶν βασιλέως
χρημάτων, οὐ μὴν τῶν ἐκ τῆς δασμοφορίας ἐρανιζομένων (ἄλλῳ γὰρ τῷ
20 ταῦτα ἐπετέτραπτο), ἀλλὰ τῶν ὅσα ἐκ τῶν βασιλείων θησαυρῶν ἐ-
πεπόμφει, ἐφ' ᾧ τοὺς ἀριστεύοντας ἐν ταῖς μάχαις τὰ προσήκοντα
κομίζεσθαι γέρα. 5 ἐντεῦθεν τε οὐκ ἄσημος ἦν ὁ ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ λίαν
τῶν δυνατωτάτων, ὡς καὶ κοινωνὸς εἶναι τῶν ἀπορρήτων βέβαια τε τότε
δοκεῖν καὶ πιστότερα τὰ παρὰ τῶν ἀρχόντων ἀναγγελλόμενα, ἡνίκα
25 ἂν ἐκείνον ἀρέσκη. 6 Ἰουστινιανὸς δὲ ἤδη καὶ πρότερον χαλεπαίνων
τῷ Βέσσᾳ, ὅτι δὴ Πέτρας ἐλὼν τὸ φρούριον, πρὶν ἀφικέσθαι τὸν Μερ-
μερόην, δέον αὐτὸν τὰς ἐξ Ἰβηρίας εἰσόδους καρτερώτατα διαφράσαι,
συλλαμβανούσης αὐτῷ τῆς φύσεως τῶν χωρίων, ταύτη τε ἄβατα τοῖς
βαρβάροις τὰ Λαζικῆς ὅρια καταστήσαι, ὁ δὲ τοῦτο μεθήκεν ὑπὸ ῥαστώ-
30 νης, ἀργυρολογῶν δὲ περιενόστει τὰς πόλεις τὰς ὑπ' αὐτῷ τεταγμένας·
7 ἐκεῖνα δὴ οὖν ὁ βασιλεὺς μεμνημένος, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα ἐπέπυστο,
αὐτίκα ἐπέθετο· καὶ τοίνυν παραλύσας τὸν Βέσσαν τῆς ἀρχῆς καὶ πρὸς
γε ἀφελόμενος αὐτὸν τὰ οἰκεῖα, ἐς Ἀβασγούς ἐξέπεμψε, ἐκεῖσε μενοῦντα, |

3 τότε: a. 555; v. ad 76, 32

26 Πέτρας ἐλὼν: a. 551

V^b, L, WPR, O

1 δὴ ἔμοιγε V^bLO: δέ μοι γε W: δὲ ἔμοιγε R 3 εἶη om. W 5 ὁ om. W
6 ναχοραγὰν V^bRO: ναχωραγᾶν L: σχαραγὰν W 10 ἐρρήθη V^bLO: ἐρήθη W:
ἐρρέθη R 14 ἐς O: εἰς rel. 15 ἀβελτερίαν V^bW: -τηρίαν LRO 19 ἄλλω
γὰρ τῷ V^bLO: ἄλλω γὰρ τῷ W: alteri P: ἄλλω γὰρ τε R 20 ἐπετέτραπτο
ταῦτα L 21 ταῖς om. O 23 ὡς καὶ κοινωνὸς V^bLW: *particeps* P: ὡς καὶ
κοινὸς R: ὡς κοινωνὸς O

- ἕως ἂν ἕτερόν τι ἐπ' αὐτῷ διανοηθεῖ. 8 τῷ δὲ Μαρτίνῳ πολλὰ νεμεσήσας, ὅμως αὐτῷ τὰ πρωτεῖα τῆς ἡγεμονίας παρέσχετο· καὶ ἦν ἐν τοῖς στρατηγοῖς πρώτιστος μὲν αὐτός, ῥουστίνοι δὲ δεύτερος καὶ Βούζης αὖ μετ' ἐκείνον καὶ ἐξῆς οἱ ἄλλοι ὡς ἕκαστοι. 9 αἰ μὲν οὖν καὶ 5 πρότερον Μαρτίνῳ τε καὶ ῥουστίκῳ οὐκ ὀρθῶς τὰ ἐς Γουβάζην δέικετο, ἀλλὰ δυσμένειά τις αὐτοῖς ὑπετέυφετο, βαρεῖά τε καὶ δεινοτάτη ὄσῳ καὶ διελάνθανε, λαβοῦσα μὲν τὴν ἀρχὴν ὑπὸ φθόνου καὶ βασκανίας, ἀρθεῖσα δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον τῷ συνεχεῖ καὶ ἀλογίστῳ τῆς ὑποψίας. 10 ἅπαν γὰρ ὅτιοῦν ὑπ' αὐτοῦ γιγνόμενον τῷ πεπονηθότι τῆς ψυχῆς ἐξετάζοντες 10 καὶ πάντως ἀχθόμενοι ὑπέτρεφον τὸ χαλεπαῖνον καὶ ἐπερρώννουν. 11 ἐπεὶ δὲ ἐκείνος ὑποτοπήσας τὸ ἔχθος καὶ τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἀντιλυπεῖν προηγμένος ἐκακηγόρει γε αὐτοὺς πολλὰκίς ὡς ἀνάνδρους καὶ ἀλαζόνας καὶ οὐδὲν ὅτιοῦν μέλον αὐτοῖς τῶν πρακτέων, ἐς τε τὰ ξυμπόσια καὶ τοὺς συλλόγους νεμεσῶν αἰ διετέλει καὶ οὐδὲ πρεσβείας τυχὸν ἀφιγμένης 15 ἐκ τῶν προσοίκων ἔθνων ἀνίει καὶ ὑπεστέλλετο, οἱ δὲ ταῦτά τε οὐκ ἐνεγκόντες καὶ πρὸς γε τὰς ἐς βασιλέα διαβολὰς ἐν ὀργῇ ποιησάμενοι καὶ γινώσκοντες, ὡς οὐκ ἀνήσει διελέγχων, εἴ που καὶ αὐθις σφαλεῖεν, ἐβουλεύοντο ἐκποδῶν τὸν Γουβάζην ποιήσασθαι, ὡς ἂν τίσαιντό τε αὐτὸν τοῦ φθάσαντος πέρι καὶ τὸ λοιπὸν οὐδὲν ὃ τι δειμαίνουσιν. |
- 20 3. Πολλὰ δὴ οὖν κατὰ σφᾶς κοινολογησάμενοι καὶ πέρας ἐπὶ τῇδε στάντες τῇ γνώμῃ, ἐπειδὴ αὐτὸν οὐ πρότερον διαχειρίσασθαι ᾤοντο χρῆναι, πρὶν ἂν καὶ τοῦ βασιλέως ἀποπειραθεῖεν, στέλλουσιν ἐς τὸ Βυζάντιον Ἰωάννην τὸν ῥουστίκου ἀδελφόν, ἀγγελοῦντα δῆθεν ὡς μηδίζων ὁ Γουβάζης πεφώραται. 2 καὶ οὖν ἐς λόγους ὁ Ἰωάννης 25 λαθραιότατα τῷ βασιλεῖ ἀφιγμένος διέβαλλε τὸν Γουβάζην ὡς ἀποστάντα ἦδη καὶ τοὺς Πέρσας ἐπαγόμενον καὶ οὐκ ἐς μακρὰν τὴν χώραν ἐπ' ἐκείνους μεταθήσονται, εἰ μὴ θάττον ὅτῳ δὴ οὖν τρόπῳ διακωλυθεῖ. 3 ὁ δὲ βασιλεὺς καταπλαγείς μὲν τῷ παραλόγῳ, οὕτω δὲ τελεώτατα πεπιστευκώς, ἄλλ' ἐπὶ μέσης τινὸς χωρήσας ἐννοίας, „ἄγε“ ἔφη „ὅπως 30 τὸν ἄνδρα παρασκευάσοιτε ὡς ἡμῶς ἐνθάδε γενέσθαι“. 4 δέισας δὲ ὁ Ἰωάννης, μή ποτε, εἴ γε ἐκεῖνος ἀφίκοιτο, τὰ τῆς ἐπιβουλῆς ἀνακαλυφθεῖν, „εἶεν“ ἔφη „ὥ δέσποτα. τί δὲ ἄρα ποιητέον ἡμῖν, εἴ γε ἐκὼν εἶναι παραγενέσθαι ἥκιστα ἔλοιτο;“ „ἀναγκαστέον αὐτὸν“ ἦ δὲ ὁ βασιλεὺς „κατήκοον ὄντα καὶ πάσῃ μηχανῇ ἐκπεμπτέον.“ 5 εὐθύς δὴ οὖν

V^b, L, WPR, O

6 αὐτοῖς V^bLO: om. WR 7 δὲ pro μὲν W 10 ὑπέτρεφον V^bLWO: ὑπέ-
στρεφον P (*revocatam molestiam*) R ὑπερώννουν R 11 ἔχθος L 12 γε
V^bRO: τε L: om. W 13 ξυμπόσια LR: συμπ- V^bWO 19 οὐδὲν ὅτι V^bLO:
οὐδὲν WR 22 εἰς W 25 λαθρ. τῷ βασιλεῖ V^bLWO: *seorsim imperatorem allo-*
quitur P: τῷ β. λαθρ. R διέβαλε W 26 ἐπ' L (cf. 98, 25): ἐς rel. 29 ἄλλ'
— ἐννοίας om. P τινὸς om. W 31 εἴ γε om. W 33 ἦθεν W 34 μηχανῇ
V^bWP (*quavis arte*) RO: φυλακῇ L

ὑπολαβὼν ὁ Ἰωάννης· „ἀναγκαζόμενος δὲ εἴ γε ἀντισταίῃ, τί ἂν γένοιτο ἐπὶ τούτοις;“ „τί δὲ ἄλλο γε“ ἔφη ὁ βασιλεὺς „ἢ πείσεται τὰ τῶν τυράννων καὶ κάκιστα ἀπολείται;“ 6 „οὐδὲν οὖν ἔσται δέος, ὦ δέσποτα“ ἦ δὲ ὁ Ἰωάννης „τῷ τοῦτον ἀποκτενοῦντι;“ „οὐ μὲν οὖν“ ἔφη 5 „εἴ γε ἀντιταττόμενος καὶ ἀνη|κουστῶν ὡς πολέμιος διαφθαρεῖ“. 7 τοιαῦτα δὲ τοῦ βασιλέως ἀποκριναμένου καὶ παραπλήσια τούτων ἐν ἐπιστολῇ τοῖς στρατηγοῖς σημάναντος, οὐδὲν ἔτι ὁ Ἰωάννης περαιτέρω ἀνεπυνθάνετο, ἀλλ’ ἐπειλήφθαι ἤδη καὶ ἔχεσθαι τοῦ ζητουμένου ἀπο- 10 χρώντως ἡγούμενος ἐπανήκεν αὐθις ἐς Κόλχους τὸ γράμμα τοῦτο ἐπιφε- 8 συγκαλεσάμενοι δὴ οὖν Ἰουστίνον τε καὶ Βούζην καὶ τὸ μελετηθὲν ἀποκρύπτοντες χρῆναι ἔφασαν τὴν ταχίστην ὡς Γουβάζην ἵεναι ξὺν αὐτῷ τε βουλευέσθαι, ὅπως τοῖς ἐς Ὀνόγουριν Πέρσαις κοινῇ ἐπελευσό- 15 μεθα. οἱ δὲ τούτοις πεπεισμένοι ξυνεπορεύοντο· εἶπετο δὲ αὐτοῖς βραχεῖά τις ἐκ τῶν ταγμάτων ἀπόμοιρα. 9 γνοὺς δὲ ὁ Γουβάζης ὡς αὐτίκα μάλα οἱ στρατηγοὶ ἐπ’ αὐτὸν ἤξουσι, καὶ οὐδὲν ὅτιοῦν ἀντίξουν ὑποτο- πήσας παραγίνεται ἀμφὶ τὸν Χωβοῦν τὸν ποταμόν. ἐνταῦθ’ αὐτοῖς ὁ δεῖλαιος ὑπαντιάζει ἀφύλακτός τε καὶ θαρραλέος καὶ λίαν ὀλίγους τῶν 20 ὀπαδῶν ἐπαγόμενος, καὶ τούτους ἀνόπλους καὶ οὐκ ἐς μάχην παρεσ- κευασμένους. 10 πῶς δὲ οὐκ ἂν οὕτως ἴκετο παρὰ φίλους τε καὶ ξυνήθεις καὶ φύλακας τῆς χώρας καὶ ἦκιστα πολεμίους, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ τῶν ὀθνείων ἐχθρῶν ἀλεξητῆρας; |

4. Οὕτω δὲ ἐπὶ τῶν ἵππων ἦμενοι ἅπαντες διελέγοντο ἀλλήλοις, 25 ὅπως τὰ παρόντα θετέον. καὶ τοῖνυν ὁ Ῥούστικος „ἄγε“ ἔφη „ὦ Γου- βάζη, ὅπως ἡμῖν συνάροιο καὶ ξυνεπιλήψῃ τοῦ πόνου κατὰ Περσῶν ἰοῦσι, τούτων δὴ τῶν ἐς Ὀνόγουριν ἰδρυμένων. αἰσχρὸν γὰρ εἰ καθε- δοῦνται ἀδεῶς ἐπὶ πλεῖστον ἐν μέσῃ τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ, καὶ ταῦτα ὀλίγιστοι ὄντες καὶ οὐδαμῶς ἀξιομαχοί“. 2 „ἀλλ’ ὑμᾶς γε μόνους“ ἦ 30 δὲ ὁ Γουβάζης „ἀνάγκη, ὦ γενναῖοι, ἐν τῷδε διαγωνίσασθαι, ὡς καὶ μόνους τῶν ξυνεχθέντων αἰτιωτάτους. 3 εἰ γὰρ μὴ ῥαστώνῃ πολλῇ ἀμφὶ τὰ πρακτέα εἴχεσθε καὶ ὀλιγωρίᾳ, οὗτ’ ἂν τὸ φρούριον ὑμῖν τοῦτο

V^b, L, WPR, O

2 τὰ om. W 3 οὖν om. L ὦ δέσποτα post δέος V^bWO: ante δέος R: om. LP 4 ἦδεν WO 7 σημάναντος L ἔτι V^bLO: ἔστι W: ὅτι R 8 ἦδη om. R 10 τε V^bLR: om. WO 11 ἐσκευωρῆσθαι V^bO: -ρεῖσθαι L: -ρῆσαι WR 14 ὀνούγουριν L ἐπελευσόμεθα WR: -σώμεθα V^bLO 18 τὸν ποταμόν V^bL (cf. 23, 20): ποταμόν WRO 20 εἰς W παρεσκευασμένους V^bLO: παρασκ- WR 21 περὶ W γε pro τε malit Kassel 23 ἐχθρῶν V^bWP (*hostibus*) R: ἐθνῶν LO 25 τὰ παρόντα — 26 ὅπως om. O 26 συνεπιλήψῃ L 27 ὀνού- γουριν L 28 μέση V^bL: om. WP (*ut nostra possideant*) RO 29 ἦδεν O 31 ξυνεχθέντων WR 32 ἐπὶ pro ἀμφὶ W ὑμῖν V^bO (cf. 28 ἡμετέρᾳ): ἡμῖν LWPR

ἐπετειχίζετο οὔτε οὕτως ἀκλεᾶ φυγὴν καὶ ἀσχήμονα ὑποστάντες ἔδρα-
 πετεύετε οὔτε ἄλλο τι ἐγίγνετο τῶν οὐ προσηκόντων. 4 νῦν δὲ οὖν,
 ὦ λῶστοι, εἴ γε δόξης ἔρασται εἶναι φατε καὶ στρατηγικῶ φρονήματι
 γάνυσθε, τὸ παρειμένον ὑμῖν ἀνακλητέον. ὡς ἔγωγε οὐ ποτε ἔσομαι
 5 οὐδὲ ξυνδιακινδυνεύσαιμι, πρὶν ἂν ἅπαντα ἐκθεραπευθεῖ πρὸς ὑμῶν
 τὰ ἡμαρτημένα'. 5 τούτων δὲ εἰρημένων, αὐτίκα, ὥσπερ τῆς ἀντιλογίας
 ἀποχρώσης πρὸς ἔλεγχον τοῦ μηδισμοῦ καὶ τυραννίδος μεμελετημένης,
 ὁ Ἰωάννης ἐκεῖνος, ὁ τῶν δεινῶν ἀγγελιαφόρος, σπασάμενος ἡρέμα τὸ
 ἐγχειρίδιον παίει τὸν Γουβάζην ἀμφὶ τὸ στέρνον, οὕτω καιρίαν. 6 ὁ
 10 δὲ (ἐτύγχανε γὰρ ἐναλλάγδην ἔχων τὴν πόδε ὑπὲρ τὸν αὐχένα τοῦ
 ἵππου) ἀθρόον κατέπεσεν, | οὐ τοσοῦτον, οἶμαι, τῇ πληγῇ τῆς χειρός,
 ὅσον τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καταβεβλημένος. ἰλυσπώμενον δὲ αὐτὸν ἔτι καὶ
 ἐξαναστησεῖοντα παραστάς ὁ τοῦ Ῥουστίκου δορυφόρος, προστεταγ-
 μένον αὐτῷ, καὶ ξίφει πατάξας τὴν κεφαλὴν τελεώτατα κατακτείνει.
 15 οὕτω μὲν οὖν τὸν Γουβάζην καὶ ἐπὶ τοῖσδε ἀνηρῆσθαί φασιν οἱ τὰ
 ἀκριβέστατα γινώσκειν πεπιστευμένοι. 7 Ῥουστίκος δὲ καὶ Βουζῆς
 ἥσυχалλον μὲν καὶ ἐδυσφόρουν καὶ ξυμφορὰν τὸ πραχθὲν ἐποιοῦντο,
 ἥσυχίαν δὲ ὅμως ἦγον, οἰόμενοι βασιλέα Ῥουστινιανὸν ταῦτα σάφως
 ἐπιστεῖλαι. 8 ὁ δὲ τῶν Λαζῶν ὁμιλος διατεράχθη τε ἅπας καὶ δυσθυμία
 20 κατείχοντο, ὡς μηδὲ ἀναμίγνυσθαι τὸ λοιπὸν τοῖς Ῥωμαίοις μήτε
 ξυνεπιστρατεῦναι αἰρεῖσθαι, ἀλλὰ τὸν νεκρὸν ἢ νερόμισται καταχώσαντες
 ἔμενον οὕτω ἀπόμαχοι, ὡς δὴ δεινὰ ὕβρισμένοι καὶ τὴν πάτριον δόξαν
 ἀποβεβληκότες.

5. Μέγιστον γὰρ ἔθνος καὶ ἀγέρωχον οἱ Λαζοὶ καὶ μεγίστων ἄλλων
 25 κρατοῦσι τῷ τε παλαιῷ τῶν Κόλχων ὄνοματι βρενθυόμενοι πέρα τοῦ
 μετρίου μεγαλαυχοῦσι, καὶ τάχα οὐ λίαν ἀλόγως. 2 ἐν γὰρ τοῖς ἔθνεσι
 τοῖς ὅσα ὑφ' ἑτέρων βασιλείαν τετάχεται, οὐκ οἶδα ἔγωγε ἄλλο οὕτω
 κλεινόν που φύλον καὶ εὐδαιμον πλούτου τε ὑπερβολῇ καὶ πλήθει
 κατηκόνων | τόπων τε εὐκαιρίᾳ καὶ ἀφθονίᾳ τῶν ἐπιτηδείων καὶ τῇ τῶν
 30 ἡθῶν εὐκοσμῇ τε καὶ δεξιότητι. 3 καὶ τοίνυν οἱ μὲν πάλαι οἰκήτορες
 τῶν ἐκ τῆς θαλάττης ἀγαθῶν ἀγνώτες παντάπασιν ἐτύγχανον ὄντες,
 οἷς γε οὐδὲ ὄνομα ἠκούετο νεῶς, πρὶν γε δὴ αὐτοῖς τὴν Ἀργῶ ἐκείνην
 ἐπιφοιτῆσαι. οἱ δὲ νῦν καὶ ναυτίλλονται γε, οὕτω παρασχόν, καὶ τὰ

V^b, L, WPR, O

1 ἔδραπετεύετε V^bL^P (*fugam capessetis*) R: ἔδραπέτευε WO 2 οὖν om. O
 4 ἡμῖν W 5 διακινδυνεύσαιμι L ἡμῶν W 8 ὁ ante Ἰωάννης om. W
 ἀγγελιηφόρος W 13 ἐξαναστησεῖοντα Key: ἐς ἀνασστησεῖοντα V^bLRO: ἐς ἀνασ-
 τασεῖοντα W 15 οὕτω — πεπιστευμένοι om. P ἐπὶ τοιούτοις L 16 γινώσ-
 κειν WR 17 οὖν post μὲν add. O 20 μηδὲ] cf. 73, 8 22 οὗτοι (pro οὕτω)
 W δὴ om. W 24 pro μέγιστον spat. R 25 pro πέρα τοῦ spat. R 26
 τε post μεγαλαυχοῦσι add. R 27 ἑτέραν L 28 φύλον post κλεινόν που L: ante
 κλεινόν rel. 30 πάλαι om. R 32 ἠκούετο νεῶς V^b: νεῶς ἦκ. rel.

τῆς ἐμπορίας κομίζονται κέρδη. 4 εἰσὶ τε οὐ βάρβαροι τὸ λοιπὸν οὐδὲ οὕτω βιοτεύουσιν, ἀλλ' ἐς τὸ πολιτικόν τε καὶ ἔννομον μεταβέβληνται τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιμιξίᾳ· ὥστε εἴ τις τοὺς χαλκόποδας ταύρους περιέλοι καὶ τὰς τῶν γηγενῶν ἀναβλαστήσεις καὶ ὅποσα ἄλλα τερατώδη
 5 καὶ ἄπιστα τῇ ποιήσει ἀμφὶ τῷ Αἰήτῃ κεκόμψευται, εὐροί γε ἂν τὰ παρόντα πολλῶ τῶν προτέρων ἀμείνονα. 5 τοιοῦτοι δὴ οὖν ὄντες οἱ Λαῖοι εἰκότως οὐκ ἀνεκτὰ ἡγοῦντο πεπονθέναι, ὥς δὴ τὸν βασιλέα σφῶν παραλόγως ἀφηρημένοι. 6 αὐτίκα δὲ οἱ Ῥωμαῖοι Μαρτίνου ἐξοτρύνοντος ἠπείγοντο πανσυδὶ ἐπιθέσθαι τοῖς ἐς Ὀνόγουριν Πέρσαις. τήν-
 10 δε δὲ τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ παλαιοῦ ἔλαχε τὸ χωρίον, Οὐννων ἴσως ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις, τῶν δὴ Ὀνογούρων ἐπιλεγομένων, αὐτοῦ που ξυμβαλόντων τοῖς Κόλχοις καὶ εἴτα νενικημένων, καὶ ὥσπερ μνημείου χάριν καὶ τροπαίου τὴν ἐπὶ κλησιν ταύτην τῶν ἐπιχωρίων ἐπενεγκόντων. 7 νῦν δὲ οὐχ οὕτω παρὰ τοῖς πολλοῖς ὀνομάζεται, ἀλλ' ἐπειδὴ Στεφάνου τοῦ
 15 θεσπεσίου ἱερὸν ἐνταῦθα ἴδρυται, ὃν δὴ πρῶτον πάλαι φασὶν ὑπὲρ τῶν Χριστιανοῖς ἄριστα δοκούντων ἐθελοντὴν διακινδυνεύσαντα ὑπὸ τῶν ἐναντίων καταλευσθῆναι, τῷ ἐκείνου ὀνόματι καλεῖσθαι τὸν τόπον νενόμισται. ἡμᾶς δὲ οὐδέν, οἶμαι, τὸ κωλύον ἐς γνώρισμα τῇ ἀρχαιοτάτῃ χρῆσθαι προσηγορίᾳ, ἐπεὶ καὶ ξυγγραφῇ μᾶλλον προσήκει. 8 ὁ δὲ
 20 οὖν τῶν Ῥωμαίων στρατὸς ἐς Ὀνόγουριν ἰέναι παρεσκευάζοντο. οἱ γὰρ τοῦ μιάσματος βουληφόροι ἐς τοῦτο ἐνέκειντο, ἐλπίζοντες ῥαδίως τοῦτο δὴ τὸ φρούριον καταστρέψασθαι ταύτῃ τε τὸν βασιλέα, εἰ καὶ τὰ τοῦ δόλου γνοίῃ, μὴ λίαν αὐτοῖς χαλεπῆναι, ἀλλὰ τῇ τελευταίᾳ πράξει ἐν καιρῷ γιγνομένη τὸ ἐπὶ κλημα διαλύσαι. 9 ἅπαντες τοιγαροῦν οἱ
 25 τε στρατηγοὶ καὶ αἱ δυνάμεις ἐν τῷ Ἀρχαιοπόλεως πεδίῳ στρατοπεδευσάμενοι τοὺς τε καλουμένους σπαλίωνας ἐπεσκευάζον καὶ τὰ τῶν μεγάλων λίθων ἀκοντιστήρια καὶ ἄλλα ἅττα τοιαῦτα ὄργανα, ὥς, εἰ δεήσοι, τειχομαχήσοντες. 10 ἔστι δὲ ὁ σπαλίων πλέγμα ἐκ λύγων ἐς ὀροφῆς τύπον ἐξειργασμένον, στεγανόν τε τῇ πυκνώσει καὶ ἀμφορεφές
 30 τῷ ἐκατέρωθεν τὰ πλευρὰ ἐς τὰ κάτω παρατετάσθαι καὶ περιβάλλειν τὸ ὑπερχόμενον. δέρρεις δὲ ὑπερθεν καὶ διφθέρας ἐπιβάλλοντες πάντοθεν περικαλύπτουσι τὸ μηχανήμα τοῦ μᾶλλον ἔρυμα εἶναι καὶ ἀποκρούειν τὰ βέλη. 11 ἄνδρες δὲ ἔνδον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὑποκρυπτόμενοι αἵρουσί γε

V^b, L, WPR, O 9—18 in brevis contr. E 26 τοὺς σπαλίωνας —90, 5 οἰκοδομίαν S s. v. σπαλίωνος 28 ἔστι δὲ —90, 5 οἰκοδομίαν E

2 οὕτω V^bLO: οὕτως WR 6 οὖν V^bWR: om. LO 9 ὀνόγουριν V^bWR: ὀνούγουριν LO 10 δὲ om. W 11 ὀνογούρων WRO: ὀνουγ- V^bL ξυμβαλόντων R 14 παρὰ V^bLP (*apud*) O: περὶ WR τοῖς παλαιοῖς V^b 15 πάλαι om. O 20 ὀνόγουριν WRO: ὀνούγουριν V^bL παρεσκευάζοντο LO: ξυνεσκ- V^b: παρασκ- W: *se praeparabant* P: ξυνεσκευάζετο R 21 δορυφόροι O 25 στρατευσάμενοι O 26 ἐσκεύαζον S 27 καὶ ἄλλα — τειχομ. om. S ὥς — τειχομ. om. P 28 τειχομαχήσοντες V^bLW: -σαντες R: -σαντας O 30 καὶ ante ἐς τὰ κάτω add. S 31 ἐπερχόμενον S ὑπερθεν LROSE: -θε V^bW 33 τε pro γε E

αὐτὸ ἀφανῶς καὶ | ἥ βούλονται διακομίζουσιν. ἐπειδὰν δὲ προσενεχθείη
 πύργῳ τυχὸν ἢ περιβόλῳ, τότε δὴ νέρθεν ἐκεῖνοι τὴν προσκειμένην γῆν
 ἀνορύττοντες καὶ τὸν χοῦν ἀνιμώμενοι ἀπογυμνοῦσι τὰ θεμέλια, καὶ
 εἴτα μοχλοῖς τε καὶ σφύραις ἐνδελεχέστατα πλήττοντες κατασεύουσι τὴν
 5 οἰκοδομίαν. οὕτω μὲν οὖν οἱ Ῥωμαῖοι τὰ ἐς τὴν πολιορκίαν παρεσ-
 κευάζοντο.

6. Ἐν τούτῳ δὲ ἀλίσκεται τις Πέρσης ἀνὴρ ὑπὸ τῶν Ἰουστίνου
 δορυφόρων ἀνὰ τὸ φρουρίον πορευόμενος. ἐπεὶ δὲ ἐς τὸ στρατόπεδον
 ἐκεκόμιστο, ἠναγκάζετο μαστιγούμενος ξὺν ἀληθείᾳ ἐρεῖν τὰ τῶν οἰκείων
 10 βουλευμάτα. 2 καὶ δῆτα ἀπήγγελλεν, ὥς ὁ μὲν Ναχοραγὰν ἐς Ἰβηρίαν
 ἤδη ἀφίκται, αὐτὸν δὲ ἀπεσταλκῶς εἶη τὰ ἐνταῦθα στρατεύματα ἐπι-
 θαρσυνοῦντα, ὥς αὐτίκα μάλα τοῦ στρατηγοῦ παρεσομένου. 3 „οἱ
 δὲ ἐς Μουχείρισίν τε καὶ Κοτάϊσιν τεταγμένοι Πέρσαι οὐκ ἐς μακρὰν
 ἤξουσιν“ ἔφη „προσβοηθήσαντες τοῖς ἐς Ὀνόγουριν ὁμοφύλοις, ἐγνωσ-
 15 μένον αὐτοῖς ὡς ἐπ’ ἐκείνους ἵνα διανοεῖσθε.“ 4 τούτων δὲ εἰρημένων,
 αὐτίκα οἱ τῶν Ῥωμαίων στρατηγοὶ ἐβουλευόντο ἀμφὶ τῶν παρόντων.
 καὶ Βούζης μὲν ἔφασκε χρῆναι πρότερον παντὶ τῷ στρατῷ ὑπαντιάξαι
 τοῖς ἐπερχομένοις. τούτων γάρ, ὥς τὸ εἶκός, διὰ τὴν ὀλιγότητα νικωμέ-
 νων ἐπόμενον εἶναι τοὺς ἐν τῷ φρουρίῳ τάχιστα προσχωρήσειν, ἐρήμους
 20 γεγεννημένους· εἰ δέ γε καὶ ἀντισταῖεν, ἀλλ’ οὐδενὶ πόνῳ διαφθαῖναι.
 5 ἤρεσκε δὲ ταῦτα καὶ Οὐλίγαγγον, τὸν τοῦ Ἐρουλικοῦ | στρατεύματος
 ἡγεμόνα. τοιγάρτοι ἐκεῖνος θαμὰ ἐπεφθέγγετο παροιμιῶδες τι, βαρβαρι-
 κὸν μὲν καὶ ἀφελές, ἐνεργὸν δὲ ὁμῶς καὶ χρησίμον· ὥς δεῖ πρότερον
 ἀποσοβεῖν τὰς μελίττας καὶ ἔπειτα τὸ μέλι σχολαίτερον ἀναιρεῖσθαι.
 25 6 ὁ δὲ Ῥούστικος (θρασύτερος γὰρ ἤδη ἐγεγόνει καὶ τυραννικώτατος,
 ὥσπερ, οἶμαι, τῷ ἀδικήματι φρουαττόμενος καὶ τῇ πρὸς Μαρτῖνον
 ὁμοφροσύνη) ἔσκαπτέ γε τὸν Βούζην ἀναφανδὸν καὶ ἐπεκερτόμει, ὥς
 οὐ πώποτε τὰ δέοντα λογιζόμενον. 7 κράτιστον δὲ ἔλεγεν εἶναι περιττῷ
 μὲν πόνῳ τὸ στράτευμα ἥκιστα ἐπιτρίβειν, ἅπαντας δὲ τῷ φρουρίῳ
 30 πελάσαντας ῥαδίως γε αὐτὸ καταστρέψασθαι καὶ προτερῆσαι τὴν
 ἕξωθεν ἐπικουρίαν· ὀλίγους δέ, εἰ γε ἄρα, στέλλειν ἐπ’ ἐκείνους, τὸ τάχος
 τῆς ἐφόδου διακωλύσοντας. 8 καὶ ἦν μὲν πολλῶ ἀμείνονα τὰ τῷ Βούζῃ
 βεβουλευμένα καὶ τῆς φύσεως ἐχόμενα τῶν πραγμάτων στρατηγία τε
 ἀρίστη πρέποντα καὶ τὸ δραστήριον ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ παρεχόμενα. ἐπεὶ

V^b, L, WPR, O 1—5 οἰκοδομίαν S E 22—24 ἀναιρεῖσθαι S s. v. ἀφελές
 et σχολαίτερον

5 οὕτω — παρεσκευάζοντο om. P τὰ om. W τὴν om. L 10 ἀπήγγειλεν
 W 13 τετ. — ἔφη om. W εἰς μακρὰν R 14 ἔφη ἤξουσιν O βοηθήσαντες
 W ὀνόγουριν L 21 οὐλίγαγγον W 22 ἐπεφθέγγετο libri: ἐπιφθέγγεται S
 s. v. ἀφελές: ἀπεφθέγγετο S s. v. σχολαίτερον 23 ἀφελές V^bP (*parvi momenti*) OS:
 ἀσφαλές LWR δεῖ V^bLRS: δεῖ WO 25 τυραννικώτατος V^bLWO: -τερος P
 (*violentior*) R 26 οἶμαι V^bLO: μοι WR: om. P 27 ἐκερτόμει R 31 εἰ γε
 V^bLO: om. WPR 32 διακωλύσαντας L 34 σὺν W ἐπειδὴ pro ἐπεὶ δὲ R

δέ, ὥς ἔοικεν, ἅπανσα ἡ πληθὺς τοῦ ἄγους μετεilhήφει τῷ ξυνεῖναι τε καὶ ἔπεσθαι τοῖς μαιφόνοις, ἡ κακίων τε καὶ ἀξύφορος νενίκηκε γνώμη, ὥς ἂν παραχρῆμα ὑπόσχοιεν δίκας. 9 στέλλονται μὲν γὰρ ἐπ' ἐκείνους τοὺς ἐκ Μουχειρίσιδος | ἐρχομένους ἄνδρες ἱππόται οὐ πλείους ἢ ἑξακό-
 5 σοι. ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν Δαβραγέζας τε καὶ Οὐσίγαρδος, ἄμφω μὲν βαρ-
 βάρω τὸ γένος, Ῥωμαϊκῶν δὲ ταγματῶν προεστηκότε. 10 οἱ δὲ ἄλλοι ἅπαντες ἅμα τοῖς στρατηγοῖς τῷ φρουρίῳ προσβαλόντες εὐθὺς ἔργου εἶχοντο. τὰς τε γὰρ μηχανὰς ἐκίνουν καὶ τῶν πυλῶν ἀπεπειρῶντο καὶ ἀμφικυκλώσαντες τῷ πλήθει τὸν περίβολον πάντοθεν ἐσηκόντιζον.
 10 11 οἱ δὲ Πέρσαι, ἀλλὰ γὰρ καὶ οὗτοι ἀνὰ τὰς ἐπάλξεις διαθέοντες, ὥς οἶόν τε ἦν, ἐκ τῶν παρόντων ἡμύνοντο, βέλη τε ἀφιέντες συχνὰ καὶ τὰ ἔκτοθεν φυλαττόμενοι. ὀθόνας γὰρ τινας καὶ ἀπλοῖδας ἐκ τοῦ μετέωρου κρεμάσαντες ταύτη τὰς βολὰς ἀσθενεστέρας ἀπετέλουν, ἐν τοῖσδε πρότε-
 15 ρον περιειργομένας. 12 σπουδῇ τε πολλῇ καὶ προθυμίᾳ κατ' ἀλλήλων διεμάχοντο· καὶ εἶκασεν ἂν τις παρατάξει μᾶλλον ἢ πολιορκίᾳ τὸ χρῆμα. τοσαύτη ἄρα ἦν ἐκατέρωθεν ἡ ταραχὴ καὶ ἡ τῶν ἔργων ἐπίδειξις, τῶν μὲν ὑπὲρ τῆς σφῶν σωτηρίας ἀγωνιζομένων, ὥς οὐ μετρίου περιστάντος κινδύνου, τοῖς δὲ καὶ μάλα αἰσχρὸν εἶναι δοκοῦν ἅπας ἐπελθοῦσιν ἀπράκτοις ἐπανιέναι καὶ μὴ οὐχὶ παραστήσασθαι τὸ ἐπιτείχισμα καὶ
 20 ἀπαλλάξαι τὴν Ἀρχαιοπόλιν γειτονήματος πολεμίου.

7. Οἱ δὲ ἄλλοι Πέρσαι ἐς τρισχιλίους ἱππότας μαχίμους ξυντεταγ-
 μένοι ἄραντες ἔκ τε Κοταϊσίου καὶ Μουχειρίσιδος ἐχώρουν ἐπὶ τὴν
 Ὀνόγουριν. 2 πορευομένοις δὲ αὐτοῖς ἐκμελέστερον καὶ οὐδὲν ὅ τι
 πολέμιον διανοούμενοις ἐσπίπτουσιν ἄθροον οἱ ἀμφὶ τὸν Δαβραγέζαν
 25 καὶ Οὐσίγαρδον καὶ τῷ αἰφνιδίῳ γε αὐτοὺς καταπλήξαντες εὐθὺς ἐς
 φυγὴν ἔτρεψαν. 3 τούτου δὲ ἀπηγγελμένου τοῖς πολιορκουσί Ῥω-
 μαίοις αὐτίκα οἱ γε θαρραλεώτερον ἐπιφερόμενοι τὰ τε παραπετάσματα
 ἐκεῖνα καθεῖλκον καὶ ξὺν ἀκοσμίᾳ πολλαχοῦ τοῦ τείχους διεσκεδάννυντο,
 ὥς ῥαδίως τὸ λοιπὸν τὰ τῇδε ἅπαντα διαρπασόμενοι, ἅτε δὴ τῶν
 30 ἔξωθεν δυσμενῶν πεφευγόντων καὶ οὐδενὸς ἔτι ἐνοχλήσοντος. 4 ἀλλ'
 ἐκεῖνοι τάχιστα καταμαθόντες, ὥς οὐχ ἅπας αὐτοῖς ὁ τῶν Ῥωμαίων
 ἐπῆλθε στρατός, ἥπερ τὴν ἀρχὴν ῥήθησαν, ὀλίγοι δὲ σφόδρα καὶ ὅσοι
 κατάσκοποι μᾶλλον ἢ πολεμισταὶ ἀξιοχρεοὶ νομισθῆναι, ἐπιστρέφουσιν
 35 ἐξαπινάιως ἐπ' αὐτοὺς ἀλαλάζοντες. 5 οἱ δὲ τὴν μεταβολὴν οὐκ
 ἐνεγκόντες ἐς παλίωξιν μετεχώρουν καὶ πολλῇ ἔφευγον ξὺν ταχυτῇτι.
 εἶποντο δὲ αὐτοῖς ὥς πλησιαίτατα καὶ οἱ Πέρσαι διώκοντες, ὥστε ἀμέλει

V^b, L, WPR, O

2 ἀσύμφορος V^b 4 βουχειρίσιδος L 7 προβαλόντες W 10 οἱ πέρσαι δὲ
 L γὰρ om. L καὶ om. W ἀναθέοντες W 12 ἔκτοσθεν Di 17 σφῶν
 V^bLR: φῶν W: σφετέρας O 18 ἐπελθοῦσιν V^bLWO: ἀπ- R: om. P (*si re infecta
 in presenti abscederent*) 23 ὀνούγουριν L 24 ἀθρόαν W δαβρεγέζαν O 25
 εἰς W 26 δὴ pro δὲ W 31 αὐτοῖς inter ἐπῆλθεν et στρατός O 33 νομισθεῖν
 O 35 pro παλίωξιν spat. R ἐπεχώρουν R

ξυνενεχθῆναι, τῶν μὲν ἐλείν, τῶν δὲ ἀποδιδράσκειν ἐπείγομένων, ἅμφω
 ἅμα, τοὺς τε φεύγοντας καὶ τοὺς ἐς τὴν δίωξιν ἐγκειμένους, παρὰ τὰ ἄλλα
 τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα μιγάδην ἰκέσθαι. 6 θορύβου δὲ πολλοῦ,
 ὡς τὸ εἰκός, ἀναστάντος, ἅπαν δὴ τὸ πλῆθος, περιφρονήσαντες τὴν
 5 πολιορκίαν καὶ τὴν ὅσον οὐπω ἐλπισθεῖσαν ἔσεσθαι πόρθησιν τοῦ
 φρουρίου, καὶ δὴ ξὺν τοῖς στρατηγοῖς ἀπιόντες ὥχοντο, οὔτε | διαγινῶναι
 ἀναμείναντες ὃ τι ποτέ ἐστι τὸ γεγενημένον, ἢ ὅποσοι ὄντες αὐτοὶ εἶτα
 ὑφ' ὅσων ἐλαύνονται, ἀλλ' ἦσαν οὕτω δρομαῖοι καὶ διαταράττοντο,
 καθάπερ Πανικοῦ δείματος ἐμπεσόντος. 7 οἱ δὲ Πέρσαι κατὰ τὸ μᾶλλον
 10 θαρσύναντες πλέον ἐδίωκον, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ (ἐθεῶντο γὰρ τὰ
 ποιούμενα) ἐκβάντες ἀθρόον ἀνείγνυντο τοῖς ἄλλοις ὁμοσε τε τὸ λοιπὸν
 ἐπισπόμενοι λαμπροτέραν τὴν φυγὴν τῶν ἐναντίων εἰργάσαντο. 8 καὶ
 ὅσον μὲν ἵππικὸν τῶν Ῥωμαίων, ῥαδίως ἐκείνοι ἔξω βελῶν ἀπεκομίσ-
 θησαν, ὠκύτατα διαθέοντες· τοῦ δὲ πεζοῦ ὁμίλου πολλοὶ ἀπεκτείνοντο
 15 πιεζόμενοι τῇ γεφύρᾳ τοῦ Καθαροῦ λεγομένου ποταμοῦ, δι' ἧς ἔδει
 πάντως πορεύεσθαι. 9 ἐνταῦθα γὰρ διὰ τὴν στενότητα πολλοὶ ἅμα
 περαιούσθαι οὐχ οἰοί τε ὄντες ὠθίζοντο ἀλλήλους καὶ ἀντῶθουν. καὶ οἱ
 μὲν αὐτῶν ἐς τὰ τοῦ ποταμοῦ ἐξέπιπτον ρεῖθρα, οἱ δὲ ἀνελιττόμενοι ἐς
 τὰ ὀπίσω καὶ ὑπονοστοῦντες ὑπὸ τὰς τῶν πολεμίων ἐγίγνοντο χεῖρας·
 20 καὶ ἦν ἅπανταχοῦ κάκιστα κακίστοις ἀνακεκραμένα. 10 ἴσως δὲ ἂν
 ἅπαντες ἐν τῷ τότε πανωλεθρίᾳ διεφθάρησαν, εἰ μὴ Βούζης ὁ στρατηγὸς
 βοώντων γε αὐτῶν καὶ ὀλοφυρομένων ξυνεῖς τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου,
 ἐπιστρέψας ἅμα τῇ οἰκείᾳ δυνάμει καὶ ἀντιταξάμενος τοῖς βαρβάροις
 ἀνέκοψεν ἡρέμα τὴν δίωξιν, ἕως ἐκείνοι τὴν γέφυραν διαβάν|τες ἐν τῷ
 25 ἀσφαλεῖ μόλις ἐγένοντο, ἥπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες. 11 ἐν μὲν γὰρ τῷ
 προτέρῳ στρατοπέδῳ, ὃ δὴ ἀγχοῦ Ἀρχαιοπόλεως ἐπεποιήντο, οὐδεὶς
 ὅστις αὐτῶν ἐπανῆκε. παραδραμόντες δὲ τοῦτο ὑπὸ τοῦ δέους καὶ
 ἅπαντα ὁπόσα ἐπήγοντο ἐδώδιμά τε καὶ ἄλλως ἀναγκαῖα καὶ τίμια,
 ἐνταῦθα καταλελοιπότες καὶ ἐν τοῖς ἐνδοτέρῳ χωρίοις ἀποσεσσωμένοι,
 30 οὐ μόνον εὐκλεᾶ καὶ ἀγέρωχον, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ κερδαλέαν τὴν νίκην
 τοῖς πολεμίοις παρέσχοντο.

8. Οὗτοι γὰρ ἀνδρῶν ἔρημα τὰ ἐκείνη πεδία εὐρόντες διέλυσάν τε τὸ
 χαράκωμα καὶ ἅπαντα τὰ ἐντὸς ληϊσάμενοι, οὕτω δὴ γεγηθότες ἐπανῆλ-
 θον εἰς τὰ οἰκεία καὶ τῆς προτέρας χώρας αὔθις ἐκράτουν. 2 καίτοι

V^b, L, WPR, O

2 ἅμα inter φεύγοντες (α scr. super τες) et καὶ τοὺς R 5 ὅσω L 13 ἐκείνο
 O 15 *Cithari fluminis* P λεγομένου om. W 17 ὠσιζοντο Etym ἀντ-
 εώθουν Di (sed. cf. 39, 4) 21 ἐν τῇ τότε R πανωλεθρίαν W ὁ βούζης
 W 23 καὶ om. R 26 ἐπεποιήντο V^bWP (*metati iam fuerant*) RO: -ητο L 27
 αὐτοῖς L 29 καὶ ἐν τοῖς om. R ἐν om. W ἐνδοτέροις W 32 ἐκείνη LRO:
 -νης V^b: ἐκείνα W: om. P 33 δὴ V^bL: δὴ τι WRO 34 χώρας αὔθις V^bR: αὔθις
 χ. LO: αὔθις om. W

πῶς οὐ λίαν ἀρίδην, ὥς θεῖόν τι μήνιμα τοῦ ἀνοσίου αἵματος ἕκατι τὰ
 Ῥωμαίων ἔσφηλε πλήθη, οἱ γε ἐβουλεύσαντό τε τὰ χεῖριστα καὶ ὄντες
 οὐ μείον ἢ πέντε μαχίμων ἀνδρῶν μυριάδες ὑπὸ τρισχιλίων Περσῶν
 ἀγεννῶς οὕτω πεφεύγασι, πλείστους ὅσους ἀποβεβληκότες; 3 πλὴν
 5 ἀλλ' αὐτοὶ γε οἱ τῆς μαιφονίας ἐργάται οὐκ ἐς μακρὰν τὴν τελεωτάτην
 ἀνέπλησαν δίκην, ὥς προϊόντες ἀφηγησόμεθα. τότε δὲ χειμῶνος ἐπιλαβο-
 μένου ἀνὰ τὰ πολίσματά τε καὶ φρούρια ἅπας ὁ στρατὸς ἐσκεδάννυτο,
 ἥπερ ἐκάστω διαχειμάζειν ἐτέτακτο.

4 ἐν τούτῳ δὲ τὰ τῶν Κόλχων πράγματα | ἀμφίβολά γε ἦν ἐς τὰ
 10 μάλιστα καὶ τεταραγμένα. τοιγάρτοι καὶ ἅπαντες οἱ ἐν τέλει διηπόρουν,
 τίνες ἂν γένοιτο καὶ ὅποι τραπέιεν. 5 καὶ οὖν ὑπὸ τινι φάραγγα
 τοῦ Καυκάσου ἀγείραντες ἐν ἀπορρήτῳ τὸ πλεῖστον τοῦ ἔθνους, ὥς ἂν
 μὴ ἔκπυστα ἔοι τοῖς Ῥωμαίοις τὰ μελετώμενα, βουλὴν προϋτίθεντο,
 15 ὅτερον ἐπὶ Πέρσας μεταχωρητέον ἢ μενετέα ἔτι παρὰ Ῥωμαίοις.
 6 αὐτίκα δὲ πολλοὶ ἀπερρίπτοντο λόγοι, οἱ μὲν ἐπὶ τάδε, οἱ δὲ ἐπὶ θάτερα
 προκαλοῦμενοι. ἦν δὲ ἄκριτος ἡ βοή καὶ ταραχώδης, μήτε τοῦ λέγοντος
 ὅστις εἶη, μήτε ὃ τι ποτέ λέγοι, σαφῶς διαγιγνώσκομένου. τότε δὲ οὖν
 οἱ δυνατώτατοι σιγὴν μὲν τοῖς πλήθεσιν ἔχειν παρεκελεύοντο, παριέναι
 δὲ τὸν βουλούμενον ἐν κόσμῳ καὶ τὸ πρακτέον διεξιέναι ὅστις ἂν οἶός τε ἦ.
 20 7 ἀνὴρ δὲ τις τῶν λογιμωτάτων, Αἰήτης ὄνομα, ἐδυσφόρει μᾶλλον τι
 ἀπάντων καὶ ἐχαλέπαινε ἐπὶ τῷ ξυνενεχθέντι, ὦν μὲν καὶ ἄλλως μισο-
 ρώμαιος καὶ τὰ Περσῶν ἀεὶ προσιέμενος· τότε δὲ καὶ πλεόν τῳ εὐπροσ-
 ῶπῳ τῆς αἰτίας ἀποχρώμενος ἐξαίρειν ἐπειράτο πέρα τοῦ προσήκοντος
 τὸ γεγενημένον καὶ οὐδὲ βουλῆς ἔφασκε δεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ἀλλ'
 25 εὐθύς ἐς τελεώτατον μηδισμόν καταστῆναι. 8 τῶν δὲ ἄλλων μὴ χρῆναι
 λεγόντων οὕτω δὴ τι ἐξαπίνης τὸν ὅλον βίον μετεσκευάσθαι, πρὶν δὲ
 σχολαίτερον σφίσι βουλευομένοις τὸ λῶον ἀναφανείη, | ὃ δὲ ἀναστὰς σὺν
 ὀργῇ καὶ προπηδήσας ἐς μέσους ἐδημηγόρει καθάπερ ἐν δημοκρατικῷ
 βουλευτηρίῳ. ἦν γὰρ καὶ λέγειν δεινὸς πλεόν ἢ κατὰ βαρβάρους καὶ
 30 οἷος τοῖς νοήμασι ῥητορεύειν φύσεως δεξιότητι. καὶ τοίνυν ἔλεξε τοιαύδε·

9. „Εἰ μὲν ἐν λόγοις ἡμᾶς καὶ βουλαῖς ἡδίκουν Ῥωμαῖοι, καλῶς ἂν
 καὶ ἡμεῖς τοῖς ὁμοίοις αὐτοὺς ἀμυνόμενοι διετελοῦμεν· νῦν δὲ πῶς ἀνεκτὸν

6 χειμῶνος: a. 555/6

V^b, L, WPR, O

3 ἀνδρῶν V^bLWP (*hominum*) O: ἀνδρείων R 7 ἐσκεδάννυτο W 13 ἔοι
 V^bLO: εἶοι W: εἶη R προτίθεντο W 14 ἔτι om. W 17 λέγει R σαφῶς
 διαγιγν- LO: σ. διαγιγν- V^bW: διαγιγν- σ. R 18 παρακελεύοντο W 19
 ἢ V^bLO: ἦν WR 20 τοῦνομα L 21 μισορρώμαιος L 25 ἐς om. W 26 τὸν
 βίον ὅλον R μετεσκευάσθαι O (cf. Ref 19): μετασκευάσθαι V^bL: μετασκεβάσασθαι
 W: μετασκεύασσασθαι R δὲ pro δὴ W 28 προπηδήσας LP (*prosiliisset*): πρπ-
 (o scr. super ρ) V^b: προσπ- WRO 31 ἐν om. W ὑμᾶς L 32 αὐτοὺς V^bWR:
 om. L: *in eos* P: αὐτοῖς O

τοὺς μὲν ἤδη τὰ πάντων δεινότατα δεδρακέναι, ἡμῖν δὲ τὸν τοῦ ἀντι-
 δραῖσαι καιρὸν εἰς τὸ μέλλειν καὶ βουλευέσθαι διαρρυῆναι; 2 οὐ γάρ
 δὴ πάρεστι λέγειν, ὥς πολέμιοι μὲν οὕτω τοῖς ἔργοις ὄντες πεφώρῃνται,
 εἰκασθεῖν δὲ ἂν μόνον μελετῶσι τοῦτο καὶ βουλομένοις, οὐδὲ τεκμηρίων
 5 τινῶν ἐπιμνησθῆναι δεήσει πρὸς ἔλεγχον δῆθεν ἐπιβουλήs λανθανούσης.
 3 ἀλλὰ Γουβάζης μὲν ὁ τηλίκος οὕτω πως ἀθλίως ἠφάνισται ὥσπερ τις
 τῶν πολλῶν καὶ ἡμελημένων. οἷχεται δὲ φροῦδον τὸ παλαιὸν τῶν
 Κόλχων ἀξίωμα, καὶ τὸ λοιπὸν οὐ τοῦ ἄρχειν ἐτέρων ἀνθεκτέον ἡμῖν,
 ἀλλ' ἀγαπητόν, εἴπερ ἐξῆ τῶν πρώων ὑπηκόων μὴ σφόδρα μειονεκτεῖσ-
 10 θαι. 4 πῶς οὖν οὐ λίαν παράλογον, εἰ περὶ τῶν οἷs ταῦτα κατείργασται
 καθεδούμεθα διασκοποῦντες, πότερον αὐτοὺς ἐχθίστους ἢ φίλους εἶναι
 κρινοῦμεν; 5 καίτοι γινώσκειν χρεῶν, ὥς οὐδὲ μέχρι | τούτων αὐτοῖs
 τὸ θράσος ἐστήξει· ἀλλὰ καὶ μεθιέντων ἡμῶν τὸ ἐπὶ κλημα, οἱ δὲ οὐκ
 ἀφέζονται καὶ ἡρεμοῦντας ἀδεέστερον λυμανοῦνται. εἰσὶ γὰρ ἀμέλει
 15 θαρραλεώτατοι πρὸς τοὺς ὑπέικοντας καὶ ὑπερφρονεῖν εἰθισμένοι τὸ
 θεραπεῦον. 6 ἔχουσι δὲ καὶ βασιλέα πανουργότατον καὶ ταῖs μετα-
 βολαῖs τῶν ἀεὶ παρόντων ἡδόμενον· ὅθεν δὴ καὶ τὰ τῆs μαιφονίας
 ἀθρόον διήνυσται, τοῦ μὲν ἐμβριθῶς ἐγκελευσαμένου, τῶν δὲ προθύμως
 ὑπηρετησάντων. 7 καὶ πεπορθήμεθα μονονουχὶ πρὸς αὐτῶν οὔτε
 20 ἀδικήματος ἄρξαντες οὔτε τινὸς ἔχθους συμβάντος, ἀλλ' ὅποιαs πρότερον
 εἶχοντο συνηθείας, τῆs αὐτῆs ἔχεσθαι δοκοῦντες πεπράγασιν ὅμως τὰ
 πάντων ἀνοσιώτατα, ὥσπερ αὐθωρὸν ἀναπλησθέντες ὠμότητος καὶ
 μανίας καὶ μίσους καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν τοιῶνδε. 8 ἀλλ' οὐ τὰ Περ-
 σῶν ἦθη τοιάδε, πολλοῦ γε καὶ δεῖ. φίλους τε γὰρ οὓs ἂν ἐs ἀρχῆs
 25 κτήσαιντο, βεβαιοτάτα στέργειν πειρῶνται καὶ τὴν ὀργὴν πρὸς τὸ ἀντί-
 παλον διατηροῦσιν, ἔστ' ἂν ἀντίπαλον ᾗ. 9 ἡβουλόμην μὲν οὖν τῇ
 Κολχικῇ πολιτείᾳ τὴν παλαιὰν δύναμιν προσγενέσθαι, ὥς μηδαμῶs
 αὐτὴν ξένης τινὸς καὶ ἐπήλυδος ἐπικουρίας προσδεῖσθαι, ἀλλ' εἶναι τοῖs
 πᾶσιν ἔs τε πόλεμον καὶ ἐs εἰρήνην αὐταρκεστάτην. 10 ἐπεὶ δὲ εἴτε
 30 χρόνου περιφορᾶ εἴτε τύχης ἐναντιώμασιν εἴτε καὶ ἀμφοτέροις ἐκβιασ-
 θέντες ἐs τοῦτο ἤκοιμεν ἀσθενείας, ὥς ὑφ' ἐτέροις τετάχθαι, κράτιστον
 οἶμαι προσχωρεῖν τοῖs ἐμφρονεστέροις καὶ τὴν εὐνοίαν πρὸς τὸ οἰκεῖον
 καὶ ἔνσπονδον ἐν τῷ ἀτρέπτῳ παρεχομένοις. 11 οὕτω δὲ καὶ πε-
 ρισόμεθα τῶν ὥs ἀληθῶs πολέμιων, τῷ μῆτε παντάπασιν τὸ φθάσαν

V^b, L, WPR, O

2 καὶ om. W 6 τηλίκος V^bL: τηλικούτος WRO 9 ἐξῆν W 11 καθε-
 δουμένων L 12 δε pro οὐδὲ W αὐθῆs pro αὐτοῖs W 13 οἱ δὲ WRO (οἱ δὲ
 post ἀλλὰ et partic. etiam 142,14): οἶδε V^b: οἶδε L 14 ἡρεμοῦντες R 15 θαρρα-
 λεώτατοι V^bLWO: *audentes* P: θαρραλεώτεροι R 16 θεραπεύην W 20 ἔχθους
 V^bLW: *odia* P: ἔχθος R: ἔχθρου O 24 καὶ om. W 25 ἐs pro πρὸς L 26 ἂν
 om. L ἦν R 27 κολχικῆs W 29 ἐs τε om. W καὶ om. R 30 περιφο-
 ρᾶ V^bWO (coniec. Ref 32): παραφ- L: διαφ- P (*temporum varietate*) R 31 ἐs O:
 εἰs rel. ἔτέραν R

ἀτιμώρητον καταλειφθῆναι καὶ τοῦ μέλλοντος πέρι, ὅπως ἐν τῷ ἀσφαλεῖ
 κείσεται, τὰ δέοντα παρεσκευάσθαι. 12 τὸ μὲν γὰρ ὑπουργὸν ἐκεῖνο
 τοῦ τρόπου καὶ βωμολόχον, ὃ προβαλλόμενοι μετὰ πραότητος δολερᾶς
 καὶ ὁμιλίας μεμηχανημένης τοὺς πιστεύοντας ἀδικοῦσι, περιττὸν ἔσται
 5 καὶ ἀνόνητον, καὶ οὐχ ἔξουσιν, ὅπως αὐτῷ χρήσονται καθ' ἡμῶν διὰ
 τὸ ἄμικτον τῆς δυσμενείας καὶ περιφανῶς ἀποκεκριμένον. 13 εἰ δὲ καὶ
 πολεμεῖν πειραθεῖεν, ἀλλὰ πρὸς Λαζοὺς ἅμα καὶ Πέρσας παραταττό-
 μενοι, καὶ ταῦτα ἐν πολεμίᾳ γῆ, τὸ γοῦν ἐντεῦθεν οὐκ ἂν οὐδὲ τὴν ὁρμὴν
 ὑποσταῖεν. 14 οἱ γε καὶ ἀρτίως παντὶ τῷ στρατῷ μοίρα τινὶ τῶν Μή-
 10 δων ἐλαχίστη προσμίσξαντες καὶ πρὸς φυγὴν εὐθύς αἰσχίστην τραπέντες
 μέχρι καὶ νῦν μονονουχὶ πνευστιῶσιν ὑπὸ τοῦ δρόμου, ἅπασι μὲν ὥς
 εἰπεῖν τοῖς ἄλλοις ἐλαττωθέντες, μόνῳ δὲ τῷ τάχει τοὺς διώκοντας
 νενικηκότες.

10. „Τούτου δὲ τὸ μὲν ἐμφανὲς καὶ προχειρότατον αἴτιον ἀνανδρίαν
 15 εἴποι τις ἂν καὶ τὸ μὴ τὰ προσήκοντα βεβουλεύσθαι. πρόσεστι γὰρ
 αὐτοῖς ὥς ἀληθῶς καθάπερ οἰκεῖα καὶ συ|γενῇ καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνειδῆ·
 πλὴν ἀλλὰ τοῖς ἐκ φύσεως μοχθηροῖς τὸ αὐθαίρετον ἀδίκημα προστεθὲν
 ἐδιπλασίασεν αὐτοῖς τὸ ἀτύχημα τῆς τοῦ κρείττονος προμηθείας διὰ τὸ
 ἄγος ἐκπεπτωκόσιν. 2 τὸ γὰρ νικᾶν οὐχ οὕτω τοῖς ὅπλοις, ὅσον τῷ
 20 εὐσεβεῖ βεβαιουταί· καὶ οὐκ ἂν ποτε μετεῖναι φῆσαιμι τῆς τοῦ ἀγαθοῦ
 συμμαχίας πονηροῖς ἀνδράσι καὶ μιαιφονοῖς. τούτοις οὖν, εἴπερ εὖ
 φρονούμεν, οὐ προσεκτέον, οἷς οὔτε τὰ τῆς γνώμης ἄριστα σύγκειται
 καὶ τὸ σῶζειν ἅπαντα πεφυκὸς νεμεσᾷ. 3 ὥς μὲν οὖν ἡ προσχώρησις
 ἡμῖν εὐκολος ἔσται καὶ προσφορωτάτη καὶ τῷ κρείττονι κεχαρισμένη,
 25 διὰ τῶν πραγμάτων μάλλον ἢ τῶν λόγων δεδήλωται. 4 οὐ μὴν
 οὐδὲ ἀδικεῖν δόξοιμεν ἂν οὐδὲ ἄπιστοι καθεστάναι. πολλάκις γὰρ ἦδη
 καὶ πρότερον ὑπὸ Ῥωμαίων προπηλακιζόμενοι ἐμμένειν καὶ ὥς τοῖς
 καθεστηκόσιν ἡγούμεθα χρῆναι, φαυλότατον εἶναι κρίνοντες τὸ μετα-
 30 βάλλεσθαι ῥαδίως ἐπὶ τισιν αἰτίαις, εἰ καὶ δεινόταται εἶεν, φορηταῖς δὲ
 ὅμως καὶ οὐ παντάπασιν ἀνυποῖστοις. 5 τὸ δὲ καὶ μεγίστας βλάβας
 καὶ ἀνηκέστους πάσχοντας φέρειν διὰ παντὸς ἀταλαιπώρως καὶ πρὸς
 μηδὲν ὀτιοῦν ἄχθεσθαι τῶν ἀνοσίων ἔργων καὶ ἀτοπωτάτων, οὐ σωφρο-
 νούντων ἀνδρῶν εἶναι φημι, ἀλλὰ δειλῶν καὶ ἀθλίων καὶ τὴν περὶ τὰ
 κοινὰ ῥαθυμίαν τῷ τῆς ἀπραγμοσύνης ὀνόματι σοφιζομένων. 6 τούτου
 35 δὲ τοῦ τῆς | μιαιφονίας πάθους οὐκ ἂν οἶμαι παρ' ἑτέροις μείζον τι γένοιτο

V^b, LA (inde ab 23 πεφυκός), WPR, O

5 χρήσονται V^bWR: -σονται LO καθ' ἡμῶν om. R 9 καὶ ἀρτίως V^bLO:
 κᾶν ἄ. WR 10 προσμίσξαντες καὶ om. L 13 νενικηκέναι L 19 ἐκπεπτωκός W
 20 εὐσεβεῖ WRO: -βεῖν V^bL: *pietate* P 25 τῶν ante λόγων V^bLAO: om. WR
 26 δόξειεν L 29 δὲ WP (*et tolerabiles tamen*) R: om. V^bLAO 31 ἀνηκέστους
 V^bLAO: ἀνίκηστας W: ἀνίκηστα R 32 ἔχεσθαι A ἀνοσίων — σωφρονούντων
 om. W

οὗτ' ἂν γενόμενον περιοφείη. οὐκουν οὐδὲ ἡμῖν περιοπτόν, αἰσχυνο-
 μένοις εἴ γε φανείημεν τοῦ βασιλέως ἐπιλελησμένοι καὶ τοὺς ἀπεκτονότας
 ὑποθωπεύοντες. 7 εἰ γὰρ οἶόν τε ἦν αὐτὸν ἐνθάδε παρῆναι, πάντως
 ἂν ἐπεκάλει καὶ κατεμέμφετο τῆς ἡμετέρας ὀλιγωρίας, ἀνθ' ὧν οἱ ἀλιτή-
 5 ριοι οὗτοι κατὰ τὴν ἐκείνου γῆν ἔτι ἐνδιαιτῶνται καὶ οὐ πολλῶ πρότερον
 ἐξεληλάνται. 8 ἐπεὶ δὲ οὕτε παρέσται τὸ λοιπὸν οὔτε φθέγγεται, ὑμεῖς
 ἀναλογίσασθε τὸν ἄνδρα, καὶ ὥς ἐν μέσῳ τοῦ συλλόγου παρεστὼς
 οὕτω ταῖς ἐννοαῖς ὑμῶν ἀνατυπούσθω, ἐπιδεικνὺς μὲν τὴν σφαγὴν ὑπὸ
 τὸ στήθος καὶ τὸν αὐχένα, ἱκετεύων δὲ τὸ ὁμόφυλον νῦν γοῦν τίσασθαι
 10 τοὺς πολεμίους. εἴτα τίς ἂν ἡμῶν ἀποδέξοιτο διαπορούντων καὶ σκο-
 πουμένων, εἰ δίκαιον πρὸς τῶν Κόλχων οἴκτου τυχεῖν τὸν Γουβάζηνη;
 9 εὐλαβητέον γὰρ ἡμῖν, ὅπως μὴ τὸ οὐκ εὐπρεπὲς δῆθεν τῆς μεταστάσεως
 δεδιότες μεθέξομεν τοῦ μιάσματος, καταπροέμενοι καὶ παρέντες τὸ
 τιμωρεῖν τῷ τεθνηκότι, καὶ μᾶλλον ἐντεῦθεν ἄπιστοι δόξομεν, εἴ γε τῷ
 15 βίῳ μόνον ἐκείνου τὴν πρὸς αὐτὸν οἰκείωσιν ἀναμετρήσαντες συναπο-
 βάλωμεν αὐτῷ καὶ τὴν μνήμην. 10 καλῶς μὲν γὰρ τῶν πραγμάτων
 χωροῦντων πολλὴ ἄνοια τὰ προεγνωσμένα μεταμανθάνειν· ἐναντίως
 δὲ πού φερομένων ἀσύμφορον οἶμαι τὸ μὴ οὐχὶ θάπτον ἀρμόζεσθαι τῷ
 προσπίπτοντι. τὸ γὰρ βέβαιον ἐν τῷ εὐλόγῳ κρίνεσθαι χρή, καὶ τὸ
 20 ἐγκαρτερεῖν τοῖς παροῦσιν οὐκ ἐπαινετέον αἰεὶ, ἀλλ' ὅτε φρονήσει συμ-
 παραγίγνεται. ἔνθα δὲ συμβαίνει ὧν μὲν δεῖ μεμνησθαι περιορᾶν, ἔχεσθαι
 δὲ τῶν οὐ προσηκόντων, ἐνταῦθα τοῦ μεταβάντος ἐφ' ἑτέρα ὁ βεβηκὼς
 ἐπὶ τοῖς προτέροις μεμπτότερος. 11 ταῦτα δὴ οὖν οἱ Πέρσαι πυνθανό-
 μενοι πρὸς ἡμῶν καὶ συνιέντες στέρξουσιν ἡμᾶς εἰκότως καὶ ὑπερμα-
 25 χοῦνται, χρηστοὶ τε ὄντες καὶ μεγαλόφρονες καὶ δεινοὶ τεκμαίρεσθαι
 τὰς γνώμας τῶν πέλας καὶ πρὸς γε χώραν οὕτως ἐπικαιροτάτην καὶ
 δύναμιν ἀξιόχρεων, ἣν αὐτοὶ πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ πόνων ἔχειν
 τιμῶνται, εἰς ξυμμαχίαν αὐτεπάγγελτον προσλαμβάνοντες. 12 μὴ
 30 πράγμασι καὶ τὸ μελετηθὲν ἀνακαλύπτειν· οὕτω γὰρ ἂν εὐκλείαν
 μεγίστην ἀροίμεθα, ὅσιά τε δρῶντες καὶ δίκαια καὶ πρὸς τὸ συνοῖσιν
 ἐξευρημένα.”

V^b, LA, WPR, O 10 τίς ὑμῶν — σκοπουμένων E

2 εἴ που L 6 φθέγγεται LA pc. ut videtur: φθεγγεῖται V^bRO: φθενεῖται (sic)
 W 7 ἀναλογίσασθε V^bLAO: -σθαι WR 8 ἡμῶν W ὑπὸ τὸ στήθος V^bLAP
 (sub pectore vulnus) O: ἐπὶ τὸ στ. W: καὶ τὸ στ. R 9 τὸν ὁμόφυλον O 10 ἡμῶν
 V^bLAWO: ὑμῶν P (vos) RE 13 τὸ om. O 14 δόξομεν V^bW: δόξωμεν LARO
 21 ὁ pro ὧν W 24 ὑμᾶς R 25 τε V^bLAO: om. WR καὶ ante δεινοὶ V^b
 WRO: om. LA 27 πόνων V^bLAWO (cf. Franke 28): πόντων R: om. P 28 ξυμ-
 μαχίαν O: συμ- rel. 31 μεγίστην V^bWP (non mediocrem) RO: ἀρίστην LA ἀροί-
 μεθα V^bWRO: ἐλοίμεθα LA

11. Τοιαῦτα τοῦ Αἰήτου εἰπόντος αὐτίκα ἅπας ὁ ὄμιλος ἐπῆρτο καὶ ἀνεβρόα καὶ αὐθημερὸν ἴεντο μετανίστασθαι, οὔτε τοῖς Πέρσαις προεγνωσμένον οὔτε οὕτω παρεσκευασμένοι ὡς διαλαθεῖν τυχὸν ἢ καὶ ἀμύνασθαι τοὺς Ῥωμαίους διακωλύοντας· ἀλλὰ μηδὲν ὅτιοῦν τῶν ἐσομένων δια-
 5 νοούμενοι μήτε | ὅπη αὐτοῖς ἐκβήσεται ἡ ἐπιχείρησις, ἀτάκτως ἡπείγοντο, προσὸν μὲν τοῦτο καὶ ἄλλως τοῖς πλήθεσιν, ἥδεσθαι τῷ νεωτερισμῷ καὶ ταῖς μεταβολαῖς τῶν πραγμάτων, οὗτοι δὲ καὶ μᾶλλον ἡρεθισμένοι, οὐ μόνον οἶα δὴ βάρβαροι, ἀλλ' ὅτι τήν τε αἰτίαν εὐλογον εἶναι ἡγοῦντο καὶ τοὺς λόγους ἐν μεγίστῳ θαύματι ἐποιοῦντο, ὃ δὴ καὶ
 10 μᾶλλον αὐτοὺς ἀνεκίνει καὶ διεσώβει. 2 οὕτω δὲ αὐτῶν ταραττομένων ἀνὴρ τις Φαρτάζης ὄνομα, ὦν μὲν ἐν τοῖς μάλιστα παρὰ Κόλχοις, ἔμφρων δὲ καὶ δημοτικὸς μάλα τοὺς τρόπους, ἐπέσχεεν αὐτοὺς τῆς ὁρμῆς καὶ ἀνέκοπεν, ἰκετεύσας μὴ πρότερον ἐπὶ τὴν πρᾶξιν χωρῆσαι, πρὶν τι καὶ αὐτοῦ λέγοντος διακούσαιεν. 3 μόλις δὲ αὐτῶν πεπεισμένων τῇ πρὸς
 15 τὸν ἄνδρα αἰδοῖ καὶ κατὰ χώραν μεμενηκότων, παρελθὼν καὶ αὐτὸς ἐς μέσον ἔλεξε τοιάδε·

4 „Εἰκότα μὲν, ὦ ἄνδρες Κόλχοι, πεπόνθατε, λόγων δεινότητι σφόδρα κεκομψευμένων τὰς γνώμας ἐκταραχθέντες. δυσμαχώτατον γάρ τι τὸ χρῆμα καὶ οἶον ἅπαντας ἀνθρώπους ἐκπλήττειν, οὐχ ἥκιστα δὲ
 20 τοὺς οὕτω πρότερον ἐς πείραν αὐτῶν καταστάντας, οὐ μὴν παντάπασιν ἀνανταγώνιστον σῶφρονι λογισμῷ καὶ τῆς ἐκ τῶν πραγμάτων κρίσεως ἔχομένῳ. 5 μὴ τοίνυν ἀρεσκόντων ὑμᾶς τὰ εἰρημένα, λογιζομένους ὡς τῷ ἄθρῳ μόνῳ καὶ ἀξυνήθει πεπίστευται, ἀλλ' οὐ τῷ πρέποντι καὶ ὠφελίμῳ. γινώσκετε δὲ μᾶλλον, ὡς εἰ καὶ λίαν ὑμῖν κεχαρισμένα δοκεῖ,
 25 ἀλλ' | ἔνεστι κρείττονα τούτων ἐλέσθαι· καὶ τὸ ῥαδίως ἀναπεισθῆναι τεκμήριον ὑμῖν ἐναργὲς τῆς ἀπάτης γινέσθω. 6 τῷ γὰρ τὰ ψευδῆ συμβουλευόντι μείζονός τε κόσμος καὶ ποικιλίας ῥημάτων προσδεῖ· κάντεῦθεν πολλῷ τῷ θέλγοντι χρώμενος θάττον ἐφέλκεται τοὺς εὐηθεστέ-
 30 ρους. 7 οὕτω δὲ καὶ ὑμεῖς, τοῦ Αἰήτου σοφίσματα προθέντος ἐπαγωγὰ καὶ παράλογα, οὐκ ἴστε ὅπως ἐφανακίσθητε· καίτοι εἰ καὶ μηδὲν ἕτερον, ἀλλ' ἐκεῖνό γε καὶ λίαν ἐν προδήλῳ κείμενον εὖροι τις ἄν, ὡς ἄλλης τινὸς ζητήσεως ἀρχὴν ἐμβάλλειν προήχθη τῶν ἐφ' ἃ πάρεσμεν ἄλλοτριω-
 8 καθάπερ γὰρ ὑμῶν ἀπάντων οὐ δεινὰ καθεστάναι τὰ συμβεβη-

V^b, LA, WPR, O

3 οὕτω V^bLAWO: ὅτω P (*nec alios suis in locis constituerent per quos res tanta occultaretur*) R παρασκευασμένοι W 5 ὅποι L 8 εἶναι om. A 9 ὃ δὴ — διεσώβει om. P 10 αὐτοὺς om. W ἀνεσώβει L 12 ἀπέσχεεν A 15 χώρας R 23 ἀξυνήθει O: ἀσ- V^bLAW: συνήθει P (*consuetudine*) R ἀλλ' οὐ — ὠφελίμῳ V^bLAWO: om. PR 24 γινώσκετε O: γιν- rel. 26 ἡμῖν R γινέσθω V^bWRO: γεν- LA 29 οὗτος (i. e. οὕτως) W προσθέντος L 32 ἐκβάλλειν W ἄλλοτριωτάτης Key: -την libri 33 ἡμῶν P αὐτὰ pro τὰ W συμβεβηκότα O: συμ- rel.

κότα φασκόντων καὶ τῆς ἀτόπου μαιφονίας ἥκιστα καταμεμφομένων
καὶ τοῦτο μόνον διασκοπούντων, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἡμαρτήκασιν οἱ τὸν
Γουβάζην ἀπεκτονόντες, παρῆλθε κατηγορῶν ἐκείνων καὶ πλείστους
ὅσους προφερόμενος λόγους ἐπὶ τοῖς ἤδη διεγνωσμένοις. 9 ἐγὼ δὲ
5 καταράτους μὲν εἶναι φημι καὶ κακοδαίμονας καὶ οἴους ἥδιστα θεασαίμην
ἂν ὀλέθρῳ τῷ πάντων χαλεπωτάτῳ διολλυμένους, οὐ μόνον τοὺς πλή-
ξαντας καὶ τὴν σφαγὴν ταῖς χερσὶν ἐπενεγκόντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὅσοι,
παρὸν κωλύειν, ἐφῆκαν, πρὸς δὲ γε καὶ τοὺς ἡσθέντας καὶ τοὺς μὴ λῖαν
ὑπεραλγῆσαντας. 10 πλὴν ἄλλ' οὐκ, ἐπειδὴ ταῦτα γινώσκω, ἤδη
10 που καὶ προσχωρεῖν τοῖς Πέρσαις συνοίσει· | οὐδὲ τοῦτο λάβοι τις ἂν
ὥσπερ ἐπόμενον τῷ λόγῳ καὶ συνημμένον, ὡς ἐκείνων παρανομησάντων
δεήσει καὶ ἡμᾶς τὰ οἰκεία νόμιμα καταπροέσθαι, οὐδὲ ὡς ἀπίστοις μὲν
αὐτοῖς ἄχθεσθαί, παραπλησίαν δὲ κτήσασθαι δόξαν. 11 νῦν γὰρ οὐ
τὸ φθάσαν καὶ διηनुσμένον καὶ οὐκέτι τὴν τοῦ μὴ γεγονέναι φύσιν
15 ἐπιδεχόμενον ἀναλογίζεσθαι χρή, ὡς ἂν μὴ, σὺν τῷ θυμουμένῳ τῆς
ψυχῆς καὶ χαλεπαίνοντι βουλευόμενοι, λάθοιμεν ἑαυτοὺς τὸ κρίνον
ἐπιθολοῦντες καὶ τὴν τοῦ ἀμείνονος εὕρεσιν προαφηρημένοι, ἀλλὰ τοῦ
μὲν πάθους ὑφελεῖν, εἰς ὅσον μὴ δοκεῖν ἡμεληκέναι, πρόνοιαν δὲ τῶν
γούν λοιπῶν θέσθαι πραγμάτων, ὅπως ἄριστα καθεστήξει. 12 ἀνοή-
20 των μὲν γὰρ ἀνδρῶν ἐπὶ τοῖς παρωχημένοις κακοῖς ἀγανακτεῖν μέχρι
παντὸς καὶ ἀνιάσθαι, σωφρόνων δὲ τὰς ἀτάκτους ῥοπὰς γιγνώσκειν τῆς
τύχης καὶ ταῖς μεταβολαῖς μὴ ταράττεσθαι μηδὲ τῶν προτέρων ἑστερη-
μένους συνδιαφθεῖραι καὶ τὰς τῶν μελλόντων ἐλπίδας.

12. „Ἄλλ' ὁ μὲν σύμβουλος πάλαι τὰ Μήδων φρονῶν καὶ μετιστᾶν
25 ἡμᾶς ἐπ' ἐκείνους γλιχόμενος μορμολύττειν καθάπερ τοὺς παῖδας πειρᾶ-
ται, ὡς δὴ τοῖς Ῥωμαίοις οὐ τῶν τετολμημένων ἀποχρησόντων, ἀλλὰ
μειζόνων προσεσομένων, καὶ ὡς ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς καινουργότατος καὶ
τὰ τῆς μαιφονίας αὐτὸς ἐγκελευσάμενος εἶη, σπουδασθὲν ἐκ πλείστου
καὶ | βεβουλευμένον· καὶ ταῦτα φάσκων ἀνυμνεῖ τοὺς Πέρσας καὶ ὑπερ-
30 ἀγαται, πείθειν ἡμᾶς ἐντεῦθεν οἰόμενος ἰκέτας εὐθύς καὶ αὐτομόλους
γενέσθαι τῶν φύσει πολεμιοτάτων. 2 πρὸς τοῦτο γὰρ ἅπασαν ἔχει
τὴν ἀναφοράν, ὠδίνων ἐξ ἀρχῆς καὶ μηχανώμενος, ὡς ἂν αὐτῷ τὰ

V^b, LA, WPR, O

2 τὸν om. O 4 προφερόμενος V^bLA: προσ- WRO 5 μὲν V^bARO: om. LW
7 καὶ ante τοὺς om. A τοὺς ὅσοι V^bLAO: τοῖς ἥσοις (sic) W: τοῖς ὅσοι R 9
ἄλλ' om. W γινώσκω LO: γιν- V^bWR: γινώσκων A 10 συνοίσειν Herw
11 συνημμένον W 13 αὐτοῖς om. A γὰρ V^bLAWR: *nunc vero* P: δὲ O
15 σὺν V^bLAO: om. WR 16 καὶ om. W 19 καθεστήξει V^bW: -ξη LARO 25
ἡμᾶς libri: *vos* P 27 προσεσομένων V^bLWO: παρ- AP (? *maiora nobis exhibituros*)
R ὁ om. W καινουργότατος libri P (*novarum rerum percupidum*): παν-
ουργότατος Nieb coll. 94, 16; sed cf. eodem loco ταῖς μεταβολαῖς τῶν αἰετῶν παρόντων
ἡδόμενον

μεμελετημένα πρὸς ἔργον ἐκβαίη, καὶ σὺν τῷ ἀνεξετάστῳ προτρέπων
 τὴν τῆς βουλῆς τάξιν συγχεῖ καὶ ταραττεῖ καὶ πρὸς τὸ ἀνόνητον μετα-
 βάλλει. 3 ἡ μὲν γὰρ προτερεύειν ἔλαχεν αἰ καὶ ἡγεῖσθαι, βάσανον
 ἐμποιοῦσα τοῖς οὕτω προδήλοις· μόλις δὲ τοῦ πρακτέου διαγνωσθέντος,
 5 τότε δὴ παρῆναι χρεὼν τὸ ἐθέλειν τυχεῖν καὶ ἐφίεσθαι τῶν αἰρεθέντων.
 4 ὁ δὲ τὸ πέρας ἀρχὴν πεποιήται, ἐλόμενος ἤδη πρὶν τι σαφῶς διασκο-
 πῆσαι. ποῖον τοίνυν τὸ ἐκ τῆς βουλῆς ὠφέλιμον, εἴπερ τῆς κρίσεως ἐν
 ὑστέρῳ παρῇ; 5 ὑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες Κόλχοι, μηδαμῶς τὰς γνώμας
 ἐτέρῳ τῷ κατειλημμένοι καὶ πρὸς ἓν τι τέλος προδιωρισμένον ὀρῶντες,
 10 οὕτως ἐπὶ τὰς ζητήσεις χωρεῖτε. πῶς γὰρ καὶ ἔνεστι τὰς τῶν πραγμάτων
 ἀποβάσεις βιάζεσθαι καὶ πρὸς τὸ ἀρέσκον μετασκεύαζαι; τοῦναντίον
 γὰρ τούτοις ἔπεσθαι κοσμίως προσήκει καὶ τὸν λογισμὸν ἐπ' αὐτὰ
 μεθίναει καθαρὸν καὶ αὐτόνομον, ὥστε κατὰ σχολὴν τὰ προστυχόντα
 διευκρινήσαντα τοῦ συνοίσοντος ἐφικέσθαι. 6 οὕτω γὰρ ὑμῖν βου-
 15 λευομένοις αὐτίκα φανεῖται, ὥς οὔτε ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων οὔτε
 μὴν τῶν στρατηγῶν ἀπάντων, πολλῶ δέ γε μᾶλλον οὐδὲ τοῦ σφῶν
 βασιλέως τὰ τῆς ἐπιβουλῆς ἐπὶ Γουβάζην συνέστη. διατεθρύληται
 γὰρ ἤδη παρ' αὐτοῖς καὶ ἀνωμολόγηται, ὥς Ῥούστικος καὶ Μαρτῖνος,
 βασκήναντες αὐτῷ τῆς εὐτυχίας, εἰς αὐτεπάγγελτον ἤλασαν κακοδαι-
 20 μονίαν, τῶν ἄλλων ἡγεμόνων οὐχ ὅπως συλλαβομένων, ἀλλὰ καὶ
 περιφανῶς ἀνιαιθέντων. 7 ἄδικον οὖν οἶμαι καὶ πρὸς γε ἀξύμορον,
 ἑνὸς ἐξ ἀπάντων ἀνδρὸς ἢ καὶ δυοῖν τυχὸν ἡμαρτηκότοι ἐξυβρίσαι
 μὲν ἐς τοὺς κοινούς νόμους, οὓς στέργειν προϋθέμεθα, πολιτείαν δὲ
 25 θαι, τῶν δὲ τὴν χώραν φρουρούντων καὶ πολλοὺς ὅσους κινδύνους
 ἀναδεχομένων, ὥς ἂν ἡμῖν ἐν εὐπαθείᾳ βιοτεύειν ἐξῇ, προδότας δειχθῆ-
 ναι καὶ τὸ δὴ πάντων ἀνοσιώτερον, δόξαν ὀρθὴν πρὸς εὐσέβειαν καὶ
 τὴν τῶν ἱερῶν ἀπορρήτων σεμνότητα περιφρονῆσαι. 8 πῶς γὰρ οὐ
 τοῦτο φανοῦμεθα δρῶντες, εἰ προσχωρήσαιμεν τοῖς τοῦ κρείττονος
 30 ἐναντιωτάτοις; εἰ μὲν γὰρ διακωλύσαιεν ἡμᾶς ταῖς αὐταῖς ἀγιοστεῖαις
 ἐμμένειν καὶ μεταστήσαιεν πρὸς τὴν σφετέραν, τί τούτου πεισόμεθα
 χαλεπώτερον, περιόντες τε καὶ τεθνηκότες; τί δὲ κερδανοῦμεν ἅπασαν
 τὴν Περσίδα (θῶμεν γὰρ οὕτω) προσλαμβάνοντες, τὰς δὲ ψυχὰς ἐζημιω-
 μένοι; 9 εἰ | δέ γε καὶ μεθεῖεν καὶ συγχωρήσαιεν, ἄλλ' οὐ βεβαίαν ἡμῖν

V^b, LA, WPR, O

2 συγχεῖ LA: *confundit* P: συνεχεῖται R: συνέχει V^bWO ταραττετε W
 ἀνόνητον L 5 θέλειν W 8 μηδαμῶς om. P 10 γὰρ — βιάζεσθαι καὶ om. L
 τὰς V^bAO: om. WR 11 ἀποβάσεις V^bAWP (*eventus*) O (coniec. Ref 32): μεταβ- R
 14 ὑμῖν V^bLAWO: ἡμῖν PR 19 ἤλασε L 20 συλλαβομένων V^bWRO: συλ-
 λαμβανομένων LA 21 ἀξύμορον O: ἄσ- V^bLAW: ἀσύμοφοι R 23 ἐς O: εἰς
 rel. 24 ζύμπασαν O: σύμ- rel. 25 φρουρούντων — δειχθῆναι om. R κιν-
 δύνους V^bAWO (coniec. Cl): -νων L 29 φανοῦμεν R 32 τε om. O 34 καὶ
 ante μεθεῖεν WP (*vel*) RO: om. V^bLA

τὴν εὐνοίαν ἔξουσιν, ὕπουλον δὲ μᾶλλον καὶ σφαλερὰν καὶ μόνη τῇ
 χρεῖα συμμετρομένην. 10 ἄμικτον γὰρ αἰετὶ τοῖς ἀνθρώποις τὸ ἐτε-
 ρόγνωμον καὶ οὔτε δέους προσπεσόντος οὔτε τινὸς εὐεργεσίας ἡγησα-
 μένης μόνιμος αὐτοῖς ἐγγίγνεται πίστις, πλὴν εἰ μὴ καὶ ταῖς δόξαις
 5 ὁμοφρονοῖεν· τό τε συγγενὲς καὶ ἴδιον καὶ ὁμόφυλον, εἰ τοῦδε λειπόμενα
 τύχοιεν, ὀνόματι μόνῳ τὴν οἰκείωσιν ὑποφαίνει, τοῖς δὲ ἔργοις ἁλλο-
 τριοῦται. 11 ἀντὶ ποίων τοίνυν ἀγαθῶν, ὧς ἄνδρες Κόλχοι, πρὸς Πέρσας
 μεταβησόμεθα, εἴ γε καὶ ὧς ἔσονται δυσμενεῖς καὶ μηδὲν ἡμῖν πλεονέσται
 τοῦ παρόντος ἢ μόνον τὸ ῥῆον βλάπτεσθαι πρὸς αὐτῶν, ὅσῳ τοῦ
 10 ἐμφανοῦς τὸ διαλανθάνον ἀφυλακτότερον; 12 ἀλλὰ γὰρ εἰ δοκεῖ,
 συγκεχωρήσθω μήτε ἄδικον εἶναι τοῦ γχειρήμα μήτε τοῦ πρέποντος
 ἐστερημένον, καὶ ὠμολογήσθω τὰ Περσῶν ἦθη βέβαια καὶ πιστὰ καὶ
 οἷα διὰ παντὸς ἐμμένειν ταῖς ἐσομέναις ξυνθήκαις. εἰ γὰρ καὶ ταῦτα
 δοθεῖεν καὶ μηδὲν ἡμῖν τῶν ἄλλων ἐμποδῶν ἔσται, ἀλλὰ τὰ τῆς δυνά-
 15 μεως οὐκ ἄρκεσει. 13 πῶς γὰρ ἂν μεταχωρήσαιμεν ἐφ' ἑτέρους, ἐφεστη-
 κότες ἡμῖν τῶν Ῥωμαίων, καὶ οὕτω πολλῶν καὶ ἀνδρειοτάτων καὶ
 ὑπὸ κρατίστοις στρατηγοῖς ταπτομένων; πῶς δὲ καὶ οἶόν τε μὴ οὐχὶ
 ποινὰς ὑποσχεῖν ἀνηκέστους, τῶν μὲν οὐς ἐπαμύνειν χρεῶν πόρρω
 που κατὰ τὴν Ἰβηρίαν ἔτι μελλόντων καὶ ἀνειμένως πορευομένων, τῶν
 20 δὲ τιμωρησομένων τὴν τε χώραν ἅπασαν κατεχόντων καὶ ταῖς ἡμετέ-
 ραις πόλεσιν ἐνοικούντων;

13. „Καίτοι φησὶν αὐτοὺς ὁ γενναῖος οὐτοσί μηδὲ τὴν ὁρμὴν ἡμῶν
 ὑποστήσασθαι, παραδείγματι χρώμενος τοῖς ἔναγχος ξυμβεβηκόσιν. καὶ
 τίς ἀγνοήσειεν ἂν, ὥς τὰς τῶν πολέμων ῥοπὰς οὐκ ἐπὶ ῥήτοισι ἀνάγκη
 25 συμβαίνειν οὐδὲ τοὺς νῦν σφαλέντας τυχόν τῶν ὁμοίων αἰετὶ μεταλαγχά-
 νειν ἀποτευγμάτων; τοῦναντίον γὰρ ὥς τὰ πολλὰ πρὸς τοὺς ἡττηθέν-
 τας ἢ νίκη μέτεισι καὶ τὸ δυσφοροῦν ἐκθεραπεύει. 2 οὐ χρὴ τοίνυν
 ἡμᾶς, καθάπερ εἰθισμένον αὐτοῖς τὸ λοιπὸν ἐν ἀπάσαις ταῖς συμπλο-
 καῖς ἐλασσοῦσθαι, πέρα τοῦ μετρίου θαρρεῖν. εἰ μὲν γὰρ τούτῳ μόνῳ
 30 νενίκηνται, τῷ μὴ τὰ δέοντα βεβουλευσθαι, προσεκτέον μὲν ἡμῖν τῷδε
 μᾶλλον τῷ παραδείγματι καὶ προφυλακτέον τοὺς ἐκ τῆς ἀβουλίας
 κινδύνους. 3 οὐ μὴν πρόδηλον ἐντεῦθεν οἶεσθαι δεῖ τὸ ῥαδίως αὐτῶν
 περιέσεσθαι. εἰκὸς γὰρ τοὺς πρότερον ἁμαρτήσαντας καὶ διὰ τῆς πείρας

V^b, LA, WPR, O

4 ἐγγίνεται O 5 τό τε συγγενὲς — ὁμόφυλον om. A εἰ δὲ τοῦ λειπομένου A
 8 ἔσται πλεον L 12 ὠμολογήσθω Key: ὁμολογήσθω libri 13 ξυνθήκαις O:
 συν- rel. 15 ἀρέσκει W 17 ταπτομένων V^bLA (cf. 133,2; Procop. Bell. 2, 20,
 10): τεταγμένων WRO 19 καὶ — πορευομένων om. P 20 τιμωρησαμένων W
 ἅπασαν τὴν χώραν τε L 22 αὐτὸς R ὑποστήσασθαι ἡμῶν R 23 ξυμβεβη-
 κόσι O: συμ- rel. 24 ῥοπὰς Herw (cf. 115,31; 197,10; Procop. Bell. 4, 11, 44; 5,
 18, 5): τροπὰς libri 25 μεταλαγχάνειν V^bWR: λαγχάνειν LA: τυγχάνειν O 26
 νικηθέντας R 27 εἰσθεραπεύει A 28 ἐμπλοκαῖς W 29 μόνον A 31 προσφυλακ-
 τέον R 32 δεῖ om. O

ὅποια φευκτέον πεπαιδευμένους καὶ αὐτὸ δὴ τὸ παροφθὲν ἀνακαλέσασ-
 θαι τῇ περὶ τῶν ἐφεξῆς ἐσομένων ἐπιμελεία. 4 εἰ δὲ τὸ θεῖον αὐτοῖς |
 χαλεπαίνει τῆς ἐπὶ τῷ κειμένῳ παρανομίας καὶ ταύτῃ κεκάκωνται, τί
 δεῖ καὶ ἡμᾶς παρῆναι καὶ ξυνεπιλαμβάνειν, ὥσπερ οὐκ ἐπαρκούντος
 5 ἐκείνου τὰ δίκαια δρᾶσαι, ἀλλὰ τῆς ἐξ ἡμῶν ἐπικουρίας προσδεομένου;
 ποία δέ τις ἂν ἀσεβείας ὑπερβολὴ ἑτέροις λελείφεται, εἴ γε τόδε τὸ
 ἀγαθὸν ἀτιμάσαιμεν τῇ μεταστάσει, ὅπερ καὶ ἡρεμούντων ἡμῶν ὑπερ-
 μαχεῖ προσηκόντως; 5 μηδεὶς τοίνυν ἡμῖν τὸν τεθνεῶτα παραγέτω
 δῆθεν τῷ λόγῳ λίαν ἀγεννῶς ὀλοφυρόμενον καὶ ἰκετεύοντα τοὺς ὁμοφύ-
 10 λους οἴκτου τυχεῖν τῷ τὴν σφαγὴν ἐπιδεικνύναι. ταῦτα γὰρ μοχθη-
 ραῖς μὲν ψυχαῖς καὶ ἀνάνδροις ἴσως ἀρμόσει, οὐ μὴν προσαπτόεν αὐτὰ
 βασιλεῖ καὶ Λαζῶν καὶ Γουβάζῃ. 6 εἰ γὰρ ἐκεῖνος ἐνταῦθα παρῆν,
 πάντως ἂν, ἅτε δὴ θεοφιλὴς ἀνὴρ γεγωνὺς καὶ φρενήρης, κατεμέμφετο
 μὲν ἡμᾶς τοιαῦτα βουλευομένους, ἐκέλευεν δὲ μὴ οὕτω καταπεπτωκέναι
 15 καὶ μαλθακίζεσθαι καὶ δραπετεῦναι, καθάπερ οἰκέτας, αἰρεῖσθαι· φρόνημα
 δὲ μᾶλλον Κολχικὸν καὶ ἐλεύθερον ἀναλαμβάνοντας ἀντέχειν τῇ συμφορᾷ
 θαρραλέως καὶ πρὸς μηδὲν μὲν αἰσχρὸν καὶ ἀνάξιον τῶν πατρῶν ἐξάγεσ-
 θαι τρόπων, ἐμμένειν δὲ τοῖς παροῦσι καὶ πεποιθέναι ὡς τοῦ κρείττονος
 ἡκιστα τὸ ἔθνος περιοφόμενον. 7 εἴτα πῶς οὐ σφόδρα παράλογον
 20 αὐτῷ μὲν τῷ βιαίως ἀνηρημένῳ ταῦτα κατὰ τὸ εἶκος εὖ ἔχειν δεδόχθαι,
 ἡμᾶς δὲ τοὺς τὴν πρὸς | ἐκείνον εὐνοίαν σκηπτομένους τάναντία δια-
 νοεῖσθαι; 8 ἀλλὰ δέδοικα, μὴ καὶ μόνου χάριν τοῦ διαλογίζεσθαι
 ταῦτα καὶ διασκοπεῖν μεγίστας ὑφέξομεν δίκας. εἰ μὲν γὰρ ἐπ' ἀδῆλοις ἐλ-
 πίσι καὶ τὴν ἐφ' ἑκάτερα ῥοπήν ἐπιδεχομέναις τὰ τῆς ἀποστάσεως ἡμῖν
 25 ἐμελετάτο, ἦν μὲν ἂν καὶ τότε δεινὸν ἐπὶ τηλικούτων πραγμάτων κινήσει
 μόνης ἡρτῆσθαι τῆς τύχης, πλὴν ἄλλ' ἐξῆν ἴσως τοῖς ταῦτα προηρη-
 μένοις ἀδεέστερον γοῦν ἀναισχυνησαί. 9 εἰ δὲ πανταχόθεν προὔπτον
 δείκνυται τὸ κακόν, πῶς οὐ μισητέον αὐτοὺς τοιαύτην ἔννοιαν ἐμβαλόν-
 τας; ὡς μὲν οὖν ἀφεκτέον ἡμῖν ἐκείνων, καὶ δὴ μετρίως ἐρρήθη. 10 φημὶ
 30 δὲ δεῖν βασιλεῖ τῷ Ῥωμαίων τὸ ξυμβάν ἀναγγεῖλαι, ὡς ἂν ἐνδικώτατα
 μετέλθοι τοὺς τοῦ μιάσματος αἰτιωτάτους, καὶ εἰ μὲν ἐθελήσει, πεπαῦσ-

V^b, LA, WPR, O

3 τῷ κειμένῳ L: τῶν κειμένων V^bA (ubi v litterae posterius additae esse videntur)
 WRO: quia tam parvum admiserint facinus P 4 ξυνεπιλαμβάνειν O: συν- rel.
 6 ἀσεβείας V^bWP (impietatis) RO: εὖσ- LA 7 ὥσπερ R 8 ἡμῖν V^bLAWO:
 ἡμῶν P (nemo vestrum) R 11 ἀρμόσει V^bAWP (congruit) RO: ἀρκέσει L 12 καὶ
 ante λαζῶν om. O 14 ἡμᾶς libri: vos P 15 αἰρεῖσθαι ex αἰρεσθαι L (2. m.?):
 αἰρεσθαι rel. 16 τῇ συμφορᾷ V^b (coniec. Ref 32) P (? occurrendum esse calamitatibus):
 τῆς συμφορᾶς rel. 17 μὲν om. O 20 ἀνηρημένῳ W εὖ V^bLAWO: om. R:
 tam decenter haec censeat P 23 ὑφέξομεν LWRO: ὑφέξωμεν V^b: ὑπόσχωμεν A 25
 τότε V^bLAO: τότε WP (vel id) R 26 προηρημένοις V^bLWR: προειρ- AO: qui
 praedixerant P 27 πανταχόθεν om. L 29 vobis P 30 τῷ V^bO: τῶν LAWR
 ξυμβάν O: συμ- rel. 31 μετέλθοι V^bLAO: -θη WR

θαι τὸ λοιπὸν τῆς πρὸς Ῥωμαίους διαφορᾶς καὶ συνεργεῖν αὐθις καὶ συστρατεύεσθαι καὶ τῶν προτέρων μετέχειν συνδαιτημάτων. **11** εἰ δὲ ἀπώσοιτο τὴν ἀξίωσιν, τότε δὴ βουλευτέον ἡμῖν, εἴπερ ἑτέραν ὁδὸν τραπήναι ξυνοίσει. οὕτω γὰρ ποιοῦντες οὔτε τοῦ θεθηγκότος ἐπιλελῆσ-
5 θαι δόξοιμεν ἂν οὔτε προπετείᾳ μᾶλλον ἢ γνώμῃ τὰ ἡμέτερα διατι-
 θέναι.”

14. Εἰρημένων δὲ καὶ τούτων παλινωδῖαν, τὸ λεγόμενον, ἦδον οἱ Κόλχοι καὶ μετεπεΐθοντο. μάλιστα γὰρ αὐτοὺς εἰς τοῦτο συνήλασε τὸ δεδιέναι, μὴ ποτε ἄρα, εἰ μετασταίεν, καὶ τὴν ἐπὶ τῷ κρείττονι δόξαν
10 ἀφαιρεθεῖεν. **2** ἐπειδὴ οὖν ἡ τοῦ Φαρτάζου γνώμη ἐνίκα, αὐτίκα οἱ ἄριστοι καὶ εὐπατρίδαι τοῦ ἔθνους Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τὰ ἐπὶ Γουβάζῃ ξυνενεχθέντα διηγγείλαν ἀπασάν τέ οἱ ἀνεκάλυψαν τὴν ἀπάτην, ὡς ἐκεῖνος μὲν οὔτε μηδίσας πώποτε οὔτε ἄλλο τι ἄχαρι κατὰ Ῥωμαίων βουλευσάμενος ἦλω, οἱ δὲ ἀμφὶ Μαρτίνον τε καὶ Ῥούστικον, ἐπειδὴ
15 αὐτοῖς ὑπὸ ῥαστώνης θαμὰ σφαλλομένοις ἐπεκάλει τε τὰ εἰκότα καὶ ἐχαλέπαινε, οἱ δὲ ταύτην τε τὴν συκοφαντίαν ἐμηχανήσαντο καὶ τὸν οὐδὲν ἡμαρτηκότα διέφθειραν. **3** ἐδέοντο δὲ οὖν τῇ τοῦ κατοικομένου ψυχῇ τοῦτο δὴ παρασχεῖν τὸ χαριστήριον· ἔλεγον δὲ οὐκ ἄλλο τι ἄρα ἢ ὥστε μὴ ἀτιμώρητον καταλιπεῖν τὸ ἀδίκημα, βασιλέα δὲ σφίσι
20 ἐπιστῆσαι οὐκ ὀθνεῖόν τινα οὐδὲ ἐπηλύτην, ἀλλὰ Τζάθην τὸν Γουβάζου νεώτερον ἀδελφὸν ἐν Βυζαντίᾳ κατ’ ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ διατρίβοντα, ὡς ἂν αὐτοῖς πάλιν ὁ πάτριος διασώζοιτο νόμος καὶ ἡ ἀνέκαθεν τοῦ βασιλείου γένους ἀκραιφνῆς ὁμολογία. **4** ὁ δὲ (ὅσια γὰρ αὐτῷ ἐδόκει καὶ δίκαια) ὡς τάχιστα ἐπετέλει. καὶ οὖν Ἀθανάσιον, ἓνα τῶν τὰ πρῶτα
25 λαχόντων ἐν τῇ συγκλήτῃ βουλῇ, ἔστειλε διασκοπήσοντά τε τὸ πραχθέν | ἐς τὸ ἀκριβὲς καὶ κατὰ τοὺς Ῥωμαίων νόμους κρινοῦντα. **5** καὶ δὴ παραγενόμενος Ῥούστικον μὲν εὐθὺς ἐς Ἀψαροῦντα ἔστειλε τὴν πόλιν καὶ τῷ ἐκείνῃ δεσμωτηρίῳ ἐγκαθεύρας ἐφρούρει· Ἰωάννην δὲ τῷ βασιλεῖ
 μὲν φενακίσαντι, αὐτουργῶν δὲ τοῦ μιάσματος γεγεννημένῳ, ἀποδράσαντί
30 πως ἐν τῷ τότε λαθραιότατα καὶ φυγῇ τὴν σωτηρίαν καρπώσασθαι πειρωμένῳ, ἀλλ’ ἐκείνῳ γε τῷ Ἰωάννῃ ἐπὶ τοῖσδε πορευομένῳ ὑπαντάξει, οὕτω παρασχόν, ὁ Μεστριανός (εἷς δὲ γε ἦν οὗτος τῶν ἀμφὶ τὰ βασιλεία δορυφόρων, οὓς δὴ σκριβωνας ὀνομάζουσιν· ἔσταλτο δὲ αὐτόσε

V^b, LA, WPR, O

1 Ῥωμαίους W στέργειν pro συνεργεῖν O αὐθι R **2** μετέχειν Nieb dubitanter: μετέχομεν V^bLAWR: συμμετέχομεν O δαιτημάτων O **3** ἀπώσαιτο A **4** ξυνοίσει O: συν- rel. ἐπιμελήσθαι O **11** τῷ γουβάζῃ R **13** ἄχαρι V^bWRO (cf. 124,26): om. LA: *aliquid consultasse* P **15** τε αἰεὶ τὰ εἰκότα A **18** ἄρα om. W **21** ἐκείνου W **22** πάλιν om. O **23** ὅσιον et δίκαιον L **24** τὰ πρῶτα V^b (coniec. Ref 6 coll. 5, 19; 175,11): πρῶτα rel. **26** Ῥωμαίους W **27** ἐς om. R **28** ἐκείνῳ W φρουρίῳ O **29** ἀποδράντι Di **32** et 103,3 μεστριανός V^bAO: μαστρ- L: μετρ- WPR εἷς — ὀνομάζουσιν om. P

τούτου δὴ ἔνεκα, ἐφ' ᾧ ἐξυπηρετήσασθαι τε τῷ Ἀθανασίῳ καὶ ἅττα
 ἂν ὑπ' ἐκείνου κριθεῖν, τόνδε ταῦτα ἐπιτελέσαι) ξυλλαβὼν δὴ οὖν ὁ
 Μεστριανὸς τὸν Ἰωάννην παρὰ τὸν διαιτητὴν ἀπεκόμισεν. 6 ὁ δὲ
 καὶ τοῦτον ἐς Ἀφαροῦντα ἐξέπεμψεν, ἐν εἰρκτῇ τε καὶ ποδοκάκῃ
 5 μενοῦντας, ἕως ὃ ἐν ποσὶν ἀγῶν διανυσθεῖη.

15. Ἄμα γὰρ τῷ ἡρι ἄρξαμένῳ παρῆν ὁ Ναχοραγὰν ἐς Μουχείρισιν
 καὶ αὐτίκα τὰ τε στρατεύματα ἤθροιζε καὶ πλείστη ὅση χρώμενος
 προθυμίᾳ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο. τοιγάρτοι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι
 ἀμφὶ τὴν Νῆσον ἀγειρόμενοι παρεσκευάζοντο, καὶ τὰ τῆς κρίσεως
 10 εἰκότως ἀνεκόπτετο. τί γὰρ ἂν αὐτοῖς ἐν τῷ τότε προϋργιαιότερον
 κατεφάνη τῆς περὶ τὸν πόλεμον εὐκοσμίας; 2 ἤδη δὲ καὶ ὁ Τζάθης
 ἄμα Σωτηρίχῳ τῷ στρατηγῷ ἐκ Βυζαντίου ἀφίκτο, τὴν τε πατρῶαν
 ἀρχὴν καὶ | τὰ ταύτης παράσημα πρὸς τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων, ἥπερ ἐκ
 παλαιοῦ νενόμιστος, δεδεγμένους. εἰσὶ δὲ γε ταῦτα στέφανος χρυσοῦς
 15 λιθοκόλλητος καὶ χιτῶνιον ποδῆρες ὑπόχρυσον πέδιλα τε κοκκοβαφῇ
 καὶ μίτρα ὁμοίως χρυσοῦ τε καὶ λίθοις πεποικιλμένη. χλαμύδα δὲ ἀλουργῇ
 τοῖς βασιλεῦσι τῶν Λαζῶν οὐ θέμις ἀμπίσχεσθαι, λευκὴν δὲ μόνον, οὐ
 μέντοι παντάπασί γε κοινὴν οὕτω καὶ εἰθισμένην· ἀμφὶ γὰρ τὸ μεσαί-
 20 τατον ἐκείνη χρυσοῦ ὑφάσματι ἐκατέρωθεν καταλάμπεται. βασιλικὸν δὲ
 καὶ τὸ ἐμπερόνημα τῆς χλαμύδος, λίθοις τε ἐκκρεμέσι καὶ τῇ ἄλλῃ κατα-
 σκευῇ διαπρέπον. 3 ἐπιβάντα δὴ οὖν τὸν Τζάθην τῆς ὑπηκόου καὶ τῇ
 βασιλείᾳ στολῇ κεκοσμημένον αὐτίκα οἱ τε στρατηγοὶ καὶ ἅπας ὁ τῶν
 Ῥωμαίων στρατὸς δεξιούμενοι τε καὶ τὰ εἰκότα γεραίροντες προηγού-
 25 ντο, ἐξωπλισμένοι ὡς εὐπρεπέστατα καὶ ἐπὶ τῶν ἵππων οἱ πλείστοι
 ὀχοῦμενοι. 4 οἱ δὲ Λαζοὶ ἐς τὸ χαῖρον μεταβαλόντες καὶ μόλις ἀποπαυ-
 σάμενοι τῆς ἀνίας στοιχηδόν οἱ παρωμάρτουν σάλπιγγές τε πάντοθεν
 ἐπήχουν καὶ τὰ σημεῖα ἐς ὕψος ἐπῆρτο. καὶ ἦν ἡ πομπὴ φαιδρά τε
 ἐπιεικῶς καὶ γαυροτάτῃ καὶ πλέον ἢ κατὰ τὴν Λαζῶν βασιλείαν ἐξωγκω-
 μένη. 5 Τζάθης μὲν οὖν ἐς τὴν ἀρχὴν καταστάς ἔταττεν ἕκαστα τὸ
 30 λοιπὸν καὶ διεκόσμηι τὸ ὁμόφυλον, ὡς αὐτῷ τε ἦν βουλομένῳ καὶ ὁ
 πάτριος ὑπηγόρευε τρόπος. 6 Σωτήριχος δὲ ὁ στρατηγὸς αὐτίκα
 εἶχετο | τῆς πορείας, ἐφ' ἣπερ καὶ ἔσταλτο. χρυσίον γὰρ ἐκ βασιλέως
 ἐκόμιζεν, ἐφ' ᾧ τοῖς προσοίκις βαρβάροις κατὰ τὸ συμμαχικὸν διανέμοι,
 εἰθισμένον γε τοῦτο ἐκ πλείστου καὶ ἂν' ἔτος γιγνόμενον. 7 εἶποντο

6 ἄμα τῷ ἡρι: a. 556

V^b, LA, WPR, O

4 ποδοκάκῃ V^bAW: -κάκῃ LRO 5 μενοῦντας V^bAWRO: -τα L: *eundem
 iniunxit asseruari* P 7 ἤθροιζε V^bLAO: ἠθροίζετο WR 12 τῷ om. WR
 πατρῶου R 13 πρὸς om. O 15 ποδῆρες ὑπόχρυσον V^bLAWR: *deaurata ob-
 longaque* P: ὑπ. ποδ. O 20 καὶ ante τὸ om. LA 24 εὐπρεπέστατον R 25
 ἀποσπασάμενοι W 26 ἀνοίς O σάλπιγγα L πανταχόθεν R 27 εἰς W
 29 ἐς O: εἰς rel. 31 νόμος A 33 διανέμει L

δὲ αὐτῷ καὶ τῶν παίδων οἱ πρεσβύτεροι, Φιλάργιός τε καὶ Ῥωμύλος, ὡς ἂν εὐθὺς ἄφ' ἐστίας μοχθεῖν ἐν δέοντι παιδευθεῖεν, ἐπεὶ καὶ ἐς ἥβης μέτρον ἤδη ἄμφω ἐληλυθέτην καὶ ἥστην οἷω διαπονεῖσθαι. ὁ γὰρ δὴ τρίτος αὐτῶν, Εὐστράτιος, ἐν Βυζαντίῳ ἐλέλειπτο, νέος γε ὢν ἔτι κομιδῇ
 5 καὶ ἄλλως τὸ σῶμα οὐ ῥωμαλέος. 8 ὡς δὲ ἐς τὴν τῶν καλουμένων Μισιμιανῶν ὁ Σωτήριχος ἀφίκετο χώραν, οἱ δὴ κατήκοοι μὲν τοῦ βασιλέως τῶν Κόλχων τυγχάνουσιν ὄντες καθά που καὶ οἱ Ἀψίλιοι, γλώττη δὲ ὅμως χρώνται ἀποκεκριμένη καὶ νόμοις ἑτέροις· εἰσὶ δὲ τούτου δὴ τοῦ Ἀψιλίων γένους βορειότεροι καὶ τετραμμένοι ἡρέμα ἐς ἥλιον ἀνιόντα·
 10 9 ἐπειδὴ οὖν ἐς τούσδε παραγέγονεν, ἔννοιά τις αὐτοὺς εἰσῆλθεν, ὡς ἄρα ἔν τι τῶν σφετέρων φρουρίων ἄμφ' αὐτὰ δὴ τὰ Λαζῶν ὄρια ἰδρυμένον, ὃ δὴ Βούχλοος ὀνομάζουσιν, τοῦτο δὲ ὃ γε βούλοιτο τοῖς Ἀλανοῖς καταπροέσθαι, ὡς ἂν οἱ τῶν ἔθνῶν πρέσβεις τῶν ἀπωτέρω οἰκούντων αὐτοῦ ἀγειρόμενοι τὸν μισθὸν ἀποφέρουσιν καὶ μηκέτι ἀνάγκη τις εἴη
 15 τῷ τὰ χρήματα παρεχομένῳ τὰς τοῦ Καυκάσου περινοστεῖν ὑπωρεῖας καὶ αὐτὸν ἐπ' ἐκείνους ἰέναι. |

16. Ταῦτα δὴ οἱ Μισιμιανοὶ εἴτε γνόντες εἴτε ὑποτοπήσαντες στέλλουσιν ἄνδρας δύο τῶν παρὰ σφίσι λογίμων, Χάδον ὄνομα καὶ Θυάνην.
 2 οἱ δὲ εὐρόντες αὐτὸν ἀγχοῦ που ἐκείνου δὴ τοῦ ἐρύματος ἐναυλιζόμενον
 20 καὶ πλέον ἐς τὴν δόκησιν ἐπιρρωσθέντες „ἀλλ' οὐ δίκαια δράσειν ἡμᾶς“ ἔφασαν „ὦ στρατηγέ, διενόηθης· χρὴ γὰρ σε μηδὲ ἄλλῳ τῷ ἐφίεναι τὰ ἡμέτερα παραιρουμένῳ, μὴ τί γε καὶ αὐτὸν οὕτω ἐθέλιν. εἰ δέ σε ὡς ἀληθῶς μὴ ταῦτα ἀρέσκει, ἄγε ὅπως ἐνθύνδε ὡς τάχιστα μεταβάς ἐν ἑτέρῳ ἀποδιατρίψεις χωρίῳ· καὶ σε τὰ ἐπιτήδεια ἥκιστα ἐπιλείψουσιν,
 25 ἀλλ' ἡμεῖς ἅπαντα οἴσομεν. ἐνταῦθα γὰρ σοι οὐ μενετέα παντάπασιν, οὐδὲ ἀνεξόμεθ' αὖ σου μέλλοντος ἐς τόδε καὶ σκηπτομένου.“ 3 οὕτω δὲ αὐτῶν αὐθαδιζόμενων, οὐκ ἀνεκτὰ ἡγησάμενος ὁ Σωτήριχος, εἰ τοῖς τῶν Κόλχων κατηκόοις ἐξείη κατὰ Ῥωμαίων θρασύνεσθαι τῶν ὑφ' οὓς οἱ Κόλχοι τετάχται, παρακελεύεται τοῖς ὁπαδοῖς παῖν αὐτοὺς
 30 αἷς ἐπεφέροντο βακτηρίαις. οἱ δὲ καθήκοντο αὐτῶν ἀφειδῶς καὶ ἐς τοῦπίσω ἡμιθνήτας ἀπέπεμψαν. 4 τούτου δὲ γεγενημένου, Σωτήριχος

V^b, LA, WPR, O

2 ἐπειδὴ A 3 ἄμφω ἤδη A ἡληλυθέτην V^b 4 αὐτῷ V^b εὐστράτης R 5 οὐ om. P 6 μισιμιανῶν V^bAR: μισιανῶν, μι super ia scr. L: μισιμιανῶν W: μισιανῶν O ὁ σωτ. ἄφ. χώραν V^bWRO: χώραν ὁ σωτ. ἄφ. L: ὁ σωτ. χώραν ἄφ. A 12 βούχλοος V^bRO: βούχλοον LA: βούχλιος W: *Buchium* P 15 περί pro περινοστεῖν R 17 μισιμιανοὶ V^bLAWR: *Missiniani* P: μισιανοὶ O καὶ ante ὑποτ. add. L 18 θυάνην V^bAWO: θυάνην LR: *Thianem* P 19 αὐτὸν ex αὐτοῦς O m. 2 δὴ ἐκείνου O αὐλιζόμενον R 20 δίκαια δράσαι R 22 παραιρούμενα L αὐτὸν V^bLWR: αὐτὸς A: αὐτῶν ex αὐτὸν O m. 2 οὕτως L ἐθέλεις A 24 ἀποδιατρίψεις WR: -ψης V^bLAO λείψουσιν R 26 εἰς W 27 αὐθαδιζόμενων V^bWRO: αὐθαδιαξ- LA 28 ἐξείη L 30 οὓς pro καὶ R

μὲν οὐδὲν ἀντίπαλον ᾤετο ἔσσεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ ἀμέλει οἰκέτας οἰκείους
 ἡμαρτηκότας διαχειρισάμενος καὶ οὐδὲν ὅτιοις εὐλαβητέον αὐτῷ ἔμενέ
 τε κατὰ χώραν καὶ εἶτα, νυκτὸς ἐπιγενομένης, ἐκάθευδε σφόδρα ἀδεῶς
 καὶ ἀφυλάκτως· οὕτω δὲ οἱ τε παῖδες καὶ οἱ δορυφόροι καὶ ὁπόσον
 5 αὐτῷ ἄλλο θητικὸν εἶπετο ἢ καὶ δοῦλον, ἐκμελέστερον καὶ οὗτοι ἅπαντες
 ἢ ὥς ἐν πολέμῳ κατεσκηνημένοι, ἀνεπαύοντο. 5 ἐν τούτῳ δὲ οἱ Μισι-
 μιανοὶ τὴν ὕβριν οὐκ ἐνεγκόντες ἐπιφοιτῶσιν αὐτοῖς καρτερώτατα
 ἐξωπλισμένοι, καὶ αὐτίκα ἐπὶ τὸ δωμάτιον χωρήσαντες, οὗ δὴ ὁ στρα-
 τηγὸς ἀνεκέκλιτο, κατακτείνουσι προτέρους τοὺς παρευναστήρας τῶν
 10 θεραπόντων. 6 θορύβου δέ, ὥσπερ εἰκός, καὶ πατάγου πολλοῦ
 κινήθεντος ξυναίσθησις μὲν τοῦ κακοῦ αὐτῷ τε Σωτηρίχῳ καὶ τοῖς
 ἄμφ' αὐτὸν ἅπασιν ἐγίνετο· καὶ τοῖνυν ὑπὸ δέους ἐκ τῶν εὐνῶν ἀνεπάλ-
 λοντο, ἔτι δὲ τῷ ὕπνῳ κερηβαροῦντες καὶ παρειμένοι, ἀμύνεσθαι αὐτοῖς
 οὐ τι μάλα παρῆν. 7 οἱ μὲν γὰρ ταῖς σισύραις τῷ πόδε περιελιττόμενοι
 15 εἶργοντο τῆς πορείας, οἱ δὲ καὶ ἤδη ἐπὶ τὰ ξίφη ὀρμήσαντες καὶ σχεδιά-
 ζειν πειρώμενοι τὰ πολέμια ἀλύοντες ἦσαν οἰκτρότατα οἷα ἐν σκότῳ
 καὶ ἀπορίᾳ ἔς τε τοὺς τοίχους περιρρηγνύμενοι καὶ ὅπη ἐτύγγανον
 κείμενα τὰ ὅπλα ἐπιλεησμένοι· ἔνιοι δὲ αὐτῶν καὶ τῷ ἤδη ξυνειληφθαι
 ἀπειρηκότες οὐδὲν ὅ τι ἐμηχανῶντο ἐβόων τε μόνον ἄλλος ἄλλοθι καὶ
 20 ὠλοφύροντο, οὐκ ἔχοντες ὅ τι καὶ δράσαιεν. 8 οὕτω δὲ αὐτῶν κατα-
 πεπληγμένων ἐπεισπεσόντες οἱ βάρβαροι αὐτόν τε Σωτήριχον κατα-
 κτείνουσι καὶ τοὺς παῖδας καὶ πρὸς γε ζύμπαντας τοὺς ἄλλους, πλὴν εἰ
 μή τις | ἐκ τινος τυχὸν ἀλάμενος ὀρσοθύρης ἢ καὶ ἐτέρῳ ὁποίῳ δὴ τρόπῳ
 λαθῶν διεσώθη. 9 ταῦτα δὲ δράσαντες οἱ ἀλιτήριοι ἐσκύλευσαν τοὺς
 25 κειμένους τὰ τε ἄλλα ὅποσα ἐπήγοντο κτήματα καὶ πρὸς γε τὸ βασι-
 λέως ἀφελόμενοι χρυσίον, καθάπερ τινὰς πολέμους ὥς ἀληθῶς, ἀλλ'
 οὐχὶ φίλους τε καὶ ἡγεμόνας ἀπεκτονότες.

17. Ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς τὰ τῆς μαιφονίας ἀπείργαστο καὶ τὸ ἀνοιδαῖνον
 τέως τῆς γνώμης καὶ ὀργιζόμενον τῷ ἀποπλησθῆναι τὴν ἐπιθυμίαν
 30 ὑποχαλᾶν ἐδόκει καὶ περιστέλλεσθαι, τότε δὴ μόνον τὸ πραχθὲν ἐφ'
 ἑαυτῷ διασκοποῦντες ἀνελογίζοντο καὶ ξυνίεσαν, ὁποῖος αὐτοῖς ἀνέρριπ-
 ται κύβος ὅτι τε οὐκ ἐς μακρὰν ἤξουσιν οἱ Ῥωμαῖοι τιμωρησείοντες

V^b, LA, WPR, O

1 ὥτεο μηδὲν ἀντίπ. R 2 καὶ — αὐτῷ om. P 3 τε om. A 4 ὅσον L
 5 ἄλλο αὐτῷ θητικὸν R 6 πολέμια V^bLAWP (*in hostile*) O: -μίων R μισιμιανοὶ
 V^bAWR: μισιανοὶ, μι super ia scr. L: *Missiniani* P: μισιανοὶ O 9 πρότερον A
 κατευναστήρας A 11 τῷ σωτηρίχῳ A 12 ἐγένετο L 14 σκύραις L 16
 ἀλύοντες Nieb: ἀλόντες V^bRO: ἄλ- LAW: *errabundi divagabantur* P 18 τὰ ὅπλα
 κείμενα O 19 τε μόνον V^bLO: το μόνον WR: *sed* P 23 ὀρσοθύρης WR Etym:
 -ρας V^bLAO 29 τέως V^bLWO: τε τέως A: om. PR καὶ om. W 30 τότε δὲ R
 31 ἑαυτῷ V^bLAW: αὐτῷ R: ἑαυτὸ O ἀνέρριπται V^bWRO: ἐνέρριπτο L: ἀν- A
 32 εἰς R τιμωρησείοντες V^bWRO: -ρήσοντες LA

- καὶ ὅτι αὐτοὶ ἐκείνους οὐχ ὑποστήσονται. 2 τοιγάρτοι ἀναφανδὸν ἀποστάντες προσεχώρουν τοῖς Πέρσαις καὶ ἐπρεσβεύοντο, ὑποδέχεσθαι τε σφᾶς αἰτούμενοι καὶ ὥς δὴ κατηκόις τὸ λοιπὸν ἐπαρήγειν. 3 τούτων δὲ ἀπάντων τοῖς τῶν Ῥωμαίων στρατηγοῖς ἀπηγγελέμενων, 5 ἐχαλέπαινον μὲν οἱ γε καὶ ἐδυσφόρουν, τίσασθαι δὲ παραντικά τοὺς Μισιμιανούς οὐ μάλα ἡδύναντο, πιεζόμενοι τῇ περὶ τοῦ μείζονος ἀσχολίᾳ. 4 ἤδη γὰρ ὁ Ναχοραγὰν ἐξήκοντά που χιλιάδας μαχίμων ἀνδρῶν ἐπαγόμενος ἐπὶ τὴν Νῆσον ἐφοίτα, ἵνα Μαρτίνος τε καὶ Ἰουστίνος ὁ Γερμανοῦ | καὶ τὰ ἄμφ' αὐτοὺς στρατεύματα ἐτύγχανον ξυνειλεγμένα. 10 5 οἱ δὲ ἐκ τῶν Οὐννων μισθοφόροι, τῶν δὴ Σαβείρων ὀνομαζομένων (παρῆσαν γὰρ τοῖς Ῥωμαίοις ὀπλιτῶν ἀπόμοιρα οὐ πολλῶ ἑλάσσους τῶν δισχιλίων· ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν Βαλμάχ τε καὶ Κούτιλζις καὶ Ἰλιγερ, 15 ἄνδρες τῶν παρὰ σφίσιν ὀνομαστοτάτων), οὗτοι δὴ οὖν οἱ Σάβειροι ἄμφι τὴν Ἀρχαιοπόλιν καὶ τὰ ἐκείνῃ πεδιά, προστεταγμένον αὐτοῖς 15 ὑπὸ Μαρτίνου, ἐστρατοπεδεύσαντο, ἐφ' ᾧ τοὺς πολεμίους (ἐνθένδε γὰρ ἡμελλον διαβήσεσθαι) ὥς ἂν οἰοί τε εἶεν πημαίνοντες χαλεπωτέραν αὐτοῖς καὶ σφαλερωτάτην ποιήσονται τὴν πορείαν. 6 ὁ δὲ Ναχοραγὰν ἐπειδὴ ἐς τοῦτο τετάχθαι τοὺς Σαβείρους ἐπέπυστο, ἀπολεξάμενος ἐκ τῶν ξυστρατευομένων Διλιμνιτῶν ἄνδρας ἐς τρισχιλίους αὐτίκα ἐπ' 20 αὐτοὺς ἔστειλε, παρακελευσάμενος (ἦν γὰρ ἀλαζών καὶ ὑψηγόρος) ἄρδην ἅπαντας διαφθεῖραι, ὥς ἂν μὴ οἱ ἰόντι ἐπὶ τὸν πόλεμον ὅπισθεν ἐκείνοι ἐφεδρεύοντες ὑπολειφθεῖεν. 7 οἱ δὲ Διλιμνῖται, μέγιστον ἔθνος τῶν ἐντὸς Τίγρητος ποταμοῦ τῇ Περσίδι χώρᾳ προσοικούντων, μαχιμώτατοί τε εἰσιν ἐν τοῖς μάλιστα καὶ οὐ λίαν τοξόται καὶ ἐκηβόλοι, 25 ὥσπερ ἁμέλει οἱ πλείστοι τῶν Μήδων· ξυστούς τε γὰρ ἐπιφέρονται καὶ σαρίσας καὶ ξίφος ἐκκρεμές ἀπὸ τοῦ ὤμου· μαχαίριδα τέ τινα ἐλαχίστην τῷ λαίῳ βραχίονι ἀναδούμενοι ἀσπίδας καὶ πέλτας προβέβληνται· φαίης τε ἂν | αὐτοὺς οὔτε παντάπασι ψιλοὺς οὔτε μόνον ὀπλίτας καὶ ἀγχεμάχους. 8 πόρρωθεν τε γὰρ οὕτω τυχὸν ἀκοντίζουσι καὶ ἐκ χειρὸς 30 αὐ διαμάχονται, ἀγαθοὶ δὲ καὶ συρράξει φάλαγγι πολεμία καὶ ὥτισμῳ χρώμενοι τὰς πυκνώσεις διαρρηγνύναι, ἔς τε τὸ μετατάξασθαι εὐπετεῖς καὶ ἀρμοσθῆναι τῷ προσπεσόντι. αὐτοὶ δὲ καὶ ἐς τὰ προσάντη γεώλοφα

V^b, LA, WPR, O

1 αὐτοὶ ἐκείνους Herw: αὐτοὺς ἐκείνοι libri 2 ὑποδέχεσθαι — αἰτούμενοι om. O 5 μὲν om. O 6 μισιμιανούς V^bLAWR: *Missianis* P: μισιανούς O 7 νοχοραγὰν L ἀνδρῶν L: περσῶν V^bAWRO: *Nachoragan Persarum praefectus virorum fortium milia sexaginta* P 8 ἰουστίνος PR: ἰουστινιανὸς V^bLAWO 12 βαρμάχ W 16 δυτες pro εἶεν A 17 σφαλερωτάτην V^bLAWO: *infestum* P: σφαλερωτέραν R 19 ξυστρατευομένων V^bLO: ξυστρ- A: συστρ- WR 21 οἱ ἰόντι Nieb: οἷόν τι libri: *sibi, cum acie decerneretur* P 23 τίγρητος LAO (ex πίγρητος?): πίγρητος V^bP (*pigrutum flumen*) R: ἐπιτίγρητος W (exemplar habebat πιγρητος, τί super pi scr.) 26 σαρίσας V^bAWRO: σαρίσας LP 30 αὐ V^bLAO: ἂν WR 31 ἐς τε — ἀρμοσθῆναι om. W

ῥαδίως ἀναθέοντες προκαταλαμβάνουσι τὰ ὑπερδέξια τῶν χωρίων
 τρεπόμενοι τε ὠκύτατα διαφεύγουσι καὶ ἐπιόντες ἐτέρωσε ἐμμελέστατα
 ἐς τὴν δίδωξιν ἔγκεινται, καὶ σχεδὸν τι ἅπασαν ἰδέαν πολέμου μετιόντες
 καὶ ἐξησκημένοι μέγιστα σίνονται τοὺς ἀντιπάλους. 9 ὥς δὲ ἐπὶ
 5 πλείστον ξυμπολεμεῖν τοῖς Πέρσαις εἰώθασιν, οὐ μὴν ἠναγκασμένοι,
 ὥσπερ κατήκοοι. αὐτόνομοι τε γάρ εἰσι καὶ ἐλεύθεροι καὶ ἄγεσθαι ὑπὸ
 του πρὸς βίας οὐ πεφυκότες.

18. Τούτων δὴ οὖν τῶν Διλιμνιτῶν ὁ ἀποδασμὸς νυκτὸς ἐπελθούσης
 κατὰ τῶν Σαβείρων ἐχώρουν, ἄμεινον εἶναι δοκοῦν ἔτι καθεύδουσιν
 10 αὐτοῖς ἐπιστῆναι οὕτω τε ἅπαντας εὐκολώτατα κατακτεῖναι· καί,
 οἶμαι, οὐκ ἂν διήμαρτον τῆς ἐλπίδος, εἰ μὴ τις αὐτοὺς ἔσφηλε τύχη.
 2 ἰόντες γὰρ δῆπου ἐς τοῦτο, ἀνὴρ τις αὐτοῖς Κόλχος ἐν σκοτῶ καὶ
 ἐρημίᾳ, ὥδὲ πῶς ξυνενεχθέν, ὑπαντιάζει· καὶ τὸν ἀσμενέστατα ξυλλαβόν-
 15 τες ἀναγκάζουσι τῆς ἐπὶ τοὺς Σαβείρους ἡγεῖσθαι πορείας. ὁ δὲ προ-
 θυμότατα ὑποστάς τὸ ἐπίταγμα καὶ ἤδη προπορευόμενος, | ἐπειδὴ νάπης
 τινὸς λασίας ἐκύρησεν, ὑφίζανει τε ἡρέμα καὶ ὑποδύεται· οὕτω τε δια-
 20 δράς τοὺς ἐπομένους καὶ προτερήσας ἦκε δρομαῖος παρὰ τοὺς Οὔννους.
 3 εὐρὼν δὲ ἅπαντας ἀναιμένους οὕτως ἀναπαυομένους καὶ ὑπορέγκον-
 τας „ὦ δειλαιοί“ ἔφη „αὐτίκα μάλα ἀπολεισθε“, τορὸν τι ἐμβοήσας
 20 καὶ διαπρύσιον. οὕτω τε αὐτοὺς μόλις ἀνακαλεσάμενος ἐς ἐγρήγορσιν
 ἀγγέλλει τοὺς πολεμίους ὅσον οὕτω παρεσομένους. 4 οἱ δὲ ζὺν θορύβῳ
 διαναστάντες καὶ τὰ ὄπλα περιβαλόμενοι ἐκτὸς τοῦ χαρακώματος
 ἀπεχώρουν καὶ ὑπεκρύπτοντο, διχῇ μεμερισμένοι· κατέλιπον δὲ τὴν τε
 25 τε καὶ ἐφυστρίδων ἐσκευασμένους οἰκίσκους. 5 οἱ δὲ Διλιμνῖται πλείστας
 μὲν ὅσας ἀτραπούς τῇ ἀπειρίᾳ τῶν τόπων ἀναμετρήσαντες, πλὴν ἄλλ’ ἔτι
 ὑπὸ τὸ κνέφας ἐς τὸ τῶν Οὔννων στρατόπεδον ἀφιγμένοι, ἐσβάλλουσι
 θαρραλέοι ἐπὶ κακῷ τῷ σφετέρῳ καὶ εἴσω ἅπαντες γίνονται. 6 πάτα-
 30 γος δὲ οὐκ ἦν οὐδὲ βοή, ὥς ἂν μὴ ἐκεῖνοι ξυναισθοῖντο δῆθεν καὶ ἀφυπνισ-
 θεῖεν, ἀλλ’ ἡρεμαῖοι τὰ δόρατα ἐς τε τὰς εὐνὰς καὶ τὰς καλύβας ἠκόντιζον,
 ὥς τοὺς καθεύδοντας ἀναιροῦντες. 7 ἤδη τε φοντο ἅπαν αὐτοῖς ἡνύσ-
 θαι τὸ ἔργον, ἀλλὰ τότε οἱ Σάβειροι ἐκ τῆς ἐνέδρας ἐκατέρωθεν ὀρη-
 θέντες ἐσπίπτουσιν αὐτοῖς ἐξαπινάιως καὶ ἐπιφέρονται. οἱ δὲ ἀθρόον τῷ
 35 ἄπροσδοκῆτῳ καταπλαγέντες καὶ ἐς τάναντία τῶν ἐλπισθέντων περι-
 γγμένοι διηπόρουν καὶ ἐταράττοντο· οὔτε γὰρ φεύγειν αὐτοὺς ῥᾶστα

V^b, LA, WPR, O

2 ἐτέρωσε Key: ἐτέρως L: -ροις V^bAWP (*hostium tergis*) O: -ρας R 3 εἰς R
 ἰδέαν πολέμου V^b WRO: π. ἰδ. LA 7 πρὸς βίας V^bLAO: πρεσβείας WP (*precibus*) R
 10 εὐκολώτατα V^bLAWO: -τερον P (*facilius*) R 15 ἤδη καὶ A 16 δρας W 17
 δρομαῖος V^bLAO: δρομαῖως WR 18 ἀναιμένους W ὑπορέγκοντας AW (cf. 145,
 9): ὑπορέγγ- V^bR: ὑπορρέγγ- L: ὑπερέγγ- O 22 χάρακος O 23 ἀπεκρύπτοντο A
 28 γίνονται W 29 ὥς ἂν om. R 31 τὸ ἔργον ἡνύσθαι L

ἐν ἡν ἐν ἐλαχίστῳ χωρίῳ ξυνειλημμένους οὔτε μὴν ἐς τὸ ἀκριβὲς τοὺς
 δυσμενεῖς διαγιγνώσκειν, οἷα ἐν νυκτομαχίᾳ καὶ φόβῳ. 8 τοιγάρτοι
 χύδην ὑπὸ τῶν Σαβείρων ἐκτείνοντο, οὐδ' ὅσον ἐς πείραν ἔλθειν ἀμυνό-
 5 μνοι· καὶ ὀκτακόσιοι μὲν ἄνδρες ἔνδον ἐν τῷ στρατοπέδῳ διεφθάρησαν,
 οἱ δὲ ἄλλοι μόλις ὑπεκβάντες ἠλῶντο σποράδην, οὐκ ἐπιστάμενοι ὅποι
 χωρήσαιεν· ἤδη τε πόρρῳ που πεφευγέναι δοκοῦντες αὐθις ἐς ταῦτόν
 ἀνεκυκλοῦντο καὶ περιέπτατον τοῖς πολεμίοις. 9 καὶ ταῦτα μὲν τῆς
 νυκτὸς ἀπάσης ἐγίγνετο· ἤδη δὲ τοῦ ὁρθοῦ χαρασσομένου καὶ ἡμέρας
 ἐπιφανείσης, αὐτίκα τῶν Διλιμνιτῶν οἱ σφωζόμενοι ἐπεγίγνωσκον τὰς
 10 πορείας καὶ ἰθὺ τῶν Περσικῶν ἔθεον στρατευμάτων, ἐγκειμένων σφίσι
 καὶ ὡς τῶν Σαβείρων. 10 Βάβας δὲ ὁ στρατηγός, ὃς δὴ τῶν ἐν τῇ
 Κολχίδι χώρᾳ ἰδρυμένων ἐκ πλείστου Ῥωμαίων ἠγεῖτο, ἀλλ' οὐτός γε
 ὁ Βάβας (ἐτύγχανε γὰρ ἐν τῷ τότε κατὰ τὴν Ἀρχαιοπόλιν διανυκτε-
 15 ρεύσας) τῷ μὲν θορύβῳ καὶ τῇ βοῇ πάντοθεν περιεβομβεῖτο. 11 ἔως
 δὲ σκότος ἦν καὶ ἀδηλία τῶν ποιουμένων, ὁ δὲ ἀφασίᾳ εἶχετο πολλῇ
 καὶ ἔνδον ἡρέμει· ὡς δὲ τοῦ ἡλίου ἐπαυγάσαντος τὰς ἀκρωρείας κατείδε
 τὸ ἀτρεκές τῶν τελουμένων καὶ τοὺς Διλιμνίτας ὑπὸ τῶν Σαβείρων
 ἐλαυνομένους, τότε δὴ καὶ αὐτὸς ἐκδραμὼν τοῦ ἄστεος ἅμα τῷ ξυμπαρ-
 20 οντί ὁμίλῳ οὐκ ἐλάχιστόν τι αὐτῶν διεχρήσατο μέρος, ὡς μόλις | ἐκ
 τοσοῦτων οὕτω χιλίους τοὺς ξύμπαντας παρὰ τὸν Ναχοραγὰν ἀφικέσ-
 θαι.

19. Ὁ δὲ ἐπειδὴ τῆσδε τῆς πείρας διήμαρτε, αὐτίκα ᾤχετο ἐπὶ τὴν
 Νῆσον καὶ ἀγχοῦ που τῶν Ῥωμαίων στρατοπεδευσάμενος προῦκα-
 25 λείτο ἐς λόγους ἀφικέσθαι οἱ τὸν Μαρτίνον. 2 καὶ παραγενομένων „σύ
 δέ“ ἔφη „ὦ στρατηγέ, ἐς τοσοῦτον ἀγχινούστατός γε ὢν καὶ φρενήρης
 καὶ τῶν παρὰ Ῥωμαίοις δυνατωτάτων, εἴτα οὐκ ἐβελήσεις ἀποπαῦσαι
 πόνου τε καὶ δυσμενείας ἅμφω τῷ βασιλεῖ, ἀλλὰ μεθῆκας αὐτοὺς οὕτω
 30 δὴ ἐπὶ πλείστον τὴν ἀλλήλων ἔτι λυμαινόμενους. 3 εἰ δὴ οὖν νῦν γοῦν
 ἐστὶ σοι βουλομένων διαλλαγὰς ποιήσασθαι καὶ ξυνθήκας, ἄγε ὅπως
 αὐτὸς μὲν ἐς Τραπεζοῦντα τὴν πόλιν τὴν Ποντικὴν ἅμα τῷ στρατῷ
 μεταβῇ, ἐνθάδε δὲ ἡμεῖς μενούμεν οἱ Πέρσαι· οὕτω τε τὰ τῆς ἐκεχειρίας
 σχολαίτερον διαλεξόμεθα, πιστοῖς χρώμενοι ἀγγελιαφόροις. 4 εἰ γὰρ

8 cf. Nonn. Dion. 3, 56; Metab. 6, 86 (Ref 33)

V^b, LA, WPR, O 26 (folium, quod praecedebat, periit) τάτων, εἴτα —109, 15
 ἀλλήλων C^b

1 ἐν V^bLA^R: om. WO ξυνειλημμένους W 2 διαγιγνώσκειν V^bAO: διαγιν-
 LWR 3 εἰς W 4 ἔνδον ἄνδρες W 5 ὅποι LWO: ὅπη V^bR: ὅπη, οἱ super η scr.
 A: quo P 9 ἐπεγίγνωσκον O τὰς πορείας V^bLAP (per notos calles): τῆς π.
 WR 11 στρατηγός V^bLAO: -γών WR: praefectus P δὴ om. R 20 παρὰ
 V^bLAO: περὶ WR: ad P 22 διήμαρτε τῆς πείρας R 24 εἰς R 25 γε V^bLAO:
 τε WR 28 ἔτι λυμαινόμενους V^bWROC^b: ἐπιλ- LA 29 διαλλαγὴν C^b 31
 διαβῆσθαι W τὰ V^bLAOC^b: om. WR 32 ἀγγελιοφόροις L

- μή ἐκὼν εἶναι ἀπάξεις ἐνθένδε τὸ στράτευμα, ἴσθι, ὦ γενναῖε, ὡς πρὸς ἀνάγκης ἀπελαθήσῃ. βεβαιοτάτα γὰρ ἐγὼ τὴν νίκην ἔχω καὶ περιβέβλημαι οὐ χαλαρώτερον ἢ τὸδε τὸ κτῆμα.“ καὶ ἅμα λέγων τὸν δακτύλιον ἐπεδείκνυνεν ὃν ἐπεφέρετο. 5 πρὸς ταῦτα δὲ ὑπολαβὼν „ἀλλ’ ἔμοιγε” ὁ Μαρτίνος „εὐκτὸν μὲν ἡ εἰρήνη δοκεῖ καὶ τιμιώτατον, καὶ συλλήψομαί σοι προσαγομένῳ τε αὐτὴν καὶ καθιστῶντι· ἄμεινον δέ, οἶμαι, ταῦτα δράσοιμεν | ἂν, εἴ γε σὺ μὲν ὡς τάχιστα ἐς Ἰβηρίαν μεταχωρήσεις, ἐγὼ δὲ ἐλεύσομαι ἐς Μουχεῖρισιν, οὕτω τε τὰ ἐν ποσὶ διασκεψόμεθα. 6 τῆς δὲ νίκης πέρι σοὶ μὲν ἐξέστω μεγαλαυχεῖν τῷ λόγῳ καὶ αὐθαδίζεσθαι καὶ 10 τῶν ἀγοραίων αὐτὴν καὶ αὐθαιρέτων ἡγείσθαι κτημάτων· ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτό φημι τῇ τοῦ κρείττονος ταλαντεύεσθαι γνώμῃ καὶ οὐ παρὰ τοὺς μέγα βρενθυομένους ἰέναι, ἀλλ’ ἐφ’ οὓς ἂν ὁ πάντων προαγωγὸς ἐπινεύσοι.” 7 οὕτω δὲ τοῦ Μαρτίνου ἀνδρειοτάτα τε καὶ μάλα ὀσίως ἀποκριναμένου καὶ τῇ τοῦ βαρβάρου νεμεσήσαντος ἀλαζονείᾳ, οὐδὲν 15 δὲ ὅτιοῦν προελθὼν εἰρηναῖον, διεκρίθησαν ἀπ’ ἀλλήλων· καὶ ὁ μὲν ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπανῆκε, Μαρτίνος δὲ ἐς τὴν Νῆσον. 8 τῷ δὲ Ναχοραγὰν μενετέα μὲν αὐτοῦ ἥκιστα ἐδόκει, ἐς δὲ τὸν Φᾶσιν τὴν πόλιν ἰέναι διανοεῖτο ἐκείσῃ τε μᾶλλον ἐκκαλέσασθαι τοὺς Ῥωμαίους. ἐπιμαχώτατον γὰρ τὸ ἐκείνῃ ἔρμα ἐπέπυστο εἶναι, ἅτε δὴ ξύλοις ἅπαν ἔσκευασμένον, 20 καὶ τὰ ἐχόμενα πεδία εὐέμβολά τε καὶ ἀγαθὰ ἐνστρατοπεδεύσασθαι. 9 ἦδε δὲ ἡ πόλις ὁ Φᾶσις, ἅπασιν, οἶμαι, διαδηλότατον, ὡς ἐκ τοῦ ποταμοῦ εἴληφε τὴν ἐπωνυμίαν, πλησιαίτατα ὑπορρέοντος καὶ ἀμφ’ αὐτὴν ἐς τὸν Εὐξεινον Πόντον ἀπερευγομένου. πρὸς γὰρ τῷ αἰγιαλῷ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς τὸ πόλισμα ἱδρυταί· ἀφέστηκε δὲ τῆς Νήσου ἐξ μάλιστα παρα- 25 σάγγαις ἐπὶ δυόμενον ἥλιον. |

20. Εὐθύς δὴ οὖν ὁ Ναχοραγὰν πόρρω τῶν νυκτῶν τὰς ἀκάτους, ὀπόσας ἐφ’ ἁμαξῶν ἐπήγετο, ἐς τὸν ποταμὸν ἐμβαλὼν καὶ ξυζεύξας, λανθάνει τοὺς Ῥωμαίους γέφυράν τέ τινα ἐξ αὐτομάτου πηξάμενος καὶ ἅπαν τὸ πλῆθος ἐς τὸ ἀντιπέρασ διαβιβάσας. 2 ἡβούλετο γὰρ ἐς τὰ 30 πρὸς νότον ἄνεμον ἰκέσθαι τοῦ ἄστεος, ὅθεν δὴ αὐτῷ οὐδαμῶς ἤμελλε τὰ ῥέιθρα τοῦ ποταμοῦ κώλυμα ἔσεσθαι τῷ περιβόλῳ πελάζοντι·

V^b, LA, WPR, O 1—15 ἀλλήλων C^b

1 ἐνθένδε V^bLAP (*hinc*) OC^b: ἐνθέδε W: ἐνθάδε R 2 ἀπελαθήσῃ LAOC^b (cf. Leon. Diac. p. 106, 4 Bonn.).: ἀπελασθήσῃ V^bWR ἔχω καὶ περιβ. V^bLAWP (*victoriam habeo et ea obducor*) OC^b: ἔχων π. R 3 χαλαρώτερον Kassel: χαλεπώτερον libri P (*difficilius*) C^b 4 ἐπεδείκνυτο L 6 ταῦτα om. A 7 δράσαιεν C^b 9 δὲ V^bLAWP (*autem*) RC^b: τε O αὐθαδίζεσθαι V^bW: αὐθαδιάζ- LAROC^b 12 ἰέναι om. C^b 13 ἐπινεύσῃ R δὲ τοῦ V^bLARO: δὲ καὶ τοῦ W: om. C^b 14 καὶ om. R 17 τὴν φάσιν L 19 τὸ om. W ἐπέπυστο εἶναι V^b: εἶναι ἐπ. rel. ξύλων W 20 εὐέμβολα V^bLAO: ἐνέμβολα W: εὐόμαλά P (*exaequatos et patenteriores*) R 21 [ῆ]δε δὲ (ῆ litt. abscisa) V^b: ῆδη δὲ rel. 22 εἰς R 26 ὁ litt. abscisa V^b 27 εἰς R ξυζεύξας O: συ- rel. 29 ἀντιπέρασ V^bWO: -ραν LAR ἡβούλετο V^bWRO: ἐβ- LA 30 ἀφικέσθαι L

ὑπὸ γὰρ τὸ ἀρκτῶον καταρρεῖ καὶ παρατείνεται μέρος. 3 καὶ ὁ μὲν ἀμφὶ τὸ περίορθρον ἄρας ἐκ τῆς ὄχθης εἶχετο τῆς πορείας καὶ τὴν Νῆσον ὡς ἀπωτάτω παραμειψάμενος ἀνὰ τὰ πρόσω ἐχώρει. 4 μόλις δὲ περὶ πλήθουςαν ἀγορὰν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν διάβασιν ἐγνωκότες διαταράχ-
 5 θησάν τε καὶ περὶ πλείστου ἐποιοῦντο προτερησαὶ ἀνὰ τὸ ἄστυ τοὺς πολεμίους. τοιγάρτοι τὰς τε τριήρεις καὶ ὅσαι τριακόντοροι παρῶρμον πληρώσαντες ὀξύτατα τοῦ ποταμοῦ τῷ ῥῶ κατεφέροντο. 5 ἀλλὰ φθάσας ὁ Ναχοραγὰν ἀμφὶ τὸ μεσαίτατον τῆς τε Νήσου καὶ τοῦ ἄστεος ἐτύγχανεν ἤδη, ξύλοις τε καὶ λέμβοις τὸ εὖρος ἅπαν τῆς δίνης διαφρα-
 10 ξάμενος τὸ τε τῶν ἐλεφάντων στίφος ὀπισθεν ἐπιστήσας, ἐς ὅσον οἶόν τε ἦν αὐτοῖς τῆς βράσεως ἐφικνεῖσθαι. 6 ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων στόλος ταῦτα πόρρωθεν ἰδόντες αὐτίκα πρύμναν ἐκρούοντο πολλῇ τε χρώμενοι ἐς τοῦμπαλιν τῇ εἰρσίῃ, χαλεπώτατα πρὸς τὸ ἀντίπρωρόν τε καὶ ῥοῶδες τῆς φορᾶς ἀνταναγόμενοι, ἀπεχώρησαν. 7 δύο δὲ ὁμως ναῦς
 15 κενὰς τῶν ἐμπλεόντων εἶλον οἱ Πέρσαι. οἱ γὰρ δὴ ἄνδρες ξυλλαμβά- νεσθαι μέλλοντες τοῖς ὕδασι παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς εὐτολμότατα κατ- εθάρρησαν, ἀντὶ τοῦ μείζονος, οἶμαι, καὶ προύπτου κινδύνου τὸ ἔλαττον δεινὸν δῆπου ἐλόμενοι καὶ μετέχον μᾶλλον τῶν ἐκ τῆς τύχης ἀδήλων. τοιγάρτοι ἀφήλαντό τε κουφότατα καὶ ὑποβρύχιοι ἐπὶ πλείστον δια-
 20 νηξάμενοι μόλις ὡς τοὺς οἰκείους ἀπεκομίσθησαν. 8 τότε δὴ οὖν οἱ Ῥωμαῖοι Βούζην μὲν τὸν στρατηγὸν ἀνὰ τὴν Νῆσον κατέλιπον, ἅμα τῷ οἰκίῳ στρατεύματι ἐπιμελησόμενόν τε τῶν τῇδε ἀπάντων καὶ ἀλεξήσουντα ἐς ὃ τι δεήσει· οἱ δὲ ἄλλοι ἅπαντες κατὰ τὸ ἐγκάρσιον τὸν ποταμὸν περαιωθέντες καὶ διὰ τῆς χέρσου ἐτέραν τινὰ ὁδὸν πορευό-
 25 μενοι, ὡς μὴ κατὰ ταῦτά τοις πολεμίους χωρῆσαι, παραγίγνονται ἐς ἐκεῖνο δὴ τὸ τοῦ Φάσιδος ἐπώνυμον ἄστυ, καὶ εἶσω τῶν πυλῶν παρελ- θόντες διεδάσαντο στοιχηδὸν οἱ στρατηγοὶ τὴν φρουρὰν τοῦ περιβόλου. οὐ γὰρ ᾤοντο ἀξιόμαχοι ἔσεσθαι, εἴ γε συστάδην παρατάξασθαι πειρα- θεῖεν. 9 πρῶτος μὲν οὖν Ἰουστίνος ὁ Γερμανοῦ καὶ ὁ ἀμφ' αὐτὸν
 30 ὁμιλος ἐν τῷ ἀκροτάτῳ μέρει τῷ πρὸς θάλατταν νεύοντι ἐτετάχατο· βραχὺ δὲ τι ἀπωτέρω Μαρτίνος εἰστήκει ὁ στρατηγὸς καὶ αἱ Μαρτί- νου δυνάμεις· ἀμφὶ δὲ τὸ μεσαίτατον Ἀγγίλας μὲν ἔχων Μαυρουσίους πελταστὰς καὶ λογχοφόρους, Θεόδωρος δὲ Τζάνους ὀπλίτας, καὶ

V^b, LA, WPR, O

3 ὡς om. A 5 γε pro τε R 6 ὅσαι Key: ὅσοι libri τριηκόντοροι W 7 τοῦ ποταμοῦ LA: ὑπὸ τ. π. V^bWRO: *secundo fluminis adiuvante cursu* P 11 ἀφικνεῖσθαι L 12 χρώμενοι V^bLAO: -νος WR 13 εἰς R ἀντίπρωρον V^bWR: ἀντίπορον LAO 18 μετέχον Key: μετέσχον libri 20 οὖν V^bLAO: om. WR 21 κατέλειπον V^b 23 δεήσει W ἅπαντες V^bLA: πάντες WRO 24 καὶ om. W 25 κατὰ ταῦτα A: κατ' αὐτὰ rel. παραγίγνονται V^bAWO: παραγίν- LR 28 παρατάξασθαι V^bARO: -ξεσθαι LW: παρατετάξεσθαι Ref 19 coll. 57, 15 29 οὖν om. W 30 θάλατταν V^bLAO: -σαν WR τετάχατο A 31 τι om. O 33 τζάνους LAWRO: τζάνους V^b: Zannos P

Φιλομάθιος Ἰσαύρους σφενδονήτας καὶ ἀκοντοβόλους. 10 ὀλίγῳ δὲ τούτων ἀποκεκριμένοι ἐφρούρουν Λαγγοβάρδων ἀπόμοιρα καὶ Ἑρούλων, Γίβρος δὲ ἡγεῖτο ἀμφοτέρων. τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν τοῦ τείχους καὶ πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον ἀπολήγον τοῖς ἐφόις τάγμασιν ἐπεφρόν-
5 τιστο, ὑπὸ Βαλεριανῷ στρατηγῷ ταττομένοις. οὕτω μὲν ὑπὲρ τοῦ ἐρύματος ἢ τῶν Ῥωμαίων στρατιὰ ἐν κόσμῳ παρετέτακτο.

21. *Ἦν δὲ αὐτοῖς καὶ χαράκωμα ἔμπροσθεν καρτερώτατα ἐχει-
γασμένον, ὥς ἀντέχειν εὐθὺς πρὸς τὰς ἐπιδρομὰς καὶ οἷον ἐν προβόλου
μοίρᾳ ἐγκεῖσθαι τῷ τείχει. ἐδεδίεσαν γὰρ εἰκότως ἐπ' αὐτῷ, ἅτε δὴ
10 ξύλοις τε πεπονημένῳ καὶ ἄλλως ὑπὸ χρόνου πολλαχοῦ διερρηκότη.
2 τῷ τοι ἄρα αὐτοῖς καὶ τάφος μάλα εὐρεῖα πέραν ὠρώρυκτο ὕδατος τε
ἤδη μεστή καὶ ὑπερχειλὴς ἐγεγόνει, ὥς καὶ τοὺς σκόλοπας, οἳ δὴ ἐτύγχα-
νον ξυνεχέστατα ἐμπεπηγότες, διαλανθάνειν καὶ ἀποκεκρύφθαι· τῆς γὰρ
λίμνης, ἣν δὴ σμικρὰν θάλατταν ὀνομάζουσι, τὴν ἐς τὸν Εὐξείνιον Πόντον
15 ἐκροὴν φερομένην ἐνταῦθα μετοχετεύσαντες ῥαδίως ἅπαντα ἐπλησαν.
3 νῆες δὲ φορτίδες μεγάλαι πρὸς τῇ κυματωγῇ τῆς θαλάττης καὶ ταῖς
ἐκβολαῖς τοῦ Φάσιδος πλησιαίτατα τοῦ ἄστεος ἐφορμοῦσαι μετεώρους
εἶχον τὰς ἀκάτους καὶ ἀμφ' αὐτὰ δῆπου τὰ καρχήσια τῶν | ἰστών
ἀνιμηθείσας καὶ βεβαιοτάτα αἰωρουμένας, ὥς πολλῶ ἀνέχειν τὰ μεγέθη
20 τῶν πύργων καὶ ὑπερφέρεσθαι. 4 ἄνω δὲ στρατιώται εἰστήκεσαν καὶ
τῶν ναυτῶν ὅποσοι εὐθαρσεῖς τε καὶ πολεμικώτεροι, τόξα φέροντες καὶ
σφενδόνας μηχανὰς τε ἐκηβόλους ἐνθέμενοι, πρὸς τὸ ἐνεργὸν ἤδη ἐσκευασ-
μένας. 5 ἀλλὰ γὰρ καὶ ἕτεραι νῆες διὰ τοῦ ποταμοῦ ἀνηγμένοι ἐπὶ
θάτερον μέρος παρήσαν, ᾧ δὴ Βαλεριανὸς ἐφειστήκει, ὁμοιότατα ταῖς
25 ἄλλαις ἐξηρτυμένοι, ὥς ἂν ἑκατέρωθεν οἱ πολέμιοι ἐς ὑπερδεξίων βαλ-
λόμενοι ἀποκρούοιντο, πελασεύοντες τῇ πολιορκίᾳ. 6 ὥστε δὲ ταύτας
δὴ τὰς ἐν τῷ ποταμῷ ναῦς ἤκιστα ὑπὸ του πημαίνεσθαι, Δαβραγέζας,
Ἄντης ἀνὴρ, ταξίαρχος, καὶ Οὐννὸς τις λοχαγός, Ἑλμίγγειρος ὄνομα,
οὗτοι δὴ προστεταγμένοι αὐτοῖς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐπακτρίδας τινὰς

V^b, LA, WPR, O 16 νῆες — 19 ἀνιμηθείσας S s. v. κυματωγῇ

5 ταττομένοις V^bLAO (cf. ad 100, 17): ταττόμενος W: *constitutis* P: τεταγ-
μένοις R 6 παρετέτακτο Key: παρετέτατο V^bAWO: παρετέταττο L: παρ-
ίστατο P (*astabat*) R 8 οἷον Nieb: ὄν vel ὄν V^bLWRO: ὡς A (e coniect.):
om. P 10 τε om. R χρόνου V^bLAO: -von WR: *prae vetustate* P 11 εὐρείῃ
W 14 μικρὰν R 16 τῇ κυματωγῇ V^bLAWOS: *in ipsius fluctibus* P: ἐν τῇ κυ-
ματώδει γῇ R θαλάσσης R 17 πλησιαίτατα V^bLARO: -αίστατα W: om. S
18 δῆπου libri: ἤδη που S 19 καὶ om. A τῷ ante πολλῶ add. O 20
ὑπερφέρεσθαι V^bLAWO: ὑπο- P (*subirentque*) R ἀνά pro ἄνω A εἰστήκε-
σαν V^bLO: ἔστ- WR 21 τόξα V^bWRO: τόξα τε LA 24 ᾧ δὴ LA: ὣν δὴ
V^bWO: spat., super quod manus recentior add. αἰς, R ᾧ — ἐφειστήκει om. P
ἐφειστήκει W τοῖς ἄλλοις O 26 κρούοιντο R 27 δαβραγέζας ἄντης R img.
(Leunclavius): δ. ἂν τις V^bWP (*Davragetas vir quidam*) R: δαβραγασάντης, ζα super
ασ scr. L: δαβράγεζάντης A 28 ἐλμίγγειρος LRO: ἐλμίγγηρος V^b: ἐλμίγειρος WA

- ἀμφιπρύνους δέκα πληρώσαντες ἐκ τῆς αἰε σφίσιν ἐπομένης δυνάμεως καὶ ὡς ἀνωτάτω προελθόντες ἐφρούρουν ξὺν ἀγρυπνία καὶ περιεσκόπουν τὰς διαβάσεις ἐπιπλέοντες, νῦν μὲν ἐν μέσῳ τῷ ρείθρῳ, νῦν δὲ ἐφ' ἐκατέρας τῆς ὁχθης. 7 καὶ τοίνυν ἐνταῦθα ξυνηνέχθη τερπνόν τι λίαν καὶ 5 ἐπίχαρι ὡς ἐν πολέμῳ καὶ παρατάξει. ἔτι γὰρ τούτων ἀνωτέρω αἱ Ῥωμαϊκαὶ δύο τριακόντοροι, ὃς δὴ ἔμπροσθεν ἔφην κενὰς ἀνδρῶν ὑπὸ | τῶν Περσῶν ἀφηρησθαι, αὗται δὲ οὖν αἱ τριακόντοροι, ὀπλίτας ἔχουσαι Μήδους, ἐν τῷ ποταμῷ ἐναυλοχοῦντο καλωδίους τισὶν τῆς γῆς ἐξημ- 10 μέναι. 8 νυκτὸς δὲ ἐπιλαβομένης οἱ μὲν ἄνδρες ἐν αὐταῖς ἐκάθευδον ἅπαντες· τοῦ δὲ ῥοῦ πολλοῦ φερομένου καὶ τὰ πείσματα διατείνοντος τῇ ὑπαγωγῇ τῶν ὀλκάδων ἀπορρηγνυται τῇ μιᾷ ὁ δεσμὸς ἐξαπναιῶς· ἄφετον δὲ αὐτὴν ἡ δίνη λαβοῦσα καὶ ἐλευθέραν καὶ οὔτε εἰρεσίας ἀντι- 15 πραττούσης οὔτε πηδαλίου ἐτέρωθί που ἰθύνοντος, κατάγει πῶς αὐτὴν ὀξύτατα ἐς τὸ πρόσω καὶ παραδίδωσι τοῖς ἀμφὶ Δαβραγέζαν Ῥωμαίοις. 9 οἱ δὲ ἐσιδόντες ἄσμενοι εἶλον τὸ θήραμα καὶ ἐπετέρποντο τῇ ξυντυχίᾳ, ὅτι γε αὐτοῖς ἦδε ἡ ναῦς κενὴ πρότερον ἀπελθοῦσα τότε δὴ ἀνδρῶν ἀνάπλεως ἐπανῆκεν.

22. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Ναχοραγὰν ἀπάσῃ τῇ δυνάμει ἄρας ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῷ ἄστει ἐπέλαζεν, ἀκροβολίσασθαι τε βουλόμενος καὶ 20 ἀπόπειραν ποιήσασθαι τῶν Ῥωμαίων, εἰ ἐπεξίασι, ταύτῃ τε σαφέστατα διαγινῶναι, ὅπως αὐτῷ εἰς ἑτέραν τὰ ἐς τὸν πόλεμον παρασκευαστέα. 2 τότε δὲ οὖν οἱ Πέρσαι, ἐπειδὴ ἐς τόξου βολὴν ἀφίκοντο, αὐτίκα οἱ γε, τοῦτο δὲ αὐτοῖς τὸ εἰθισμένον, θαμὰ ἐπετοξάζοντο· πολλοὶ τε τῶν Ῥω- 25 μαίων τρωθέντες, οἱ μὲν ἔτι ἀμυνόμενοι ἀντεῖχον, ἔνιοι δὲ καὶ ἀπόμαχοι ἐγίνοντο. 3 Ἀγγίλας δὲ καὶ Φιλομάθιος καὶ τῶν ἀμφ' αὐτοὺς ταγμάτων ἄνδρες ἐς διακοσίους, καὶ ταῦτα προειρημένον ἀπάσῃ τῇ στρατιᾷ ὑπὸ Μαρτίνου μένειν ἕκαστον | κατὰ χώραν καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ἀπομά- 30 χεσθαι, οἱ δὲ τὴν καθ' αὐτοὺς πύλην ἀναπετάσαντες κατὰ τῶν πολεμίων ἐχώρουν. 4 Θεόδωρος δὲ ὁ τοῦ Τζανικοῦ ὁμίλου ταξίάρχος ἐπεῖχε μὲν τὰ πρῶτα καὶ ἀνέκοπτε τὴν ὁρμὴν, νεμεσῶν αὐτοῖς τῆς προπετείας. 30 ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο, ὑπήγετο καὶ αὐτὸς τοῖς πλείστοις, οὔτι ἐκῶν, καὶ ἐνεδίδου, εὐθύς τε ἐφοῖτα ξὺν ἐκείνοις, ὥς μὴ ἀποδειλιᾶν νομισθῇ τούτου τε ἔνεκα μόνου τὸ εὐπρεπὲς τῆς εὐβουλίας προῖσχεσθαι· ἤρεσκε

Vb, LA, WPR, O

2 ἀνωτάτω Ref 15: -τέρω libri 6 δύο VbLAWO: om. PR 8 τισὶν WR: om. VbLAO τῆς γῆς VbLAO: om. WR: *funibus ad palum deligatis* P 13 πω pro που R 14 τὰ πρόσω W δαβραγέζαν VbAWO: δαβραγάζαν L: *Dabraces* P: δαβραγέζοις (an super οἱς 2. m.) R 15 ἐπιδόντες R 16 αὐτοῖς VbLAO: αὐτοὺς WR 23 θαμὰ VbLAWO: om. PR 29 τζανικοῦ AWRO: τζανν- VbL: *Zannici* P 31 οὔτι VbLAPR: οὐκέτι WO 32 ξὺν O: σὺν rel. ἀποδειλιᾶν VbLAO: δειλιᾶν WR 33 πρόσχεσθαι W

- μέν γάρ αὐτὸν οὐδαμῶς τὰ ποιούμενα, μετέχειν δὲ ὁμῶς αὐτῶν ἠνείχετο
 ἐς ὃ τι ἄρα καὶ τελευτήσαιεν. 5 καὶ μικροῦ γε ἅπαντες αὐτοῦ διεφ-
 θάρησαν, εἰ μὴ τις αὐτοὺς ἑτέρα δέσῳσε γνῶμη ἐκ τοῦ κρείττονος ἐπιρ-
 ρωσθεῖσα. οἱ γὰρ Διλιμνῖται ἀνὰ τὸν ἐκείνη χῶρον ἐστῶτες καὶ ἐς φάλαγ-
 5 γα ξυντεταγμένοι, ἐπειδὴ κατεῖδον τὴν ὀλιγότητα τῶν ἐπερχομένων,
 ὑπεδέχοντό γε αὐτοὺς ἡσυχῇ καὶ ἀνέμενον. 6 ὥς δὲ ἀγχοῦ ἤδη παρῆ-
 σαν, αὐτίκα οἱ γε ἡρέμα τὰ κέρα ὑποκολπώσαντες περιβάλλουσιν
 ἅπαντας, καὶ ἐς ἀκριβῆ κύκλωσιν ἐγκατεῖργον, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι παν-
 τοθεν περιειλημμένοι δρᾶσαι μὲν τὸ λοιπὸν οὐδὲν ὀτιοῦν τοὺς πολε-
 10 μίους διεννοοῦντο· εὐκτὸν δὲ τι αὐτοῖς ἐδόκει καὶ ἄπιστον, εἴ γε
 ἀμωσγέπως διαδράσαιεν. 7 καὶ δὴ ἐπὶ σφᾶς ἔλιχθέντες καὶ τὰ δόρατα
 προβεβλημένοι ἐμπίπτουσιν ἀθρόον τῶν πολεμίων τοῖς πρὸς τῷ ἄστει
 ἐφεστηκόσιν. οἱ δὲ ἐσιδόντες αὐτοὺς πολλῇ τῇ ῥύμῃ φειρομένους καὶ οἶον
 ταῖς ἐλπίσιν ἀπειρηκότας διέστησαν εὐθύς ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπεκρίθη-
 15 σαν, οὐκ ἐνεγκόντες ἄνδρας δυσθανατῶντας καὶ ὅποι αὐτοῖς τὸ θράσος
 χωρήσει, οὐ λογιζομένους. 8 οὕτω δὲ ἐκείνων ἐφέντων, ἐκδραμόντες
 οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ τὸ παρεῖκον ἄσμενοι αὐθις εἴσω τοῦ περιβόλου ἐγέ-
 νοντο καὶ τὴν πύλην προσήραξαν. παρὰ τοσοῦτον μὲν κινδύνου ἴκοντο,
 οὐκ ἐπ' ἄλλω τῷ ἀριστεύσαντες ἢ μόνῳ τῷ διαφυγεῖν καὶ ἀποσωθῆναι.
- 20 23. Τοῖς δὲ τῶν Περσῶν ἀχθοφόροις ἐκ πλείστου διαπονουμένοις ἐς
 τὸ τὴν τάφρον καταχωννύναι, τότε δὴ ἅπασα αὐτοῖς ἀνεπέπληστο,
 καὶ συνῆπτο ἅπανταχόθεν τὸ ἀπερρωγὸς καὶ μεμερισμένον, ὥς καὶ
 βάσιμον εἶναι τὸ χωρίον στρατιᾷ τειχομαχοῦσῃ καὶ τὰς ἐλεπόλεις
 μηχανὰς οὐ χαλεπῶς ἐνθένδε προσάγεσθαι. 2 μακρὸς δὲ αὐτοῖς ἦ
- 25 κατὰ τὴν πολυχειρίαν ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ χρόνος ἐτρίβη. λίθους γὰρ κατὰ
 τὸ μᾶλλον καὶ χοῦν ἐμβάλλοντες οὐ ῥαδίως πρὸς τὰς συγκλείσεις ἐξήρ-
 κουν, ξύλων οὐ μάλα παρόντων, ὅτι μὴ ὀπόσα πόρρωθεν ἐκ τῆς νάπης
 κατατέμνοντες ξὺν πόνῳ πολλῷ διεκόμεζον. 3 οἱ γὰρ Ῥωμαῖοι ἐτύγ-
 χανον ἤδη πρότερον ἅπαντας τοὺς ἀμφὶ τὸ ἄστυ ἀγροὺς ἐμπρήσαντες
- 30 καὶ πρὸς γε τὰς τῶν ὁδοιπόρων καταλύσεις καὶ εἴ τι ἕτερον ἐνδιαίτημα
 ὥς πλησιαίτατα ἱδρυτο. | τοῦτο δὲ ἔδρασαν, ὥς ἂν μὴ τὴν ἐνθένδε ὕλην
 οἱ πολέμιοι πρόχειρον ἔχοντες εὐκόλως τὰς ἐπιτεχνήσεις τῶν ἔργων ποι-
 οῖντο. 4 ἐκείνης μὲν οὖν τῆς ἡμέρας οὐδὲν τι ἀξιαφήγητον ἄλλο ἐπράχ-
 θη, ἀλλὰ νυκτὸς ἐπιφοιτώσης ὁ Ναχοραγὰν ἅμα τοῖς πλήθεσιν ἐς τὸ

V^b, LA, WPR, O

6 γε V^bLAO: τε W: δὲ R 7 κέρα V^bLAR: κέρατα WO ἐπικολπώσαντες R
 9 τὸ λοιπὸν om. O τοῖς πολεμίοις W 10 ἐδόκει om. W καὶ om. A 12 τὸ
 ἄστυ R 13 εἰσιδόντες W 18 πόλιν R προσήραξαν O: προσήρξαν V^b:
 προσεῖρξαν LA: προσήρραξαν WR καὶ — προσήραξαν om. P 19 φυγεῖν O
 21 τὸ τὴν V^bLAO: τὸν W: τὸν R 24 ἐνθάδε W καὶ pro ἡ L 25 τῷ om.
 W 26 ἐμβάλλοντες Herw: ἐμβαλόντες libri 29 τοὺς om. W τῷ ἄστει A
 32 εὐκόλους V^b

στρατόπεδον ἐπανῆκεν. 5 τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὁ Μαρτίνος τά τε τῶν οἰκείων φρονήματα ἐπιρρῶσαι βουλόμενος καὶ τοὺς ἐναντίους ἐκπλήξαι ἤθροισε μὲν ἐς ταῦτό ἅπασαν τὴν τῶν Ῥωμαίων στρατιάν, ὡς δὴ τι τῶν παρόντων πέρι διασκεψόμενος· εἰσφοιτᾷ δὲ ἀθρόον ἐς μέσον, οὕτω
 5 πρὸς αὐτοῦ μεμελετημένον, ἀνὴρ τις τῶν οὐ λίαν γνωρίμων, κονιορτοῦ τε ἀνάπλεως καὶ οἶος ἐκ μακρᾶς ὁδοιπορίας εἰκάζεσθαι, ἦκειν τε ἔλεγεν αὐτίκα ἐκ Βυζαντίου καὶ γράμμα τοῦ βασιλέως ἐπιφέρεισθαι. 6 λαβὼν δὲ τοῦτο ἀσμενέστατα δῆθεν ὁ στρατηγὸς καὶ ἀνελίξας οὐκ ἐν ἀπορρήτῳ καθ' αὐτὸν ἀνελέγετο οὐδὲ μόνοις τοῖς ὁμμασιν ἡσυχῇ διῶν τῷ νῶ
 10 εἰσῆγε τὰ γεγραμμένα, ἀλλ' ἀνεβόα λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, ὡς ἂν ἄπαντες ἐπαίοιεν. 7 καὶ τῷ μὲν βιβλιδίῳ ἐκείνῳ ἴσως ἄλλο τι ἐνεγέγραπτο· ἦν δὲ ὅμως τὰ βοώμενα τάδε· „ἐστάλκαμέν σοι καὶ ἑτέραν στρατιάν οὐ μείονα τῆς προσούσης· καίτοι εἰ καὶ πολλῶν πλείους οἱ δυσμενεῖς τυγχάνοιεν ὄντες, ἀλλ' οὐκ ἐς τοσοῦτον ὑμᾶς ὑπερβαλοῦνται τῷ πλήθει,
 15 ὁπόσον ὑμεῖς τῇ ἀνδρείᾳ, ὥστε συμβήσεται τὴν τε ὀλιγότητα καὶ τὴν ἀμετρίαν τῶν ἴσων μὴ ἀφεστηκέναι. 8 ὡς ἂν δὲ μὴδὲ ταύτῃ ἐκεῖνοι μεγα|λαυχοῖεν, δέχου καὶ τοῦτον δὴ τὸν στρατόν, ὥσπερ φιλοτιμίας μᾶλλον καὶ ἐπιδείξεως ἀλλ' οὐ τοῦ ἀναγκαίου χάριν ἀπεσταλμένους. θαρρεῖν τοίνυν καὶ ἔργου ἔχεσθαι ξὺν προθυμίᾳ, ὡς ἡμῶν οὐδὲν ὀτιοῦν
 20 τῶν δεόντων περιοπομένον.“ 9 εὐθύς δὴ οὖν ἀνεπυνθάνετο, ὅποι εἴη τὸ στράτευμα. ὁ δὲ „οὐ πόρρω“ εἶπεν „ἀφεστήκασιν ἢ μόνον τέτταρσι Λαζικοῖς παρασάγγαις.“ καταλελοιπέναι γὰρ αὐτοὺς ἀμφὶ τὸν Νέοκνον ποταμὸν ἔτι αὐλιζομένους. 10 καὶ ὁ Μαρτίνος ὀργὴν τινα τῷ προσώ-
 25 πῳ ὑποκρινόμενος „ἀπίτωςαν αὐθις“ ἔφη „ὡς τάχιστα καὶ οἴκαδε ἀναστρεφόντων, ὡς ἔγωγε οὐκ ἂν ποτε αὐτοῖς ἐφεῖην ἐνθάδε γενέσθαι. δεινὸν γὰρ εἰ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ πλείστου ἡμῖν ξυστρατευομένων πολὺν ὅσον χρόνον διαπονηθέντων καὶ πολλάκις πρὸς τοὺς πολεμίους παραταξαμένων ἤδη τε οὐ πόρρω ἡκόντων ἐκποδῶν ποιήσασθαι τὸ ἀντίπαλον καὶ τελεωτάτην ἀναδῆσασθαι νίκην, οἱ δὲ οὕτω κατόπιν
 30 τοῦ ἀναγκαίου παρέσσονται καὶ μονονουχὶ ἀπογευσάμενοι τῶν κινδύνων εἴτα τὴν ὁμοίαν ἀποίοσονται δόξαν καὶ ἐς ἐκείνους ἀνενεχθεῖν τὸ πέρας· καί, τὸ δὴ πάντων ἀδικώτερον, τὰ γέρα ἐπ' ἴσης τοῖσδε καρπώσονται. 11 ἀλλ' ἐκείνοις μὲν αὐτοῦ μενετέα, ἐς ὅσον ἐς τὴν ἀποπορείαν παρασκευάσασθαι, ἀποχρήσουσι δὲ ἡμῖν οὗτοι τὸ λειπόμενον τοῦ πολέμου

V^b, LA, WPR, O

4 ἐς μέσον οὕτω om. A 5 αὐτοῦ AWP (*ipse*) R: ταῦτο V^bLO 7 γράμμα LAWO: γράμματα V^bR 8 δῆθεν om. O 9 καθ' αὐτὸν O οὐδὲ — γεγραμμένα om. P τῷ νῶ om. R 12 ὅμως om. A 13 προσηκούσης R 16 ἀναδρίαν pro ἀμετρίαν A μὴδὲ ταύτῃ ἐκ. μεγαλ. V^bLA: μὴ ἐκ. μεγαλ. τ. W: *ne hostes multitudine gloriantur* P: μὴδὲ ἐκ. μεγαλ. τ. RO 18 ἀλλὰ τοῦ ἀν. A 19 σὺν L οὐδὲν ἡμῶν O 20 ὅποι V^bLWO: ὅπη AR: *ubi* P 21 τέτταρσι V^b: τέσσαρσι rel. 22 λαζικοῖς V^bAWRO: περσικοῖς L 26 τῶν ante ἐκ om. A 27 πρὸς om. W 28 τὸν ἀντίπαλον L 32 καρπ. τοῖσδε R 33 πορείαν W

ἄριστα κατεργάσασθαι.“ | 12 καὶ ἅμα ἐς τὰ πλήθη ἐπιστραφεῖς· „ἢ οὐχὶ καὶ ὑμῖν ταῦτα“ ἔφη „δοκεῖ, ὦ ἄνδρες ξυστρατιῶται;“ οἱ δὲ ἐπευφήμησαν ξὺν βοῇ καὶ δίκαια εἶναι ἀνέκραγον τὰ τῷ στρατηγῷ βεβουλευμένα. 13 καὶ οἱ μὲν θαρραλεώτεροι ἐγεγέννηντο καὶ οἱοὶ ἐτέρων οὐ
5 δεῖσθαι προσβοηθησόντων. μάλιστα γὰρ αὐτοὺς εἰς ἔριν ἐκίνει καὶ φιλοτιμίαν ἢ τῶν λαφύρων ἐλπίς καὶ ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐς μακρὰν ἅπαντα ὥντο κομιεῖσθαι, ὥσπερ ἤδη τοὺς δυσμενεῖς ἀνελόντες καὶ τοῦτο μόνον πεφροντισμένον αὐτοῖς, ὅπως τὴν λείαν διανεμοῦνται.

24. Ἀπέβη δὲ ὁμῶς καὶ θάτερον τῶν Μαρτίνου διανοημάτων. ὁ γὰρ
10 λόγος οὗτος διὰ τοῦ πλήθους ἐξολισθήσας καὶ πανταχοῦ περιγυμνός καὶ παρ' αὐτοὺς ἀφίκεται τοὺς Πέρσας, ὡς ἄρα στρατιὰ ἑτέρα Ῥωμαϊκὴ πρὸς τῷ Νεόκῳ ποταμῷ παραγέγνε καὶ ὅσον οὕτω τοῖς προτέροις ἀναμεμίζεται. 2 ἀφασίᾳ δὴ οὖν ἅπαντες εἶχοντο, δεδιότες, εἰ μέλλοιεν τοσοῦτοις ἤδη πόνους τετρυχωμένοι πρὸς νέους ἄλλους καὶ ἀκμήτας
15 παρατάττεσθαι πολεμίους. ὁ δὲ Ναχοραγὰν οὐδὲν τι μελλήσας καὶ ἴλην τινὰ μετρίαν ἐκ τῶν Περσικῶν ἔστειλε ταγμάτων ἀνὰ τὴν ἀτραπὸν ἐκείνην, καθ' ἣν ᾤετο διαβήσεσθαι τοὺς περὶ ὧν ἐτύγχανε τῇ φήμῃ ἐξηπατημένους. 3 οἱ δὲ παραγενόμενοι σπουδῇ τε καὶ ἀγρυπνίᾳ οὐκ ἐν δέοντι ἐχρῶντο. καταλαβόντες γὰρ τὰ ἐπικάιρα τῶν χωρίων ὑπε-
20 κρύπτοντο | αὐτοῦ καὶ ἀνέμενον τοὺς οὐδαμῶς παρεσομένους, γνώμην ἔχοντες ἀφυλάκτως αὐτοῖς τῷ ἀπροσδοκῆτῳ τυχὸν προῖοῦσιν ἐπιπτεῖσθαι καὶ τὸ τάχος ἀνακόψαι τῆς πορείας, ἕως οἱ ἐν τῷ ἄστει ἐκπολιορκηθεῖν. 4 οὕτω μὲν οὖν δύναμις οὐ λίαν ἐλαχίστη τῶν Περσῶν μάτην ἡσχόλητο, τοῦ ἄλλου πλήθους ἀφηρημένη. εὐθύς δὲ ὁ Ναχοραγὰν
25 ἐξῆγε καὶ ὡς τὸν στρατόν, φθάσαι τὴν ἐπήλυσιν δῆθεν βουλόμενος τῶν οὐδαμῶς παρεσομένων, καὶ πολλῶ ξὺν φρονήματι κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐχώρει, ἐπικομπάζων ἀναφανδὸν καὶ ἐπομνύμενος ἢ μὴν αὐθημερὸν τὴν πόλιν ἅπασαν αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐμπρῆσαι. 5 ἐπελέληστο γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ αὐθαδεῖας ὁ ἐμπληκτος, ὡς ἄρα ἐπὶ πόλεμον ἦει, πρᾶγμα
30 οὕτω ἀφανές τε καὶ ἀδηλότατον καὶ πολλὰς ἐπιδεχόμενον ἐφ' ἐκάτερα ῥοπὰς καὶ μεταβάσεις μάλιστα τε πάντων θείας τινὸς καὶ ὑπερτέρας ἀνάγκης ἀπηρτημένον, ὅσω καὶ σμικρὸν οὐδὲν ἐν αὐτῷ γίγνεται, ἄλλ' ἔθνη τε ἀνθρώπων μυρία καὶ πόλεις συχναὶ καὶ πολιτεία ξύμπασα, οὕτω παρασχόν, ἀνακινεῖται καὶ διαταράττεται καὶ τὰς ὑπὲρ τῶν ὄλων
35 ἐλπίδας σαλεύει. 6 ὁ δὲ ἐς τοσοῦτον ἐπῆρτο ἀλαζονείας, ὡς καὶ τοῖς

V^b, LA, WPR, O 26 πολλῶ —35 σαλεύει C^b

1 ἢ V^bAWO: ἢ LR 3 καὶ om. W 4 οἱοι A (cf. 46, 12): οἶον V^bLWRO
5 ἐκίνει om. W 6 αὐτοὶ V^bAWP (se asportaturos) RO: αὐτοῖς L 9 ὁμῶς Key:
ὁμῶς libri 15 τοὺς (sic) ante πολ. add. W 19 ὑπέκρυπτον R 22 ἀνακόψειν
A 26 τῶν om. A 28 ἐπιλέληστο W 29 ἦει V^bLAP (procederet) O: εἶη WRC^b
30 οὕτως L 31 τε V^bAWP (et quod) ROC^b: γε L 32 ἀπηρτημένον A ὅσω
C^b: ὅσον libri ἐν αὐτῷ C^b (coniec. Ref 32): ἐν ταύτῳ libri

ἐργοπόνοις καὶ ὑπηρέταις, οἱ δὴ ἀνὰ τὴν ὕλην σκεδαννύμενοι τὰ δένδρα κατέτεμνον, τυχὸν μὲν ξυλείας ἔνεκα, τυχὸν δὲ καὶ ἐπισκευῆς τῶν πολέμικων μηχανημάτων, τούτοις δὴ οὖν ἅπασιν ἐκέλευεν, ἐπειδὴν καπνὸν ἀρθέντα θεάσαιτο, τοὺς δὲ γιγνώσκειν, ὡς πῦρ ἦδη τῶ τῶν Ῥωμαίων |
 5 περιβόλῳ εἴη ἐμβεβλημένον, καὶ μεθεῖναι μὲν τὰ ἐν χερσὶν ἔργα, δρομαίους δὲ ὡς αὐτὸν ἦκειν καὶ ξυνεπιβάλλειν τὴν φλόγα, ὡς ἂν ῥαδίως ἅπαντα πυρποληθείη. καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα ἐφ' ἑαυτῷ βρενθυόμενος εἶχετο τῆς ἐφόδου. 7 Ἰουστίνον δὲ τὸν Γερμανοῦ (οὐ γὰρ ᾤετο ἐν τῷ τότε τὸν Ναχοραγὰν παρέσεσθαι) ἔννοιά τις θεόθεν, οἶμαι, εἰσῆλθε πρὸς τινὰ νεῶν
 10 τῶν παρὰ Χριστιανοῖς σεμνοτάτων, οὐ πόρρω τῆς πόλεως ἀφεσθηκότα, παραγενέσθαι ὡς τάχιστα καὶ ἐπιθειάσαι. 8 καὶ τοίνυν ἀπολεξάμενος ἐκ τῆς Μαρτίνου καὶ τῆς οἰκείας δυνάμεως ὁ τὴν καρτερόν τε καὶ μαχιμώτατον, καὶ πεντάκις χιλίους ἱππότητας ἀγέρας ἅπαντάς τε ὡς ἑξ πόλεμον ἄριστα ἐξοπλίσας, ὁ δὲ ζὺν ἐκείνοις ἀπήλαυνε, τῶν τε σημείων οἱ ἐπο-
 15 μένων καὶ τῆς ἄλλης στρατηγικῆς εὐκοσμίας. 9 οὕτω δὲ ξυνενεχθὲν οὕτε οἱ Πέρσαι κατέιδον τούτους πορευομένους, οὐ μὲν οὖν οὐδὲ οἱ ἄμφι Ἰουστίνον ἐκείνους ἐπιφοιτῶντας. ἀλλ' ἐτέρωθεν γὰρ ἀφιγμένοι ἄθρόον τῷ περιβόλῳ προσέβαλον πλείονι τε ἢ πρότερον τοξεῖα ἐχρῶντο, ὡς οὕτω δὴ καὶ μᾶλλον τοὺς Ῥωμαίους ἐκπλήξοντες καὶ τάχιστα τὴν
 20 πόλιν ἀναρπασόμενοι.

25. Τοιγάρτοι βέλη ἐφέρετο ἅμα συχνὰ καὶ εἴτα ἕτερα | καὶ ἄλλα ἐπὶ τούτοις· ἅπαντά τε τὸν μεταξὺ ἄερα ἐπεκάλυπτον τῇ συνεχείᾳ, ὥσπερ ἀλλήλοις ξυμπεφυκότα. εἶκασεν ἂν τις τὸ χρῆμα νιφετῷ μεγάλῳ ἢ χαλάζῃ πολλῇ ζὺν βιαίῳ πνεύματι καταρραγείσῃ. 2 ἄλλοι δὲ τὰς
 25 τε μηχανὰς ἐκίνουν καὶ βέλη πυρφόρα ἠκόντιζον ἑς τε τοὺς καλουμένους σπαλίωνας ὑπείσδύμενοι πελέκεσι κατὰ τοῦ τείχους ἐπεφέροντο, ὡς ξύλινόν τε ὃν καὶ ταύτῃ ῥαδίως διατεμνόμενον. οἱ δὲ τὸ δάπεδον διορύττειν ἐπειρῶντο καὶ τῆς πρώτης βάσεως ἐφικνεῖσθαι οὕτω τε ἀνατρέπειν καὶ διασπαράττειν τὸ ξυμπεπηγὸς καὶ ἐνηρμοσμένον. 3 ἄλλὰ γὰρ καὶ
 30 οἱ Ῥωμαῖοι, ἑς τε τοὺς πύργους καὶ τὰς ἐπάλξεις ἐστῶτες, ἀντείχον

V^b, LA, WPR, O

1 ἐργοπόνοις (cf. 121, 2) V^bLAWO: -ποιοῖς R 2 καὶ V^bLAO: om. WR 4 θεάσαιντο L ὡς πῦρ V^bLAWO: ὥσπερ P (*moenia se invasisse potitumque oppido*) R 6 αὐτὸν V^bLAWP (*ad se*) O: αὐτοὺς R ξυνεπιβάλλειν O: συν- rel. 7 ἑαυτοῦ R 8 pro οὐ γὰρ spat. O 9 θεόθεν οἶμαι om. A ἐπῆλθε εἰσῆλθε A post νεῶν add. ἀγιώτατον V^bLAWP (*templum quoddam sanctissimum et apud Christianos haud dubie permagnificum*) O 12 μαχιμώτατον V^bLAO: -τερον WR: *bellicosissimis* P 13 ἅπαντάς τε V^bLAWO: om. PR ἐπὶ pro ἑς O 18 προσέβαλλον R 19 ἐκπλήξοντες V^bLAO: -ξαντες WR 20 ἀναρπασόμενοι V^bARO: ἀρπασόμενοι L: ἀναρπασάμενοι W 21 ἐφέροντο W καὶ ἄλλα — ἄερα om. W 24 ρεύματι A ἄλλῃ O

ζὺν προθυμία καὶ ἀπεμάχοντο, ὥσπερ τῇ πείρᾳ δεικνύναι βουλόμενοι
 τὸ μὴ χρῆναι αὐτοῖς ἑτέραν δύναμιν προσγενέσθαι. 4 ἡ τε τοῦ Μαρτί-
 νου ἀπάτη ἐν αὐτῷ δὴ τῷ ἔργῳ διεφάνη, ὡς χρήσιμός τε ἦν καὶ ἐνεργο-
 τάτη. ἅπαντες γὰρ ἀφειδῶς διεπονοῦντο, οὐδένα ὄντινα τρόπον ἀμυντή-
 5 ριον μεθιέντες. 5 δόρατα μὲν γὰρ πολλὰ ἐκ τοῦ μετεώρου ἀκοντιζό-
 μενα τοὺς πολεμίους ἐτίτρωσκεν, ἅτε δὴ πληθεὶ γυμνῷ ἐρυμάτων προσ-
 πίπτοντα καὶ οὐδὲ ἐνὸν ἐτέρωθι φέρεσθαι. λίθοι δὲ ἀμαξιαῖοι κατὰ τῶν
 σπαλιώνων ἐρρίπτοντο, τὰ πλέγματα καταγνύντες, μείονές τε ἄλλοι
 διασφενδονόμενοι τὰ κράνη τῶν Μήδων καὶ τὰς ἀσπίδας κατέθραυον |
 10 πελάζειν τε αὐτοῖς ἐν χρῶ τῷ τείχει οὐ μάλα ἐφίεσαν, βιαιότερον ἐνοχ-
 λοῦντες. 6 τῶν δὲ ταῖς ἀκάτοις, ἥπερ μοι ἤδη ἐρρήθη, ἐφεστηκότων
 οἱ μὲν τόξοις χρώμενοι πλείστους ἐσίνοντο, ἅτε ἄνωθεν βάλλοντες, οἱ δὲ
 τῶν μηχανῶν δαημονέστατα ἦπτοντο, τὰ τε ὑπόπτερα ἐκεῖνα τὰ καὶ
 ἐς τοῦτο ἐσκευασμένα δοράτια, πολλῇ ζὺν ἀνάγκῃ ἐκτινασσόμενα, ἐπὶ
 15 πλείστον ἐφέρετο, ὡς καὶ πολλοὺς τῶν βαρβάρων πόρρωθεν ἔτι ἐπερ-
 χομένους ἐκ τοῦ ἀφανοῦς αὐτοῖς ἵπποις διαπερονᾶσθαι καὶ καταπίπτειν
 ἐξαπιναίως. 7 βοή τε ἐπὶ μέγα ἐπῆρτο καὶ σάλπιγγες ἐκατέρωθεν
 πολεμιστήριόν τι μέρος ἐπῆδον. οἱ δὲ Πέρσαι καὶ τοῖς τυμπάνοις ἐβόμ-
 βουν καὶ σφοδρότερον ἐπηλάλαζον ἐκπλήξεως ἕνεκα, ὃ τε τῶν ἵππων
 20 χρεμετισμός καὶ τῶν ἀσπίδων ὁ πάταγος καὶ αἱ τῶν θωράκων συντρί-
 ψεις παμμιγῇ τινα καὶ ἄγριον ἀνέπλεκον ἦχον. 8 ἐν τούτῳ δὲ Ἰου-
 στίῳ τῷ Γερμανοῦ ἐκ τοῦ νεῷ ἐπανιόντι ξυναίσθησις γίγνεται τῶν
 δρωμένων τῇ τε ταραχῇ καὶ τῷ κτύπῳ. καὶ αὐτίκα τοὺς ἄμφ' αὐτὸν
 ἵππότας συστρέψας καὶ ἐς τάξιν τινὰ ἐν κόσμῳ καταστησάμενος τὰ τε
 25 σημεῖα ἐς ὕψος ἀρθῆναι ἐκέλευε καὶ ἅπαντας ἔχεσθαι ἔργου, γινώσκον-
 τας ὡς οὐκ ἄθεε ἔτυχον τοῦ ἄστεος ἐξεληλυθότες, ἀλλ' ἐφ' ᾧ δεδίξασθαι
 τοὺς πολεμίους τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καὶ ἀπελάσαι τῆς πολιορκίας. 9 ὡς
 δὲ βραχύ τι προελθόντες κατείδον τοὺς Πέρσας ἐγκειμένους τῷ περιβόλῳ,
 τότε δὴ ἀθρόον | ἐμβόησαντες ἐμβάλλουσι τῷ μέρει τῷ πρὸς τῇ θαλάττῃ
 30 παρατεταγμένῳ· ἐνθὲνδε γὰρ καὶ ἐτύγχανον ἀφιγμένοι. καὶ αὐτίκα
 οἱ μὲν κοντοῖς, οἱ δὲ σαρίσαις, οἱ δὲ καὶ ξίφεσι παίοντες τὸ παρεμπίπτον

18 Nonn. Dion. 39, 125 μέλος ἐγρεκύδοιμον

V^b, LA, WPR, O 19 ὃ τε —21 ἦχον E

1 ἀπεμάχοντο V^bWRO: ἐπ- LA 4 ἅπαντες V^bAWP (*omnes*) RO: ἀπανταχοῦ L
 5 πολλὰ V^bLAO: πόλα W: om. P: πάλαι R 7 οὐδὲ ἐνὸν ἐτέρωθι V^bLAO: οὐδὲν
 ἐνετέρωθι W: *nec incassum ferrentur* P: οὐδὲ ἐν ἐτέρωθι R 8 καταρρηγνύντες W
 9 διασφενδονόμενοι R: -νούμενοι V^bLAO: διὰς φενδόνουμοι (sic) W 12 ἅτε om. W
 οἱ τε L 20 αἱ τῶν θωρ. συντρίψεις V^bAWRO: αἱ τ. θωρ. ἐκτρίψεις L: τῶν θωρ. αἱ
 συντρίψεις E 22 γίγνεται V^bARO: γίγνηται L: γίνεται W 26 δεδίξασθαι O
 30 παρατεταγμένῳ V^bLAP (*stabat instructa*) R (γ litt. erasa): -νον W: παρατε-
 ταμένῳ O δὲ pro γάρ R καὶ ante ἐτύγχανον om. A καὶ post αὐτίκα add.
 W 31 σαρίσαις V^bAWO: σαρίσαις LPR

διέφθειρον, βιαιοτέρας τε τὰς ἐπελάσεις ἀνὰ τὰς στίχας τῶν ἐναντίων ποιοῦμενοι καὶ ταῖς ἀσπίσιν ἐξωθοῦντες παρερρήγνυσαν τὸ ξυνεχὲς καὶ συντεταγμένον.

26. Οἱ δὲ Πέρσαι τοῦτον ἐκείνον εἶναι τὸν στρατὸν ὑποτοπήσαντες·
 5 ὃν δὴ παρέσσεσθαι ἠκηκόεσαν, καὶ ὅτι διαλαθόντες τοὺς ἐς τοῦτο ἀπο-
 κερκίμενους ἀφίκοντο, θορύβου καὶ δέους ἐνεπίμπλαντο καὶ χύδην ἐς
 ἑαυτοὺς ἀνελιττόμενοι ἀπεχώρουν ἡρέμα ἐς τὰ ὀπίσω καὶ ἐς ὑπαγωγὴν
 ἐκινούντο. 2 ταῦτα δὲ πόρρωθεν οἱ Διλιμνῖται θεασάμενοι (ἀμφὶ γὰρ
 τὸ μεσαίτατον τοῦ τείχους ἐμάχοντο) ὀλίγους μὲν αὐτοῦ κατέλειπον, οἱ
 10 δὲ ἄλλοι ἐχώρουν ἐπὶ τὸ πονοῦμενον. 3 Ἀγγίλας δὲ καὶ Θεόδωρος,
 οἱ τῶν Ῥωμαίων ταξίαρχοι, ὧν δὴ καὶ πρότερον ἐπεμνήσθη, ἐπιφρα-
 σάμενοι τὴν ὀλιγότητα τῶν μεμενηκότων ἐπεξίσαιν ἀθρόον τοῦ ἄστεος
 ξὺν ἀποχρώσει δυνάμει· καὶ τὸ μὲν τι αὐτῶν διαφθείρουσιν, ἔνιοι δὲ
 ἀποδράσαντες ᾤχοντο· τούτους τε οἱ Ῥωμαῖοι διώκοντες οὐκ ἀνίσταν.
 15 4 οἱ δὲ ἄλλοι Διλιμνῖται ταῦτα ἰδόντες, οἵπερ ἦσαν ὡς δὴ τοῖς Πέρσαις
 πιεζομένοις ἐπαμνυνόντες, ἐπιστρέφουσιν αὐτίκα ἐπὶ θάτερα ὑ/παντιά-
 ζειν βουλόμενοι τοῖς Ῥωμαίοις, ἄμεινον εἶναι ἡγούμενοι, εἰ μᾶλλον τοῖς
 ὁμοφύλοις ἐς ὃ τι τάχιστα ἐπαρήξαιεν, σπουδῇ τε ἀτάκτῳ καὶ δρόμῳ
 πολλῶ ἐφέροντο, ὡς φεύγουσι μᾶλλον ἀπρεπῶς ἢ ὅτι ἐτέροις ἐπέρχονται,
 20 εἰκασθῆναι. ἔθεον μὲν γὰρ ὡς δὴ τοῖς οἰκείοις προσβοηθήσαντες, πλεον
 δὲ τι ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς τοῦ ὀργιστομένου τὸ παραττόμενον. 5 ἡ δὲ τῶν
 Περσῶν στρατιά, ὁπόση δὴ ὡς πλησιαιτάτα παρετάττετο, ἰδόντες
 τοὺς Διλιμνίτας οὕτω δὴ τι ξὺν ταραχῇ καὶ ἀκοσμίᾳ φοιτῶντας ἑτερόν
 τε οὐδὲν ἢ ὅτι ἀποδιδράσκουσι διανοηθέντες καὶ λογιζόμενοι, ὡς οὐκ
 25 ἂν ποτε ἐκείνοι ἐς τοῦτο αἵσχους ἀφίκοντο μὴ μεγάλου τινὸς καὶ ἀνυποίς-
 του περιεστηκότος κινδύνου, τότε δὴ καὶ αὐτοὶ τραπέντες ἀγεννῶς
 ἐσκεδάννυντο. ἡ δὲ μελετωμένη τέως φυγὴ καὶ ὑπολανθάνουσα τότε δὴ
 αὐτοῖς ἐς τοῦμφανὲς ἀνερράγη. 6 ἀλλὰ γὰρ καὶ οἱ Διλιμνῖται ταῦτά
 περὶ τῶν Περσῶν οἰθήντες ξυνείποντό γε αὐτοῖς καὶ συνεξέθεον, ἀπα-
 30 θήσαντές τε ἅμα καὶ ἐξηπατημένοι. 7 τούτων δὲ γιγνομένων πλείστοι

11 πρότερον: 110, 32; 112, 25. 29

V^b, LA, WPR, O 7 ἀπεχώρουν καὶ ἐς ὑπαγωγὴν ἐκινούντο E

1 ἐπελάσεις AWP (*impressio*) RO (cf. 27, 11): ἐπελεύσεις V^bL 2 ξυνεχὲς V^bLAO:
 ξυνενεχθὲν W: *conspissatum* P: συνεχὲς R 4 τὸν στρ. εἶναι O 5 ἀποκεκριμένους
 V^bLAWO: -κεκρυμμένους P (*et idcirco tam diu delituisse*) R 7 ἑαυτοὺς V^bLA: αὐ-
 τοὺς WRO 9 κατέλειπον V^b 14 ἀποδράντες Di δὲ pro τε O 16 θάτερα
 V^bLAO: θάτερα μέρη WR: *utram in partem* P 19 ἐφέροντο V^bAWP (*ferabantur*)
 RO: ἐπεφέροντο L 22 ὁπόση δὴ ὡς WR: ὅπως ἤδη ὡς V^bO: ὅπως ἤδη L: ἡπερ
 ἤδη A ὁπόση — παρετάττετο om. P πλησιέστατα V^b 24 τε V^bLAO: τι
 WR 28 ἐνερράγη W 29 τε pro γε W συνεξέθεον V^bA: συνέθεον (εξ *super* ἐ
 scr. 2. m.) L: συνέθεον W: ξυνέθεον RO 30 γιγνομένων V^bWRO: γιν- LA

ὅσοι τῶν Ῥωμαίων τοῦ περιβόλου διεκβάντες λαμπροτέραν τοῖς πολε-
 μίοις εἰργάσαντο τὴν ἀναχώρησιν, ἐπισπόμενοι τε αὐτοῖς καὶ τὸ αἶ-
 λειπόμενον ἀναιροῦντες. ἄλλοι δὲ ἄλλοθεν ἐπεξιώντες πρὸς τὸ ἀντέχον
 5 ἔτι καὶ ξυνεστηκὸς διεπονοῦντο. 8 τὸ μὲν γὰρ λαιὸν κέρας τῶν βαρ-
 βάρων οὕτω | δὴ τι περιφανῶς ἐκεκμήκει καὶ διελέλυτο, οἱ δὲ ἐπὶ τῷ
 ἑτέρῳ ξυντεταγμένοι καρτερώτατα ἀπεμάχοντο. οἱ τε γὰρ ἐλέφαντες
 ἀντ' ἐρύματος προβεβλημένοι καὶ ἐπεισπηδῶντες διετάραττον αὐτίκα
 τὸν ξυνασπισμὸν τῶν Ῥωμαίων εἴ που ξυσταίῃ· οἱ τε ὑπὲρ τούτων
 10 καὶ τῷ ὑπερανέχειν εὐσκοπώτατα βάλλοντες· αἱ τε τῶν ἱππέων ἱλαί
 διεκτρέχουσαι ῥαδίως προσέβαλλον καὶ ἠνώχλουν ἀνδράσι πεζοῖς καὶ
 ἐμβριθέστερον ὠπλισμένοις· ἥδη τε οἱ ταύτη Ῥωμαῖοι ἐς φυγὴν ἐκκλί-
 ναντες ἀπηλαύνοντο.

27. Ἀνὴρ δέ τις ἐν αὐτοῖς τῶν Μαρτίνου δορυφόρων, Ὀγναρις
 15 ὄνομα, ἐν στενοτάτῳ χωρίῳ ξυνειλημμένος, ὥς μηδὲ τὸ ἀποδιδράσκειν
 αὐτῷ ἐλεύθερον εἶναι καὶ ἐφειμένον, αὐτίκα ὃ γε ἀπειρηκὸς τοῖς ξυνενεχ-
 θεῖσι καὶ ὥσπερ τῆς τύχης ἀποπειρώμενος ἐπιόντα οἱ δεινῶς τὸν θρα-
 σύτερον τῶν ἐλεφάντων πληττει βιαίως ἀνὰ τὴν ὀφρῦν τῷ δόρατι καὶ
 ἐμπήγνυσι τὴν αἰχμήν, ὥς ἅπαν τὸ λοιπὸν ἀπηρωῆσθαι. 2 ὃ δὲ πρὸς
 20 τε τὴν πληγὴν δυσανασχετῶν καὶ πρὸς γε τοῦ δορατίου ἀμφὶ τὸν
 ὀφθαλμὸν κραδαινομένου ἔκταραττόμενος ὑπεξήγετο ἀθρόον ἐς τοῦμπαλιν
 ἀνασκιρτῶν καὶ περιδινόμενος τὴν τε προνομαίαν νῦν μὲν ὥσπερ
 ὕσπληγγα περιτινάσσων ἐπληττε πολλοὺς τῶν Περσῶν καὶ ἐξηκόντιζε,
 νῦν δὲ ἐς μῆκος ἐκτείνων τραχύν τινα καὶ ἄγριον ἦχον ἀφίει. 3 αὐτίκα
 25 δὲ τοὺς ὑπερθεν ἐστῶτας ἀποσεισάμενος κατέβαλε καὶ ἐμπατήσας διέ-
 φθειρεν. ἔπειτα δὲ καὶ ἅπαντα τὸν Περσικὸν ὄμιλον ἀνεσόβει, τοὺς τε
 ἵππους ἀναχαιτίζων οἷς ἂν ἐμπελάσειε, καὶ τοῖς ὁδοῦσι τὸ ἐπιψαῦον
 διατεμνόμενος καὶ ἀναχαράσσων. 4 καὶ ἦν ἅπαντα ὀλοφυρμοῦ ἀνάπλεα
 καὶ θορύβων. οἱ μὲν γὰρ ἵπποι τῇ χαλεπότητι τοῦ θηρίου ἐπτοημένοι οὐ
 30 μάλα τοῖς ῥυτῆρσιν ἐπείθοντο, ἀλλὰ τὰς ἐμπροσθίους ὀπλὰς μετεωρί-
 ζοντες ἐξεκύλιον τοὺς ἐλατῆρας, οὕτω τε ἄτακτα διὰ τοῦ πλήθους ἐξήλ-
 λοντο, πνευστιῶντες θαμὰ καὶ φριμασσόμενοι. 5 τῶν δὲ ἀνδρῶν ἐς

V^b, LA, WPR, O 31 οἱ ἵπποι ἐξεκύλιον τοὺς ἐλατῆρας E

1 διεκβάντες R: ἐκβ- V^bLAWO: *prodeuntes* P 2 ἀναχώρησιν V^bAWRO: ἀποχ-
 L: *discessum* P 7 ἐπεισπηδῶντες V^bR: ἐπεκ- LO: ἐκ- A: ἐπισπηνδόντες W: *ubi
 in medium prorupissent* P 8 ξυνασπισμὸν O: συν- rel. 12 ἐκκλίναντες V^bLAWO:
inclinantes P: ἐγκλίνοντες R 14 ὄγναρος L 15 στενοτάτῳ V^bLAO: στενω-
 WR ξυνειλημμένος V^bLAWR: *coartatus* P: ξυνειλημένος O 18 ὀφρῦν O: ὀφρύν
 rel. 21 εἰς O 22 περιδινόμενος V^bLAO: -δονούμενος WR: *circumactus* P 24
 νῦν δὲ V^bWRO: νῦν μὲν LA ἠφίει O 29 καὶ θορύβων om. O θορύβων R
 (cf. Procop. Bell. 2. 27. 33 θορύβων τε καὶ ταραχῆς): -βου V^bLWA 30 μετεωρίζοντες
 ὀπλὰς L 32 εἰς R

ἑαυτοὺς ἀναχωρούντων ἀπάντων τε ὠθούντων ἀλλήλους καὶ παραγ-
κωνιζομένων καὶ ἑκάστου προτερῆσαι τὸν πέλας ἐπειγομένου, πλείστοι
ὅσοι ἐκτείνοντο ὑπὸ σφῶν, τοῖς τῶν φιλτάτων τε καὶ ὁμοφύλων ξίφεισι
περιπταίνοντες. 6 οὕτω δὲ τῆς ταραχῆς ἐπὶ μέγα ἰούσης οἱ Ῥωμαῖοι,
5 ὁπόσοι τε ἤδη ἐτύγχανον ὑπεκβάντες τοῦ περιβόλου καὶ εἴ που τι
αὐτῶν ἔνδον ἐλέλειπτο, τότε δὴ ἅπαντες ἐς μίαν τινὰ φάλαγγα συσπει-
ραθέντες καὶ τὸ μέτωπον ὡς καρτερώτατα ταῖς ἀσπίσι φραζάμενοι ἐμ-
πίπτουσι ξυγκεχυμένοις ἔτι τοῖς πολεμίοις. 7 οἱ δὲ τῷ ἤδη προ-
πτεπονηκέναι τὴν προσβολὴν οὐκ ἐνεγκόντες ὠκύτατα ἔφευγον, οὐδὲ
10 τοῦτο δρῶντες ἐν τάξει οὐδὲ ὥστε καὶ ἀμύνεσθαι τοὺς | ἐπιόντας, ἀλλ'
ἔσκεδάνυντο ἄλλος ἄλλοθι ὡς πη ἑκάστῳ προὔχωρει. 8 ὁ δὲ Ναχορα-
γάν, ἀλλὰ γὰρ καὶ αὐτὸς τῷ παραλόγῳ τῶν γιγνομένων καταπεπ-
ληγμένος ἐς τὰ ὀπίσω δρομαῖος ἀπήλανε, σημαίνων ἅπασι τῇ μάστιγι
καὶ ἐγκελεύομενος ὡς τάχιστα φεύγειν, τοῦτο δὴ τὸ πρὸς ἐκείνων ἤδη
15 πρασσόμενον. οὕτως ἄρα αὐτῷ τὰ τῆς ὑψηγορίας ἐς τούναντίον ἀπέβη.
9 οἱ δὲ Ῥωμαῖοι οὐ πρότερον ἀνῆκαν διώκοντες τοὺς βαρβάρους καὶ
ἀναιροῦντες, πρὶν γε δὴ ὁ Μαρτίνος ἀποχρῆναι ἡγούμενος ἀνεκαλεῖτό
τε αὐτοὺς ὑπὸ τῇ σάλπιγγι καὶ τὸν θυμὸν ἐξημέρου. 10 οὕτω τε οἱ
Πέρσαι μόλις εἰς τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον ἀπεσώθησαν, οὐ μείον ἢ δέκα
20 χιλιάδας μαχίμων ἀνδρῶν ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ ἀποβεβληκότες.

28. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐκ τῆς διώξεως ἐπανελθόντες τοὺς τε σπαλίωνας
ἐνέπρησαν καὶ ὁπόσα ἄλλα Περσικὰ μηχανήματα ἀμφὶ τὸ τεῖχος ἐλέ-
λειπτο. ἐντεῦθεν δὲ φλογὸς μεγάλης ἀρθείσης οἱ τὴν ὕλην κατατέμνοντες
25 ὕψος ἀνέρποντα καὶ ἐπὶ πολὺ τοῦ ἀέρος ἀνελιττόμενον, αὐτίκα οἱ δέιλαιοι
ἐπὶ τὸ ἄστρῳ ἐχώρουν, οἰθθέντες, ὡς που τῷ Ναχοραγάν πρότερον
ἐκεκόμπαστο, τὸν περίβολον πυρπολεῖσθαι. 2 τοιγάρτοι ζύν | πολλῶ
τῷ δρόμῳ ἐφέροντο, δεδιότες, οἶμαι, μὴ σφᾶς παραδράμοι ὁ τοῦ ἔργου
καιρὸς καὶ ἅπαντα τεφρωθεῖη, πρὶν δὴ αὐτοὺς ἀφικέσθαι. ἀμιλλὰ τε ἦν
30 αὐτοῖς ὑπὲρ τοῦ τάχους, οὐκ ἐπισταμένοις ὡς τῷ νικῶντι ξυμβήσεται
πρώτῳ τεθνάναι. ἅπαντες γὰρ ἀμοιβαδὸν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀλίσκο-
μενοι κατεκτείνοντο, ὥσπερ τοῦδε γε ἕνεκα μόνου παραγιγνόμενοι. ἀπο-

V^b, LA, WPR, O

24 καπνὸν — ἀνελιττόμενον E

1 ἑαυτοὺς V^bLAR: αὐτοὺς WO 3 ὑπὸ σφῶν — περιπταίνοντες om. P 4
περιπταίνοντες V^bLWR: παραπαίνοντες AO 6 ἐς om. R 8 ξυγκεχυμένοις V^bLAO:
συγ- WR 9 ἔφευγον V^b (v. ad 68, 10): ἔφυγον rel. 11 ὡς πη V^bLAWO: ὥσπερ R
12 γὰρ om. A 14 τὸ V^bWR: om. LAO 17 ἀνεκαλεῖτό τε WRO: ἀνεκάλει τότε
V^bLA 20 ἀνδρῶν μαχίμων L 24 τῶν περσῶν V^bWRO: om. LA ἐς O: εἰς
rel. 27 τοιγάρτοι om. R 28 παραδράμη W 30 ξυμβήσεται O: συμ- rel. 32
κατεκτείνοντο V^bLRO: ἐκτείνοντο A: ἀπολώλασι W παραγιγνόμενοι R: παραγιν-
rel. ἀλίσκόμενοι κατεκτείνοντο pro ἀπολώλασι τοιγαροῦν W

λώλασι τοιγαροῦν οὐ πολλῶν ἐλάσσους τῶν δισχιλίων. 3 τοσούτοις ἀνδράσιν ἐργοπόνοις καὶ τὰ πολέμια ἤκιστα μεμελετηκόσιν ἔς τε παρὰ ταξιν οὐπώποτε ἀφιγμένοις αὐτομάτου τινὸς καὶ παραλόγου ὀλέθρου ὁ Ναχοραγὰν αἰτιώτατος γέγονεν, ἀνόητα παρακελευσάμενος. οὕτως ἄρα 5 ἡ ἀλαζονεία οὐ μόνον αὐτοὺς σίνεται τοὺς κεκτημένους, ἀλλὰ γὰρ καὶ οὓς ἂν ἐκείνοις ὑπηρετεῖν συμβαίῃ καὶ πείθεσθαι. 4 τούτων δὲ ὥδε ξυνενεχθέντων οἱ μὲν Ῥωμαῖοι εὐέλπιδες ὑπῆρχον ἔς τὰ μάλιστα, ὡς καὶ αὐθις ῥαδίως περιεσόμενοι, εἴ γε ἄρα καὶ ἀναμαχεῖσθαι οἱ βάρβαροι πειραθεῖεν. ὅσοι δὲ αὐτῶν ἐν τῇ μάχῃ ἐτεθνήκεισαν (ἦσαν δὲ οὐ πλείους 10 ἢ διακόσιοι), τούτους δὲ εὐπρεπέστατα ἔθαψαν, ὑπεραγάμενοι τῆς προθυμίας ὡς ἀνδρας ἀγαθοὺς ἀποδεδειγμένους. 5 τοὺς δὲ τῶν πολεμίων νεκροὺς σκυλεύσαντες ὅπλων τε ἄφθονον πλῆθος καὶ ἄλλων χρημάτων περιεβάλοντο. οὐ γὰρ μόνον ἀσπίδας καὶ θώρακας τυχὸν καὶ γωρυτοὺς βελῶν ἔνιοι τῶν κειμένων ἐπεφέροντο, ἀλλὰ στρεπτοὺς γὰρ 15 παγχρύσους καὶ περιδέραια καὶ ἐλλόβια καὶ ἄλλα ἅττα τοιάδε θηλυπρεπῇ ποικίλιμα καὶ περιέργα, ὁποίοις οἱ ἐντιμότεροι τῶν Μήδων ἐναγλαΐζονται, τοῦ μᾶλλον εἶναι ἀρίδηλοι καὶ τοῦ ἄλλου ὁμίλου ἀποκεκρίσθαι. 6 ὁ δὲ Ναχοραγὰν, ἐπειδὴ αὐτὸν τά τε ἐπιτήδεια ἐλεοίπει καὶ ἤδη χειμῶνος ὥρα ἐπεγίγνετο, ἐφκει μὲν αὐθις πολεμῶσι καὶ ἔς 20 τὸδε ξυσκευαζομένῳ. οὐ μὴν ἔργῳ τὸ βούλευμα ἐπετέλει, ἀλλὰ τὸ τῶν Διλιμνιτῶν στίφος τῇ ὑστεραίᾳ ἐκπέμψας ἀνὰ τὸ στάδιον καὶ ἔς ἐκείνους ὁρᾶν τοὺς Ῥωμαίους ἀναπείσας ταύτῃ τε δόκησιν παρασχόμενος τοῦ ἐπελεύσεσθαι, αὐτίκα ὃ γε σχολαίτερον ἅμα τοῖς ἄλλοις στρατεύμασιν ἐπὶ Κοτάσις καὶ Μουχείρισιν ἐπορεύετο. 7 ὡς δὲ πλείστον ἤδη τῆς 25 ὁδοῦ προελήλυθει, τότε δὴ καὶ οἱ Διλιμνῖται λύσαντες τὴν τάξιν εὐκολώτατα ἀπεχώρουν, ἅτε δὴ κούφως αἰεὶ ἐσταλμένοι καὶ ἄλλως ἄλκιμοι καὶ ποδώκεις. 8 παρῆσαν δὲ αὐτοῦ καὶ ἡ ἄλλη Περσικὴ ἀπόμοιρα, οἱ δὲ ἐτύγχανον παρὰ τὸν Νέοκνον ποταμὸν πρότερον ἀπεσταλμένοι διὰ τὴν Μαρτίνου ἀπάτην, ἥπερ μοι ἤδη ἔρρηθη. 9 γνόντες γὰρ ὡς 30 ἐνενίκηντο μὲν οἱ Πέρσαι, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀπάσης ἤδη τῆς χώρας ἐκράτουν, αὐτίκα οἱ γε πορείαν τινὰ διαλανθάνουσιν καὶ τῶν λεωφόρων

19 χειμῶνος: a. 556/7

V^b, LA, WPR, O 1 τοσούτοις — 6 πείθεσθαι C^b

4 αἰτιώτατος V^bLAC^b: αἴτιος WRO ἀνόητα V^bWP (*stolide*) RC^b: ἀνόνητα LAO παρακελευσάμενος V^bLAP (*imperasset*) RO: -νον W: παρασκευασάμενος C^b οὕτως — πείθεσθαι om. P 5 καὶ om. W 6 ἐκείνοις om. R 10 τούτους δὲ V^bWRO: τ. δὴ L: τούτους A 13 περιεβάλοντο V^bLW: περιεβάλλ- ARO 14 καὶ post ἀλλὰ add. O 19 ἐπεγίγνετο O ἐφκει Vulc (Limg. et adnot.): ἐδόκει libri P (*videbatur*) 20 ξυσκευαζομένῳ O: συσκ- rel. 22 παρεχόμενος A 23 σχολαίτερον V^bLAO: σχολαιότερον WR 24 ἐπορεύοντο L 27 καὶ ante αὐτοῦ add. W καὶ ἡ ἄλλη αὐτοῦ L

ἀποκεκριμένην διανύσαντες ἐς Μουχείρισιν ἴκοντο, τῶν μὲν ἀγώνων
 ἤκιστα μετασχόντες, τοῦ δὲ τῆς φυγῆς αἰσχους πολλῷ ἔτι | ἀκλεέστερον
 μετειληφότες. 10 ἔπειδὴ οὖν ἅπας ὁ στρατὸς ἐνταῦθα ἐτύγχανε ξυνα-
 γηγερμένος, τότε δὴ τὸ πλεῖστον τῆς ἱππικῆς δυνάμεως καταλιπὼν
 5 ἰλάρχην τε αὐτοῖς ἐπιστήσας Οὐαφρίζην, ἄνδρα τῶν παρὰ Πέρσας
 γνωριμωτάτων, αὐτὸς ξὺν ὀλίγοις ἐς Ἰβηρίαν ἀπενόστησεν. ὥς ἐκεῖσε
 διαχειμάσων. |

V^b, LA, WPR, O

1 ἐς WRO: εἰς V^bLA 2 ἤδη pro ἔτι R πολλῷ — ἀκλεέστερον om. P 3
 συναγηγερμένος V^bLAO: ξυνεγηγερμένον W: -νος R 5 ὠαφρίξην W παρὰ
 om. L 6 εἰς W

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Δ

1. Ἐς τοῦτο δὲ νίκης τοῖς Ῥωμαίοις τοῦ πολέμου κεχωρηκός τε καὶ ὥσπερ ἀνακωχῆς τῶν ἐκείνῃ γεγεννημένης τῶν τε ὀπλων τὸ παραυτίκα ἡρεμικόν, τότε δὴ ἐς ζήτησιν ἦγετο τὰ ἐπὶ Γουβάζῃ πρότερον τετολημένα. 2 καὶ τοῖνυν ὁ Ἀθανάσιος ἐπὶ θάκου τινὸς ὑψηλοῦ καθήστο
 5 εὐπρεπῶς, χλαμύδα ἐνημμένος, ὥσπερ ἀμέλει οἱ ἀστικώτατοι τῶν ἡγεμόνων. παρήσαν δὲ αὐτῷ ἄνδρες γράφειν τε ἐς τάχος πεπαιδευμένοι καὶ ἐπιτροχάδην ἀναλέγεσθαι τὰ γεγραμμένα, ἄλλοι τε ὑπηρέται σοβαρώτεροι καὶ ἐμβριθεῖς καὶ δαημονέστατοι τῆς τῶν δικαστηρίων κομψείας κήρυκές τε μεγαλοβόαι καὶ οἱ τῶν μαστίγων ἐπιστάται.
 10 ἅπαντες δὲ οὗτοι ἐκ τῶν ἐν Βυζαντίῳ ἀρχείων ἐτύγχανον ἀπολελεγμένοι. 3 ἐπεφέροντο δέ, οἷς τοῦτο ἀνείτο, δεσμούς τε σιδηροῦς περιαυχενίους κλινοστροφία τε καὶ ποδοστροφίας καὶ ἄλλα ἄττα ὄργανα κολαστήρια. 4 καὶ μοι δοκεῖ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς οὐκ ἀπεικὸς οὐδὲ αὐτομάτως ἀλλ' ἐμφρονέστατα τοῦ δέοντος ἐστοχασμένος ξὺν τοιᾷδέ
 15 τινι τάξει καὶ εὐκοσμῇ τὴν κρίσιν προελθεῖν παρακελεύεσθαι, οὐ μόνον ὅπως οἱ ἐκείνῃ βάρβαροι, τῶν Ῥωμαϊκῶν σφίσι νομίμων κομπωδέστερον ἀναδεικνυμένων, θαυμάζοιεν τε αὐτὰ καὶ ἐπὶ πλέον ἄρ|χεσθαι ὑπὸ τούτων ξυνεθισθεῖν, ἀλλὰ καὶ ὅπως, εἰ μὲν ὥς μηδίσας πρότερον ὁ Γουβάζης δικαιοτάτα φανείη ἀνηρημένος, μηκέτι ἀνιῶντο οἱ Κόλχοι
 20 μηδὲ ὥς τι δεινὸν πεπονθότες ἀγανακτοῖεν, 5 εἰ δέ γε ἅπαντα καταψευσάμενοι καὶ ἄδικον μίσμα δράσαντες ἄλοιοι οἱ ἀπεκτονότες οὕτω τε καταδικαιτηθέντες καὶ ὑπὸ κήρυκι πομπῶ ἀνὰ τὰ πλήθη περιηγμένοι εἶτα τῷ παλαμναίῳ ξίφει ἀπάντων θεωμένων καρατομηθεῖν, τότε δὴ μεῖζόν τι δόξειεν εἶναι τὸ πέρας καὶ διπλασίων ἢ τιμωρία. 6 ἡπίστατο
 25 γὰρ ὥς, εἰ μὲν οὕτω πως ἐν ἀπορρήτῳ βαρβαρικώτερον Ῥούστικόν τε καὶ Ἰωάννην διαφθαρήναι παρακελεύοιτο, οὐκ ἀποχρώντως ἡγήσασ-

V^b, LA, WPR, O

ἀγαθίου ἱστοριῶν δ' V^b: ἀγαθίου σχολαστικοῦ τόμος δ' L: ἀγαθίου ῥήτορος ἱστοριῶν τέταρτον A: ἀγαθίου σχολαστικοῦ ἱστοριῶν δ' W: δ' ὄν R m. 2: ἀγαθίου ἱστοριῶν τέταρτον O

1 ἐς V^bARO: ὡς L: ἐς ex os W 2 τῷ L ἐκείνῃ Key: ἐκείνων V^bLARO: -νης W: δειῶν Nieb τὸ V^bARO: om. L: τῶν W 3 γουβάζην L 4 θάκου V^bLWO: θώκου, α super ω scr. A: θώκου R 5 ἐνημμένος V^bAWO (cf. Hase et 50, 14): ἐνειμμένος LR 6 ἄνδρες V^bLAO: καὶ ἄ. WR 8 δαημονέστατοι V^bAWP (*scientissimi*) RO: -στεροι L 10 ἅπαντες — ἀπολελεγμένοι om. P 21 δράσαντες om. A οἱ V^bWRO: om. LA 22 τὸ πλήθος W 24 πέρας libri P (*rei exitus*): ἴσως τέρας L img.

θαι ἄν τοὺς Κόλχους τὴν ὕβριν αὐτοῖς ἀπεσκευάσθαι, οὐδὲ προσήκουσαν
 ποινὴν κομίσασθαι τῶν ἡμαρτημένων. 7 δικαστηρίου δὲ καταστάντος
 καὶ ἀντιλογίας ἐκατέρωθεν προελθούσης καὶ τῶν ὑπηρετῶν ἄνω τε καὶ
 κάτω διαττόντων καὶ ὅπως τῶν κρινομένων ἕκαστος ἐν κόσμῳ ἐστήξει
 5 καὶ ἀποκρίνεται διαταττομένων ὄγκου τε δικαστικοῦ φαινομένου καὶ
 μεγαληγορίας ἀκουομένης καὶ ἐπὶ τούτοις τοῦ ὀλέθρου φρικωδέστερον
 ἐπιγιγνομένου, τούτων δὴ οὖν οὕτω πραττομένων ἕτερόν τι αὐτοῖς
 μεῖζον καὶ μάλᾳ εἰκότως φανεῖσθαι τὸ χρῆμα ἐγίγνωσκε καὶ τάχα τὴν
 ἀξίαν τοῦ ἐπικλήματος ὑπερβάλλον. 8 ταῦτα γὰρ καὶ τοὺς ἐν Βυζαν-
 10 τίῳ ἄστούς, | καίτοι θαμὰ ἐκείσε γιγνόμενα, καταπλήττει καὶ ἐξίστησι
 τῶν φρονημάτων, μὴ τί γε βαρβάρους καὶ οὐκ εἰθισμένους. τούτων μὲν
 οὖν ἔνεκα, οἶμαι, Ῥωμαϊκὸν δικαστήριον, μᾶλλον μὲν οὖν Ἀττικώτα-
 τον, ὑπὸ τῷ Καυκάσῳ ξυνεκροτήθη.

2. Τότε δὲ Ῥούστικός τε καὶ Ἰωάννης ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου ἡγμένω
 15 ἄνὰ τὸ λαῖον μέρος ἐστήκατον, οἳα δὴ φεύγοντε. ἐπὶ θάτερα δὲ παρῆσαν
 κατηγοροῦσιν τῶν Κόλχων οἱ ἐμφρονέστατοι καὶ ἤδη ἐκ πλείστου
 τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἐκμεμαθηκότες. 2 ἐδέοντο δὲ πρότερον τὴν παρὰ
 βασιλέως ἐπιστολὴν ἐν κοινῷ ἀνακηρύττεσθαι, ἣν περ ἐτύγχανε πρότε-
 ρον ὁ Ἰωάννης τούτων δὴ περὶ τοῖς στρατηγοῖς διακομίσας· ἀλλὰ
 20 γὰρ καὶ τῷ διαιτητῇ ξυνδοκοῦν, γεγωνρότερόν τις αὐτὴν τῶν ἐς τοῦτο
 τεταγμένων διεξήκει, ὥδὲ πως ἔχουσιν. 3 „ἄπιστον μὲν καὶ παράλογον
 τὸ πρὸς ὑμῶν ἀνηγγελμένον, ὥς ἄρα βουλομένῳ ἐστὶ τῷ Γουβάζῃ τὰ
 πάτρια ἔθνη καταπροεμένῳ καὶ τοὺς ἐν ἅπασιν ὁμόφρονας καὶ ἀνέκαθεν
 ἡγεμόνας, τοὺς Ῥωμαίους φαμέν, ἐπὶ τοὺς ἐχθίστους τε καὶ ἄλλοτριω-
 25 τάτους καὶ πρὸς γε τὰ ἐς θεὸν ἑτερογνώμονας μεταχωρῆσαι, καὶ ταῦτα
 οὐδὲν ὅτιοῦν ἐξ ἡμῶν ἄχαρι προπεπονητότι. 4 πλὴν ἄλλ’ ἐπειδὴ
 γινώσκουμεν τὰ ἀνθρώπεια παλίμβολά τε καὶ ὀλισθηρά καὶ τῇ ποικίλῃ
 τῶν παρεμπιπτόντων συμπεριάγεσθαι πεφυκότα, οὐ παντάπασιν
 ἀπιστεῖν ῥῆθιμεν χρῆναι οὐδὲ μεθεῖναι μὲν τὸ φυλάξασθαι τὰ παρ’
 30 ἐκείνου εἴτε ἴσως εἴτε πάντως βεβουλευμένα, καταλιπεῖν δὲ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς
 φροντίδα περιττὴν καὶ ἀμφιρόπους ἐννοίας, ἐπ’ ἀδήλῳ ἔτι κειμένου τοῦ
 τέλους. καίτοι ἀλλόκοτόν τι καὶ ταραχῶδες τὸ μηδαμῶς ἐφ’ ὄτρωοῦν
 βεβαιοτάτα πεποιθέναι, ἀλλ’ ὑποψίας ἀεὶ καὶ δείματος εἶναι μεστόν, καὶ
 ἐπ’ αὐτοῖς δήπου τοῖς ξυνηθεστάτοις. ὅμως (ἐν ἅπασι γὰρ τοῦτο νικᾷ)

V^b, LA, WPR, O

1 ἀπεσκευάσθαι V^bLA^R: ἀπεσκευάσασθαι W: ἀποσκ- O 4 γρ’ διαττόντων
 L img.: *cursilantibus* P: διαταττόντων libri 7 πραττομένων O: πρασσ- rel. 8
 ἐγίγνωσκε W 11 καὶ WPR: om. V^bLAO 17 ἐκμεμαθηκότες V^bWRO: μεμ- LA
 πρότερον V^bLAWO: πρῶτον P (*in primis*) R τὴν παρὰ — πρότερον ὁ om. W
 24 ὁ ante ἡγεμόνας add. W τε om. W 27 γινώσκουμεν W 30 ἴσως εἴτε V^bLAWO:
quae huic sunt aut alteri cuiquam prave consulta P: ἴσθι εἴ τω R

ἐπόμεθα καὶ ἡμεῖς τῇ φύσει καὶ ἀπιστοῦμεν. 5 ὥς ἂν δὲ μήτε προπετῶς ὤμόν τι καὶ ἀπηνὲς δράσοιμεν ἐπὶ Γουβάζῃ μήτε τῷ οὐκ εἰκότι δῆθεν ἀναπτεπισμένοι μαλθακισθείημεν, ἀλλ' ἐκφύγοιμεν τὰς ἐκατέρωθεν μεταμελείας, εὐβουλόν τι ἡμῖν κατεφάνη καὶ μέσως πῶς ἔχον ἐνταῦθα τὸν
 5 ἄνδρα παραγενέσθαι. στέλλειν τοίνυν αὐτὸν τὴν ταχίστην, εἴτε βουλόμενον εἴτε ἠναγκασμένον. 6 εἰ δέ γε ἡμᾶς ταῦτα ἐθέλειν ἐγνωκῶς ἀντισταίῃ καὶ ἀπαναίνοιτο τὴν πορείαν, ἐπιλαμβανομένων τε ὑμῶν καὶ ἐλκόντων (καὶ γὰρ τοῦτο ποιεῖν ὑμῖν τὸν τεῦθεν ἐξέσται) (ἀπαχθήσεται)· εἰ δὲ διωθοῖτο καὶ ἀντεπιφέροιτο καὶ ὅτῳ γοῦν τρόπῳ τὰς
 10 χεῖρας ἀντάροι, τότε δὴ ἔξομεν περιφανεῖς τοὺς ἐλέγχους τῶν μελετωμένων, καὶ τὸ λοιπὸν ἐν τοῖς πολεμιοτάτοις τετάξεται, | ὥς, εἰ ποῦ τις αὐτὸν τοιαῦτα τολμῶντα καὶ ἀποκτεῖνοι, οὐδὲ τοῦτο ἡμῖν ἐσόμενον ἀπὸ τρόπου. οὐκοῦν οὐδὲ ποινὰς ὁ δράσας ὑφέξει τοῦ ἐγχειρήματος· οὐ γὰρ ὥς μαιφόνον αὐτὸν κολαστέον, ἀλλ' ὥς τυραννοκτόνον ἐπαι-
 15 νετέον.“ ἡ μὲν οὖν παρὰ βασιλέως ἐπιστολὴ τοιάδε ἄττα ἐγκελευσαμένη διέγνωστο.

3. Αὐτίκα δὲ οἱ ἄνδρες τῶν Κόλχων, οἱ δὴ πρὸς τὸ κατηγορεῖν ἐτετάχατο, ἐπειδὴ αὐτοὺς ὁ δικαστὴς ἐψηφίζετο τὰ σφέτερα αὐτῶν δικαιώματα ἢ βούλοιντο προτιθέναι, οἱ δὲ προθύμως εἶχοντο τοῦ
 20 ἐπικλήματος καὶ ἔλεξαν τοιάδε· 2 „Ἀπόχρη μὲν, ὦ δικαστά, τὸ τετολμημένον, εἰ καὶ μηδὲν ὅτιοῦν φήσαιμεν, ποιναῖς ταῖς μεγίσταις ὑπάγειν τοὺς δεδρακότας· πλὴν ἀλλὰ τοῖς ὑμετέροις νόμοις δοκοῦν τὸ χρῆναι καὶ τῶν ἐμφανῶν πέρα καὶ μεγίστων ἀδικημάτων μὴ πρότερον τὰς κρίσεις ἐκφέρειν, πρὶν ἂν καὶ λόγῳ τὰ πραχθέντα διαγορεύειν,
 25 ἥκομεν νῦν ἐροῦντες μόνον ἀμωσγέπως τὰ γεγενημένα. οὕτω γὰρ ἂν καὶ ἡμῖν διανυσθῆσεται τὸ νενομισμένον, εἰ καὶ τὰ τῶν λόγων εἶεν ἀπλᾶ καὶ ἥκιστα κεκομψευμένα καὶ οἷα τοῦ μεγέθους τῶν εἰργασμένων μὴ ἐξικνεῖσθαι. 3 ποῖα γὰρ αὐτοῖς λελείπεται σκῆψις ἄνδρα τοσοῦτον, φίλον ὑμῖν καὶ συνήθη καὶ ξύμμαχον καὶ ὁμοδίαιτον καὶ ὁμόσπονδον καὶ
 30 ταῦτά περὶ τὸ κρεῖττον φρονοῦντα καὶ τί δὲ οὐχὶ τῶν οἰκειοτάτων κεκτημένον, ἀνέδην οὕτω διαχειρισάμενοις καὶ πολλῇ τῇ δυσ|μενείᾳ χρῆσθαι καθ' ὑμῶν φωραθεῖσι τῷ τοὺς ἐχθροὺς θεραπευκέναι; βασιλεὺς γὰρ ὁ ἀνηρημένος, ὦ δικαστά, καὶ ἔθνους οὐκ ἀγεννοῦς καὶ πρὸς ἀρετὴν ἐνεργότατος καὶ τὰ Ῥωμαίων στέργων ἀεὶ πολλῷ μᾶλλον τῶν ἀπεκ-

V^b, LA, WPR, O

3 μαλθακισθείημεν V^bLAO: μαλακ- WR 4 ἐνταῦθα V^bLAO: om. WR 6 ἡμᾶς V^bAWO: ὑμᾶς LP (vos) R 7 ὑμῶν om. R 8 ἐντεῦθεν L ἀπαχθήσεται (vel ἀπαγέσθω) ex. gr. suppl. Key 9 οὖν pro γοῦν Di; at cf. ὅτῳ γοῦν τρόπῳ Hippocr. VC 19 (Denniston *Greek Part*. 459) 11 ὥστ' L 13 οὐκουν A 20 δικαστά V^bLAWO: -σταί P (iudices) R 22 ὑμετέροις V^b (coniec. Nieb): ἡμ- rel. 23 ἐμφανῶν om. W 25 νῦν V^bLAO: τοίνυν WR: iam P ἂν om. R 28 λείπεται W 29 ξύμμαχον O: σύμ- rel. 32 ὑμῶν V^bPRO: ἡμῶν LAW

τονότων. 4 ἀνατετράφαται δὲ τὰ τῶν Κόλχων πράγματα καὶ διερρῦη, ἀληθέστερον δὲ τὰ κοινά, εἴ γε μέρος τι καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὑπηκόου τυγχάνομεν ὄντες. καὶ διόλωλεν ὑμῖν τὸ ἀκραίφνης τῶν καθεστῶτων καὶ ἄπταιστον, καὶ κατὰ πολὺ τῆς οἰκείας δυνάμεως μειονεκτεῖσθε· 5 πολιτεία δὲ μὴ διὰ πάντων ἐρρωμένη, ἀλλὰ βραχεῖα γοῦν τινι μοῖρᾳ σφαλεῖσα, οὐκέτι ξυνεστάναι δόξειεν ἂν προσηκόντως, τούναντίον μὲν οὖν καὶ αὐτὴν ψεύδεσθαι τὴν ἐπωνυμίαν, τὸ ἐντελῶς ἔχειν ἀφηρημένη. 5 ταῦτα δὴ οὖν ἅπαντα δράσαντες οὐ φασι δεῖν ὑμᾶς τὸ πραχθὲν εἰ καὶ δεινὸν εἶη σκοπεῖν, μόνην δὲ τὴν γνώμην καθ' ἣν εἵργασται διε- 10 ρευνᾶν καὶ προσεῖσθαι καὶ διὰ τινων ἀφανῶν τεκμηρίων καὶ οἷον εἰκότων χωροῦντας ἀναπλάττειν ταῖς ἐννοίαις εὐεργεσίαν ὑμῖν αὐτοῖς ἐντεῦθεν προσγεγεννημένην ἢ τῷ σαφεῖ μᾶλλον τῆς βλάβης καὶ τοῖς ἔργοις ἀποδεδειγμένῳ πιστεῦειν αἰρεῖσθαι. 6 ταῦτα γὰρ δὴ τὰ σοφίσματα καὶ πρὸ τῆς δίκης πολλακίς διαθρυλοῦντες παράγειν τοὺς πλείστους 15 ἡγούντο. εἰ τοίνυν καὶ παρὰ τοὺς ἀγῶνας τοιαῦτα προθεῖεν, γινωσκόντων, ὥς δικαστά, ὥς οὐ Ῥωμαϊκὸν οὐδὲ δίκαιον τὸ μὲν ἐμφανὲς οὕτω καὶ προὔπτον ἀδίκημα παραλίπειν, ἀδήλοισ δὲ μᾶλλον αἰτίαις ἄλλως αὐτοῖς μεμηχανημέναις ἐξαπατηθῆναι. οὐ γὰρ ἀνεκτόν αὐτῶν, ὥς μὲν ἀπεκτόνασι τὸν ἄνδρα, διαρρήδην φασκόντων, ὠφέλειαν δὲ μεγίστην ἐνθένδε 20 τοῖς κοινοῖς πεπορίσθαι πράγμασι τερατευομένων. 7 πῶς γὰρ ἂν τάναντία συσταῖεν σφίσιν αὐτοῖς ἢ πῶς τὴν πρᾶξιν δεινὴν ἀποκαλοῦντες ἐπαινεσόμεθα τὴν δράσασαν γνώμην, ὥς τοῦ συνοίσοντος ἐστοχασμένην; πάλαι γὰρ ἀλλήλοιν ἀποκεκριμένῳ τυγχάνετον ὠφέλεια καὶ παρανομία, ὠμότης τε καὶ δικαιοσύνη διεστηκότα καὶ ἄμικτα καὶ 25 ὁμοσε χωρεῖν οὐπώποτε πεφυκότα.

4. „Εἰ δέ γε καὶ γυμνὴν τὴν διάνοιαν ἐξεταστέον, φανήσονται καὶ ταύτῃ δύσνοι καὶ κάκιστοι, ὥς δὴ τὰ τοὺς Πέρσας ἀρέσκοντα βεβουλευμένοι· ὥστε οὐδὲ Ῥωμαίους ὀνομάζειν τούσδε τοὺς μαιφόνους προσήκει οὐδὲ ὥς ὁμοφύλοις μετ' εὐνοίας διαιτητέον αὐτοῖς, ὅ τι μὴ καθάπερ λίαν 30 ἐχθίστοις, ἐπεὶ καὶ ἤδη τῷ κοινῷ τῆς φύσεως νόμῳ μεμερισμένοι τυγχάνουσι, κἂν μήπω τῷ παρ' ὑμῖν γεγραμμένῳ. 2 τὸ γὰρ ἀντίπαλον καὶ ἀλλότριον τοῖς ἔργοις γνωρίζεσθαι χρή, οὐ τῷ πορρωτέρω τετάχ-

V^b, LA, WPR, O 23 πάλαι — 25 πεφυκότα C^b 31 τὸ γὰρ — 32 τετάχθαι C^b

1 τῶν V^bWRO: om. LA ἐρρῦη R 3 ὑμῖν V^bLPRO: ἡμῖν AW 6 ξυνεστάναι O: συν- rel. δόξειεν V^bLAO: -ξοιεν WR 7 ἐντελῶς LR: ἐντελεχῶς V^bAW: ἐνδελεχῶς O 8 ὑμᾶς V^bLAPO: ἡμᾶς WR 10 καὶ ante οἷον om. R 11 ἡμῖν αὐτοῖς καὶ ἐντ. W 12 ad ἢ cf. 46, 13 13 ἀποδεδειγμένην R δὴ om. W 15 περὶ pro παρὰ O προθεῖεν V^bA (coniec. Herw): προσθεῖεν LWP (addant) RO 18 ἀπεκτόνασι V^bLAR: -κτῆνασι W: -κτείνασι O 23 ὠφελία C^b 24 καὶ ὁμοσε — πεφυκότα om. PR 27 δύσνοι V^bLAR: δύσνοοι WO τοὺς Πέρσας V^bWRO: τοῖς Πέρσαις LA 29 διαιτ. αὐτοῖς μετ' εὐν. O 30 ἐπειδὴ WO 31 ἡμῖν P 32 πορρωτέρω V^bLA (cf. 132, 27): πόρρω WROC^b: ex loci distantia P

- θαι. ὁ δὲ οἷς ἂν ἤσθηεν οἱ δυσμενεῖς, ταῦτα προὔργου ποιούμενος πολέ-
μιος ἂν κριθεῖη δικαίως, κἂν συμ|παρῇ, κἂν συστρατεύοιτο, κἂν ὡς
ἐγγύτατα τῷ γένει συνῆπται. 3 ἀλλὰ γὰρ οὐ φίλον οὐδὲ βασιλέα
φασὶν ἀπεκτονέναι, πολέμιον δὲ μᾶλλον καὶ τύραννον καὶ τὰ Περσῶν
5 ἐσπουδακότα. πρὸς τοῦτο γὰρ ἐληλάκασι παρανοίας, ὡς μηδισμοῦ
διώκειν τὸν κείμενον· καὶ περιέστηκε τῷ δειλαίῳ μηδὲ τεθηγκότι τῶν
δεινῶν ἀπηλλάχθαι, ἀλλὰ νῦν προδοσίας φεύγειν γραφήν, ὅτε μηδὲν
πλέον ἔξει νικῶν. 4 ποῖος δὲ νόμος ἢ παρ' ὑμῖν ἢ παρὰ βαρβάρους
ἐπαίνεσεν ἂν κατηγορίαν ἐν ὑστέρῳ τῆς κρίσεως γιγνομένην; κριταὶ
10 γὰρ αὐτοὶ καὶ δυσμενεῖς αὐτοὶ καὶ κατήγοροι, καὶ ἅμα πάντα καταστάν-
τες τιμωρίαν μὲν ἀνεξετάστως τῷ μηδὲν ἡμαρτηκότι προσήγαγον,
ὅποιον εἰκὸς ἦν ὑποσχεῖν τὸν ὡς ἀληθῶς τυραννίδος ἄλόντα. 5 ἴκουςι
δὲ νῦν, δέον ἀπολογεῖσθαι, καταιτιώμενοι τὸν ἡδικημένον· καίτοι ἐχρῆν
αὐτοὺς πρὶν ἀνελεῖν, εἴ γε ταῖς αἰτίαις ἐπεποιθέσαν, ἐμφανῶς τὴν πρὸς
15 αὐτὸν ἐνστήσασθαι δίκην καὶ πρῶτους ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ μὴ νῦν κατη-
γορημένους ἀντεγκαλεῖν. 6 εἰ γὰρ τοῦτο πᾶσιν ἐφείται, τί δήποτε ἄρα
μὴ καὶ ἡμεῖς τούσδε τοὺς μαιφόνους αὐτοχειρίᾳ διεχρησάμεθα, παρὸν
ἡμῖν πρὸς δίκην τυχὸν ἀγομένοις ἀντεπιφέρειν αὐτοῖς καὶ τεθηγκόσι τὰ
παρ' αὐτῶν πρότερον ἡμαρτημένα καὶ ταύτη πειρᾶσθαι δεικνύειν |
20 τὸ εὐλόγως ἀνθημαρτηκέναι; μᾶλλον γὰρ ἡμεῖς ἐπὶ σαφέσι τοῖς προὔπ-
ηργμένοις χαλεπήναντες ἐνδίκως ἂν ἡμυνόμεθα τούτους καὶ τὰ τῆς
ἀντιλογίας προσηκόντως ἐχώρει. 7 ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἡμῶν οὐδὲ παρ'
ἐτέρων τὰ τοιάδε τολμᾶσθαι χρεών, εἴ γε κατὰ τοὺς πατέριους ὑμῖν
νόμους πολιτευτέον. φέρε γὰρ εἰ τοῖς βουλομένοις ἐξῆλ' τοὺς οἰκείους
25 δυσμενεῖς οὕτω πως ἀθρόον ἀποκτινύναι καὶ τοῦτο πολλὰκίς γιγνώ-
μενον μέχρι τοῦ ἐπ' ἄπειρον ἤδη τολμᾶσθαι προενεχθεῖ, πῶς ἂν ὑμῖν
τὸ γοῦν κρίνειν ἀδεῶς ἐν βεβαίῳ διαμενεῖ; 8 ἀπάντων γὰρ ἀναιρούν-
των τε καὶ ἀναιρουμένων καὶ ταῖς ἀντεπιβουλαῖς χρῆσθαι κατ' ἀλλήλων
θαρρούντων οὐκ ἂν φθάσοιτε τὰς τιμωρίας ἐπάγοντες, ἀλλὰ διαφθερεῖται
30 μὲν εἰκῇ τὸ ὁμόφυλον, προαφαιρήσει δὲ τὸν τῆς ἐξετάσεως καιρὸν ἢ τῶν
ἀντιδρώντων ἐκάστοτε παρανομία.

V^b, LA, WPR, O

2 δικαίως κριθεῖη O συστρατεύοιτο R 3 φίλιον W 5 παρανοίας V^bWP
(*vesaniae*) R (cf. 185,12): παρανομίας LA: παροινίας O 9 γιγνομένην R 10 αὐτοὶ
post δυσμενεῖς V^b LAW: om. PRO 11 ἀνεξετάστως V^bAWP (*indicta causa*)
RO: -στω L 13 δέον om. A 15 πρῶτους V^bLAWP (*primi*) O: πρῶτα R
νῦν om. W κατηγορημένους LA: -ρουμένους V^bWRO 22 παρ' ἐτέρων V^bLAO
(cf. 131,12): πρὸς ἐτ- WR 23 τὰ τοιάδε V^bLAO: τὰ τοιαῦτα WR ὑμῖν V^bLAWO:
ἡμῖν P (*pro patriis institutis*) R 24 εἰ om. W πολεμοῖς pro βουλομένοις O
ἐξεῖη A 26 προενεχθεῖ V^bWR: προσ- LAO: *permitteretur* P 27 διαμενεῖ O:
-μένει V^bWR: -μείνη LA 29 διαφθερεῖται V^b: διαφθα- rel.

5. „Καίτοι τί δεινὸν εἶναι φασιν, εἴπερ ἑνὸς ἀνδρὸς καὶ τούτου
 προδότου διαφθαρέντος ἅπαν ὑμῖν τὸ ξυμμαχικὸν σωφρονέστερον
 καθεστήξει; 2 προδοτῶν μὲν οὖν ὥς ἀληθῶς καὶ πλείστον ὅσων
 ἀπολλυμένων, εἰ καὶ μηδὲν ἕτερον τῶν ὠφελίμων τοῖς ἀνηρηκόσι προσ-
 5 γένοιτο, ἀλλ’ αὐτὸ γε τὸ τοὺς τοιούτους θνήσκειν ἀρκοῦντως ἔχει
 πρὸς ὄνησιν. εἰ δὲ προδοσίας μηδαμῶς ἀποδεδειγμένης ἠφάνισται τις
 ἄθροον τῶν σφόδρα λογίμων καὶ τιμωρήται, καθάπερ διαφανῶς
 ἐγνωσμένος, πῶς | ἂν ὑμῖν ἐνθένδε τὸ ξυμμαχικὸν σωφρονήσῃ; 3 πῶς
 10 δὲ οὐκ ἂν μᾶλλον καὶ διαλύσαιεν τὰ ξυγκείμενα, εἰ γε κοινωνοὺς ὑμᾶς
 ὑπάρχειν τοῦ μιάσματος οἰηθεῖεν; λογιζόμενοι, ὥς εἰ γε πρὸς τοὺς
 οἰκειοτάτους ὑμῖν καὶ συνήθεις φειδοὺς ἦκιστα μέτεστι καὶ δικαιοσύνης,
 σχολῇ γε ἂν βέβαιοι διαμενεῖτε πρὸς τοὺς ἀλλογενεῖς καὶ ὀθνείους καὶ
 τῆς προσπεσούσης χρείας οὐ περαιτέρω γνωρίζομένους. 4 ἀλλ’ οὔτε
 μετειλίφατε τοῦ βουλευματος οὔτε τὸ τούτοις ἰδίᾳ προσκείμενον ἄγος
 15 ἐπὶ τὸ σὺμπαν τῶν Ῥωμαίων ἔθνος ἀναδραμεῖται οὔτε τὴν πάλαι περὶ
 ὑμῶν κρατήσασαν δόξαν, ὥς ἄρα πιστοὶ τὰ ἦθη καὶ βέβαιοι καθε-
 στήκατε καὶ δικαίοις χρήσθε νομίμοις, ἢ τούτων νικήσῃ κακοδαιμονία.
 5 τὸνναντίον γὰρ καὶ ἡγούμεθα τὸ παρὸν δικαστήριον ὑπὲρ τῆς κοινῆς
 τοῦ γένους εὐκλείας συνεστηκέναι, ὅπως ἂν ἅπαντες ἄνθρωποι γνοῖεν,
 20 ὥς οὐδαμῶς ἦν ὑμῖν βουλομένοις τοιαῦτα τοὺς Κόλχους δεινὰ καὶ βίαια
 πεπονθέναι. 6 νῦν μὲν γὰρ ἴσως ἐφ’ ἑκάτερα τῶν πολλῶν φοιτῶσιν
 αἱ γινῶμαι καὶ τὰ τῆς δοκίσεως ἐπ’ ἀδήλῳ φέρεται τρόπῳ. ἐκ δὲ τῆς σῆς,
 ὦ δικαστά, κρίσεως τούτων ὅσον οὕτω διαφθειρομένων γενήσεται καὶ
 νῦν γνωριμώτερον, ὥς οὐ προδόται τῶν οἰκείων, ἀλλὰ σωφρονισταὶ
 25 τῶν ἀδικούντων εἶναι πεφύκατε. 7 εἰ γὰρ καὶ τοῖς λόγοις ἀπολογεῖσθαι
 δοκοῦσιν, ἀλλ’ ἔργῳ κατηγοροῦντες | σφῶν αὐτῶν ἀποδείκνυνται καὶ
 τὸ παράλογον τῆς μαιφονίας ὁμολογοῦντες. τὸ μὲν γὰρ βασιλεῖον
 γράμμα παρακελεύεται τοῖς στρατηγοῖς στέλλειν κατὰ τὸ Βυζάντιον τὸν
 30 ἐναντιούμενον δὲ καὶ βιαζόμενους, ἀποκτεῖναι δὲ μηδαμῶς πρὶν ἂν
 ἐκείνος ἐς τελεωτάτην ἀπόστασιν ἀφιγμένος τὰ πολεμίων δρᾶν προαχ-
 θεῖη. 8 οἱ δὲ καὶ ταῦτα μήτε στρατηγοὶ καθεστῶτες μήτε ἄλλως

V^b, LA, WPR, O

2 προδότος W ὑμῖν Nieb: ἡμῖν libri P ξυμμαχικὸν O: συμ- rel. 3 οὖν
 om. W 4 προσγένηται R 7 ἔλλογίμων O 8 ξυμμαχικὸν O: συμ- rel.
 σωφρονήσῃ V^bLAO: -σῃ R: συμφρονήσῃ W 9 δὲ om. L ξυγκείμενα O: συγ-
 rel. ὑμᾶς V^bLAO: om. WR: *vos duxerint* P 11 ὑμῖν καὶ συνήθεις V^bWR: καὶ
 (del.) ὑμῖν καὶ συν. L: καὶ ὑμ. συν. AO 14 τὸ τούτοις V^bLWP (*his*) R: τὸ τοσούτοις
 A: τοσούτοις O 17 χρήσθε AWR: -σθαι V^bLO νομίμοις V^bLAWO: *legum exi-*
mius usus P: νόμοις R 18 καὶ om. W 20 ὑμῖν ἦν L 25 τῶν ἀδικούντων —
 ἀπολογεῖσθαι om. W 30 ἐναντιούμενον — βιαζόμενους om. P

ἐφειμένον αὐτοῖς ἀδεῶς ἃ βούλονται πράττειν, παραχρῆμα τὸν δαίλιον ἀπεκτόνασιν, οὔτε κατὰ τὸ Βυζάντιον αὐτὸν γενέσθαι προτρέψαντες οὔτε μὴν ὥσπερ ἀπειθοῦντι μετρίαν γοῦν ἀνάγκην ἐπαγαγόντες οὔτε τὴν ἀρχὴν ἐς πείραν τινα καταστάντες, εἴπερ ὅτῳ δὴ οὖν τρόπῳ τοῦ
 5 προστάγματος ὀλιγωρήσει. 9 καίτοι μεγαλαυχοῦσι καὶ βρενθύνονται ὡς τὰ βασιλεῖ δοκοῦντα διανύσαντες, οἳ γε καὶ τὴν ἐκείνου περι-
 ορῶντες πεφήνασι γνώμην ψευδέσι τε χρήσθαι πρότερον κατὰ Γουβάζου
 διαβολαῖς τετολμηκότες καὶ τάναντία τῶν εὖ διατεταγμένων αὐτεπαγ-
 γέλτως ἐξειργασμένοι καί, τὸ δὴ πάντων παρανομώτερον, οὔτε τὴν
 10 ἐπιστολὴν ἐπιδείξαντες, ὥστε τῶν ἐγγεγραμμένων γνωσθέντων τὸ
 πρακτέον ἐλῆσθαι.

6. „Πῶς οὖν οὐ παντὸς ὀλέθρου καὶ τιμωρίας ὑπέρτερα πάσης τὰ
 τετολμημένα δόξαιεν ἄν; ἀδικία γὰρ καὶ κατ’ ἄλλου του γιγνομένη
 15 προκεκινδυνευκότα τῶν πέλαις εἶναι συμβαίη τὸν ἡδικοῦμενον. 2 τίς
 γὰρ ὁ τοῦ Περσῶν πλούτου καὶ τῶν προτεινομένων ἀπάντων τὴν πρὸς
 ἡμᾶς εὐνοίαν ἀλλαξάμενος; τίς ὁ τὴν Χοσρόου φιλίαν ὑπεριδὼν καὶ παρὸν
 ἐκεῖσε πρὸς μεγίστην εὐδαιμονίαν χωρῆσαι τὸ παρ’ ἡμῖν ἔλαττον
 ἀγαπήσας; τίς ὁ πρότερον τῆς χώρας ὑπὸ Μήδων ἐπὶ πλεῖστον χρόνον
 20 πιεζομένης καὶ τῆς παρ’ ἡμῶν ἐπικουρίας ἔτι μελλούσης μεταστὰς ἀθρόον
 καὶ μετοικισάμενος ἐπ’ αὐτὰς δήπου τὰς ὑπερβολὰς τοῦ Καυκάσου
 ἐνταῦθα τε θηριώδη τινὰ δαίαιταν μᾶλλον ὑποστὰς μετιέναι ἢ προσηκά-
 μενος τὴν τῶν πολεμίων φιλοφροσύνην καὶ καταβάς οἱοι μένειν ἐν
 εὐπαθείᾳ; τίς δὴ οὖν οὗτος; 3 ἐκεῖνος ὁ μηδὲν τῶν δεινῶν, ἦν τι παθεῖν
 25 ὑπὲρ ἡμῶν ἔδει, κατορρωδήσας, Γουβάζης, ὃ νόμοι καὶ δίκη, ὁ μηδίσας,
 ὁ τύραννος, ὁ τὰ Ῥωμαίων καταπροέμενος· καὶ τέθηκεν ὑπὸ Ῥουστίκου
 τε καὶ Ἰωάννου, βδελυρῶν οὕτω καὶ καταπτύστων ἀνθρώπων, ἀνὴρ
 βασιλεύς· ὥπερ εἰ καὶ τοιοῦτου μετὴν ὡς ἀληθῶς ἐπικλήματος, ἀλλ’
 οὐχ ὑπὸ τούτων αὐτὸν ἐχρῆν εὐθύς ἀνηρπάσθαι, κριθέντα δὲ μᾶλλον
 30 σχολαίτερον ὑπὸ τοῦ κοινοῦ Ῥωμαίων τε καὶ Κόλχων βασιλέως, ἅτε
 δὴ μεγίστου καὶ τῷ παντὶ κρείττονος, προσηκόντως τιμωρηθῆναι.
 4 ἄλλ’ ἐπειδὴ ταύτης δὴ τῆς μαιφονίας αἰτία μὲν αὐτοῖς ἔνδικος οὐχ
 ὑπῆν, δυσμένεια δὲ μᾶλλον παράλογος ὑπὸ βασκανίας ἐς τοῦτο κακοῦ

19 sqq.: cf. Procop. Bell. 8, 16, 18 sqq.

V^b, LA (usque ad 14 ἀπειρημένον), WPR, O

5 προστάγματος WP (*iussis*) R: πράγματος V^bLAO 10 ἐγγεγραμμένων
 V^bLRO: γεγραμμένων A: γεγραμένον W 12 ὑπερτέρας V^b 13 δόξαιεν V^b:
 δόξειεν LAWO: δόξοιεν R καὶ om. R 14 καὶ ante πολλάκις V^bLO: om. WPR
 15 συμβένη W 17 τίς — ὑπεριδὼν om. O 22 δαίαιταν μᾶλλον LWR: μ. δ. V^bO
 24 οὖν V^bLO: ἦν WR 29 εὐθύς αὐτὸν ἐχρῆν L 33 ἐς O: εἰς rel.

προηγμένη, εικότως εὐβουλία μὲν καὶ λογισμῷ σώφροσι καὶ τῇ τοῦ
 συνοίσοντος ἐπιγνώσει οὐδένα παρήκαν καιρόν, μόνῳ δὲ τῷ αὐθαδιζο-
 μένῳ τῆς ψυχῆς καὶ χαλεπαίνοντι πολλήν παρέσχον αὐτονομίαν καὶ
 τὸ μελετηθὲν ἐκ πλείστου καὶ ὠδινόμενον οὕτω πως ἐκ τοῦ παρείκοντος
 5 ἔδρασαν, ὥς μήτε τὴν ἀκμὴν τοῦ παρόντος χρόνου φυλάξασθαι μήτε
 μὴν (τὰ συμβησόμενα) διανοηθῆναι. 5 πολέμου γὰρ τοσούτου
 περιστηκός ἐμφρόνων μὲν ἀνδρῶν ἔργον ἂν ἦν καὶ τὰ ξένα καὶ οὐπω
 γνῶριμα τῶν ἐθνῶν εὐνοίᾳ προσάγεσθαι, οὗτοι δὲ καὶ τοὺς πρώην
 οἰκειοτάτους ἐκπολεμῶσαι Ῥωμαίοις περὶ πλείστου πεποίθηται· καὶ
 10 τό γε ἦκον ἐς αὐτοὺς προσεχωρήκαμεν τοῖς ἐναντίοις, ἐπιβουλευόμεν
 τοῖς πάλαι φιλάτοις, ἢ χώρα Περσῶν, τὰ πατρῷα νόμιμα φρουῶν,
 πάντα συμβέβηκεν ἀτεχνῶς, ὁπόσα στάσεώς τε καὶ ταραχῆς ἐμφυλίας
 γνωρίσματα μανιώδη. 6 οὐκοῦν ὥς τούτων ἀπάντων ἔργῳ προελ-
 θόντων καὶ πανταχόθεν ὑμῖν τῶν πραγμάτων διαρρυσθέντων, οὕτω
 15 ποινὰς ἀξίας αὐτοῖς, εἴπερ ἄρα καὶ εὐρεῖν ἔνεστιν, ἐπακτέον. εἰ γὰρ καὶ
 ἡμεῖς πιστοὶ πρὸς Ῥωμαίους καὶ βέβαιοι τυγχάνομεν ὄντες, ἀλλ' οὐ
 δίκαιον, ὧ δικαστά, τῆς ἡμετέρας ἐπιεικείας τούτους ἀπόνασθαι καὶ
 ἥττον τι παθεῖν ἢ καθ' ὅσον ἡ τοῦ ἐγχειρήματος βούλεται φύσις.“

7. Οὕτω δὲ τῶν κατηγορῶν τοῖς ἐπικλήμασι χρησαμένων τὰ πλήθη
 20 τῶν Κόλχων (αὐτοῦ γὰρ ξυνήθροιστο) ἐπαίειν μὲν οὐ μάλα ἡδύναντο
 τῆς τῶν λόγων ἀπαγγελίας ἢ τῆς τῶν νοημάτων δεινότητος· ὁμως δὲ
 τὸ χρῆμα γινώσκοντες, ἐφ' ᾧ περ ἕκαστα ἐτύγχανον προηγμένα,
 ἀγωνιζομένοις τε αὐτοῖς ἔτι ξυνεμόχθουν τῇ προθυμίᾳ καὶ συμπεριήγοντο
 ταῖς μεταβολαῖς τῶν σχημάτων· οὕτω τε τὰς ψυχὰς διέκειντο, ὥς ἂν
 25 αὐτοῖς ἐκείνοι φρονήματος ἔχειν ἢ οἴκτου ἐδόκουν. 2 καὶ εἶτα, ἐπειδὴ
 τοῦ ῥητορεύειν ἐπέπαινον, αὐτίκα οἱ γε, ἐπισχόντος βραχὺ τοῦ δικαστοῦ
 καὶ βουλευομένου, κατεμέμφοντο ἡσυχῇ καὶ ἡγανάκτουν, ὅτι δὴ μὴ
 εὐθύς οἱ ἐναντίοι ἀνήρηντο· τοῦ δὲ παρακελευσαμένου καὶ λέγειν αὐτοῖς
 30 ἅττα ἂν ἐθελήσαιεν, τότε δὴ καταβοᾶν ἐς τὸ ἐμφανὲς ἵεντο, καὶ ἤδη
 ὑπετονθόρυσον καὶ ἤδη ἡ φωνὴ ἐς τὸ σαφέστερον διεκρίνετο. ἀλλ' οἱ
 πρὸς τὸ κατηγορεῖν τεταγμένοι ταῖς χερσὶ καταπαύοντες ἀνέκοψαν
 τὴν περαιτέρω φορὰν τοῦ θορύβου. 3 καὶ τοίνυν σιγῆς γεγενημένης

V^b, L, WPR, O

2 αὐθαδιαζομένων L 4 παρήκοντος L 6 τὰ συμβησόμενα ex. gr. suppl. Key
 8 τὰ πρὸ τοὺς R 10 ἐς O: εἰς rel. 11 καὶ post περσῶν add. O 12 συμβέ-
 βηκεν O: συμ- rel. ἐμφυλίας V^bLO: om. WR: *discidiurum* P 14 καὶ παντα-
 χόθεν — πραγμάτων om. W ὑμῖν V^b: ἡμῖν rel. 15 ἔστιν R 16 τυγχά-
 νομεν V^b 17 δικαστά V^bWRO: -σταί L: *iudices* P (quod non documento est eum
 δικασταί legisse; nam etiam 26 pluralem numerum intulit) τούτους V^bLWP (*hi*)
 O: τοσούτους R 20 ξυνήθροιστο O: συν- rel. 21 ἡ τῆς — χρῆμα om. PR
 22 γινώσκοντες V^bLO: γιν- WR ὅπερ R ἐτύγχανε L 23 ξυνεμόχθουν O:
 συν- rel. 26 δικαστοῦ libri: *iudices* P 29 ἐς V^bLO: εἰς WR καὶ ἤδη ὑπε-
 τονθόρυσον om. V^b

παρελθών καὶ Ῥούστικος ἐν μέσῳ ἅμα Ἰωάννη τῷ ἀδελφῷ ἔλεξε
 τοιάδε· 4 „Μετήγαγε μὲν ἡμῖν ἀθρόον καὶ περιέστησεν εἰς τού-
 ναντίον τὰς τῶν δοκηθέντων ἐκβάσεις ἢ τύχη, καὶ δέον μεγίστων
 γερῶν ἀπόνασθαι πάρεσμεν θανάτου φευξούμενοι δίκην· πλὴν ἄλλ’
 5 ἡδιστος ἡμῖν ὁ ἄγων καταφαίνεται καὶ πλείστης ὅσης ἀνάπλεως μεγαλ-
 αυχίας. 5 γενήσεται γὰρ ἅπασι γνωριμώτερον, ὥς μόνοις ἡμῖν
 διήυσται τὸ | προδότην ἄνδρα καὶ τύραννον ἀπολωλέναι καὶ τὰ βασι-
 λέως πράγματα τὸ μέρος διασεσῶσθαι· ὥστε εἰ καὶ τεθνάναι ξυμβαίη,
 στέρξοιμεν ἂν καὶ ὥς ἄσμενοι καθάπερ τι προσφιλὲς καὶ αὐθαίρετον τὸ
 10 ἀνιαρὸν καὶ ἠναγκασμένον· καὶ οἰχησόμεθα κάλλιστον τοῦτο πρὸς
 εὐθυμίαν ἐφόδιον ἔχοντες, τὸ γινώσκειν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, ὥς τοὺς Ῥω-
 μαίους κρατοῦντας ἔτι τῶν Κόλχων καταλελοίπαμεν καὶ οὐπω παρ’
 ἐτέρων ἀφηρημένους. 6 εἰ μὲν γὰρ Περσικὸν ἦν τὸ παρὸν δικαστήριον
 καὶ παρ’ ἐκείνοις ἐκρινόμεθα, πάντως ἂν ἡμῖν ἀρνήσεώς τε προσέδει
 15 τῶν εἰργασμένων καὶ δεδιέναι παρῇν τοὺς ἐλέγχους καὶ δεδειγμένων
 τυχὸν διαπορεῖν, ὁποίοις ἂν καὶ χρησαίμεθα λόγους ὑπὸ δικασταῖς
 πολεμιωτάτοις καὶ τῷπραχθέντι λίαν ἄχθομένοις τῷ τῆς ἐλπίδος
 ἡμαρτηκέναι. 7 Ῥωμαίου δὲ ἀνδρὸς διαιτῶντος τίνος ἂν χάριν ἡμῖν
 τὸ γεγενημένον ἀπαρνηθεῖ; τί δὲ καὶ ἀπολογεῖσθαι χρεῶν παρ’ ὑμῖν
 20 αὐτοῖς, ἀνθ’ ὧν ὑμᾶς εὖ πεποιθήκαμεν τὸν τύραννον ἀνελόντες; οὐδὲ γὰρ
 μεταδοτέον αὐτῷ τοῦ σεμνοῦ τῆς βασιλείας ὀνόματος, ἄλλοτριωτάτῳ
 διὰ τῶν ἔργων φανέντι, καίτοι μέγα κεκράγασιν οἱ κατήγοροι καὶ δεινὰ
 τετολμῆσθαι φασιν, ὥς δὴ βασιλέως ἀνηρημένου. 8 χρὴ δὲ οὐ τῇ
 πόρπη καὶ τῷ χλαμυδίῳ καὶ τοῖς ἐκτὸς φαινομένοις ἐγκαλλωπίσασθαι
 25 ταύτην προσνέμειν τὴν ἐπωνυμίαν, | ἀλλ’ ἔνθα τὸ δίκαιον ἐνεργὸν καὶ
 τοῦ προσήκοντος μὴ ὑπερφρονοῖν τὸ ἐφίμενον καὶ μόνοις τοῖς καθεστῶσι
 τὸ φρόνημα τῆς ψυχῆς ἀναμετροῖτο. εἰ μὲν οὖν τοιοῦτον ἀπεκτόναμεν
 ἄνδρα, παράνομα τετολμήκαμεν, ἔνδικος ἡ κατηγορία, εἰκότως βίαιοι
 καὶ ἀλαζόνες καὶ μαιφόνοι παρὰ τῶν Κόλχων ὀνομαζόμεθα. 9 εἰ δὲ
 30 τούτων μὲν ὥς πορρωτάτῳ τοῖς τρόποις ἀπώκιστο, μέτριον δὲ οὐδὲν
 ἦν αὐτῷ βεβουλευμένον ἄλλ’ ἢ τοὺς Πέρσας καθ’ ἡμῶν λαθραίως ἐπάγειν
 καὶ καταπρόεσθαι τὴν χώραν ἐκείνοις, πῶς οὐ μᾶλλον ἐχρῆν φθάσαι τὸν
 τοῦ δεινοῦ καιρὸν τῷ προτερήματι ἢ τὴν βασιλείον στολὴν αἰδεσθέντας
 ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι; 10 τοῖς γὰρ κίνδυνόν τινα μελετώμενον

Vb, L, WPR, O

5 ἀνάπλεως μεγαλαυχίας Vb: ἀνάπλεως om. L: μεγ. ἀν. WRO: *gloriae plenum* P
 8 ξυμβαίη O: συμ- rel. 11 ἐφόδιον om. O γινώσκειν VbLO: γιν- WR
 15 δεδειγμένων Key: -νοις libri: *timore percussi* P, unde δεδειγμένοις Cl 20 οὐδὲ
 VbWR: οὐ LO 24 πόρπη VbWP (*ex purpura*) R (coniec. Scaliger apud Vulc
 adnot. ad p. 115, 7): ῥοπή LO: γρ’ στολῇ L img. 27 οὖν om. W τοιοῦτον
 VbLWO: τοῦτον P (*hunc*) R 31 ὑπάγειν W 33 καιρὸν WP (*mali tempus*) RO·
 καιροῦ VbL

ὑπό του προεγνωκόσιν, ἐνὸν μὲν ἐκκλίνειν τὸ παραυτίκα τὴν ἐπιβουλήν
καὶ τὸ παρὸν ἀμωσγέπως παρακρουσαμένοις σχολαίτερον ἐν ὑστέρω
τοῖς προσπεσοῦσιν ἀρμόσασθαι, πολλὴ ὠμότης προεπιφέρειν τὴν
τιμωρίαν καὶ μὴ μᾶλλον ἀρκεῖσθαι τῇ τοῦ ἀντεπιβουλεύειν τυχόν
5 ἐξουσίᾳ. 11 ἔνθα δὲ τῶν βεβουλευμένων εἰς ἔργον ἀχθέντων οὐδὲν ἔτι
λείπεται πρὸς ἐπικουρίαν, ἀλλ' ἄρδην εὐθύς ἅπαντα οἴχεται, συναφ-
αιρουμένων τῇ κοινῇ σωτηρίᾳ καὶ αὐτῶν δῆπου τῶν ὑπὲρ ταύτης
ἐλπίδων, ἐνταῦθα τὸ τάχος αἰρετέον τοῖς ἔμφοροι καὶ ὅπως μηδὲν
ὀτιοῦν τῶν ἀνηκέστων πείσονται παρασκευαστέον.

- 10 8. „Εἰ τοίνυν καὶ διαρραγεῖν οἱ κατήγοροι, μίasma βοῶντες καὶ
ἄγος καὶ μαιφονίαν καὶ τοῖς τοιούτοις ὀνόμασιν ἐκτραγωδοῦντες τὸ
γεγενημένον καὶ πρὸς μόνον τὸ πραχθὲν ἀφορᾷ ἐκβιαζόμενοι, ἀλλὰ σὸν
ἔργον, ὧ δικαστά, μνήμην ποιεῖσθαι τῶν προὔπαρξάντων, τὰς αἰτίας
ἀναθεωρεῖν δι' ὧν ἐπὶ τὴν πρᾶξιν ὠρμήθημεν καὶ τῷ εὐλόγῳ τοῦ
15 ἐγχειρήματος τὸ εὖνουν διαγιγνώσκειν τῆς γνώμης. 2 ἐπεὶ καὶ πολ-
λαχοῦ κατὰ τὰς πόλεις ἀγύρτας τινὰς τυχόν ἢ καὶ λωποδύτας ἢ καὶ ἄλλο
τι τῶν ἀνοσιῶν ἔργων πεπλημεληκότας ὀρῶντες νῦν μὲν τῆς κεφαλῆς
ἀφαιρουμένους, νῦν δὲ τῷ πόδε διατεμνομένους, οὐ τοῦ φαινομένου
κατηγοροῦμεν, καὶ ταῦτα λίαν ἀπάνθρωπον εἶναι δοκοῦν, οὐδὲ τοῖς
20 ἄρχουσιν, οἷς τὰ τῶν τιμωριῶν τούτων ἀνεῖται, νεμεσῶμεν, ἐναγεῖς
αὐτοὺς καὶ μισοὺς καὶ κακοδαίμονας ἀποκαλοῦντες· ἀλλὰ τὰ πρότερον
παρ' ἐκείνων τετολημμένα λογιζόμενοι καὶ ὡς ποιναὶς τίνουσι τῶν ἀδικη-
μάτων ἐπιμνησθέντες ἡδόμεθα τῇ ὠμότητι. οὐ γὰρ εἰκὴ τὸ κολάζον
ἐξεύρηται, τοῦ ἀμαρτάνοντος ἥκιστα παυομένου. 3 ἀνήρηται τοίνυν
25 πρὸς ἡμῶν ὁ Γουβάζης· καὶ τί δεινόν, εἰ προδότην ἄνδρα καὶ πολέμιον
ἀπεκτόναμεν; καίτοι τὴν τοῦ δυσμενοῦς ἐπωνυμίαν οἱ κατήγοροι διευ-
κρινήσαντες οὐ τῷ πορρωτέρω ταχθέντι προσθήκειν φασίν, ἀλλ' ὅτω ἄν,
εἰ καὶ ὁμόφυλος ἦ, τὰ τοῖς ἐναντίοις κεχαρισμένα σπουδάζοιτο· καὶ
τῇδε τὴν δόξαν καὶ ἡμεῖς ἀρίστην ἡγοῦμεθα καὶ ἀληθεστάτην καὶ οἶαν
30 τῆς τοῦ πράγματος φύσεως ἐστοχάσθαι. 4 οὐκοῦν, ἐκατέρους οὕτως
ἀρέσκον, φέρε πολέμιον ἀποδείξωμεν τὸν Γουβάζην τῷ δοθέντι χρώ-
μενοι τεκμηρίῳ. τούτου γὰρ ταύτη καὶ δὴ δεικνυμένου καὶ τὸ δικαίως
αὐτὸν ἀνηρῆσθαι συναναφανεῖται. 5 ἅπαν μὲν οὖν αἰὶ βάρβαρον
35 τριωτάτω διεσθηκὸς καὶ τῇ τάξει τῶν νόμων ἀχθόμενον ἐπὶ τὸ νεωτερο-

V^b, L, WPR, O

13 ἔργον om. L 15 διαγιγνώσκειν V^b 16 τινὰς καὶ λωποδύτας τυχόν O 17
ἔργων om. L 20 ἀνεῖται τούτων L 22 τίνουσι V^bLWP (*luere*) O: τίσουσι R
25 προδότην V^bLWO: om. P (*hominem necavimus nobis infestum*) R 27 ταχθέντι
WP (*intervallo sepositus*) RO: τεχθέντι V^bL 28 ἢ pro εἰ O ἢ pro ἦ O 30 ἐκα-
τέρους V^bL: -ποις WRO 33 αἰὶ om. W

ποιὸν καὶ ταραχῶδες φέρεσθαι πέφυκεν· καὶ ἡδιστα μὲν ἂν ἐφ' ἑαυτῷ
 βιοῦν διατελοῖη μηδαμῶς ὕφ' ἑτέροις ταττόμενον, ὥς μηδὲ τῶν ἀδικη-
 μάτων εὐθύνας ὑπέχειν. εἰ δὲ τοῦτο μὴ οἶόν τε, τὸ γοῦν τὰ ὁμοδίαιτα
 τῶν ἔθνων καὶ μᾶλλον τοῖς οἰκείοις πλησιάζοντα τρόποις ἐπάγεσθαι
 5 προὔργου ποιοῦνται. 6 πλὴν ἄλλ' εἰ καὶ τούτοις ἀτεχνῶς ὁ Γουβάζης
 ὑπῆλκτο τοῖς πάθεσι τῷ βάρβαρός τε πεφυκέναι καὶ τὴν κοινὴν τοῦ γένους
 νοσεῖν ἀπιστίαν, ὁ δὲ καὶ πρὸς τοῦτο κακίας ἐχώρει καθ' ἡμῶν, ὥς
 μηκέτι διαλανθάνειν οἶεσθαι δεῖν, τούναντίον μὲν οὖν καὶ πρὸς ἔργον
 ἄγειν ἐπείγεσθαι τὴν προσπετηγυῖαν τέως τῷ νῶ καὶ ὑποκρυπτομένην
 10 δυσμένειαν. 7 ἡμῶν γὰρ διαπονουμένων καὶ πάντα κίνδυνον μετιόν-
 των, ὥς ἂν τοῖς πολεμίοις μηδὲν ὀτιοῦν τῶν κατὰ γνώμην ἐκβαίη, αὐτὸς
 οἴκοι μένειν ᾤετο δεῖν σὺν τοῖς ὁμοφύλοις καὶ πολλῶ τοῦ μοχθεῖν ἀφεστάναι.
 πλὴν ἄλλ' ἐπετῆρει ξὺν ἀκριβείᾳ καὶ ἀνεπνυθάνετο τὰς τῶν ἀγώνων
 κινήσεις, ἐς ὅπερ ἂν καὶ χωρήσαιεν. 8 εἰ μὲν οὖν μέγιστόν τι κατὰ
 15 τοὺς πολέμους τοῖς Ῥωμαίοις διήνυστο καὶ τοῦ νικᾶν ἐνεργόν τε καὶ
 ἀληθεστάτην ἦσαντο δόξαν, ὁ δὲ τὸ δυσμενὲς τῆς ψυχῆς καὶ βασκαῖνον
 ἐπιδεικνύς διακωμῳδεῖν εὐθύς ἐπειρᾶτο καὶ διαλύειν τὴν ἐκ τῶν ἔργων
 σεμνότητα, φαύλην μὲν τὴν ἐγχείρησιν, φαυλότατον δὲ τὸ πέρας ἀποκα-
 λῶν καὶ οὐδὲ τοῦτο ἡμέτερον, ἀλλὰ τοῦ ἀλόγιστου τῆς τύχης. 9 εἰ δὲ
 20 πού τις καὶ σφαλεῖημεν (πῶς δὲ οἶόν τε τὸ ἀνθρώπειον μὴ οὐχὶ καὶ
 πρὸς τάναντία μεταβάλλειν, ἄλλ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν αἰεὶ βεβηκέναι;), ὁ δὲ
 καθάπερ τις αὐτόματος τῶν γιγνομένων κριτὴς τὴν μὲν τύχην εὐθύς
 ἀφίει τῶν ἐγκλημάτων ἀνεύθυνον, ὥς οὐ μετὸν αὐτῇ τοῦ συμβάντος·
 ἦν δὲ πάντως αὐτῷ προεσκεμμένον καὶ ἐγκριθέν μηδὲν ἄλλο δοκεῖν
 25 αἴτιον εἶναι τοῦ ἐνδεῶς ἡμῖν τι πεπραῆχθαι ἢ μόνον ἀνανδρίαν γνώμης
 καὶ χειρῶν ἀσθένειαν καὶ βουλευμάτων ἀβελτερίαν. 10 τὸ γὰρ παλίμ-
 βολον τῆς τύχης καὶ ἄτακτον καὶ ἀλόγιστον καὶ οἷς καθ' ἡμῶν αὐτὴν
 διελοιδορεῖτο, οὐδαμῶς ἐπῆγε τοῖς πολεμίοις, ὥς ἐκ τούτων ἡμᾶς οὕτω
 παρασχὼν ὑπερβαλομένοις.

30 9. „Καὶ τοίνυν ἀνεβόα ταῦτα περιφανῶς καὶ γινῶναι παρῆχεν οὐ
 μόνον τοῖς στρατεύμασι τῶν Περσῶν, οἷς δὴ καὶ ἕκαστα διεπονεῖτο καὶ
 ἔπρασσε, ἄλλ' εὐθύς ἀγγελιαφόροι σταλέντες πρὸς αὐτοῦ διεκήρυττον
 εἰς Ἰβηρίαν, εἰς Ἀλαβινούς, τῷ γένει τῶν Σουανῶν, τοῖς ὑπὲρ τὸν Καύ-
 κασον οἰκοῦσι βαρβάροις, τοῖς πόρρω τούτων, τοῖς ἐκείνων ἔτι πορ-

V^b, L, WPR, O

1 ἑαυτῷ V^bLWO (cf. 81, 18): -τοῦ R 2 τῶν om. L 13 ξὺν O: σὺν rel.
 ἀνεπνυθάνετο V^bWR: ἐπ- LO 24 προεσκεμμένον V^bWR: παρεσκ- L: παρεσκευασ-
 μένον O 25 τι om. O 26 ἀβελτερίαν V^b: ἀβελτηρίαν rel. 27 αὐτῶν L 28
 ὑπῆγε R 29 ὑπερβαλομένοις V^bWO: ὑπερβαλλ- LR 30 οὐ μόνον om. R 32
 πρὸς V^bLO: πρὸ WR: *nuntios dimittebat* P 33 σουανῶν V^bWP (*suanorum*) RO:
 σουσάνων L

ρωτέρω, τὰς <τε> ἔσχατιὰς ἀπάσης τῆς γῆς εἴπερ αὐτῷ περινοστεῖν ἐνῆν, τούτου γε χάριν οὐκ ἂν ἐνεδίδου. ἦν δὲ τὸ ἄγγελμα· Ῥωμαῖοι κακοὶ τὰ πολέμια καὶ τῶν βαρβάρων ἡσσωμένοι. 2 καὶ τὴν περὶ ταῦτα σπουδὴν οὐχ ὥστε μόνον πρὸς ὄνειδος ἄγειν τὸ τῶν Ῥωμαίων γένος 5 μετῆι, καίτοι καὶ τοῦτο δεινὸν καὶ λίαν ἐναργὲς γνώρισμα ψυχῆς πολέμιας, τὸ δὲ ἐφ' ᾧ πλέον ἐμόχθει καὶ παρεσκεύαστο, ἕτερόν τι καὶ τοῦδε μείζον ὑπῆν. 3 τὴν γὰρ ὑπὲρ βασιλέως τοῦ μεγίστου παρὰ τοῖς ἔθνεσι νικήσασαν δόξαν, ὡς ἄρα δυνάμει τε κράτιστος καὶ πλήθει τροπαίων κεκοσμημένος, διαλύειν τὸ μέρος ἐγίνωσκε χρῆναι καὶ ταύτη 10 πρὸς θράσος κινεῖν καὶ αὐθάδειαν τὸ τέως κατεπτηχὸς καὶ θαυμάζον. 4 ἄρα πολέμιος ἂν ὁ ταῦτα δρῶν καλοῖτο δικαίως ἢ μᾶλλον φίλος καὶ εὖνους καὶ βασιλεὺς καὶ ὑπόσπονδος καὶ ὅσα τοῖς κατηγόροις ἐπὶ τῷ τυράνῳ κεκόμψεται; καίτοι κοινῇ δοθὲν ἑκατέροις, οὐκ ἄλλως διακριτέον τὸ φίλον ἀπὸ τοῦ δυσμενοῦς ἢ μόνῳ τῷ πρὸς τὰς ἐκβάσεις τῶν παρεμ- 15 πιπτόντων εὔτε τυχὸν ἢ καὶ ἑτέρως διακεῖσθαι | τὰς γνώμας. 5 ἐπειδὴ οὖν ἀπελήλεγκται καὶ νῦν ὁ Γουβάζης, ὡς ἡνιάτο μὲν οἷς ἐκρατοῦμεν, ἦδετο δὲ οἷς ἡμαρτάνομεν, τί δήποτε καταβοῶσι τῶν παρὰ Ῥωμαίοις νόμων οἱ βάρβαροι, καθ' οὓς κολάζειν εἰώθαμεν ἢ καὶ ἀναιρεῖν, οὕτω παρασχόν, τοὺς τὸ καθεστὸς τῆς πολιτείας κινούντας τὸ μέρος καὶ 20 λυμαινομένους; 6 ἄλλ' εἰ δοκεῖ, τεκμήρια μὲν καὶ γνωρίσματα καὶ τοὺς ἐκ τῶν εἰκότων ἐλέγχους παρῶμεν, μόνην δὲ τὴν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπισκεψώμεθα πείραν, οὔπερ ἡμᾶς ἄγουσα φέροι. κατείχτο γὰρ ὑπὸ Περωσῶν τὸ φρούριον ἢ Ὀνόγουρις, ἐκ τῆς κατὰ τὴν Ἀρχαιοπόλιν περιοικίδος παρηρημένη· καὶ ἦν αἴσχος οὐ φορητὸν στράτευμα δυσμενὲς 25 εἶσω περιβόλων ἐν τοῖς ἡμετέροις χωρίοις βεβαίως ἰδρῦσθαι. ἐνίκα βουλή παρὰ τοῖς στρατηγοῖς φοιτᾷν ἐπ' αὐτοὺς ἅπαντι τῷ στρατῷ καὶ καθελεῖν ἢ καὶ ἀπώσασθαι τὸ λυποῦν ἐκ πλείστου καὶ ἐφεδρεῖον. 7 ἔδει πάντως ἡμῖν καὶ στρατιᾶς Κολχικῆς, ὡς ἂν μὴ μόνον τῇ τῶν τόπων ἐμπειρίᾳ πλέον τι τῶν οὐκ ἐπισταμένων πρὸς τὸ συνοῖσον διανοηθεῖν, 30 ἀλλὰ καὶ μαχομένοις ἡμῖν πρὸς ἄνδρας ὀπλίτας ἐξ ἐρυμάτων παρατατομένους καὶ πρὸς γε τοὺς ἐκ Μουχειρίσιδος κατὰ τὸ εἶκος ἡξοντας ξυνεπιλάβοιντο καὶ συμπαρασταῖεν. 8 τί οὖν ἐπὶ τούτοις ἔδει πράττειν

V^b, L, WPR, O

1 τε add. Key ἀπάσης WRO: -σας V^bL 2 οὐκ ἀνεδίδου L 4 τῶν V^bWP (ad Romanorum ignominiam) RO: πᾶν L 5 δεινὸν καὶ τοῦτο O καὶ ante λίαν om. R 6 καὶ τοῦδε μείζον V^bWP (aliud quiddam et longe maius) O: μ. καὶ τ. L: ἡ τ. μ. R 7 περὶ pro παρὰ O 9 ἐγίνωσκε R: ἐγίν- rel. 12 καὶ ante ὑπόσπονδος om. O ὑπὸ pro ἐπὶ L ἐπὶ — τυράνῳ om. P 15 ἢ καὶ V^b: ἡ rel. 19 καθεστὸς V^bWR: -στος LO 21 ἐλέγχους V^bLWO: quae dici decentius possent P: λόγους R 23 ὀνόγουρις V^bWO: ὀνούγουρις L: Onogoris P: ὀνόγουρις R 24 παρηρημένη V^bWP (adempta) RO: -νην Etym: παρηγμένη L δυσμενὲς V^bWP (hostilem exercitum) RO: -vῶν L 30 ἐρυμάτων V^bLWP (ex munitionibus) R: ἐρύματος O 32 ξυνεπιλάβοιντο O: συν- rel.

τοὺς στρατηγοὺς; ἀντιβολεῖν, ὡς ἔοικε, τὸν ἡγεμόνα τοῦ γένους καὶ πρὸς |
 ξυμμαχίαν αἰτεῖν, ἀποδεικνύοντας καὶ τὸ εὐλογον τῆς αἰτήσεως. καὶ
 τοῖνυν ἀντεβόλουν καὶ ἀπεδείκνυν· 9 ὁ δὲ καθάπερ ὡς ἀληθῶς
 βασιλεὺς τις εἶναι πεπιστευκῶς καὶ ὡς ἐξὸν αὐτῷ κατ' ἐξουσίαν βιοῦν
 5 συστρατεύεσθαι μὲν ἡμῖν ἐπὶ τὸ φρούριον οὐδὲ μέχρι τοῦ παρεῖναι γοῦν
 μόνον ἠενίχετο. οὐ μὴν οὐδὲ σκήψεις τινάς, εἰ καὶ ἀπρεπεῖς, ἄλλ' εἰς
 προκάλυμμά γε ὅμως τῆς ἀπορρήσεως εὐπρόσωπον ἐμηχανᾷτο· ἀπεπέμ-
 πετο δὲ μάλα σεμνῶς καὶ σοβαρώτερον ἢ κατὰ μισθωτὸν ὑπήκοον
 τὴν ἀξίωσιν. καὶ πρὸς γε νεμεσῶν διετέλει τοῖς στρατηγοῖς καὶ δυσμενῶς
 10 εἰς αὐτοὺς ἀφυβρίζων, ὥσπερ ἀνδρείαν τοῦτο ἡγούμενος καὶ βασιλεῦσι
 πρέπτον· ἥ γὰρ <οὐκέτι ἀνεβάλλετο> τὸ διαρρήδην ὑπὲρ τῶν ἤδη
 μεμελητημένων ἀναισχυντῆσαι. 10 εἴτα διαμέλλειν ἐχρῆν καὶ μείζονας
 ἀναμένειν ἐλέγχους καὶ τὸ βασιλῆιον γράμμα δεικνύειν, ἐφ' ᾧ κατὰ τὸ
 Βυζάντιον ἀφικέσθαι τὸν μηδὲ τῆς οἰκείας χώρας ἐντὸς βραχεῖάν τινα
 15 διανύσαι πορείαν ἐλόμενον; καὶ πῶς οἶόν τε ἦν, εἴ γε στέλλειν αὐτὸν
 οὕτω χαλεπαίνειν καθ' ἡμῶν προηγμένον ἐπετηδεύσαμεν, μὴ οὐχὶ
 ταραχάς τε μυρίας καὶ φόνους πολλοὺς ἐμφυλίου καὶ μεταχώρησιν
 ἐμφανῆ καὶ | τῶν Περσῶν εἰσφοιτήσεις ἀθρόους γενέσθαι, ἀπειθοῦντος μὲν
 ἀνέδην τοῦ δυσμενοῦς καὶ διαμαχομένου, τοῦ δὲ παντὸς ἔθνους καὶ μάλα
 20 τὴν στάσιν προσιεμένου τῷ πρὸς τὴν κίνησιν τῶν καθεστώτων βαρ-
 βαρικώτερον ὀρμῆς πεφυκέναι καὶ πρὸς γε πλησίον ἔχειν τοὺς ἀνθεξο-
 μένους; 11 τοιγάρτοι τὸν ἀρχηγὸν ἡμεῖς τῆς ἐπιβουλῆς ἀνελόντες
 τοσούτων συμφορῶν ἐσμὸν παρόντα ἤδη καὶ ὠδινόμενον οὕτω πῶς
 εὐκολώτατα κατεπαύσαμεν, ὡς νῦν ἀπιστεῖσθαι περιφανῶς, εἴπερ ὅλως
 25 τι καὶ ἤμελλεν ἔσεσθαι.

10. „Μὴ τοῖνυν, ὦ δικαστά, τὴν ἐπιστολὴν προφερόντων μηδὲ
 κακιζόντων ἡμᾶς ὡς δὴ τοῖς ἐν αὐτῇ γεγραμμένοις οὐδαμῶς ἠκολουθη-
 κότας. τῷ γὰρ οὐ λίαν ἔνδηλον, ὡς τὸ γεγράφθαι, χρῆναι πρὸς τὴν
 βασιλεῶς αὐτὸν πόλιν ἰέναι, ἀπόπειρα μόνον ὑπῆρχε καὶ βάσανος, εἴπερ
 30 αὐθαιρέτως εἴκοι τοῖς προσταττομένοις, ὥστε δικαίως ἀρμόσασθαι;
 2 γνωσθὲν τοῖνυν ῥαδίως ἡμῖν τὸ ἀνήκουστον τῆς γνώμης καὶ ἀμιλ-
 λόμενον, δι' ὃ τὸ ἔλαττον ἀπεσείσατο, πῶς ἐπὶ τὸ μείζον ἔδει προτρέ-
 πειν καὶ μὴ θᾶττον εἰς ἐκεῖνο τὸ πέρας ἐλθεῖν, εἰς ὅπερ πολλῶν ἐν μέσῳ

V^b, L, WPR, O

2 ξυμμαχίαν O: συμ- rel. 4 ἐξῆν R 6 εἰ V^bWR: ἡ LO 7 ἀπεξεπέμπετο
 L 9 τοῖς στρατηγοῖς — ἥ γὰρ om. R μὲν post δυσμενῶς add. L 11
 οὐκέτι ἀνεβάλλετο ex. gr. suppl. Key: *non incessabat* add. P 12 ἐχρῆν V^bWR:
 χρῆν LO 17 πόρους R 20 προσιεμένου L: προ- V^bWRO: *ad seditiones sit
 promptior* P 21 ὀρμῆς WR: ὀρμᾶν V^bLO ἔξειν L 22 ἡμεῖς V^bLPO: ὑμεῖς WR
 24 ἀπιστεῖσθαι V^bLO: ἀπιστήσαι WR 28 τῷ L: τὸ V^bWP (*id . . . quod*) RO
 εὐδηλον R 29 αὐτὸν om. L μόνον Key: μὲν οὖν V^b: μὲν ὃν LWRO 30 εἴκοι
 WR: εἴκει V^bLO πραττομένοις W 32 οὖν post πῶς add. W

ξυμβεβηκότων δεινῶν πρὸς ἀνάγκης καὶ ὥς περιή|χθημεν ἄν; οὐ γὰρ
 ἔνεστι τοὺς τὴν ἀκμὴν τοῦ καθήκοντος καιροῦ περιορῶντας καὶ μὴ τοῖς
 πρακτέοις ἀρμοζομένους ἐν ὑστέρω τὸ παρειμένον ἀνακαλεῖσθαι. 3
 ἐλείπετο δὴ οὖν, ὥς ἔοικε, καθά φασιν οἱ κατήγοροι, δίκην τινὰ κινεῖν
 5 πρὸς Γουβάρζην καὶ ληρώδεις ἀγῶνας ἐγείρειν καὶ τῆς τῶν πραγμάτων
 ἀσφαλείας ἀνθαιρεῖσθαι μᾶλλον τὴν ἐπὶ τοῖς λόγοις κομφεῖαν. ἀλλ' οὐ
 συνεχώρουν, ὧς κακοδαίμονες, οἱ Πέρσαι παρόντες καὶ τοῖς ἔργοις ἐγκεί-
 μενοι καὶ τῆς Κολχικῆς χώρας ἀπάσης ταῖς τούτου βουλαῖς ἐπιλαμβάνεσ-
 θαι παρεσκευασμένοι. 4 ἐπεὶ δὲ πανταχόθεν ὁ Γουβάρζης ἀποδέδεικται
 10 πολέμιός τε καὶ προδότης καὶ πρὸς τυραννικὰς ἐλπίδας ἡρμένος, τί
 διαφέρειν οἶονται σφίσιν οἱ Κόλχοι, εἴτε παρ' ἡμῶν εἴτε παρ' ἐτέρων
 ἀνῆρηται; 5 οὐ γὰρ στρατηγοῖς μόνοις ἢ τοῖς ἄλλως δυνατωτάτοις
 ὁ τῆς εὐνοίας ἐθέλει σκοπὸς ἐμφύεσθαι καὶ προσιζάνειν, ἀλλὰ παντὶ τῷ
 βουλομένῳ βατὸν δῆπου καὶ προσῆκον τῆς ἐν ἡ τэтаκται πολιτείας
 15 ὑπεραλγεῖν καὶ τὸ κοινῇ συνοῖσον ἐς δύναμιν κατορθοῦν. 6 οὐκοῦν εἰ
 καὶ βδελυροὶ κατ' αὐτοὺς καὶ κατάπτυστοι καθεστήκαμεν, ἀλλὰ πιστό-
 ταιτο βασιλεῖ καὶ φιλορώμαιοι καὶ οἱ τοῖς ἐπιβουλεύειν πειρωμένοις
 μὴ ἐφίεναι. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ πλέον εἰπεῖν, ἴσθι σαφῶς, ὧς δικαστά, καλὸν
 μὲν ὥς ἀληθῶς καὶ δίκαιον τὸ παρ' ἡμῶν ἐν δέοντι τολμηθέν, οὐκ ἄνευ
 20 δὲ τῆς Μαρτίνου γνώμης γεγεννημένον." |

11. Εἰρημένων δὲ καὶ τούτων ὁ Ἀθανάσιος τὸ μὲν παραντίκα οὐχ
 ἦσσαν τοὺς Ῥουστίκου προσίετο λόγους. συστάσης δὲ καὶ δις ἀγωνίας,
 ἐπειδὴ ἅπαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς γνωματεύων καὶ ἀνερευνώμενος, οὐδέν τι
 αὐτῷ ἐναργὲς προδοσίας ἢ τυραννίδος ἐγχείρημα ἡμαρτήσθαι ὑπὸ τοῦ
 25 Γουβάρζου ἐδέδεικτο, ἄδικος δὲ μᾶλλον καὶ παρανομώτατος ὁ φόνος
 γεγεννημένος, ὥς καὶ τῆς ἐπὶ τὴν Ὀνόγουριν συστρατείας οὐ μηδισ-
 μοῦ χάριν ἀπαγορευθείσης, ἀλλὰ τῷ ἄχθεσθαί γε αὐτὸν κατὰ τῶν
 στρατηγῶν, ἀνθ' ὧν αὐτῆς καὶ ἀπεστέρηντο ῥαστώνῃ πολλῇ καὶ
 ἐκμελεία κεχαυνωμένοι· ἐπειδὴ οὖν ταῦτα ἐγίγνωσκε, τότε δὴ τὸ μὲν
 30 ἐπὶ Μαρτίνῳ λεχθέν, ὥς ἄρα καὶ ἐκείνῳ μετῆν τῶν ἐς τοῦτο βεβουλευ-
 μένων, ἀνοίσειν βασιλεῖ διενоеῖτο. 2 τοῖς γε μὴν τὸ ἀπεκτονέαι
 περιφανῶς ὠμολογηκόσι κρίσιν ἐπῆγεν ἀνάγκραπτον, ἐν ἡ διέταττε

V^b, L, WPR, O

1 ξυμβεβηκότων O: συμ- rel. πρὸς V^bLO: πρὸ WR πρὸς ἀνάγκης om. P
 ὥς περιήχθημεν V^bLW: ὥς περιήχθωμεν R: ὥσπερ ἤχθημεν O 5 ἐγείρειν V^bLWO:
excitarem P: ἀγείραι R 6 ἀνθαιρεῖσθαι Vulc: ἀντ- V^b LWO: ἀντερεῖσθαι, αι super
 ε scr. R 8 καὶ τῆς — παρεσκευασμένοι om. PR 15 κοινῇ V^bLWO: *omnibus* P:
 κοινοῖς R 20 τοῦ ante μαρτίνου add. L 21 τούτων οὕτως εἰρημένων L 22
 προσίετο V^bLWO: *admisit* P: ἀπεδέχετο R 25 παρανομώτατος V^bLWO: *iniquiter*
 P: παρανομώτατον R 26 ὀνόγουριν WRO: ὀνούγουριν V^bL: *Onogorim* P οὐ
 μηδισμοῦ V^bLO: ὀνειδισμοῦ W: *nec per ... opprobrium* P: μηδὲ ὀνειδισμοῦ R

θᾶττον αὐτοὺς διαφθαρῆναι ὑπὸ τὴν δικαστικὴν μάχαιραν γιγνομένους
καὶ τὰς κεφαλὰς ἀφαιρουμένους. 3 καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τοῖς ὄρευσιν ἤμε-
νοι καὶ ἀνὰ τὰς λεωφόρους περιενεχθέντες μέγιστον θέαμα τοῖς Κόλχοις
εἶναι ἐδόκουν καὶ πλείστης ἄξιον εὐλαβείας. ἐτεθήπεςάν τε καὶ ἐπὶ τῷ
5 κήρυκι τορόν τι μάλα βοῶντι καὶ διαπρύσιον καὶ παρεγγυῶντι δεδιέναι
τοὺς νόμους καὶ φόνων ἀδίκων ἀπέχεσθαι. 4 ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς καὶ ἀπετέτ-
μηντο οἱ αὐχέινες, τότε δὴ ἅπαντες ἐς οἶκτον ἐτράποντο, ἀποβεληκότες
τὸ χαλεπαῖνον. καὶ ἐπὶ τούτοις ἐλέλυτο μὲν ὁ ἀγών· οἱ δὲ Κόλχοι αὖθις
διετέλουν εὖνοι ὄντες ἐς τὰ μάλιστα Ῥωμαίοις καὶ τὸν πρότερον ἀνα-
10 νεύμενοι τρόπον.

12. Τούτων δὲ γεγενημένων τὰ μὲν τῶν Ῥωμαίων στρατόπεδα
διεχίμαζεν ἀνὰ τὰ πολίσματά τε καὶ φρούρια, ὥς πη ἐκάστω διετέτακτο.
2 ἐν τούτῳ δὲ ἄνδρες τῶν παρὰ Μισιμιανοῖς δυνατωτάτων ἐς Ἰβηρίαν
παρὰ τὸν Ναχοραγὰν ἀφικόμενοι ἅπαντὰ οἱ διήγγειλαν τὰ ἐπὶ Σωτη-
15 ρίχῳ πρὸς αὐτῶν τετολημμένα, τὴν μὲν ἀληθεστάτην αἰτίαν ἡρέμα
ὑποκρυπτόμενοι, λέγοντες δέ, ὥς ἐπειδὴ ἐκ πλείστου τὰ Περσῶν ἐτύγ-
χανον ἡρημένοι, προπηλακίζεσθαι σφᾶς ὑπὸ τε Κόλχων αὐτῶν καὶ
Ῥωμαίων καὶ ἐν τοῖς ἀτιμοτάτοις τετάχθαι, πέρας δὲ Σωτήριχον αὐτοῖς
ἐπιστῆναι, λόγῳ μὲν ὥς δὴ χρυσίον τοῖς ξυμμάχοις διανεμοῦντα, ἔργῳ
20 δὲ τὰ ἐπὶ λύμῃ τε καὶ καθαιρέσει τοῦ παντὸς γένους διαπραξόμενον.
3 „Παρὸν τοίνυν ἡμῖν“ ἔφασαν οἱ πρέσβεις „ἢ ἄρδην ἀπολωλέναι ἢ
προτερήσασι δόξαν μὲν τινα ἴσως παρ' ἐνόις ἀπενέγκασθαι προπετείας
καὶ ὥς τοιοῦδε κακίζεσθαι, βιοτεύειν δὲ ὅμως ἔτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τὰ
ἡμέτερα αὐτῶν ἢ ἂν συνοίσειν δοκοίη διατιθέναι, εἰλό|μεθα τὰ ἀμείνονα
25 καὶ τοῦ ἀνθρωπείου μᾶλλον ἐχόμενα τρόπου, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ
κατηγορημάτων ὀλίγα φροντίσαντες, περὶ πλείστου δὲ ποιησάμενοι
τὴν σωτηρίαν. 4 Σωτήριχόν τε γὰρ ἀπεκτείναμεν καὶ τοὺς ἅμα αὐτῷ
ἐς τοῦτο ἐληλυθότας, ὥς ἂν ἐκείνους μὲν τισαίμεθα τῆς ἀδικίας, πίστιν
δὲ εὐνοίας βεβαιωτάτην ἐνθένδε τοῖς Πέρσαις παρασχόμενοι εὐκλεέστερον
30 προσχωρήσαιμεν. 5 ἐπεὶ δὲ τούτων τε ἀπάντων καὶ μάλιστα τοῦ
μηδισμοῦ ἔνεκα οὐκ ἀνήσουσι χαλεπαίνοντες οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλὰ τάχιστα

8 Hom. ω 1 Nonn. Dion. 3, 1 λῦτο δ' ἀγών 12 hiems est a. 556/7

V^b, L, WPR, O 13 ἐν τούτῳ —138, 13 C^a 16 ἐπειδὴ —18 τετάχθαι S s. v.
ἡρημένοι 21 παρὸν ἡμῖν —23 κατ' ἐξουσίαν S s. v. προτερήσαντες

1 γιγνομένους V^bLO: γιν- WR 5 μᾶλλον O 6 καὶ post αὐτοῖς om. W
13 μισιανοῖς C^a 14 τὰ om. R 16 ἐτύγγανον ἐκ πλ. τὰ Περσῶν ἡρημένοι S
17 σφᾶς V^bLC^a: τε σφᾶς WO: om. R: τε S τε ante Κόλχων om. S 18 αὐτοῖς V^bWP
(sibi) RC^a: αὐτὸν LO 20 διαπραξόμενον Di: -ξάμενον V^bLWO: -ξάθην R:
-ξομένου C^a 22 προπετείας V^bLC^aS: τῆς πρ. WRO 23 τοιάδε O καὶ ante
τὰ om. C^a 30 μάλιστα V^bLC^a: om. WRO 31 ἀνήσουσι χαλεπαίνοντες V^bLR C^a:
ἀν. μάλιστα χαλ. WO

ἡμῖν ἐπιτεσοῦνται καὶ ἅπαντας, τό γε ἐξ αὐτοὺς ἦκον, διαφθεροῦσι, προσήκει δὴ σοι, ὦ στρατηγέ, δέχεσθαι τε ἡμᾶς εὐμενῶς καὶ ἐπαμύνειν τῆς τε χώρας πέρι ὡς οἰκείας τὸ λοιπὸν καὶ κατηκόου τὰ προσήκοντα διανοεῖσθαι καὶ μὴ περιιδεῖν οἰχίσεσθαι κινδυνεῦον γένος οὐ σμικρὸν
 5 οὐδὲ ἄσημον, ἀλλὰ καὶ πλείστην ὄσπιν ὠφέλειαν τῇ Περσῶν ἐπικρατεῖα προσφέρεισθαι ἱκανώτατον. 6 πολέμων τε γὰρ ἡμᾶς ἰδρίας ὄντας ἀμωσέπως εὐρήσοιτε ἂν καὶ καρτερώτατα ξυναγωνιζομένους, ἥ τε χώρα, ἐν ὑπερτέρῳ τῶν Κόλχων κειμένη, γενήσεται ὑμῖν ὀρμητήριον ἀσφαλές καὶ οἷον ἐπιτείχισμα κατὰ τῶν πολεμίων". 7 ταῦτα δὲ ἀκούσας
 10 ὁ Ναχοραγὰν προσιέτο τε αὐτοὺς ἀσμενέστατα καὶ ἐπήνει τῆς μεταστάσεως καὶ θαρροῦντας ἰέναι ἐκέλευσεν, ὡς τῆς Περσικῆς ἐπικουρίας ἐν δέοντι τευξομένους. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις ἐς τὰ οἰκεία ἐπανελθόντες | καὶ ἕκαστα διαγγείλαντες μεγίστων ἀνέπλησαν τὸ ἔθνος ἐλπίδων.

13. Τοῦ δὲ ἥρος ἀρχομένου αὐτίκα οἱ τῶν Ῥωμαίων στρατηγοὶ ἐς
 15 ταῦτό που ξυνελθόντες ἔγνωσαν κατὰ Μισιμιανῶν ἐπιστρατεῦειν. 2 ἀλλὰ Βούζης μὲν καὶ Ἰουστίνος ἄνὰ τὴν Νῆσον μένειν ἐτετάχατο φρουρήσοντες τὰ ἐνθάδε καὶ ἀπάντων ἐπιμελησόμενοι. ἐστέλλοντο δὲ ἐπὶ τὸν πόλεμον ἄνδρες ἐς τετρακισχιλίους, πεζοὶ ἅμα καὶ ἵπποτα· ἐν τοῖς ἄλλοι τε ἦσαν τῶν γνωριμωτάτων ἄγαν καὶ Μαξέντιός τε καὶ
 20 Θεόδωρος, ὁ τῆς Τζανικῆς δυνάμεως πρωτοστάτης, ὡς μοι πολλὰκις ἔρρηθη, ἄμφω πολεμικῶ καὶ ταξιάρχῳ. 3 καὶ οἱ μὲν εἶχοντο τῆς ἐξόδου· ἡμελλε δὲ αὐτοῖς οὐκ ἐς μακρὰν καὶ ὁ Μαρτίνος ἐπιστήσεσθαι ὡς ἡγησόμενος. ὡς ἂν δὲ μὴδὲ πρὸς βραχὺ γοῦν ἀστρατήγητοι εἶεν, ἄρχειν τῶν ὅλων ἐλαχέτην, ἕως ἔτι διὰ τῆς ὑπηκόου πορεύοιντο, Βαράζης τε ἀνὴρ
 25 Ἀρμένιος καὶ Κόλχος Φαρσάντης, οὔτε πόνων ἀρετῇ οὔτε τῇ ἄλλῃ ἀξιώσει ἀπάντων τῶν ξυστρατευομένων προήκοντες, μᾶλλον μὲν οὖν ἐνίων καὶ ἐλασσοῦμενοι. 4 ὁ μὲν γὰρ ἐν λοχαγοῖς ἐτέλει ὁ Βαράζης, ἄτερος δὲ τῶν μὲν ἐν τῇ αὐτῇ ταγμάτων τοῦ Λαζῶν βασιλέως ἡγεῖτο (μάγιστρος ὄνομα τῇ ἀρχῇ· νενόμισται γὰρ τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς ταύτῃ
 30 βαρβάροις), οὐ μὴν ἐς τοσοῦτον φρονήματός τε αὐτῷ μετῇ καὶ παρ-

14 ver est a. 556. Ag. annum 556 duplicavit; v. Stein 812 21 ἔρρηθη: 67, 22; 110, 33

V^b, L, WPR, O 1—13 C^a 6 πολέμων — ἂν S s. v. ἰδρίας

1 τό γε ἐξ V^bLWO: τότε R: τό γε ἐπ' (et αὐτοῖς) C^a, sed img. m. 1 γρ' ἐξ αὐτοῦς
 2 δὴ V^bLC^a: δέ WRO: *quocirca* P 4 μὴ om. C^a 7 ξυναγωνιζομένους — ὑπερ-
 τέρῳ om. C^a 9 δὲ om. C^a 10 τε om. C^a αὐτοῦς V^bLWOC^a: τοῦτους R 12 εἰς W
 13 ἀνέπλησαν LWOC^a: ἐν- V^bR 17 φρουρήσοντες V^bLWP (*asservaturi*) O:
 -σαντες (o super α scr. 2. m.) R 18 ἐς om. W πεζοὺς et ἵπποτας R 20 τζανικῆς
 W: τζανν- V^bLO: *Zannicarum* P: ζυρανικῆς R 22 ἐς V^bLO: εἰς WR 23 δὲ
 V^bLWO: *tamen* P: καὶ R 24 ὡς pro ἕως L πορεύοιντο V^bLO: *his esset iter*
 P: πορεύοιτο WR τε V^bLO: δὲ WR 26 ἀπάντων om. O στρατευομέ-
 νων R 28 ἔτερος R 30 φρον. τε αὐτῷ V^bLW: αὐτῷ φρον. τε R: φρον. αὐτῷ O

ρησίας, ὥς καὶ στρατεύματι Ῥωμαϊκῷ θαρραλεώτερον ἐγκελεύεσθαι.
 5 οὗτος δὴ οὖν ὁ στρατός, θέρους ἤδη ἐπιγιγνομένου, ἐς τὴν τῶν Ἀσι-
 λίων ἴκοντο χώραν. βουλομένοις τε αὐτοῖς ἀνὰ τὰ πρόσω ἵεναι κώλυμα
 γέγονεν ὁμιλος Περσικός, αὐτοῦ που ξυνειλεγμένος. συναισθόμενοι γάρ
 5 τῆς τῶν Ῥωμαίων παρασκευῆς καὶ ὅτι ἐπὶ τοὺς Μισιμιανούς ἐχώρουν,
 ἄραντες ἔκ τε Ἰβηρίας καὶ τῶν ἀμφὶ Μουχείρισιν πολισμάτων ἤεσαν
 καὶ οἱ ἐπ' ἐκείνους, προκαταληψόμενοί τε τὴν χώραν καὶ ἐς δύναιμι
 ἐπαρήξοντες. 6 τῷ τοι ἄρα οἱ Ῥωμαῖοι ἀνὰ τὰ φρούρια τῶν Ἀσιλίων
 ἀποδιαιτρίβοντες παρακρούεσθαι τὸ παρὸν καὶ διαμέλλειν ἐπειρῶντο,
 10 ἕως ἢ τοῦ θέρους ὥρα ἐξήκοι. Πέρσαις τε γὰρ ἅμα καὶ Μισιμιανοῖς
 ἀντιτάττεσθαι ἀνόνητόν τι αὐτοῖς ἐδόκει καὶ σφαλερώτατον. οὕτω δὴ
 οὖν ἀμφοτέρω τὰ στρατόπεδα ἡρέμει, καὶ οὐδὲ ὁπότεροι ἐς τὸ περαιτέρω
 φοιτᾶν διανίσταντο, ἀλλ' ἐπετήρουν ἀλλήλους καὶ ἀνέμενον, εἴ γέ
 τις πρότερος ὀρμηθεῖη. 7 παρήσαν δὲ τοῖς Πέρσαις καὶ Οὐννοι Σάβειροι
 15 ἐπὶ μισθοφορᾷ προσβοηθήσαντες. τοῦτο γὰρ τὸ γένος μέγιστόν γέ ἐστι
 καὶ πολυάνθρωπον φιλοπόλεμόν τε ἐς τὰ μάλιστα καὶ ἀρπαλέον καὶ
 οἶον δὴ οὖν αἰετὴν τὴν ὀθνεῖαν ἐφίεσθαι (ἐπιτρέχειν) μισθοῦ τε ἕνεκα μόνου
 καὶ τῆς ἐπὶ τῇ λείᾳ ἐλπίδος νῦν μὲν τούτοις, νῦν δὲ ἐκείνοις, νῦν δὲ ἄλλω
 τῷ ξυμμαχεῖν καὶ ξυνδιακινδυνεύειν ἐς | τᾶναντία μεταβαλλόμενον.
 20 8 πολλάκις μὲν γὰρ τοῖς Ῥωμαῖοις, πολλάκις δὲ τοῖς Πέρσαις κατ'
 ἀλλήλων παραταττομένοις ξυνήραντο τοὺς ἀγῶνας, ἐν ὀλίγῳ τῷ μεταξὺ
 χρόνῳ ἐφ' ἑκατέρους τραπέντες καὶ μισθαρνήσαντες. καὶ οὖν ἡ προτέρα
 μάχη κατὰ Περσῶν αὐτοῖς ἐπολεμήθη, ὅτε πολλοὺς τῶν Διλιμνιτῶν
 ἐπελθόντας σφίσι κατέκτειναν ἐν τῇ νυκτομαχίᾳ, ὥς μοι ἕκαστα προ-
 25 δεδιῆγεται. 9 ἐκείνου δὲ τοῦ ἔργου πέραις λαβόντος ἀφίεντο μὲν ὑπὸ
 Ῥωμαίων τὰ ξυγκείμενα κοιμισάμενοι, πάλιν δὲ τοῖς ὀλίγῳ ἔμπροσθεν
 πολεμιοτάτοις ξυνείποντο, τυχὸν μὲν οἱ αὐτοί, τυχὸν δὲ ἕτεροι, Σάβειροι
 δὲ ὅμως ὄντες καὶ ἐκ τοῦ σφετέρου ἔθνους ἐς τὴν ξυμμαχίαν ἀπεσταλμένοι.

14. Τούτων δὴ οὖν τῶν Σαβείρων ἄνδρες ἐς πεντακοσίους ἐν ὑπαίθρῳ
 30 τινὶ περιαιλίσματι πόρρῳ που τῶν ἄλλων στρατευμάτων ἐτύγχανον
 ἐσκηνημένοι. ὁ δὲ Μαξεντίῳ τε καὶ Θεοδώρῳ σαφέστατα ἐγνωσμένοι
 καὶ ὅτι ἄνοπλον οὕτω πως καὶ ἀνειμένην τινὰ δίαιταν ἄγοντες διατε-

24 προδεδιῆγεται: 107, 8 sqq.

V^b, L, WPR, O

1 συστρατεύματι O 7 ἐκείνους V^bLWO: *eodem quo* P: ἐκεῖνα R 10 τε
 V^bLO: om. WR 12 οὖν om. W στρατόπεδα V^bLWO: *exercitus* P: στρατεύματα
 R 15 γέ V^b: τε LO: τέ γε WR 17 αἰετὴν τὴν ὀθνεῖαν V^bLRO: αὐτὴν ὀθνεῖαν W:
 αἰετῶν ὀθνεῖων Par. ἐπιτρέχειν ex. gr. suppl. Key 19 ξυμμαχεῖν WR: συμ- V^bLO
 ξυνδιακινδυνεύειν V^bLO: συν- WR 20 Ῥωμαῖοις pro Πέρσαις L 21 παραταττομέ-
 νοις L: -ταττόμενοι V^bWP (*in aciem prodeunt et certamina ineunt*) RO 24 ὥς — προ-
 δεδιῆγεται om. P 26 ξυγκείμενα O: συγ- rel. 31 ἐσκηνομένοι W τε om. V^b

- λοῦσιν, ἤλαυνον εὐθύς ἐπ' αὐτοὺς τριακοσίους ἐπαγόμενοι ἵππότας. 2 περιστάντες δὲ κύκλῳ τὸ ἔρκος (ἦν γὰρ οὐ λίαν ἐς ὕψος ἀνέχον, ἀλλ' ἐς ὅσον ἵππότου ἀνδρὸς ἔκτοθεν ἐφεστηκός τὸ πρόσωπον ὑπερφαίνεσθαι), τοῦτ' ὃν οὖν πελάσαντες ἔβαλλον πάντοθεν τοὺς βαρβάρους 5 ἀκοντίοις τε καὶ λίθοις καὶ τοξέμασι καὶ παντὶ τῷ προστυχόντι. 3 οἱ δὲ [οὖν] πλείους εἶναι τοὺς ἐπελθόντας ἢ κατὰ | τὸ ἀτρεκές ὑποτοπήσαντες, ἅμα δὲ καὶ τῷ ἀδοκῆτ' καταπεπληγμένοι, ἀμύνεσθαι μὲν ἥκιστα διανοοῦντο, φεύγειν δὲ αὐτοῖς οὐ μάλα ἐξῆν τῷ θριγκῷ περιεχομένοις. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἅπαντες χύδην αὐτοῦ διεφθάρησαν, μόνοι δὲ 10 τεσσαράκοντα ἄνδρες παραλόγως διαλαθόντες καὶ ἐπὶ τοὺς τοίχους ἀναρριχώμενοι, εἶτα ἐπὶ θάτερα διεκπεσόντες, ὑπὸ τὸ λάσιον τῆς ἐχομένης ἐκρύπτοντο ὕλης. πλὴν ἀλλὰ καὶ τούτους οἱ Ῥωμαῖοι ἀνιχνεύειν ἐπειρῶντο. 4 τούτων δὲ τοῖς Πέρσαις ἀπηγγελέμενων αὐτίκα οἱ γε Ἰλας ἱππέων στέλλουσιν ἐπ' αὐτοὺς ἐς δισμυρίου ἀνδρας συντεταγμένας. 15 οἱ δὲ Ῥωμαῖοι εἴξαντες τῷ πλήθει καὶ ὥσπερ ἀρκοῦμενοι τῷ γεγεννημένῳ ἀπεχώρουν δρομαῖοι καὶ αὐθις ἐς τὸ πρότερον φρούριον ἐσδραμόντες ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καθίσταντο, τῷ μὲν πραχθέντι μεγαλαυχούντες, ἀνιῶμενοι δὲ μόνον ἐπὶ Μαξεντίῳ. 5 ἐτύγχανε γὰρ τῶν ἀνὰ τὴν ὕλην διαδύντων βαρβάρων ὑπὸ τοῦ βιαιότατα τετρωμένος, ὥς καὶ φοράδην 20 ἀχθεῖς ἐπὶ κλίνης κρεῖττον ἀπάσης ἐλπίδος ἀποσωθῆναι. ἐπειδὴ γὰρ ἐβέβλητο, αὐτίκα οἱ ὀπαδοὶ ἀράμενοι αὐτὸν ὥχοντο μετὰ τάχους, πρὶν ἅπαντας ἐπελθεῖν τοὺς πολεμίους. ὥς δὲ ἦκον καὶ ἐπεφέροντο, τότε δὴ οἱ ἄλλοι Ῥωμαῖοι ἐφ' ἑτέραν τινὰ φεύγοντες πορεῖαν καὶ κατὰ σφῶν τοὺς διώκοντας ἐπισπώμενοι χώραν παρέσχον ἐκείνῳ ἐν τῷ ἐρύματι 25 σχολαίτερον ἀποκομισθῆναι.

15. Ἐν τούτῳ δὲ Ἰουστίνος ὁ Γερμανοῦ ἓνα τῶν ἀμφ' αὐτὸν ταξιάρχων, ἄνδρα Οὐννον τὸ γένος, Ἐλμινζοῦρ ὄνομα, | ἔστειλεν ἐκ τῆς Νήσου ἐς τὴν Ῥοδόπολιν ἅμα δισχιλίοις ἱππόταις. ἦδε δὲ ἡ Ῥοδόπολις ἐστὶ μὲν πόλις Κολχικόν, ὑπὸ Περσῶν δὲ ὅμως ἐν τῷ τότε κατείχετο, 30 ἐλόντος αὐτὴν πολλῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τοῦ Μερμερόου καὶ φρουρὰν Περσικὴν ἐγκαταστήσαντος. ταῦτα δὲ ὁποῖόν τινα κατείργαστο τρόπον, οὐ μοι εἰρήσεται, ὥς δὴ Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι σαφῶς ἀναγεγραμμένα. 2 ἐνταῦθα δὴ οὖν τῷ Ἐλμινζοῦρ ἀφιγμένῳ αἰσία τις ξυνελάβετο τύχη.

32 Procop. Bell. 8, 13, 21

V^b, L, WPR, O

1 ἐπ' αὐτοὺς εὐθύς R 3 ἔκτοθεν V^bWRO (cf. 91, 12): ἔκτοσθεν L 6 οὖν πλείους L img.: οὖν οὐ πλείους libri: *tum . . . plures* P οὖν ut falsam negationis correcturam del. Key 14 συντεταγμένους L 16 ἐσδραμόντες WR: εἰς- V^bLO 18 τῷ ante ἐπὶ add. W 19 διαδύντων V^bLO: δύντων WR 20 σωθῆναι R ἐπειδὴ —25 ἀποκομισθῆναι om. P 22 ἐλθεῖν O 29 δὴ pro μὲν W 31 κατείργαστο L: -σται rel. 33 ξυνελεύετο W

ἐτύγχανον γὰρ οἱ τε τῶν Περσῶν φρουροί, οὕτω ξυνενεχθέν, ἐκτός που τοῦ ἄστεος διατρίβοντες καὶ τὸ πλῆθος τῶν οἰκητόρων ἄλλος ἄλλοθι διεσκεδασμένοι. 3 τοιγάρτοι ἀκονιτὶ παρελθὼν εἴσω καὶ τὴν πόλιν παραστησάμενος, ὃ δὲ καὶ τὴν περιοικίδα κατέδραμεν· καὶ ὅσην μὲν Περ-
 5 σικὴν εὗρεν ἀπόμοιραν, τούτους δὲ πανωλεθρίᾳ διέφθειρε, τὸ δὲ ἰθαγενὲς ἅπαν καὶ ἐπιχώριον, ἐπειδὴ αὐτοὺς διέγνω τῷ ὀθνεῖα δέει μᾶλλον ἢ τῇ σφῶν ἀπιστίᾳ μηδίσαντας, ἐνοικεῖν αὐθις τῇ οἰκείᾳ ἐφῆκε πατρίδι, ὁμήρους τε λαβὼν ἐς τὸ πιστότερον καὶ ἕκαστα ἐν δέοντι κρατυνάμενος. οὕτω τε αὐθις ἡ Ῥοδόπολις ἐς τὰ πρότερα ἐπανῆκτο, στέργουσά τε
 10 τὰ πάτρια νόμιμα καὶ βασιλεῖ τῷ Ῥωμαίων ὑποκλινομένη. 4 τούτου μὲν οὖν τοῦ θέρους οὐδέν τι ἄλλο ἐπράχθη ὁποῖον καὶ ἐς λόγου φέρεσθαι μνήμην. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπιλαβομένου οἱ μὲν Πέρσαι εὐθύς μετανίσταντο καὶ ἐπανήεσαν ἐς τε τὸ Κο|τάσιν καὶ τὴν Ἰβηρίαν, ὥς δὴ ἐνταῦθα διαχειμάζειν βουλόμενοι, χαίρειν πολλὰ εἰπόντες τῇ πρὸς
 15 Μισιμιανούς ἐπικουρίᾳ· οὐ γὰρ ἔννομον αὐτοῖς οὐδὲ πάτριον κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ ἐς ἐκδήμους στρατείας διαπνεῖσθαι. 5 οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῶν ἐφεδρευόντων ἀπαλλαγέντες καὶ δὴ τῆς προτέρας εἶχοντο αὐθις πορείας. γενομένοις δὲ αὐτοῖς ἀμφὶ τὸ φρούριον τὸ Τιβέλεος, οὕτω καλούμενον, ὃ δὴ τὴν τε τῶν Μισιμιανῶν χώραν καὶ Ἀψιλίων διορίζει
 20 καὶ ἀποτεμένεται, ἐφίσταται ὁ Μαρτῖνος, ἐφ' ᾧ ἐς τὰ λοιπὰ ἡγεῖσθαι καὶ ἅπαν τὸ στράτευμα διατάττειν. ἀλλὰ νόσος τις αὐτῷ ἐνσκήψασα μοχθηρὰ παρείλετο καὶ ἀνέκοψε τὴν προθυμίαν. καὶ ὁ μὲν αὐτοῦ ἐμεμένηκει, ὥς ὀλίγῳ ὕστερον ἐπὶ τὴν Κολχίδα γῆν ἐπανήξων καὶ τὰ ἐκείνη πολίσματα. οἱ δὲ καὶ ὥς ἀνὰ τὰ πρόσω ἐχώρουν, ὑπὸ τοῖς προτέροις
 25 πάλιν ἀγόμενοι ἡγεμόσιν. 6 πρῶτα μὲν οὖν ᾠήθησαν χρῆναι ἀποπειρᾶσθαι τῶν Μισιμιανῶν, εἴ που ἄρα ἐθελούσιοι ἐς τὸ σῶφρον μεταβάλλοιεν καὶ τοὺς οἰκείους ἄρχοντας ἐπιγνόντες, μεταμελήσοι αὐτοῖς τότε γοῦν τῶν ἡμαρτημένων, καὶ σφᾶς τε αὐτοὺς τοῖς Ῥωμαίοις ἐγχειρίσαιεν καὶ τὰ χρήματα ὅποσα τὸν Σωτήριχον ἀφείλοντο, ἀλλὰ καὶ ταῦτά γε
 30 ἀποδοῖεν. 7 καὶ τοίνυν ἐκ τοῦ Ἀψιλίων γένους λογίμους ἄνδρας, ὥς οἶόν τε ἦν, ἀπολεξάμενοι, στέλλουσιν ἐς ταῦτα πρεσβευσομένους. οἱ δὲ Μισιμιανοὶ τοσοῦτω ἐδέησαν τῆς | ὠμότητος ὑφελεῖν καὶ τοῖς ἐπιγιγνο-

14 διαχειμάζειν: autumnus est a. 556; v. ad 138, 14

V^b, L, WPR, O

2 πλῆθος WP (*multitudo*) R: πλεῖστον V^bLO 3 διεσκεδασμένοι L: ἐσκεδ- V^bO: κεκεδ- WR 5 δὴ post τούτους pro δὲ L 7 μηδίσαντας V^bLO: -τες WR 9 πρό-
 τερον L 10 τῶν W 11 καὶ V^bWR: om. LO 13 ἐπανίσταντο W ἐπανέσ-
 τησαν W τε om. W ἐπειδὴ pro ὥς δὴ R 18 τιβέλεος V^bLWR: *Tibeliūm*
 P: τιβέλεως O 23 ὀλίγον W ἐκείνη V^bLWO: *eius regionis* P: ἐκείνης (ς 2. m. ?)
 R 24 ἐπὶ pro ὑπὸ W 26 μεταβάλλοιεν R 27 μεταμελήσει V^b 28 τότε pro
 τοῖς R 31 πρεσβευσομένους L 32 τοσοῦτω V^bLO: τοσοῦτον WR

μένοις τὸ τοῦ φθάσαντος ἄτοπον μετακοσμήσαι, ὥστε ἀμέλει οἱ ἀθέμιστοι καὶ ἐναγεῖς καὶ κακοδαίμονες καὶ ἅπαν ἄλλο ἄξιοι ἀκούειν, ὃ τι ἂν τις αὐτοὺς νεμεσῶν ἀποκαλέσῃ, παρωςάμενοι καὶ ἐμπατήσαντες τὰ κοινὰ τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων νόμιμα τοὺς πρέσβεις ἀθρόον ἀπέκτειναν, 5 καὶ ταῦτα Ἀψιλίους γε ὄντας ὁμοδιαίτους καὶ ἀγχιτέρμονας καὶ ὦν μὲν ἐπεκάλουν ἐκείνοι Ῥωμαίοις τε καὶ Σωτηρίῳ οὐπώποτε μετεληχότας, παραίνεσιν δὲ φιλίαν ἐς τὸ συνοῖσον ἄγουσαν οὐ ξὺν χαλεπότητι ἀπαγγέιλαντας.

16. Οὕτως ἄρα ἐκ παρανοίας τὸ πρότερον καὶ ἀνοσίων ἔργων 10 ἄρξάμενοι τῶν αὐτῶν εἶχοντο διὰ παντὸς ἐγχειρημάτων ἢ καὶ πολλῶ ἀνοσιωτέρων. καὶ γὰρ ἐγνωσμένον αὐτοῖς, ὡς οἱ Πέρσαι ἀπιόντες ὥχοντο καὶ κατὰ τὸ συγκείμενον οὐκ ἐπαμνουῖσιν, ἀλλὰ τῇ τῶν τόπων δυσχωρίᾳ πεπειθότες καὶ τῷ οὐποτε δυνήσεσθαι τοὺς Ῥωμαίους παραμείψασθαι τε αὐτὴν καὶ ὑπερβαλέσθαι, οἱ δὲ τὰ δεινότερα ἔδρασαν. 15 2 ἔστι γὰρ τι ὅρος προβεβλημένον τῆς χώρας, αἰπὺ μὲν οὐ λίαν οὐδὲ ἐπὶ μέγα ἡρμένον, ἄναντες δὲ σφόδρα καὶ ὀρθιον καὶ πέτραις ἀποτόμοις ἐκατέρωθεν πεπυκνωμένον· βραχεῖα δὲ ὁδὸς ἐν μέσῳ καὶ ἀτριβὴς ὑποφαίνεται καὶ ὁποία μὴδὲ ἐνὶ ἀνδρὶ ἀδεέστερον πορευομένῳ ῥαδίως εἶναι βατὴ καὶ εὐεπίδρομος, ὡς εἴ γέ | τις ἐπιστὰς τῇ ἀκρωνυχίᾳ διακωλύει τοὺς 20 ἐπιόντας, μὴποτε διαβήσεσθαι πολεμίους, μὴδὲ εἰ πλήθος εἶεν ἀνάρηθμον, μὴδὲ εἰ κοῦφοι ἅπαντες καὶ εὐσταλεῖς, ὁποίους φασὶ τοὺς Ἰσαύρους. τοῦτω δὴ οὖν τῷ χώρῳ πίσυνοι ἐς ἀπόνειαν ἐτρέποντο βιαιοτάτην. 3 ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι, τοῦ μιάσματος ἀπηγγελέμενου, ἐν ὀργῇ ἐποίησαντο τὸ γεγενημένον. καὶ δὴ τῶν βαρβάρων μελλόντων καὶ οὕτω φρουρὰν 25 τῷ λόφῳ ἐγκαταστήσαντων, προτερήσαντες κρατοῦσι τῆς ἄκρας ῥαχίας καὶ οὐδενὸς εἰργοντος ὑπερβάντες ἐς τὰ ἱππάσιμα τῆς χώρας ἅπαντες καὶ ἀναπεπταμένα παρήλθον πεδία. 4 οἱ δὲ Μισιμιανοὶ ἐπειδὴ τῇσδε διήμαρτον τῆς ἐλπίδος, αὐτίκα τὰ πλεῖστά γε καὶ περιττὰ τῶν σφετέρων φρουρίων ἐμπρήσαντες, ὡς οὐχ οἶόν τε ὃν ἅπασιν ἀρκέσαι, 30 ἐς ἐν τι μόνον, ὅπερ ὀχυρώτατον αὐτοῖς ἐδόκει, ἅπαντες ξυνελέγοντο. τοῦτο δὲ Τζάχαρ μὲν ἐκ παλαιοῦ ὀνομάζεται, Σιδηροῦν δὲ αὐτὸ διὰ τὸ στερρόν τε καὶ ἀνάλωτον ἐπὶ κλην ἀποκαλοῦσιν. 5 ὀλίγοις δὲ τισι τῶν Ῥωμαίων καὶ οὐ πλέον ἢ τεσσαράκοντα ἱππεῦσι ξυνηθροισμένοις

V^b, L, WPR, O 21 στρατιῶται κοῦφοι καὶ εὐσταλεῖς κατὰ τοὺς Ἰσαύρους E

1 ἀθέμιστοι (-μιστοι m. 2) L 2 καὶ ἅπαν — ἀποκαλέσῃ om. P 4 ἀπάντων V^bLWO: om. P (*iūs gentium*) R 5 ἀψιλίους γε V^bLO: γε ἀψ. WR 6 ἀπεκάλουν L 8 ἀπαγγέιλαντας L 2. m.: -τες libri 9 παρανοίας V^bL^P (*furoris*) R (cf. ἀπόνειαν 22): παροινίας WO 12 ἐπαμνουῖσιν V^b: ἐπαμνουνισιν rel. 13 οὐπώποτε L 15 ἐτι pro ἔστι W 18 βατὴ εἶναι ῥαδίως R 19 διακωλύει W 21 οἱ pro εἰ W 22 χωρίῳ R 24 φρουρὰν V^bLWO: *praesidia* P: φρουρὰς R 25 ἐγκαταστήσαντων Ref 33: καταστ- libri 28 τὰ WR: om. V^bLO γε L: τε V^bWO: om. R 32 καλοῦσιν O

- (ἦσαν δὲ οὐ τῶν πολλῶν, ἀλλ' ἔξοχοι ἐς τὰ μάλιστα καὶ τάγμασιν ἐφesi-
στηκότες), τούτοις δὴ οὖν ἀποκριδὸν τοῦ ἄλλου ὁμίλου πορευομένοις
ἐπιφοιτῶσιν ἄνδρες τῶν Μισιμιανῶν ἐς ἑξακοσίους, πεζοὶ ἅμα καὶ ἱππό-
ται, οἰόμενοι ἅπαντας τῷ πληθύνει ξυλλαβόντες ῥαδίως διαχειριεῖσθαι.
- 5 6 οἱ δὲ τῇ τῶν πολέμων ἐμπειρίᾳ ἐς γεώλοφόν τι ἀναδραμόντες ἀρετῆς
ἐπεδείκνυντο ἔργα. καὶ ἦν ἐπὶ πολὺ ἡ μάχη καρτερὰ καὶ ἀμφίβολος, τῶν
μὲν κύκλωσιν τινα ποιήσασθαι πειρωμένων, τῶν δὲ Ῥωμαίων νῦν μὲν
ἀθρόον ἐπείσπηδόντων, ὥς καὶ διασπᾶν καὶ ἀναταράττειν ἅπασαν τὴν
φάλαγγα τῶν πολεμίων, νῦν δὲ αὖθις ἀναθεόντων καὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ
- 10 γιγνομένων. 7 ἐν τούτῳ δὲ τῆς ἄλλης στρατιᾶς ἄνωθεν ἐξ ὑπερτέρου
τινὸς ὄρους ἐπιφανείσης ἐνέδραν εἶναι καὶ δόλον οἱ βάρβαροι τὸ χρῆμα
ὑποτοπήσαντες εὐθὺς ἔφευγον προτροπάδην. ἀλλ' ὁ τῶν Ῥωμαίων
στρατός (ἐτύγχανον γὰρ ἤδη ἅπαντες ἀλλήλοις ἀναμειγμένοι) ἐνέ-
κειντο μάλα διώκοντες, ἕως τοὺς πλείστους ἀπέκτειναν, ὥς μόνους ἐκ
- 15 τοσούτων ὀγδοήκοντα ἄνδρας ἐς τὸ Σιδηροῦν ἐκεῖνο φρουρίον ἀποσω-
θῆναι. 8 εἰ μὲν οὖν αὐτίκα ὅπως εἶχον ὁρμῆς οἱ Ῥωμαῖοι ἐπῆλθον
τῷ ἐρύματι, καταπεπληγμένων τῶν βαρβάρων τοῖς ξυνεχεθεῖσιν,
πάντως ἄν, οἶμαι, αὐτοβοεῖ γε ἅπαντας εἶλον καὶ αὐθημερὸν ὁ πόλεμος
ἐτελεύτα. 9 νῦν δὲ τῷ μὴ παρῆναι αὐτοῖς στρατηγὸν τῶν ὀνομαστο-
- 20 τάτων, δυνάμει τε καὶ φρονήματι προὔχοντα, ἴσους δὲ σχεδόν τι ἅπαντας
καθεστάναι, ὥς καὶ ἀντεγκαλεῖν ἀλλήλοις τυχὸν καὶ ἀντιπαρακελεύεσθαι
καὶ ὅποια ἅττα τις φήσειεν, τοιάδε καὶ ἐπαίειν, ἀτελῇ καὶ οὐ λίαν ἀξίε-
παινα ὑπῆρχε τὰ ἐγχειρήματα. 10 ἐς γὰρ διάφορόν τινα γνώμην
μεμερισμένοι καὶ τοὺς μὲν | τοῦτο, τοὺς δὲ ἄλλο τι ἀρέσκον, ἐπράσσετο
- 25 μὲν οὐδὲ ὁπότερον τῶν βεβουλευμένων· ἕκαστος δὲ χαλεπαίνων, ὅτι μὴ
τὸ οἰκεῖον ἐνίκᾳ, ἐκμελῶς πως καὶ ἀταλαιπώρως προσῆει τοῖς ἔργοις
καὶ μᾶλλον ἤδετο τοῖς ἀποτεύγμασιν, ὥς ἂν ἔχοι μεγαλαυχεῖν ὕστερον
καὶ παρρησιάζεσθαι πρὸς τοὺς πέλας καὶ τοῦ ἐνδεοῦς αἰτίαν οὐκ ἄλλο τι
ἀποφαίνεσθαι ἢ τὸ μὴ τὰ οἱ δόξαντα διαπραχθῆναι.
- 30 17. Ἐν τούτοις δὴ οὖν ὄντες πόρρω που τῶν πολεμίων ἢ ὥς ἐν
πολιορκίᾳ ἐστρατοπεδεύσαντο· καὶ πρὸς γε οὐδὲ ἀμφὶ τὸ περίορθρον
γοῦν ἰόντες τὰς προσβολὰς ἐν δέοντι ἐποιοῦντο, ἀλλὰ ὅκῳ εἰκόντες
καὶ ῥαθυμίᾳ ὁδοῦ πάρεργα ἡγοῦντο τὰ σπουδαῖα καὶ ἐπικαιρότατα,

33 ὁδοῦ πάρεργα: v. ad 84, 11

V^b, L, WPR, O

4 ἅπαντας V^bLP (*se omnes facile necatuos*) O: -τες WR 14 τοὺς πλείστους
V^bL: τοὺς πλ. πολεμίους WPRO 15 περισωθῆναι, ἀπο *super* περι *scr.* L 16
ὁρμῆς εἶχον V^b 19 νῦν δὲ — καθεστάναι om. R 21 παρακελεύεσθαι O 25
βεβουλευμένων V^bLO: -λημένων WP (*quod varii cuperent*) R 27 ἔχη R 32
γοῦν — ὅκῳ om. W ἀλλὰ V^bLP (*sed*) O: ἀλλὰ καὶ R

- κατόπιν μὲν τοῦ προσήκοντος καιροῦ ἐπιφοιτῶντες τοῖς ἐναντίοις, πρωϊότερον δὲ ἐπανερχόμενοι. 2 ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ Μαρτίνος ἐκπέμπει ὡς τάχιστα ἐπ' αὐτοὺς ἄρξοντά τε ἀπάντων καὶ ἡγησόμενον ἄνδρα Καππαδόκην μὲν τὸ γένος, ἀξιώματι δὲ στρατηγικῷ ἐκ πλείστου τετι-
 5 μήμενον, ᾧ δὴ ὄνομα ἦν Ἰωάννης, Δακνᾶν δὲ αὐτὸν προσεπωνόμαζον. 3 ἔσταλτο δὲ ἐς Κόλλους οὐ πολλῷ ἔμπροσθεν ἐκ βασιλέως, τὸ Ῥουσί-
 κου ἔχων ἐπίταγμα, ἐφ' ᾧ ἕκαστά τε τὰ ποιούμενα ἐς τὸ ἀκριβὲς δια-
 γέλλειν καὶ τῶν στρατιωτῶν τοὺς ἀριστεύοντας τοῖς βασιλείοις δώροις φιλοφρονεῖσθαι. 4 οὗτος δὴ οὖν ὁ Ἰωάννης ἐς Μισιμιανούς ἀφιγμένος
 10 καὶ ἐπιστὰς τῷ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματι εὐθύς ἀμφὶ τὸ φρούριον ἅπαντας ἵδρυσεν καὶ πολιορκεῖν ἐπειρᾶτο, ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἔκτοθεν διαιτω-
 μένοις ἐπιθέσθαι καὶ τὸ ξύμπαν διαταράξαι. τῶν γὰρ οἰκήσεων αἱ πλείσται οὐκ ἐν αὐτῷ δήπου τῷ περιβόλῳ ἐτύγχανον οὔσαι, ἀλλ' ἐπὶ
 15 ἀπερρωγυῖαι, ἐπὶ πλείστον διήκουσαι, δυσπρόσοδα λίαν καὶ ἄπορα τοῖς ὀθνεῖοις καὶ οὐκ εἰρισμένῳ τὰ τῆδε ἅπαντα ἐκτελοῦσιν. 5 τὸ γε
 μὴν ἐπιχώριον ἐμπειρίᾳ τῶν τόπων ἐκ τινος στενοτάτης ὁδοῦ καὶ ὑπο-
 λανθανούσης μόλις μὲν καὶ αὐτοὶ καὶ πεπονημένως, καταφέρονται δὲ ὁμως, εἴ που δεήσοι, καὶ αὖθις ἀνέρπουσιν. ὑπὸ δὲ τὸν πρόποδα ἐν
 20 αὐτῷ δὴ τῷ χθαμαλῷ καὶ ἡπλωμένῳ πίδακες ποτίμου ὕδατος ἀνα-
 βλύζουσιν, ὅθεν ὕδρευονται οἱ τῷ κολωνῷ ἐνοικοῦντες. 6 τότε δὴ οὖν (ἐπετήρουν γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀπεῖργον τὸ μέρος) νύκτωρ οἱ βάρβαροι
 κατιόντες ἠρύοντο. Ἰσαυρος δὲ τις ἀνὴρ, Ἰλλοῦς ὄνομα, ἐπὶ τῆδε τῇ
 φρουρᾷ τεταγμένος, ἐπειδὴ κατεῖδε πλείστους τῶν Μισιμιανῶν πόρρω
 25 που τῶν νυκτῶν ἐς τοῦτο καταβεβηκότας, ὁ δὲ ὑποκρυπτόμενος ἡσυχῇ
 ἔμενε καὶ ξυνεχῶρει· ὥς δὲ ἐκείνοι τὰς κάλπεις ἐμπλήσαντες ἀπεπορεύοντο,
 εἶπετο λάθρᾳ ὁ Ἰσαυρος καὶ συνανήει, ἕως ἐπ' ἄκρου γενόμενος τὴν τε
 τοῦ χωρίου θέσιν, ὡς οἶόν τε ἦν ἐν σκότῳ, ἄριστα ἐπεφράσατο καὶ ὅτι
 30 οὐ πλείους ἢ ὀκτὼ ἄνδρες ἐτετάχατο ἐς τὸ κατασκοπεῖν τὴν ἄνοδον καὶ
 διαφυλάττειν. 7 ταῦτα τοῖνυν ἅπαντα καταγνοὺς αὐτίκα ὑπαναχωρεῖ
 καὶ τῷ στρατηγῷ ἕκαστα διαγορεύει. ὁ δὲ ἦσθη τε ἄγαν τῷ ἀγγέλματι
 καὶ τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἄνδρας ἑκατὸν ἀπολεξάμενος ἀλκίμους τε καὶ
 35 ἀναβαίεν, τότε δὴ σημαίνειν τῇ σάλπιγγι, ὥστε καὶ τοῦ ἄλλου στρατοῦ
 τῷ τείχει προσβάλλοντος ἑκατέρωθεν τοὺς πολεμίους διακυκηθῆναι.

V^b, L, WPR, O

2 αὐτὰ pro ταῦτα R 5 δὴ V^bLO: δὴ οὖν WR ἦν om. W δακνᾶν
 V^bLRO: δακνᾶν W: Dagan P 7 ἐφ' ᾧ — φιλοφρονεῖσθαι om. P ἐπαγγέλ-
 λειν R 8 τοῖς V^bL: om. WRO 9 δ' οὖν R 11 ἔκτοθεν V^bWRO (cf. 91, 12):
 -σθεν L 12 ξύμπαν O: σύμπαν rel. 23 ἠρύοντο R 26 ἀπεπορεύοντο V^bLO:
 ἐπορ- WR: *abeunt* P 33 τὴν χώραν R 34 ὅποι L 35 δὴ LWR: δὲ V^bO

18. Ὁ μὲν οὖν Ἰλλοῦς προπορευόμενος ἡγεῖτο τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν ἀνάβασιν, ὡς ἤδη αὐτῷ τῇ πείρᾳ καὶ διεγνωσμένην. εἶπετο δὲ εὐθύς Ζίπερ ὁ Μαρκελλίνου δορυφόρος καὶ μετ' ἐκείνου Λεόντιος ὁ Δαβραγέζου καὶ ἐπ' αὐτῷ Θεόδωρος ὁ τῶν Τζάνων ταξίαρχος· καὶ οὕτως ἐξῆς
- 5 ἅπαντες οἱ ἄλλοι ἀνήγοντο στοιχηδὸν ἀλλήλοις παρομαρτοῦντες. 2 ἤδη δὲ αὐτῶν ὑπὲρ τὸ μεσαίτατον ἐληλυθότων ἐώρων μάλα σαφῶς οἱ προτεταγμένοι τὴν τε πυρὰν τῶν φρουρῶν ἀναπτομένην καὶ αὐτοὺς ὡς πλησιαίτατα κατακεκλιμένους· καὶ οἱ μὲν ἐπτά περιφανῶς ἐκάθευδον καὶ ὑπορέγκοντες ἔκειντο, εἰς δὲ γε μόνος ἐπ' ἀγκῶνος ἐρηρυσμένος ὥσπερ
- 10 ἐγρηγορῶς διετέλει. | ξυνείχετο γὰρ καὶ ὃς τῷ ὕπνῳ καὶ ἐκαρηβάρει, καὶ οὐπῶ δῆλος ἦν ὅποι χωρήσει, ἐπινυστάζων θαμὰ καὶ ἀναπαλλόμενος. 3 ἐν τούτῳ δὲ Λεόντιος ὁ Δαβραγέζου ὑπὲρ τέλματός τινος ὀλισθήσας καταπίπτει ἀθρόον καὶ ὑποφέρεται καὶ περιρρήγνυσι τὴν ἀσπίδα. πατάγου δὲ ὥσπερ εἰκὸς μεγάλου ἀρθέντος ἀνέθορον ἅπαντες
- 15 οἱ φρουροὶ διεπτοημένοι καὶ ὑπὲρ τῆς εὐνῆς ἡμενοι τὰ τε ξίφη ἐσπάσαντο καὶ κατεσκόπουν ἅπανταχοῦ τοὺς αὐχένας περιδινοῦντες· ξυμβάλλειν δὲ οὐκ εἶχον, ὅ τι ποτέ ἐστι τὸ γεγενημένον· τῷ τε γὰρ πυρὶ καταυγαζόμενοι τοὺς ἐν τῷ σκότῳ ἐστῶτας διορᾶν οὐκ ἠδύναντο, καὶ ὁ κτύπος αὐτοῖς καθεύδουσι προσπεσὼν οὐ μάλα ἐναργῆς ἦν οὐδὲ ἀποκεκριμένος
- 20 οὐδὲ ὅποιος ὅπλα παραδηλῶσαι κατενεχθέντα· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστα κατεθεῶντο. 4 τοιγάρτοι τὸ βάδισμα ἐπισχόντες ἀτρέμα ἔμενον, ὥσπερ τῇ γῇ ἐνερριζωμένοι, καὶ οὔτε φωνῆς ἤχος ἐψιθυρίζετο οὔτε τοὺς πόδας μετρίως γοῦν μετεκίνουν, ἀλλ' οὕτως ὅπως εἶχον προσεπεπήγεσαν, εἴτε πέτρα ὀξεῖα τυχὸν εἴτε θάμνῳ τινὶ ἐτύγχανον
- 25 ἐπιβεβηκότες. 5 εἰ γὰρ μὴ οὕτω ἐποίουν καὶ τις ξυναίσθησις τοῦ δρωμένου τοῖς φύλαξιν ἐγεγόνει, πάντως ἂν πέτραν τινὰ μεγάλην ἐπαφίεντες κατὰ τοῦ πρानοῦς ἐξεκύλιον, ὡς ἅπαντας ἐπιτρίψαι τοὺς ἐπερχομένους. τῷ τοι ἄρα ἐκεῖνοι ἀναυδοί τε εἰστήκεσαν καὶ ἀδόνητοι, καὶ αὐτὴν δὴ τὴν τοῦ πνεύματος φορὰν ξυστέλλοντες ἡρέμα καὶ ταμιευόμενοι.
- 30 6 καὶ ἄγαμαί γε αὐτοὺς ἔγωγε τῆς εὐκοσμίας, ὅτι δὴ ἅπαντες ἅμα ὥσπερ ἐκ συνθήματος ἐν ἀκαρεῖ χρόνου τοῦ συνοίσοντος ἐστο-

V^b, L, WPR, O 28 εἰστήκεσαν — ταμιευόμενοι E

1 οὖν om. W προπορευόμενος V^bLR: πορ- WO 2 ὡς V^bWR: om. LO
 ὡς — 5 παρομαρτοῦντες om. P inter ἤδη et αὐτῷ inser. R αὐτῶν ὑπὲρ τὸ μεσαί-
 τατον (ex 6) 8 ἐκείνου W δαβραγέζου V^bRO: -γάζου L: δακραγέζου W 4
 τζάνων WO: τζάνων V^bLR 5 οἱ ἄλλοι om. L 7 καὶ ὡς αὐτοὺς ὡς L 8
 πλησιαίστατα W 9 ὑπορέγκοντες, χ super κ scr. L ὑπ' W 10 ξυνείχετο γὰρ
 καὶ V^bLO: καὶ γὰρ ξ. WR 8ς V^bLP (et is) RO: εἰς W 11 ὅποι V^bLWO: *quo-*
nam P: ὅπη R 12 δαβραγέζου V^bWRO: -γάζου L: om. P 15 διεσπάσαντο W
 16 ξυμβάλλειν O: συμ- rel. 23 ὅπως V^bLO: ὥσπερ WR 25 οὕτως L 29
 ἡρέμα ξυστέλλοντες E 30 καὶ ἄγαμαί — 146, 2 ἐδίδου om. P ἔγωγε om. L 31
 χρόνου ex χρόνῳ cr. R (Leunclavius? χρόνῳ in extrema linea): -νω V^bLWO

χασμένοι ἐνεκαρτέρουν τῇ τάξει καὶ διεννοοῦντο ἐν ἑαυτοῖς, ὅποσα φθέγγεσθαι ὁ καιρὸς οὐκ ἐδίδου. οἱ δὲ βάρβαροι, ἐπειδὴ αὐτοῖς οὐδὲν ὅτιοῦν δεινὸν ὑπεφαίνετο, πάλιν ἐς τὸ προσφιλὲς ἐτράποντο, ἄσμενέστατα καταδαρθέντες.

- 5 19. Τότε δὴ οὖν οἱ Ῥωμαῖοι οὕτω δὴ τι αὐτοῖς ἀνειμένως ἀναπαυομένοις ἐπιβάντες ἀπέκτειναν τοὺς τε ἄλλους καὶ πρὸς γε ἐκείνον τὸν ἡμίαγρυπνον, ὥς ἂν τις αὐτὸν ἐπιτωθάζων ἀποκαλέσῃ. καὶ τὸ λοιπὸν ἀδεῶς ἀνὰ τὰ πρόσω χωρήσαντες ἀμφὶ τὰς λαύρας τῶν οἰκήσεων ἐσκεδάννυντο· καὶ ἅμα ἡ σάλπιγξ ἐπῆδε τὸ ἐνυάλιον. 2 ἀκούσαντες 10 δὲ οἱ Μισιμιανοὶ κατεπλήττοντο μὲν τῷ παραλόγῳ· τὰ δὲ παρόντα οὐ ξυνιέντες ὅμως ἀνεγρόμενοι ἐπ' ἄλλήλους φοιτᾶν ἔεντο καὶ ξυναθροίζεσθαι, ἄλλος ἄλλοθεν διεκπηδῶντες. 3 ἄλλ' οἱ Ῥωμαῖοι ἐν αὐτοῖς δὴ τοῖς προθύροις ὑπαντιάζοντες καὶ ὥσπερ τοῖς ξίφεσιν αὐτοὺς δεξιούμενοι πλεῖστον ὅσον εἰργάζοντο φόνον. οἱ μὲν γὰρ ἤδη ἐκβάντες εὐθύς 15 ἀνήρηντο, ἕτεροι δὲ παρήσαν καὶ ἄλλοι ἡμελλον, καὶ λώφησις οὐκ ἦν τοῦ κακοῦ, ἀπάντων ἐπειγομένων. ἤδη δὲ καὶ γύναια πολλὰ διαναστάντα θύραζε | ξυνέρρει ὀλοφυρόμενα· ἀτὰρ οὐδὲ τούτων ἀπείχοντο οἱ Ῥωμαῖοι, ὀργῇ φερόμενοι, ἀλλ' ὠμότατα καὶ αὐταὶ κτεινόμεναι ἀπήλαυν τῆς τῶν ἀρρένων ἀτασθαλίας. 4 μία δὲ τις τῶν κομψοτέρων δᾶδα 20 κατέχουσα καιομένην ἐμφανέστατα ἐπορεύετο· καὶ ἡ μὲν δορατῖα τὴν γαστέρα διατορηθεῖσα οἰκτρότατα ἐτεθνήκει, τῶν δὲ τις Ῥωμαίων ἀνελόμενος τὸ λαμπάδιον ἐμβάλλει πῦρ τοῖς περιαιυλίμασιν. τὰ δὲ (ξύλοις γὰρ καὶ φορυτῷ ἐτύγχανον ἐσκευασμένα) τάχιστα ἐνεπίμπρατο· ἡ τε φλόξ ἐς τοσοῦτο μεγέθους ἐξήρθη, ὥς καὶ τῷ Ἀψιλίῳ ἔθνη καὶ 25 τοῖς ἔτι πορρωτέρω τὰ ποιούμενα διαγγέλλειν. 5 τότε δὴ οὖν καὶ μᾶλλον οἱ βάρβαροι χύδην ἀπώλλυντο. οἱ μὲν γὰρ οἴκοι μεμενηκότες ἐπυρπολοῦντο ἢ κατεχώννυντο· τοῖς δὲ πρὸς τὰ ἐκτὸς διεκπίπτουσιν ἐτοιμότερος ὁ ἐκ τῶν ξιφῶν ὄλεθρος ἐφειστῇκε. παῖδες δὲ πολλοὶ κλαυθμυριζόμενοί τε καὶ τὰς τεκούσας ἀναβοῶντες ἠλίσκοντο· καὶ τούτων 30 τοὺς μὲν κατὰ τῶν πετρῶν ἀφειδῶς ἀκοντίζοντες διεσπάραττον· ἔνιοι δὲ ὥσπερ ἐν παιδιᾷ ἐς ὕψος ἀνεριπτόντο καὶ εἴτα τῷ ἄχθει ἀντιφερόμενοι ὀρθίοις τοῖς δόρασιν ὑποδεχθέντες ἐν τῷ μετεώρῳ διεπερονῶντο. 6 καὶ ἦν μὲν οὐ πόρρω τῶν εἰκότων χαλεπαίνειν σφόδρα τοὺς Ῥωμαίους τῷ

V^b, L, WPR, O

2 οὐδὲν ὅτιοῦν V^bLO: μῆδετιοῦν W: μῆδὲν ὅτιοῦν R 3 ἐς WO: εἰς V^bLR
5 τότε δὲ R ἀνειμένοις, ω super oi scr. R 7 ἐπικαλέσῃ R 8 τὸ πρόσω W
10 μισιμιανοὶ LWRO: μισσ- V^b: *Misiniani* P 12 ἄλλος WRO: ἄλλους V^bL 18
αὐταὶ V^bL: αὐταὶ WP (*et hae*) RO ἀπήλαυν V^bLRO (cf. 197,10): ἀπήλαυνον W
ἀπήλαυν — ἀτασθαλίας om. P 23 ἐνεπίπρατο W 24 τοσοῦτον L μεγέ-
θους V^bL: μέγεθος WRO 25 ἔτι πορρωτέρω V^bLWO: πόρρω ἔτι R (β τέρω
super πόρρω, α super ἔτι m. 2) 26 οἱ μὲν — κατεχώννυντο om. W 27 διεκ-
πίπτουσιν V^bLW: διαπ- RO 28 ὄλεθρος V^bLWP (*perniciēs*) R: θάνατος O

τῶν Μισιμιανῶν γένει, τοῦ τε Σωτηρίχου ἑκατὶ καὶ τῆς ἐπὶ τοῖς πρέσβεσι
 παρανομίας. ἔδει δὲ ὁμῶς οὐχ ὅσον καὶ ἐς αὐτὰ δὴ τὰ νεογνὰ βρέφη καὶ
 τῶν τοῖς γονεῦσι τετολμημένων οὐδὲν ἐπιστάμενα παροινεῖν οὕτω καὶ
 ἀφυβρίζειν. οὐκουν αὐτοῖς οὐδὲ ἀποινὴ τοῦτο ἡμάρτηται.

- 5 20. Τῆς γὰρ νυκτὸς ἀπάσης ἐν τοῖς τοιοῖσδε κακοῖς διανυσθείσης
 ἤδη τε δόξαντος τοῦ χωρίου ἐκπεπορθηθῆσαι, τότε δὴ ἄνδρες τῶν
 Μισιμιανῶν ἐς πεντακοσίους εὖ μάλα τεθωρακισμένοι τοῦ φρουρίου
 ἐκβάντες ἐς αὐτὸ δὴ τὸ λυκαυγὲς ἐπέρχονται τοῖς Ῥωμαίοις ἀφυλάκτως
 διακειμένοις διὰ τὸ οἶσθαι τελεώτατα κεκρατηκέναι. καὶ πλήττουσι μὲν
 10 τοὺς πλείστους, ἅπαντας δὲ ἐς φυγὴν ἐτρέψαντο, βιαιότερον ἐξωθοῦντες.
 2 οἱ δὲ ξὺν ταραχῇ ἐπὶ τὸ κάταντες ὑπαγόμενοι συχνῶν τε καὶ ποικίλων
 τραυμάτων ἀνάπλεοι ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπανῆλθον, τοῖς τε ἀκοντίοις
 τῶν πολεμίων βληθέντες καὶ τῷ περιπταεῖν θαμὰ ταῖς πέτραις δια-
 κεχαραγμένοι τὰ σκέλη. 3 καὶ ἐπ' ἐκείνον μὲν αὐθις τὸν σκόπελον
 15 ἀνέρπειν ἦκιστα διενεοῦντο, τῷ δὲ περιβόλῳ ἐπιφέρεισθαι ἢ μᾶλλον
 ἐπίμαχος εἶναι ἐδόκει, καὶ ἅμα τὴν τάφρον καταχωρνύναι. καὶ τοῖνυν
 οἰκίσκους τινὰς καὶ καλύβας πλησιαίτερον τεκτηνᾶμενοι ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς
 ἐτειχομάχουν, μηχαναῖς τε χρώμενοι καὶ τοξεῖα καὶ ἄλλω ὀτρωῦν
 τρόπῳ χαλεπωτάτην τοῖς ἔνδον καὶ ἀνύποιστον ποιοῦμενοι τὴν πολιορ-
 20 κίαν. 4 οἱ δὲ βάρβαροι ἐμόχθουν μὲν σφόδρα καὶ ἐπιέζοντο, πλὴν ἄλλ'
 οὐπω ἀνέεσαν ἀμυνόμενοι. ἤδη γάρ τινες σπαλίωνα κομίζοντες ἐπ'
 ἐκεῖνα δὴ τὰ | τῶν Ῥωμαίων ἔρηκ ἐχώρουν ὥς ἅπαντα καταβαλοῦντες.
 πρὶν δὲ δὴ πελάζειν αὐτοὺς καὶ ὑποκρύπτεσθαι, Σουαρούνας τις ὄνομα,
 Σκλάβος ἀνὴρ, ἀφίησι δόρυ τῷ μᾶλλον προφαινομένῳ καὶ πλήττει
 25 καιρίαν. πεσόντος δὲ ἐκείνου αὐτίκα ἐξετινάχθη ὁ σπαλίων καὶ ἡρήριπτο
 ἀνατετραμμένος, καὶ πῶς ἐς τάναντία τοῦ κύτους περιηγμένου ἀνεκα-
 λύπτοντο οἱ ἄνδρες καὶ ἀπεγυμνοῦντο. 5 καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ῥαδίως
 οἱ Ῥωμαῖοι κατακοντίζοντες ἔκτειναν, εἷς δὲ γε ἀποδράσας ῥάχετο·
 καὶ ἤδη ἀγχοῦ ἐγεγόνει, καὶ δὴ ἐπέβαινε τῆς πυλίδος. ἀλλὰ τότε ἀθρόον
 30 τοξευθεὶς διαφθείρεται. καὶ αὐτοῦ καταπεσὼν ὑπὲρ τὸν οὐδὸν ἔκειτο,
 ὀλίγον μὲν τι τοῦ σώματος ἔξω μεθεῖς, τῷ δὲ πλείονι μέρει πρὸς τὰ ἔνδον
 παρατεταμένος. 6 τοῦτο δὲ ἰδόντες οἱ Μισιμιανοὶ καὶ σημείον τι,
 οἶμαι, τῶν ἐσομένων πέραν φευκτόν τε καὶ ἀπαίσιον ἡγησάμενοι, ἄλλως

V^b, L, WPR, O

1 μισιμιανῶν LWRO: μισσ- V^b: *Misinianorum* P (eadem 7) 2 ἔδει V^bWP
 (non tantopere erat) RO: ἐπεὶ L 5 τοῖς om. L κακοῖς om. O 6 τε V^bLO: δὲ
 WR 9 διὰ τὸ — κεκρατηκέναι om. P 13 διαπταεῖν O 16 ἐπίμαχον W
 21 ἀνέεσαν WP (*desierant*) RO: ἀνήεσαν V^bL 25 ἡρήριπτο V^bLRO: ἐρήριπτο W
 (cf. 22, 24) 27 οἱ om. W μὲν V^bWR: om. LO 28 ἀποδράσας LWO (cf.
 102, 29; 118, 14; 159, 1. 3): ἀποδράς V^bR 29 καὶ ἤδη LWO: καὶ δὴ V^bR 31
 ὀλίγον — μεθεῖς om. P ἔξω WR: om. V^bLO 32 μισιμιανοὶ LWRO: μισσ- V^b:
Misiniani P

τε καὶ ἀπειρηκότες τοῖς πόνοις καὶ τῆς πρὸς Ῥωμαίους δυσμενείας ἀπαλλαξέοντες, μάλιστα ὅτι αὐτοῖς οὐδὲ ἡ ἀπὸ τῶν Περσῶν κατὰ τὸ συγκείμενον ἀφίκτο ἐπικουρία· 7 ταῦτα δὴ οὖν λογισάμενοι καὶ τὴν οἰκείαν ἀναμετρήσαντες δύναμιν καὶ ὅτι οὐκ ἀξιόμαχοι ἔσονται οὐδὲ
 5 περαιτέρω τὸν πόλεμον ὑπομενοῦσι μόλις ἐν τῷ τότε γοῦν ἀναμνησθέντες, ἐπρεσβεύοντο εὐθύς πρὸς Ἰωάννην καὶ ἰκέτευον μὴ σφῶς πανωλεθρία διαφθεῖραι μηδὲ ἀνάρπαστον ἄρδην ποιήσασθαι γένος ἐκ παλαιοῦ κατήκοον καὶ ὁμόδο|ξον τὰ ἐς τὸ θεῖον καὶ πλείστα ὅσα προηδίκημένον, οὕτω τε ἐληλυθὸς ἐς τὸ ἀντιδρᾶσαι, βαρβάρῳ καὶ τοῦτο ἀνοίᾳ· οὐ μὴν
 10 παντάπασί γε φειδοῦς καὶ συγγνώμης ἀνάξιοι ἔφασκον εἶναι, τοσαῦτα ἤδη δεινὰ πεπονθότες καὶ μεγίστας ποινὰς ἀναπλήσαντες, καταφλεχθείσης μὲν αὐτοῖς τῆς τοῦ φρουρίου περιοικίδος, ἀνδρῶν δὲ ἡβώντων οὐ μείον ἢ πεντακισχιλίων ἀπολωλόντων, γυναικῶν δὲ πολλῶν πλειόνων καὶ παίδων ἔτι πλειόνων, ὥς ὀλίγου γε δεῖν ἅπαν διαρρῆναι τὸ φύλον.
 15 8 ὁ δὲ Ἰωάννης ἀσμενέστατα προσήκατο τὴν ἰκετείαν, τοῦ τε μὴ ἐπὶ πλείστον ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ καὶ δυσχειμέρῳ ἅμα τῇ στρατιᾷ διακινδυνεύειν καὶ ὅτι ἀποχρώντως ὥς ἀληθῶς οἱ ἡμαρτηκότες ἐτετιμώρητο. 9 τοιγάρτοι ὁμήρους λαβὼν καὶ τὰ χρήματα ὅποσα ὁ Σωτήριχος ἐπέφερετο, τὰ τε ἄλλα καὶ πρὸς γε τὸ ἐκ βασιλέως χρυσίον· ἦν δὲ ἐν νομίσμασιν
 20 ἐντελέσι τε καὶ ἀκιβδηλοῖς διςμυρίοις τε καὶ ὀκτακισχιλίοις πρὸς ἑτέροις ὀκτακοσίοις· ταῦτα δὴ οὖν ἀπειληφῶς καὶ λείαν πολλὴν περιβαλόμενος ἐφῆκε μὲν αὐτοῖς ἀδεῶς αὐθις τὰ σφέτερα νέμεσθαι καὶ τὸν πρότερον ἀνανεώσασθαι βίον. 10 αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὴν Κολχίδα γῆν ἐπανῆκε, κλεινὸν ἅμα καὶ ἀγέρωχον καὶ μόνοις τριάκοντα ἀνδράσιν ἐξημιωμένον
 25 ἀποκομίσας τὸ σπράτευμα.

21. Μετὰ δὲ ταῦτα βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς καθελὼν παντάπασι τῆς ἀρχῆς τὸν Μαρτῖνον, ὁ δὲ Ἰουστίνον τὸν Γερμανοῦ καθίστησιν αὐτ' αὐτοῦ στρατηγὸν αὐτοκράτορα τῶν τε κατὰ τὴν Κολχίδα χώραν καὶ τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ ταγμάτων. ἦν μὲν γὰρ αὐτῷ καὶ πρότερον οὐ μάλα
 30 πρὸς θυμοῦ πρωτεύειν ἐκείνων ἀπάντων καὶ ἐξηγεῖσθαι, ὥς δὴ τῆς κατὰ Γουβάζου ἐπιβουλῆς οὐκ ἐλάχιστον μέρος γεγεννημένον. 2 κατεῖχε δὲ τέως τὴν γνώμην καὶ ὑπελάνθανε, μὴ χρῆναι οἰόμενος ἀνακινήσαι τὸ ἄρχον καὶ μετασκευάσασθαι ταραττομένων ἔτι τῶν τῇδε πραγμάτων,

27 Iustinus imperator factus a. 557 aestate

V^b, L, WPR, O

1 δυσμενείας V^bL: δυναστείας WP (*cupidi pro vi Romanis illata metu denique liberi*) RO 3 ἀναλογισάμενοι R ex voce quae sequitur ἀναμετρήσαντες 6 ἐπρεσβεύοντο εὐθύς V^bO: εὐθύς ἐπρ. L: ἐπρ. αὐθις WR: P particulam αὐθις ut inepte positam om. 8 πλείστον ὅσον W 12 τῆς περιοικίδος τοῦ φρ. L 14 γε V^bLW: om. RO 20 ἀτελέσι O τε post ἐντελέσι WR: om. V^bLO 21 περιβαλόμενος V^bL: περιβαλλ- WRO 27 τὸν ante Μαρτῖνον om. V^b 31 δὲ om. R

μάλιστα καὶ τῆς στρατιᾶς ἡδομένων τῷ Μαρτίνῳ διὰ τε τὴν τῶν πολε-
 μικῶν ἔργων ἐμπειρίαν καὶ τὸ ἕκαστα ἐν δέοντι διατάττειν. 3 οὐ δὲ
 ἔνεκα, οἶμαι, καὶ διεσέσωστο, ἐπεὶ ἂν καὶ αὐτὸς Ἰωάννη τε καὶ Ῥουστίκῳ
 ζυγετεθῇ· νῦν δὲ ὥσπερ αἰδοῖ τῶν τροπαίων καὶ τῆς εὐβουλίας, ἣ
 5 δὴ παρὰ τοὺς κινδύνους ἐχρῆτο, ὑφελὼν ἡρέμα καὶ ὑποχαλάσας τοῦ
 νόμου τὸ λίαν ἀκριβὲς καὶ ἀτιθάσεντον ἀφήκε μὲν τὸ ἐπὶ κλημα, ἄρχειν
 δὲ οὐ ζυνεχώρει, ἀλλὰ ἰδιωτεύειν ἐκέλευεν, ἄρκεῖν ἡγούμενος ἀτιμίᾳ γε
 αὐτὸν τιμωρήσασθαι, εἰ καὶ τοσούτου μιάσματος μετελήχει. 4 ἐπειδὴ
 οὖν οἱ Πέρσαι ἡρέμουν καὶ ἐκεχειρίᾳ ἔωκει τὸ χρήμα, τότε δὴ τὸν μὲν
 10 ἀπέωσατο, Ἰουστίνον δὲ προσήκοντά τέ οἱ ὡς ἐγγύτατα κατὰ γένος
 καὶ ἄλλως ὀνομαστότατον ἐν τῷ τότε εἶναι δοκοῦντα μετάκλητον ἐν
 Βυζαντίῳ ποιησάμενος, ἅπασάν | τε αὐτῷ παραδίδωσι τὴν ἀρχὴν καὶ
 αὐθις ἐς Κόλχους ἐκπέμπει τοῖς ἐφεξῆς ἀρμοσόμενον. 5 ἦν δὲ τις ἐν τῷ
 ἄμφ' αὐτὸν ὁμίλῳ Ἰωάννης ὄνομα, Λίβυς ἀνὴρ, ἀφανὴς μὲν τὰ πρῶτα
 15 καὶ πενιχρότατος, ὥς καὶ τοῦ ἀποζῆν ἔνεκα μισθαρνεῖν ἐτέρῳ τῷ καὶ
 ζυνέπεσθαι τῶν δορυφόρων καὶ τὰς τῶν θεραπόντων στέγειν ὁδύνας,
 οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον ἐπὶ μέγα πλούτου τε καὶ ἀλαζονείας ἡρμένος.
 6 πλεῖστα γὰρ ὅσα μηχανησάμενος καὶ διὰ ποικίλης χωρήσας ἐννοίας
 γνωρίζεται οὐκ ἐς μακρὰν τῷ Ἰουστίνῳ, κάκιστος δὲ ὢν καὶ πανουργό-
 20 τος καὶ οἷος οὐδὲν ὀτιοῦν τῶν ἀδίκων τε καὶ ἀνοσίων ἐγχειρημάτων
 κέρδους ἕκατι ἀπαναίνεσθαι, ῥητόν τι μέτρον χρυσίου αἰτεῖ τὸν στρατη-
 γόν, ὁμολογῶν, εἰ κομίσοιτο, αὐτῷ τε τῷ παρασχόντι ἐς ὅσον ἂν
 ἔλοιτο χρόνον τὰ ἐπιτήδεια προσφόρως ἐκποριεῖσθαι καὶ πρὸς γε ὁπόσον
 παρῆν θητικόν τε καὶ δοῦλον, καὶ ὅσοι ἄλλοι ὁπαδοὶ τε καὶ ὑπηρέται
 25 καὶ δορυφόροι, ἀλλὰ καὶ τούσδε ἅπαντας τῆς προσηκούσης τροφῆς
 ἐμπιπλάναι. 7 ταῦτα δὲ πράττων ἐπηγγέλλετο οὐ μόνον ἀποσώσσειν
 τὸ χρυσίον ἅπαν καὶ ἀντικαταθεῖναι ὁπόσον ἂν λάβοι, ἐντελὲς καὶ
 ἀλώβητον, ὥσπερ ἐκδεδανεισμένον, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἕτερον προσεπιδοῦναι.
 καὶ ἐδόκει μὲν τοῖς πολλοῖς κόμπος εἶναι καὶ οἷον αἰνιγμα τὸ εἰρημένον·
 30 ὁ δὲ Ἰουστίνος, καίτοι δέον αὐτὸν νεμεσῆσαι τῇ τοῦ | Λίβυος ἀβελτερίᾳ,
 ἐπιστάμενον ὥς οὐκ ἂν τὴν ὑπόσχεσιν διανύσειε μὴ ἄδικα δρῶν καὶ
 βίαια ἔργα καὶ παρανόμοις τισὶν ἐμπορίαις λυμαίνόμενος ἅπαντας, οἷς
 ἂν ὁμιλήσειεν· ὁ δὲ προσήκατό τε τοὺς λόγους καὶ τὸ χρυσίον παραδοῦς
 ἐπὶ ταῖς ζυνθήκαις ἐφήσιν αὐτῷ πράττειν ὃ τι καὶ βούλοιοτο.

V^b, L, WP (—13 ἀρμοσόμενον) R, O 21—150, 32 in brevius contr. et mutavit E

1 μάλιστα καὶ V^bLO: καὶ μ. WR ἡδομένης O 3 διεσέσωστο V^bLR: διασ-
 WO 4 συνετεθνήκει L 5 περὶ pro παρὰ O τοῦ νόμου V^bLWO: τοῦνομα
 P (nomine) R 6 ἀφήκε Herw: ἐφ- libri P (permisit) 8 τοσούτον R 9 τε
 post οἱ add. R 13 ἦν δὲ τις —151, 20 om. P 15 τε pro τῷ R 21 μέτρον
 V^bLO: μέρος W pc. R χρυσοῦ L 25 καὶ post ἀλλὰ om. W 26 ἀποσώσσειν
 libri: δ supra σω L 2. m. 27 ἀντικαταθεῖναι Cl Herw: ἀντικαθεῖναι libri λάβη R
 28 ἀλλὰ — εἰρημένον om. O 30 ἀβελτερία V^b: -τηρία rel. 34 ἐπαφίησιν O

22. Τότε δὴ οὖν ὁ Ἰωάννης ταῖς Ῥωμαϊκαῖς κώμαις ἐπιφοιτῶν, ὁπόσαι ἀνὰ τὴν πορείαν ἐτύγχανον ἰδρυμέναι, καὶ τοὺς οἰκήτορας ἀγείρων, οὗ μὲν βόες ἄφθονοι οὐκ ἦσαν, ὁ δὲ τούτων δεῖσθαι τὸ στρατόπεδον ἐδημηγόρει. καὶ τοίνυν εἴκοσι τάλαντα προφέρων „τοσοῦτων
 5 ὑμᾶς” ἔφασκεν „ἀνάγκη χρημάτων ἀποδοῖσθαι καὶ μείον οὐκ ἔνεστιν. ἀλλὰ τὸ τίμημα δέχεσθε πρότερον, καὶ ὅπως μοι τὴν ταχίστην ἅπαντας τοὺς βόας ἀποκομιεῖτε.” 2 τῶν δὲ ἰκετευόντων ἀνεῖναι καὶ ἐπομνυμένων, ἥ μὴν μηδὲ ὅσον ἀροῦν τὰ λήϊα ἀποχρώντως κεκτῆσθαι, ἀνένευε μάλα σεμνῶς ὁ κατάρτος καὶ δεινὰ ἐποιεῖτο, εἰ μηδὲ πρίσσθαι τῷ
 10 στρατηγῷ ἐξείη τὰ ἐπιτήδεια. καὶ ἐς τοσοῦτον ἐνέκειτο χαλεπαίνων, ἕως ἐκείνοι τὰ τιμιώτατα τῶν κτημάτων ἀπεμπολήσαντες καὶ χρυσίον, ὅσον οἶόν τε ἦν αὐτοῖς, ἐρανισάμενοι παρέσχον τῷ κακοδαίμονι λύτρα τοῦ ἐπιτάγματος. 3 πάλιν δὲ ἐνθὲνδε ἰὼν καὶ ἐτέρωθι παραγινόμενος, ἔνθα καμήλων τυχὸν ἢ ὀρέων οὐδὲ ὄνομα ἤκούετο, ὁ δὲ τούτων ἔνεκα
 15 ἦκειν ἐβόα καὶ τοῖς ὁμοίοις χρώμενος πάλιν ἐπεδείκνυε χρυσίον καὶ πάλιν λαβὼν ἀπεχώρει. 4 οὕτω δὴ οὖν ἀπανταχοῦ περινοστῶν καὶ ἀναζητῶν τὰ μὴ παρόντα καὶ μηδὲν μῆτε ἀπεμπολήσας πώποτε μῆτε πριάμενος μῆτε ἄλλως πως ξυμβαλὼν ἡργυρολόγει καὶ εἰσέπραττε τοὺς μηδὲν ὅτιοῦν ἐπωφληκότας, τάχιστα τε ἤδη τὸ ἀρχαῖον ἐδιπλασιάζετο
 20 τοῖς προσγιγνομένοις. 5 ἐπειδὴ δὲ ἐς Κόλχους ἀφίκοντο, ταῦτά τε ἔπρασσε καὶ πρὸς γε ναῦς φορτίδας οὐκ οἶδα ὅπως ἐπικτησάμενος καὶ τοὺς καρπούς τοὺς ἐπιχωρίους βιαιότατα ξυναθροίζων καὶ πολλὰ ἐλαχίστου ὠνούμενος ἐς τὴν ἄλλοδαπὴν ἐξεφόρει καὶ διεπίπρασκε. σπάνις μὲν οὖν τῶν ἀναγκαίων εἰκότως ἐπεγίνετο τοῖς στρατεύμασιν, ὥς καὶ
 25 πῶας εἶναι ὠνίους. ὁ δὲ μιὰρὸς ἐκεῖνος μεταβολεὺς καὶ παλιγκάπηλος μέγιστα κέρδη προσεποιεῖτο. 6 ἐκ τούτων δὴ οὖν τῶν πόρων τὰ ξυγκείμενα πρὸς Ἰουστίνον ἐπετέλει, τὰς τε τροφὰς παρεχόμενος καὶ τῷ προτέρῳ χρυσίῳ προσεπιβάλλων. ὁ δέ, καίτοι γινώσκων τὰ ποιούμενα πολλάκις τε τῶν λεηλατουμένων ὥς αὐτὸν ἰόντων καὶ σὺν ὀλοφυρμῷ
 30 προκαλινδουμένων λῶφησίν τε γενέσθαι σφίσι τῶν κακῶν ἀντιβολούντων, ὅμως τῶν ὀδυρμῶν καὶ δακρύων ὀλίγα φροντίσας ἥσθιεν ἀδεῶς ἐκ τῶν ἀδικημάτων καὶ ἤδετο μὲν ἀπριάτην εὐωχούμενος καὶ πρὸς γε

V^b, L, WR, O, E 32 καὶ πρὸς γε — φασκώλιον S s. v. φασκώλιον

1 ὁ om. V^b 6 δέχεσθε LO: -σθαι V^bWR ἅπαντες R 9 μάλιστα L μὴ
 προ μηδὲ L 10 ὅς pro ἐς R 12 αὐτοῖς V^bL: om. WRO ἐρανισάμενοι V^bLO:
 συνερ- WR 13 ἐτέρωθεν R παραγινόμενος V^b: -γινόμενοι L: -γενόμενος WRO
 16 οὖν om. W ἀπανταχοῦ V^bLO: ἀπαντῇ W: ἀπανταχεῖ R 19 μηδὲν WRO:
 οὐ μηδὲν V^bL 20 προσγιγνομένοις V^bRO: προσγιν- LW ἀφίκοντο V^bWRO:
 ε super on L (m. 2?) ταῦτά libri 22 βεβαιότατα R 24 ἐπεγίνετο R: ἐπε-
 γίν- rel. 26 ἐκ V^bLO: καὶ ἐκ WR 28 γινώσκων V^bLO: γιν- WR 29 ὥς
 αὐτὸν — προκαλινδουμένων om. W 30 σφίσι om. L 31 τῶν ante δακρύων
 add. O 32 ἐκ libri: ἀπὸ E

μεστὸν κατὰ τὸ πλεόν καὶ ἐμβρι|θέστερον ποιῶν τὸ φασκώλιον. 7 ἤμελ-
 λε δὲ ἄρα χρόνῳ ὕστερον ποιῶν μεγάλας ἡλικίας ἀποτινύνται. εἰ γὰρ
 καὶ μυρίους μετὰ ταῦτα διήνυσσε πόνους καὶ μέγιστον ἤρατο κλέος ἀμφὶ
 τὸν Ἰστρον ποταμὸν τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιδρομὰς ἀνακόπτων, ἀλλ'
 5 οὐδὲν ἐνθένδε ἢ τοῦ κρείττονος ἐθωπεύετο δίκη οὐδὲ τούτοις ἐκεῖνα
 ἐπεκαλύπτετο· ἔμενε δέ, οἶμαι, ἡρεμοῦντα καὶ ἐφυλάττετο μόνιμα καὶ
 ἀνάγκραπτα μέχρι τοῦ καιροῦ τοῦ καθήκοντος. 8 οὐ γὰρ ἅμα τῷ
 πλημμελεῖν καὶ τὰς τιμωρίας ἀναμετρεῖσθαι πεφύκαμεν, μετὰ χρόνον
 δὲ ὡς τὰ πολλὰ καὶ ἴσως ἡνίκα τῶν προειργασμένων ἐπιλελήσμεθα. καὶ
 10 ἀνιῶμεθα μὲν τὸ παραυτίκα τοῖς καθ' ἡμῶν γιγνομένοις, ὡς παραλόγως
 καὶ οὐκ ἐν δίκῃ συμβεβηκόσι, καὶ κατατινόμεθα φθόνους ἀνθρωπεύους
 τυχόν καὶ δυσμενείας, ὡς ἐκ τούτων οὐ προσήκοντα πεπονθότες· τὸ
 δὲ ξυνέχον ἡμᾶς καὶ διατάττον ἐπίσταται τὸ πρέπον ἐκάστῳ καὶ ὀφει-
 λόμενον καὶ τρόπῳ ὅτῳ καὶ βούλεται μέτεισι καὶ ἀνιχνεύει τὰ πολλὰ
 15 ἔμπροσθεν ἡμαρτημένα. 9 ἀλλ' ὅποια μὲν ἄττα ἐπὶ Ἰουστίνῳ ὕστερον
 ξυνηνέχθη καὶ ὅπως αὐτῷ ἢ τοῦ βίου καὶ τῆς τοσαύτης εὐδαιμονίας
 κατάλυσις ἀδόκητος ἐπεγένετο, εἰρήσεται μοι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστα, ἡνίκα
 ὁ λόγος ὁδῶ ἰὼν ἀκολουθῶς καὶ διὰ τῶν αἰεὶ ἐχομένων φερόμενος ἐς
 ἐκεῖνο τοῦ χρόνου περιενεχθεῖ. νῦν δὲ ἀνὰ τὰ πρότερά μοι ἐπανιτέον
 20 καὶ τοῖς ἐξῆς ἐπιχειρητέα. |

23. Ὡδε γὰρ τῶν ἐν Λαζικῇ πραγμάτων ἐχόντων καὶ Ἰουστίνου
 ἐπὶ πᾶσι στρατηγοῦ καταστάντος, οὔτε οἱ Πέρσαι ὡς ἀναμαχοῦμενοι
 παρεσκευάζοντο καὶ μέντοι οὐδὲ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπῆρσαν· ἀλλὰ προφυλακὰς
 μὲν ἀμφοτέρω ἐποιοῦντο καὶ τὰ ἀλλήλων βουλευμάτων ἐς ὅσον ἐνῆν
 25 ἀπεσκόπουσαν καὶ διεπυνθάνοντο· μάχης δὲ οὐδὲ ὁπότεροι ἤρχοντο,
 ἀλλ' ἔμενον ἡσυχῇ, αὐτομάτως, ὥσπερ ἀμέλει τοῦτο ξυνδοκοῦν, διω-
 ρισμένοι. 2 Χοσρόης δὲ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἐπειδὴ ἐπέπυστο τὰ
 πρὸς τῷ Φάσιδι συμβεβηκότα καὶ ὅτι φυγὰς ἐκ τῆς μάχης ὁ Ναχορα-
 γὰν ἐγεγόνει, αὐτίκα ἐξ Ἰβηρίας αὐτὸν μετακαλεσάμενος ὠμότατα
 30 μετῆλθε κατὰ τὸν πάτριον νόμον. 3 οὐ γὰρ ἀποχρῶσαν ᾤετο εἶναι
 ποινὴν τῆς ἀνανδρίας τὸ οὕτω γοῦν αὐτὸν ἀπλῶς ἀποκτείνειν, ἀλλ' ἐκ
 τοῦ αὐχένος τὸ δέρμα διαχαράξας ἀπέδειρεν ἅπαν μέχρι τοῖν ποδοῖν

4 de rebus a Iustino prope Istrum gestis cf. Men. Prot. p. 4 Di et Euagr. 5, 1
 17 Iustinus a. 566 Alexandriae necatus est; cf. Euagr. 5, 2

V^b, L, WP (inde a 21) R, O 2 εἰ γὰρ —15 ἡμαρτημένα C^b 27 Χοσρόης —
 162,26 G

1 τὸ ante μεστὸν add. V^b ἐμβριθέστατον Etym 6 ἐκαλύπτετο C^b 9
 προειργασμένων V^bC^b: εἰργ- LWRO 10 καθ' ἡμῶν om. O 11 ἀνθρωπεύους
 libri: -πίνους C^b 13 ἡμᾶς V^bLOC^b: ὑμᾶς W: ἡμᾶς, ὑ super ἢ scr. R 15 Ἰουστίνου
 O 21 τῶν om. R 23 παρασκευάζοντο R ἐποίησαν W 26 διωρισμέ-
 νοι Key: -νον libri

- καὶ ἀφείλετο τῶν σαρκῶν πρὸς τὰ ἔνδον ἀνεστραμμένον, ὥς καὶ τοὺς
τύπους τῶν μορίων ἐς τοῦμπαλιν ὑποφαίνεσθαι καὶ δίκην ἀσκοῦ ἡρέμα
ἐμπνευσθὲν ὑπὲρ σκόλοπός τινος ἀνηρτῆσθαι, οἰκτρόν τι θέαμα καὶ
μιαρῶτατον καὶ πρῶτω, οἶμαι, Σαπῶρη ἐκείνῳ τῷ πολλῷ ἔμπροσθεν
⁵ Χοσρόου Περσῶν βεβασιλευκότητι τετολημμένον. ⁴ τὰ μὲν γὰρ ἐπὶ
Μαρσύᾳ θρυλούμενα τῷ Φρυγί, ὥς ἔρις αὐτῷ πρὸς Ἀπόλλωνα ξυνέστη
ὑπὲρ τῶν αὐλῶν καὶ τῆς αὐλητικῆς ἐπιστήμης ὅτι τε ἡσσήθη ἀνὰ
κράτος ὁ Μαρσύας, καὶ μάλα δικαίως, ἅτε δῆθεν, εἰ μὴ λίαν εὐθης εἰπεῖν,
οἰκείῳ θεῷ ἀνταυλήσας, καὶ ὥς τήνδε ἀνέπλησε τὴν τιμωρίαν τῆς προπε-
¹⁰ τείας ὑπὸ τοῦ νενικηκότος, ἀποδαρὲν αὐτῷ ἅπαν τὸ δέρμα καὶ ἐπὶ
δένδρου ἡωρημένον· ταῦτα δὴ οὖν ἅπαντα ποιητῶν ἂν εἴη τερατεία καὶ
μῦθοι καὶ παίγνια, οὔτε τῶν ἀληθῶν οὔτε τῶν εἰκότων ἐστοχασμένα,
εἴ γε αὐλητὴν φασὶ τὸν Ἀπόλλω γεγενῆσθαι καὶ ἀμιλλώμενον ἐπὶ τῇ
¹⁵ τέχνῃ καὶ ἐς τοσοῦτο μετὰ τὴν νίκην χαλεπήναντα, ὥς ἀνοσίαν οὕτω
καὶ μανιώδη ποινὴν ἐπαγαγεῖν τῷ ἡττημένῳ. πῶς δὲ ἂν καὶ ἤρεσκεν
αὐτὸν ἐκ τοῦ μετεώρου φαινόμενον τῆς ἀπανθρωπίας τὸ κατηγόρημα;
⁵ ταῦτα γὰρ οἱ τε πρότερον ποιηταὶ ἔδουσι καὶ οἱ νέοι παραλαβόντες
συνάδουσιν. ὦν δὴ καὶ Νόννος, ὁ ἐκ τῆς Πανὸς τῆς Αἰγυπτίας γεγενη-
²⁰ μένος, ἔν τινι τῶν οἰκείων ποιημάτων, ἅπερ αὐτῷ Διονυσιακὰ ἐπωνό-
μασται, οὐκ οἶδα ἐφ' ὅτῳ ὀλίγα ἄττα τοῦ Ἀπόλλωνος περὶ ἀφηγησά-
μενος (οὐ γὰρ δὴ τῶν προηγούμενων ἐπῶν ἐπιμέμνηται) εἶτα ἐπάγει·

Ἐξότε Μαρσύαιο θεημάχον αὐλὸν ἐλέγξας
Δέρμα παρηώρησε φυτῷ κολπούμενον αὔραις.

- ⁶ ὥς μὲν οὖν ἐξ ἐκείνου τὸ μίasma τοῦτο οὕτω τῷ ἀνθρωπείῳ | γένει
²⁵ διέγνωστο, σαφῆ τὰ τεκμήρια καὶ ἀποχρῶντα παρὰ τοῖς ὀρθῶς ἀναθεω-
ρεῖν καὶ τεκμαίρεσθαι τὰ παλαιάτατα πεφυκόσιν, ὅλλὰ μὴ ποιητικῇ
θεολογίᾳ παρακρουομένοις. ⁷ ὁ δὲ Σαπῶρης ἄδικός τε ὦν ἐς τὰ μάλιστα
καὶ μαιφόνος καὶ ὀξύς μὲν εἰς ὀργὴν καὶ ὠμότητα, βραδύς δὲ πρὸς φειδῶ
καὶ συγγνώμην, εἰ μὲν καὶ ἐφ' ἑτέροις αὐτῷ πρότερον τόδε τὸ ἄγος

22 Nonn. Dion. 1, 42 sq.

V^b, L, WPR, O (usque ad 5 γὰρ) G 27— 153, 4 in brevius contr. E

1 ἀνεστραμμένον L: -νων V^bWO: ἀναστραμμένον R 2 ἀποφαίνεσθαι R 3
ὑπὸ πρὸ ὑπὲρ L 4 σαβόρη L 9 θεῶν R 11 τεραστία L 13 εἴτε R
φησι W 14 τοσοῦτο V^bL: τοσοῦτω WR: τοσοῦτον G 15 ἡμαρτημένω G
17 πρότεροι G 18 ὦν V^bWP (*quos inter*) G: ὄν L 19 ἐπιγέγραπται G 23
δέρμα παρηώρησε Nonn.: δέρμ' ἀπηώρησε V^bLG: δέρμ' ἀπεκώστησε W: *corium ar-*
bori suspensum P: δέρμα ἐπεκώρυσσε R 24 τοῦτο V^bLWP (*id scelus*) G: τοῖς γε R
27 θεολογία WRG: μυθολογία V^bL: *poetarum figmenta* P σαπῶρης WR: σα-
βώρης V^bGE: σαβόρης L: *Sabores* P 28 καὶ ante ὀξύς V^bL: om. WPRG 29
καὶ ante ei add. R καὶ V^bLG: om. WR

ἐξείργασται, οὐκ ἔχω σαφῶς ἀπισχυρίσασθαι· ὅτι δὲ Βαλεριανὸν τὸν Ῥωμαίων ἐν τῷ τότε βασιλέα προσπολεμήσαντά οἱ καὶ εἶτα νενικημένον, ὁ δὲ ζωγρία ἐλὼν τόνδε τὸν τρόπον ἐτιμωρήσατο, πολλή μαρτυροῦσα ἡ ἱστορία. 8 καὶ τάχα οἱ πρῶτιστοι τῶν μετὰ τὴν Παρθυαίων κατὰ
 5 λυσιν τῆς Περσικῆς βασιλείας ἐπιλαβομένων, Ἀρταξάρης, φημί, καὶ Σαπώρης, μιὰρῷ γε ἦσθιν ἄμφω καὶ ἀδικωτάτῳ, εἴ γε ὁ μὲν τὸν οἰκεῖον δεσπότην ἀπεκτονῶς τυραννικὴν τε καὶ βίαιον τὴν ἀρχὴν κατεκτήσατο, ἄτερος δὲ τιμωρίας ἤρξεν οὕτω δεινῆς καὶ μύσους ἀνοσιωτάτου.

24. Ἐπεὶ δέ μοι ὁ λόγος διὰ τῶν αἰε παρεμπιπτόντων φερόμενος
 10 πάλιν ἐς Ἀρταξάρην ἀφίκετο, καιρὸς ἂν εἴη ἐκπληροῦν νῦν τὸ πρότερον ἐπηγγελλόμενον καὶ τῶν ἐφεξῆς βασιλέων ἐπιμνησθῆναι. οὗτος μὲν οὖν ἐξ ὧν τε ἔφην καὶ ὅπως καὶ ὅν τινα τρόπον τὴν κίδαριν ἀνεδήσατο, ἥδη μοι ἐξ τὸ ἀκριβὲς προαφήγηται. ἐκεῖνο δὲ μόνον προσθεῖναι ἂν ἐπ' αὐτῷ, ὥς ἔτεσιν ὕστερον ὀκτῶ τε καὶ τριάκοντα καὶ πεντακοσίοις Ἀλεξάνδρου
 15 τοῦ πάνυ τοῦ Μακεδόνα, τετάρτῳ δὲ ἔτει τῆς θατέρου Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαμαίας ἀρχῆς, τῆς τῶν Περσῶν βασιλείας ἐπιλαβομένῳ τῷ Ἀρταξάρῃ, καθ' ὃν πρότερον ἀπήγγελλται τρόπον, διήνυσται χρόνος ἐν αὐτῇ ἐνιαυτῶν πεντεκαίδεκα, δυοῖν μηνοῖν ἐνδεόντοιν. 2 διαδέχεται δὲ τὸ κράτος Σαπώρης ἐκεῖνος ὁ ἐναγέστατος, καὶ διεβίω πρὸς τῷ ἐνὶ τριά-
 20 κοντα τοὺς πάντας ἐνιαυτούς, πλεῖστα ὅσα τοὺς Ῥωμαίους λυμαινόμενος. 3 ἅτε γὰρ τὸν βασιλέα σφῶν ἀνελὼν καὶ οὐδὲν ὀτιοῦν κώλυμα ἔσσεσθαι διανοούμενος, ὁ δὲ ἀνὰ τὰ πρόσω ἐχώρει καὶ δὴ τὴν τε μέσσην τῶν ποταμῶν ἐδήλωσε χώραν καὶ εἶτα τὴν ἐφεξῆς ἐχομένην, Κίλικας τε ἐλήϊσατο καὶ Σύρους καὶ μέχρι τῶν Καππαδοκῶν ἐλάσας ἐξαίσιον πλῆθος
 25 φόνων κατείργασται, ὥς καὶ τὰ σηραγγώδη καὶ κοῖλα χωρία τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι φραγμῶν τοῖς σώμασιν ἀναπληροῦν τῶν πεπτωκότων ἀνθρώπων καὶ πρὸς ἰσότητά φέρειν τῶν λόφων τὰ διεστῶτα καὶ ἐξανέχοντα, καὶ οὕτω καθιππεύειν ἐν αὐτοῖς καὶ διαβαίνειν ὥσπερ ἐφ' ὀμαλοῦ τὰς ἀκρωρείας. 4 τοῦτον μὲν οὖν οἶκαδε αὖθις ἀφιγμένον καὶ οὐ μετρίως

10 πρότερον: 76, 15 12 cf. 75, 6 sqq. 14 annus 538 aerae Alexandri vel rectius Seleucidarum initium capit a 1. oct. 226, terminatur 30. sept. 227 p. Chr. n.

V^b, L, WPR, G 1—4 E 23 εἶτα —29 ἀκρωρείας in brevius contr. E

1 ἐπισχυρίσασθαι W τῶν V^b 2 προσπολεμήσαντά LP (*cui fuerat bellum illatum*) RG: -σόντά V^bW: πολεμήσαντά E 3 ζωγρία V^bE: ζωγρία LRG: ζώ-
 γρια W 5 τῆς βασ. τῆς περσ. R ἀρταξάρης V^bLWG: ἀρταξάρης PR 6
 σαπώρης WR: σαβώρης V^bPG: σαπόρης L 7 ἀποκτονῶς W βίαιαν (sic) R
 κατεκτήσατο V^bWP (*sibi vindicavit*) R: κατεστήσατο LG 12 ὅπως καὶ ὅν τινα G
 (e coniect. ? idem coniec. Cl): ὅπως ὄν τινα V^bLWR: *qua de causa quouue modo* P 14
 τε om. L 16 τῆς pro τοῦ L 17 πρότερον om. L τρόπον ἀπήγγελλται L
 19 σαπώρης R: σαβώρης V^bWG: σαβόρης L: Sabores P 20 λυμαινόμενος WR:
 λυμηνάμενος V^bLG 21 ἔσσεσθαι κώλυμα G 25 κατείργασται V^bLWRG: -στο
 L img.: εἰργάσατο E

- χρησάμενον οἷς ἀσεβήσας ἐτύγχανεν, | ἀλλὰ πρὸς ἀλαζονείαν ἀρθέντα πολλήν, ἀπέπαυσεν οὐκ ἐς μακρὰν τοῦ φρυγάματος Ὁδέναθος ὁ Παλμυρηνός, ἀνὴρ ἀφανὴς μὲν τὰ πρῶτα καὶ ἄγνωστος, ταῖς δὲ Σαπώρου ξυμφοραῖς καὶ οἷς ἔδρασεν ἐπ' αὐτῷ, μεγίστην ἀράμενος δόξαν καὶ πολλοῖς τῶν πάλοι ξυγγραφέων ἀξιαφήγητος γεγεννημένος. 5 τεθηκότες δὲ τοῦ Σαπώρου Ὀρμισδάτης ὁ τούτου παῖς τὴν βασιλείαν παραλαμβάνει καὶ διεβίω ἐν αὐτῇ χρόνον ἐς ὃ τι ἐλάχιστον· ἐνιαυτὸν γὰρ ἓνα καὶ δέκα ἡμέρας τῆς τύχης ἀπώνατο, μηδὲν ὅτιοῦν δράσας ὁποῖον καὶ ἐς λόγου φέρεσθαι μνήμην, καθά που καὶ ὁ μετ' ἐκείνον Οὐαραράνης, 10 τρισὶν ἔτεσι βασιλεύσας. 6 ὁ δὲ υἱὸς ὁ τούτου ὁμώνυμος μὲν ἦν τῷ γεγεννηκότι, ἑπτακαίδεκα δὲ κατὰ τὴν βασιλείαν μεμένηκεν ἔτη. ὁ δὲ τρίτος Οὐαραράνης ἐς μῆνας μὲν τέσσαρας μόνους ἀπεγεύσατο τῆς βασιλείας, Σεγὰν δὲ σαά ἐπεκλήθη, οὐκ ἀπαικός, οἶμαι, οὐδὲ αὐτομάτως, ἔθους τινὸς παλαιοῦ μετασχὼν καὶ πατρίου. 7 οἱ γὰρ τῶν Περσῶν 15 βασιλεῖς, ἡνίκα μέγιστον ἔθνος τῶν πλησιοχώρων καθέλοιεν προσπολεμήσαντες καὶ τῆς ἐκείνων ἐπιλάβοιντο χώρας, οὐκέτι μὲν ἀναιροῦσι τοὺς ἡττημένους, ἐς δὲ φόρου ἀπαγωγὴν ἅπαντας ὑποτιθέντες ἐφιᾷσιν ἐνοικεῖν τε καὶ ἀροῦν τὴν δοριάλωτον· πλὴν ἀλλὰ τοὺς προτέρους τοῦ | γένους ἡγεμόνας οἰκτρότατα καταλύοντες, οἱ δὲ τοῖς σφετέροις παισὶ 20 τὴν τῆς ἀρχῆς προσηγορίαν ἀπονέμουσι, μνήμης, ὡς ἔοικεν, ἓκατι καὶ κόμπου (καὶ) τῆς ἐπὶ τῷ τροπαίῳ μεγαλαυχίας. 8 ἐπειδὴ οὖν καὶ τὸ τῶν Σεγεστανῶν ἔθνος Οὐαραράνη τῷ τοῦδε πατρὶ ἔδεδούλωτο, εἰκότως ἄρα ὁ παῖς Σεγανσαά ἐπωνόμαστο· δύναται γὰρ τοῦτο τῇ Ἑλλήνων φωνῇ Σεγεστανῶν βασιλεύς.
- 25 25. Τούτου δὲ θᾶπτον διαφθαρέντος Ναρσῆς εὐθύς τὴν βασιλείαν ἐνιαυτοῖς μὲν ἑπτὰ, μῆσι δὲ πέντε μετῆλθε. διαδέχεται δὲ τὴν ἀρχὴν Ὀρμισδάτης ὁ παῖς καὶ κληρονομεῖ τοῦ πατρὸς οὐ μόνον τοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ τῆς τοῦ χρόνου ἰσορροπίας. καὶ γὰρ θαυμάσειεν ἂν τις, ὅτι δὴ ἐκατέρω ἔτεσί τε καὶ μῆσι τοῖς αὐτοῖς τὰ τῆς ἀρχῆς ἐπιμελέστατα ἐμε- 30 τρήθη. 2 ἀλλὰ Σαβῶρ μετὰ τούτους ἐπὶ πλείστον ὅσον καὶ μήκιστον χρόνον ἀπώνατο τῆς βασιλείας, τοσούτοις ἔτεσι κρατήσας, ὅπόσοις

V^b, L, WPR, G 14 οἱ τῶν Περσῶν — 24 E

1 ἀλλὰ om. L 2 ὁδέναθος V^bL: ὁ δὲ νάθος WR: *Denathus* P: νάθος G 3 σαπώρου WR: σαβώρου V^bG: σαπόρου L (eadem 6) 4 ξυμφοραῖς G: συμ- rel. 5 τοῖς pro τῶν L ξυγγραφέων LG: συγ- V^bWR 9 ἐς μνήμην λ. φέρ. G inter καθά που et ἐκείνον spat., img. 2. m. ὁ μετ' R οὐαράνης G 13 Σεγὰν δὲ σαά Nieb: σεγανδεσαά V^b: σεγανσαά δὲ L: σεμενδεσαά W: *Seganesna* P: σεγανδεσβὰ R: σεγενδεσαά G ἀπαικός V^bWRG (cf. 123, 13): ἀπαικότως L 14 ἔθνους L 18 δοριάλωτον V^bW: δορυ- LRG 19 ἡγεμόνας om. G 21 καὶ post κόμπου add. Ref 33 coll. 182,23 ἐπειδὴ γοῦν G 22 σεγεστανῶν WRGE: στεγεστανῶν V^b: σεγετανῶν L: *Seganorum* P 23 σεγανσαά V^bLE: σεγενδεσαά WG: *Seganesna* P: σεγαῖνσα καὶ R τοῦτο om. R 31 ὁπόσα G

καὶ διεβίω. ἔτι γὰρ αὐτὸν κυούσης τῆς μητρὸς ἡ μὲν τοῦ βασιλείου
γένους διαδοχὴ ἐκάλει πρὸς τὴν ἀρχὴν τὸ τεχθσόμενον. ἦν δὲ τὰ τῶν
ὠδίνων ἀμφίβολα ἐς ὅποιαν γονὴν ἂν ἀποβαίεν. 3 τοιγάρτοι ἅπαντες
οἱ ἐν τέλει ἄθλα προϋτίθεσαν καὶ γέρα τοῖς μάγοις ἐπὶ τῇ προαγορεύσει
5 τῶν ἐσομένων. καὶ τοίνυν ἦγον ἐς μέσον κύουσας ἵππον καὶ ὡς πλησιαί-
τατα | προσελθοῦσαν τοῦ τόκου ἐκέλευόν τε αὐτοὺς ἐπ' αὐτῇ πρώτῃ
μαντεύεσθαι, ἅπερ ὥοντο ξυνενεχθῆναι. οὕτω γὰρ ὀλίγαις ὕστερον
ἡμέραις γνώσεσθαι ἡγοῦντο τὴν πρόρρησιν ἐς ὃ τι χωρήσει ταύτῃ τε
εἰκάζειν παραπλησίως ἐκβήσεσθαι καὶ ὁπόσα σφίσιν ἐπὶ τῇ ἀνθρώπων
10 προαγορευθεῖη. ἃ μὲν οὖν αὐτοῖς ἐπὶ τῇ ἵππων μεμάντευται, οὐκ ἔχω
σαφῶς ἀποφύνασθαι· οὐ γάρ μοι τὸ ἀκριβὲς τούτου γε πέρι ἀπήγγελλται·
πλὴν ἄλλ' οὕτω ἕκαστα προὔβη, ὅπως ἐκείνοις ἐτύγχανεν εἰρημένα.
4 γνόντες δὲ ἐνθενδε οἱ ἄλλοι, ὥς ἄγαν τοῖς μάγοις διηκρίβωται τὰ τῆς
τέχνης, προὔτρεπον καὶ ἐπὶ τῷ γυναιῷ, ἅττα ἐσεσθαι γνοίεν, διεξ-
15 ιέναι. τῶν δὲ φησάντων ἄρρενα παῖδα τεχθήσεσθαι οὐκ ἔτι ἐμέλλησαν,
ἀλλὰ γὰρ τῇ γαστρὶ περιθέντες τὴν κίδαριν ἀνείπον βασιλέα τὸ ἔμβρυον
ὀνόματί τε ἀπέκριναν τὸ ἄρτι ἐκτυπωθὲν καὶ διωργανωμένον, ἐς ὅσον,
οἶμαι, διάττειν ἔνδον ἡρέμα καὶ ὑποπάλλεσθαι. 5 οὕτω δὲ τὸ ἀφανὲς
τῇ φύσει καὶ ἄδηλον ἐς τὸ βέβαιόν τε καὶ ἀνωμολογημένον τῇ δοκῇ
20 μεταλαβόντες ὁμως οὐ διήμαρτον τῆς ἐλπίδος, ἀλλὰ καὶ λίαν ἔτυχον τοῦ
σκοποῦ, πολλῶ πλεόν τῶν δοκηθέντων. τίκτεται γὰρ οὐκ ἐς μακρὰν ὁ
Σαβώρης σὺν τῇ βασιλείᾳ, ἐννεάζει τε αὐτῇ καὶ ἐγγηράσκει, ἐς ἔβδομή-
κοντα αὐτῷ ἔτη διανυσθέντος τοῦ βίου. 6 κατὰ δὲ τὸν τέταρτόν τε
καὶ εἰκοστὸν τῆς τοῦδε ἀρχῆς ἐνιαυτὸν Νίσιβις ἡ πόλις ὑπὸ Πέρσαις
25 γεγένηται, Ῥωμαίων μὲν πάλαι | οὔσα κατήκοος, Ἰοβιανοῦ δὲ τοῦ
σφῶν βασιλέως παραδόντος καὶ προεμένου. ἐν αὐτοῖς γὰρ δήπου τοῖς
ἐνδοτέρω χωρίοις τῆς Περσικῆς ἐπικρατείας Ἰουλιανοῦ τοῦ προτέρου
Ῥωμαίων αὐτοκράτορος ἀθρόον διαφθαρέντος αὐτὸς ἀναγορεύεται ὑπὸ
τε τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν στρατευμάτων καὶ τοῦ ἄλλου ὁμίλου. 7 ἅτε
30 δὲ τῆς ἀρχῆς αὐτῷ ἄρτι καθισταμένης καὶ τῶν πραγμάτων, ὥσπερ
εἰκός, ταραττομένων, καὶ ταῦτα ἐν μέσῃ τῇ πολεμίᾳ, οὐχ οἷός τε ἦν τὰ

24 Nisibis sub Persarum ditionem venit a.363. Numerus anni regni Saporis, quem habet Ag., falsus est

V^b, L, WPR, G 1 ἔτι γὰρ — 16 τὸ ἔμβρυον in brevius contr. E

1 αὐτῷ G 5 ἐς V^bLG: εἰς WR κύουσας LRGE: κυοῦσαν V^bW 8 γε-
νήσεσθαι G τε καὶ εἰκάζειν G 10 προαγορευθεῖη V^bLG: προσ- WR: *praedice-*
rentur P 11 οὐ γὰρ — ἀπήγγελλται om. P 12 οὕτως Di 13 διηκρίβωται
V^bLG: -το WR 14 προὔτρεπον V^bLG: προὔπεμπτον WP (*praemiserunt*) R
γνοίεν — τεχθήσεσθαι om. W 16 γὰρ WG: om. V^bLR 18 ἀποπάλλεσθαι G
22 σαβόρης L ἐς WR: εἰς V^bLG 23 ἔτη V^bLG: om. WR 24 πεντηκοστὸν
Nöldeke Tabari p. 410 πέρσαις V^bWRG (cf. 131, 34; Procop. Bell. 2, 25, 33;
8, 23, 37): πέρσας L 30 δὲ L: δὴ V^bWRG: *et* P

παρόντα ἐν δέοντι σχολαίτερον διαθεῖναι. τοιγάρτοι ἀπαλλαξείων τῆς ἐν ὀθνεῖα καὶ δυσμενεῖ χώρᾳ διαίτης καὶ μόνης τυχεῖν τῆς ἐς τὰ οἰκεία ἐπανόδου θάττον ἰέμενος ξυνθήκας τίθεται ἀγενεῖς καὶ ἀσχήμονας καὶ ὁποίας μέχρι καὶ νῦν τῇ Ῥωμαίων λυμαίνεσθαι πολιτείᾳ, περιστέλλων
 5 ἐς τὰ ὀπίσω καινοῖς ὁρίοις καὶ ὑποτεμνόμενος τῆς οἰκείας ἀρχῆς τὸ περαιτέρω ἐκβαῖνον. 8 τὰ μὲν οὖν κατ' ἐκείνο τοῦ καιροῦ ξυνενεχθέντα πολλοῖς ἤδη τῶν προτέρων συγγραφέων ἰστόρηται· ἐμοὶ δὲ οὐ περὶ ταῦτα ἐνδιατρίβειν σχολή, ἀλλὰ τοῦ προτέρου λόγου ἐκτέον.

26. Μετὰ γὰρ Σαβώρην Ἀρταξήρ ἀδελφὸς ὦν αὐτῷ καὶ μετασχὼν
 10 τῆς βασιλείας τεττάρων ἐτῶν χρόνον κατ' αὐτὴν ἀπεβίω. ὁ δὲ υἱὸς ὁ τούτου, Σαβῶρ δὲ καὶ αὐτὸς ἐπεκέκλητο, ἐν ἔτεσι πέντε τὸ οἰκεῖον ἠρίθμησε κράτος· ἐν διπλασίοσι δὲ τούτων καὶ πρὸς γε ἐνὶ ἐτέρῳ ἐνιαυτῷ Οὐαραράνης | ὁ παῖς, ὃς δὴ καὶ Κερμασαὰ ὠνομάζετο. 2 τῶν δὲ τοιούτων ἐπικλήσεων ἡ αἰτία ἤδη μοι εἴρηται. καὶ γὰρ Κερμὰ ἔθνους τυχὸν
 15 ἡ χώρας ὑπῆρχεν ἐπωνυμία· ταύτης δὲ τῷ πατρὶ τοῦ Οὐαραράνου δεδουλωμένης εἰκότως ὁ παῖς τὴν ἐπωνυμίαν ἐκτήσατο, καθά που πρότερον καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ὁ μὲν Ἀφρικανὸς τυχόν, ὁ δὲ Γερμανικός, ὁ δὲ ἐξ ἄλλου του γένους νενικημένου ἐπεκλήθη. 3 ἐπὶ τούτοις Ἰσδιγέρδης ὁ Σαβώρου τὴν Περσικὴν ἡγεμονίαν παραλαμβάνει, ὁ πολὺς παρὰ
 20 Ῥωμαίοις καὶ περιλάλητος. φασὶ γὰρ Ἀρκαδίον τὸν βασιλέα πρὸς τῷ θανάτῳ γεγεννημένον καὶ τὰ μετ' αὐτόν, ὥς πη τοῖς ἀνθρώποις νενόμισται, διατάττοντα, τούτῳ δὴ φύλακι χρῆσασθαι καὶ κηδεμόνι ἐπὶ τε τῷ παιδὶ Θεοδοσίῳ καὶ πάσῃ τῇ Ῥωμαϊκῇ καταστάσει. 4 ἔδεται γὰρ οὗτος ὁ λόγος ἐπὶ πλεῖστον ἐν ἡμῖν ἐκ παλαιοῦ τῇ μνήμῃ παραδο-
 25 θείς τοῖς ἐφεξῆς καὶ μέχρι νῦν παρὰ τε τοῖς λογίοις καὶ τῷ δήμῳ περιγόμενος· γραφῇ δὲ τινι καὶ λόγοις ἱστορικοῖς οὐκ οἶδα εὐρὼν τοῦτο φερόμενον, οὐδὲ παρ' οἷς τυχὸν τὰ τῆς Ἀρκαδίου τελευτῆς ἀπεμνημόνευται, ὅτι μὴ μόνον ἐν τοῖς Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι συγγεγραμμένοις. καὶ οὐδέν, οἶμαι, θαυμαστὸν ἐκείνον μὲν ὥς πλεῖστα μεμαθηκότα καὶ πᾶσαν,
 30 ὡς εἶπεῖν, ἱστορίαν ἀναλεξάμενον καὶ τήνδε παραλαβεῖν τὴν ἀφήγησιν ἐτέρῳ πρότερον ἐκπεπονημένην, ἐμὲ δὲ αὐτὴν μηδαμῶς ἔτι ἐλεῖν ἐλάχιστα εἰδότα, | εἰ γε ἄρα δὴ καὶ ἐλάχιστα. 5 ἀλλ' ἐκείνο καὶ μάλα θαύματος

28 Procop. Bell. 1, 2, 6 sq.

V^b, L, WPR, G, inde a 12 κράτος O

1 ἐν τῷ δέοντι R 2 μόνης V^bWRG: μόλις L εἰς G 7 συγγραφέων V^b
 9 σαβόρην L ἀρταξήρ V^bLRG: -ξῆς W: Arctaxer P 11 δὲ post σαβῶρ om. R
 12 τούτου L 13 κερμασαὰ V^bLRO: κερβασαὰ W: *Cermasat* P 15 οὐαραράνου
 W: ἀραράνου V^bLO: οὐαραρούνου R: om. P 19 σαβόρου L 21 μετ' V^bLWO:
sua P: ἐπ' R 27 ἀπεμνημόνευται V^bLW: ἀπομνημονεύεται R: ἀπομνημονεύεται O
 28 συγγεγραμμένοις O: συγ- rel. 31 ἔτι om. O

ἄξιον εἶναι ἡγοῦμαι, ὅτι διεξιὼν τὰ περὶ τούτων οὐχ ἀπλῶς οὕτω τὰ ἐγνωσμένα διέξεισιν, ἀλλ' ἐπαινεῖ τὸν Ἀρκάδιον καὶ ἀποσεμνύνει, ὥς ἀρίστη χρησάμενον εὐβουλία. φησὶ γὰρ αὐτὸν οὐ λῖαν ἀγχίνου εἶναι τὰ ἄλλα πεφυκότα ἐν τούτῳ δὴ μόνῳ φρενήρη τε καὶ προμηθέστατον
 5 ἀποδεδεῖχθαι. 6 ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ὁ τοῦτο ἀγάμενος οὐ τῇ πρώτῃ ὀρμῇ τοῦ βουλευματος τὸ εὖλογον κρίνειν, ἀλλὰ τῷ ὕστερον ἀποβεβηκότι. ἐπεὶ πῶς ἂν εἶχε καλῶς ἀνδρὶ ὀθνεῖω καὶ βαρβάρῳ καὶ γένους ἄρχοντι πολεμιωτάτου καὶ ὅπως αὐτῷ μετῇ πίστεώς τε καὶ δικαιοσύνης ἡγνοη-
 10 μενῶ καὶ πρὸς γε τὰ ἐς θεὸν πεπλανημένῳ καὶ ἄλλογνώμονι τὰ φίλτατα παραδοῦναι; 7 εἰ δὲ μηδὲν ὁτιοῦν ἐπὶ τῷ βρέφει ἡμάρτηται, ἀλλὰ μεμένηκεν ἡ τούτου βασιλεία βεβαιότατα πρὸς τοῦ κηδεμόνος φυλαττο-
 μένη, καὶ ταῦτα ἔτι ὑπὸ μαζῶ τιθηνουμένου, ἐκείνον ἂν μᾶλλον ἐπαινε-
 15 8 ὁ δὲ Ἰσδιγέρδης εἴκοσι πρὸς τῷ ἐνὶ βασιλεύσας ἐνιαυτοὺς οὐδένα πώποτε κατὰ Ῥωμαίων ἤρατο πόλεμον οὐδὲ ἄλλο τι κατ' αὐτῶν ἄχαρι ἔδρασεν· ἀλλὰ μεμένηκεν ἐς αἰεὶ εὖνους τε ὦν καὶ εἰρηναῖος, εἴτε οὕτω συμβάν, εἴτε καὶ ὥς ἀληθῶς | φειδοῖ τοῦ παιδὸς καὶ τῶν κοινῶν τῆς κηδεμονίας νομίμων.

20 27. Ἐκεῖνον δὲ τεθνηκὸς Οὐαραράνης ὁ υἱὸς προστὰς τῆς ἀρχῆς εἰσβολὴν μὲν κατὰ Ῥωμαίων πεποίηται· φιλίως δὲ αὐτὸν καὶ ὑφειμένως τῶν ἐν τοῖς ὀρίοις ἰδρυμένων στρατηγῶν προσδεξαμένων, ὁ δὲ θᾶττον ἀπηλλάγη καὶ ἐς τὴν ὑπήκοον ἐπανῆκεν, οὔτε προσπολεμήσας τοῖς πέλας οὔτε ἄλλως τὴν χώραν σινάμενος. 2 εἴκοσι δὲ κρατήσας ἐνιαυ-
 25 τοὺς παραδίδωσι τὴν βασιλείαν Ἰσδιγέρδῃ θατέρῳ τῷ οἰκίῳ παιδί, ᾧ δὴ χρόνος ἐν τῇ βασιλείᾳ διηνύσθη ἑτῶν ἑπτακαίδεκα καὶ μηνῶν δῆπου τεττάρων. 3 Περόζης δὲ μετ' ἐκείνον ἀναδείκνυται βασιλεὺς, ἀνὴρ τολμητίας μὲν ἄγαν καὶ φιλοπόλεμος καὶ πρὸς τὸ μεγαλουργὸν τῆς γνώμης αἰεὶ τετραμμένος· λογισμῷ δὲ στερεῶ καὶ βεβηκότι οὐ μάλα
 30 ἐχρῆτο, ἀλλὰ πλέον ἦν ἐν αὐτῷ τοῦ βουλευομένου τὸ θρασυνόμενον. 4 ἀπόλωλε δὴ οὖν κατὰ τῶν Νεφθαλιτῶν ἐπιστρατεύσας, οὐ τοσοῦτον, οἶμαι, τῇ ῥώμῃ τῶν δυσμενῶν, ὅπόσον τῇ οἰκοθεν ἄκοσμίᾳ· δέον γὰρ αὐτὸν ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ κατὰ τὴν πολεμίαν πορεύεσθαι τὰς ἀδῆλους

V^b, L, WPR, O

1 τούτων WP (*haec*) R: τοῦτον V^bLO 9 πρὸς γε — πεπλανημένῳ καὶ om.
 R εἰς W ἄλλογνώμονι V^bLP (*alienae mentis et opinionis viro*) RO: ἀγνώμονι
 W 12 τιθηνουμένου V^bLO: -νω WR 16 κατ' αὐτῶν om. W 19 κηδεμονίας
 V^bLWO: παιδοποιίας P (*communibusve liberos procreandi [et] legibus*) R 20 τοῦ ante
 τεθνηκὸς add. W 22 ὀρίοις WR: ὄροις V^bLO 23 ἐς O: εἰς rel. ἴσως
 προσπολεμήσας L img.: προπ- libri 30 pro ἦν ἐν αὐ spat. L βουλομένου L
 θρασυνόμενον Key: θρασῦνον libri 33 αὐτῷ O ξὺν O: σὺν rel.

ἐπιβουλὰς προδιασκοποῦντα καὶ φυλαττόμενον, ὃ δὲ λέληθεν ἑαυτὸν ἐνέδραις ἀθρόον περιπεσὼν καὶ βόθροισι καὶ διώρυξιν, ἐπὶ μήκιστον τοῦ πεδίου πρὸς τὸ ἀπατηλὸν μεμηχανημέναις, αὐτοῦ τε ζὺν τῇ στρατιᾷ διεφθάρη τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τῆς βασιλείας ἐνιαυτῷ, καὶ καταλύει
 5 τὸν βίον ἀκλεῶς, | ἅτε δὴ ὑπὸ τῶν Οὐννων κατεστρατηγημένος· Οὐννικὸν γὰρ γένος οἱ Νεφθαλίται. 5 Οὐάλας δὲ ὁ τούτου ἀδελφὸς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀναβάς οὐδέν τι φαίνεται ἀξιαφήγητον δράσας πολέμων ἕνεκα καὶ παρατάξεων, οὐ μόνον τῷ πρῶτος εἶναι τοὺς τρόπους καὶ ἥπιος καὶ πρὸς ὁρμὰς ἀλόγους καὶ δυσμενείας οὐ μάλα διανιστάμενος, ἀλλ' ὅτι
 10 καὶ βραχύν ἐπεβίω χρόνον· τέτταρα γὰρ αὐτῷ μόνον ἔτη κατὰ τὴν βασιλείαν διέδραμεν. 6 ἐπὶ τούτῳ δὲ Καβάδης ὁ Περόζου τῶν Περσικῶν πραγμάτων κρατήσας πολλοὺς μὲν κατὰ Ῥωμαίων πολέμους διήνεγκε, πολλὰ δὲ κατὰ βαρβάρων τῶν προσοικούντων ἔστησε τρόπαια, καὶ χρόνον οὐδένα παρήκε ταραχαῖς τε καὶ κινδύνοις ἐγκαλινδούμενος.
 15 7 ἦν δὲ ἄρα καὶ πρὸς τὸ ὑπήκοον ἀπηνῆς τε καὶ δυσστιθάσευτος καὶ οἶος ἀνακινεῖν τὰ καθεστῶτα ἕς τε τὴν πολιτικὴν δίαιταν καινουργεῖν καὶ παρατρέπειν τὰ πάλαι ζυνειθισμένα. λέγεται δέ, ὡς καὶ νόμον ἔθετο κοινὰ τοῖς ἀνδράσι προκεῖσθαι τὰ γύναια, οὐ κατὰ τὸν Σωκράτους, οἶμαι, καὶ Πλάτωνος λόγον καὶ τὴν ἐν τῷ λόγῳ κεκρυμμένην ὠφέλειαν,
 20 ἀλλ' ὥστε τῷ προστυχόντι ἐξεῖναι πρὸς ἣν ἂν ἐθέλοι χωρεῖν καὶ τῆς εὐνῆς μεταλαγχάνειν, εἰ καὶ ἐτέρῳ τῷ ζυνοικοῦσα καὶ ἀποκεκριμένη ἐτύγχανε. |

28. Καὶ τοίνυν θαμὰ τοῦτο ἐννόμως ἐξημαρτάνετο, χαλεπαινόντων περιφανῶς τῶν δυνατῶν καὶ οὐκ ἀνεκτὸν ἡγουμένων τὴν ἀτιμίαν. ἀλλ'
 25 οὗτος γὰρ αὐτῷ ὁ θεσμὸς ἐπιβουλῆς τε καὶ καταλύσεως αἰτιώτατος γέγονεν. τοιγάρτοι ζυμφραζάμενοι ἅπαντες καὶ διαναστάντες καθαιροῦσί γε αὐτὸν τῆς ἀρχῆς τῷ ἐνδεκάτῳ ταύτης ἐνιαυτῷ καὶ ἕς τὸ τῆς Λήθης ἐμβάλλουσι φρούριον. 2 τὸ δὲ τῆς βασιλείας κράτος μετάγουσιν ἐπὶ Ζαμάσφην, Περόζου καὶ αὐτὸν παῖδα γεγεννημένον καὶ ἄλλως πραό-
 30 τητὸς τε καὶ δικαιοσύνης ἄριστα ἔχειν δοκοῦντα. οὕτω τε ῥοντο καλῶς αὐτοῖς ἅπαντα κατειργάσθαι, ὡς ἐξὸν τὸ λοιπὸν ἐν εὐκολίᾳ τε καὶ ῥαστώνῃ πολιτεύεσθαι καὶ βιοτεύειν. 3 ἀλλ' ὁ Καβάδης οὐκ ἔς μακρὰν

Vb, L, WPR, O 27 καὶ ἐς τὸ τῆς Λήθης —159, 21 τὴν ἀρχὴν *verbis saepius mutatis in brevis contr.* E

2 ἀθρόον L: ἀθρόως VbRO: -ος W 3 ζὺν O: σὺν rel. 4 τετάρτῳ καὶ om. P 6 οὐάλας VbWRO: ὁ βάλας L 11 καβάδης VbRO: -δης W: καὶ καβάδης L 12 pro πραγμάτων *agminibus* (ταγματῶν) P 17 πάλαι VbLWO: om. P (*consuetudine*) R ζυνειθισμένα O: σὺν- rel. 21 ζυνοικοῦσα O: σὺν- rel. 25 ὁ θεσμὸς αὐτῷ L αἴτιος L 26 ζυμφραζάμενοι W: συμ- VbLO: *coniuratione facta* P: συμφραζάμενοι R: συμφρασάμενοι Cl fortasse recte 27 γὰρ pro γε R ἐς W: εἰς rel. 29 ζαμάσφην VbLWO: *Zambasem* P: ζαμβάσφην R 31 αὐτοῖς om. O 32 εἰς W

ἀποδράσας, εἴτε τῆς γαμετῆς αὐτῷ ξυλλαβομένης τοῦ δόλου, ὡς Προκό-
πιός φησι, καὶ τὸν ὑπὲρ ἐκείνου θάνατον ὑπελθεῖν ἐλομένης, εἴτε καὶ
ἄλλῳ χρησάμενος τρόπῳ, ἀποδράσας δὲ οὖν ὁμῶς καὶ ὑπεκβὰς τοῦ
δεσμωτηρίου, ᾧχετο παρὰ τοὺς Νεφθαλίτας καὶ γίνεται τοῦ ἐκείνων
5 βασιλέως ἱκέτης. 4 ὁ δὲ τὰς ἀτάκτους ῥοπὰς τῆς τύχης διανοησάμενος
προσίετό γε αὐτὸν μάλα εὐμενῶς καὶ διετέλει παρηγορῶν καὶ παραιρού-
μενος τῆς γνώμης τὸ ἀνιώμενον, τὰ μὲν πρῶτα θωπεία τε ἀγαθῇ καὶ
παραινέσει πρὸς τὰ ἀμείνονα τὸ φρονοῦν ἀναρρωννύσει καὶ πρὸς γε
τραπέζῃ | δαφιλεῖ καὶ φιλοτησίᾳ θαμὰ προτεινομένη καὶ ἐφυστρίσι τι-
10 μίαις καὶ τούτοις δὴ ἅπασι τοῖς εἰς φιλοξενίαν προχειροτάτοις· ὀλίγῳ
δὲ ὕστερον καὶ τὴν θυγατέρα κατεγγυᾷ πρὸς γάμον τῷ ξένῳ καὶ στρα-
τιαν αὐτῷ πρὸς τὴν κάθοδον ἀποχρῶσαν παραδούς ἔστειλεν αὐθις, τό-
τε ἀντιστατοῦν καθελοῦντα καὶ τὴν προτέραν εὐδαιμονίαν ἀνακτησό-
μενον. 5 ἐπεὶ δὲ πεφύκασι πρὸς τάναντία πολλάκις συμφύρεσθαι τοῖς
15 ἀνθρώποις αἱ τῶν δοκηθέντων ἐκβάσεις, τοιόνδε τι καὶ τότε ξυνέβη, καὶ
πρὸς τὴν ἐφ' ἑκάτερα ῥοπήν τε καὶ κίνησιν ἐπὶ πολλῷ τῷ διαλλάττοντι
ὁ τοῦ Καβάδου βίος ἐταλαντεύθη, καὶ ταῦτα ἐν χρόνῳ μετρίῳ. 6 ἐκ
μὲν γὰρ βασιλέως πρότερον ὑπόδικος γέγονε καὶ δεσμώτης, ἀπαλλαγείς
δὲ τῆς εἰρκτῆς φυγὰς καὶ μέτοικος καὶ ἱκέτης, ἐκ δὲ ἱκέτου καὶ ξένου κηδε-
20 τῆς βασιλέως καὶ οἰκειότατος· εὐθύς δὲ κατελθὼν εἰς τὰ πάτρια ἦθη
ἀνείληφε πάλιν τὴν ἀρχὴν πόνων ἐκτὸς καὶ κινδύνων, ὥσπερ οὐδαμῶς
αὐτὴν ἀφηρημένος, ἀλλ' εὐρὼν ἔτι σχολάζουσιν καὶ οἶον ἐκδεχομένην.
7 ὁ γὰρ Ζαμάσφης ἐκὼν ἀπέστη τοῦ θάκου καὶ μεθεῖναι μᾶλλον ἔγνω
τὴν βασιλείαν, τέτταρας ἐνιαυτοὺς ἡσθεῖς ἐν αὐτῇ, καὶ ἀπαγορεῦσαι
25 μὲν τῷ γαυρουμένῳ τῆς ψυχῆς καὶ φιλοδοξοῦντι, τὸ δὲ ἄπραγμον ξὺν
τῷ ἀσφαλεῖ ἀνθελέσθαι· καὶ προὔλαβε τὴν ἀνάγκην ἢ εὐβουλία. 8 ὁ
δὲ Καβάδης ἐγκρατὴς γεγεννημένος πλέον ἢ πρότερον ἐς τριάκοντα ἐτέ-
ρους ἐνιαυτοὺς διέμεινε τῆς μοναρχικῆς δυναστείας ἐχόμενος πρὸς τοῖς
ἑνδεκα τοῖς προτέροις, ὡς τεσσαράκοντα πρὸς τῷ ἐνὶ τοὺς ζύμπαντας
30 καθεστάναι, ὁπόσους ἐν αὐτῇ ἐπεβίω.

1 Procop. Bell. 1, 6, 1—9

V^b, L, WPR, O 1—21 τὴν ἀρχὴν E

1 ἀποδράς Di ξυλλαβομένης O: συλλ- rel. δόλου V^bLO: δούλου WR:
doli P 3 τρόπῳ χρησάμενος R ἀποδράς Di 4 ἐφθαλίτας legisse videtur E
(εἰς τὸν τῶν ἐφθαλιτῶν οὖνων βασιλέα) 5 ῥοπὰς Par. Herw (cf. 5, 9; 98, 21;
185,19): τροπὰς libri 6 προσήγετό O αὐτὸν V^bLO: ἑαυτὸν WR: hunc P 8
πρὸς τε R 14 συμφύρεσθαι O 15 τοιόν δὴ τι R 17 ἐταλάντευσε R 20
κατελθὼν V^bL^P (descendens) R: μετ- WO 23 ζαμάσφης V^bLWO: Zambases P:
ζαμάσφη R 25 ξὺν O: σὺν rel. 29 ὡς — ἐπεβίω om. P ζύμπαντας O: σύμ-
rel.

29. Τὸ μὲν οὖν ἀκριβὲς τῶν ἐπ' αὐτῷ πρότερόν τε καὶ ὕστερον
 συμπεσόντων ἤδη τοῖς πάλοι σοφοῖς ἐν ἱστορίας διεκπεπόνηται τρόπῳ·
 ὁ δὲ τοῖς μὲν προτέροις παρῆται, ἄξιον δὲ οἶμαι γινώσκειν καὶ ἐπιση-
 μήνασθαι, καλὸν ἂν εἴη προσθεῖναι. 2 θαυμάσειε γὰρ ἂν τις, ὅτι δὴ
 5 κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ παρὰ τε Ῥωμαίοις καὶ Πέρσαις παραπλήσια
 ἄττα συνελθεῖν ξυνέβη, ὥσπερ αὐτομάτως ἐν ἑκατέρᾳ πολιτείᾳ κατὰ
 τῶν κρατούντων ἐναντίας τινὸς περιφορᾶς ἐνσκηψάσης. ἐλαχίστου γὰρ
 ἔμπροσθεν χρόνου καὶ Ζήνων ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ὁ Ἰσαυρος, ὃς δὴ
 πρώην Ταρσισκωδίσσεος ἐπωνομάζετο, ὑπὸ Ἰλλοῦ τε καὶ Βασιλίσκου
 10 καὶ Κόνωνος ἐπιβουλευθείς, συνεργούσης ἐς τὰ μάλιστα καὶ Βηρίνης,
 ἐκπέπτωκε τῆς ἀρχῆς καὶ ἐξελέλχεται καὶ μόλις ἐς τὴν Ἰσαυρίαν ἀπεσώθη·
 πλὴν ἄλλ' ἐπανῆκεν αὐθις ἐς τὰ βασιλεία καὶ Βασιλίσκον τὸν τυραν-
 νήσαντα οὐ πλέον ἢ ἔτεσι δύο καθελὼν καὶ τοῦ σχήματος ἀφελόμενος
 διετέλει πάλιν ἐχόμενος τῆς ἀρχῆς καὶ πάντα διατάττων, οὐκ ἐπὶ πλεί-
 15 στον μὲν χρόνον, ἐν αὐτῇ δὲ ὁμῶς ἀπεβίω. 3 κατὰ ταῦτόν δὲ καὶ Νέ-
 πῳς ὁ τῆς Ἑσπέρας βασιλεὺς | ὁμοίαις ἢ καὶ μείζοσιν ὠμίλησε συμφοραῖς.
 ὑπὸ γὰρ Ὀρέστου φενακισθεὶς πέφευγεν ἐκ τῆς Ἰταλίας, ἀποβεβληκῶς
 μὲν τὴν ἀλουργίδα, οὐκέτι δὲ αὐτὴν ἀντανέλετο, ἀλλ' ἐν ιδιώταις τε-
 λῶν διεφθάρη. 4 οὕτως ἄρα ἐν τῷ τότε μεταβολὰς παραλόγους κατὰ
 20 τῶν κρατίστων δυνάμεων συνελθεῖν ξυνηνέχθη. ζητούντων μὲν οὖν τὴν
 τούτων αἰτίαν οἱ τὰς τῶν ἀδῆλων ἀνιχνεύειν ἀρχὰς εἰθισμένοι καὶ
 λεγέτωσαν ὅποιας καὶ βούλοιντο, ἐμοὶ δὲ τῆς προτέρας ἐκδρομῆς καὶ
 αὐθις μεταληπτέον. 5 τεθνηκότος γὰρ τοῦ Καβάδου κατὰ τὸ πέμπτον
 ἔτος τῆς Ἰουστινιανοῦ παρὰ Ῥωμαίοις βασιλείας Χοσρόης ὁ πᾶν ὁ
 25 καθ' ἡμᾶς διαδέχεται τὴν πατρῴαν ἀρχήν, καὶ πέπραχε πλείστα ὅσα
 καὶ μέγιστα, ὧν ἔνια μὲν Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι προαναγέγραπται, τῶν
 δὲ λοιπῶν ἐμοὶ γε τὰ μὲν εἴρηται ἤδη, τὰ δὲ ἀκολούθως εἰρήσεται. 6 ὥς
 ἂν δὲ τὸ ξυνεχὲς τῶν χρόνων τελεώτατα διαφυλαχθείη, τοσοῦτον ἐρῶ
 πρὸς τὸ παρόν, ὥς ἐς ὀκτώ τε καὶ τεσσαράκοντα ἐνιαυτοὺς τοῦ κράτους

11 Zeno Constantinopoli fugit die 9. Jan. 475, revertit mense Sextili 476
 14 οὐκ ἐπὶ πλείστον χρόνον: immo usque ad a. 491. Ag. priorem Illu seditionem et
 alteram (a. 484—488) in unam confudisse videtur 17 πέφευγεν: mense Sextili a.
 475 19 διεφθάρη: a. 480 23 a. 531

V^b, L, WPR, O 8 Ζήνων —18 ἀντανέλετο mutatis verbis in brevius contr. E

2 ἱστορίας V^bLO: ἱστορίας WR: in historiae modum P διεκπεπόνηται V^bLR:
 ἐκπ- W: elaborata et prodita P: διαπεπόνηται O 3 γινώσκειν O: γιν- rel. 6 συν-
 ἔβη R 9 ταρσισκωδίσσεος L: τάρσισ κωδίσσεος V^b: τάρσισ κωδισαῖος W: Tarasis
 codicus P: τάρσισ κωδισαῖος R Ἰλλοῦ LWR: Ἰλλου V^bO 11 εἰς L 13 δὺν L
 15 δὲ ὁμῶς καὶ O κατὰ ταῦτόν V^b (cf. 173,31): κατ' αὐτόν LWRO: haud secus
 P: κατὰ ταῦτά E 16 καὶ V^bRO: om. LW ὠμίλησας O 20 συνηνέχθη R
 28 ξυνεχὲς O: συν- rel.

- ἐχόμενος πολλὰς ἀνεδήσατο νίκας, καὶ γέγονεν ὁποῖος οὕτω πρότερον ἄλλος τῶν παρὰ Πέρσαις βεβασιλευκότων ἀναδέδεικται, εἴ γε τῷ παντὶ ἐκάστῳ συγκρίνοιτο, οὐδὲ εἰ Κῦρον εἴποι τις ἂν τὸν Καμβύσου οὐδὲ Δαρεῖον <τὸν> Ὑστάσπεω, οὐδὲ μὴν Ζέρξην ἐκείνον, τὸν ἱππῆλατον
- 5 μὲν δεικνύντα τὴν θάλατταν, ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι ναυτιλλόμενον. 7 πλήν ἄλλὰ τοιοῦτός γε ὢν, ἀκλεῆς γε αὐτῷ ἢ τοῦ βίου καταστροφή γέγονε καὶ οἰκτρὰ καὶ τῶν φθασάντων ἄλλοτριω|τάτη. ἐτύγχανε μὲν γὰρ ἐν τῷ τότε ἀμφὶ τὰ Καρδούχια ὄρη ἐς κώμην Θαμανῶν διὰ τὴν τοῦ θέρους ὥραν καὶ τὴν τῶν τόπων εὐκρασίαν μεταβάς τε καὶ ἐνδιαιτῶμενος.
- 10 8 Μαυρίκιος δὲ ὁ Παύλου, ὑπὸ Τιβερίου Κωνσταντίνου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως ἄρχειν τῶν κατὰ τὴν ἑω ταγμάτων προστεταγμένος, ἐσέβαλεν ἄθροον ἐς τὴν Ἀρξιανηνὴν χώραν, πρόσοικον οὖσαν τῇ τῆς κώμης περιοικίδι καὶ ἀγχιτέρμονα· καὶ δῆτα οὐκ ἀνίει δηῶν ἄπασαν ἀφειδῶς καὶ ληϊζόμενος. περαιωθεὶς δὲ τὰ ρεῖθρα τοῦ Ζίρμα ποταμοῦ ἀνὰ τὰ
- 15 πρόσω ἔτι ἐχώρει καὶ τὰ ἐν ποσὶν ἐλεηλάτει καὶ ἐνεπίμπρα. 9 οὕτω δὲ αὐτοῦ ἄρδην ἄπαντα καταστρεφόμενον καὶ ξυγκυκῶντος ὁ Χοσρόης, (οὐ πόρρω γὰρ ἦν, ἀλλ' ὅσον ἀρθεῖσαν ἤδη θεᾶσθαι τὴν φλόγα) οὐκ ἤνεγκε τὴν ὄψιν τοῦ πολεμίου πυρός, ἐπεὶ μήπω πρότερον ἐωράκει. τοιγάρτοι αἰδοῖ τε καὶ δέει καταπεπληγμένος οὔτε ἀντεξήει οὔτε ἡμύνετο· ἀλλὰ
- 20 τοῖς προσπεσοῦσι πέρα τοῦ μετρίου περιαλήσας καὶ οἶον ἀπειρηκῶς ταῖς ἐλπίσιν αὐτίκα νόσφ' ἦλω ὑπὸ δυσθυμίας δεινῇ τε καὶ ἀνηκέστῳ. 10 καὶ τοίνυν φοράδην ἀχθεὶς μετὰ τάχους πολλοῦ εἰς τὰ ἐν Σελευκείᾳ καὶ Κτησιφῶντι βασιλείᾳ καὶ φυγὴν τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμενος οὐκ ἐς μακρὰν καταλύει τὸν βίον. |
- 25 30. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδα ὄντινά με τρόπον ἢ τοῦ λόγου φορὰ παραλαβοῦσα καὶ τῷ ἀξιαγαστῷ, οἶμαι, τῶν πράξεων ἡδομένη ἐς τόδε ἡγάγε προπετείας, ὥς τὰ ἐν μέσῳ ὑπερβάντα τῶν πορρωτάτῳ ἐπιμνησθῆναι. οὐκοῦν ἐπειδὴ νῦν γοῦν ἐπέγνων ὅποι ἀφῖγμαι καὶ ὅθεν ἐξέβην, ἐκείνα μὲν ἑατέον πρὸς τὸ παρόν, ἐν τοῖς οἰκείοις ἀναγραφησόμενα
- 30 χρόνοις· ἐπανήξω δὲ αὖθις ἐς τὸ ξυνεχὲς καὶ ἀκόλουθον τῶν προτέρων.

24 καταλύει τὸν βίον: vere a. 579

V^b, L, WPR, O

1 δίκας W γέγονεν V^bLO: γεγωνῶς WR 2 εἴ γε V^bLWO: *vel si* P: εἴτε R 3 εἴπη R 4 τὸν inser. Key (cf. 11, 7) 6 εὐκλεῆς W 8 Καρδούχια Di 9 διαιτῶμενος L 11 βασιλέως V^bLWO: *imperatorem* P: αὐτοκράτορος R ἐσέβαλεν O: εἰσ- rel. 12 ἀθρόως R ἀρξιανηνὴν WO: -νινὴν V^b: ἀραξιανηνὴν L: *Arxianum agrum* P: ἀρξιανὴν R: fortasse Ἀρξιανηνὴν scribendum χώρας pro κώμης L 13 δηῶν V^b: δηῶν L: δηῶν WO: δηῶν R 17 ἀρθεῖσαν ἤδη Vulc: ἀν θεῖαν ἤδη V^bLW: *in altum evectam et diffusam flammam* P: ἀν ἤδη θεῖαν R: βαθεῖαν ἤδη O 19 ἡμύνετο W 26 ἡδομένη V^bLP (*voluptate provecta*) O: ἀδομένη WR 27 πορρωτέρω L 29 ἀναγραφησόμεθα L (-να m. 2) 30 χρόνοις V^bLO: χρόνοις W: χωρίοις P (*suis locis*) R

2 ἡ τε γὰρ τῶν Περσικῶν βασιλέων διαδοχὴ καὶ ὁ τῶν ἐνιαυτῶν κατὰ-
 λογος καὶ συλλήβδην φάναι ἅπαν μοι τὸ ἐπηγγελμένον ξυνετελέσθη.
 οἶμαι δὲ ἄγαν ἀληθῆ ταῦτα καθεστάναι καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐκπεπονημένα,
 ὡς δὴ ἐκ τῶν Περσικῶν βίβλων μεταληφθέντα. 3 Σεργίου γὰρ τοῦ
 5 ἑρμηνέως ἐκέισε γενομένου καὶ τοὺς τῶν βασιλικῶν ἀπομνημονευμάτων
 φρουροὺς τε καὶ ἐπιστάτας μεταδοῦναί οἱ τῆς περὶ ταῦτα γραφῆς
 ἐκλιπαρήσαντος (πολλάκις γὰρ αὐτὸν ἐς τοῦτο προτρέψας ἐτύγχανον),
 προσθέντος δὲ καὶ τὴν αἰτίαν, ὡς οὐκ ἄλλου του χάριν ζητοίῃ τῶνδε
 10 τυχεῖν ἢ ὥστε καὶ παρ' ἡμῖν ἀνάγραπτα ἔσσεσθαι τὰ σφίσιν ἐγνωσμέ-
 να καὶ τίμια, παρέσχον εὐθύς εὖ γε ποιοῦντες ἐκεῖνοι, οὐκ ἄχαρι τὸ
 χρῆμα εἶναι ἡγούμενοι, ἀλλὰ καὶ πρὸς εὐκλείας τοῖς σφῶν βασιλεῦσιν
 ἐσόμενον, εἰ μέλλοιεν καὶ παρὰ Ῥωμαίοις | γινώσκεισθαι, ὁποῖοι τε
 γεγόνاسι καὶ ὁπόσοι, καὶ ὅπως ἡ τοῦ γένους αὐτοῖς ἀποσέσωσται τάξις.
 4 λαβὼν οὖν ὁ Σέργιος τὰ τε ὀνόματα καὶ τοὺς χρόνους καὶ τῶν ἐπ'
 15 αὐτοῖς γεγεννημένων τὰ καιριώτερα καὶ μεταβαλὼν εὐκόσμως εἰς τὴν
 Ἑλλάδα φωνήν (ἦν γὰρ δὴ ἑρμηνέων ἄριστος ἀπάντων καὶ οἶος ὑπ' αὐ-
 τοῦ Χοσρόου θαυμάζεσθαι, ὡς ἐν ἐκατέρᾳ πολιτείᾳ τὰ πρωτεῖα λαχὼν
 τῆς ἐπιστήμης), εἰκότως οὖν ἀκριβεστάτην ποιησάμενος τὴν μετάφρασιν
 ἀπεκόμισέ τέ μοι ἅπαντα μάλα πιστῶς καὶ φιλίως καὶ προὔτρεψε διανύειν
 20 τὴν αἰτίαν, ἐφ' ἣπερ αὐτὰ καὶ παρείληφε. καὶ τοίνυν διήνυσται. 5 ὥστε
 εἰ καὶ Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι ἕνια τῶν ἐπὶ Καβάδῃ ἀφηγηθέντων ἑτέρως
 ἀπήγγελλται, ἀλλ' ἡμῖν ἀκολουθητέον τοῖς Περσικοῖς χειρογράφοις
 καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς φερομένων ὡς ἀληθεστέρων ἀντιληπτέον. τούτου δὴ
 οὖν ἡμῖν τοῦ πόνου τελεώτατα ἐξεργασμένου, φέρε πρὸς αὐτὴν αὐθις
 25 ἐπανίωμεν τὴν τῆς ἱστορίας ξυνέχειαν, ἣν ἐκ τῶν ἀμφὶ τὴν Λαζικήν
 γεγεννημένων διατεμόντες ἐς τὰδε ἀφίγμεθα.

6 οὕτω μὲν δὴ οὖν ὁ Ναχοραγὰν διὰ τὸ ἀγεννὲς τοῦ τρόπου καὶ τὸ
 νενικῆσθαι ἀνὰ κράτος ὑπὸ Μαρτίνου τε καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευ-
 μάτων καὶ τὴν ἐς Ἰβηρίαν αἰσχροὺς ἀναχώρησιν ὠμότατα διεφθάρη καθ'

21 Procop. Bell. 1, 6, 10—19

V^b, L, WPR, O

3 ἄγαν ἀληθῆ V^bLO: ἄλ. ἄγ. WR 4 βιβλίων L 8 προσθέντος WRO:
 προ- V^bL: *causam protulit* P 10 εὐθύς om. O ἐκεῖνοι εὖ γε ποιοῦντες O 11
 ἡγούμενοι εἶναι R 12 γινώσκεισθαι O: γιν- rel. 15 καιριώτερα V^bLWP (*opportu-
 niusioribus quibusque*) O: -τατα R 19 φιλίως V^bWR: φίλως L: φίλιως O 21
 ἀφηγημένων L 22 χειρογράφοις V^bWP (*Persarum scripta*) R (χειραγρ-) (cf. 76, 15
 διφθέραις): χρονογράφοις L: χειρογράφοις it., img. sup. m. 2 γρά(φε) χρονογράφοις O
 23 τούτου V^bLWO: τοσούτου P (*tantum laboris*) R 24 πρὸς τὴν (αὐ super τ m.
 2) L 25 τῆς ante τὴν τῆς add. R 26 διατεμόντες WP (*occocptam intercidimus*)
 R: -τεμούντες V^bO: -τελούντες L 27 τὸ ante νενικ. LWR: τῷ V^bO

ὃν ἤδη μοι πρότερον | εἴρηται τρόπον. 7 λογιζόμενος δὲ ὁ Χοσρόης,
 ὥς οὐχ οἶόν τε αὐτῷ ἀνὰ τὴν Κολχίδα γῆν πρὸς Ῥωμαίους παρατάττεσ-
 θαι, τῶν μὲν τῆς θαλάττης κρατούντων καὶ ἅπαντα, ὧν ἂν δέοιντο, ῥα-
 δίως ἐνθένδε μεταπεμπομένων, αὐτοῦ δὲ διὰ μακρᾶς ὁδοῦ καὶ ἐρήμου
 5 μόλις τοῖς στρατοπεδεύουσιν ἐλάχιστα γοῦν τῶν ἐδωδύμων ὑπὸ ἀχθο-
 φόροις ἀνδράσι τε καὶ ὑποζυγίοις χαλεπώτατα στέλλειν ἀναγκαζόμενον·
 ταῦτα δὴ οὖν ἐπισκοπῶν ἔγνω τὸν ὅλον πόλεμον καταθέσθαι, ὥς ἂν μὴ
 ἐπὶ πλείστον αὐτοῖς ἡ εἰρήνη χωρίοις τισὶ περιοριζομένη ἀτελής καὶ
 οἶον σκάζουσα διαμένοι, ἀλλ' ὁμοίως ἅπανταχοῦ ἐπιρρωσθεῖη. 8 καὶ
 10 τοῖνυν ἐκπέμπει ἐπὶ τῇ πρεσβείᾳ ἐς τὸ Βυζάντιον ἄνδρα Πέρσην τῶν
 σφόδρα παρ' αὐτοῖς λογιμωτάτων, ὄνομα δὲ ἦν αὐτῷ Ζίχ. 9 οὗτος
 δὲ ὁ Ζίχ ἀφικόμενος καὶ παρελθὼν ὥς Ἰουστινιανὸν βασιλέα πολλὰ μὲν
 ἔφη τῶν παρόντων πέρι, πολλὰ δὲ ἀκήκοε· καὶ πέρας ἐς τόδε ξυνηθέτην,
 ἐφ' ᾧ Ῥωμαίους τε καὶ Πέρσας κατέχειν μὲν ἅπαντα, ὧν ἤδη ἐτύγχανον
 15 κατὰ τὴν Λαζῶν χώραν πολέμου θεσμῷ ἐπειλημμένοι, εἴτε πολίσματά γε
 εἴτε φρούρια εἶεν, ἡσυχίαν δὲ ἄγειν ἐφ' ἑαυτῶν καὶ ἡκιστα κατ' ἀλλήλων
 παρατάττεσθαι, ἕως ἐς ἕτερόν τι μείζον καὶ τελεώτερον τὸ ἐκατέρωθεν
 ἄρχον ξυμβαίη. ὁ μὲν οὖν Ζίχ οὕτω τὰ τῆς πρεσβείας διαπραξάμενος
 ἀπενόστησεν ἐς τὰ | οἰκεία. 10 τούτων δὲ τοῖς στρατηγοῖς ἀπηγγελ-
 20 μένων ἔμενον αἱ δυνάμεις ἐπὶ χρόνον συχνὸν πάμπαν ἀπόλεμοι, καὶ τὸ
 πρότερον αὐτομάτως γιγνόμενον τότε δὴ ὑπὸ ξυνηθείαις ἐβεβαίουτο. |

1 πρότερον: 151, 30 sq. 18 *indutiae factae sunt a. 557 autumnno*

V^b, L, WPR, O 1 λογιζόμενος — 19 οἰκεία C^a

1 τρόπον εἴρηται πρότερον L 3 θαλάττης V^bLO: -σης WRC^a 7 οὖν om.
 C^a 9 ἀναμένοι R 10 τὸν et λογιμώτατον C^a 14 μὲν pro τε R 15 χώραν
 om. L 16 ἡσυχίαν — ἑαυτῶν om. P 17 ἐς V^bLOC^a: om. WR 18 ξυμβαίη
 O: συμ- rel. 21 οὖν post δὴ add. L ξυνηθείης O τέλος σὺν θεῷ τοῦ δ' τόμου V^b

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Ε

1. Οὕτω μὲν οὖν τὰ μεγάλα καὶ ἀμφήριστα γένη κατὰ τὸ ξυγκείμενον
τὰ ὅπλα ἔθεντο καὶ ἡρεμοῦντα ἐπὶ μακρότατον διετέλουν, ὥς μηδὲν
ὅτιοῦν τό γε ἐπ' ἐκείνοις ὁπότερον γοῦν αὐτῶν διαπονεῖσθαι. 2 ἐν
τούτῳ δὲ οἱ Τζάνοι τὸ ἔθνος· οἰκοῦσι δὲ τὰ πρὸς νότον ἄνεμον τοῦ Εὐ-
5 ζείνου Πόντου, ὑπὸ Τραπεζοῦντα τὴν πόλιν· οὗτοι δὴ οὖν οἱ Τζάνοι,
καίτοι ἐκ παλαιοῦ ὑπόσπονδοί τε καὶ κατήκοοι τῶν Ῥωμαίων γεγενη-
μένοι, ἀλλὰ τότε τὸ μὲν τι αὐτῶν εἶχετο τῶν προτέρων καὶ ἀκολασταί-
νειν οὐ λίαν ἐγνώκει, οἱ δὲ γε πολλοὶ παρέντες τὰ καθεστῶτα ληστρι-
κώτερον ἐβίότευον καὶ καταθέοντες τὰ ἀμφὶ τὸν Πόντον χωρία τοὺς τε
10 ἀγροὺς ἐλεηλάτουν καὶ τοὺς ὁδοιπόρους ἐσίνοντο· ἐπέβαινον δὲ καὶ
Ἀρμενίας, ὅπη παρεῖκοι, καὶ ἀρπαγὰς ἐποιοῦντο καὶ οὐδὲν ὅτιοῦν
ἐφρόνουν ἄλλοτριώτερον τῶν διαφανῶν πολεμίων. 3 τοιγάρτοι
στέλλεται ἐπ' αὐτοὺς Θεόδωρος, ὁ σφῶν μὲν ὁμόφυλος, τὰ δὲ πρωτεῖα
φερόμενος ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς ταξιάρχους· πολλάκις δέ, οἶμαι, τούτου
15 καὶ πρότερον ἐπεμνήσθην. ἄτε γὰρ τῆς οἰκείας χώρας δαημονέστατος καὶ
ὄθεν ἐμβάλλειν ἄριστα ἤμελλε, καὶ ὅποι ἐναυλίσασθαι, καὶ ὅπως τοὺς
δυσμενεῖς ἀνιχνεύσαι, ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐπιστάμενος, εἰκότως ἄρα ἐκεῖνος, ἐκ
βασιλέως αὐτῷ προστεταγμένος, ἐπὶ τήνδε τὴν πρᾶξιν ἐχώρει. 4 ἄρας
δὴ οὖν ἐκ τῆς Κολχίδος γῆς | ξὺν ἀποχρώσει στρατιᾷ καὶ τὰ ἐκτὸς
20 Φάσιδος ποταμοῦ παραμειψάμενος ὄρια ἐπὶ δυόμενον ἥλιον αὐτίκα ἐς
τὰ ἐνδότατα τῆς τότε πολεμίας ἐφοῖτα. στρατοπεδευσάμενος δὲ ἀμφὶ
Θεοδωριάδα τὴν πόλιν καὶ τὸ Ῥίζιον καλούμενον αὐτοῦ τε χαράκωμα
τῷ στρατῷ περιβαλλόμενος, τὸ μὲν ἡρεμοῦν ἔτι καὶ φίλον καὶ οὐπω
25 ἀγάμενος ἦν τῆς εὐβουλίας, τοὺς δὲ ἀποστάντας ἀνέδην καὶ παρασπον-

13 στέλλεται: a. 558 14 πολλάκις: 67, 22; 110, 33; 145, 4

V^b, L, WPR, O 1—8 διαπονεῖσθαι C^a

ε ἱστοριῶν V^b: ἀγαθίου σχολαστικοῦ τόμος ε L: ἀγαθίου σχολαστικοῦ ἱστοριῶν
ἐ W: βιβλίον ἐόν R: ἀγαθίου ἱστοριῶν ἐ O

2 ἐπέθεντο O μακρότατα O 4 τζάνοι O: τζάννοι V^bLWR: Zannorum P
5 οὕτω pro οὗτοι V^b τζάνοι WO: τζάννοι V^bLR 7 τὸ om. L 9 τοῦ
πόντου W 11 ἀρμενίαν R ὅπη V^bO (cf. Thucyd. 3, 1, 1): ὅποι LWR 12
τοιγάρ R 16 ἐκβάλλειν W ἤμελλε R: ἤμελεν W: ἤμελλον V^bLO 17 εἰς W
εἰκότως LWR (cf. 61, 2; 154, 22; 183, 12): εἰκότα V^bO 23 περιβαλλόμενος V^bL:
-βαλλόμενος WRO μὲν om. O 24 τετραμμένον O

δήσαντας τίσασθαι ὡς τάχιστα τῷ πολέμῳ παρεσκευάζετο. 5 ἄλλ' ἐκεῖνοι οὐδέν τι μελλήσαντες προεπῆσαν τῷ ἐρύματι, καὶ δὴ ἐπὶ λόφῳ τινὶ ἀγχοῦ που ὑπερανέχοντι ἐς πλῆθος ξυναγερθέντες κατηκόντιζον τῶν Ῥωμαίων ἐξ ὑπερδεξίων καὶ κατετόξευον, ὥς ἅπαν τὸ στρατεύ-
 5 μα διαταραχθῆναι τῷ ἀδοκῆτῳ τῆς τόλμης. 6 πολλοὶ δὲ ὁμως ὑπεκ-
 βάντες ἀντετεφερόντο μὲν προθυμότατα τοῖς ἐναντίοις, οὐ μὴν ἐν τάξει ἐχώρουν οὐδὲ ἀνέμενον, ὅπως αὐτοὺς ἐς τὸ χθαμαλὸν τοῦ πεδίου ἐκκα-
 λέσοιντο· ἄλλ' ὀργῇ ἐχόμενοι καὶ ἀκοσμίᾳ ἐγκαρσίους πῶς τὰς ἀσπίδας
 10 ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς προεβέβληντο, ἡρέμα ὑποκεκυφότες, καὶ πρὸς τὸ
 ἄναντες ἐπειρῶντο ἀναρριχᾶσθαι. 7 οἱ δὲ Τζάνοι θαμὰ βάλλοντες
 ἐκ τοῦ μετεώρου δόρασι τε καὶ πέτραις κυλινδουμέναις ῥαδίως αὐτοὺς
 ἀπεκρούσαντο καὶ ἐπεκδραμόντες μέχρι μὲν τεσσαράκοντα | ἀνδρῶν
 15 ἔκτειναν, τοὺς δὲ ἄλλους ἐς φυγὴν ἔτρεψαν ἀκλεεστάτην. 8 ἀρθέντες
 δὲ οἱ βάρβαροι τῷ παραλόγῳ τοῦ προτερήματος ἐν χρῶ τῷ στρατοπέδῳ
 ἐπέλαζον· ἐνταῦθα τε μάχῃ ξυνέστη καρτερά, τῶν μὲν εἴσω παρελθεῖν
 ἰεμένων καὶ ἅπαντας ἀναρπάσασθαι, τῶν δὲ Ῥωμαίων αἰσχροὺς εἶναι
 20 ἡγουμένων, οὐ μόνον εἰ μὴ θᾶττον ἀπελάσαιεν τοὺς πολεμίους, ἀλλ' εἰ
 καὶ μὴ ἄρδην αὐτοὺς διαφθεῖρωσιν. ὠθούμενοί τε ἑκάτεροι ἀλλήλους καὶ
 ἀντρεΐδοντες καὶ ταῖς χερσὶ συμπλεκόμενοι οὐδὲν ὅ τι ἀνίσταν εὐψυχίας·
 20 ἄλλ' ἦν οὕτω ἐπὶ πλείστον τὰ τοῦ ἀγῶνος ἀγχώμαλα πατάγου τε
 πολλοῦ καὶ βοῆς συμμίκτου ἀνάπλεα καὶ οὕτω διακεκριμένα.

2. Θεόδωρος δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων ταξίαρχος ὁρῶν τοὺς δυσμενεῖς
 ἀστρατηγήτους τε ὄντας καὶ οὐ μάλᾳ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ παραταττομένους
 οὐδὲ πολλαχοῦ τοῦ περιφράγματος ἐφεστηκότας καὶ ἐγκειμένους, ἀλλὰ
 25 πάντας ἅμα ἐς ἓν τι μέρος ξυννενευκότας, ἐνίους μὲν τῶν ἄμφ' αὐτὸν
 οὕτω κατὰ χώραν ἐστάναι καὶ ἀντιπροσώπους διαμάχεσθαι παρακε-
 λεύεται· ἀπόμοιραν δὲ ὡς πλείστην ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἔστειλεν ὀπισθεν
 τοῖς βαρβάροις ἐπιπεσουμένους. 2 οἱ δὴ λαθραϊότατα πορευόμενοι
 καὶ κατὰ νώτου ἐπιφανέντες ἡλάλαξαν ἀθρόον τορόν τι λίαν καὶ ἐνυά-
 30 λιον, ὥστε ἀμέλει τοὺς Τζάνους διακυκθέντας μηδὲν τι ἕτερον ἐν βουλῇ
 θέσθαι ἢ τὸ ἀγεννῶς δραπετεύειν. οὕτω δὲ φεύγοντας αὐτοὺς οἱ Ῥω-
 μαῖοι καὶ ὥσπερ | παράφρονas ὑπὸ τοῦ δέους γεγεννημένους ῥᾶστα
 διεχειρίζοντο, καὶ δισχιλίους μὲν αὐτῶν ἀπεκτόνασι, τὸ δὲ λειπόμενον

V^b, L, WPR, O

3 ξυνεγερθέντες W 5 ἀπροσδοκῆτω O 8 ἐγκαρσίᾳ R 10 τζάνοι WO:
 τζάννοι V^bLR: Zanni P 12 ἐπεκδραμόντες Nieb: ἀπ- libri: *irruptioneque facta* P
 15 τε post μάχῃ add. R 20 οὕτως L 21 πολλοῦ om. L 24 καὶ ἐγκειμέ-
 νους — ξυννενευκότας om. W 25 ἐς om. O ξυννενευκότας V^bO: συνεστηκότας L:
unum in locum omnes iam inclinassent P: ξυννευκότως R 30 τζάνους LWO: τζάν-
 νους V^bR

- ἄλλος ἄλλοθι ἐσκεδάννυντο. 3 οὕτω δὲ ἀνὰ κράτος ἅπαν τὸ γένος ἡρῆκώς ὁ Θεόδωρος, ὁ δὲ βασιλεῖ διήγγειλε τὰ ξυνενεχθέντα καὶ ἀνεπνυθάνετο, ὃ τι καὶ βούλοιο ἐπὶ τούτοις. ὁ δὲ δασμοφορίαν αὐτοῖς ἐπιθεῖναι τακτὴν διακελεύεται ἀν' ἕκαστον ἔτος ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον
- 5 τελεσθησομένην, ὡς ἂν ταύτη γοῦν διαγνοῖεν κατηκούς σφᾶς εἶναι καὶ ὑποτελεῖς καὶ παντάπασι δεδουλωμένους. καὶ τοίνυν ἀνάγραπτοί γε αὐτίκα ἐγίνοντο ἅπαντες καὶ φόρου ἀπαγωγῇ ἐπιέζοντο· ἐξ ἐκείνου τε μέχρι καὶ νῦν οὕτω τὰς εἰσφοράς ἄγοντες διατελοῦσι. 4 βασιλέα δὲ Ἰουστινιανὸν ὥσπερ τι, οἶμαι, τῶν μεγίστων ἔργων μάλα ἤρεσε τὸ
- 10 γεγενημένον. τοιγάρτοι ἔν τινι τῶν οἰκείων νόμων, οὓς δὴ νεαροὺς ἐπονομάζομεν, τὰς ἄλλας ἀπαριθμούμενος νίκας καὶ τοῦδε τοῦ ἔθνους ἔν τοῖς μάλιστα ἐπεμνήσθη. 5 τὰ μὲν οὖν τῆς Τζανικῆς ἀλαζονείας ὥδέ πως ἐτελεύτα, καὶ αὐθις ὁ Θεόδωρος ἀνὰ τὴν τῶν Λαζῶν χώραν παρὰ τοὺς στρατηγούς ἐπανῆκε.
- 15 3. Τούτων δὲ οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν πάλιν ἐν Βυζαντίῳ ἐξαίσιόν τι σεισμοῦ χρήμα ἐνέσκηπεν, ὡς μικροῦ ἅπασαν ἀνατετράφθαι καὶ διαρρυῆναι τὴν πόλιν. γέγονε μὲν γὰρ καὶ καθ' αὐτὸν μέγιστος ἡλικὸς καὶ ὁποῖος, οἶμαι, οὐπώποτε πρότερον, τῇ τε τραχύτητι τοῦ βρασμοῦ καὶ τῷ μονίμῳ τοῦ σάλου. ἔτι | δὲ αὐτὸν φρικωδέστερον ὁ καιρὸς ἀπέδειξε
- 20 καὶ ἡ τῶν ἐπισυμβάντων ἀνάγκη. 2 ἡνίκα γὰρ ἐκείνου τοῦ ἔτους ἡ τοῦ φθινοπώρου ἔληγεν ὥρα ἔτι τε τὰ ὑπὲρ τῶν ὀνομάτων συμπόσια ἐτελείτο, ἥπερ τοῖς Ῥωμαίοις νενόμισται, κρύος μὲν ἤδη ὑπῆρχεν, ὁποῖον εἶναι εἰκὸς τοῦ ἡλίου ἐπὶ τὰς τροπὰς ἐλαύνοντος τὰς χειμερίους καὶ πρὸς τὸν αἰγοκέρωτα φερομένου καὶ μάλιστα ἐν τῷ κλίματι δήπου τῷ
- 25 ὀγδόῳ καλῶς εἶχεν, ὅπερ, οἶμαι, ἐκ τοῦ Εὐξείνου πόντου παρὰ τοῖς ταῦτα σοφοῖς ἐπικέκληται. 3 τότε δὲ ἀμφὶ μέσην τῆς νυκτὸς φυλακὴν ὕπνῳ μὲν οἱ ἄστοι εἶχοντο καὶ ἡρεμία, ἐνέπεσε δὲ ἐξαπίνης τὸ δεινόν, καὶ ἅπαντα εὐθὺς ἐκ βάθρων αὐτῶν ἐδονεῖτο· ἡ τε κίνησις βιαιότατα κατ' ἀρχὰς εἰσβαλοῦσα ἐπὶ μείζον ἔτι ἠϋξάνετο καὶ ἐπηυξάνετο, ὥσπερ ἐς
- 30 ἐπίδοσιν τινα καὶ ὑπερβολὴν τοῦ πάθους χωροῦντος. 4 οὕτω δὲ οὖν ἀπάντων ἀφυπνισθέντων κωκυτὸς ἠκούετο πάντοθεν καὶ ὀλολυγὴ καὶ ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἀναβοᾶσθαι αὐτομάτως ἐν τούτοις εἰωθυῖα φωνή· ἔπει

10 Nov. 1 praef.

16 σεισμοῦ χρήμα: a. 557 a die 14. usque ad 23. mensis Dec.

21 de Brumalibus et de salutationibus alphabeticis cf. Crawford *Byzant. Zeitschr.* 23 (1920) p. 373 24 Cf. E. Honigsmann, *Die sieben Klimate* (1929) p. 99. Mart. Cap. 8, 876

V^b, L, WPR, O

1 ἐσκεδάννυντο V^bLR: ἐκεδ- WO 4 εἰς W 5 ἂν Key: ἐν libri P 9 ἤρεσκεν R 12 τζανικῆς WO: τζανν- V^bLR: *Zannorum* P 13 τῶν om. L 24 καὶ μάλιστα — ἐπικέκληται om. P 25 περὶ pro παρὰ O 26 τότε δὲ R 28 καὶ inter τε et κίνησις inser. W 29 καὶ ἐπηυξάνετο om. W 32 αὐτομάτως ἐν τούτοις ἀναβ. L

- καὶ ἡχὸς τις βαρὺς καὶ ἄγριος, ὥσπερ χθονία βροντή, ἐκ τῆς γῆς ἀνα-
 πεμπομένη ἐπηκολούθει τῷ κλόνῳ καὶ ἐδιπλασίαζε τὰς ἐκπλήξεις. ὁ τε
 περίγειος ἀὴρ ὁμίχλη καπνῶδει οὐκ οἶδα ὅθεν ἀναχυθείση κατεμε-
 λαίνετο· καὶ ἦν ἅπας ζοφερός καὶ οἶον γεγανωμένος. 5 τοιγάρτοι
 ἀλόγῳ τινὶ τὸ ἀνθρώπειον καὶ ἀνεξετάστῳ ὑπὸ τοῦ δείματος ἐχόμενοι
 γνῶμη ὑπεξήεσαν τῶν οἰκημάτων. καὶ αὐτίκα αἱ τε | ἀγνῖαι καὶ οἱ
 στενωποὶ ἐνεπίμπλαντο τοῦ ὁμίλου, ὥσπερ οὐχὶ καὶ ἐνταῦθα ἐνόν, εἰ
 οὕτω τύχοι, διαφθαῖναι. 6 ξυνεχεῖς γὰρ ἅπανταχοῦ αἱ οἰκοδομαὶ
 τῆς πόλεως καὶ ξυνημμένα ἀλλήλαις καὶ σπανιαίτατα ἴδοι τις ἂν χωρίον
 10 ὑπαιθρον καὶ ἀναπεπταμένον καὶ παντάπασιν ἐλεύθερον τοῦ ἐπιπροσ-
 θοῦντος. ὅμως τῷ ἄνω τὰς ὄψεις ἰθύνειν καὶ τὸν οὐρανὸν ἀμωσγέπως
 ἐπιθεᾶσθαι οὕτω τε τὸ θεῖον ἰλάσκεσθαι, ταύτη γοῦν αὐτοῖς ἡρέμα
 ὑποχαλᾶν ἐδόκει τὸ δεδιὸς τῆς ψυχῆς καὶ ταραττόμενον. καίτοι νιφετῷ
 τε ὀλίγῳ ὑπερραίνοντο καὶ ὑπὸ τοῦ κρύους ἐπιέζοντο· ἀλλ' οὐδ' ὥς
 15 ὑπωρόφιοι ἐγίνοντο, πλὴν εἰ μὴ ὁπόσοι ἐν ἱεροῖς ἔρκεσι καταφεύγοντες
 ἐκαλινδοῦντο. 7 γύναια δὲ πολλὰ, μὴ ὅτι τῶν ἡμελημένων, ἀλλ' ἥδη
 που καὶ τῶν ἐντιμοτάτων, ξυνηλᾶτο τοῖς ἀνδράσι καὶ ἀνემίγνυτο· τάξις
 τε ἅπασα καὶ αἰδῶς καὶ ἡ τῶν γερῶν μεγαλαυχία καὶ ὁ τι ἐνθένδε ὑπερ-
 ἀνέχον καὶ ἀποκεκριμένον, ἀνετετάρακτο ἐν τῷ τότε καὶ ἐπεπάτητο.
 20 8 οἱ τε γὰρ δοῦλοι τοὺς κεκτημένους περιεφρόνουν καὶ τῶν ἐπιταγμάτων
 ἀνηκουστοῦντες ἐς τὰ ἱερὰ ξυνήεσαν, ὑπὸ τοῦ μείζονος νικώμενοι δέους·
 οἱ τε ἐλάττονες πρὸς τοὺς ἐν τέλει ἐς ἰσοτιμίαν καθίσταντο, ὥς δὴ κοινοῦ
 ἐπιπεσόντος κινδύνου καὶ ἁπάντων οἰόμενων οὐκ ἐς μακρὰν ἀπολείσθαι.
 9 συχναὶ μὲν οὖν ἐκείνης τῆς νυκτὸς οἰκίαι καταβέβληνται, καὶ μάλιστα ἐν
 25 τῷ Ῥηγίῳ, ἐπίνειον δὲ τοῦτο τῆς πόλεως· πολλὰ τε καὶ ἄπιστα θαύ-
 ματα ξυνηνέχθη. πῇ μὲν γὰρ αἱ ὀροφαί, εἴτε λίθοις | εἴτε ξύλοις ἐτύγχα-
 νον ἐσκευασμένοι, διέστησαν ἀπ' ἀλλήλων, ἀρνησάμεναι τὴν ξυνέχειαν
 καὶ διαχανοῦσαι, ὥς τὸν τε ἄερα καὶ τοὺς ἀστέρας καθάπερ ἐν ὑπαίθρῳ
 χωρίῳ διορᾶσθαι, καὶ αὖθις ἀθρόον ἐς τὴν προτέραν ξυνήεσαν ἀρμονίαν·
 30 πῇ δὲ κίονες ἐν ὑπερώῳ τινὶ δωματίῳ ἰδρυμένοι ἀνηκοντίζοντο τῇ
 βίᾳ τοῦ βρασμοῦ καὶ τοὺς ἐχομένους οἴκους ὑπεραλάμενοι ἐπὶ τοὺς
 πορρωτέρω, καθάπερ διασφενδονηθέντες, ἐκ τοῦ μετεώρου κατεφέ-
 ροντο καὶ ἅπαντα διερρήγνυν· πῇ δὲ ἄλλα ἄττα φρικωδέστερα ξυνέ-
 βαινε, γενόμενα μὲν πολλάκις πρότερον καὶ αἰεὶ ἐσόμενα, ἔστ' ἂν γῆ τε ἡ

V^b, L, WPR, O 26 αἱ ὀροφαὶ διειστήκεσαν ἀπ' ἀλλήλων ἀρνησάμεναι —
 28 διαχανοῦσαι E

1 γῆς om. W 2 ὅτι pro ὁ τε W 3 ὁ ante ἀὴρ add. W ἀναχυθείση V^bO
 (cf. Phil. De vita Mos. 1, 123 ἀναχέεται σκότος): ἀναχθείση, υ super χ scr. L:
 ἀναχθείση WR: *sursum versus expulsus* P κατεμαίνεται legere sibi visus est P
 (*deseviebat*) 14 τε post νιφετῷ V^b: om. rel. 25 θαύματα V^bLW: om. P (*nulla*
praeterea et incredibilia) RO 27 ξυνέχειαν L: συν- rel. 28 τὸν τε ἄερα V^bRO:
 τὸν τότε ἄερα L: τὸν ἄερα W

καὶ φύσεως ἀμαρτήματα, τότε δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον ἅπαντα ἅμα ξυνηνε-
 γεμένα. **ΙΟ** συχνοὶ δὲ ἄνθρωποι τεθνήκασι τῶν πολλῶν τε καὶ ἡγνοη-
 μένων· τῶν γε μὴν δυνατῶν καὶ ἐν τῇ συγκλήτῳ βουλῇ ἀναγεγραμ-
 μένων Ἀνατόλιον μόνον διαφθαρῆναι ξυνέβη, ἄνδρα τῇ τε τῶν ὑπάτων
 5 ἄξιζα τιμημένον καὶ πρὸς γε τὸ φροντίδα τίθεσθαι καὶ ἐπιμέλειαν τῶν
 βασιλέως οἰκῶν τε καὶ κτημάτων ἀρχὴν εἰληχότα. κουράτωρας δὲ
 τούτους καλοῦσι Ῥωμαῖοι. **ΙΙ** ἐκεῖνος δὴ οὖν ὁ Ἀνατόλιος ἐτύγχανε
 μὲν καθεύδων ἐν τῷ εἰθισμένῳ θαλάμῳ, μάρμαρον δὲ τι τῶν πλησιαίτατα
 τῆς κλίνης προσπεπηγότων τῇ οἰκοδομίᾳ καὶ εὐπρεπῶς παρατετα-
 10 μένων, ὅποια πολλὰ ἐς κόσμου καὶ πολυτελείας ἐπίδειξιν κατακολλῶσι
 τοῖς τοίχοις οἱ πρὸς ταῦτα δὴ τὰ περιττὰ καὶ οὐκ ἀναγκαῖα ποικίλματα
 πέρα τοῦ μετρίου διακεκηνότες· | ἐκεῖνο δὴ οὖν τὸ ἄχθος ἀπορραγὲν
 ὑπὸ τοῦ σάλου καὶ ἀφειμένον ἐμπίπτει γε αὐτῷ ἀμφὶ τῇ κεφαλῇ καὶ
 κατέαξεν ἅπασαν. καὶ ὁ μὲν ἐς τοσοῦτο μόνον ἀρκέσας ἐπὶ τῇ πληγῇ ἐς
 15 ὅσον ἀνοιμῶσαι βαρὺ τι καὶ ὑποκάρδιον πάλιν ἐπ' αὐτῆς ἔκειτο τῆς
 εὐνῆς, τῷ θανάτῳ πεπιλημένος.

4. Ἦδη δὲ ἡμέρας ἐπιφανείσης ἀσμενέστατα ἐθεῶντο ἀλλήλους
 ὑπαντιάζοντες οἱ φίλτατοι καὶ ξυνήθεις καὶ σὺν ὀλοφυρμῷ ἐμπλεκόμενοι
 ἡσπάζοντο σφᾶς ὡς ἕκαστοι, ἡδόμενοί τε ἅμα καὶ ἀπιστοῦντες. **2** ἐπεὶ
 20 δὲ Ἀνατόλιος νεκρὸς ἐφέρετο καὶ ἐπὶ τὴν ταφὴν ἀπεχώρει, τότε δὴ ἔνιοι
 τοῦ ὀμίλου διεθρύλουν, ὡς ἄρα ἐνδικώτατα εἶη ἀνηρημένος, ἄδικός τε ἐς
 τὰ μάλιστα γεγωνῶς καὶ πολλοὺς ὅσους τῶν οἰκείων ἀφηρημένος, ὅτι
 τε αἱ γραπταὶ σανίδες ἐκεῖναι καὶ τὰ ῥάκη τὰ ὑποπόρφυρα ἐς τόδε αὐτῷ
 ἀπετελεύτησαν, ἃ δὴ πολλὰ τοῖς τῶν εὐδαιμόνων οἰκοῖς θαμὰ ἐπέβαλλε,
 25 τὴν ἐς βασιλέα εὐνοίαν προῖσχύμενος, καὶ ταύτῃ ἅπαντα ἐσφετερίζετο,
 βιαζόμενος μὲν ἀνέδην καὶ ἀναρρηγνύς τὰ βουλευματα τῶν ἀποικο-
 μένων, χαίρειν δὲ πολλὰ λέγων τοῖς νόμοις, οἱ δὴ τοὺς παῖδας κληρονο-
 μεῖν ἐθέλουσι τῆς τῶν φουσάντων περιουσίας. **3** τοιαῦτα μὲν οὖν ἐν
 τοῖς πλήθεσιν ἐπιθυρίζετο, καὶ ἐδόκει διαφανῶς ἡ αἰτία εὐρῆσθαι τοῦ
 30 ξυνεκθέντος. ἐγὼ δὲ ἀμφὶ ταῦτα λίαν διαπορῶ καὶ οὐκ ἔχω ἀπισχυ-
 ρίσασθαι, | ὅτῳ δὴ τρόπῳ ξυμβαίνει. ἥ γὰρ ἂν εὐκτόν τι χρῆμα ἦν ὁ
 σεισμός καὶ πολλοῦ ἄξιος ἐπαίνου, εἴ γε διακρίνειν ἡπίστατο τοὺς
 μοχθηροὺς ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν καὶ τοὺς μὲν ἀνῆρει κακῶς, τοῖς δὲ ἐσπέν-

V^b, L, WPR, O **15** βαθὺ ἀσθμήνας καὶ ὑποκάρδιον E

1 δὴ pro δὲ W ἅμα V^bLO: om. WPR ξυνηνεγμένα (sic) O: συνηνεγε-
 μένα V^bL: συνηνεγμένα WR **4** φθαρῆναι L **6** βασιλέων R κουράτωρα W
10 ἐς κόσμου V^bLP (*ad ornatum*) RO: ἐκόσμουν W **11** οὐκ om. O **12** οὖν δὴ W
13 ἐπὶ pro ἀμφὶ L **14** μὲν εἰς W τοσοῦτον L **15** βαρὺ libri P (*graviter*) (cf.
 44, 7): βαθὺ E **17** οὖν pro δὲ O **19** ἅμα om. R **22** πολλοὺς ὅσους V^bLWO:
et quam multis multa subtraxerit P: πολλὰ ὅσα R **24** ἀπετελεύτησεν R ἐπέβαλε W
29 τοῦ ξυνεκθέντος εὐρῆσθαι R **31** ξυμβαίνει O: συμ- rel.

δετο καὶ ξυνεχώρει. καίτοι εἰ καὶ ἄδικον ὡς ἀληθῶς δοίμεν ἐκείνον
γεγονέναι, ἀλλ' ἦσαν καὶ ἄλλοι ὡς πλείστοι ἀνὰ τὴν πόλιν παραπλή-
σιοι, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ ἀδικώτεροι· πλήν ἄλλ' ὁ μὲν ἀνήρπαστο
ἐξαπίνης, οἱ δὲ ἀπαθείς μεμενήκασιν. 4 οὐκουν, οἶμαι, δῆλον οὐδὲ
5 ῥάδιον διαγνωσθῆναι, ἀνθ' ὅτου μόνος ἐξ ἀπάντων Ἀνατόλιος ἀπεβίω·
ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτωνος λόγος ἀθλίους κατὰ τὸ μᾶλλον εἶναι φησι καὶ
κακοδαίμονας τοὺς ὅσοι κάκιστα βιοῦντες μὴ ἐνταῦθα δίκας ἀποτίσαιεν
τῶν ἡμαρτημένων, ἢ ὀλέθρῳ βιαίῳ ἢ ἄλλως πως τετιμωρημένοι, ἀλλ'
οὕτω ἀπέλθοιεν καθάπερ οἱ στιγματῖαι τῶν οἰκετῶν τοῖς ἀδικήμασι
10 πεπελιδωνόμενοι καὶ τὸ μὴ ἐκκεκαθάρθαι ἀποκερδάναντες· ὥστε εἰ τοῦτο
θετέον, εὐτυχέστερος ἄρα ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ πεπονθὼς τοῦ σεσωσμένου.
5 ἀλλ' ἐκείνην μὲν τὴν δόξαν προσεῖναι ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς καὶ
ἐμπεπηγένηαι ὡς μάλιστα ἐατέον. ἴσως γὰρ ἂν ἔνιοι τῶν πονηρῶν δέει
γούν τοῦ κακῶς ἀπολεῖσθαι μεταβάλλοιντο ἐπὶ τὰ μέτρια. 6 εὐδηλον
15 δέ, ὡς οὔτε εἰ περιῇ τις | ἐπὶ πολὺ καὶ ἀδεῶς ἐνευημεροίη, ἀπόχρη τοῦτο
εἰς ἀπόδειξιν δικαιοσύνης, οὔτε πάντως τὸ τεθνάναι, εἰ καὶ ὠμότατα,
ἐλεγχος ἂν εἴη τοῦ πλέον ἀδίκου· ἀλλὰ τὴν ἀληθεστάτην βάσανόν τε
καὶ ἀντίδοσιν τῶν ἐνταῦθα βεβιωμένων, ἥτις ποτέ ἐστιν, ἐκεῖσε ἐλθόντες
εἰσόμεθα. λεγόντων μὲν οὖν περὶ τούτων ἄλλοι τυχὸν μὲν ταῦτα, τυχὸν
20 δὲ ἕτερα, ὥς πη ἐκάστῳ ἢ βουλομένῳ· ἐμοὶ δὲ τοῦ προτέρου λόγου
μεταληπτέον.

5. Τότε γὰρ καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ πλείστας ἡμέρας κίνησις τῆς γῆς ἐγίγνετο,
βραχεῖα μὲν καὶ οὐχ οἷα τὴν ἀρχὴν ἐπῆλθε, ἱκανὴ δὲ ὅμως τὰ λειπόμενα
διακυκῆσαι. 2 τερατεῖαί τε ἐνεδήμουν εὐθύς καὶ προαγορεύσεις παρὰ-
25 λογοι, ὡς αὐτίκα μάλα καὶ τοῦ παντὸς κόσμου ἀπολουμένου· ἀπατεῶνες
γὰρ τινες καὶ οἷον θεοπρόποι αὐτόματοι περιφοιτῶντες, ἅττα ἂν ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐχρησμάδουν καὶ μᾶλλον ἔτι τοὺς πολλοὺς ἐξεδειμάτουν, τῶ
ἥδη κατεπτηχέναι ῥαδίως ἀναπειθομένους· οὐτοί τε οἱ μαίνεσθαι εἰκῇ
καὶ δαιμονᾶν ὑποκρινόμενοι δεινότερα ἐπεφημίζον, ὡς δὴ ὑπὸ τῶν
30 προσπεφυκόντων αὐτοῖς φασμάτων τὰ ἐσόμενα δεδιδαγμένοι, καὶ μάλα

6 Plat. Gorg. 479 e

V^b, L, WPR, O

2 γεγεννημένον W πλείστον W 3 μὲν post μᾶλλον om. W 4 οὐκουν
V^bLWP (*non itaque*) O: οὐκοῦν R 6 πλάτων ante τὸ μᾶλλον add. W 9 οὕτω
V^bLO: -τως WR 10 ἐκκεκαθάρθαι V^bW: ἐκκαθάρθαι LO: *repurgarentur* P: ἐκκε-
κάρθαι R 11 ἑαυτοῖς W ἐσομένου L 12 ἀλλ' ἐκείνην —20 βουλομένῳ om. P
ἐκεῖνος L (ω super os m. 2) προσεῖναι τὴν δόξαν R 14 μεταβάλλοιντο V^bL:
-βάλλοιντο WO: -βάλειντο R ἀδελον R 15 εἰ om. W ἐνευημεροίη V^b: εὐη-
μεροίη rel. 22 ἐγίγνετο W 24 διακυκῆσαι V^bLP (*concuteret*) O: διακυμῆσαι W:
κυνῆσαι R εὐθύς om. W παράλογοι V^bLR: -γον W: περίλογοι O 26 οἶον
om. O 30 προπεφυκόντων L

ἐπὶ τῇ κακοδαιμονίᾳ μεγαλαυχοῦντες. 3 ἄλλοι δὲ ἀστέρων φορὰς καὶ
 σχήματα ἐκλογιζόμενοι μείζοντας ξυμφορὰς καὶ κοινὴν μονονουχὶ ἀνα-
 τροπὴν τῶν πραγμάτων παρεδήλουν καὶ ὑπηνίττοντο. εἴωθε γὰρ ἐν
 τοῖς | δεινοῖς αἰεὶ ὁ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ἔσμος ἀναφύεσθαι. ἐφεύσατο
 5 δὲ ὅμως εὖ ποιοῦσα ἑκάτερα μαντεία. ἐχρῆν γάρ, οἶμαι, καὶ ἀσεβείας
 φεύγειν γραφὴν τοὺς τὰ τοιάδε ὄνειροπολοῦντας καὶ μηδὲν ὀτιοῦν
 πλέον γνώσεως περὶ τῷ κρείττονι καταλιμπάνοντας. 4 ἀλλὰ γὰρ
 οὐδεὶς ὅστις ἦν ἐν τῷ τότε ὁ μὴ λίαν δεδιώς καὶ ἐκπεπληγμένος. λιταὶ
 τοιγαροῦν ἑκασταχοῦ καὶ ὧδαί | ἱκετήριοι ἠκούοντο, ἀπάντων ἐς τοῦτο
 10 ἀγειρομένων· τὰ τε λόγῳ μὲν αἰεὶ ἐπαινούμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτερον
 βεβαιούμενα, τότε δὴ προθυμώτατα ἐπράττετο· δίκαιοί τε γὰρ ἀθρόον
 ἀπεδείκνυντο ἅπαντες ἐς τὰ συμβόλαια τὰ πρὸς ἀλλήλους, ὥς καὶ τοὺς
 ἄρχοντας τὸ κερδαλέον ἀποβεληκότας μετὰ τῶν νόμων τὰς δίκας
 ποιεῖσθαι τοὺς τε ἄλλως δυνατοὺς ἐφ' ἑαυτῶν ἡρεμοῦντας ὅσῳ τε δρᾶν
 15 καὶ ἀπέχεσθαι τῶν αἰσχίστων. 5 ἔνιοι δὲ καὶ παντάπασιν τὴν δίκαιαν
 ἐναλλάξαντες μονήρη τινὰ καὶ ὄρειον ἡσπάσαντο βίον, χρήματα καὶ
 τιμὰς καὶ ὅποσα ἥδιστα παρ' ἀνθρώποις μεθέντες καὶ ἀνηνύμενοι. πολλὰ
 δὲ καὶ τοῖς ἱεροῖς προσήγετο δῶρα, καὶ νύκτωρ οἱ κράτιστοι τῶν ἀστῶν
 περινοστοῦντες τὰς λεωφόρους ἐδωδῆ τε ἀφθόνῳ καὶ περιβολαίοις
 20 ἐφιλοφρονοῦντο τούτους δὴ τοὺς ἀχρεῖους καὶ οἰκτροτάτους, ὅποιοι
 πολλοὶ τὰ σώματα πεπηρωμένοι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐρρίφονται, τὰ ἀναγ-
 καῖα ἐρανιζόμενοι. 6 ταῦτα δὲ ἅπαντα ῥητῷ τινι χρόνῳ ἀνεμετρεῖτο,
 ἕως ἔναυλον ἔτι τὸ δέος ὑπῆρχεν· ἐπεὶ δὲ λῶφής τις καὶ ἀνακωχὴ τοῦ
 κινδύνου ὑπεφαίνετο, αὐτίκα οἱ πλεῖστοι ἐπανήεσαν ἐς τὰ εἰθισμένα.
 25 καλοῖτο δὲ ἂν ἡ τοιαύτη ὁρμὴ οὐ δικαιοσύνη ὥς ἀληθῶς οὐδὲ εὐσέβεια
 στερρὰ τε καὶ ἐνεργός, ὅποια ὑπὸ δόξης ὀρθῆς καὶ προθυμίας ἐμβρι-
 θεστάτης τῷ λογισμῷ πέφυκεν ἐντυποῦσθαι, ἀλλὰ μηχανὴ τις ἄτακτος
 καὶ οἷον ἐμπορία σφαλερωτάτη, ἐφ' ᾧ τὸ παρὸν δῆθεν ἐκφυγεῖν καὶ
 παρακρούσασθαι. τῶν μὲν οὖν ἀγαθῶν ἔργων οὕτω δὴ τι πρὸς ἀνάγκης
 30 ἀπογευόμεθα, ἔστ' ἂν τὸ δεδιέναι παρῇ.

6. Πάλιν δὲ ἐν τῷ τότε οἱ περὶ τῶν ἀναθυμιάσεων λόγοι ἐλέγοντό τε
 καὶ ἀντελέγοντο· καὶ ἦν πολὺς ἀνὰ τοὺς συλλόγους ὁ Σταγειρίτης

32 cf. Aristot. Meteor. 2, 365b 35 sqq.

V^b, L, WPR, O 29 τῶν — παρῇ C^b

2 ξυμφορὰς O: συμ- rel. 3 παρεδήλουν V^b: ἐδήλουν rel. ὑπηνίττοντο
 WRO: ὑπαι- V^bL αἰεὶ ἐν τοῖς δεινοῖς O 5 ὅμως om. L 6 τὰ om. L 9
 ἐς O: εἰς rel. 10 ἐπαινούμενα αἰεὶ O 11 ἐπράττετο L: ἐπράσσετο rel. 12 εἰς
 W 14 ἄλλως V^bLRO: ἄλλους W: *tum alii item, etsi potentes* P 16 ἐξαλλά-
 ξαντες R χρήματα καὶ τιμὰς V^bL: καὶ τ. καὶ χρ. WP (*relictis honoribus pecuniisque*)
 RO 18 καὶ τοῖς ἱεροῖς V^bLRO: καὶ ἱερεῦσι W: *in sacras aedes sacrosque viros* P
 20 τοσοῦτους δὲ W 21 ἐρρίφονται R 24 εἰς R 25 καλοῖτο δὲ — 29 παρακρού-
 σασθαι om. P

ὀνομαζόμενος, νῦν μὲν ὡς ὀρθότατα εἶη περὶ τούτων φυσιολογήσας καὶ
 διαγνοὺς τὰς αἰτίαις, νῦν δὲ ὡς ἤκιστα τοῦ ἀληθοῦς ἐστοχασμένος.
 2 ἔνιοι δὲ τὴν ἐκείνου βεβαιοῦν οἰόμενοι δόξαν, ὅτι δὴ πνεῦμα παχὺ καὶ
 καπνώδεις ὑπὸ τοὺς σήραγγας τῆς γῆς περιειργόμενον τὰς τοιάσδε
 5 ποιεῖται κινήσεις, προϋτίθεσαν ἐν τῷ λόγῳ τοῦτο δὴ τὸ ὑπὸ Ἀνθεμίου
 πρότερον μεμηχανημένον. 3 οὗτος γὰρ δὴ ὁ Ἀνθέμιος, πατὴρ μὲν
 αὐτῷ ὑπῆρχεν αἱ Τράλλεις ἢ πόλις, τέχνη δὲ τὰ τῶν μηχανοποιῶν
 εὐρήματα, οἱ δὲ τὴν γραμμικὴν θεωρίαν ἐπὶ τὴν ὕλην κατὰγοντες
 μιμήματά τινα καὶ οἷον εἰδωλα τῶν ὄντων δημιουργοῦσι. 4 γέγονε δὲ
 10 ἄριστος ἐν αὐτοῖς ἐς τὰ μάλιστα καὶ ἐς ἄκρον ἤκων τῆς μαθηματικῆς
 ἐπιστήμης, καθά που καὶ ἐν τοῖς καλουμένοις γραμματικοῖς ὁ ἀδελφὸς ὁ
 τούτου Μητρόδωρος. 5 καὶ μακαρίσαιμι ἂν ἔγωγε αὐτῶν τὴν μητέρα,
 οὕτω ποικίλης παιδείας ἀνάπλεων γονὴν ἀποκυήσασαν. τούτω τε γὰρ
 τῷ ἄνδρῃ τέτοκε καὶ Ὀλύμπιον, νόμων τε ἀσκήσει καὶ ἀγώνων δικαστι-
 15 κῶν ἐμπειρία προεσχηκότα, καὶ πρὸς γε Διόσκορον καὶ Ἀλέξανδρον,
 ἄμφω ἱατρικῆς δαημονεστάτω. τούτων δὲ Διόσκορος μὲν ἐν τῇ πατρίδι
 κατεβίω, τὰ ἐκ τῆς τέχνης μάλα εὐστόχως ἐπιδεικνύμενος ἔργα· ἄτερος
 δὲ ἐν τῇ πρεσβύτιδι Ῥώμῃ κατώκησεν ἐντιμότατα μετακεκλημένος. Ἀν-
 θεμίου δὲ καὶ Μητροδώρου τὸ κλέος ἀπανταχοῦ περιηγόμενον καὶ ἐς
 20 αὐτὸν ἀφίκεται τὸν βασιλέα. 6 τοιγάρτοι μετὰπεμπτοὶ ἐν Βυζαντίῳ
 παραγενόμενοι καὶ αὐτοῦ τὸν λειπόμενον διανύσαντες βίον, μέγιστα
 ἐκάτερος τῆς ἰδίας ἀρετῆς γνωρίσματα παρεστήσατο, ὁ μὲν νέους πολλοὺς
 τῶν εὐπατριδῶν ἐκπαιδεύσας καὶ τῆς παγκάλης ἐκείνης μεταδούς διδα-
 σκαλίας, ὡς καὶ πόθον ἅπασι τὸ μέρος ἐμβαλεῖν τῆς ἀμφὶ τοὺς λόγους
 25 ἐπιμελείας, ὁ δὲ θαυμάσια ἡλίκᾳ δημιουργήματα κατὰ τε τὴν πόλιν καὶ
 ἄλλοθι πολλαχοῦ τεκτηνάμενος, ἅπερ οἶμαι, εἰ καὶ μηδὲν ὅτιοῦν περὶ
 αὐτῶν λέγοιτο, πλὴν ἀποχρήσει οἱ ἐς αἰμνηστον δόξαν, ἔστ' ἂν ἐστή-
 κοι καὶ σφῶοιτο. 7 ἀλλὰ γὰρ ὅτου ἔνεκα τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς ἐπεμνήσθην,
 ἐκεῖνό μοι καὶ | δὴ αὐτίκα λελέγεται. ἀνὴρ τις ἐν Βυζαντίῳ Ζήνων ὄνομα,
 30 τῷ μὲν τῶν ῥητόρων καταλόγῳ ἀναγεγραμμένος, ἄλλως δὲ διαφανῆς
 καὶ βασιλεῖ γνωριμώτατος, κατῴκει ἀγχοῦ που τοῦ Ἀνθεμίου, ὡς δοκεῖν
 ἐκατέρῳ ἡνώσθαι τῷ οἴκῳ καὶ ὑφ' ἐνὶ τέρματι διαμετρεῖσθαι. 8 προελ-

V^b, L, WPR, O 6 Ἀνθεμῖω τῷ μηχανικῷ πατὴρ ἦν αἱ Τράλλεις ἢ πόλις E
 11 ἀδελφὸς Μητρόδωρος γραμματικὸς ἄριστος E 14 Ὀλύμπιος ἑτερος ἀδελφὸς ἄκ-
 ρος ἐπὶ νόμων μαθήσει E 15 Διόσκορος τε καὶ Ἀλέξανδρος — δαημονεστάτω E
 29 — 172, 33 in brevius contr. E

1 ὀρθότατα LO: -τον V^bWR 7 αὐτῷ om. L 11 τοῖς om. W ὁ τούτου
 V^bLO: τούτου WR 13 τε ante γὰρ om. R 15 προεσχηκότα Cl (cf. Thucyd.
 1, 121, 2 προύχοντας ἐμπειρία): προεσχηκότας libri P (se contulit) 21 περιηγό-
 μενοι O 22 παρεστ. γνωρ. O 25 κατὰ om. R 29 λέγεται L 30 ἐγγεγραμ-
 μένος Ref 34 31 δοκεῖ W

θόντος δὲ χρόνου ἔρις αὐτοῖς ἐνέπεσε καὶ δυσκολία ἡ τοῦ διοπτεύεσθαι χάριν, τυχὸν οὐ πρότερον εἰθισμένον, ἢ νεωτέρας οἰκοδομίας πέρα τοῦ μετρίου ἐς ὕψος ἀρθείσης καὶ τῷ φωτὶ λυμαινομένης ἢ ἄλλου του πέρι, ὅποια πολλὰ τοῖς πλησιαίτατα προσοικοῦσι διαφιλονεικεῖσθαι ἀνάγκη.

- 5 7. Τότε δὴ οὖν ὁ Ἀνθέμιος ὑπὸ τοῦ ἐναντίου ἄτε δικηγόρου καταρρητορευόμενος καὶ οὐχ οἶός τε ὦν τῇ δεινότητι τῶν ῥημάτων ἐκ τῶν ὁμοίων ἀντιφέρεσθαι, ὁ δὲ ἐκ τῆς οἰκείας αὐτὸν ἀντελύπησε τέχνης τρόπῳ τοιῷδε. 2 δόμον τινὰ ὑπερῶον ὁ Ζήνων ἐκέκτητο, εὐρύν τε λίαν καὶ διαπρεπῇ καὶ περιεργότατα πεποικιλμένον, ἐν ᾧ δὴ τὰ πολλὰ
10 ἐμφιλοχωρεῖν εἰώθει καὶ ἐστιᾷν τοὺς φιλάτους. τούτου δὲ τὰ πρὸς τῷ ἐδάφει ἐνδιαιτήματα τῆς Ἀνθεμίου ὄντα ἐτύγχανε μοίρας, ὡς τὸ μεταξὺ τέγος τῷ μὲν ἐς ὀροφὴν, τῷ δὲ ἐς βάσιν παρατετάλσθαι. 3 ἐνταῦθα δὴ οὖν λέβητας μεγάλους ὕδατος ἐμπλήσας διακριδὸν ἔστησε πολλὰ-
χοῦ τοῦ δωματίου, αὐλοὺς δὲ αὐτοῖς ἔξωθεν σκυτίνους περιβαλὼν,
15 κάτω μὲν εὐρυνομένους ὡς ἅπασαν τὴν στεφάνην περιβεβύσθαι, ἐξῆς δὲ καθάπερ σάλπιγγα ὑποστελλομένους καὶ ἐς τὸ ἀναλογοῦν τελευ-
τῶντας, ἐνέπηξε ταῖς δοκοῖς καὶ ταῖς σανίσι τὰ ἀπολήγοντα καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐνεπερόνησεν, ὡς καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς ἀπειλημμένον ἀέρα ἀφετὸν μὲν ἔχειν τὴν ἄνω φορὰν διὰ τῆς κενότητος ἀνιόντα καὶ γυμνῇ προσ-
20 ψαύειν τῇ ὀροφῇ κατὰ τὸ παρεῖκον, [καὶ] τῇ βύρσῃ περιεχόμενον, ἥκιστα δὲ ἐς τὰ ἐκτὸς διαρρεῖν καὶ ὑπεκφέρεσθαι. 4 ταῦτα δὴ οὖν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς καταστησάμενος πῦρ ἐνήκε σφοδρὸν ὑπὸ τοὺς τῶν λεβήτων πυθμένας καὶ φλόγα ἐξῆψε μεγάλην· αὐτίκα δὲ τοῦ ὕδατος διαθερομένου καὶ ἀνακαχλάζοντος ἀτμὸς ἐπήρτο πολὺς καὶ ἀνερριπίζετο παχύς τε
25 καὶ πεπυκνωμένος· οὐκ ἔχων δὲ ὄπη διαχυθεῖη, ἐπὶ τοὺς αὐλοὺς ἀνείρπε καὶ τῇ στενότητι πιεζόμενος βριαότερον ἀνεπέμπετο, ἕως τῇ στέγῃ προσπταίων ἐνδελεχέστατα ἐδόνησεν ἅπασαν καὶ διέσεισεν, ὅσον ὑποτρέμειν ἡρέμα καὶ διατετριγένοι τὰ ξύλα. 5 οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ζήωνα ἐταράττοντο καὶ ἐδειμαίνον καὶ ἀμφὶ τὴν λεωφόρον ἐξέπιπτον ποτνιῶ-
30 νοι καὶ βοῶντες καὶ τῷ δεινῷ καταπεπληγμένοι· φοιτῶν τε ἐκεῖνος | ἐν τοῖς βασιλείοις ἀνεπνυθάνετο τῶν γνωρίμων, ὅπως αὐτοῖς τὰ τοῦ σεισμοῦ κατεφάνη καὶ μὴ τι σφᾶς ὅτῳ δὴ οὖν τρόπῳ διεδηλήσατο. τῶν δὲ „εὐφήμει” λεγόντων „ὦ τᾶν” καὶ „ἄπαγε” καὶ „μήποτε γένοιτο”

V^b, L, WPR, O, E

3 του τινος L 4 ὁποῖον R 5 ἄτε δὴ κατηγοροῦ L 6 καταρρητορευόμε-
νος L: καταρη- rel. 7 αὐτὸν om. R 12 τῷ μὲν . . . τῷ δὲ V^bO (coniec. Nieb):
τὸ μὲν . . . τὸ δὲ LWR: *ita ut inter medium solarium esset et desuper tectum* P 13
δὲ pro δὴ R 16 σάλπιγγας O τὸ ante ἐς add. W 18 ἀφετὴν E 19
ἀναφορὰν W γυμ . . . γροσψαύειν R 20 καὶ del. Key verba τῇ βύρσῃ
περιεχόμενον post ὑπεκφέρεσθαι transponenda esse videntur 21 ὑπερεκφέρεσθαι W
23 διαθερομένου V^bLWRE: *subsiliēte* P: διαφερομένου O 24 διακαχλάζοντος W
παχύς libri E: *citus* P, unde ταχύς Vulc (adnotat., ἴσως ταχύς L img.) 30 τε
WR: δὲ V^bLO 32 διεδηλήσαντο R

καὶ πρὸς γε νεμεσώντων αὐτῷ ὥς δὴ τοιαῦτα φευκτὰ καὶ ἀπαίσια τεραπευόμενῳ, οὐκ εἶχεν ὁ τι καὶ διανοηθεῖη. οὔτε γὰρ ἀπιστεῖν ἑαυτῷ οἷός τε ἦν ἐφ' οἷς ἠπίστατο ἀρτίως γεγεννημένοις καὶ διαμάχεσθαι κατηδεῖτο ἐπὶ πολὺ τοσούτοις ἀνδράσι καὶ οὕτω καταμεφομένοις.

- 5 8. Τούτῳ δὴ οὖν πολλῶ τῷ λόγῳ ἐχρῶντο οἱ τὰς ἀναθυμιάσεις καὶ τὰ λιγυνώδη πνεύματα γένεσιν τῶν σεισμῶν ἀποκαλοῦντες. „καὶ γὰρ ὁ μηχανοποιός” ἔφασαν „τὴν αἰτίαν διαγνοῦς, ὅθεν τὴν γῆν κινεῖσθαι ξυμβαίνει, παραπλήσια ἔδρασε καὶ τῇ τέχνῃ τὴν φύσιν ἀπειμήσατο.” καὶ ἔλεγον μὲν τι, οὐ μέντοι γε ὅσον ᾤοντο. 2 ἔμοι γὰρ τὰ
10 τοιαῦτα πιθανὰ μὲν εἶναι δοκεῖ καὶ κομψότερόν πως ἐξευρημένα, οὕτω δὲ ἔναργῇ γνωρίσματα τῶν ὥς ἀληθῶς γιγνομένων. οὐ γὰρ ὅτι τὰ κυνῖδια ταῦτα δήπου τὰ Μελιταῖα ἐπὶ ταῖς στέγαις διέρποντα σείουσιν τε αὐτὰς καὶ ἀνακινούσιν, καὶ ταῦτα ἐπὶ βαδίσματι κουφοτάτῳ, ἥδη
15 παραδείγματι χρέοιτο. 3 ἄλλ' ἐκεῖνα μὲν παίγνια τῆς μηχανοποιίας, οὐ φαῦλα μέντοι οὐδὲ ἀτερπῆ νομιστέον, τῶν δὲ τῆς ὕλης ἀμαρτημάτων ἄλλα ἄττα (εἴπερ ἄρα καὶ δεῖ) ζητητέον τὰ αἰτία. ἐπεὶ οὐδὲ τοῦτο | μόνον Ἀνθέμιος ἐπὶ Ζήνωνι ἐμηχανήσατο, ἀλλ' ἄρα ὁ γε κατήστραψέν
20 γε αὐτοῦ καὶ κατεβρόντησε τὸ δωμάτιον. 4 δίσκον μὲν γὰρ τινα ἐσόπτρου δίκην ἐσκευασμένον καὶ ἡρέμα ὑποκοιλαινόμενον ταῖς τοῦ ἡλίου ἀντερείδων ἀκτίσιν ἐνεπίμπλα τῆς αἴγλης· καὶ εἶτα μετὰ γων ἐφ' ἕτερα πολλὴν ἀθρόον αὐτῷ κατηκόντιζε λαμπηδόνα, ὥς ἀπάντων ἐφ'
25 οὓς ἂν φέροιτο ἀμβλύνεσθαι τὰς ὄψεις καὶ σκαρδαμύττειν· συντρίψεις δὲ τινὰς καὶ ἀντιτυπίας σωμάτων ἐπινοῶν βαρυηχοτάτων κτύπους ἀπετέ-
30 λει σφοδρούς καὶ βροντώδεις καὶ οἶους ἐκπλήξαι τὴν αἴσθησιν, ὥς ἐκείνων μόλις γοῦν διαγνόντα ὅθεν ἕκαστα γίγνεται, προκαλινδεῖσθαι ἀναφανδὸν ἀμφὶ τῷ πόδε τοῦ βασιλέως καὶ κατηγορεῖν τοῦ γείτονος, ὥς κακοῦ καὶ ἀδικωτάτου· ὥστε ἀμέλει καὶ χαρίεν τι ὑπ' ὀργῆς ἐπεφθέγγετο. 5 ποιη-
30 τικὰ γὰρ παρῳδεῖ ρημάτια καὶ ἀνεβόα ἐπὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς ὥσπερ εἰρωνευόμενος, ὥς οὐχ οἷόν τε αὐτῷ μόνῳ γε ὄντι ἀνθρώπῳ κατὰ ταῦτὸν ἅμα πρὸς τε Δία τὸν ἀστεροπητὴν καὶ ἐρίγδουπον καὶ πρὸς γε Ποσειδῶνα τὸν ἐννοσίγαιον διαμάχεσθαι. 6 καλὰ μὲν οὖν τῆσδε

V^b, L, WPR, O 17 οὐ μόνον δὲ τοῦτο —32 διαμάχεσθαι E

3 καὶ post ἀρτίως add. R 8 ξυμβαίνει O: συμ- rel. ἀνεμιμήσατο O 9 καὶ ἔλεγον — ᾤοντο om. P ὅσον om. O 11 ὥς om. L τὰ om. O 14 τις om. W 17 καὶ δεῖ V^b: καὶ δὴ LWO: δεῖ καὶ R 21 ἀντερείδων om. L ἐνε-
πίμπλατο O 22 ἀθρόον αὐτῷ V^bLWR: αὐτῷ ἀθρ. O: ἀθρ. αὐτοῦ E 23 σκαρ-
δαμυτεῖν V^b 26 ὅθεν libri: ὀπόθεν E γίγνεται V^bLRO: γίν- WE 28 ἀνεφ-
θέγγετο E 30 ὄντι om. W 31 κατὰ ταῦτὸν V^bLRE: καὶ κατὰ ταῦτὸν W: καὶ
κατ' αὐτὸν O 32 ποσειδῶνα V^bLWOE: om. PR ἐννοσίγαιον V^bR: ἐνοσ- LO:
ἐννοσ- W

τῆς τέχνης καὶ αὐτὰ δῆπου τὰ ἀθύρματα, οὐ μὴν ἀνάγκη τὴν φύσιν
ἐπεσθαι τούτοις καὶ ἐξισοῦσθαι. πλὴν ἄλλ' ἕκαστος μὲν ἐχέσθω καὶ τῶν-
δε πέρα ὁποίας ἂν καὶ βούλοιτο γνώμης· ἐμοὶ δὲ ἐς τὸν πρότερον λόγον
ἐπανιτέα. |

- 5 9. Ἐκείνου μὲν γὰρ τοῦ χειμῶνος ἐν τοῖσδε ἡ πόλις ἐτύγγανεν οὔσα,
καὶ ἅπασιν ἐπὶ πλείστας ἡμέρας σείεσθαι πῶς ἐδόκει τὸ ἔδαφος, καὶ
ταῦτα ἀτρεμοῦν ἤδη καὶ πεπαυμένον. ἔναυλον γὰρ ταῖς ψυχαῖς ὑπῆρχε
τὸ πάθος καὶ ἡ ὑποψία ἐνέκειτο ἐπιθολοῦσα τὸ λογιζόμενον. 2 ὁ δὲ
βασιλεὺς πολλὰ τῶν οἰκοδομημάτων τὰ μὲν σαθρὰ καὶ ἀσθενῆ γεγενη-
10 μένα, ἔνια δὲ ἤδη καὶ καταπειπτωκότα, ἐπανορθοῦν ἐπειράτο. ἐπεφρόν-
τιστο δὲ οἱ ἐς τὰ μάλιστα ὁ μέγιστος τοῦ Θεοῦ νεὼς· τοῦτον δὲ πρότερον
ἐμπρησθέντα ὑπὸ τοῦ δήμου σφόδρα περιφανῆ καὶ θαυμάσιον ἡλίκον
ἐκ βάθρων αὐτῶν καὶ κρηπίδων ἀνεδομήσατο, μεγέθους τε ὑπερβολῇ
καὶ σχήματος εὐπρεπεῖα καὶ ποικιλίᾳ μετὰλλων ἐπικοσμήσας· ἤρεψε δὲ
15 αὐτὸν ἐκ πλίνθου ὀπτῆς καὶ τιτάνου, πολλαχοῦ καὶ σιδήρῳ ξυνδήσας
ξύλοις τε ἥκιστα χρησάμενος, ὥς ἂν μηκέτι εὐκολώτατα πυρπολοῖτο.
Ἀνθέμιος δὲ ἦν οὗτος ἐκεῖνος, οὗ δὴ ἀρτίως ἐπεμνήσθην, ὁ ἕκαστα
μηχανησάμενος καὶ δημιουργήσας. 3 τότε δὲ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ κλόνου
τὸ μεσαίτατον μέρος τῆς ὀροφῆς καὶ ἅπαντα ὑπερβάλλον ἀποβεβληκότα
20 ἐπεσκεύασέ τε αὖθις ὁ βασιλεὺς βεβαιότερον καὶ ἐπὶ μείζον ὕψος ἐξῆρε.
4 καίτοι Ἀνθέμιος μὲν ἐκ πλείστου ἐτεθνήκει, Ἰσίδωρος δὲ ὁ νέος καὶ οἱ
ἄλλοι μηχανοποιοὶ τὸ πρότερον ἐν ἑαυτοῖς ἀναθεωρήσαντες σχῆμα καὶ
τῷ σωζομένῳ τὸ πεπονηθός, ὁποῖόν τε ἦν καὶ | ἐς ὃ τι δῆπου ἡμάρτητο,
ἐπιφρασάμενοι, τὴν μὲν ἐφῶν τε καὶ ἐσπερίαν ἀψίδα οὕτω μένειν κατὰ
25 χώραν ἐφῆκαν, τῆς δὲ ἀρκτῶας τε καὶ νοτίας τὴν ἐπὶ τοῦ κυρτώματος
οἰκοδομίαν πρὸς τὰ ἔνδον παρατείναντες καὶ εὐρυτέραν ἡρέμα ποιησά-
μενοι, ὥς μᾶλλον ἁρμοδιώτατα ταῖς ἄλλαις ξυννευκέναι καὶ ὁμολογεῖν
τὴν ἰσὸπλευρον ἁρμονίαν, περιστεῖλαι ταύτῃ δεδύνηνται τὴν τοῦ
κενώματος ἀμετρίαν καὶ ὑποκλέψαι βραχὺ τι τῆς ἐκτάσεως μέρος, ὅποσον
30 ἑτερόμηκες ἀπετελεῖτο σχῆμα, οὕτω τε ἐπ' αὐτῶν ἤδρασαν πάλιν τὸν
ἐν μέσῳ ὑπερανέχοντα εἴτε κύκλον εἴτε ἡμισφαίριον εἴτε ὅτῳ δὴ οὖν
ὀνόματι παρ' αὐτοῖς ἐπικεκλημένον. 5 καὶ γέγονεν ἐντεῦθεν εἰκότως

11 πρότερον: a. 532 mense Ianuario 18 ὑπὸ τοῦ κλόνου: re vera die 7. Maii a. 558

V^b, L, WPR, O 17 Ἀνθέμιος —175, 3 in brevius contr. E

3 ὁποῖαν et γνώμην R 8 ἡ V^b: om. rel. ἐπιθολοῦσα V^b (cf. 98, 17): ὑπο-
rel. 10 ἤδη καὶ WRO: καὶ ἤδη V^bL 15 ξυνδήσας O: συν- rel. 16 μὴ pro
μηκέτι L 18 καὶ om. W 20 καὶ ἐπὶ μείζον—21 καὶ om. P 22 ἐν om. W 25
ες(?) ante τῆς add. W 27 ξυννευκέναι O: συν- rel. 30 αὐτῶν V^bWP (*his*
... *aedificatis desuper obfirmarunt*) ROE: αὐτῷ L 31 τῷ post ὁτωδοῦν add. R

ἰθύτερος μὲν καὶ εὐεπίστροφος καὶ πανταχόθεν τῇ γραμμῇ ἐξισάζων,
 στενότερος δὲ καὶ ὀξύτενης καὶ οἶος οὐχ οὕτω λίαν ἐκπλήττειν τοὺς
 θεωμένους ὥς πάλαι, πολλῶ δὲ ὁμως πλέον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ βεβηκέναι.
 6 ὧν μὲν οὖν ἔδει ἐν συγγραφῇ τοῦ νεῷ περὶ ἐπιμνησθῆναι, καὶ ἐφ' ἃ ἡ
 5 τοῦ λόγου φορὰ ἴκετο ἀκολούθως περιαγομένη, ταῦτα ἔμοιγε ἀποχρών-
 τως ἐκδεδιγῆται. ἐγκωμιάζειν γὰρ ἕκαστα τῶν τοῦδε θαυμάτων καὶ
 ἐπιδεικνύειν τῷ λόγῳ, περιττὸν ἂν εἴη καὶ οὐ τοῦ παρόντος ἴδιον ἔρ-
 γου. 7 εἰ δέ τις ἐθέλοι πόρρω πού τυχόν τῆς πόλεως ἀπωκισμένους
 ἔπειτα γινώσκειν σαφῶς ἅπαντα, καθάπερ παρὼν καὶ θεώμενος,
 10 ἀναλεγέσθω τὰ Παύλου τῷ Κύρου τοῦ Φλώρου | ἐν ἑξαμέτροις πεπονη-
 μένα, ὅς δὴ τὰ πρῶτα τελῶν ἐν τοῖς τῆς ἀμφὶ τὸν βασιλέα σιγῆς ἐπιστά-
 ταις γένους τε κοσμούμενος δόξῃ καὶ πλοῦτον ἄφθονον ἐκ προγόνων
 διαδεξάμενος, ὁμως παιδεία γε αὐτῷ καὶ λόγων ἀσκησις διεσπούδαστο,
 καὶ ἐπὶ τοῖσδε μᾶλλον ἡὔχει καὶ ἐσεμνύνετο. καὶ τοίνυν πεποιήται οἱ
 15 καὶ ἄλλα ὥς πλεῖστα ποιήματα μνήμης τε ἄξια καὶ ἐπαίνου, δοκεῖ δέ
 μοι τὰ ἐπὶ τῷ νεῷ εἰρημένα μείζονός τε πόνου καὶ ἐπιστήμης ἀνάπλεα
 καθεστάναι, ὅσω καὶ ἡ ὑπόθεσις θαυμασιωτέρα. 8 εὐρήσεις γὰρ ἂν ἐν
 αὐτοῖς τὴν ὅλην τῆς θέσεως εὐκοσμίαν καὶ τὰς τῶν μετάλλων φύσεις
 λεπτότατα κατεξητασμένας τῶν τε προτεμενισμάτων τὸ εὐπρεπὲς ἅμα
 20 καὶ ἀναγκαῖον μεγέθη τε καὶ ὑψώματα καὶ ὅσα ἰθὺγραμμα σχήματα καὶ
 ὅσα κυκλικά καὶ ὅσα ἐκκρεμῇ καὶ προτεταμένα. γνοίης δὲ ἂν ἐκ τῶν
 ἐπῶν καὶ ὅπως ἀργύρῳ τε καὶ χρυσῷ τὸ ἱερώτερον χωρίον καὶ τοῖς
 ἀπορρήτοις ἀποκεκριμένον πολυτελέστατα καταπεποίκιλται, καὶ εἴ τι
 ἄλλο πρόσεστι μέγα ἢ ἐλάχιστον γνώρισμα, οὐ μείον ἢ οἱ θαμὰ ἐν αὐτῷ
 25 περιπάτους ποιούμενοι καὶ ἅπαντα διασκοποῦντες. 9 ἀλλὰ γὰρ ἦδε
 μὲν ἡ δευτέρα τοῦ νεῷ ἐπισκευὴ καὶ ἀνόρθωσις ὀλίγῳ ὕστερον χρόνῳ
 ἀπείργασται καὶ ξυνετελέσθη.

10. Ἐκείνου δὲ τοῦ ἔτους ἅμα ἡρι ἀρχομένων ἡ λοιμώδης νόσος
 αὐθις τῇ πόλει ἐνέπεσε καὶ μυρία διέφθειρε πλή|θη, λήξασα μὲν ἐς τὸ
 30 παντελὲς οὐδ' ὅπως οἰοῦν, ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν, φημί δὴ κατὰ τὸ
 πέμπτον <καὶ δέκατον> ἔτος τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλείας, ἐν τῇ καθ'
 ἡμᾶς εἰσήρρησεν οἰκουμένη. 2 μεταβάσα δὲ πολλάκις μεταξὺ ἄλλοτε
 ἄλλοθι καὶ τόπον ἐκ τόπου λυμηναμένη καὶ ταύτῃ τοῖς λειπομένοις

26 ὀλίγῳ ὕστερον: a. 562 28 a. 558 31 de anno, quo pestis imperium Ro-
 manum primum invasit, v. Stein p. 758. 841

V^b, L, WPR, O

2 δὲ om. R 9 γινώσκειν W 10 τῷ Κύρου V^bO: κύρου L: τοῦ κύρου WR
 πεπονημένα V^bLWR: *scripta* P: πεποιημένα O 11 τῆς V^bLO: om. WR
 γῆς pro σιγῆς legere sibi visus est P (*eius terrae praesides*) 15 μοι δὲ pro δέ μοι L
 23 τε pro τι W 25 ἀλλὰ γὰρ — ξυνετελέσθη om. P 29 δὲ ἐφθειρε W δὲ pro
 μὲν W 30 δὴ post οὗ add. L 31 καὶ δέκατον inser. Key

ἀνακωχῆς τινος μεταδοῦσα, τότε δὴ οὖν πάλιν ἐς τὸ Βυζάντιον ἐπανήκεν, ὥσπερ, οἶμαι, τὸ πρότερον ἐξηπατημένη καὶ θᾶπτον δήπου τοῦ δέοντος ἐνθένδε ἀπαλλαγείσα. 3 ἔθνησκον τοιγαροῦν πολλοὶ ἐξαπιναιῶς καθάπερ ἀποπληξίᾳ ἰσχυρᾷ κάτοχοι γεγενημένοι· οἱ δέ γε πλείστον 5 διαρκοῦντες μόλις πεμπταῖοι ἀπώλλυντο. ἡ δὲ τῆς νόσου ἰδέα παραπλησία τῇ πρεσβυτέρᾳ ἐτύγχανεν οὔσα. πυρετοὶ γὰρ ἐπὶ βουβῶσιν ἀνήπτοντο συνεχεῖς καὶ οὐκ ἐφήμεροι, οὐδὲ μετρίως γοῦν ὑποχαλῶντες, μόνῃ δὲ τῇ τελευτῇ τοῦ ἀλόντος ἀποπαυόμενοι. 4 ἐνιοὶ δὲ μήτε θέρμης ἡγησαμένης μήτε ἄλλου ἀλγήματος, ἀλλὰ δρῶντες ἔτι τὰ εἰθισμένα, οἶκοι τε καὶ ἀνὰ τὰς λεωφόρους οὕτω παρασχὼν κατέπιπτον καὶ 10 ἀθρόον ἄπνοι ἐγίνοντο, ὥσπερ τὸν θάνατον σχεδιάσαντες· καὶ ἅπασα μὲν ἡλικία χύδην ἐφθείρετο, μάλιστα δὲ τὸ ἀκμάζον τε καὶ ἡβᾶσκον, καὶ ἐν τούτῳ πλέον οἱ ἄρρενες· τὸ γὰρ δὴ θῆλυ οὐ μάλᾳ ὅμοια ἔπασχεν. 5 τὰ μὲν οὖν παλαιάτα τῶν Αἰγυπτίων λόγια καὶ οἱ παρὰ Πέρσαις ἔτι 15 τῆς τῶν μετεώρων κινήσεως δαημονέστατοι χρόνων τινῶν περιόδους ἐν | τῷ ἀπείρῳ αἰῶνι συμφέρεσθαι λέγουσι, νῦν μὲν ἀγαθὰς καὶ εὐδαίμονας, νῦν δὲ μοχθηρὰς καὶ ἀποφράδας, εἶναι τε τὴν παροῦσαν περιφορὰν ἐκ τῶν κακίστων ἐκείνων καὶ ἀπαισίων· ἐντεῦθεν τοιγαροῦν πολέμους τε ἀπανταχοῦ ξυνίστασθαι καὶ στάσεις ταῖς πόλεσι καὶ τὰ λοιμῶδη πάθη 20 μόνιμά τε εἶναι καὶ συνημμένα. 6 ἕτεροι δὲ ὀργὴν τοῦ κρείττονος αἰτίαν εἶναι φασὶ τῆς φθορᾶς, μετιοῦσαν ἀξίως τὰ τοῦ ἀνθρωπείου γένους ὀδικήματα καὶ τὸ πλῆθος ὑποτεμνομένην. 7 ἐμοὶ δὲ διαιτᾶν ἑκατέρᾳ δόξῃ καὶ ἀποφαίνεσθαι τὴν ἀληθεστάτην οὐκ ἐγχειρητέα, τυχὸν μὲν οὐδὲ ἐπισταμένῳ, τυχὸν δέ, εἰ καὶ εἰδείην, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαῖον τοῦτό 25 γε εἶναι δοκοῦν οὐδὲ τῷ παρόντι λόγῳ προσῆκον· μόνου γάρ μοι τοῦ συμβεβηκότος εἰ καὶ διὰ βραχέων ἐπιμνησθέντι ὁ τῆς ἱστορίας ἐκτεθεράπευται νόμος.

11. Τούτων δὲ οὕτω ξυνενεχθέντων ἐπεγένετο καὶ ἄλλα ἄττα τῇ πόλει κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ ταραχῆς τε καὶ θορύβου ἀνάμεστα καὶ οὐχ 30 ἦσσαν τῶν εἰρημένων ἀνιαρότατα. ὅποια δὲ ταῦτα ἐστίν, αὐτίκα ἐρῶ, βραχύ τι πρότερον διεξελθὼν τῶν ἀρχαιοτέρων. 2 οἱ Οὐννοὶ τὸ γένος τὸ μὲν παλαιὸν κατῴκουν τῆς Μαιώτιδος λίμνης τὰ πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον καὶ ἦσαν τοῦ Τανάϊδος ποταμοῦ ἀρκτικώτεροι, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα βάρβαρα ἔθνη, ὅποσα ἐντὸς Ἰμαίου ὄρους ἀνὰ τὴν | Ἀσίαν

V^b, L, WPR, O

1 ἐς τὸ βυζ. πάλιν L εἰς W 3 πολλοὶ om. L 4 ἰσχυρᾷ — παραπλησία om. R 5 ἀπώλλυντο V^b 11 ἄπνοι W 16 ἀγαθοὺς L 17 μοχθηροὺς L καὶ ante τὴν add. R 23 δὲ pro μὲν W 24 εἰ V^bL: om. WRO: *vel si forte* P οὐκ V^bLPO: om. WR (cui add. m. 2) 25 μόνον W 26 συμβεβηκότος O: συμ- rel. 28 ὥδε pro οὕτω V^b ἐπεγέγοντο, ε super on scr. R 32 τὰ — ποταμοῦ om. P 34 ἰμαίου LO: ἱμ- V^bWR

ἐτύγχανον ἰδρυμένα. οὗτοι δὲ ἅπαντες κοινή μὲν Σκύθαι καὶ Οὔννοι
 ἐπωνομάζοντο· ἰδίᾳ δὲ κατὰ γένη τὸ μὲν τι αὐτῶν Κοτρίγουροι, τὸ δὲ
 Οὐτίγουροι, ἄλλοι δὲ Οὐλτίζουροι καὶ ἄλλοι Βουρούγουνδοι, καὶ ἄλλοι
 ὥς ἂν αὐτοῖς πάτριόν τε ᾦν καὶ εἰθισμένον. 3 γενεαῖς δὲ πολλαῖς
 5 ὕστερον διέβησαν ἐς τὴν Εὐρώπην, εἴτε ὥς ἀληθῶς ἐλάφου τινὸς κατὰ
 τοῦτο δὴ τὸ θρυλούμενον τὰ πρῶτα ἡγησασμένης, εἴτε καὶ ἄλλοις χρησά-
 μενοι τύχῃ, καὶ τὴν ἐκροὴν τῆς λίμνης τὴν ἐς τὸν Εὐξείνιον Πόντον
 φερομένην, ἄπορον τέως δοκοῦσαν, τότε δὴ ὁτωοῦν τρόπῳ διαπεραιω-
 θέντες, ἀλώμενοι δὲ ὁμῶς ἀνὰ τὴν ὀθνεῖαν, πλείστα ὅσα τὸ ἰθαγενὲς
 10 ἐλυμήναντο, ἀπροσδόκητα προσπεσόντες, ὥς καὶ τοὺς προτέρους
 οἰκήτορας ἀπελάσαντες αὐτοὶ τὴν ἐκείνων κατέχειν. 4 ἤμελλον δὲ ἄρα
 οὐκ ἐπὶ μακρότατον διαμένειν, ἀλλὰ πρόρριζοι τὸ λεγόμενον ἀπολεῖσθαι.
 αὐτίκα γοῦν Οὐλτίζουροί τε καὶ Βουρούγουνδοι μέχρι μὲν Λέοντος
 τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν ἐν τῷ τότε Ῥωμαίων γνώριμοί τε ὑπῆρχον
 15 καὶ ἄλκιμοι εἶναι ἐδόκουν· ἡμεῖς δὲ οἱ νῦν οὔτε ἴσμεν αὐτοὺς οὔτε, οἶμαι,
 εἰσόμεθα, τυχὸν μὲν διαφθαρέντας, τυχὸν δὲ ὥς πορρωτάτῳ μετανα-
 στάντας. 5 ἐκείνου γε μὴν τοῦ ἔτους, ἐν ᾧ δὴ ἔφην τὴν λοιμώδη νόσον
 τῇ πόλει ἐνσκήψαι, τὰ λοιπὰ τῶν Οὔννων γένη ἐσώζετο καὶ ἦσαν ἔτι
 ὀνομαστότατα. καί τιόντες δὲ ὁμῶς οἱ Οὔννοι ἐς τὰ πρὸς νότον ἄνεμον
 20 οὐ πόρρω τῆς ὄχθης τοῦ Ἰστροῦ ποταμοῦ ἡλίζοντο, ἥνικα ᾦν αὐτοῖς
 βουλομένοις. 6 τότε δὴ οὖν τοῦ χειμῶνος ἐπιλαβομένου, τὰ μὲν ρεῖθρα
 τοῦδε τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὸ εἰωθὸς ὑπὸ τοῦ κρύους ἐπήγνυτο ἐς βάθος
 καὶ ἦσαν ἤδη σκληρὰ καὶ βάσιμα καὶ ἱππήλατα. Ζαβεργὰν δὲ ὁ τῶν
 Κοτρίγουρων Οὔννων ἡγεμὼν σὺν πλείστοις ὅσοις ἱππόταις ἐπιδραμὼν
 25 καθάπερ χέρσον τὰς δίνας ἐς τὴν Ῥωμαίων ἐπικράτειαν εὐκολώτατα
 διαβαίνει· ἔρημά τε εὐρὼν τὰ ἐκείνη χωρία καὶ μηδενὸς αὐτῷ κωλύ-
 ματος γιγνομένου ἀνὰ τὰ πρόσω πορευομένῳ, αὐτίκα ὁ γε Μυσίαν τε
 καὶ Σκυθίαν παραμειψάμενος τῇ Θράκῃ προσέβαλλεν. 7 ἐνταῦθα δὲ
 διελὼν τὸν οἰκεῖον στρατὸν ἀπόμοιραν μὲν τινα ἔστειλεν ἀνὰ τὴν Ἑλ-
 30 λάδα, καταδραμουμένους τὰ ἀφύλακτα τῶν τῇδε χωρίων καὶ λεηλατή-
 στοντας, ἑτέρους δὲ ἐς τὴν Χερρόνησον τὴν Θρακίαν.

24 Zabergan Danubium transgressus est a. 559 mense Martio

V^b, L, WPR, O

2 κοτρίγουροι RO: -γοροι V^bLW: Cotrigori P 3 οὐτίγουροι R: -γοροι V^bLWO: om. P οὐλτίζουροι LWRO: οὐλτίζογοροι V^b: Ullizuri P 7 τῆς om. R 8 δὴ ὁτωοῦν V^bL: δὴ οὖν ὁτωοῦν WRO 12 πρόσριζοι W 13 οὐλτίνζουροι libri: Ullizuri P 15 οἶμαι om. LP 16 διαφθαρέντες et μεταναστάντες R 18 ἐσώζοντο L 20 οὖν pro ᾦν W 22 τοῦδε om. L ἐς V^bLO: εἰς WR 23 ζαβεργὰν V^bWO: ζαμεργὰν L: Zabergan P: ζαβερνὰν R 27 σκυθίαν τε καὶ μυσίαν O 28 προσέβαλλεν L 30 λεηλατήσοντας V^bLO: -σαντας W: -σουντες R

12. Τῆσδε δὲ τῆς Χερρονήσου τὰ μὲν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον νενευκότα καὶ εὐρόνοτον ἄνεμον καὶ μέχρι τοῦ μεσημβρινοῦ κέντρου τῷ Ἑλλησπόντῳ παρατείνεται. περιρρεῖ γὰρ σχεδόν τι ἅπασαν καὶ ταῖς καμπαῖς τῶν ἡϊόνων συμπεριάγεται, βραχεῖ τι μέρει τῆς ἡπείρου καὶ μόνοις τεσσάρων που σταδίοις εἰργόμενος τοῦ νῆσον αὐτὴν ἀπεργάσασθαι. 2 ἐν τούτῳ δὲ τῷ ἰσθμῷ τεῖχος ἑκταδὸν ἵδρυται | ξυνεχὲς ἐφ' ἑκατέρῃ θαλάττῃ προβεβλημένον· πόλεις τε ἔνδοθεν αὐτῷ προσπεπηγυῖαι τυγχάνουσιν Ἀφροδισιάς τε καὶ Θῆσκος καὶ Κίβηρις. τούτων δὲ ὡς ἀπωτάτω ἀμφ' αὐτὸν δῆπου τὸν πορθμὸν καὶ τοὺς παρακτίους ἀγκῶνας Σηστός γέ ἐστι πόλις ἣ περιλάλητος τῇ ποιήσει καὶ ὀνομαστοτάτη, οὐκ ἄλλου του ἔνεκα, οἶμαι, ἣ μόνον ἐπὶ τῷ λύχνῳ τῆς Ἡροῦς ἐκείνης τῆς Σησιτιάδος καὶ τῷ Λεάνδρου ἔρωτι καὶ θανάτῳ. 3 οὐ πόρρω δὲ ταύτης καὶ ἑτερόν τι κεῖται πολίχινον, ἐλάχιστον μὲν καὶ ἀκαλλὲς καὶ οὐδὲν ὅτιοῦν ἐπέραστον ἔχον, Καλλίπολις δὲ ὅμως ἐπονομαζόμενον· τὰς γε 15 μὴν περιοικίδας κοσμοῦσιν ἀγροὶ τε καὶ ἐπίνεια καὶ δένδρων ποικίλων ἔσμος καὶ ρέιθρων ποτίμων γῇ τε εὐαλδῆς ἄγαν καὶ κάρπιμος κὰν τοῖς ἀναγκαίοις διαρκεστάτη. τοσαῦτα ἄρα πολίσματα καὶ χώραν ὡς πλείστην ἔνδον ἐναπολαμβάνει τὸ ἔρυμα, ὡς μὴ πολεμίοις εὐέφοδα εἶναι. 4 τότε δὴ οὖν ὁ Ζαβεργὰν εὐωχούμενος τῶν ἐλπίδων διανοεῖτο 20 καθ' αὐτόν, ὡς εἴ γε τὸ τεῖχος καθέλοι καὶ τοῖς ἔνδον ὁμιλήσει χωρίοις, δυνήσεται θάττον καὶ τῆς θαλάττης κρατῆσαι· ἐντεῦθεν τε ὠνειροπόλει νηῶν αὐτῷ παρέσσεσθαι πλῆθος, καὶ ὅτι διαβήσεται κατὰ τὴν Ἀσίαν, τὸν μεταξὺ πόρον στενότατον ὄντα καὶ | οὐ μάλα τραχεῖ κύματι χارασσόμενον εὐκολώτατα διαπλεύσας, καὶ ὡς εὐθὺς τὴν Ἀβυδὸν λυμανεῖται 25 καὶ τὸ ἐν αὐτῇ πορθήσει δεκατευτήριον. 5 τούτοις δὴ οὖν μάτην τοῖς βουλευμασιν ἐξηρηθισμένος ἔστειλε δύναμιν ἀνὰ τὴν Χερρόνησον, ὅποσιν ἀποχρήσειν ἐς τόδε τὸ ἔργον ἡγεῖτο· αὐτὸς δὲ ξὺν ἐπτακισχιλίοις ἵπποταῖς ἰθὺ τῆς Κωνσταντίνου πόλεως πορευόμενος τοὺς τε ἀγροὺς ἐδήου καὶ τῶν πολισμάτων ἐπειρᾶτο καὶ ἅπαντα ἐκίνει χύδην καὶ 30 ξυνετάραττεν. 6 αἰτία δὲ ἦν τῆς ἐφόδου τῷ μὲν ἀληθεστάτῳ λόγῳ ἀδικία βαρβαρική καὶ πλεονεξίας ἐπιθυμία, σκῆψιν δὲ ὅμως τινὰ καὶ προκάλυμμα ἐποιεῖτο τὴν πρὸς τοὺς Οὐτιγούρους δυσμένειαν. Σάν-

V^b, L, WPR, O

24 εὐθὺς — δεκατευτήριον S s. v. δεκατευτήριον

1 δὲ V^bLO: om. WR τῆς V^bLWO: καὶ τῆς R, quae del. m. 2 4 μόνος W 8 ἀφροδισία L 10 τε pro γέ O 11 οἶμαι ἔνεκα L 12 σησιτιάδος R ταύτης V^bLO: αὐτῆς W: *huic hand longe* P: αὐτοῖς R 14 ἐπονομαζόμενον R: ὄν- V^b LWO: *denominatum* P 16 ποτίμων V^bLO: ποταμίων WP (*aquarum fluxus*) R εὐαλδῆς V^b: εὐαρδῆς LWP (*irrigua*) R 19 ὁ om. R εὐωχούμενος V^bWP (*spe bona depastus*) O (coniec. Cl): ἐποχ- L: εὐεχ- R 23 στενώτατον W 25 πορθήσει om. S 27 ξὺν O: σὺν rel. 32 Σάνδιλχος Nieb coll. 195, 17 et Menandro in Exc. de legat. p. 170, 18. 21. 24 de Boor: σάνδιχλος libri (λ ab altera m. add. O): *Sandichlus* P

διλχος γάρ τις ὄνομα Οὔννος ἀνὴρ ἡγεῖτο μὲν ἐκείνου τοῦ γένους, εὐνους
 δὲ ἐς τὰ μάλιστα καὶ ἔνσπονδος ὑπῆρχε Ῥωμαίοις. τοιγάρτοι βασιλεὺς
 ἔστεργέ τε αὐτὸν καὶ ἐγέραιρε καὶ δώροις θαμὰ ἐφιλοφρονεῖτο. 7 οἱ
 δὲ Κοτρίγουροι ἄτε δὴ οὐ τῶν ὁμοίων μετέχοντες, ἀλλὰ παντάπασι
 5 περιπεφρονημένοι καὶ περιφανῶς προπηλακίζόμενοι, τήνδε ποιεῖσθαι
 τὴν ἐκστρατεῖαν ᾠθήθησαν χρήναι, ὥς ἂν καὶ αὐτοὶ δῆθεν φοβεροὶ τε καὶ
 λόγου ἄξιοι ἀποδειχθεῖεν καὶ οἱοὶ μὴ ἐφίεναι τῷ ἀτιμάζοντι.

13. Καὶ τοίνυν, οὐδὲν γὰρ ὁτιοῦν αὐτοῖς ἀντίπαλον ἐμποδῶν
 εἰστήκει οὐδὲ ὑπηντίαζε, κατέτρεχον ἀφειδῶς καὶ ἐλεηλάτουν τὴν χώραν,
 10 λείαν τε ἄφθονον περιβαλλόμενοι | καὶ αἰχμαλώτων ἀθροίζοντες πλήθη.
 2 ἐν τοῖς καὶ γύναια πολλὰ τῶν εὖ γεγονότων καὶ σώφρονα δίαιταν
 ἡρημένων ὠμότατα ἤγοντο καὶ ξυμφορὰν πασῶν μέizonα ἐδυστύχουν,
 εἰς ἀκολασίας ἀμετρίαν ὑπηρετεῖν ἀναγκαζόμενα· ἔνιαι δὲ καὶ ἀπειρηκυῖαι
 ἤδη ἐκ παίδων γάμοις τε καὶ φιλοκοσμίας καὶ ταύτη δὴ τῇ περὶ τὸν βίον
 15 ἀναστροφῇ καὶ ὁμιλίᾳ ἐν ἀποκεκριμένῳ τινὶ καὶ τῇ πρὸς τὸ θεῖον ἰκετεῖα
 προσήκοντι ὑπεκρύπτοντο δωματίῳ, τὸ ἀμιγές τε καὶ ἐλεύθερον καὶ
 παντάπασιν ἀκοινώνητον τῆς μετ' ἀνδρῶν συνουσίας περὶ πλείστου ποι-
 ούμεναι καὶ μόνῳ τῷ ἡρεμεῖν ἀνειμέναι· οἱ δὲ καὶ ἐς ταύτας ἐξύβριζον
 ἀφαιρούμενοι τοῦ ἱεροῦ παρθενῶνος καὶ ἀπρεπῶς αὐταῖς πρὸς βίας
 20 ζυγκαλινδούμενοι. 3 ἄλλαι δὲ πολλαὶ τῶν ἄρρεσιν ἐς ταῦτ' ἰέναι οὐκ
 ἀνηναμένων, κύουσαι οὕτω παρασχὼν ἐν τῷ τότε εἴλκοντο, καὶ εἴτα,
 ἐπειδὴ παρῆν ἡ τοῦ τόκου ἀνάγκη, οὕτω δὴ τι ἐν μέσῃ τῇ πορείᾳ
 ἐμφανέστατα ἔτικτον, οὔτε τὰ αἰσχυνητὰ τῶν ὠδίνων ἐπικαλύπτειν
 δυνάμεναι οὔτε περιστεῖλαι, ὥς θέμις, καὶ ἀνελέσθαι τὰ βρέφη. 4 ἄλλ' αἱ
 25 μὲν καὶ ὥς ἐσύροντο, μηδὲ ἀλγῆσαι αὐταῖς, εἰ οἷόν τε φάναι, ζυγκεχω-
 ρημένον, τὰ δὲ δειλῖα ἐκεῖνα ἐπ' ἐρημίας ἐλείπετο κυσί τε καὶ οἰωνοῖς
 σπαραττόμενα, ὥσπερ τοῦδε ἔνεκα μόνου ἐς φῶς προαχθέντα καὶ μάτην
 τοῦ φῦναι ἀπογευσάμενα. 5 ἐς τοῦτο γὰρ τύχης τὰ Ῥωμαίων πράγ-
 ματα ἡληλάκει, | ὥς ἐν αὐτῇ δήπου τῇ περιοικίδι τῆς βασιλίδος πόλεως
 30 τοιαῦτα δεινὰ πάσχειν ὑπὸ βαρβάρων σφόδρα ὀλίγων. τοῖς δὲ οὐ μέχρι
 τούτων ἐτελεύτα τὸ θράσος, ἀλλ' ὁδῶ ἰόντες εἴσω τῶν μακρῶν ὀνομαζο-
 μένων τειχῶν ῥαδίως παρῆλθον καὶ τοῖς ἔνδον φρουρίοις ἐπέλαζον.
 πολλαχοῦ γὰρ ὑπὸ χρόνου καὶ ἀτμηλείας ἐπεπτῶκει καὶ διελέλυτο ἡ

V^b, L, WPR, O 30 quae usque ad finem libri sequuntur, brevissime contr. E
 33 πολλαχοῦ — οἰκοδομία S s. v. ἀτμηλεία

12 ξυμφορὰν O: συμ- rel. 15 ἀποκεκριμένῳ V^bLWO: *in remoto domicilio* P:
 ἀποκεκρυμένῳ altera μ transfixa R 18 καὶ μόνῳ — ἀνειμέναι om. L οἱ δὲ —
 ζυγκαλινδούμενοι om. P 19 βίας V^bO (cf. 107, 7): βίαν LWR 21 κύουσai
 LR: κυοῦσαι V^bWO (cf. 155, 5) ἐν τῷ τότε οὕτω παρασχὼν R 26 ἐρημίαν R
 33 ἀτμηλείας LWO: -λίας V^bS: -ρείας R

τοῦ μεγίστου ἐρύματος οἰκοδομία· ἔνια δὲ μέρη καὶ αὐτοὶ καταβεβλή-
 κασιν ἀδεῶς οὕτω καὶ ἀταλαιπώρως, ὥσπερ οἰκεία καταστρεφόμενοι.
 6 καὶ οὐδὲν ἦν τὸ ἀπείργον τῷ μηδὲ φρουρὰν στρατιωτικὴν ἐνθάδε ἰδρῦ-
 σθαι μήτε ἀμυντήρια μηχανήματα καὶ τοὺς ταῦτα κινεῖν ἐπισταμένους,
 5 ἀλλὰ μήτε κυνῶν ὕλακὴν ἀκούεσθαι, εἰ μὴ λίαν καταγέλαστον εἰπεῖν,
 ὥς γοῦν ἐν συφεῶσι καὶ μάνδραις. 7 τὰ γὰρ τῶν Ῥωμαίων στρατεύ-
 ματα, οὐ τοσαῦτα διαμεμενηκότα ὅποσα τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τῶν πάλαι
 βασιλέων ἐξεύρηται, ἐς ἐλαχίστην δὲ τινα μοῖραν περιελθόντα, οὐκέτι
 τῷ μεγέθει τῆς πολιτείας ἐξήκουν. δέον γὰρ ἐς πέντε καὶ τεσσαράκοντα
 10 καὶ ἑξακοσίας χιλιάδας μαχίμων ἀνδρῶν τὴν ὅλην ἀγεί|ρεσθαι δύναμιν,
 μόλις ἐν τῷ τότε ἐς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν περιεστῆκει. 8 καὶ τούτων
 αἱ μὲν ἐν Ἰταλίᾳ ἐτετάχατο, αἱ δὲ κατὰ τὴν Λιβύην, ἕτεραι δὲ ἐν Ἰσ-
 πανίᾳ, καὶ ἄλλαι περὶ τοὺς Κόλχους καὶ ἄλλαι κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρου
 καὶ Θήβην τὴν Αἰγυπτίαν. ἐκάθηντο δὲ ὀλίγοι καὶ πρὸς τὰ ἑῷα τῶν
 15 Περσῶν ὄρια· οὐ γὰρ δήπου ἔδει ἐκεῖσε πλειόνων διὰ τὰς σπονδὰς
 καὶ τὸ βέβαιον τῆς ἐκεχειρίας. ὧδέ πως ἄρα ἐς βραχύτατον μέρος περιέ-
 σταλτο τὰ πλήθη καὶ ὑπετέμνητο τῇ τῶν κρατούντων ὀλιγωρίᾳ.

14. Ὁ γὰρ βασιλεὺς ἐπειδὴ πρότερον Ἰταλίαν ζύμπασαν ἐχειρώ-
 σατο καὶ Λιβύην καὶ τοὺς μεγίστους ἐκείνους πολέμους διήνυσε καὶ
 20 πρῶτος ὥς εἶπεν ἐν τοῖς κατὰ τὸ Βυζάντιον βεβασιλευκόσι Ῥωμαῖων
 αὐτοκράτωρ ὀνόματί τε καὶ πράγματι ἀπεδέδεικτο, ἐπειδὴ οὖν αὐτῷ
 ταῦτά τε καὶ ἄλλα ὅμοια τούτοις νεάζοντι ἔτι καὶ ἔρρωμένῳ ἐξείργαστο,
 τότε δὴ ἀμφὶ τὴν ἐσχάτην τοῦ βίου πορείαν (ἤδη γὰρ καὶ ἐγεγνῆρακε)
 ἀπειρηκέναι τοῖς πόνοις ἐδόκει, καὶ μᾶλλον τι αὐτὸν ἤρεσκε ζυγκρούειν
 25 ἐν σφίσι τοὺς πολεμίους δώροις τε αὐτούς, εἴ που δεήσοι, καταθωπεύειν
 καὶ ταύτη ἀμωσγέπως ἀποκρούεσθαι ἢ ἐφ' ἑαυτῷ πεποιθέναι καὶ μέχρι
 παντὸς διακινδυνεύειν. 2 τοιγάρτοι καὶ περιεώρα τὰς τάξεις δια-
 φθειρομένας, ὥς δὴ τὸ λοιπὸν ἥκιστα γε αὐτῶν προσδεησόμενος. καὶ
 τοίνυν ταύτης ἐπι|λαβόμενοι τῆς ῥαθυμίας οἱ τὴν δευτέραν ἀρχὴν τῶν
 30 σκήπτρων διέποντες, οἷς δὴ φορολογεῖν τὴν ὑπήκοον καὶ εἴτα διανέμειν
 τοῖς στρατεύμασι τὰ ἐπιτήδεια ἐκπεφρόντισται, οὗτοι δὲ τὰ μὲν περι-

V^b, L, WPR, O 5 εἰ μὴ καταγέλαστον εἰπεῖν, ὥσπερ ἐν συφεῶσι καὶ μάνδραις
 τὰ τῶν Ῥωμαίων μεμενῆκει στρατεύματα S s. v. συφεός 23 ἀμφὶ — ἐδόκει S s. v.
 ἀπείρηκα

1 μεγίστου om. L ἐρύματος V^bLWR: ἔργου O: ἔρματος S 2 οὕτως O
 οἰκεία O: οἰκία V^b: οἰκίας L: οἰκεία W: *haud secus ac sua* P: οἰκεία R 5 post ἀκούεσθαι
non hominum fremitus de suo add. P 6 γὰρ V^bLWO: om. P (*tamquam porcorum*
in claustris Romani exercitus interclusi manebant) RS 7 μεμενηκότα V^b 9 ὥς pro
 ἐς O 11 εἰς L 12 δὲ post ἕτεραι om. W σπανίᾳ L 13 παρὰ pro περὶ O
 ἀλεξάνδρειαν W 16 ἐς LO: εἰς V^bWR 19 πολεμίους W 21 ἀποδέδεικτο L
 22 . . . εἰζόντι R 23 καὶ V^bWR: om. LO 25 που V^bLWO (cf. 46, 25; 144, 19):
 πῇ R 28 γε om. L 30 διαμένειν V^b 31 δὴ pro δὲ L

φανῶς ἀπεστέρουν, τὰ δὲ καὶ πολλῶ ὕστερον ἢ ὀπηνίκα ἐχρῆν ἀπεδίδοσαν· δοθέντος δὲ ὁμῶς ὁπὲ γοῦν τοῦ ὀφλήματος εὐθύς οἱ τὴν πανοῦργον ταύτην καὶ δημῶδη λογιστικὴν ἡσκημένοι ἐφίσταντο τοῖς καταλόγοις καὶ ἀνεκαλοῦντο τὰ πεπορισμένα. 3 τοῦτο γὰρ αὐτοῖς γέρας τε ὑπῆρχε
 5 καὶ ἀξίωμα, τὸ τοῖς στρατιώταις ἐπικλήματα ἐπάγειν ἄλλοτε ἄλλα καὶ τῆς ἐδωδῆς αὐτοὺς ἀφαιρεῖσθαι· καὶ καθάπερ ἐν παλιρροῖα ὑδάτων αὐτὸ δῆπου τὸ μέτρον τῆς παρασχεθείσης τοῖς τάγμασι δασμοφορίας, οὐκ οἶδα ὄντινα τρόπον, ἐς τοῦμπαλιν μετωχετεύετο καὶ ἐπανήει ὅθεν ἐρρῆη.
 4 καὶ οὕτω μὲν τὸ ὑπερμαχοῦν καὶ παραταττόμενον κατημέλητο, καὶ
 10 τροφῆς ἀπορίᾳ πιεζόμενοι κατελίμπανον τοὺς ἀγῶνας, οἷς ἐτύγχανον ἐντεθραμμένοι, καὶ ἄλλοι ἄλλοθι ἀπεχώρουν, ὥς ἑτερόν τινα μετελευσόμενοι βίον· εἰς δὲ γυναικας ἀκόσμους ὥς τὰ πολλὰ καὶ ἡνιόχους καὶ ἄνδρας ἀγεννεῖς μὲν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις καὶ ἄβροδιαίτους, μόνον δὲ πρὸς τὰς ἐμφύλους ταραχὰς καὶ τὴν περὶ τὰ χρώματα ἔριν ἐμμανεῖς καὶ θαρ-
 15 ραλέους, καὶ ἄλλους ἔτι τούτων ἀχρειοτέρους τὰ στρατιωτικὰ ἐσκεδάννυντο χρήματα. | 5 ταῦτά τοι ἦ τε ἄλλη Θράκη καὶ τὰ πρὸς αὐτῇ τῇ βασιλίδι πόλει χωρία ἔρημά τε ἦν καὶ ἀφύλακτα, ἐς ὅσον καὶ τοῖς βαρβάροις βατὰ εἶναι καὶ εὐεπίδρομα· ἐς τοῦτο γὰρ ἐκεῖνοι ἤρθησαν ἀλαζονείας, ὥς καὶ ἀμφὶ Μελαντιάδα τὴν κώμην στρατοπεδεύσασθαι οὐ
 20 πολλῶ τῆς πόλεως διεστηκυῖαν, ὅ τι μὴ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατόν που σταδίους. παραρρεῖ δὲ αὐτὴν Ἀθύρας ποταμός, ὃς δὴ ὀλίγον τι προελθὼν καὶ ἐπὶ ἄνεμον καικίαν ἡρέμα ἐκκλίνας ἐς τὴν Προποντίδα τὸν ῥοῦν ἀπερεύγεται· ὅθεν δὴ καὶ τὸ πρὸς τῇ ἀκτῇ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς παρατεταμένον ἐπίνειον τὴν ἐκείνου φέρεται προσηγορίαν. 6 οὕτω δὲ τῶν πολε-
 25 μίων ὥς ἐγγύτατα αὐλιζομένων εὐθύς ἀνὰ τὸ Βυζάντιον τὰ πλήθη τῶν ἀστῶν ἐδεδίει καὶ κατεπέπληκτο καὶ τὰ δεινὰ οὐ μόνον ὅποια παρῆν, ἀλλ' ἔτι μείζονα διενοοῦντο, πολιορκίας τε ὄνειροπολοῦντες καὶ ἐμπρήσεις καὶ σπάνιν τῶν ἀναγκαίων καὶ διαρρήξεις τοῦ περιβόλου. 7 τοιγάρτοι πολλάκις καὶ ἐν ταῖς ἐνδοτέρω λεωφόροις φυγαὶ ἄθροοι τῶν
 30 ἐκ τοῦ ὀμίλου ἐγίγνοντο καὶ ὠθισμοὶ καὶ πτοῖαι παράλογοι, ὥσπερ ἤδη τῶν βαρβάρων εἰσβεβληκότων· πάταγός τε πολὺς ἦρετο ἐν τοῖς πωλητηρίοις τῶν θυρῶν βιαιότερον προσαρασσομένων. 8 οὐ μόνον

V^b, L, WPR, O 19 Μελαντιάς . . . β' καὶ ρ' σταδίους διεστῶσα τοῦ Βυζαντίου. παραρρεῖ —24 προσηγορίαν S s. v. Μελαντιάς

2 ὁπὲ L: ὅτε V^bWP (*utcumque*) RO 5 ἐπικλήματα V^bLWO: *criminationes* P: ἐκκλήματα R 6 αὐτῶν pro αὐτὸ W 7 pro τὸ spat. R περισχεθείσης O 11 ἄλλοι V^bLO: ἄλλο WR τι pro τινα W 12 ὥς τὰ πολλὰ V^bLWO: om. PR 13 ἀβροδιαίτοις R 14 χρώματα V^bLWR: σώματα legere sibi visus est P (*corporum curam*): χρήματα O 15 ἐσκεδάννυντο LR: ἐσκεδάννυντο V^b: ἐκεδάννυντο WO 16 τοι V^bWRO: τη L 18 ἐς O: εἰς rel. 21 παραρρεῖ V^bWROS: περιρρεῖ L: *circumfluit* P δῆ om. S προσελθὼν L 23 δῆ om. S καὶ τὸ RS: τὸ V^bLO: om. W τὴν ἀκτὴν καὶ τὰς ἐκβολὰς L 30 ὠθισμοὶ R

δὲ τοῖς πολλοῖς καὶ ἡγνοημένοις τὸ ἀνιᾶσθαι προσῆν καὶ δειμαίνειν, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἅπασιν τοῖς ἐν τέλει· καὶ βασι|λεὺς δέ, οἶμαι, αὐτὸς οὐ μάλ' α τὰ ξυνενεχθέντα περιεφρόνει. ἀπεκοσμοῦντο τοιγαροῦν, πρὸς αὐτοῦ ἐπιτετραμμένον, τὰ ἱερὰ ὁπόσα ἐκτὸς τοῦ ἄστεος ἴδρυται κατὰ τὰ
 5 Εὐρωπαϊὰ μέρη καὶ τὸν παράκτιον ὡρὸν, ὃς δὴ ἄρχεται μὲν ἐκ τῶν καλουμένων Βλαχερνῶν καὶ τοῦ Κέρως, μέχρι δὲ τοῦ Εὐξείνου Πόντου παρατεινόμενος τῷ Βοσπόρῳ συναπολήγει. 9 τούτων δὴ οὖν ἀπάντων τὰ τε ἔντιμα τῶν ἀναθημάτων καὶ τὴν ἄλλην ἀφαιρούμενοι κατασκευὴν οἷς ταῦτα ἀνείτο, τὰ μὲν ἐφ' ἁμαξῶν φέροντες εἴσω τῆς πόλεως
 10 ἀπετίθεντο, τὰ δὲ ἀκάτοις ἐμβάλλοντες καὶ τὸν μεταξὺ πορθμὸν διαπεραιούμενοι ἐς τὴν καταντικρὺ ἡπειρον ἀπεκόμιζον. καὶ ἦν ἐν τῷ τότε θεάσασθαι τοὺς ἐκείνῃ νεῶς γυμνοὺς καὶ ἀπηγλαϊσμένους, ὥσπερ οὕτω τῆς ἀγιστείας μετεληχότας, ἀλλ' ἄρτι καθίστασθαι ἀρχομένους.

15 15. Οὕτω δὲ φοβεροὶ τε καὶ μέγιστοι κίνδυνοι ἐπίδοξοι ἦσαν ὡς πάντως ἐσόμενοι, ὥστε ἀμέλει τῷ τε ἐν Συκαῖς τείχει καὶ τῇ Χρυσῇ καλουμένῃ πύλῃ λοχαγοὶ τινες καὶ ταξίαρχοι καὶ ὀπλίται πολλοὶ ἐφειστήκεσαν, ὡς δὴ προθύμως ἀμυνόμενοι τοὺς δυσμενεῖς, εἴ που ἐπίοιεν. 2 ἦσαν δὲ οὐ μάχιμοι ὡς ἀληθῶς οὐδὲ μετρίως γοῦν τὰ τοιαῦτα πεπαιδευμένοι, | ἀλλ' ἐκ τῶν ταγματῶν ἐκείνων τῶν οἱ ἐς τὸ
 20 διημερεῦν τε καὶ διανυκτερεῦν ἐν τῇ αὐτῇ ἀπεκέκριντο, οὓς δὴ σχολαρίους ἀποκαλοῦσιν. οὗτοι δὲ στρατιῶται μὲν ὀνομάζονται καὶ ἐγγεγράφονται τοῖς τῶν καταλόγων βιβλίοις, εἰσὶ δὲ οἱ πολλοὶ ἀστικοὶ τε καὶ φαιδροεῖμονες καὶ μόνον, οἶμαι, ὄγκου τοῦ βασιλείου ἕνεκα καὶ τῆς ἐν ταῖς προόδοις μεγαλαυχίας ἐξευρημένοι. 3 καὶ τὸ μὲν παλαιὸν οὐκ
 25 ἄλλους τινὰς ἐν τοῖσδε θεμιτὸν ἦν κατατάττεσθαι ἢ τοὺς αὐτουργεῖν τὰ πολέμια ἡσκημένους. καὶ τοίνυν οὐδὲ χρήματα εἰσῆγον ἐφ' ᾧ ἐνστρατεύσασθαι, ἀλλὰ χαριστηρίαν διαφανῶς καὶ ἀζήμιον ἐδέχοντο τὴν τιμὴν, ἅτε δὴ ἄξιοι ἐκ τῶν προηγωνισμένων ἀναδειχθέντες. 4 Ζήνων δὲ φαίνεται πρῶτος ὁ Ἰσαυρος μετὰ τὴν τῆς βασιλείας ἀνάκτησιν
 30 πολλοὺς τῶν ὁμοφύλων τοῖσδε τοῖς τάγμασιν ἐναριθμήσας, ἥκιστα μὲν ἐν συμπλοκαῖς ἀριστεύσαντας ἢ ὅλως ἐμπείρους γεγεννημένους, ἄλλως δὲ πῶς γνωρίμους αὐτῷ καὶ ξυνήθεις. 5 εἴτα δοθέντος ἐν τῷ τότε καὶ

Vb, L, WP (usque ad 18 ἐπίοιεν) R, O

1 καὶ ἡγνοημένοις VbWR: om. L: *obscurae sortis homines* P: καὶ ἄγνοημένοις O
 5 τὸν om. W ἔρχεται (α super e scr. m. 2) L 6 καὶ τοῦ Κέρως om. P 8
 ἀφαιρούμενοι VbLO: φερόμενοι WR: non reddit P 10 ἀπετίθεντο VbR: -ίθοντο
 LO: ἐναπετίθοντο W 11 ἀντικρὺ W 14 ἐπιδόξοις (η super οἱς m. 2) R 17
 ἐφειστήκεσαν Vb: -κεισαν rel. ἀμυνόμενοι Vb (coniec. Cl): -νόμενοι LWRO:
opugnaturi P 18 ἦσαν δὲ —183, 15 ἐδόκουν om. P 19 τῶν οἱ Key (cf. 104, 28):
 τῶν VbWRO: οἱ L 20 ἀποκέκριντο L 21 δὴ pro δὲ W 22 οἱ om. R τε
 om. O 24 μεγαλαυχίας VbWO: -χίαις (-χίας m. 2) LR μὲν om. R 26 ἐνστρα-
 τεύεσθαι W 27 ἐμφανῶς W 28 ἄξιον W ἀναδειχθέντος W

παρειλημμένου τοῦ ἐξεῖναι οὐ μόνον ἀντὶ μόχθων τε καὶ ἀγώνων καὶ
 τῆς ἐν μάχαις ἀρετῆς ὡς ἐν ἀμοιβῇς τρόπῳ καὶ γέρωσ ἐγκαταλέγεσθαι
 τοὺς ἀξίους, ἀλλὰ καὶ τοὺς παντάπασιν ἀπολέμους τῶν ὁμοίων μετα-
 λαγχάνειν οὐ πρὸς ἀξίαν, ἀλλὰ πρὸς χάριν· δοθέντος δὴ οὖν τούτου
 5 τὴν ἀρχὴν παρῆλθεν εἰκότως εἰς μέσον ἐξ ἐκείνου καὶ (ῆ) ἐκ τῶν λημ-
 μάτων ἐπικουρία, ἡ πασῶν, ὡς ἔοικε, τῶν ἄλλων ἐγκρατεστέρα, καὶ
 τὸ λοιπὸν ἐς ἐμπορίαν μετέστη τὸ χρῆμα, ὡς μηκέτι ἄλλως ἐν τοῖσδε
 τοῖς στρατεύμασι καταλέγεσθαι τοὺς βουλομένους, πρὶν ἂν χρυσίου τι
 μέτρον καταθεῖν· τοῦτο δὲ ἀποτίσαντες εὐθὺς ἐγχαράττονται ἀνεξετά-
 10 στως καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει ἐναριθμοῦνται, εἰ καὶ παντάπασι πολεμικῶν
 ἔργων ἀνεπιστήμονες τύχοιεν ὄντες. 6 οὕτω τε τῆς κρίσεως ἡμελη-
 μένης εἰκότως ἄρα ἥκιστα διαπονεῖσθαι καταναγκάζονται, ὡς δὴ ὦνιον
 ἐλόντες τὸ γέρας καὶ πλείστου ὅσου πριάμενοι τὴν ἀργίαν. τοιοῦτοι δὴ
 οὖν ἄνδρες ἀπορίᾳ τῶν ἐν πολέμοις ἀνατεθραμμένων τοῖς τείχεσιν
 15 ἐφεδρεύοντες φυλάσσειν ἐδόκουν. 7 ὡς δὲ ἐπὶ πολὺ ἡ μὲν πόλις ἐν
 θορύβῳ ὑπῆρχεν, οἱ δὲ βάρβαροι οὐκ ἀνίσταν τὰ ἐν ποσὶ ληϊζόμενοι,
 τότε δὴ Βελισάριος ὁ στρατηγὸς κεκμηκὼς ἤδη ὑπὸ τοῦ γήρωσ στέλ-
 λεται ὁμως ἐπ' αὐτοὺς ἐκ βασιλέως. 8 καὶ τοίνυν ὁ πρεσβύτης διὰ
 μακροῦ αὐθις χρόνου θώρακά τε ἐνδὺς καὶ κράνος ἀναδησάμενος καὶ
 20 ἅπαν τὸ ἐκ παίδων αὐτῷ ξυνειθισμένον περιβαλόμενος σχῆμα ἀνενεοῦτο
 τῇ μνήμῃ τὰ φθάσαντα καὶ ἐνέαζε τῇ προθυμίᾳ. τοῦτον γὰρ τὸν ἀγῶνα
 ὕστατον ἐν τῷ οἰκείῳ βίῳ ἀπεργασάμενος οὐχ ἥσσον ἀπηνέγκато
 κλέος, ἢ ὅποτε τὰ κατὰ Βανδίλων τε καὶ Γόθων ἀνεστήσατο τρόπαια.
 9 ἡ γὰρ τῶν προσυμβεβηκότων ἀνάγκη καὶ ἡ περὶ | τοῦ μέλλοντος
 25 ἀμηχανία τὴν τε ἐγχείρησιν μείζονα ἔδειξε καὶ γαυροτέραν καὶ τὴν
 νίκην ἀσμενεστάτην. εἰρήσεται δέ μοι αὐτίκα ἐς τὸ ἀκριβές, ὅπως ἕκαστα
 διηυνύσθῃ.

16. Ὑπεξελθὼν γὰρ ὁ στρατηγὸς ὀλίγον τοῦ ἄστεος καὶ ἐν Χέττου
 κώμῃ τῷ χωρίῳ στρατοπεδευσάμενος ἐμπειρίαν τε ἐς τὰ μάλιστα ἐπε-
 30 δείκνυτο καὶ τόλμαν πολλῷ κρείττονα τῆς ἡλικίας. γηραιὸς μὲν γὰρ
 ἦν ἤδη καὶ ἀσθενεὶα ὥσπερ εἰκὸς εἶχετο πολλῇ· οὐτε δὲ ἐνδιδούς τοῖς
 πόνοις ἐφαίνετο οὐτε ἄλλως φιλοψυχήσας. 2 εἴποντο δὲ ὀπλίται μὲν

V^b, L, WP (inde a 15 ὡς δὲ) R, O 25 τὴν ἐγχείρησιν — καὶ περιχαρὴς γε (sic)
 τὴν νίκην S s. v. γαῦρον

5 ἡ add. Par. 6 οὐ pro καὶ R 8 πλὴν pro πρὶν L χρυσίον W 9
 καταθεῖναι R 13 δὲ pro δὴ R 14 οὖν om. O 16 ἀνέσαν L 17 γέρωσ R
 18 διὰ μακροῦ — ἀναδησάμενος om. P 20 περιβαλόμενος R: -βαλλόμενος rel.
 22 ἀπεργασάμενος R 26 εἰρήσεται — διηυνύσθῃ om. P 28 χέττου κώμῃ V^bLWO:
Chettumecum P: χέττου μήκου, quod lineola infra ου, ω supra pos. correctum est,
 ut μήκω fieret, R 29 τὸ χωρίον W 31 ἦν om. L δὲ V^bLO: om. WR

ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐς ἀλήτην καὶ ξὺν αὐτῷ ἔνια τῶν ἀγώνων πεπονηκότες, ὅποσα δὴ ἐν ὑστέρω ἐτύγχανε διανύσας, οὐ πολλῷ πλείους τῶν τριακοσίων· τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν πλῆθος ἀνοπλὸν τε ἦν περιφανῶς καὶ ἀπόλεμον καὶ μόνῳ τῷ ἀπείρως ἔχειν ἡδίστους ἡγούμενοι τοὺς κινδύνους
 5 θέας τε ἔνεκα μᾶλλον ἢ παρατάξεως ἀφιγμένοι. 3 συνέρρει δὲ ἀμφ' αὐτὸν καὶ ὁ τῶν πλησιοχώρων ἀγροίκων ὄμιλος. πεπορθημένων γὰρ αὐτοῖς ἤδη τῶν ἀγρῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων οὐκ ἔχοντες ὅποι τραπέειν, ὡς Βελισάριον αὐτίκα ἡθροίζοντο. 4 ὁ δὲ τῷ πλήθει τῶν ἀγροίκων ἐν δέοντι προσχρησάμενος τάφρον εὐρεῖαν περιεβάλετο καὶ κατασκόπους
 10 θαμὰ ἔστελλε, τὰς τῶν ἐναντίων δυνάμεις εἰκάσσοντας ὡς οἶόν τε καὶ ἐξαριθμησομένους καὶ εἴ τι ἕτερον | ἔλειν δυνηθεῖεν ἀπαγγελοῦντας· οὕτω τε διετέλει ἕκαστα γνωματεύων καὶ διανοούμενος. 5 νυκτὸς δὲ ἐπιγιγνομένης φρυκτωρίας ἀνῆπτε πολλὰς ἐπὶ μέγα τοῦ πεδίου σκεδανυμένας, ἵνα δὴ οἱ πολέμιοι ὀρῶντες οἰηθεῖεν μέγιστον εἶναι τὸ στράτευμα, ταῖς πυραῖς ἀναμετροῦντες· καὶ τοίνυν οὕτω δὴ ᾤοντο, καὶ δεδιότες ἡρέμουν. ἀτὰρ οὐκ ἐπὶ πλείστον ταῖς τοιαύταις ἀπάταις καταστρατηγούμενοι ἡσυχίαν ἤγον· ἡκηκόεσαν γὰρ ἤδη, ὡς ἐλάχιστος εἶη ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατὸς καὶ ἥκιστα αὐτοῖς ἀξιόμαχος. 6 πλὴν ἄλλ' οἱ στρατιῶται πολλῆς εἶχοντο προθυμίας, περιφρονοῦντες μὲν τοὺς ἀντι-
 20 πάλους, εἰ καὶ μυρίοι ὅσοι ἐπιφοιτήσαιεν, τῇ σφετέρᾳ δὲ ἀρετῇ μάλιστα πεποιθότες, ἅτε δὴ Ῥωμαῖοι γε ὄντες καὶ ἐμπειρίᾳ μεγάλων ἤδη κινδύνων τὰ πολέμια ἐκμελετήσαντες. 7 ξυναισθόμενος δὲ ὁ Βελισάριος τῆς τῶν ἀνδρῶν μεγαλοφροσύνης καὶ ὅτι μειζόνως ἥπερ ἔχρῃν ἐπὶ τοῖς φθάσασι πόνους βρενθυόμενοι τῶν ἐν ποσὶ κατολιγωροῦσιν, ἐδεδῖε,
 25 μήποτε ἄρα ἐντεῦθεν μεγίστην εὐρυχωρίαν ταῖς ἐλπίσι παρὰσχοιεν παρεισδύναί τε αὐτοὺς καὶ ἀπάγειν ὅποι καὶ βούλονται τῷ ῥάδις καὶ προσηνεῖς ὑποφαίνειν τὰς τῶν ἐγχειρημάτων ἐκβάσεις. ὡς ἂν οὖν μὴ οὕτω ταῦτα συμβαῖεν, ἡθροισεν ἅπαντας ἐς ταυτό, ὥσπερ ἤδη τοῦ ἀγῶνος ἐφεστηκότος, καὶ φανεῖς ἐς μέσον ἔλεξε τοιάδε. |

30 17. „Οὐχ ὡς ἐκ δέους ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, πρὸς τὸ θαρρεῖν ἀναστήσων, τοῦτο δὴ τὸ πρὸ τῶν κινδύνων γιγνόμενον, ἦκω τοῖς εἰωθόσι χρησόμενος λόγοις· ἢ γὰρ ἂν καὶ ἐπιλελῆσθαι τῶν πρότερόν μοι τῇ πείρᾳ

V^b, L, WPR, O 23 οἱ δὲ μειζόνως, εἶπερ ἔχρῃν, ἐπὶ τοῖς φθάσασι βρενθυόμενοι τῶν ἐν ποσὶ κατολιγώρουν S s. v. βρενθυόμενος

1 ἄνδρες om. W 2 ὑστέρω libri (h. e. in parte rerum a Belisario gestarum posteriore): *antea* P hariolatus: Ἑσπέρᾳ Cl οὐ om. libri P: add. m. rec. et in L et in R 5 τε om. L 6 ὁ om. L 9 περιεβάλλετο O 12 δὲ Di pro τε 13 σκεδανυμένας V^bLR: κεδ- WO 14 δὲ pro δὴ W 17 ἡκηκόεσαν V^b 19 προθυμίας εἶχοντο O 21 τε pro γε R 22 ξυναισθόμενος O: συν- rel. 26 παρεισδύναί L: -δυῖναί V^bWO: -δοῦναί R 27 τὰς om. W τῶν ἐπὶ ἐγχειρ. R οὖν V^bLO: om. WR 29 καθεστηκότος L 30 ὦ L: om. rel.

γνωσθέντων δόξαيمي ἄν, εἴ γε στρατιώταις Ῥωμαίοις, ἐν συμπλοκαῖς
 ἀεὶ τεθραμμένοις καὶ πολιτείας ὡς εἰπεῖν μεγίστων ἐθνῶν καθελοῦσιν,
 εἴτα νῦν παραταττομένοις πρὸς βαρβάρους ἀλήτας, καὶ τούτους Οὐν-
 νους καὶ Κοτριγούρους, παραΐνεσίν τινα πρὸς τὸ μὴ δεδιέναι προθεῖναι.
 5 2 ἄλλ' ὁρῶν ἐν ὑμῖν πολὺ τὸ ὑπερφρονοῦν καὶ θρασυνόμενον καὶ πέρα
 τοῦ καθεστῶτος ἡρμένον οὐκ ἄλογον εἶναι τὸ δεῖν ἀναμνησθαι τῆς ἀρ-
 χαίας ὑμᾶς εὐκοσμίας φήθην. 3 τὸ γὰρ ἔκμετρον πανταχοῦ φυλακ-
 τέον τοῖς ἔμφορσιν, εἰ καὶ πρὸς τι τῶν ἐπαινουμένων φερόμενον τύχοι·
 καὶ τὸ μεγαλαυχεῖν ἐς τοσοῦτον τοῖς προὔπηργμένοις ἐς ὅσον τῶν
 10 ὁμοίων διὰ παντὸς τυγχάνειν πεπεῖσθαι, τὴν ἐκ τοῦ λογισμοῦ προμήθειαν
 ἀποβάλλειν φιλεῖ καὶ πρὸς ἀλαζονεῖαν ἐξάγειν. τοῖς δὲ πρὸς τοῦτο
 παρανοίας ἐληλακόσιν, ὡς μηδὲν ὀτιοῦν ἐν νῶ τίθεσθαι τῶν μετρίων,
 καὶ αὐτὸ τὸ κρεῖττον ἀντιτάττεσθαι προαχθεῖν. 4 καίτοι κάκεινο
 σκοπεῖσθαι χρεῶν, ὡς εἰ καὶ πολλῶ τῆς ὑμετέρας ἀνδρείας ἡττώμενοι
 15 τύχοιεν, ἀλλὰ τῷ πλήθει κρατοῦσι, καὶ εἴπερ τὸ ἐκατέρωθεν πλεονάζον
 ἀντεξετάσοιμεν, πρὸς ἰσότητά χωρήσει τὰ τῆς ἀμετρίας. 5 πῶς οὖν
 οὐκ αἰσχρὸν ἡμᾶς ἐξ ἀγχωμάλου παρασκευῆς ἀγωνιζομένους οὕτω λίαν
 ἔχειν τὸ προπετὲς καὶ ἀκάθεκτον, ὡς μηδὲ καιρὸν ἢ τάξιν ἢ τὰς ἀτάκτους
 τῆς τύχης ῥοπὰς ἐν λόγῳ ποιεῖσθαι; δυνάμει γὰρ χειρῶν οὐκ ἂν τις,
 20 οἶμαι, περιέσοιτο πολεμίων, ἢν μὴ προσῇ τὸ κρίνον ὀρθῶς καὶ λογι-
 ζόμενον. 6 ἐπεὶ πῶς ἂν οἶόν τε ἦν ἔμοιγε νῦν ἐς τὸδε πολιᾶς ἦκοντι
 καὶ οἶον ἐξώρῳ τὰ πολέμια γεγεννημένῳ παρατάξουσιν ὁμιλεῖν καὶ κιν-
 δύνουσιν, εἰ μὴ τοῖς τῆς εὐβουλίας ἀγαθοῖς ἐνῆν ἀμωσγέπως πεπειθάναι;
 εἰ τοίνυν καὶ γήρως ἀσθένειαν γνώμη στερρὰ καὶ τῶν προσηκόντων
 25 ἐφιεμένη κρατύνει καὶ διανίστησι πρὸς τὸ συνοῖσον, ἀναπληροῦσα
 τῇ προμηθείᾳ τὸ ἐκ τῆς ἡλικίας ἐνδέον, πῶς οὐ μᾶλλον ὑμᾶς ὀνήσει
 νεότητι συμπαροῦσα καὶ τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ; 7 τὰς μὲν γὰρ ἐκ
 τύχης τινὸς ἢ χειρὸς ἀγεννοῦς ἀποτεύξεις ἴσως ἂν λογισμὸς ἀσφαλῆς
 καὶ οἶος τοῖς προσπεσοῦσιν ἀρμόσασθαι μετασκευάσειε πρὸς τὸ συμ-
 30 φέρον καὶ θεραπεύσειε τὸ ἡμαρτημένον· ἐνθα δὲ γνώμης σφαλείσης τῷ
 μὴ τὰ δέοντα διανοηθῆναι τῶν ἀβουλήτων τι ξυνενεχθεῖν, πόθεν ἂν
 ληπτέον τὸ σῶζον καὶ ἀνακαλούμενον, εἴ γε πρῶτον ἐκεῖνο τὸ ταῦτα
 τίκτειν πεφυκὸς παρατραπείη; 8 καίτοι θαυμάσειεν ἴσως ἂν τις | ἔμοῦ

V^b, L, WPR, O

1 εἴτε pro εἴ γε R 4 κοτριγούρους O: -γόρους V^bLWR προθεῖναι Cl: προ-
 θεῖσιν V^b: προθήσειν L: προσθήσιν W: προσθήσειν RO 6 δεῖν del. Herw 7 ὑμᾶς
 V^bLWO: ὑμῶν P (*veteris vestrae modestiae*) R 8 τύχοι V^bLO: τύχος W: τύχη R
 9 προὔπηργμένοις V^bLO: προυπηργημένοις W: *rebus olim egregie gestis* P: προ-
 υπηργαμένοις R 10 τυγχάνει W 12 παροιρίας O 13 καὶ pro καὶν L 14
 ὑμετέρας V^bLO: ἡμ- WPR 16 ἀντεξετάσοιμεν R 17 vos P 18 ἀτάκτου W
 19 τῆς τύχης om. R 21 ἦν V^bL: om. WRO νῦν V^b: om. rel. 26 τῇ προ-
 μηθείᾳ — συμπαροῦσα om. R ὀνήσει O 27 γὰρ V^bLO: om. WR: *nam* P 28
 τῆς ante τύχης add. W 31 ξυνενεχθεῖν O: συν- rel.

τῆς ἐπὶ τῇ παραινέσει καινοτομίας. δέον γὰρ προσεξαίρειν καὶ διανιστᾶν τὸ πεποιθὸς ἐν ὑμῖν καὶ προθυμούμενον, ἀλλ' ἐγώ γε κοιλαίνω ταῦτα τοῦναντίον καὶ παραιροῦμαι, καὶ λογισμοὺς ἐμβάλλων καὶ ὄκνους καὶ ἀμφιβόλους ποιῶν τὰς ἐλπίδας.

- 5 18. „Πλὴν ἀλλ' ἐμοὶ μὲν καὶ τοῦτο θυμῆρες εἶναι δοκεῖ καὶ πρὸς τὸ εὐελπι φέρον, εἴ γε τοιούτοις ἀνδράσιν ἦκω συμπολεμήσων, οὓς εἰ πείσαιμι βραχὺ γοῦν ὑφελεῖν τοῦ δραστηρίου, δεινὸς ἂν ἐν λόγοις, οἶμαι, κριθείην. 2 ἴστω δὲ πᾶς τις ὑμῶν, ὥς ἀνδρείας ὁρμαῖς οὐκ ἀναθετόν τὰς ἄνευ φρονήσεως ἐγχειρήσεις, ἀλλὰ θρασύτητι καὶ προπετείᾳ
10 καὶ παρατροπῇ τοῦ κατήκοντος τρόπου· ὥστε τὸ μὲν πρόθυμον τῆς ψυχῆς μενέτω παρ' ὑμῖν καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἐνακαμζέτω, λογισμῷ δὲ σώφρονι καὶ τῶν προσηκόντων ἐχομένῳ τὸ ὑπερβάλλον τῆς τόλμης καὶ πρὸς αὐθάδειαν ἀνάγον ὑποτεμνέσθω. 3 οὐ γὰρ ὄκνον ἐντίθησι καὶ δειλίαν τὸ λογίζεσθαι καὶ σκοπεῖν ὅπως τοῖς παροῦσι χρηστέον,
15 ἀλλὰ σεμνότητα καὶ παρρησίαν. οὕτω γὰρ τῶν ὠφελίμων διαγνωσθέντων ἔπεται πάντως τὸ δικαίως θαρρεῖν, ὥς οὐ πρὸς ἀδήλους τύχας εἰκῇ προηγμένον, ἀλλὰ τῇ κρίσει τὸ βέβαιον ἔχειν καταληφθὲν καὶ πεπιστευμένον. 4 ἀλλ' ἴσως ἔρεῖ τις ὑμῶν, ὥς οὐχ οἷόν τε φύσιν | γενναίαν εὐλόγως ὁρμῶσαν καὶ τοῦ μοχθεῖν διὰ παντὸς ἐφιεμένην, εἴτα νῦν ἀθρόον
20 ἐπέχειν καὶ βιάζεσθαι πρὸς τὸ ἡρεμοῦν καὶ ὑφειμένον καὶ πέρα τῆς ἀνάγκης μέλλον καὶ βουλευόμενον, μάλιστα δυσανασχετοῦσαν ἐφ' οἷς καθ' ἡμῶν οἱ βάρβαροι παροinouσι, φέροντες ἀνέδην ἅπαντα καὶ παρ' αὐτὴν δῆπου τὴν βασιλίδαν πόλιν τὰς ἐκδρομὰς ποιεῖσθαι τολμῶντες. 5 ἔχει μὲν οὖν οὕτω ταῦτα, καὶ βεβαιοῦται τῇ πείρᾳ τὸ προσηκόντως
25 ὑμᾶς τοῖς πολεμίοις ὀργίζεσθαι· οἷς γὰρ συνεκεχώρητο πρότερον, οὐ μετρίως ἐχρήσαντο. 6 πλὴν ἀλλὰ καὶ λίαν ἐφικτόν, οἶμαι, τοῖς ἔμφοροι, περιελεῖν μὲν τοῦ θυμοῦ τὸ μεμνηνὸς καὶ ταραχῶδες καὶ τοῖς προστυχοῦσιν ἐγχειρεῖν ἀνεξετάστως ἰέμενον, κατέχειν δὲ μόνον αὐτοῦ τὸ μεγαλουργόν τε καὶ ἄτρεπτον καὶ πρὸς τὰς ἐναντιώσεις ἀντέχον. 7 τῶν
30 γὰρ τῆς ψυχῆς κινημάτων τὰ μὲν ὅσα πεφύκασι καθαρὸν ἔχειν καὶ ἀκραιφνὲς τὸ αἰρετὸν καὶ καθῆκον, τούτων ἐντελῶς καὶ δὴ ἀνθεκτέον· οἷς δὲ μέτεστι καὶ τῆς πρὸς τάναντία τροπῆς καὶ ἐκνεύσεως, τούτοις οὐ διὰ πάντων χρηστέον, ἀλλ' ἐς ὅσον ἔχουσι τὸ συμφέρον. 8 τὸ μὲν

V^b, L, WPR, O

3 pro παραιροῦμαι P legit παραινοῦμαι (moneo) 5 ἐμοὶ γε R 8 οἶμαι V^bLWO: *sat'is eloquens videar* P: εἶναι R ἡμῶν R 9 ἐγχειρήσεις — πρόθυμον om. R 11 ἡμῖν W 13 ἀνάγον WR: ἄγον V^bLO 14 καὶ ante σκοπεῖν om. V^b 17 ἀλλὰ — πεπιστευμένον om. PR 18 ὥς οὐχ οἷόν τε V^bP (*haud quaquam posse*) RO: om. L: οὐχ οἷόν τε W 21 καὶ post μάλιστα add. W 24 οὖν om. L 25 ἡμᾶς W τοῖς πολεμίοις — οἶμαι om. R 28 ἰέμενον V^bLO: -νοι WR 30 καὶ ante καθαρὸν add. W 32 ῥοπῆς Herw ἐκνεύσεως L: ἐκβάσεως V^bWP (*in contrarium eventum*) RO

οὖν φρονοῦν ἀμιγῆς ἀγαθὸν καὶ ἀνόθευτον ἅπαντες εἶναι φήσοιτε ἄν, τῆς
 δὲ ὀργῆς τὸ μὲν δραστήριον εὐκλεές, τὸ δὲ θράσος φευκτὸν | καὶ ἀξύμφο-
 ρον. 9 οὐκοῦν τὸ μὲν ὄλον** τῆς δὲ τὸ βέλτιστον ἐξαιρούμενοι καὶ
 φρονήσει τὸ καταθαρροῦν ἀναμιγνύντες ἴωμεν οὕτω σὺν παρρησίᾳ κατὰ
 5 τῶν δυσμενῶν, ὥς οὐδενὸς ἡμῖν τῶν δεόντων περιοφθέντος. 10 γινώσ-
 κειν γὰρ μόνον χρεῶν, ὥς ἀγωνιστέον πρὸς ἄνδρας βαρβάρους, ἐπιέναι
 μὲν ληστροκώτερον εἰθισμένους καὶ λαθραίας ἐφόδους ποιεῖσθαι, πρὸς δὲ
 παρατάξεις ἐμφανεῖς οὐ μάλα γεγυμνασμένους οὐδὲ ταῖς συμπλοκαῖς
 ἐγκαρτερεῖν παιδευθέντας. ὁρῶντες δὲ νῦν σταδίαν μάχην κατ' αὐτῶν
 10 παρεσκευασμένην ἐρυμάτων τε καὶ περιβόλων ἔκτος τὸ ἀντιστατοῦν
 καὶ ἀμυνόμενον ἐπὶ στρατοπέδου ξυντεταγμένον, ἀποβαλοῦσι μὲν κατὰ
 τὸ εἶκος τὰ ξυνειθισμένα, περιαχθήσονται δὲ πρὸς τὸ ἐμμίξαι καὶ προσ-
 πελάσσαι καὶ συστάδην διαγωνίζεσθαι, διδασκούσης αὐτοὺς τῆς ἀνάγ-
 κης. 11 πλὴν ἀλλὰ σωφρονούτων ἡμῶν καὶ τῇ πατρίᾳ τάξει χρωμένων
 15 καὶ μετ' εὐβουλίας ἐπὶ τὰ πρακτέα χωρούντων εἴσονται διὰ τῆς πείρας,
 ὥς τῷ παντὶ κρεῖττον αἰετὶ τὸ προησχημένον καὶ τὸ αὐθαίρετον τοῦ
 αὐτοσχεδίου καὶ ἡναγκασμένου."

19. Τοσαῦτα μὲν ὁ Βελισάριος εἶπεν. οἱ δὲ στρατιῶται μεταμαθόντες
 τὸ λῶρον εἶχοντο μὲν καὶ ὥς τῆς ἀνδρείας, πλέον δὲ τι ἦν ἐν αὐτοῖς τοῦ
 20 γαυρουμένου τὸ εὐλαβούμενον. | τοιούτου τε, οἶμαι, φρονήματος μετ'
 εὐκοσμίας ἐνεπίμπλαντο, ὥς ἐλάχιστα μεγάλοις εἰκάσαι, ὁποῖω δὴ
 πάλαι φασὶ τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδαν Λακεδαιμονίους ἐν Θερμοπύλαις, προσ-
 βάλλοντος ἤδη τοῦ Ξέρξου, ἐγκαλλωπίσασθαι. 2 ἄλλ' ἐκεῖνοι μὲν
 πανωλεθρία διεφθάρησαν, μόνω τούτῳ εὐδοκίμησαντες τῷ μὴ ἀγεννῶς
 25 ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πολλοὺς πρότερον τῶν Περσῶν ἀποκτείναντες· οἱ δὲ
 ἀμφὶ Βελισάριον Ῥωμαῖοι παρρησίᾳ μὲν ἐχρῶντο Λακωνικῇ, πάντας δὲ
 τοὺς πολεμίους ἐτρέψαντο ἀνὰ κράτος καὶ πλείστους ὅσους διεχειρίσαντο,
 οὐδὲν αὐτοὶ ἄχαρι πρὸς αὐτῶν ὃ τι καὶ λόγου ἄξιον πεπονθότες. 3 ἐπει-
 δὴ γὰρ ἀθρόον ἐκ τοῦ σφετέρου στρατοπέδου οἱ βάρβαροι ἐς δισχιλίους
 30 ἵπποτας ἀποκεκριμένοι ἔθεον σὺν βοῇ, ὥς ῥᾶστα τοὺς ἐναντίους ἀναρ-
 पासόμενοι, αὐτίκα ὁ Βελισάριος, ὥς οἱ κατάσκοποι ἤκον ἐπιδεικνύντες
 αὐτοὺς μονονουχὶ καὶ ὅσον οὐπω παρέσεσθαι διεξιόντες, ἀντεξῆγε τοὺς
 ἀμφ' αὐτόν, σοφίζόμενος ὥς οἶόν τε τὴν ὀλιγότητα καὶ ἐπικρύπτων.

V^b, L, WPR, O

2 pro θράσος spat. L ἀξύμφορον O: ασύμ- rel. 3 pro ὄλον τῆσδε spat.
 L lac. indic. Nieb; προσιέμενοι vel simile quid supplendum 4 καταθαρροῦν
 Ref 34 coll. 110, 16: κατορθοῦν libri P (in rebus bene gerendis) 10 τε V^b: om. rel.
 11 καὶ ante ἐπὶ add. O ξυντεταγμένον O: συν- rel. 12 ξυνειθισμένα O: συν- rel.
 13 διαγωνίσασθαι O 14 πατρία W 16 προσκείμενον R ἀναίρετον R 19
 πλείον W 20 τε V^bLO: δὲ WR 21 ὁποῖα L 22 λεωνίδην O προσβάλ-
 λοντος R: -βαλόντος V^bLWO: iam invadente P 27 ἐστρέψαντο W 28 αὐτοῖς W

4 ἀπολεξάμενος γὰρ διακοσίους ἵππότητας πελτοφόρους τε καὶ ἀκοντιστὰς
 εἰς ἐνέδρας ἐμέριζεν ἐκατέρωθεν ὑπὸ τῇ νάπη, ὅθεν ᾤετο τὴν προσβολὴν
 ἔσσεσθαι τῶν βαρβάρων, προειρημένον, ὥστε, ἐπειδὴν αὐτὸς ἐγκελεύσεται
 καὶ σημήνη, τοὺς δὲ εὐθύς ἐπιέναι ἀκοντίζοντας τὴν φάλαγγα τῶν
 5 πολεμίων, ὅπως δὴ πιεζομένη ὑποστέλλοιτο ἄχρηστόν τε αὐτοῖς ἔοι
 τὸ πλήθος, πα|ρατείνεσθαι μὴ δυνάμενον, ἀλλ' εἰς ἑαυτὸ περιελιττό-
 μενον. 5 τοὺς δὲ ἀγροίκους ἐκέλευε καὶ τῶν ἀστῶν τοὺς πολεμικοὺς
 ἐπιβοῶντας τορὸν τι καὶ ἐπικροτοῦντας ἐπεσθαι αὐτῶ ἔνθα καὶ ἴοι. ἅμα
 γὰρ τοῖς λοιποῖς ἐς μέσον εἰστήκει, ὡς τὴν ἐσβολὴν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς
 10 ἐκδεξόμενος. 6 ὡς δὲ ἦκον ἤδη καὶ ἐς τὰ πρόσω χωροῦντες εἴσω τῶν
 λόχων οἱ πλείστοι ἐγίνοντο, αὐτίκα Βελισάριος ἅμα τοῖς ἄμφ' αὐτὸν
 ἀντιμέτωπος ὑπαντίσας συνέρραξέ σφισιν ἔρρωμενέστατα· οἱ τε
 ἀγροικοὶ καὶ τὸ λοιπὸν ἅπαν πλήθος ἐμβοῶντες καὶ ἐπικτυποῦντες
 τοῖς ξύλοις, ἃ δὴ ἐς τοῦτο ἔφερον, παρεθάρσυνον τοὺς μαχομένους.
 15 7 δοθέντος δὲ τοῦ ξυνηθήματος καὶ δὴ οἱ ἄλλοι ἐκ τῶν κρυπτεῶν ἀνα-
 θορόντες τοὺς καθ' αὐτοὺς ἐκάτεροι κατὰ τὸ ἐγκάρσιον ἔβαλλον· βοή
 τε ἐγίνετο καὶ ταραχή μείζων ἢ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου. 8 οἱ
 δὲ βάρβαροι πάντοθεν ἀκοντιζόμενοι, τοῦτο δὴ ὅπερ Βελισάριος διε-
 νοήθη, ἐς ἑαυτοὺς ἀνεχώρουν καὶ εἰς στενότητα συνεσπειραμένοι ἀμύνεσ-
 20 θαι οὐκ ἠδύναντο· οὔτε γὰρ τοξεύειν αὐτοῖς εὐπετὲς ὑπῆρχε τῷ μηδὲ
 χώραν εἶναι τοῖς βέλεσιν, ἀλλὰ γὰρ οὔτε ἐκδρομὰς τοῖς ἵπποις καὶ
 ὑπερκερώσεις ποιεῖσθαι· κύκλῳ τε ἐδόκουν ἔχεσθαι ὡς δὴ μεγίστῳ
 στρατεύματι ἀπειλημένοι. 9 οἱ τε γὰρ ὀπισθεν σὺν ἀλαλαγμῷ
 ἐπιφερόμενοι καὶ πατάγῳ ἐκπληξιν παρεῖχον ὃ τε κοινορτὸς ἐς ὕψος
 25 αἰρόμενος οὐ ξυνεχώρει διαγιγνώσκεισθαι τοὺς συμπλεκομένους, ὁπόσοι
 ἐτύγγανον ὄντες. 10 πρῶτος δὲ Βελισάριος πολλοὺς τῶν ἀντιπαράτα-
 τομένων διαφθείρας καὶ τὸ οἰκεῖον μέρος ἀπώσάμενος φεύγειν ἠνάγκασεν.
 ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐγκειμένων στρέψαντες τὰ νῶτα
 οἱ βάρβαροι ᾤχοντο ξὺν ἀκοσμίᾳ, σποράδην σκεδαννύμενοι καὶ ἡκιστα
 30 ἀλλήλους ὀπισθοφυλακοῦντες, ἀλλ' ὡς ἂν αὐτῶν ἕκαστος ᾤετο ὠκύτατα
 ἀποδράσειν. 11 ἐπισπόμενοι δὲ οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τάξει τοὺς ἐν χερσὶν
 εὐκολώτατα διεχρῶντο, φόνος τε ἐγίνετο τῶν βαρβάρων πολὺς

V^b, L, WPR, O 19 εἰς στενότητα — 21 βέλεσι S s. v. συνεσπειραμένοι 21
 ἀλλὰ γὰρ — ὡς δὴ ἀπειλημένοι τῷ στρατεύματι S s. v. ὑπερκερώσεις

2 ἐπὶ pro ὑπὸ L 3 αὐτὸς V^bL: αὐτοῖς WP (*his*) R: αὐτοῦς O 4 σημαίνω W
 pc. 7 πολεμικοὺς Key: πολεμίους libri P (*hostes*): ἀπολέμιους Ref 34 9 εἰσβολὴν O
 10 ἐκδεξάμενος V^b 12 ἀντίσας W 13 ἐπιβοῶντες R 14 παρεθάρσυνον W 15
 ξυνηθήματος O: συν- rel. κρυπτεῶν Di: κρυπτίων libri 17 ἐγίνετο R:
 ἐγίν- rel. μείζων V^b 19 ἐς O: εἰς rel. ἐχώρουν O συνεσπειραμένοι WROS:
 συνεσπειρημένοι V^b: συνεπ- L ἀμύνασθαι R 20 δὲ μὴ pro μηδὲ W 24 ἐς
 O: εἰς rel. 26 πολλὰ R 29 σκεδαννύμενοι V^bLR: κεδ- WO 30 ἕκαστος αὐ-
 τῶν L 31 ἐπισπόμενοι WP (*insectati*) RO: ἐπισπώμενοι V^bL 32 ἐγίνετο R:
 ἐγίν- rel.

ἀμεταστρεπτὶ ἀπελαυνόντων. τὰ τε γὰρ ἡνία τοῖς ἵπποις ἅπαντα
 μεθίετο, καὶ πρὸς γε αἱ μάστιγες κατεπείγουσαι προανέστελλον τοῦ
 τάχους τὸ ἐνδόσιμον. 12 ἐπελελοίπει δὲ αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ δέους καὶ
 αὐτὸ δὴ ἐφ' ὅτῳ μέγα φρονοῦσι τὸ ἐπιτήδευμα· φεύγοντες γὰρ οἶδε
 5 οἱ βάρβαροι μᾶλλον ἀμύνονται τοὺς ἐς τὴν δίωξιν ἐγκειμένους, μετα-
 στροφάδην ἐπιτοξεύοντες. τότε γὰρ καὶ βιαιότερον κατὰ σκοποῦ τὰ
 βέλη ἐμπήγνυται, ἡνίκα τὰ μὲν πολλῇ τῇ ῥύμῃ φέρεται ἰθὺ τῶν διω-
 κόντων, οἱ δέ, ἀντίξοι καταθέοντες, ἀντεμπίπτουσι καὶ ἀντεπιφέρονται
 σφοδρότεραν τε τὴν πληγὴν σφίσιν αὐτοῖς ἐκτελοῦσι τῷ ὑπαντιάζειν
 10 καὶ ὥς πλησιαίτατα ὑποδέχεσθαι.

20. Ἀλλὰ τότε γε ἅπαντα τοῖς Οὐννοῖς ἀμήχανα εἶναι ἐδόκει, καὶ
 οὐδὲ ἐς πείραν ἔλθειν τέχνης τινὸς ἠβούλοντο | ἀμυντηρίας. ἐτεθνήκεσαν
 δὲ αὐτῶν μὲν ἀμφὶ τοὺς τετρακοσίους, Ῥωμαίων δὲ ὅστις οὐδεὶς· μόνον
 δὲ τραυματῖαι ὀλίγοι ἐγεγέννητο. 2 μόλις δὴ οὖν Ζαβεργάν τε ὁ
 15 ἡγεμὼν καὶ οἱ ἐκφυγόντες ἄσμενοι ἐς τὸ στρατόπεδον ἵκοντο· οἱ γὰρ
 δὴ τῶν Ῥωμαίων ἵπποι πρὸς τὴν δίωξιν ἀπειρηκότες αἰτιώτατοι
 αὐτοῖς τοῦ περιεῖναι γεγέννηται, ἐπεὶ ἂν αὐτοβοεῖ ἅπαντας κατειρ-
 γάσαντο. νῦν δὲ οἱ μὲν ἐν τοῖς χαρακώμασι σὺν πλείστῳ θορύβῳ ἐμβα-
 λόντες ξυνεκύκησαν ἅπαν τὸ λοιπὸν στράτευμα, ὑποτοπήσαντας αὐτίκα
 20 μάλᾳ διαφθερεῖσθαι. οἰμωγὴ τε ἠκούετο μακρὰ βαρβαρικὴ· τοῖς γὰρ
 ξιφιδίοις τὰς παρειὰς καταξαίνοντες ὠλοφύροντο κατὰ τὸν πάτριον
 νόμον. 3 Ῥωμαῖοι δὲ ξὺν Βελισαρίῳ ἀπεχώρουν ἐς τὰ ὀπίσω, κρείτ-
 τονα μὲν ἐλπίδος ὥς ἐκ τῶν παρόντων διαπραξάμενοι, ἄξια δὲ ὅμως
 τῆς τοῦ στρατηγοῦ προμηθείας. τούτου δὲ τοῦ πάθους τοῖς βαρβάροις
 25 ξυνενεχθέντος αὐτίκα οἱ γε ἄραντες ἐκ Μελαντιάδος ᾤχοντο ἐς τὰ ὀπίσω
 πεφοβημένοι. 4 Βελισάριος δὲ καίτοι κατὰ τὸ εἶκος οἶός τε ὦν αὐτοὺς
 πορευομένους μᾶλλον τι διαχειρίσασθαι καὶ πημῆναι, ἐπισπόμενος
 ἀνθρώποις ἤδη κατεπτηχόσι καὶ οἶον φυγὴν τὴν ἀναχώρησιν ποι-
 ουμένοις, ὁ δὲ εὐθύς ὅμως ἀνὰ τὴν πόλιν ἐπανήει οὐ μάλᾳ ἐκὼν, ἀλλ' ἐκ
 30 βασιλέως αὐτῷ προστεταγμένον. 5 ἐπειδὴ γὰρ ἅπας ὁ δῆμος, τοῦ
 ἔργου σφίσιν ἀπηγγελμένου, ᾗδον τε αὐτὸν καὶ ἀνύμνουν κατὰ ξυλλό-
 γους, ὥς ὑπ' ἐκείνου περιφανέστατα | σεσωσμένοι, τοῦτο δὲ ἔδακε

V^b, L, WPR, O

2 μεθίετο V^b 3 δὲ αὐτοὺς V^bLWO: *praeterea* P: καὶ αὐτοὺς R 4 γὰρ οἶδε
 V^bLO: δὲ WR 6 τοξεύοντες O post σκοποῦ add. φερόμενα L 8 ἀντίξοι
 V^bLO: -ξοοι WR 13 τοὺς om. O ῥωμαῖοι R 16 αἴτιοι O 17 δὲ pro
 ἂν R ἅπαντας αὐτοβοεῖ L 18 ἐν V^bLWO (cf. 192, 11 ἐμβάντες ἐν αὐταῖς): om.
 R 19 ξυνεκύκησαν V^bRO: συν- L: ξυνεκίνησαν W: *obturbavint* P 20 διαφθα-
 ρεῖσθαι R μακρὰ om. O 21 καταξάνοντες L 22 ξὺν O: σὺν rel. 23 ἄξιοι
 O 27 πημῆναι V^bLR: πημένας W: πημάναι O ἐπισπόμενος V^bP (*insectando*)
 RO: ἐπισπώμενος L: ἐπισπόμενοι W 32 δὲ libri: δὴ R 2. m.

πολλοὺς τῶν ἐν τέλει καὶ ἡνίασε φθόνῳ ληφθέντας καὶ βασκανίᾳ, πάθεισιν οὕτω δεινοῖς καὶ αἰεὶ τὰ κάλλιστα λυμαινομένοις. τοιγάρτοι διέβαλλον τὸν ἄνδρα ὡς μεγαλαυχοῦντα καὶ διαθρυπτόμενον ἐπὶ τῇ τοῦ ὁμίλου εὐνοίᾳ καὶ ἐς ἄλλας ὁρῶντα ἐλπίδας. 6 ὧν δὲ ἔνεκα τάχιστα τε ἀφίκται, 5 ὡς μὴ τελεώτατον ἄροιτο κλέος, καὶ οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἤδη πεπονημένοις τιμῆς ἀπώνατο τῆς προσηκούσης· ἀλλὰ διέρρει αὐτῷ τὰ τῆς νίκης, τό γε ἐπ' ἐκείνοις, φροῦδα καὶ ἄμισθα καὶ παντάπασι σεσιγημένα. 7 ὡς μὲν οὖν τῶν ἀρίστων ψυχῶν ἀμβλύνεται τὸ δραστήριον, ἡνίκα μὴ ἐπαινοῖντο μηδὲ τοῦ πρέποντος ἀπολαύοιεν, καὶ ὅπως ἐνθένδε τὰ κοινὰ 10 καταδέεστερα γίγνεται τῷ μὴ ὀρθῶς ἀσκεῖσθαι τὰ ἀτιμαζόμενα, εἴτε πολέμων εἶεν ἀγῶνες εἴτε λόγων παιδεῖαι εἴτε ἄλλο τι τῶν οὕτω καιριωτάτων, εἴρηται μὲν ἤδη τοῖς πάλαι σοφοῖς καὶ ἀποδέδεικται, ῥάδιον δέ, οἶμαι, καὶ παντὶ τῷ προστυχόντι διαγιγνώσκειν ἐκ τῶν ὁσημέραι 15 συμπερομένων. 8 οἱ δὲ Οὔννοι τὰ μὲν πρῶτα δίδωσιν τινα ὑποτοπήσαντες καὶ ξύν θορύβῳ πολλῷ τῶν μακρῶν καλουμένων τειχῶν ὑπεκβάντες, ἐπειδὴ ἔγνωσαν, ὡς Βελισάριος μετὰπεμπτos ἐγεγόνει καὶ οὐδὲ ἕτερος τις αὐτοῖς ἐπεφοίτα, πάλιν σχολαίτερον ἐπορεύοντο. |

21. Ἐν τούτῳ δὲ ἄτερος τῶν βαρβάρων ἀποδασμός, οἱ δὲ ἐτύγχανον ἐφεδρεύοντες τῇ Χερρονήσῳ, πολλάκις μὲν τῷ περιβόλῳ προσ- 20 ἐβαλλον, κλίμακας τε προσάγοντες καὶ τὰς μηχανὰς τὰς ἐλεπόλεις, πολλάκις δὲ ὑπὸ τῶν ἔνδον ὄντων Ῥωμαίων ἀπεκρούοντο σθένει παντὶ ἀμυνομένων. 2 ἡγεῖτο δὲ τούτων Γερμανὸς ὁ Δωροθέου, νέος μὲν γε ὦν κομιδῇ καὶ πρῶτος ἦδη ὑπηνήτης, φρονήματι δὲ στρατηγικῷ δια-πρέπων καὶ πολλῷ πλέον τῆς ἡλικίας τὸ μεγαλουργὸν κεκτημένος. 25 πατρὶς δὲ ἦν αὐτῷ πόλις Ἰλλυρικὴ, Βεδεριανὰ μὲν ἐκ παλαιοῦ ὀνομαζομένη, ὕστερον δὲ Πρώτῃ Ἰουστινιανῇ μετακληθεῖσα· Ἰουστινιανὸς γὰρ ὁ βασιλεὺς, ἅτε δὴ κατ' αὐτὴν εἰς φῶς προηγμένος, ἐκόσμησέ τε εἰκότως τὴν πατρίδα ἔργοις ποικίλοις καὶ ἐς ἀφανοῦς εὐδαίμονα ἐξειργάσατο καὶ τῆς οἰκείας αὐτῇ μεταδέδωκε προσηγορίας. ἐκ τούτου δὲ 30 τὸ γένος ἔλκων ὁ Γερμανὸς σφόδρα οἱ ἐπεφρόντιστο. 3 τοιγάρτοι ὀκταετῇ χρόνον ἐκ γενετῆς διανύων ἤχθη πρὸς αὐτοῦ ἐς πόλιν τὴν βασιλίδα καὶ τημελείας ἀπώνατο πάσης. τοῖς τε γὰρ τῶν γραμματιστῶν

23 Hom. Ω 348 (= κ 279) πρῶτον ὑπηνήτη, sed fam. b (Allen) πρῶτω ὑπ.

V^b, L, WPR, O 8 τῶν ἀρίστων — 10 γίγνεται C^b (cetera desunt, quoniam post haec folium unum periit)

5 ἐπὶ om. W 7 ἐκείνους L ἄμισθα V^bLWO: *vanaque omnia reddita* P: ἄπιστα R 13 διαγιγνώσκειν W 18 ἀπόδρασμος L 19 μὲν om. L 21 ὑπεκρούοντο W 22 δωροθείου R 23 πρῶτον Par. Herw; at πρῶτω ὑπηνήτη in Homero suo (v. supra) Ag. legit, sicut Arethas (Schol. ad Plat. Protag. 309^a: τὸ πρῶτος ὑπηνήτης; W. C. Greene Scholia Platon. p. 458); cf. Procop. Bell. 1, 12, 21 et 7, 32, 14, ubi codices variant 25 βεδεριανὰ μὲν V^b (Βεδεριὰνα ex Procopio Nieb): βεδεριανὰ L: βεδέρινα μὲν WPRO 29 αὐτῇς W

ὥμίλει διδασκαλείοις καὶ πρὸς γε ἄνὰ τὰ φροντιστήρια φοιτῶν τῆς τῶν
 Λατίνων μετέσχε παιδείας. 4 ἐπεὶ δὲ ἐς ἥβης μέτρον ἀφίκετο, ἔστειλέ
 γε αὐτὸν αὐτίκα ἐν Χερρονήσῳ, ἄρχοντα τοῦ τῆδε στρατοῦ καταστη-
 σάμενος, ὡς ἂν αὐτῷ εὐθύς τὸ τῆς νεότητος ὀξύ καὶ ταχύρροπον καὶ
 5 πρὸς τὰς δόξας ἡρμένον | ἐν τοῖς προσήκουσι καὶ ἀναγκαίοις ἀποπιμ-
 πλάνοιτο, ἀλλὰ μὴ προθέοι καὶ ἀνασκιρτῶη πρὸς κινήσεις ἀλόγους καὶ
 δημῶδεις ὁρμὰς καὶ ἵππων ἀμίλλας τοῖς χρώμασι μεμερισμένας, ἐν οἷς
 ὡς τὰ πολλὰ τὸ νέον, εἰ μὴ ἐς ἕτερόν τι τῶν χρησίμων ἐνασχοληθεῖη,
 ῥαδίως ῥέπει καὶ ἐκταράττεται. 5 τότε δὴ οὖν τῶν Οὔννων τῇ Χερ-
 10 ρονήσῳ προσκαθημένων καὶ ἐνοχλούντων οὐκ ἀνίει ὁ νεανίας τὰς τε
 προσβολὰς ἀνακόπτων καὶ πᾶσαν βουλὴν ἀμυντηρίαν διανοούμενος.
 αὐτὸς τε γὰρ οἴκοθεν τῷ ἐπηβόλῳ τῆς φύσεως εὐστοχώτατα διεγίνωσκε
 τὸ συνοῖσον καὶ τοῖς πρεσβυτέροις τῶν ἀμφ' αὐτὸν καὶ πολλοῖς ἤδη
 πρότερον πόνοις τοὺς τῶν πολέμων ἀγῶνας ἐκμεμελητῆκόσι μάλα ξύν
 15 εὐκολίᾳ ἐπείθετο τὰ πρακτέα ὑφηγουμένοις. 6 ἐπεὶ δὲ οὐδέν τι πλέον
 εἶχον ἀνύειν οἱ βάρβαροι, οὔτε ὡς ἐν πολιορκίᾳ ἐφεδρεύοντες τῷ ἐρύματι
 οὔτε πρὸς τειχομαχίαν ἐγκείμενοι, ἔγνωσαν τρόπου ἑτέρου αὐθάδους τε
 καὶ γενναίου καὶ λίαν πρὸς τὸ φιλοκίνδυνον ἄγοντος ἀποπειραθῆναι
 οὕτω τε ἢ θάττον ἐλεῖν τὸ χωρίον ἢ μεθεῖναι τὸ λοιπὸν καὶ ἀποπαύ-
 20 σασθαι καὶ ἐς τὰ σφέτερα ἦθη ἀπονοστήσαι. 7 καὶ τοίνυν καλάμους
 ὡς πλείστους ἀθροίσαντες εὐμήκεις τε ἄγαν καὶ ἐς ὃ τι μάλιστα στερ-
 ροὺς καὶ παχίστους καὶ τούτους ἐπ' αὐτοῖς ἐναρμολογούμενοι καὶ ξυν-
 δήσαντες καλωδίους τε καὶ τολύπαις κώμυθας πολλὰς ἀπειργάσαντο.
 τότε δὲ ξύλα ἰθυτενῇ καθά που ζυγὰ καὶ ἐγκενίδας ὑπερθε κατὰ τὸ
 25 ἐγκάρσιον ἐνθέντες, οὐ διὰ | παντός, ἀλλὰ μόνον ἀμφὶ τὰ ἄκρα καὶ τὸ
 μεσαίτατον, καὶ μείζοσι δεσμοῖς περισφίγξαντες ξυνήπτον αὐτὰς ἀλλή-
 λαις καὶ ξυνεμίγνυνον, λίαν ἐν χρῶ πεπιεσμένας, ὡς τρεῖς τυχὸν ἢ καὶ
 πλείους ἐς μίαν ἀποτελεῖσθαι σχεδίαν, εὖρος ἔχουσιν ἀρκοῦν πρὸς

2 Hes. Op. 132 ἥβης μέτρον ἴκοιτο

V^b, L, WPR, O 10 οὐδέν τι πλέον ἀνίει ὁ νεανίας S s. v. ἀνίει οὐδέν τι πλέον
 ἀνίει — διανοοῦμενος S s. v. οὐδέν ἀνίει 12 αὐτὸς τε γὰρ — τὸ συνοῖσον εὐστο-
 χώτατα S s. v. συνοῖσον 15 ἐπεὶ δὲ — 18 ἀποπειραθῆναι S s. v. ἀνύτειν 21
 (καλάμους) ἐς ὃ τι μάλιστα — παχίστους S s. v. ἐς ὃ τι μάλιστα 22 ξυνδῆσαντες
 — ἀπειργάσαντο S s. v. κώμυθα et s. v. τολυτεύειν 24 ξύλα — 26 περισφίγξαντες
 S s. v. ἐγκαινίδες 26 περισφίγξαντες — πεπιεσμένα (sic) S s. v. ἐν χρῶ

8 τῶν νέων W 9 ἔρπει pro ῥέπει legere sibi visus est P (*humī serpent*) 10
 οὐδέν τι πλέον pro οὐκ S (ex 15?) 11 ἀμυντηρίων S 12 ἐπηβόλω V^bOS: ἐπι-
 βόλω LWR διεγίνωσκε LO: διεγίν- V^bWR: ἐγίνωσκε S 13 τῶν ἀμφ' V^bLO:
 τοῖς ἀμφ' WR 14 πολέμων V^bL: πολεμίων WP (*hostium certamina*) RO ξύν
 O: σύν rel. 21 μάλιστα S: om. libri 23 τε om. R 24 δὲ V^bLO: δὴ WR
 ἐγκενίδας V^bR: ἐγκαινίδας L (ε super ai m. 2): ἐγγενίδας W: om. P: ἐγκαινίδας
 R 2. m. S: ἐπηγκενίδας O (e coniect., fortasse recte) ὑπερθε V^bROS: -θεν LW
 26 αὐτὰς ἀλλήλαις V^bWOS: ἀλλ. αὐτὰς L: αὐτὰς ἀλλήλους R 27 ξυνεμίγνυνον R:
 συν- rel.

ἀνδρῶν τεττάρων ὑποδοχὴν καὶ ἐπίβασιν καὶ τῷ βάθει ἐς τοσοῦτον διῖκνουμένην, ἐς ὅσον φέρειν βεβαίως τὰ ἄχθη καὶ τῇ λεπτότητι μὴ καταδύεσθαι. τοιαύτας δὲ οὖν οὐ μείον ἢ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτεκ-
 5 θια τούτων ἡρέμα πρὸς τὸ μετέωρον ἐς πρῶρας τύπον περιαγαγόντες καὶ ὑποκάμπαντες καὶ ὥσπερ ἀκροστόλια καὶ προέμβολα ἐκμιμησά-
 μενοι, κωπωτῆρας ἐφ' ἑκατέρᾳ πλευρᾷ καὶ οἷον παρεξαιρεσίας αὐτομά-
 τους ἐμηχανήσαντο.

22. Καὶ τοίνυν οὕτω ἕκαστα ὡς οἷόν τε ἦν αὐτοῖς ἐν τῷ ἀσφαλεῖ
 10 καταστησάμενοι ἐνῆκαν ἀπάσας τῇ θαλάττῃ λαθραίως ἀμφὶ τὴν ἑσπερίαν τοῦ κόλπου ἀκτὴν τοῦ πρὸς τῇ Αἰνῷ τῇ πόλει περιαγνυμένου. 2 ἐμ-
 βάντες δὲ οὖν ἐν αὐταῖς ἄνδρες ἐς ἑξακοσίους καὶ πτῦα ὡς πλεῖστα ταῖς ἐπισκαλμίσι ἐντροπωσάμενοι καὶ ἀμαθέστερόν πως ταύτῃ ἐρέττοντες ἀνήγοντο ὡς ἀπωτάτω τῆς χέρσου, ἐξωπλισμένοι τε εὖ μάλα καὶ πρὸς
 15 τὸ ἐνεργὸν ἑστηκότες. οὕτω γὰρ ᾤοντο πελάγιοι | ἡρέμα γιγνόμενοι ῥᾳδίως ὑπερβαλέσθαι καὶ περιπλεῦσαι τὸν ἀγκῶνα τοῦ τείχους τὸν μέχρι τοῦ βάθους ἐκτεταμένον καὶ τὸ λοιπὸν ἀδεῶς ἐπιβήσεσθαι τῶν ἐνδοτέρῳ χωρίων, ὡς δὲ οὐδαμῶς ἐρύμασι περιεχομένων ἢ μόνῃ τῷ Ἑλλησπόντῳ. 3 ταῦτα δὲ ὁ Γερμανὸς ἐκ τῶν κατασκοπῶν πυθό-
 20 μενος καὶ γινώσκων, ὡς οὐκ ἐς μακρὰν ὁ τῶν καλάμων στόλος ἐπιφοιτή-
 σει, ἐπεκερτόμησεν μὲν τοὺς πολεμίους τῆς ἀβουλίας, μάλα δὲ ἦσθη ἐπ' αὐτῇ, ὡς δὲ πρὸς αὐτοῦ ἐσομένη. 4 αὐτίκα γὰρ ἐπακτρίδας εἴκοσι πολυήρεις τε καὶ ἀμφιπρύμνους ἀνδρῶν ἐμπλήσας σιδήρῳ τεθωρακισ-
 μένων ἀσπίδας τε φερόντων καὶ τόξα καὶ πρὸς γε δορυδρέπανα τοὺς
 25 τε ἐρέττοντας ἐμβαλὼν καὶ τοὺς τοῖς πηδαλίοις ἐφεστηκότας ὑπὸ τὴν ἔνδον παρατεινόμενην τῆς θαλάττης γλωχίνα καθάπερ ἐς ἐνέδραν καθορμίσας ἐνέκρυπεν, ὡς ἂν μὴ πόρρωθεν προοφθεῖεν. 5 ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι ἤδη ὑπερβάντες τὸ προπετὲς τοῦ τείχους καὶ ἀπολήγον καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ προεξέχον ἐνέκλινον πρὸς τὰ εἴσω καὶ ἐπεφέροντο φρο-

V^b, L, WPR, O 4 τὰ ἐμπρόσθια — 6 ἐκμιμησάμενοι S s. v. ἀκροστόλια 6 ἀκροστόλια — ἐκμιμησάμενοι S s. v. προέμβολα 7 κωπωτῆρας — ἐμηχανήσαντο S s. v. παρεξαιρεσία 10 πρὸς τὴν ἑσπερίαν — περιαγνυμένου S s. v. περιαγνυμένου 12 πτῦα — ἐντροπωσάμενοι ἡρεττον S s. v. ἐπισκαλμίσι 21 ὁ δὲ ἐπεκερτόμησεν αὐτοὺς τῆς ἀβουλίας S s. v. ἐπεκερτόμησεν 25 ὑπὸ τὴν ἔνδον — ἐνέκρυψε S s. v. γλωχίνας

1 ἐς τοσοῦτον τῷ βάθει L 4 πλοῖμώτεροι V^bO: πλωῖμ- LR: πλωῖμώτερον W 6 καὶ ante ὥσπερ om. S 7 ἑκατέραις πλευραῖς S παρεξαιρεσίας S 9 οὕτω V^bO (cf. 36, 14; 155, 12): οὕτως LWR 11 τῇ ante Αἰνῷ om. O 13 ἐπισκαλμίσι S: ἐπισκαλαμίσι V^b: ἐπικαλαμίσι LWRO 18 ἐνδοτέρων W 19 δὲ pro δὲ L 21 μὲν om. W τῆς ἀβ. τοὺς πολ. L μάλιστα L 22 πρὸς αὐτοῦ LP (*sibi usui*) RO: πρὸς αὐτοὺς V^b: πρὸ αὐτοῦ W ἐπακτρίδας V^bLO: ἐκαπτρίδας W: *actuarias* P: ἐπακρίδας R 23 πολυήρεις V^bLO: -ήρη W: -ήρη R 26 ἐς W: εἰς V^bLR0S 28 καὶ ante ἀπολήγον om. O

νήματι ξὺν πολλῶ καὶ παρρησίᾳ, τότε δὴ καὶ (αἱ) τῶν Ῥωμαίων ὀλκά-
 δες ἀντανήγοντο καὶ ἀντεπήεσαν· καὶ πῶς αὐταῖς τοῦ ῥοῦ συλλαμ-
 βανομένου ἀντίπρωροι κατιοῦσαι βιαιότερον προσπίπτουσι ταῖς ἐκ
 τῶν καλάμων σχεδίαις. 6 καὶ δῆτα αἱ μὲν τῇ προσκρούσει περιετρέ-
 5 ποντο ἐς τοῦμπαλιν ὑπὸ τῷ σάλῳ καὶ ἐκυλινδοῦντο ὥς | μηκέτι ἀσφαλῆ
 τὴν βάσιν παρέχεσθαι τοῖς ἐφεστηκόσιν, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν τοῖς κύμασιν
 ἀποβληθέντας ἀπόλλυσθαι, τοὺς δὲ συνιζάνειν ἐν αὐταῖς πρὸς ἀνάγκης
 καὶ διαπορεῖν ὅ τι καὶ δράσαιεν. οἱ γὰρ μὴν ἔτι ἐστηκότες διαταράττοντο
 ὑπὸ τοῦ κλυδωνίου, μετρίου μὲν ὄντος καὶ ἐλαχίστου ὥς ἐς νηῶν κίνησιν
 10 καὶ ἀκάτων, τοῖς δὲ καλάμοις διὰ τὴν κουφότητα καὶ μάλα χαλεπωτάτου.
 7 τοιγάρτοι μετέωροί τε θαμὰ ἐγίνοντο ὑπὸ κυρτῶ αἰρόμενοι τῷ ῥοθίῳ
 καὶ συγκαθείλκοντο αὐθις κοιλαινομένῳ. καὶ τοίνυν οἱ ἄνδρες διαμάχεσ-
 θαι μὲν οὐδὲ ἐπειρῶντο, ἦν δὲ αὐτοῖς οὐδέν τι ἕτερον εὐκτόν τε καὶ ἐσπου-
 δασμένον ἢ ὅπως ἂν ἐστάναι γοῦν μόνον δύναιτο καὶ βεβηκέναι.
 15 8 οὕτω δὲ τῶν βαρβάρων ἐν θορύβῳ τε καὶ ἀφασίᾳ καθεστηκότων οἱ
 Ῥωμαῖοι διέκπλους, ὅπη παρεῖκοι, ποιούμενοι ὠθισμοῖς τε ἐχρῶντο
 καθάπερ ἐν πεζομαχίᾳ καὶ ταύτῃ πολλοὺς τῶν ἐναντίων κατέβαλλον,
 ἅτε δὴ αὐτοὶ βεβαιότατα ἐν ταῖς ὀλκάσιν ἐρηρυσμένοι· ἐνίους δὲ τοῖς
 ξίφεσιν ἐκ χειρὸς πλήττοντες ἔκτεινον. 9 ἐπεὶ δὲ γε αὐτῶν πολλαχοῦ
 20 καὶ ἀφειστήκεσαν καὶ οὐπῶ ἐπέλαζον, ἐνταῦθα τοῖς δορατίοις ἐφικνού-
 μενοι καὶ τὰς δρεπανώδεις τούτων αἰχμὰς ταῖς μηρίνοις ἐκείναις, αἷς δὴ
 οἱ κάλαμοι ἐτύγγανον συμπεπλεγμένοι, ἐμβάλλοντες ἐξέτεμνον στοιχηδὸν
 ἀπάσας καὶ διέλυον τὴν συνέχειαν. τότε δὴ οὖν οἱ μὲν δόνακες ἀποτμη-
 γέντες | ἀλλήλων καὶ σποράδην ἐπινηχόμενοι, ἄλλος ἄλλοθι ἀπεπτύετο.
 25 10 οἱ δὲ Οὔννοι, τῆς βάσεως αὐτοὺς ἐπιλειπούσης, ἀθρόον κατεδύοντο
 ἐν τῷ βάθει καὶ ἔθνησκον ἀχρήστου ποτοῦ ἐμπιπλάμενοι. οὕτω τε
 ἅπαντες διεφθάρησαν, καὶ οὐδεὶς ὅστις αὐτῶν ἀνὰ τὴν ἡπειρον ἐπανῆκεν.

23. Αὐτίκα δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὰ ὅπλα τῶν δυσμενῶν ἀνελόμενοι,
 ὁπόσα γε ἄνω ἔτι ἐφέρετο καὶ ἐπέπλει, καὶ ἐς τὰ πρότερα χωρία κατ-
 30 ἄραντες μεγίστης ἡδονῆς καὶ θυμηδίας ἅπαντα ἐπλησαν τὸν στρατόν,
 γεγηθότας ἐπὶ τοῖς ξυνενεχθεῖσι. καὶ οὖν ἀθροισθέντες ἅπαντες ἐς ταῦτο
 ἀποχρήσασθαι ᾧοντο χρῆναι κἀν τοῖς ἐφεξῆς τῷ καιρῷ καὶ τῇ τάξει

26 Mus. De Hero et Leandro 328 ποτὸν ἀχρήιστον

V^b, L, WPR, O

1 ξὺν O: σὺν rel. αἱ add. Cl 2 συλλαμβανομένου V^bLR: συμβαλλομένου
 W: συλλαβομένου O 5 ἐκυλινδοῦντο V^bL: καλ- W: ἐκαλ- RO 11 ἐγίνοντο
 RO (altera γ del.): ἐγίν- V^bLW 16 ὅπη V^bWR (cf. 164, 11): ὅποι LO ὠθισμοῖς
 V^bWO: ὠθισμῶ L: *impulsionibus* P: ὠθιασμοῖς R 18 αὐτοῖς L 20 ἀφειστήκεσαν
 V^bLR: -κεισαν W: ἀφειστήκεσαν O 8 spat. τίοις R 22 κάλα spat. ἐτύγγαν
 spat. σ. R 23 τοί spat. δὴ R 24 ἐπεπτύετο W 25 αὐτοῖς L 26 ποτοῦ V^bP
 (*insueta potione*) RO: ποταμοῦ L: ποτμοῦ W 29 ἔτι om. R 30 ἅπαντες L

- τοῦ προτερήματος. 2 τοιγάρτοι ὀλίγαις ὕστερον ἡμέραις εὖ μάλα καθοπλισθέντες ἐκδρομήν ἀθρόον ἐκ τοῦ περιβόλου πεποιήνται, καὶ προσβάλλουσι τῷ λοιπῷ πλήθει τῶν ἐφεδρευόντων βαρβάρων ἀνιωμένων ἐτι ἐπὶ τῇ ξυμφορᾷ καὶ κατεπτηχότων. 3 τότε δὴ οὖν ὁ Γερμανός, ἅτε δὴ νεώτατος καὶ οὐπω ἐντελῶς τὰς τῆς φύσεως ἐπέχειν ὁρμὰς καὶ ἐγκατείργειν δυνάμενος, ἀλλὰ πλέον τοῦ προμηθοῦς καὶ βεβηκότος τῷ φιλοδοξοῦντι τοῦ τρόπου καὶ προθυμουμένῳ πέρα τοῦ μετρίου ἐγκείμενος, ἀφειδῶς ἐπῆει τοῖς πολεμίσι καὶ προὔκινδύνευεν, οὐ στρατηγικῶς ἐπείγων καὶ διατάττων, ἀλλὰ στρατιωτικώτερον 10 συμπλεκόμενος. τῷ τοι ἄρα καὶ πλήττεται βέλλει τὸν μηρόν, ὥς μικροῦ δεῖν μελλῆσαι ἀπόμενος ἔσεσθαι· πλὴν ἄλλ' ἢ τῶν ἐφεσθηκότων πραγμάτων ἀνάγκη καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ἐγχειρήματος ἐγκρατέστερα τῆς ὀδύνης γεγένηται, καὶ οὐ πρότερον ἀνῆκεν αὐτός τε μοχθῶν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐγκελευόμενος, πρὶν σφόδρα πημῆναι τὸ δυσμενὲς καὶ πολλοὺς 15 ὅσους διαχειρίσασθαι. 4 τότε μὲν οὖν διελύετο ἡ μάχη· καὶ οἱ Ῥωμαῖοι αὖθις εἰσω τοῦ ἐρύματος ἐπανῆλθον, γινώσκοντες ὥς οὐκ ἀσφαλὲς αὐτοῖς οὐδὲ εὐβουλον κατὰ πολὺ τῷ πλήθει ἐλαττουμένοις εἶτα μέχρι παντὸς συστάδην διαγωνίζεσθαι. 5 ἐς τοῦτο δὲ ὅμως οἱ βάρβαροι ἦλθασαν ἀπορίας ἐπὶ τε τῇ ἐκ τῶν ναυαγιῶν φθορᾷ καὶ ὅτι ἀθρόον οἱ 20 Ῥωμαῖοι κατ' αὐτῶν προσβολὴν ἐποιήσαντο, ὥς μεθεῖναι αὐθημερὸν τὰ ἀμφὶ τὴν Χερρόνησον πεδία καὶ πρὸς τὸν Ζαβεργάν τε καὶ τὸν ἀμφ' αὐτὸν ὄμιλον ἀφικέσθαι, ἡττημένοι πρὸς ἡττημένους. 6 οἱ δὲ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα πρότερον ἐσταλμένοι οὐδὲν τι ἀξιαφήγητον ἔδρασαν, μήτε τῷ Ἰσθμῷ προσβαλόντες μηδὲ γε τὴν ἀρχὴν τὰς Θερμοπύλας παραμει- 25 ψάμενοι διὰ τὴν φρουρὰν τῶν ἐκεῖσε ἰδρῦσθαι τεταγμένων Ῥωμαίων. τοιγάρτοι ἀποχωρήσαντες καὶ οἶδε τῆς ἐπὶ τὴν Θράκην εἶχοντο πορείας, ὥς ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ εἰκὸς τοῖς ὁμοφύλοις προστεθισόμενοι καὶ κοινῇ τὸ λοιπὸν ἐς τὰ σφέτερα ἐπανήζοντες. 7 οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ζαβεργάν οὐ πρότερον ἀποστήσεσθαι ἔφασαν, πρὶν ἂν χρήματα | ὥς πλεῖστα παρὰ 30 Ῥωμαίων κομίσαιντο, καθάπερ οἱ Οὐτίγουροι, τοὺς τε αἰχμαλώτους, εἰ μὴ θᾶπτον πρίαιντο οἱ ἐπιτήδαιοι, ἀποσφάττειν αὐτίκα ἡπείλουν. 8 ὁ δὲ βασιλεὺς χρυσίον αὐτοῖς ἔστειλεν, ὅποσον ἀποχρῆν ᾤετο ἐς τε

V^b, L, WPR, O 5 νεώτατος — 8 πολεμίσι S s. v. ἀφειδῶς 8 προ-
κινδύνευε τοῦ πλήθους οὐ στρατηγικῶς, ἀλλὰ στρατιωτικῶς S s. v. προὔκινδύνευεν
10 τῷ τοι ἄρα — μηρόν S s. v. τῷ τοι ἄρα πλήττεται — ἔσεσθαι S s. v. ἀπό-
μαχος 13 οὐ πρότερον — 15 διαχειρίσασθαι, omisiss αὐτός τε — ἐγκελευόμενος, S
s. v. πημῆναι

1 εὖ μάλα V^bWP (*armis quam optime communiti*) R: om. LO 3 ἐφεδρευόν-
των om. W 5 ὦν post νεώτατος add. S 6 ἐγκατείργειν S 7 καὶ προθυμου-
μένῳ om. S 15 διαχειρίζεσθαι R 18 ἐς O: εἰς rel. 19 ναυαγιῶν φθορᾷ Key
(φθορᾷ noluit Vulc): ναυαγίων φθορᾷ libri: *naufragio facto* P ἀθρόον V^bR (cf. 2):
-αν LWO 29 ἔφρασαν L ὥς πλεῖστα V^bLO: πολλὰ WR: *magnam pecuniarum*
vim P 30 οὐτίγουροι V^bWO: οὐττίγουροι L: οὐτρίγουροι R 32 τε om. L

τὰ λύτρα τῶν ξυνειλημμένων καὶ ὅπως εἰρηναῖοι τὸ λοιπὸν ἀπαλλαγείεν τῆς χώρας. καὶ δὴ ἄλλους τε πολλοὺς ἀπέδοντο καὶ δὴ καὶ Σέργιον τὸν Βάκχου τὸν στρατηγόν· ἐαλῶκει γὰρ ὀλίγου ἔμπροσθεν καὶ αὐτὸς ἀπαισίᾳ τινὶ χρησάμενος τύχῃ καὶ ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἐτέλει. 9 οὕτω
5 τε μόλις ἐπαύοντο λεηλατοῦντες καὶ τῆς οἴκαδε εἶχοντο πορείας, ἀναλαβόντες οὐκ ἐς μακρὰν καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀφικομένους.

24. Τοῖς μὲν οὖν τῆς πόλεως τῆς βασιλίδος ἀστοῖς αἱ τοιαῦται ξυνῆθαι ἀγενεῖς εἶναι ἐδόκουν καὶ αἰσχραὶ καὶ ἀνελεύθεροι, εἴ γε ὥσπερ φορητὸν ὑπάρχον, ὅτι δὴ πλησιαίτατα τῆς πόλεως οἱ πολέμιοι ἀφίγ-
10 μένοι καὶ ἐγγελάσαντες οὐκ αὐτοῦ πανωλεθρίᾳ διεφθάρησαν, ἀλλ' ἐτι καὶ χρυσίον ἐκομίσαντο χαριστήριον, ὥσπερ ἡμῶν ἐς αὐτοὺς πεπλημμεληκότων. 2 ἡ δὲ τοῦ βασιλέως γνώμη ἐς ἄλλο τι μεῖζον ἐώρα, ὅπερ οὐκ ἐς μακρὰν ἀποβὰν ἔπεισε τοὺς πρότερον νεμεσῶντας ὑπεράγασθαι αὐτὸν ὡς ἄγαν προμηθῆ καὶ ἀγχινοῦστατον· | ἔγνω γὰρ χρῆναι μᾶλλον
15 ἀπάσῃ μηχανῇ συγκρούεσθαι τὸ βάρβαρον ἐφ' ἑαυτὸ καὶ ἐκπολεμοῦσθαι. ὡς ἂν δὲ τοῦτο ξυμβαίη, αὐτίκα, ἕως οἱ ἀμφὶ Ζαβεργὰν μαλθακώτερον ἐπορεύοντο, ἔστειλλε γράμμα παρὰ Σάνδιλχον τὸν ἕτερον ἡγεμόνα ἔνσπονδόν τέ οἱ ὄντα καὶ μισθοφόρον. 3 ἐδήλου δὲ τοιαύδε ἅττα τὸ γράμμα· „Εἰ μὲν ἐπιστάμενος τὰ παρὰ τῶν Κοτριοῦρων ἐφ' ἡμᾶς
20 μεμελετημένα εἶτα ἐκὼν ἡρεμεῖς, θαυμάσαιμι ἂν εἰκότως σοῦ μὲν τῆς ἀπιστίας, ἡμῶν δὲ αὐτῶν τοῦ μὴ τῆς σῆς γνώμης ὀρθότατα ἐστοχάσθαι, ἀλλὰ περὶ τὴν κρίσιν διαμαρτεῖν· εἰ δὲ οὕτω μεμαθηκώς, συγγνωστέον μὲν, ἐπιδείξεις δὲ ἂν οὐκ ἄλλως τὴν ἐπὶ τοῦ φθάσαντος ἄγνοιαν ἢ μόνω τῷ μὴ μετὰ ταῦτα μελλῇσαι. 4 παραγεγόνασι γὰρ ἐνθάδε, οὐ τοῦτο
25 μέλον αὐτοῖς καὶ ἐσπουδασμένον, ὅτι μὴ ὡς ὁδοῦ πάρεργον, τὸ δεῖν λυμήνασθαι τὰ ἡμέτερα, ἀλλὰ διὰ τῶν ἔργων δηλώσונτες, ὅτι δὴ τοὺς μεζονάς τε καὶ ἀρίστους παρέντες ἐξηπατήμεθα, τὸ ἐπὶ σοὶ πεποιθέναι προὔργου ποιούμενοι. οὐδὲ γὰρ ἀνεκτὸν εἶναι ἡγοῦνται, ἣν τις αὐτοὺς ἴσους τε καὶ ἀμφηρίστους τοῖς Οὔτιγοῦροις ἀποκαλέσοι, οὐδὲ εἰ μετρίῳ
30 τινὶ ὑπερβάλλειν, μόλις δὲ εἴ γε σφόδρα πολλῷ. 5 καὶ τοίνυν οὐκ

25 ὁδοῦ πάρεργον: v. ad 84, 11

V^b, L, WPR, O

1 τὰ LR: om. V^bWO 2 καὶ δὴ καὶ σέργιον V^b: καὶ δὴ σ. LO: καὶ σ. WR 3 ὀλίγου V^bLR0 (cf. 160, 7): -γον W 4 χρησάμενός τινι L 8 ἀνε τοῦ πανωλεθρίᾳ [10] R 10 αὐτοῦ V^bW exemplar Rehdigerani O: αὐτοὶ L ad ἄλλα post participium (φορητὸν ὑπάρχον) positum v. indicem 11 καὶ V^bL: om. WRO 12 ὅπερ V^bWRO: ὥσπερ L: *maiora . . . ut non longe post . . . evasura* P 14 ἐς pro ὡς L 15 ἑαυτὸ WRO: ἑαυτῷ V^bL 16 ξυμβαίη O: συμ- rel. 17 ἔστειλλε V^bLR: ἔστειλε W: ἔστειλε O 18 δὲ V^bLO: om. WR 19 πρῶγμα pro γράμμα R 20 κοτριοῦρων V^bWPRO: κουτριοῦρων L ἡμᾶς V^bLP (*adversus nos*) RO: ἡμῶν W 23 ἐπιδείξης L 25 τὸ δεῖν — ἔργων om. W 27 τῷ pro τὸ R 29 Οὔτιγοῦροις Nieb: κοτριοῦροις V^b: οὔτριογοῦροις LWRO: *Cotrigoris* P

ἀνῆκαν ἀνὰ τὴν Θράκην ἀλώμενοι, πρὶν | τὸ χρυσίον ἅπαν, ὅποσον
 σοι ἂν' ἔτος ἕκαστον μισθοῦ χάριν δωρεῖσθαι εἰώθαμεν, αὐτοὶ ἐκομίσαντο.
 καίτοι ῥάδιον ἦν ἡμῖν ἢ ἄρδην ἅπαντας ἀποκτείνειν ἢ, τὸ γοῦν ἔλαττον,
 ἀπράκτους σφᾶς ἀποπέμψασθαι· ἀφήκαμεν δὲ ὅμως ἑκάτερα τῆς σῆς
 5 πειρώμενοι δόξης. 6 εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀνδρειώτερος εἶ καὶ φρενήρης
 καὶ οἶος μὴ ἐπιτρέπῃ τοῖς τὰ σὰ σφετεριζομένοις, οὐδὲ νῦν ἔλαττον
 ἔξεις. πάρεστι γὰρ σοι ἐν καιρῷ τὸ δυσμενὲς ἀμύνασθαι καὶ τῇ μάχῃ
 κεκρατηκότι τοὺς οἰκείους μισθοὺς ἀπολαβεῖν, ὥσπερ δι' αὐτῶν σοι
 ἀπεσταλμένοις. 7 εἰ δὲ καὶ τοιαῦτα πρὸς αὐτῶν ὑβρισμένος ἡσυχίαν
 10 ἄγειν ἐθέλεις, δεδιώς, οἶμαι, καὶ τὴν αἰσχίστην ἐλόμενος ἀπραγμοσύνην,
 σὺ μὲν, ὦ γενναῖε, ἀπόμισθος ἔση, ἐκείνοις δὲ τὰ παρ' ἡμῶν δεδωρῆσθω.
 8 καὶ τὸ λοιπὸν μέθες, εἰ δοκεῖ, τὸ φρόνημα καὶ τοῖς κρείττοσιν εἴκειν
 διδάσκου· εὖ γὰρ ἴσθι, ὦ φέριστε, ὡς καὶ τὰς ξυνηθήκας μεταθετέον ἡμῖν
 ἐπ' αὐτοὺς, ἃς δὴ πρὸς σέ καὶ τὸ σὸν ἐθέμεθα γένος. ἀνόητον γὰρ καὶ
 15 ἄλλως τοῖς ἡττωμένοις συναδοξεῖν, παρὸν τὸ κρατοῦν οἰκειώσασθαι.”

25. Ταῦτα ὁ Σάνδιλχος διὰ τῶν ἑρμηνέων ἀναλεξάμενος εὐθύς ἐχαλέ-
 παινε καὶ ἐλύττα καὶ κατέχειν οὐ μάλα οἶός τε ἦν τὴν ὀργήν, ἀλλ'
 αὐθημερὸν ἵετο τίσασθαι τοὺς Κοτριοῦρους τῆς ἐς αὐτὸν παροινίας.
 πῶς δὲ οὐκ ἔμελλεν ῥαδίως | τοῖσδε τοῖς ῥήμασι διαταραχθῆναι ψυχὴ
 20 βάρβαρος καὶ αὐθάδης καὶ ἀει κερδῶν γλιχομένη; 2 τοιγάρτοι κινή-
 σας τὸν οἰκεῖον στρατὸν πρῶτα μὲν ἐμβάλλει ἀθρόον τοῖς τῶν πολέμιων
 χωρίοις· καταπλήξας τε τοὺς αὐτοῦ μεμενηκότας τῷ ἀπροσδοκῆτῳ
 γύναια πολλὰ καὶ παῖδας ἡνδραποδίσατο. ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἐκ Θράκης
 ἐπανερχομένοις ἄρτι τὸν Ἰστρον ποταμὸν διαπεραιωθεῖσιν ὑπαντιάζει
 25 ἐξαπιναιῶς· καὶ πολλοὺς ὅσους ἀποκτείνας τὰ τε χρήματα αὐτοὺς τὰ
 παρὰ βασιλέως καὶ ἅπασαν τὴν λείαν ἀφαιρεῖται. 3 μόλις δὲ οἱ σεσωσ-
 μένοι ἐς τὰ σφέτερα ἦθη ἀπονοστήσαντες καὶ κατὰ ταῦτὸ τοῖς ἄλλοις
 γενόμενοι ἐς πόλεμον τοῖς ἐναντίοις καθίσταντο· οὕτω τε ἐξ ἐκείνου
 ἐπὶ πλεῖστον ἑκάτεροι διετέλουν κατ' ἀλλήλων τρεπόμενοι καὶ τὴν
 30 δυσμένειαν ἐμπεδοῦντες. 4 νῦν μὲν γὰρ ἐφόδους καὶ λεηλασίας ἐποι-
 οῦντο, νῦν δὲ ἐς ἐμφανῆ μάχην παρετάττοντο, ἕως ἐκατέρωθεν αἱ δυνά-
 μεις διαρρυσεῖσαι ἀνάστατοι ἄρδην γεγέννηται, ὡς καὶ αὐτὴν δῆπου
 τὴν πάτριον ἐπωνυμίαν ἀποβεβληκέναι. 5 ἐς τοῦτο γὰρ συμφορᾶς
 τὰδε τὰ Οὐννικὰ ἔθνη ἐξώκειλεν, ὡς εἴπερ ἄρα τι αὐτῶν καὶ μεμνήκε

V^b, L, WPR, O

4 ἀφήκαμεν Key: ἐφ- libri 7 ἀμύνεσθαι O 10 ὡς ante ἀπραγμοσύνην add.
 R 13 ξυνηθήκας O: συν- rel. 16 σάνδιλχος V^bLWO: *Sandichlus* P: σαλγίλου,
 ος super ου scr. R 21 πρῶτον L 22 τὲ V^bLWR: *et* P: δὲ O 24 ποταμὸν
 om. R διαπεραιωθεῖσιν R: περ- rel. 25 ἐξαπιναιᾶ R 27 κατὰ ταῦτὸ L:
 κατ' αὐτὸ rel. 30 ἐποίησαντο R 31 ἀφανῆ L 32 διαρρυσεῖσαι V^bRO:
 -ρυσεῖσθαι LW

μέρος, σποράδην ἑτέροις δουλεύειν καὶ ἐς τὸ ἐκείνων ὄνομα μεταβελῆσ-
 θαι. οὕτω δὴ τι αὐτοὺς ἐνεργότατα μετῆλθον αἱ ποιναὶ τῶν προτέρων
 ἀσεβημάτων. ἀλλ' ἡ μὲν παντελὴς τοῖνδε τοῖν γενοῖν ἀνατροπὴ καὶ
 5 κατάλυσις χρόνῳ ὕστερον ξυνηνέχθη, καὶ μοι εἰρήσεται ἕκαστα προσ-
 δέ στάσεως ἔτι ἀκμαζούσης καὶ κατὰ τὸ Βυζάντιον ἀπαγγελλομένης,
 τότε δὴ ἅπασιν ἀνωμολόγητο καὶ διαδηλοτάτῃ ἐδείκνυτο ἡ τοῦ βασι-
 λέως προμήθεια καὶ εὐβουλία, ὅτι δὴ τῶν βαρβάρων ὑπὸ σφῶν δια-
 φθειρομένων αὐτὸς ὅπλα μὴ κινῶν πάντως ἐνίκᾳ τῇ γνώμῃ ἐφ' ἑκατέρᾳ
 10 ῥοπῇ τοῦ πολέμου καὶ ἀπῆλανε τῆς ἐλπίδος. ἐπειδὴ γὰρ ἐμόχθουν
 ἑκάστοτε τοῖς οἴκοι δεινοῖς ἐνησχολημένοι, οὐκέτι κατὰ Ῥωμαίων χωρεῖν
 διανοοῦντο· ἀλλὰ καὶ ὅποι γῆς ἐτύγχανον ὄντες, τοῖς πλείστοις ἠγνόηντο.

V^b, L, WPR, O

1 εἰς W 3 καὶ κατάλυσις V^bWR: καὶ ἡ κατ. LO 4 καὶ μοι — ὁμολογία om.
 P 10 ἀπῆλανε V^bLWO (cf. 146, 18): ἀπόλανε R

ἀγαθίου σχολαστικοῦ τόμοι εἰ intra ornamenta, τέλος σὺν θεῶι τῶν πέντε τόμων
 subter ea V^b: τέλος τῶν ἱστοριῶν ἀγαθίου ῥήτορος περὶ τῆς βασιλείας ἰουστινιανοῦ
 βασιλέως L: deest subscriptio WO: ἀγαθίου σχολαστικοῦ ἱστοριῶν εἰ τέλος R

INDICES

Nomina et vocabula lexicis addenda asterisco notantur

Index nominum

- ***Ἀβαροί**: capillis incomptis 13, 7.
 ***Ἀβασγοί**: gens Lazis finitima. Bessas apud illos morari iubetur 85, 33.
 ***Ἀβυδος**: urbs in Asiae litore sita, in qua portorium exigitur 178, 24.
 ***Ἀγαθίας**: auctor huius historiae. de se ipso 4, 16; 6, 9; 84, 6. Alexandriae studiorum causa moratur 60, 15. epigramma eius 54, 22.
 ***Ἀγγίλας**: in exercitu Romano dux Maurusiorum 110, 32; 112, 25; 118, 10.
 ***Ἀγροτέρα**: Artemis 53, 29.
 ***Ἀγχίσης**: Aeneae pater 21, 23; 76, 21.
 ***Ἀδριᾶς θάλαττα**: 40, 21.
 ***Ἀθανάσιος**: senator Byzantinus. de Gubazis caede iudex constituitur 102, 24; 123, 4. servit ei Mestrianus 103, 1. Rusticum et Ioannem Ap-sarunta in vincula mittit 103, 4. iudicium facit 136, 21.
 ***Ἀθηναῖοι**: capras Artemidi vovent 53, 27. in Siciliam proficiscuntur 54, 7.
 ***Ἀθηνοκλῆς**: historicus 72, 27.
 ***Ἀθύρας**:
 1. fluv., qui in Propontida effunditur 181, 21.
 2. navale ad ostium eius situm 181, 24.
Αἰγαῖον: mare 61, 20.
Αἴγυπτος, Αἴγυπτία χώρα: 74, 29. pars eius terrae motu concussa 60, 27; 61, 5. **Αἴγυπτία Θῆβη** 180, 14. ἡ **Πανὸς ἢ Αἴγυπτία** 152, 18. **Αἰγύπτιοι**: coloni eorum Colchi, a Sesostri rege deducti 64, 17. 20. Aegyptiorum oracula 176, 14.
Αἰήτης:
 1. Colchorum veterum rex 89, 5.
 2. Lazus quidam, cuius nomen Ag. finxit, suadet defectionem ad Persas 93, 20; 97, 1. 29.
Αἰθίοπες: bella eorum cum Homeritis a Procopio narrata 8, 21.
Αἰμίλια (v. l. ***Αἰμίλεια**): ab Etruria Apenninis montibus dividitur 23, 19. duces Romanorum a Narsete huc missi cladem accipiunt 27, 6. Gothi, qui Aem. incolunt, ad Francos transeunt 29, 9. — 43, 21.
Αἰνεῖας: Anchisae fil. Sibyllam Cumanam adit 21, 23. — 76, 21.
Αἶνος: oppidum in Thracia ad sinum maris situm 192, 11.
Αἰολεῖς: Myrinam condiderunt 6, 13.
Αἰολίδες πόλεις 64, 3.
 ***Ἀλαμανικός**: Iustiniani titulus 14, 7.
 Ἀλαμανοί** (Ἀλαμανικός**): nomen quid significet 17, 12. mores et religio 18, 4. a Theoderico Gothorum rege subditi 17, 15. a Gothis libertate donati 17, 22. a Theudiberto Francorum rege subacti 13, 23; 17, 28. Leuthario et Butilino militant 19, 19; 23, 10. aedes sacras spoliunt 41, 4. vates eorum pugnam dissuadent 48, 23. 29. in pugna ad Casulinum fluv. commissa intereunt 53, 6. ***Ἀλαμανώ**: Leutharis et Butilinus 17, 10.
 ***Ἀλανοί**: Lazis finitimi 104, 12; 133, 33.
 ***Ἀλεξανδρεία, ἡ Ἀλεξάνδρου**: urbs ad Nilum sita, terrae motu concussa 60, 8; 61, 28. — 180, 13.

- ***Ἀλέξανδρος**:
 1. Philippi fil., Macedonum rex. Dari-
 um vincit 74, 15. aera Alexandri
 quae vocatur 153, 14.
 2. Mamaeae fil., imper. Romanus 75,
 3; 153, 15.
 3. Trallianus, medicus, Anthemii fra-
 ter 171, 15.
- ***Ἀλέξανδρος ὁ Πολύστωρ**: historicus
 74, 1. 27.
- ***Ἀλίγερνος**: Fredigerni fil., Teiae fra-
 ter, Gothorum dux. Cumas obtinet
 20, 14. 27. sagitta Palladium trans-
 figit 21, 3. Narseti Classibus se dedit
 35, 11. 13. Caesenam mittitur Fran-
 cos irrisurus 36, 22. ad Casulinum
 fluv. in exercitu Romano fortiter
 pugnat 53, 11.
- ***Ἀλπεις**: Apennini montes. Etruriam
 ab Aemilia dividunt 23, 18. ἐντὸς
 ***Ἀλπεων** Italiae pars 32, 23.
- ***Ἀλπισκοτία**: Alpes Cottiae 43, 21.
- ***Ἀμαλασοῦνθα**: Theoderici regis filia,
 a Theodato necata 9, 1; 16, 19.
- ***Ἀμιδα**: urbs ad Tigrim sita. expugna-
 tio eius a Procopio narrata 7, 29.
- ***Ἀναΐτις**: nomen ***Ἀφροδίτης** apud Per-
 sas 72, 26.
- ***Ἀνασπάσιος**: imper. eo regnante Ami-
 da capta 7, 29. — 76, 21.
- ***Ἀνατόλιος**: curator. ex terrae motu
 opprimitur 168, 4. 7. 20; 169, 5.
- ***Ἀνθέμιος**: Trallianus, architectus 171,
 5. 6. 18. eius cum Zenone rhetore
 contentio 171, 31. terrae motum arte
 imitatur 172, 5. 11. fulgura et toni-
 trus efficit 173, 18. templum S. So-
 phiae aedificat 174, 17. pridem ante
 a. 558 mortuus 174, 21.
- ***Ἀντης**: Dabragezas 111, 28.
- ***Ἀντιόχεια**: urbs Syriae, a Chosroe
 capta 8, 17.
- ***Ἀντίοχος**: praefectus praetorio per
 Italiam. Ravenna arcessitur 33, 5. 8.
- ***Ἀπινναῖον ὄρος**: 43, 20; 45, 5.
- ***Ἀπὸλλων**: eius cum Marsya certamen
 152, 6. 13. 20.
- ***Ἀπουλία** (libri ***Ἀπουλιᾶ**, ***Ἀποληᾶ**):
 a Francis et Alamannis devastatur
 40, 19.
- ***Ἀρβάκης**: Medus. Regno Assyrii erep-
 to Medorum regnum condit 74, 2.
- ***Ἀργώ**: navis 88, 32.
- ***Ἀρειμάνης** (73, 2. 7 ***Ἀριμ**): infausta-
 rum rerum creator apud Persas 18,
 28; 73, 2. 7.
- ***Ἀρεόβινδος**: legatus Romanorum ad
 Chosroem missus (v. Stein 551 n. 1)
 79, 20.
- ***Ἀριμάνης** v. ***Ἀρειμάνης**.
- ***Ἀρίμιον** (libri ***Ἀρίμνον**, ***Ἀριμνόν**):
 urbs Italiae. Ibi Narses cum Theudi-
 baldo Varno congregitur 37, 9.
- ***Ἀριστοτέλης** (vel ὁ **Σταγειρίτης**): eius
 doctrinae gnarum esse Chosroem falso
 creditur 77, 9. prorsus eius ignarus
 Uranius 78, 8. de terrae motu quid
 senserit 170, 32.
- ***Ἀρίστων**: ὁ ***Ἀρίστωνος** Plato 5, 1;
 77, 10.
- ***Ἀρκάδιος**: imper. ab eo mortuo in-
 cipit Procopii historia 7, 25. Isdigerdi
 tutelam filii committit 156, 20. 27;
 157, 2. 13.
- ***Ἀρμενία**: bella illic cum Persis a Iusti-
 niano gesta a Procopio narrata 7, 32.
 pax ibi agitur 64, 13. militum ibi
 castra habentium praefectus Iustinus
 148, 29. a Tzanis invaditur 164, 11.
 ***Ἀρμένιος**: Chanaranges 48, 1; Ba-
 razes 138, 25.
- ***Ἀρξιανηνή** (melius ***Ἀρξανηνή**): regio
 regni Persici 161, 12.
- ***Ἀρούθ**: inter Erulos excellens 36, 17.
- ***Ἀρσάκης**: primus Parthorum rex 74,
 30. ***Ἀ.** prior 75, 2.
- ***Ἀρσακίδαι**: reges Parthorum ab Ar-
 sace nominati 74, 31.
- ***Ἀρσάμης**: Darii pater 74, 16.
- ***Ἀρταβάνης**: dux Romanorum. a Nar-
 sete in Italiam septentrionalem mitti-
 tur 23, 17. Fulcari victo Faventiam
 se confert 29, 15. cum primo agmine
 Leutharii congregitur 42, 15. pugnam
 declinat 43, 13. pugnae ad Casulinum
 commissae socius 50, 10.
- ***Ἀρτάβανος**: ultimus Parthorum
 rex 75, 2. ab Artaxare interficitur
 75, 9.
- ***Ἀρταξάρης** (v. l. ***Ἀρταξάρσης**): Persa.
 eius origo 75, 29; 76, 8. Artabano in-
 terfecto Persis imperium recuperat
 75, 6; 153, 5. 10. regnat annos XV
 [226—241] 153, 16.

- Ἄρταξέρξης: Darii fil., Persarum rex. matrem amore captam repudiat 72, 7.
- Ἄρταξήρ (v. l. Ἄρταξής): frater Saboris, Persarum rex, regnat annos IV [379—383] 156, 9.
- Ἄρτεμις: capras ei Athenienses vovent 53, 28.
- Ἀρχαίοπολις: Lazicae oppidum, quod tenent Romani 65, 12; 69, 24; 89, 25; 91, 20; 92, 26; 106, 14; 108, 13; 134, 23.
- Ἀσία:
1. pars orbis. a Sesostri devastata 64, 21. ab Assyriis subacta 73, 24. pars eius ab Hunnis devastata 8, 16. — 6, 13; 11, 6; 53, 24; 176, 34; 178, 22.
 2. provincia. 62, 23; 64, 2.
- Ἀσίνιος Κουάδρατος: rerum Germanicarum scriptor 17, 13.
- Ἀσκληπιάδαι: in Co insula 62, 16.
- Ἀσσύριοι: mortuos sepeliebant 71, 18. eorum res veteres qui scripserint 72, 28. totam fere Asiam subegerunt 73, 23. exitus regni eorum 74, 3. — 64, 19. Ἀσσυρία: Semiramis 72, 1.
- Ἀστυάγης: a Cyro victus 74, 10. 12.
- Ἄττη: poetarum figmentum 18, 26.
- Ἀττική: eam Darius subigere cupit 53, 21. Ἀττικώτατον δικαστήριον 124, 12.
- Αὐγουστος Καῖσαρ: eo regnante Tralles terrae motu evertuntur 62, 25, quas restituendas curat 63, 7. 26.
- Αὐσονίς: αἰχμή 54, 24.
- Ἀφρικανός: titulus apud Romanos 156, 17.
- Ἀφροδισιάς: oppidum in Chersoneso 178, 8.
- Ἀφροδίτη: Ἀναίτις apud Persas 72, 26.
- Ἄφροι: res circa regionem eorum gestae a Procopio narratae 8, 3.
- Ἄφαροῦς: oppidum in Lazica 102, 27; 103, 4.
- Ἀψίλιοι: Lazorum ditioni subiecti 104, 7. 9; in fines eorum advenit exercitus Romanus Misimianos aggressus 139, 2. 8; 141, 19; legati eorum a Misimianis necantur 141, 30; 142, 5. — 146, 24.
- Βάβας: dux Romanorum in Lazica, prope Archaeopolim Dilimnitas concidit 108, 11. 13.
- Βαβυλώνιος: Berossus 72, 27; Belesys 74, 3. Βαβυλωνία χώρα 71, 20.
- Βάκχος: Sergii ducis pater 195, 3.
- Βαλεριανός:
1. imper. Romanus, captus a Sapore et excoriatus 153, 1.
 2. dux Romanus. a Narsete in Italiam septentrionalem mittitur 23, 16. pugnae ad Casulinum commissae socius 50, 9.
 3. copiis orientalibus in Lazica praefectus 111, 5. 24.
- Βαλμάχ: dux Saborum in exercitu Romano 106, 12.
- Βανδίλοι: clades eorum a Procopio narrata 8, 6. a Belisario victi 183, 23.
- Βανδίλος: Gelimer 8, 2.
- Βαράζης: Armenius, λοχαγός 138, 24. 27.
- Βασιλίσκος: adversus Zenonem rebellis 160, 9. a Zenone imperio cedere cogitur 160, 12.
- Βεδεριανά: oppidum Illyricum, postea Πρώτη Ἰουστινιανή appellatum, et Iustiniani et Germani patria 190, 25.
- Βελεοῦς (v. l. Βελλεοῦς): Dercetadis fil., ultimus Assyriae ex Semiramidis stirpe rex 73, 27. 28.
- Βέλεσος (v. l. Βέλεσος): Babylonius. Assyriorum regni finem facit 74, 2.
- Βελητάραν (v. l. -ρας, Βελιταρᾶς): hortulanus. regnum Assyriae occupat 73, 29.
- Βελισάριος: Vittigem vincit 9, 4. senex ad Hunnos a Byzantio repellendos vocatur 183, 17. agricolae ad eum conflunt 184, 8. milites monet, ut nimiam fiduciam caveant 184, 22; 187, 18. Hunnos proelio vincit 187, 26. 31; 188, 11. 18. 26. post victoriam Byzantium revocatur 189, 22. 26; 190, 16.
- Βενετία: incolunt Gothi 10, 22. ibi exercitus Francorum pestilentia consumitur 43, 22; 44, 20; 45, 23; 55, 5.
- Βέρροια: oppidum Syriae a Chosroe captum 8, 17.
- Βέσσας: dux Romanus, in Lazica exercitui praepositus 65, 7. prope Telephim castra ponit 67, 13. a Gubaze accusatus a Iustiniano loco movetur 85, 15. 26. 32.

- Βῆλος:** sub eius nomine Ζεύς antiquitus a Persis colebatur 72, 25.
- Βηρίνη:** adversus Zenonem rebelles adiuvat 160, 10.
- Βηρυτός:** urbs in Phoenicia, legum studio clara, terrae motu deleta 59, 23; 60, 4.
- Βηρωσός:** Babylonius, historicus 72, 27.
- Βιταλιανός:** Ioannis, ducis Romani, avunculus (v. Procop. Bell. 6, 5, 1) 23, 16; 29, 14.
- *Βίττορες** (f. l. Βίττορες): gens Hunnica 57, 18 sq.
- Βίων:** historicus 73, 31.
- Βλαχέρναι:** Byzantii locus 182, 6.
- Βοιωτίας:** ἡ λύρα ἡ Βοιωτία 84, 11.
- Βονιφάτιος:** res eius a Procopio narratae 8, 3.
- Βόνος** (v. l. Βῶνος): στρατηγός (quaestor exercitus) in Moesia 34, 11.
- Βόσπορος** [Thracius]: 182, 7.
- Βούζης:** in Lazica exercitui praepositus 65, 8; tertius a Martino 86, 4; a Martino iussus Gubazem cum ceteris ducibus convenit 87, 12. illo occiso irascitur 88, 16. eius in Onogurii obsidione consilium 90, 17. 27. 32. ab Onogurio fugientes servat 92, 21. Nesum tenet 110, 21; 138, 16.
- Βουλοτεραῖοι** (v. l. Βουλοτεραῖοι, Βουλτοτεραῖοι, Βαλλοτεραῖοι): Naresi se dedunt 24, 7.
- Βουργουζίωνες:** gens Gothica 12, 25; Chlothomerum occidunt 12, 28; 13, 12.
- Βουρούγουνδοι:** gens Hunnica 177, 3. usque ad Leonis imper. tempora noti 177, 13.
- Βουτιλῖνος:** Alamannus, Leutharii frater, Alamannorum dux 17, 8. cum fratre bellum parat contra Romanos 19, 11. Padum transgressus Italiam invadit 23, 9. Erulos in insidias inducit 28, 1. Italiae regiones occidentales devastat 40, 14; 41, 24; 42, 1. e regionibus ad fretum Siculum sitis in Campaniam revertitur 44, 20; ad Casulinum fluv. castra ponit 45, 6. militum animos confirmat 46, 6. aciem constituit 50, 27. in pugna interit 53, 1; 54, 25.
- Βούχλοος** (neutr.): Misimianorum castrum 104, 12.
- Βρεττία:** a Butilino devastata 40, 17.
- Βυζάντιον:** seditio plebis a Procopio narrata 8, 12. Theodiberti consilium urbem aggrediendi 14, 2. terrae motibus convellitur 59, 20. iterum 166, 15. pestilentia incidit 176, 1. cives pavent propter Hunnos prope urbem tentantes 181, 25. — 9, 5; 58, 28; 61, 28; 86, 23; 102, 21; 103, 12; 104, 4; 114, 7; 123, 10; 124, 9; 128, 28; 129, 2; 135, 14; 149, 12; 163, 10; 171, 20. 29; 180, 20; 197, 6. — partes urbis et monumenta: ἡ βασιλῆος στοά 78, 10; 84, 16. 'Ρήγιον 167, 25; ὁ μέγιστος τοῦ Θεοῦ νεώς (S. Sophiae) 174, 11; Βλαχέρναι et Κέρας 182, 6. Βόσπορος 182, 7. Συκαί et ἡ Χρυσῇ καλούμενη πύλη 182, 15. Μακρά καλούμενα τείχη 190, 15.
- Γάγης:** fluv. 73, 25.
- Γαζαῖος:** Isidorus 80, 9.
- Γαλλίαι:** maximam earum partem incolunt Franci 11, 4.
- Γεζήριχος:** res eius a Procopio narratae 8, 3.
- Γελίμερ:** res ab eo gestae a Procopio narratae 8, 2.
- Γερμανοί** (Γερμανικός): vetus Francorum nomen 11, 2. οἱ ἄνω Γ. Germani septentrionales 16, 5. res Germanorum ab Asinio Quadrato scriptae 17, 13. — 53, 3. Γερμανικός: Titulus apud Romanos 156, 17.
- Γερμανός:**
1. pater Iustini ducis 65, 9; 106, 9; 110, 29; 116, 8; 117, 22; 140, 26; 148, 27.
 2. Dorothei fil., Bederianis ortus. Iustiniani educationis eius cura 190, 30. Chersonesum ab Hunnis defendit 190, 22. eorum consilium Chersonesum expugnandi vanum reddit 192, 19. in proelio vulneratur 194, 4.
- Γετική παραφροσύνη:** Getarum de immortalitate doctrina 4, 2.
- Γήπαιδες:** a Theodeberto legatio ad eos missa 14, 4.
- Γηπαιδικός:** Iustiniani titulus 14, 7.

Γίβρος: in exercitu Romano dux Langobardorum et Erulorum 111, 3.

Γόνθαρης: res eius a Procopio narratae 8, 8.

Γοργίας: v. Πλάτων.

Γότθοι (Γοτθικός): bella cum Romanis gesta a Procopio narrata 9, 2. a Belisario victi 183, 23. a Narsete victi pacem componunt, 9, 20. in sedes suas redeunt 10, 19. Transpadani renovandi belli causa a Francis auxilium petunt 10, 29; 12, 17; 15, 10. 14. Alamannis libertatem reddiderant 17, 19. 28. Etruriae oppida ab eis occupata Narses aggreditur 19, 26. Cum obsidentur 20, 4. 13; 21, 13; 22, 6; 23, 3. qui Aemiliam et Liguriam incolunt, ad Francos transeunt 29, 9. 20. Butilinum, si vicerit, regem se creaturos esse spondent 42, 2. pars Francis devictis Compsam recedit 57, 6. 13. a Narsete obsidetur 57, 22. se dedit 58, 22. Byzantium mittitur 58, 28. reges et duces: Θεωδέριχος 9, 1; 17, 15. Θεόδοτος 9, 4. Ούιτιγίς 9, 3. Τωτίλας 9, 10; 20, 9. Τέας 9, 11. 17; 20, 9. *Αλγιερνός 20, 14; 53, 11. Γοτθικὸν γένος: Βουργουζιώνες 12, 26. — 15, 27; 19, 16; 20, 18; 35, 14. 20. 27; 36, 32; 37, 1; 56, 2.

Γουβάζης: Lazorum rex 64, 31. Chosroi amicitiam declinans in Caucasum fugerat 129, 25. si quid duces Romani peccaverunt, Iustiniano nuntiat 85, 11. Martini et Rustici in eum invidia 86, 5. 18. apud Iustinianum ut Persarum fautor accusatur 86, 24. ne Persas Onogurium tenentes aggredia- tur, recusat 87, 13. 16. 25. 30. occiditur 88, 9. 15. frater eius Tzathes 102, 20. de caede eius actio 123, 3. 19; 124, 22; 125, 2; 128, 29; 129, 7; 132, 25. 31; 133, 5; 134, 16; 136, 5. 9. 25. — 94, 6; 96, 11; 98, 3; 99, 17; 101, 12; 102, 11; 148, 31.

Γύλιππος: Spartiates, Atheniensium victor 54, 4.

Δαβραγέζας (v. l. Δαβραγάζας): natione Anta, in exercitu Romano dux 91, 5. Persas Onogurio castello auxilio venientes aggreditur 91, 24. apud

Phasidem oppidum navibus praest 111, 27; 112, 14. — 145, 3. 12.

Δακνᾶς: Ioannis (3) cognomen 144, 5.

Δαμάσκιος: Syrus, philosophus, ad Persas migrat 80, 7.

Δαρείος:

1. Hystaspis fil., Persarum rex. eo regnante Phocaeenses ex Asia pel- luntur 11, 7. Datim in Graeciam mittit 53, 20. 23. cum aliis Persis Smerdim interficit 75, 17.—72, 18; 161, 4.

2. Artaxerxis pater, Persarum rex 72, 8.

3. Arsamis fil., Persarum rex, ab Alexandro victus 74, 15.

Δᾶτις: Darii satrapes 53, 20.

Δαφνιακά (v. l. Δαφνικά): Agathiae carmina 4, 23.

Δεῖμος: poetarum figmentum 18, 25.

Δελφικὸν πρόγραμμα: 5, 4.

Δερκετάδης: pater Beleii regis 73, 27.

Δημοσθένης:

1. dux Atheniensium, a Syracusanis victus 54, 5.

2. ὁ ῥήτωρ ὁ Παιανιεύς, Thucydidem imitatur 77, 10.

Διλιμνῖται: natio bellicosissima, Persis finitima. Sabiros aggredi iubentur 106, 19. arma eorum 106, 22. Sabi- ros aggrediuntur 107, 8. 25. victi fu- giunt 108, 9. 17; 139, 23. quae in Phaside oppido oppugnando gesse- rint 113, 4; 118, 8. 15. 23. 28; 121, 21. 25.

Διογένης ὁ ἐκ Φοινίκης: philosophus. ad Persas migrat 80, 8.

Διόδωρος ὁ Σικελιώτης: de Colchis 64, 24. de Medis 74, 7.

Διονυσιακά: Nonni carmen 152, 19.

Διόσκορος: Trallianus, Anthemii fra- ter, medicus 171, 15. 16.

Δοκωνός (v. l. Δοκανός): fluv. in Cau- caso ortus cum Phaside confluit 69, 3. 7.

Δωρόθεος: pater Germani 190, 22.

*Εδεσσα: a Chosroë obsessa 8, 19.

*Ελαίτης κόλπος: 6, 15.

*Ελλάς: Darius eam subigere cupit 53, 22. invadit pars Cotrigurorum 177, 29. qui infecta re revertuntur 194,

- 23; 195, 6. Ἑλλὰς φωνή: 124, 17; 162, 16.
- *Ἑλλήνες: Graeci deorum veterum cultores 18, 21; 72, 23. Xerxis victores 53, 33. mortuos comburebant 71, 23. τῇ Ἑλλήνων φωνῇ 67, 17; 154, 23.
- *Ἑλληνίς [πόλις]: Massalia 11, 7.
- *Ἑλληνικά ξυγγράμματα: libri Graece scripti Persice redditi 77, 8.
- *Ἑλληνογαλᾶτης: Rusticus 85, 16.
- *Ἑλλησποντος: ab Hunnis traicitur 8, 16. Chersonesum alluit 178, 2; 192, 19.
- *Ἑλμίγγειρος (v. l. Ἑλμίγγηρος, Ἑλμίγειρος): Hunnus, λοχαγός apud Romanos 111, 28.
- *Ἑλμινζούρ: Hunnus, dux in exercitu Romano. Rhodopolim occupat 140, 27. 33.
- *Ενυώ: poetarum figmentum 18, 26.
- *Επίδαμνος: urbs Illyrica 32, 7.
- *Ερίς: poetarum figmentum 18, 26.
- *Ερμείας: ὁ ἐκ Φοινίκης, philosophus. ad Persas migrat 80, 8.
- *Ερουλοί (*Ερουλικός): Narsetem sequuntur 23, 13. Fulcari duce Parmam petunt 27, 29. a Butilino insidiis circumveniuntur 28, 7. qui effugerunt, Faventiam se recipiunt 29, 15. Singular eis praeficitur 36, 15. de proceribus quandam, qui servum suum interfecerat, necari Narses iubet 49, 7. 20. 22. 26. tamen in aciem procedunt 50, 1. 18. transfugae duo Francos ad pugnandum excitant 50, 20. 25. Francos profligant 51, 19; 52, 15. 22; 53, 12. transfugae intereunt 53, 2. in Lazica dux Uligangus 90, 21. Giber 111, 2.
- *Εσπέρα, ἡ: pars imperii Romani occidentalis 160, 16.
- Εὐλάμιος (v. l. Εὐλάλιος): Phryx, philosophus, ad Persas migrat 80, 8.
- Εὐξείνος Πόντος: ex eo clima octavum appellatur 166, 25. — 65, 4; 109, 23; 111, 14; 164, 4; 177, 7; 182, 6.
- Εὐρώπη: pars orbis 6, 12; 8, 16; 53, 25; 177, 5. Εὐρωπαϊα μέρη 182, 5.
- Εὐστράτιος: Soterichi fil. 104, 4.
- Εὐτυχιανός: ὁ νεός, ἐν τοῖς τῶν βασιλέων ὑπογραφεῖσι 5, 18.
- Ζαβεργάν (v. l. Ζαμεργάν, Ζαβερνάν): Hunnorum Cotrigurorum dux. Danubium transgreditur 177, 23. copias ad Chersonesum oppugnandam mittit 178, 19. ipse ad Constantinopolim aggredendam proficiscitur 178, 27. a Belisario victus recedit 189, 14. ad eum revertuntur Hunni ad Chersonesum oppugnandam missi 194, 21. muneribus a Iustiniano acceptis in patriam revertitur 194, 28; 195, 16.
- Ζαμάσφης (v. l. Ζαμβάσφης): Perozis fil. subrogatur in locum Cabadis regno Persarum privati 158, 29. de regno per quattuor annos [496—498/9] usurpato cedit 159, 23.
- Ζαμολξίς: Getis leges condit 4, 2.
- Ζανδαλᾶς: Narsetis satellitum dux 35, 7. pugnae ad Casulinum commissae sociis 50, 7.
- Ζαράδης: alterum Zoroastri nomen 72, 15.
- Ζεύς: sub nomine Beli a Persis colebatur 72, 23. 25. Δία ἀστεροπητήν 173, 31.
- Ζήνων:
1. Isaurus, imper. Theoderico permittit, ut Italiam occupet 16, 14. imperio privatus in Isauriam fugit 160, 8. reversus suae gentis homines scholaris adiungit 182, 28.
 2. Byzantinus, rhetor. Anthemii domibus continuas domus tenet 171, 29. a quo terrae motus imitatione ludibrio habetur 172, 8. 28. item fulgoribus 173, 18.
- Ζίπερ: Marcellini armiger 145, 3.
- Ζίρμα: fluvius in Arzanene 161, 14.
- Ζίχ: Persarum ad Iustinianum de pace legatus 163, 11. 12. 18.
- Ζωρόαστρος: Horamasdis fil. eius doctrina 72, 13. aetas ignota 72, 15.
- *Ἡρακλῆς: a Persis Sandes nominabatur 72, 25.
- *Ἡρόδοτος: [historicus]. quot stadiorum ei parasanges sit 68, 23.
- *Ἡρώς: Sestias 178, 11.
- Θαμανῶν [τό, cf. Theophyl. Simoc. 2, 10, 2. 4]: vicus haud procul a montibus Carduchiis 161, 8.

- Θεοδόσιος: Arcadii fil., sub Isdigerdis tutela 7, 26; 156, 23.
- Θεοδωριάς: oppidum Tzanorum 164, 22.
- Θεόδωρος: Tzanus, apud Romanos educatus, Tzanorum in exercitu Romano dux 67, 22. res eius circa Telephim gestae 67, 25; 68, 7. statio eius in Phaside oppido defendendo 110, 33. quas res illic gesserit 112, 29; 118, 10. expeditionis in Misimianos faciendae socius 138, 20. Sabiros aggredditur 139, 31. cum Misimianis pugnat 145, 4. Tzanos latrocinantes opprimit 164, 13; 165, 22; 166, 2. 13.
- Θερμοπύλαι: angustiae a Lacedaemoniis defensae 187, 22. non superant Hunni 194, 24.
- Θερσίτης: 79, 1.
- Θετταλοί: ab Hunnis devastati 8, 15.
- Θεύδατος: Gothorum rex. Amalasuntham necat 9, 1. 4; 16, 19.
- Θευδέριχος:
1. Gothorum rex. Italiam occupat 16, 10. 13. Alamannos subdit 17, 15. mors eius a Procopio narrata 8, 28.
 2. (v. l. Θεοδέριχος) Chlothoaei fil., Francorum rex 12, 22. morbo moritur 13, 20.
- Θευδιβαλδος:
1. (v. l. Θευδέβαλδος, Θευδιβαλτος): Theodiberti Francorum regis fil., cui adulescens succedit 15, 6. 11; 18, 2. Gothorum ad eum legatio 15, 15, cui non favet 17, 4. morbo moritur 58, 29; 59, 13.
 2. Varnus, Vaccari regis fil., Arimini Narsetem convenit 37, 13.
- Θευδιβερτος (v. l. Θευδιβαρτος): Francorum rex. patri Theoderico succedit 13, 21. Alamannos subdit 13, 23; 18, 1. consilium capit Byzantium aggrediendi 13, 27. in venatione perit 14, 19. 24; 15, 4.
- Θήβη ἢ Αἰγυπτία: 180, 14.
- Θηρίκλειος, ἡ: 79, 15.
- Θῆσκος: oppidum Chersonesi 178, 8.
- Θράκη: Theodeberti Thr. invadendi consilium 14, 1. invadunt Cotriguri 177, 28; 196, 1. 23. copiis et praesidiis nudata 181, 16. — 14, 13; 194, 26. Θράκιον πόλις: Myrina 6, 11. Θρακία Χερρόνησος: 177, 31.
- Θυάνης (v. l. Θυάνης): Misimianus. ad Soterichum mittitur 104, 18.
- Ἰάσων (heros): 64, 18.
- Ἰβηρες: Asiae populus. quantum ei parasangae spatium sit 68, 24.
- Ἰβηρία: tenent Persae 69, 30; 85, 27; 90, 10; 100, 19; 109, 7; 122, 6; 133, 33; 137, 13; 139, 6; 141, 13; 151, 29; 162, 29.
- Ἰλιγερ: dux Sabirorum in exercitu Romano 106, 12.
- Ἰλλοῦς:
1. [Isaurus], adversus Zenonem rebellis 160, 9.
 2. Isaurus, miles in exercitu Romano 144, 23; 145, 1.
- Ἰλλυριοί (Ἰλλυρικός): ab Hunnis devastati 8, 15. — 14, 13; 32, 7; 190, 25.
- Ἰμαῖον (v. l. Ἰμαῖον) ὄρος: 176, 34.
- Ἰνδοί: 73, 24.
- Ἰοβιανός: imper. Romanorum. Nisibim Persis concedit 155, 25.
- *Ἰονικός (v. l. Ἰωνικός) κόλπος 42, 19.
- Ἰόνιος κόλπος: 40, 12. 21; 43, 19.
- Ἰουλιανός: imperator Romanorum. in finibus Persarum moritur 155, 27.
- Ἰουστινιανός: imper. quae eo regnante gesta sunt, narrat Procopius 7, 21. 33; 8, 4. in anno XXVI. regni eius Procopii historia terminatur 9, 13. Bederianis natus Germani educationi consulit 190, 26. tituli a gentibus victis sumpti 14, 6. Gubazen et Lazos tuetur 64, 30. de clade Romanorum a Gubaze certior factus Besam loco movet 85, 13. 25. Martinum imperio non privat 86, 1. eius de Gubaze accusato epistula 87, 6; 124, 18. a Lazis de morte Gubazis certior fit 102, 11. de caede Gubazis causam solemniter agi iubet 123, 13. Martinum loco movet 148, 26. per Zich legatum indutias facit cum Persis 163, 12. victoriae de Tzanis partae in novellis mentionem facit 166, 9. Byzantii aedes terrae motu collapsas restaurat 174, 9. senex de copiis minutis parum sollicitus 180, 18. captivos a Cotriguris redimit 194, 32.

- Sandilchum ad Cotriguros aggregandos epistula excitat 195, 17. mortuo succedit Iustinus 7, 18. — 17, 18; 77, 2; 88, 18; 160, 24; 175, 31.
- Ἰουστίνος:**
1. ὁ πρεσβύτης: imper. eius circa Amidam bella a Procopio narrata 7, 30. — 76, 21.
 2. ὁ νέος. imper. hic postquam imperium adeptus est, Ag. historiam scribere coepit 7, 18.
 3. Germani fil., dux Romanorum. in Lazicam mittitur 65, 9. prope Telephim castra ponit 67, 13. secundus a Martino 86, 3. a Martino iussus cum ceteris ducibus Gubazem convenit 87, 12. illo occiso irascitur 88, 16. armigeri eius prope Onogurium Persam quandam capiunt 90, 7. circa Nesum copias contrahit 106, 8. eius in Phaside oppido defendendo statio 110, 29. quid in hoc oppido defendendo egerit 116, 8. 17; 117, 21. Nesum tenet 138, 16. Elminzur Hunnum Rhodopolim mittit 140, 26. vice Martini summo in Lazica et Armenia imperio afficitur 148, 27; 149, 10; 151, 21. comes eius Ioannes Afer 149, 19. cuius exactiones probat 150, 27. rebus ad Danubium praeclare gestis [Alexandriae] necatur 151, 15.
- Ἰπποκράτης:** Co insulae decus 62, 16.
- Ἰσαυροί:** in exercitu Romano 111, 1; 144, 23. 27. eorum pernecitas 142, 21. Ἰσαυρος: Zeno 160, 8; 182, 29. Ἰσαυρία: 160, 11.
- Ἰσδιγέρδης:**
1. Saboris fil., Persarum rex. Theodosii iunioris tutor 7, 26; 156, 18. regnat annos XXI [399—421] 157, 15.
 2. Vararanis fil., Persarum rex. regnat annos XVII [438/9—457] 157, 25.
- Ἰσθμός (Corinthiacus):** non attingunt Hunni 194, 24.
- Ἰσίδωρος:**
1. Gazeus, philosophus, ad Persas migrat 80, 9.
 2. architectus, ὁ νέος. templum S. Sophiae restituit 174, 21.
- Ἰσπανία:** 180, 12.
- Ἰστρος:** ab Hunnis traiectus in incursionibus a Procopio narratis 8, 14. Moesiam alluit 34, 12. a Zabergane traiectus 177, 20. — 151, 4; 196, 24.
- Ἰταλία:** Francis finitima 11, 1; 59, 1. a Sicilia freto separata 40, 18. Romanis a Belisario restituta 9, 6. Narses illuc mittitur 9, 8. Teia victo pax agitur 10, 1. Leutharis et Butilinus totam se subacturos esse sperant 19, 15. 21. Franci irrumpunt 35, 13. 20. 28; 46, 3. urbium incolae dubitant, utrum ad Romanos an ad Francos se applicent 47, 22. invasores interiorerunt omnes 55, 9. — 13, 28; 16, 11. 15; 17, 16. 25; 160, 17; 180, 12. 18. Ἰταλικὸν πόλισμα: Cumae 20, 3. Ἰταλή: Sibylla 21, 21. Ἰταλιώτης: Asinius Quadratus 17, 13. Ἰταλιῶται: 59, 19.
- Ἰωάννης:**
1. ὁ Βιταλιανοῦ (ἀδελφιδοῦς, v. Procop. Bell. 6, 5, 1). a Narsete in Italiam septentrionalem mittitur 23, 16. Fulcari victo Faventiam se confert 29, 14.
 2. Rustici frater. Gubazem apud Iustinianum criminatur 86, 23. 87, 4. in Lazicam revertitur 87, 7. Gubazem vulnerat 88, 8. a Mestriano scribone comprehensus ad Athanasium iudicem ducitur 102, 28. 31; Apsaruntum in vincula mittitur 103, 3. caedis reus 124, 14; 129, 27; 131, 1. supplicio punitur 137, 6; 149, 3. — 123, 26; 124, 19.
 3. cognomine Δακνᾶς, Cappadox. Rustici successor 144, 5. Misimianos oppugnat 144, 9. in deditio-nem accipit 148, 6. 15.
 4. Afer: in comitatu Iustini, Germani filii 149, 14. eius exactiones 150, 1.
- Ἰωνες:** Massaliam condunt 11, 5. Ἰωνία: 63, 17. Ἰωνικαὶ πόλεις: 64, 2.
- Καβάδης:** Perozis fil., Persarum rex. vicissitudines fortunae eius a Procopio narratae 7, 27. 32. bella gerit cum Ro-

- manis et barbaris 158, 11. legem fert de promiscuo feminarum usu 158, 17. regno privatus in Oblivionis cast. conicitur 158, 27. evadit 158, 32. ad Nephthalitas fugit, a quorum rege ad regnum recuperandum cum exercitu mittitur 159, 17. regnat iterum per annos XXX [498/9—531], cum antea per undecim regnasset [488 — 498/9, Zamasphis regni ratione non habita] 159, 27. ei succedit Chosroes 160, 23. — 162, 21.
- Καδουσαῖοι: 75, 32.
- Καθαρός: fluv. in Lazica 92, 15.
- Καῖσαρ: Augustus 62, 25; 63, 7. 26. Καῖσαρες: Germaniam invaserunt 16, 4.
- Καισάρεια: Procopii patria. Καισαρεία 7, 22.
- Καλαβρία: a Leuthario devastata 40, 20.
- Καλλιπόλις: urbs in Chersoneso 178, 14.
- Καμβύσης:
1. pater Cyri regis 74, 10; 161, 3.
 2. fil. Cyri regis 75, 17.
- Κάμιλλοι: Romanis bellandi cum Germanis causa 16, 4.
- Καμπανία: a Butilino devastata 40, 16. — 44, 22; 45, 3.
- Κάμψαι: cast. Italiae (Compsa), a Gothis Ragnare duce occupatum 57, 9. Narseti deditur 58, 25.
- *Κανταβαρηνοί (v. l. Κανταβρηνοί): 63, 5. Κάνταβριν ἐς γὰν 63, 24. in epigrammate ab Ag. alieno.
- Καππαδόκαι: a Sapore devastati 153, 24. Καππαδόκης: Ioannes Dacnas 144, 4.
- Καπύη (v. l. Καπούη, Κάπουα): urbs Campaniae 45, 3; 54, 18.
- Καρδούχια ὄρη: 161, 8.
- Καρχηδών: res eius a Procopio narratae 8, 2.
- Κασουλῖνος: fluv. (Vulturnus). ex Apennino in mare Tyrrhenum profluit 45, 4. ad eum castris positus Butilinus devincitur 45, 6 sqq.; 54, 22.
- Κάυκασος: Phasis et Doconus ibi oriuntur 69, 3. Lazii ibi conveniunt 93, 12. Gubazes eo confugerat 129, 21. — 64, 16; 104, 15; 124, 13; 133, 33.
- Κένετα: oppidum in Venetia. Franci Leutharium secuti ibi degunt 43, 22.
- Κεντουκέλλαι (Κεντουκελλαῖοι): oppidum in Etruria. a Narsete petitum 23, 7. captum 24, 6.
- Κέρας: sinus Byzantii 182, 6.
- Κερμά: ξθνος ἡ χώρα 156, 14.
- Κερμασάα: titulus Vararani IV., regis Persarum 156, 13.
- Κίβηρις: oppidum in Chersoneso 178, 8.
- Κίλικες: a Sapore devastati 153, 23.
- Κίλιξ: Simplicius 80, 7.
- Κισσῖνα (v. l. Κισσήνη, -να, Κησσῖνα): Caesena urbs 36, 22.
- Κλάσσεις: portus Ravennae 36, 5.
- Κνίδιος: Ctesias 74, 6.
- Κόλχοι: vetus Lazorum nomen 64, 14; 88, 25. Aegyptiorum coloni 64, 17. 25. quid Gubaze rege occiso agendum sit, deliberant 93, 9. Romanis fidem servare decernunt 102, 8. eorum imperio subiecti Misimiani 104, 7. 28. 29. in actione de caede Gubazis instituta quid ab eis factum dictumve sit 123, 19; 124, 1. 16; 125, 17; 126, 1; 128, 20; 129, 30; 130, 20; 137, 3. 8. a Misimianis apud Persas accusantur 137, 17. Ioannes Dacnas in eorum fines mittitur 144, 6. item Iustinus Germani fil. 149, 13. Ioannis Afri ab eis exactiones 150, 20. — hoc nomine Lazi appellantur etiam 88, 9; 89, 12; 94, 8; 96, 11.; 97, 11. 17; 99, 8; 100, 7; 131, 12. 29; 136, 11; 138, 8; 180, 13. Κόλχος: quidam Dilmnitas decipit 107, 12. Pharsantes 138, 25. Κολχικός: πόλιςμα Rhodopolis 140, 29. — 85, 1; 94, 27; 101, 16; 134, 28; 136, 8. Κολχίς (γῆ vel χώρα): bella cum Persis ibi continuantur 64, 13; 77, 1. Gubazis regis caedes 85, 9. Babas ibi Romanorum dux 108, 12. Iustinus Germani fil. στρατιτῆς αὐτοκράτωρ 148, 28. indutiae 163, 2. — 141, 23; 148, 23, 164, 19. — cf. Λαζοί.
- Κόνων: adversus Zenonem rebellis 160, 10.
- Κοταῖς (ita Procopius; neutr., accus. Κοταῖσιν, genet. Κοταῖσίου): Lazicae cast., tenent Persae 65, 15; 69, 27; 90, 13; 91, 22; 121, 24; 141, 13.

- Κοτρίγουροι** (v. l. Κοτρίγοροι, Κουτρίγουροι): gens Hunnica 177, 2. dux Zabergan 177, 24. Utiguris inimici 179, 4. Thraciam percurrunt crudelissime praedantes 179, 8 sqq.; 185, 4; 195, 19. ab Utiguris petuntur 196, 18.— cf. Οὔννοι.
- Κούτιλζις**: dux Sabirorum in exercitu Romano 106, 12.
- Κρόνος**: antiquitus a Persis colebatur 72, 23.
- Κτησίας**: Cnidius, rerum orientalium scriptor 74, 6.
- Κτησιφῶν**: urbs ad Tigrim sita, domicilium regum Persarum 161, 23.
- Κύμη**: oppidum Italiae munitissimum. a Narsete obsidetur 20, 3; 23, 28; 35, 12. ab Aligerno deditur 36, 7. 10.— 36, 26.
- Κῦρος**:
1. Cambysis fil., primus Persarum rex 74, 9; 75, 17; 161, 3.
2. Flori fil., Pauli silentiarii pater 175, 10.
- Κωνσταντίνου πόλις**: a Cotriguris appetitur 178, 28.
- Κῶς**: insula. terrae motu concutitur 61, 19.
- Λαγγοβαρδικός** (v. l. Λογγίβαρδικός): Iustiniani titulus 14, 8.
- Λαγγόβαρδοι** (v. l. Λογγίβαρδοι): Theodibertus ad eos legatos mittit 14, 4; in exercitu Romano militant 111, 2.
- Λαζοί**: olim Κόλχοι dicti 64, 14. 25. quantum apud eos parasanges spatium habeat 68, 24. regis ornatus 103, 14. cohortes regiae 138, 28. eorum potentia 88, 24. cum Persis illic bella gesta, a Procopio narrata 7, 33; 8, 26. nova bella 64, 5sq. rex Gubazes 64, 31; 85, 11. quo occiso perturbantur 88, 19; 89, 7. Tzathem regem salutant 103, 25. pax ea condicione componitur, ut et Persae et Romani retineant, quae occupaverunt 163, 15.— 95, 7; 101, 12; 103, 28; 104, 11; 166, 13. **Λαζικός**: 68, 1; 114, 22. **Λαζική**: 85, 29; 151, 21; 162, 25.— cf. Κόλχοι.
- Λακεδαιμόνιοι**: in Thermopylis dimicant 187, 22.
- Λακωνικός**: παρρησία 187, 26.
- Λατίνος**: homo Latine loquens 67, 17. ἡ τῶν Λατίνων παιδεία 191, 2.
- Λέανδρος**: Herus amator 178, 12.
- Λεόντιος**: Dabragezae filius (? armiger?) 145, 3. 12.
- Λεύθαρις** (accus. Λεύθαριν, dat. Λευθαρίῳ): Alamanus, Butilini frater 17, 8. cum fratre bellum parat contra Romanos 19, 11. Padum transgressus Italiam invadit 23, 9. Italiae regiones orientales devastat 40, 18; 41, 24. domum revertitur 41, 27; 42, 6. prope Pisaurum cum exercitu Romano congreditur 42, 11; 43, 5. in Venetia vesania correptus moritur 44, 3. 18; 55, 6.
- Λευκανία**: a Butilino devastata 40, 16.
- Λέων**: imper., cuius temporibus Ultizuri et Burugundi adhuc noti 177, 13.
- Λεωνίδας**: Lacedaemoniorum in Thermopylis dux 187, 22.
- Λήθης φρούριον**: castellum in Perside 158, 28.
- Λιβύη**: pars orbis 6, 12; 180, 12. 19. Maurusiorum cum Romanis bella a Procopio narrata 8, 7. Stotzae et Gontharis seditio a Procopio narrata 8, 9. **Λίβυς**: Ioannes 149, 14. 30.
- Λιγουρία**: incolunt Gothi 10, 21. qui ad Francos transeunt 29, 9.
- Λοῦκα** (v. l. Λοῦκαι), **Λουκανοί**: urbs Italiae. a Narsete obsidetur 24, 10; 31, 20. 24; 32, 22; 33, 11. acerrime oppugnatur 33, 15. 28. se dedit 34, 5. 9.
- Λουναῖοι**: (Luna oppidum Italiae) Narseti se dedunt 24, 8.
- Λυδία**: Pythicus fluv. ibi oritur 6, 14. **Λυδός**: Priscianus 80, 8.
- Μαγοφόνια**: festum apud Persas 75, 23.
- Μαίανδρος**: fluv. 62, 24.
- Μαιῶτις λίμνη**: 176, 32.
- Μακεδόνες** (Μακεδονικός): Macedonum regna 72, 7; 74, 17. 19. 29. **Μακεδών**: Alexander 153, 15.
- Μακρά καλούμενα τείχη** (Byzantii): 190, 15.

Μαμαία: mater Alexandri imper. 75, 3; 153, 16.

Μανιχαῖοι: eorum doctrinae Persae consentiunt 72, 29.

Μαξέντιος: in exercitu Romano dux, expeditionis in Misimianos faciendae socius 138, 19; Sabiros aggreditur 139, 31; graviter vulneratur 140, 18.

Μαραθῶνάδε: Datis advehitur 53, 21.

Μάριοι: Romanis bellandi cum Germanis causa 16, 4.

Μαρκελλῖνος: in exercitu Romano 145, 3.

Μαρσύας: de eius punitione fabula 152, 6. 8. 22.

Μαρτῖνος: summus Romanorum in Lazica dux 65, 7. Telephim tenet 65, 20. Telephi cedit 67, 7. 18. 27. a Gubaze apud Iustinianum accusatur 85, 16; tamen imperium ut antea tenet 86, 1. eius cum Gubaze inimicitia 86, 5; insidias ei parat 87, 10 sqq.; 99, 18. iussu eius Onogurium aggrediuntur Romani 89, 8. circa Nesum copias contrahit 106, 8. Nachoraganem convenit 108, 24; 109, 5. 13. 16; eius in Phaside oppido defendendo statio 110, 31; callidum eius consilium 114, 1. 23; 115, 9; 117, 2; 121, 29. Nachoraganem fugat 120, 17; 162, 28. Gubazis caedis conscius 136, 20. 30. expeditionis in Misimianos faciendae dux 138, 22. morbo affectus recedit 141, 20. mittit Ioannem Dacnan ad exercitum administrandum 144, 2. ab Iustiniano imperio submovetur 148, 27; 149, 1. — 90, 26; 102, 14; 106, 15; 112, 27; 116, 12; 119, 14.

Μασσαλία: Ionum (Phocaeensium) colonia, a Francis habitatur 11, 5.

Μαυρίκιος: Pauli fil., magister militum per orientem. Arzanenam invadit 161, 10.

Μαυρούσιοι: res eorum a Procopio relatae 8, 6. copiae eorum in exercitu Romano 110, 32.

Μελαντιάς: vicus haud procul a Byzantio 181, 19. inde victi fugiunt Hunni 189, 25.

Μελιταῖα κυνῖδια: 173, 12.

Μεμνόνιος: Agathiae pater 6, 10.

Μερμερόης: Persarum in Lazica dux 8, 27. ab Archaeopoli repulsus 65, 11.

Muchirisim et Cotaisin advenit, Phasidem transgrediendi consilium capit 65, 15 sqq. aegrotationem simulat 66, 3. 26. Romanos Telephi cedere coactos fugat 67, 2; 68, 8. Ollaria occupat 69, 15. Phasidem transgreditur 69, 21. Cotaisin et Muchirisim reversus morbo afflicta-tur 69, 27 sqq. Meschitae moritur 69, 31; 77, 1; 85, 3. corpus canibus vorandum exponitur 70, 10. Rhodopolim occupaverat 140, 30. — 85, 26.

Μεστριανός (f. l. Μετριάνος): scribo. comprehendit Ioannem Rustici fratrem 102, 32. ad Athanasium agit 103, 3.

Μεσχισθά (v. l. Μεχισθά): oppidum Iberiae 69, 31.

Μῆδοι:

1. vere ita dicti (Μῆδοι, Μηδικός): mortuos sepeliebant 71, 18. 20. eorum res veteres qui scripserint 72, 28. regni eorum initium 74, 4. 8, finis 74, 10. 12. 26. Μῆδος: Arbaces 74, 2.

2. pro Persis ab Agathia dicti, pro veteribus 11, 6; 53, 26, pro posterioribus 95, 9; 98, 24; 106, 25; 112, 8; 117, 9; 121, 16; 129, 19.

Μητρόδωρος: grammaticus, Anthemii frater 171, 12. 19.

Μιθριδάτης: Parthorum rex 74, 31.

Μιλτιάδης: victor Persarum 53, 25.

Μισιμιανοί (v. l. Μισσ-): populus in ditione Lazorum 104, 6. Soterichum e Buchloi castelli vicinia abire iubent 104, 17. recusantem occidunt 105, 6. ad Persas legatos mittunt 106, 2. iterum (? v. ad 138, 14) 137, 13. expeditionem in eos praeparant Romani 138, 15; 139, 5. 10. legatos Apsiliorum a Romanis missos occidunt 141, 26. 32. in Tzachar castellum se recipiunt 142, 27; 143, 3. ibi oppugnantur 144, 9. 24; 146, 10; 147, 1. 7. se dedunt 147, 32. — 106, 6; 141, 15. 19.

Μούσαι: 84, 7.

Μουχείρισις (genet.-ρίσιδος): Lazicae oppidum. a Persis tenetur 65, 15;

- 69, 27; 109, 8; 121, 24; 122, 1. inde auxilio veniunt Persae Onogurio castello 90, 13; 91, 4. 22; 134, 31. Misimianis 139, 6. inde bellum parat Nacharogan 103, 6.
- Μύρινα:**
1. Asiae oppidum, Agathiae patria 6, 10.
2. Thraciae oppidum 6, 11.
- Μυσία:** Moesia ad Danubium sita 34, 12; 177, 27.
- Ναρσής:**
1. Persarum rex, regnat annos VII [293—302] 154, 25.
2. eunuchus, exercitus Romani praefectus. ingenium eius 30, 4. in Italiam mittitur 9, 8; 13, 28. Teiam vincit 9, 18. pacem componit cum Gothis 9, 22; a Leuthario et Butilino contemnitur 19, 13. Etruriae oppida a Gothis occupata aggreditur 19, 23. Cumas obsidet 20, 22; 21, 4. antrum sub illis situm excavat 21, 15. 26; 23, 1. Etruriae oppida capit 24, 3. Lucam obsidet 24, 11. simulat se obsides necare 24, 20; 25, 21. 25. obsides remittit 26, 13. 20. clade ab exercitu Romano in Aemilia accepta perturbatur 27, 6; 29, 24. militum animos contione erigit 30, 13; 31, 23. Stephanum ad duces circa Faventiam morantes mittit 32, 4; 33, 1. 11. Lucam acerrime oppugnat 33, 14. in deditionem accipit 34, 5. Ravennam properat 34, 9; 35, 2. Aligernum in deditionem accipit 35, 25; 36, 5. Sindualem Erulis praeficit 36, 20. Ariminum proficiscitur, ut cum Theudibaldo Varo conveniat 37, 8. 15. Francos agros Umbriae devastantes fugat 37, 22; 38, 14. 24. Ravennam reversus Romam proficiscitur 39, 14. ibi hibernans milites exercet 40, 3. ad Casulinum fluv. castra ponit 47, 15. 25; 48, 4. ante pugnam Erulum quendam homicidam interfici iubet 49, 4. 18. aciem constituit 49, 21. 31; 50, 3. Francos devincit 51, 15. 22; 53, 13. milites pacis spe elatos oratione coercet 55, 13; 57, 2. Compsam castellum, Gothorum refugium, obsidet 57, 22. cum Ragnari congressus sagitta ab illo petitur 58, 4. 7. 14. 17. Gothos in deditionem acceptos Byzantium mittit 58, 23. 28. — 28, 23; 32, 22. 28; 44, 23. 29.
- Ναχοραγάν** (v. l. Ναχωραγάν, Νοχοραγάν; re vera dignitatis nomen apud Persas): dux in Lazica Persarum post Mermeroem constituitur 85, 6; in Iberiam advenit 90, 10; Muchirisim advenit 103, 6; Nesum aggreditur 106, 7. Dilimnitas iubet Sabiros aggredi 106, 17; 108, 20. cum Martino de pace agit 108, 22. ad Phasim oppidum oppugnandum proficiscitur 109, 16; Phasim fluv. transgreditur 109, 26. Nesum praeterit 110, 2. 8. Phasim oppidum oppugnat 112, 18; 113, 34; 115, 15. 24; 116, 9. repulsus fugit 120, 11. in Iberiam recedit 121, 18; 122, 6; ibi legatos Misimianorum accipit 137, 14; 138, 10. ex Iberia revocatus vivus deglubitur 151, 28; 162, 27. — 120, 26; 121, 4.
- Νεῖλος:** fluv. 60, 8.
- Νεμεονίκαι:** 3, 15 (coniect.).
- Νέοκνος:** fluv. in Lazica 114, 22; 115, 12; 121, 28.
- Νέπως:** in occidentis solis partibus imper. ab Oreste imperio deiectus ex Italia fugit 160, 15.
- Νεφθαλίται** (v. l. Ἐφθαλίται?): gens Hunnica 158, 6. cum eis bellum gerens Perozes perit 157, 31. ad eos fugit Cabades 159, 4.
- Νῆσος:** castellum in Phaside fluvio. tenent Romani 68, 20. CL stadia a Telephi distat 69, 1, sex parasangas a Phaside oppido 109, 24. Romani in eam contrahuntur 103, 9; 109, 16. Nachoragan ei appropinquat 106, 8; 108, 22, sed praeterit 110, 2. 8. in praesidio a Romanis relinquuntur Buzes 110, 21; 138, 16 et Iustinus 138, 16. inde Iustinus Elminzur Rhodopolim mittit 140, 28. — 69, 8. 17.
- Νικίας:** dux Atheniensium, a Syracusanis victus 54, 4.

Νίνος:

1. Assyriorum rex 64, 19; 73, 25; 74, 6.

2. Assyriae urbs 71, 19.

Νινύας: Semiramidis fil. 72, 1. 5.

Νίσιβις: in ditionem Persarum venit 155, 24.

Νόννος: Panopolitanus, poeta 152, 18.

Ξενοφών: quot stadiorum ei parasanges sit 68, 23.

Ξέρξης: 53, 32; 161, 4; 187, 23.

*Ογναρις: Martini satelles 119, 14.

*Οδέναθος: Palmyrenus. Saporem fugat 154, 2.

*Οδόακρος: a Theoderico victus 16, 16.

*Ολλάρια: locus in Lazica prope Telephim 67, 16. cf. Χυτροπώλια.

*Ολσρος: δ' Ολσρου Thucydides 77, 10.

*Ολυμπιονίκαι: 3, 15.

*Ολύμπιος: iureconsultus, Anthemii frater 171, 14.

*Ομηρίται: bella eorum cum Aethiopibus a Procopio narrata 8, 21.

*Ομηρος: 79, 1.

*Ονόγουρις (ῆ) (v. l. *Ονούγουρις): castellum in Lazica prope Archaeopolim, a sancti Stephani nomine Agathiae temporibus appellatum 89, 17. tenent Persae 69, 23. aggrediuntur Romani 89, 9. 20. Persae ei auxilio veniunt 90, 14; 91, 23. fugiunt Romani 91, 35. — 87, 14. 27; 134, 23; 136, 26.

*Ονόγουροι (v. l. *Ονούγουροι): gens Hunnica. ab eorum nomine Onogurium castellum fortasse appellatum 89, 11.

*Οραμάσδης (v. l. *Ορομάσδης, *Ορμάσδης): pater Zoroastris 72, 14.

*Ορέστης: Nepotem imperatorem fallit 160, 14.

*Ορμισδάτης:

1. deus bonarum rerum auctor apud Persas 73, 1.
2. Saporis fil., Persarum rex, regnat annum unum [272—273] 154, 6.
3. Narsetis fil., Persarum rex, regnat annos VII [302—309/10] 154, 27.

*Ορόντης: fluv. 8, 18.

Ουάκκαρος: Varnorum rex, moritur 37, 11.

Ουάλας: Perozis frater, rex Persarum, regnat annos IV [484—488] 158, 6.

Ουαραράνης (v. l. Ουαράνης):

1. Persarum rex, regnat annos tres [273—276] 154, 9.

2. prioris fil., Persarum rex, regnat annos XVII [276—293] 154, 10. Segestanos subigit 154, 22.

3. prioris fil., Persarum rex, titulo Σεγανασά donatus, regnat menses IV [293] 154, 12.

4. Saboris fil., Persarum rex, titulo Κερμασά donatus, regnat annos XI [388—399] 156, 13. 15.

5. Isdigerdis fil., Persarum rex. res ab eo gestae a Procopio narratae 7, 27. regnat annos XX [421—438/9] 157, 20.

Ουαρνοι: reges eorum Vaccarus, Theudibaldus. a Narsete in foederatorum numerum accipiuntur 37, 11. 13.

Ουαφρίζης: Persa, praefectus turmae sub Nachoragane 122, 5.

Ουίτιγίς (v. l. Ούτιγίς): Gothorum rex. eius cum Belisario bella a Procopio narrata 9, 13.

Ουλδάχ (v. l. Ουλδαχ, Ουλδούχ, Ουλδάχης, Ουαλδάχ): Hunnus, in exercitu Romano dux 42, 16; 43, 13.

Ουλίγαγγος (v. l. Ουλίγγαγος): Eruorum dux. eius dictum in obsidione Onogurii pronuntiatum 90, 21.

Ουλτίζουροι (v. l. Ουλτίζογροι, Ουλτίνζουροι): gens Hunnica 177, 3. usque ad Leonis imper. tempora nota 177, 13.

Οϋννοι (Ουννικός): sedes 176, 31. populi, qui eorum nomine comprehenduntur, 177, 1. mos pugnandi 38, 15. ex Asia in Europam migrant 177, 5. prope Danubium considunt 177, 18. 19. incursiones eorum a Procopio narratae 8, 13. in exercitu Romano stipendia facientes prope Pisaurum cum Francis congregiuntur 42, 17. (Cotriguri) a Belisario prope Byzantium victi fugiunt 189, 11; 190, 14. Chersonesum Thracicam obsident, rates ad eam expugnandam construunt

- 191, 9. fluctibus submerguntur 193, 25. reliqui ad Zaberganem reversi Danubium transgrediuntur 194, 20; 196, 24. Cotrigrorum et Utigorum ad internecionem dimicationes 196, 34. Οὔννος: Βαλμάχ 106, 12. Ἑλμύγειρος 111, 28. Ἑλμινζούρ 140, 27. Ζαβεργάν 177, 23. Ἰλιγερ 106, 12. Κούτιλζις 106, 12. Οὐλδάχ 42, 16. Ῥάγναρις 57, 17. Σάνδιλχος 179, 1. gentes Hunnicæ: Βίγγορες 57, 19. Βουρούγουνδοι 177, 3. Κοτρίγυροι 177, 2. 24; 185, 3. Νεφθαλίται 158, 5. Ὀνόγουροι 89, 10. Οὐλτίζουροι 177, 3. Οὐτίγυροι 177, 3. Σάβειροι 106, 10; 107, 17. 27; 139, 14. cf. in indice nomina hominum et gentium supra allata.
- Οὐράνιος: Syrus Byzantii degens, philosophiae male studiosus 78, 6; 79, 1. cum Areobindo legato ad Chosroem proficiscitur 79, 20, qui eum admiratur 79, 31; 82, 18.
- Οὐσίγαρδος: in exercitu Romano dux 91, 5. Persas Onogurio castello auxilio venientes aggreditur 91, 25.
- Οὐτίγυροι (v. l. Οὐττίγυροι, Οὐτίγοροι): gens Hunnica 177, 3. Cotriguris inimica 178, 32; 195, 29. pecuniam accipiunt a Romanis 194, 30.
- Πάβεκος (v. l. Παμβεκός): sutor siderum peritus, a quo Artaxares educatur 75, 29. 33; 76, 9. 11. 13.
- Πάδος: fluv. 10, 20; 15, 16; 23, 10; 43, 21.
- Παιανιεύς: v. Δημοσθένης 2.
- Παλλάδιος: dux Romanorum. ab Aligerno sagittae ictu configitur 21, 3.
- Παλμυρηνός: Odenathus 154, 2.
- Πανικὸν δεῖμα: 92, 9.
- Πανός, ἡ: urbs Aegypti, Nonni patria 152, 18.
- Παρθυαῖοι (Παρθικός): Macedonum regni finem faciunt 74, 27. sub Mithridate clari 74, 32. regni eorum finis 75, 10; 76, 23; 153, 4.
- Πάρμα: urbs Italiae, a Francis occupata 27, 25; 29, 18; 31, 27; 32, 27. a Fulcari petitur 27, 24, qui prope amphitheatrum urbi vicinum cum suis occiditur 28, 3. duces Romanorum a Narsete moniti rursus prope P. castra ponunt 33, 10.
- Παρμενίδης: v. Πλάτων.
- Πάρυσατις: Artaxerxis mater, filii amore capta 72, 8.
- Παῦλος:
1. Cyri filius, silentarius. templum s. Sophiae versibus descripsit 175, 10.
 2. Mauricii pater 161, 10.
- Πελασγοί: colonia eorum Tralles 62, 24; 63, 14.
- Περόζης: pater Cabadis 158, 11 et Zamasphis 158, 29, Persarum rex. res ab eo gestae a Procopio narratae 7, 27. regnat annos XXIV [459—484] 158, 4. perit in bello cum Nephthalitis gesto 157, 27.
- Πέρσαι (Περσικός): priscos mores et veterem religionem mutaverunt Zoroastri disciplinam secuti 72, 11. mortuorum cadavera quomodo tractent 70, 14 sqq. mores coniugiales 71, 25 sqq. quos deos colant 18, 27; 72, 22 sqq. ignem venerantur 73, 12 sqq. magi Darii temporibus non magni habiti 75, 17, sed inde ab Artaxare potentissimi 75, 13. 24 sqq. astrologorum doctrina 176, 14. proceres eorum arrogantes 80, 25. multa apud eos delicta 80, 26 sqq. quantum eis parasangae spatium sit 68, 24. veterum Persarum regnum CCXXVIII annum 74, 13. Persarum post Parthos regnantium initia 75, 5. annales regum in pellibus conscripti 76, 14; 162, 4. 22. series regum inde ab Artaxare 153, 9—161, 24. bella cum Iustiniano gesta a Procopio narrata 7, 31. bella postea in Lazica gesta 64, 5 sqq. Telephim occupant 65, 11 sqq. Onogurium tenent 69, 23. ibi a Romanis oppugnantur 89, 9 sqq. alii ex Cotaio auxilio veniunt 91, 21. Romanos fugant 91, 36; 93, 3. Misimiani ad eos deficiunt 106, 2; 137, 13 sqq. pugarum socii Dilimnitae 107, 5. Phasim oppidum oppugnare conantur 109, 16 sqq. 112, 22. pars ad novum quem expectant exercitum Romanorum repellendum mittitur 115, 16. 23. in pugna circa oppidum

- accensa tympanis utuntur 117, 18. elephantus vulneratus omnes disturbat 119, 26. fugiunt omnes 120, 9. baiuli accurrentes a Romanis trucidantur 120, 24 sqq. superstites Murchirisim coguntur 121, 30. pars in Apsiliorum fines coacta 139, 4. socii eorum Sabiri 139, 14. Rhodopolis, quam tenent, a Romanis occupatur 140, 29; 141, 1. 4. in Iberiam recedunt hibernaturi 141, 12. nihil agunt 149, 9; 151, 22. indutiae per Zich legatum fiunt 163, 9 sqq. — aliis quoque locis Persarum mentio fit. Cf. Μηδοί. Περσίς: 74, 16; 99, 33; 106, 23. φωνή 77, 8.
- Πέτρα (Πέτραί): castellum in Lazica 8, 26; a Bessa captum 85, 26.
- Πικηνόν: regio Italiae, a Francis et Alamanis vastata 42, 11.
- [Πίνδαρος]: ἡ λύρα ἡ Βοιωτία 84, 10.
- Πισαῖοι: Narseti se dedunt 24, 8.
- Πίσανυρος: urbs Italiae 42, 17.
- Πλάτων: 5, 1; 77, 10. eius dialogi Τιμαίος 77, 11. Φαίδων et Γοργίας 77, 13; 80, 1. Παρμενίδης 77, 14. eius de republica doctrina 80, 14. de feminarum promiscuo usu 158, 19, de sceleratis non punitis 169, 6.
- Πόντος: provincia Tzanorum latrociniiis vexata 164, 9. Ποντικός: ad provinciam Ponti pertinens (Trapezus) 108, 30.
- Ποσειδών: ἐνοσίχθων 61, 5; ἐννοσίγαιος 173, 32.
- Πρισκιανός: Lydus, philosophus. ad Persas migrat 80, 8.
- Προκόπιος: rhetor Caesariensis. res ab eo in historiis narratae 7, 22—9, 13; 65, 13; 140, 32; 160, 26. solus scriptorum Arcadium filii tutelam Isidardi commisisse refert 156, 28. de Cabade nonnulla aliter narrat atque Agathias 159, 1; 162, 21.
- Προποντίς: 181, 22.
- Πρώτη Ἰουστινιανή: oppidum Illyricum, antea Βεδεριανά dictum 190, 26.
- Πυθικός: fluvius. prope Myrinam in Elaïticum sinum effunditur 6, 14.
- Πύρρων: philosophus scepticus 79, 8.
- Ῥάβεννα: urbs Italiae 29, 22. ei propinqua Classes 36, 6. illic Antiochus praefectus moratur 33, 7. illuc Narses se confert, ut copias in hiberna dimittat 34, 16; 35, 2. 10; 37, 8; 39, 14.
- Ῥάγναρις: Hunnus de gente Bitgorum, Gothorum dux. Compsam tenet 57, 17. Narsetem interficere conatus ipse necatur 58, 6 sqq.
- Ῥήγιον: Byzantii navale 167, 25.
- Ῥήνος: fines Francorum alluit 11, 3. Caesares eum traiciunt 16, 6.
- Ῥίζιον: oppidum Tzanorum 164, 22.
- Ῥοδόπολις: Lazicae urbs. a Mermeroe occupata recuperatur 140, 28; 141, 9.
- Ῥούστικοι: Graecogallus, ταμίης τῶν βασιλέως χρημάτων (sacellarius? v. Stein p. 512) 85, 16. eius cum Gubaze inimicitia 86, 5. frater eius Ioannes 86, 23. insidias Gubazi parat 87, 10; 99, 18; 102, 14. Gubazem hortatur, ut Persas Onogurium tenentes aggrediatur 87, 25. armiger eius Gubazem trucidat 88, 13. eius in Onogurii obsidione consilium 90, 25. ab Athanasio iudice in vincula mittitur 102, 27. caedis reus 124, 14; 129, 26. eius defensio 131, 1; 136, 22. morte punitur 137, 6; 149, 3. succedit ei Ioannes Dacnas 144, 6. — 123, 25.
- Ῥωμαῖοι (Ῥωμαῖκοί): legum eorum peritus Agathias 6, 10. leges Beryti exponuntur 59, 29. secundum eas de Gubazis caede lis diiudicatur 102, 26; 123, 16; cf. 134, 17. iudicii apparatus 124, 12. Chosroem admirantur nonnulli 77, 6. vulgata eorum de rebus divinis opinio non placet philosophis quibusdam 80, 11. in Italia Narsete duce bella gerunt 9, 17—58, 29 (singula vide s. v. Ναροῦς). in Lazica cum Persis bella gerunt 64, 4—70, 13; 89, 8—93, 8; 106, 7—122, 7 (singula vide s. vv. Μαρτίνος, Μερμερόης, Ναχοραγάν, Πέρσαι). pax componitur ea condicione, ut utraque pars, quae loca occupata habeat, teneat 163, 14. eis subditi Tzani latrocinantes coercentur 164, 5—166, 14. fines imperii invadunt Cotriguri

- 177, 25; 179, 28. *militarium copiarum imminutarum distributio* 180, 6 sqq. *Cotriguros prope Byzantium vincunt* 183, 28—190, 17. *item eos, qui Chersonesum aggrediebantur* 190, 18 — 194, 22. *Thermopylas tenent* 194, 25. — *aliis quoque locis eorum mentio fit.*
- Ῥώμη:** Romanis restituta 9, 6. *ibi Narses hibernat* 39, 15. *Franci vastantes eam praetereunt* 40, 10. *Francis ad Casulinum victis Romani illuc revertuntur* 54, 17. *Ῥώμη ἡ πρεσβυτης* 171, 18. — 34, 28; 44, 23; 63, 5. 10.
- Ῥωμύλος:**
1. Romanorum veterum rex 76, 20.
 2. Soterichi fil. cum patre a Misimianis trucidatur 104, 1.
- Σάβειροι:** gens Hunnica. apud Romanos mercenarii 106, 10. circa Archaeopolim tendunt 106, 13. 18. *Dilimnitae eos aggrediuntur* 107, 9. 14. *quos opprimunt* 107, 32; 108, 3. 11. 17. *Persis militant* 139, 14. *eorum in succurrendo aliis inconstantia* 139, 27. *a Romanis oppugnantur* 139, 29.
- Σαβῶρ vel Σαβώρης (v. l. Σαβόρης):**
1. Persarum rex 154, 30. *nondum natus rex declaratur* 155, 16. *vivit et regnat annos LXX [309/10 — 379]* 155, 22. *ei succedit Artaxer frater* 156, 9.
 2. Artaxeris fil., Persarum rex. *regnat annos V [383—388]* 156, 11. *eius (an Saboris 1?) fil. Isdigerdes* 156, 19.
- cf. Σαπῶρης
- Σάμνιον:** a Francis et Alamannis vastatum 40, 13.
- Σάνδης:** sub eius nomine Hercules a Persis colebatur 72, 25.
- Σάνδιλος (v. l. Σάνδιχος):** dux Uti-
gurorum. Romanorum amicus 178, 32. *ab Iustiniano ad bellum Cotriguris inferendum excitatur* 195, 17; 196, 16.
- Σαπῶρης (v. l. Σαβῶρης, Σαβόρης):** Persarum rex 152, 4. *Valerianum imper. bello captum deglubit* 152, 27; 153, 6. *regnat annos XXXI [241—272]*
- 153, 19. *ab Odenathō fugatur* 154, 3. *mortuo succedit Hormisdata filius* 154, 6.
- Σαρδανάπαλλος (v. l. -παλος):** ultimus Assyriorum rex 74, 1.
- Σάσανος:** miles, Artaxaris genitor 75, 32; 76, 10. 13.
- Σεγανσαά:** Vararanis, regis Persarum, titulus 154, 13. 23.
- Σεγεστανοί:** populus ab Varanane Persarum rege subactus 154, 22. 24.
- Σελεύκεια:** urbs ad Tigrim, domicilium regum Persarum 161, 22.
- Σεμίραμις:** Assyriorum regina 64, 19; 73, 26. *filii amore capta occiditur* 71, 30. *Σεμιραμειὸν φύλον:* 73, 28.
- Σέξτος:** philosophus scepticus 79, 8.
- Σέργιος:**
1. Bacchi fil., στρατηγός, e captivitate redimitur 195, 2.
 2. *interpres* 162, 4. 14.
- Σέσωστρις:** Aegyptiorum rex. *Asiam devastat* 64, 20.
- Σηστός:** urbs in Chersoneso, Herus amoribus clara 178, 9. *Σηστιάς:* Hero 178, 12.
- Σίβυλλα:** S. Itala. *Cumis futura praedicit* 21, 21. 24.
- Σιδηροῦν (φρούριον):** ita Τζάχαρ, Misi-
mianorum castellum, appellatur 142, 31; 143, 15.
- Σιδηροῦς:** ager prope Tralles situs 63, 20.
- Σιδῶν:** urbs Phoenices. *legum doctores Beryto terrae motu deleta illuc migrant* 60, 3.
- Σικελία:** Romanis restituta 9, 6. *Atheniensium expeditio* 54, 8. — 19, 15; 40, 18; 44, 21.
- Σικελιώτης:** Diodorus 64, 24; 74, 7.
- Σίμακος (v. l. Σείμακος, Σίμαϊκος):** historicus 72, 27.
- Σιμπλίκιος:** Cilix, philosophus. *ad Persas migrat* 80, 7.
- Σίνδοναλ:** Erulis post Fulcaris mortem a Narsete praeficitur 36, 19. *pugnae ad Casulinum fluv. commissae socius esse non recusat* 49, 26; 50, 22. *Francos profligat* 52, 15. 21. *in pugna excellit* 53, 12.
- Σκλάβος:** Suarunas 147, 24.
- Σκύθαι:** populus trans Tanaim fluv. situs 177, 1.

Σκυθία: provincia 177, 28.

Σμέρδης: magus. postquam regnum Persarum occupavit, interficitur 75, 17. 19.

Σουάνοι (apud Men. Prot. Exc. de legat. p. 178 al. Σουάνοι): gens Lazis finitima 133, 33.

Σουαρούνας: Sclavus. in pugna cum Misimianis commissa excellit 147, 23.

Σουρών: oppidum Syriae, a Chosroe captum 8, 17.

Σπαρτιάτης: Gylippus 54, 4.

Σταγειρίτης, ό: vide Ἀριστοτέλης.

Στέφανος:

1. sanctus, a cuius nomine Onogurium castellum posterius appellatum est 89, 14.

2. Epidamnus, Narsetis familiaris 32, 6. ad duces Romanos circa Faventiam morantes segnitiam eorum castigaturus mittitur 32, 9. 20. Ravennam se confert, ut Antiochum praefectum arcessat 33, 7.

Στότζας: res eius a Procopio narratae 8, 8.

Συκαί: suburbium Byzantii 182, 15.

Συρακοῦσαι: res ibi ab Atheniensibus male gestae 54, 5.

Συρία (Σύροι): bella illic cum Persis ab Iustiniano gesta, a Procopio narrata 7, 32; 8, 17. a Sapore devastata 153, 24. Σύρος: Damascius 80, 7. Uranius 78, 6.

Σωκράτης: ό έν Γοργία 80, 1. eius (apud Platonem) de promiscuo seminarum usu sententia 158, 18.

Σωτήριχος: dux Romanus. in Lazicam advenit 103, 12. barbaris finitimis aureos distribuit 103, 31. ad Misimianos pergit 104, 6. legatos eorum mulcari iubet 104, 27. a Misimianis occiditur 104, 31; 105, 11. 21; 137, 14. 18. 27; 141, 29; 142, 6; 147, 1; 148, 18.

Τάναις: fluv. 176, 33.

Ταρασισκωδίσσεος (v. l. -διαός): ita Zeno imper. antea dictus 160, 9.

Τείας: Fredigerni fil., Gothorum rex. in bello cum Narsete gesto victus et occisus 9, 11. 17; 15, 9; 20, 17; 56, 1.

gazae eius Cumis depositae 20, 9. frater eius minimus Aligernus 20, 14; 35, 12.

Τζάθης: Gubazis frater minor. ut ei succedat, petunt Lazi 102, 20. rex ab Iustiniano factus in Lazicam advenit 103, 11. eius ornatus 103, 14 sq. a Romanis Lazisque salutatur 103, 21. regnum administrat 103, 29.

Τζάνοι (v. l. Τζάννοι), Τζανικός (v. l. Τζαννικός): gens Lazis finitima 67, 23. copiae eorum in exercitu Romano, a Theodoro Tzano administratae 110, 33; 112, 29; 138, 20; 145, 4. meridiam a Ponto Euxino regionem incolunt 164, 4. pars eorum latrocinatur 164, 5. a Theodoro devincitur 165, 10. 30; 166, 12.

Τζάχαρ: Misimianorum castellum, Σιδηρούν vocatum 142, 31.

Τήλεψις, ή: in Lazica castellum 65, 16. a Martino tenetur 62, 21. relinquitur 67, 7. prope id castra Bessae et Iustini 67, 14. — 67, 27; 68, 21; 69, 20.

Τιβέλεος, τό: castellum in confinio Misimianorum et Apsiliorum situm 141, 18.

Τιβέριος Κωνσταντίνος: imper. Romanorum 161, 10.

Τίγρης: fluv. 106, 23.

Τίμαιος: v. Πλάτων.

Τοῦρκοι: capillis incomptis 13, 6.

Τουσκία: ab Aemilia Apenninis montibus dividitur 23, 19. occupant Gothi 10, 21; 19, 25. a Narsete recuperatur 23, 7 sqq; 32, 2 sqq.

Τράλλεις: urbs Asiae Augusti temporibus terrae motibus conquassata 62, 23. ab Augusto Chaeremonis precibus commoto instaurata 64, 1. Anthemii patria 171, 7. Τράλλις 63, 27 in epigrammate ab Ag. alieno.

Τραπεζοῦς: urbs Pontica 108, 30; 164, 5.

Τυρσηνικός: πέλαγος et sim. 20, 5; 40, 12; 45, 6. ήιόνες 40, 15. Τυρσηνή κροκάλη 54, 23.

Τωτίλας: Gothorum rex. eius cum Narsete bella a Procopio narrata 9, 10. ei succedit Teia 9, 17. gaze eius Cumis deposita 20, 8. — 13, 26; 56, 1.

Ὑδροῦς: urbs Italiae ad Ionium sinum sita 40, 20.

Ὑστάσπης:

1. is, cuius temporibus Zoroastres vixit 72, 17, 19.

2. Darii pater 11, 7; 72, 18; 161, 4.

Φαβεντία (libri Φαβέντεια): urbs Italiae 29, 16; 31, 26; 32, 19.

Φαίδων: v. Πλάτων.

Φανίθεος: Erulus, Fulcaris patruus 23, 15.

Φᾶνος, ἡ (v. l. accus. Φάνον, Φῶνον; Procop. Bell. 7, 11, 32 Φανός): urbs Italiae 42, 12; 43, 17.

Φαρσάντης: magister militum in aula regis Lazorum degentium. ad tempus dux Romanorum adversus Misimianos 138, 25.

Φαρτάξης: Lazus quidam, qui defectionem ad Persas dissuadet 97, 11; 102, 10.

Φᾶσις:

1. Colchidis fluv. in Caucaso ortus cum Docono confluit 69, 3. Mermeroes eum transgreditur 69, 21. — 64, 16; 65, 17; 111, 17; 151, 28; 164, 20.

2. oppidum ad ostia Phasidis fl. situm 109, 21. a Nachoragane frustra oppugnatur 109, 17; 110, 26; 112, 19; 116, 18.

Φίλαγγριος: Soterichi fil. cum patre a Misimianis occiditur 104, 1.

Φιλίμουθ: in exercitu Romano Erulorum dux. morbo affectus moritur 23, 12.

Φίλιππος: Alexandri magni pater 74, 15.

Φιλομάθιος: in exercitu Romano Isaurorum dux 111, 1; 112, 25.

Φλωρεντία (libri Φλωρέντεια), Φλωρέντιοι: urbs Italiae. Narses eam petit 23, 7; capit 24, 4.

Φλωρίδαι: proles Flori 5, 21.

Φλώρος: Pauli silentiarii avus 175, 10.

Φόβος: poetarum figmentum 18, 26.

Φοινίκη: Phoenice provincia 80, 9.

Φοίνικες 59, 23.

Φούλκαρις: Erulorum Narsetem sequentium dux. in Italiam septentrio-

nalem mittitur 23, 15. Parmam aggredditur 27, 17. a Butilino insidiis circumvenitur 28, 7. acriter pugnans occiditur 28, 16; 29, 4. 25; 30, 27.

Φραγγικός: Iustiniani titulus 14, 7.

Φράγγοι (Φραγγικός): eidem qui olim dicti Germani, Galliarum maximam partem tenent 11, 2. mores eorum et religio 11, 10. eorum arma 46, 12 sqq. 32; 47, 8. 13. capillos promittere non licet nisi regibus 13, 3. hieme pugnare amant 34, 20. moribus eorum Alamanni utuntur 18, 5. 9. res a regibus Chlothaeo mortuo succedentibus gestae 12, 15 sqq. 13, 17. Gothi ab eis auxilium petunt 10, 29; 15, 11, illi multa eis loca tradiderant 17, 20. cum Leuthario et Butilino Italiam petunt 19, 19; 23, 10. a Lucensibus expectantur 24, 17. Parmam tenent 27, 25. Fulcari insidiantur 28, 2; 9; 29, 8. circa Faventiam praedantur 32, 12. ἀρμυσταί eorum Lucam tenent 33, 22. Caesenam praetereuntes ab Aligerno deridentur 36, 25. 29; 37, 3. prope Ariminum agros devastantes a Narsete fugantur 37, 17; 38, 20. aedibus sacris parant 41, 1. qui Leutharium sequuntur, redeuntes in exercitum Romanum incidunt 43, 14. lue pereunt 43, 28. qui Butilinum sequuntur, morbo ventris corripiuntur 44, 26. ad Casulinum flumen a Narsete profligantur 47, 24; 48, 9. 18; 49, 3; 52, 1. 24; 53, 6; 54, 24. Theudibaldo mortuo regnum totius Franciae ad Chlotharium venit 59, 1. 18. — 35, 13. 17. 22; 53, 18; 55, 20; 56, 13. 24; 57, 7.

Φρεδίγερνος: pater Teiae 9, 11 et Aligerni 35, 11.

Φρύξ: Eulamius 80, 8. Marsyas 152, 6.

Φωκαείς: ex Asia a Persis pulsi Massiliam condunt 11, 6.

Χάδος: Misimianus. ad Soterichum mittitur 104, 18.

Χαιρήμων: Trallianus, patria terrae motu prolapsa ad Augustum Caesarem legatus 62, 28; 63, 20. 25.

- Χαλδαῖοι: mortuos sepeliebant 71, 18. — 73, 16.
- Χαναράγγης (v. l. Χαράγγης): Armenius, in exercitu Romanorum dux. turrim a Francis erectam comburit 47, 29.
- Χάριτες: 84, 7.
- Χερρόνησος ἢ Θρακία: situs 178, 1. quas urbes habeat 178, 7. ad eam occupandam Cotrigurorum exercitus a Zabergane mittitur 177, 31; 178, 26; 190, 19. ad eam defendendam Iustinianus mittit Germanum 191, 3. oppugnant Cotriguri 191, 9. obsessio nem omittunt 194, 21.
- Χέττου κώμη: vicus haud procul a Byzantio situs 183, 28.
- Χιλδίσβερτος: Chlothaei fil., Francorum rex 12, 21; 15, 12. Theudibaldo mortuo de iure successionis decedit senex 59, 3. 6. 13. moritur 59, 17.
- Χλωθάριος (v. l. Κλωθάριος, Γλωθάριος): Chlothaei fil., Francorum rex 12, 22; 15, 12. Theudibaldo mortuo totius Franciae regnum ad eum venit 59, 3. 9. 18.
- Χλωθοαῖος: Francorum rex. mortuo succedunt quattuor filii 12, 23.
- Χλωθομήρος: Chlothaei fil., Francorum rex 12, 22. in expeditione contra Burguzionas suscepta occisus e capillis promissis agnoscitur 12, 25sq. caput eius abscisum ostenditur 13, 12. regnum inter fratres distribuitur 13, 19.
- Χοριάνης: Persarum dux. bella a Romanis cum eo gesta a Procopio narrata 8, 26.
- Χοσρόης: Cabadis fil., Persarum rex. stirpis eius initia 75, 4. Cabadi succedit 160, 24. iniuria pro philosopho habetur 77, 4sq. Uranium admiratur 79, 25; 82, 17. 25; 83, 2. ne philosophi, qui ad eum venerant, in patriam redeuntes quicquam mali patiantur, in pacis foedere cum Romanis inito paciscitur 81, 20. Sergium interpretem admiratur 162, 17. bella ab eo cum Iustiniano gesta a Procopio narrata 7, 32. Syriae oppida capit, ab Edessa repellitur 8, 18. Lazicae oppida occupat 64, 28. Mermereo mortuo Nachoraganem copiis Persicis in Lazica praeposit 85, 3. victum revocat et crudelissima poena afficit 151, 27. indutias cum Romanis per legationem facit 163, 1. morbo correptus moritur 161, 16. — 76, 33; 84, 2; 129, 17; 152, 5.
- Χριστιανοί: Chr. recte sentientes Franci 11, 14. martyr Stephanus 89, 16. templum in Lazica sanctissimum 116, 10.
- Χρυση, ἡ, πύλη: porta Byzantii 182, 15.
- Χυτροπώλια: idem quod Ollaria, locus in Lazica 67, 18. 35; 69, 15.
- Χωβοῦς: fluvijs in Lazica 87, 18.
- Ὠκεανός: 63, 6.

Index officiorum

- ἀρχων τῶν κατὰ τὴν ἑω ταγμάτων: *magister militum per orientem* 161, 11.
[ἑπαρχος]: οἱ τὴν δευτέραν ἀρχὴν τῶν σκήπτρων διέποντες 180, 29.
ἱλάρχης: 122, 5.
[καγκελλάριος]: τούτους ἔθος Ῥωμαίοις ἐκ τῶν κιγκλίδων ἐπονομάζειν 35, 6.
κατευναστήρ: 35, 9.
κῆρυξ: 123, 9. 22; 137, 5.
κουράτωρ: 168, 6.
λοχαγός: 34, 26; 111, 28; 138, 27; 182, 16.
μάγιστρος: *cohortium regiarum apud Lazos dux* 138, 29.
[μαστιγοφόρος]: οἱ τῶν μαστίγων ἐπιστάται 123, 9.
παρευναστήρ: 105, 9.
πρωτοσταται *in acie*: 50, 14; 51, 18
πρωτοστάτης τῶν οἰκοτρίβων ὁπαδῶν: 35, 8; cf. 50, 8.
[σιλεντιάριος]: οἱ τῆς ἀμφὶ τὸν βασιλέα σιγῆς ἐπιστάται 175, 11.
*σκριβων: τῶν ἀμφὶ τὰ βασιλεια δορυφόρων, οὓς δὴ σκρίβωνας ὀνομάζουσιν 102, 33.
στρατηγός (*in exercitu Romano*): Babas 108, 11. Belisarius 183, 17. 28. Bes-
sas 65, 7. Bonus 34, 11. Buzes 65, 7; 86, 4; 110, 21. Fulcaris 27, 17; 28, 16; 29, 5.
Ioannes Dacnas 144, 31. Ioannes Vitaliani fil. et Artabanes 29, 17. Iustinus Ger-
mani fil. 86, 3; αὐτοκράτωρ 148, 28; 150, 10; 151, 22. Martinus 65, 7. 20; 86, 3;
108, 25; 110, 31; 114, 8. αὐτοκράτωρ Narses 9, 8; 19, 14. 23; 21, 15; 24, 24; 36, 4;
49, 7; 54, 16; 55, 19. Rusticus non est στρ. 85, 17. Sergius 195, 3. Sindual 36, 21;
53, 12. Soterichus 103, 12. 31; 104, 21; 105, 8. Valerianus 111, 5. οἱ στρατηγοὶ
saepius.
σχολάριοι: 182, 20. pecuniam pendentes asciscuntur 183, 7.
ταμίης τῶν βασιλέως χρημάτων (*sacellarius*? v. Stein p. 512): 85, 18.
ταμίης τῶν ἐκ τῆς δασμοφορίας ἐρανιζομένων χρημάτων: 85, 19.
ταξίαρχος: Angilas 118, 11. Chanaranges 48, 1. Dabragezas 111, 28. Elminzur
140, 27. Maxentius 138, 21. Palladius 21, 5. Theodorus 67, 22; 112, 29; 118, 11;
al. ταξίαρχοι 23, 17; 34, 27; 182, 16.
[ταχυγράφος]: ἄνδρες γράφειν ἐς τάχος πεπαιδευμένοι 123, 6.
ὑπαρχος: 33, 6. 8.
ὑπογραφεύς: 5, 20.

Index graecitatis

- adverbialiter usurpatus accusativus adiectivorum neutrius generis:**
 άθρόον subito 15, 3; 22, 18; 26, 13; 27, 22; passim. άνειμένα 33, 16. άπροσδόκητα 5, 6; 28, 11; 177, 10. άτακτα 37, 26; 119, 31. αύθαίρετα 10, 16. άφύλακτα 38, 27. ούκ άπεικός 55, 29; 123, 13; 154, 13. εικότα v. l. 61, 2 et 164, 17. έξαπιναίτα v. l. 196, 25. παραπλήσια 41, 3. περίτροχα 13, 11.
- augmentum syllabicum omissum:** άντώθουν 39, 4; 92, 17. alibi non nisi sub v. l. (έπιβεβήκει 22, 13; πεποίηντο 29, 11; 69, 21; πέπυστο 45, 24; άναπέπειστο 50, 27; μεταβέβλητο 62, 14; άνακέκλιτο 66, 14; παρασκευασμένοις 68, 14; 87, 20; τετάχατο 110, 30; άποκέκριντο 182, 20).
- augmentum temporale omissum:** εύδοκιμήκασιν 4, 12. περιεστήκει (v. l. περιεστήκει) 33, 20. έηλυθέτην (v. l. ήλ-) 104, 3. sub v. l. όμωςόκει 42, 2; έστήκεσαν 62, 6; άφεστήκεσαν 193, 20.
- comparativus pro superlativo:** τό δή πάντων άνοσιώτερον 71, 28; 99, 27. sim. 80, 30; 114, 32; 129, 9. πασών μείζονα 73, 3; 179, 12. τόν θρασύτερον τών έλεφάντων 119, 17. ή πασών τών άλλων έγκρατεστέρα 183, 6.
- coniugatio periphrastica:** άγάμενος ήν 82, 18. ύπεραγάμενος ήν 164, 24. άλλόντες ήσαν 105, 16. ήν ού λίαν άνέχον 140, 2. έπόμενον είναι 90, 19. καταπιών ειη 77, 9. έγκελευσάμενος ειη 98, 28. ειη φυσιολογήσας 171, 1.
- coniunctivo raro utitur Ag., verbo substantivo cum compositis excepto** (ή 10, 3; al.; ένη 30, 12; προσή 55, 31; έξη 94, 9; sim. saepius): adhortative έφώμεν 31, 20; παρῶμεν 134, 21; έπισκεψόμεθα 134, 22; ίῶμεν 187, 4. aliter μεταμελήση 16, 23; σωφρονῶμεν 31, 13; διακομίση et ίκηται 42, 7; άγη 84, 21; άρέσκη 85, 25; συναποβάλλωμεν 96, 15; διαφθείρωσι 165, 18; έγκελεύσηται 188, 3; σημήνη 188, 4.
- dativus absolutus:** άφειμένοις τοίς ίπποις 38, 28.
 mensurae pro accusativo spatii: σταδίοις έπτά διστηκότι 67, 14. sim. 68, 21; 109, 24; 114, 21. — pro genetivo: χρόνον . . . έπτά έτεσι δέοντα 74, 26.
 quo temporis spatium significatur: τρισίν έτεσι βασιλεύσας 154, 10. sim. 154, 26. 31; 160, 13.
- elativo adduntur:** άγαν 138, 19. έν τοίς μάλιστα 29, 27; 106, 24. ές ότι 77, 20; 118, 18; 154, 7; 191, 21. ές ό τι μάλιστα 10, 31; 20, 14. ές τὰ μάλιστα 48, 2; 171, 10. εύ μάλα 22, 21. ήκιστα 74, 28; και μάλα 193, 10. λίαν 70, 24; 72, 6; 126, 29. μάλλον 174, 27. ού λίαν 115, 23. ούχ ήσσον 176, 29. ούτω 5, 12; 14, 3; 38, 29; 77, 15; 96, 26; 190, 11. παντάπασι 75, 30. σφόδρα 3, 10; 70, 3; 163, 11. — cf. infra ήλικος, οίος, όσος.
- ellipsis verbi substantivi:** έστέ 56, 1. ειη 157, 12; 185, 31. ών 152, 18.
- futuri indicativo vel infinitivo additur αν:** ποία . . . αν λελείπεται 101, 6. ούτω αν διανυσθήσεται 125, 25. πώς αν διαμενει (v. l. -μένει, -μείνη) 127, 27. σχολή γε αν διαμενείτε 128, 12. εύρήσεις αν 175, 17. επιδείξεις αν 195, 23. φοντο ως ούκ αν ήξουσι 66, 33. ως αν μοι . . . έσται, σφόδρα οί έπεφρόντιστο 5, 23. του ίσως αν και περιέσεσθαι 71, 1.
- futurum tertium:** ειρήσεται 140, 32; 151, 17; 160, 27; 183, 26; 197, 4. λελέξεται 49, 2; 171, 29. λελείπεται 46, 4; 101, 6; 125, 28. άναμεμίζεται 115, 13. ήβούλοντο άντιτετάξεσθαι 57, 15. τετάζεται 125, 11. τετρίψεται 21, 16.

genetivus adverbio additus: βαρβαρικώτερον ὁρμῆς πεφυκέναι 135, 21.

pronomini neutrius generis additus, cum articulo: κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ 8, 23; 15, 9; 61, 19; 75, 4; 102, 21; 141, 15; 156, 6; 160, 5; 176, 29. ἐς ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ 12, 17; 34, 19. κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου 81, 15. ἐς ἐκεῖνο τοῦ χρόνου 151, 18. ἐς τόδε τοῦ καιροῦ 7, 14; 74, 21. [ἐς τόδε πόνου 6, 21; ἐς τοῦτο ἀβελτερίας 26, 19; sim. saepius],

verbis quae sunt εἶναι vel γίνεσθαι additus: partis alicuius esse: 'Ρωμαίων ἦσθιν 8, 8. οὐ τῶν πρέσβων ἦν 17, 6. τῶν κρατούντων γενέσθαι 15, 20. in aliqua re occupatum esse: οὐδὲ τῆς λείας ἐγίνοντο 38, 1.

hyperbaton: μισθαρνεῖν ἑτέρω τῷ καὶ ξυνέπεσθαι τῶν δορυφόρων 149, 15.

imperfectum pro aoristo: κατέπιπτον 25, 10. ἀνωμολόγουν καὶ ἐπώμυνον 26, 8. διέρρει 27, 16. ἐπιδρομὴν ἐποιεῖτο 27, 24. ἔστειλλε 41, 29. ἀπεχώρει 42, 6. ἠγγέλλετο 55, 5. αὐτίκα ἀνεχώρουν 57, 9. εὐθύς ἐχώρει 57, 22. αὐτίκα ἐπείθετο 85, 32. ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καθίσταντο 140, 17. εὐθύς μετανίσταντο 141, 13. εὐθύς ἔφευγον 143, 12. ἔστειλλε γράμμα 195, 17.

imperfectum pro aoristo in sentiis irrealibus: εἰ ἐφεῖτο, οὐκ ἂν ἦει 72, 5. οὐ γὰρ ἂν συμφορὰν ἐποιοῦντο καὶ ἀπέκτειναν 75, 16. εἰ μὴ . . . εἴχεσθε, οὐτ' ἂν ἐπειχίξετο οὔτε ἐδραπέτευετε οὔτε ἐγίνετο 87, 31. ἔργον ἂν ἦν 130, 7. εἴπερ ἐνῆν, οὐκ ἂν ἐνεδίδου 134, 2. εἰ ἐπῆλθον, πάντως ἂν εἶλον καὶ ὁ πόλεμος ἐτελεύτα 143, 16. εἰ μὴ οὕτω ἐποιοῦν καὶ . . . ἐγεγονέι, πάντως ἂν ἐξεκύλιον 145, 25.

imperfectum pro aoristo in sentiis potentialibus: πῶς δὲ ἂν καὶ ἤρσκεν 152, 15.

indicativus futuri pro coniunctivo aoristi: εἰ τις ἐπανήξει 71, 4.

infinitivus aoristi pro infinit. futuri post: ἐλπίζω (καταστρέψασθαι, χαλεπήναι, διαλύσαι) 89, 21. ἐπαγγέλλομαι (ἀποσώσιν καὶ ἀντικαταθεῖναι) 149, 27. ἐπόμεναι (ἐμπρῆσαι) 115, 27. οἶμαι (ξυνενεχθῆναι) 155, 7; (ὑπερβαλέσθαι καὶ περιπλεῦσαι καὶ ἐπιβήσασθαι) 192, 15. ὁμνυμι (ξυνάρασθαι) 42, 2. ὁμολογῶ (ὑπηρετήσασθαι) 36, 7.

infinitivus futuri post: ἀναγκάζω (ἐρεῖν) 90, 9. βουλεύομαι (στήσασθαι καὶ διακωλύειν) 67, 19. βούλομαι (ἀντιτετάξεσθαι) 57, 15. γνώμην ἔχω (ἐπιτεσεῖσθαι καὶ ἀνακόψαι) 115, 21. ἐπόμενόν ἐστι (προσχωρήσειν . . . διαφραρῆναι) 90, 19. κινδυνεύω (οἰχίσεσθαι) 15, 24; 138, 4. περῶμαι (ἀναμαχεῖσθαι) 121, 8. ὥς consecut. (διαβήσεσθαι) 142, 19. ὥστε (ἔσεσθαι) 162, 9. [post διανοέομαι 49, 21; al.].

infinitivus perfecti post: δεῖν (πεπαῦσθαι) 101, 31. χρῆναι (τετάχθαι) 31, 28; (μεταβελῆσθαι) 55, 16; (εἰρήσθαι) 84, 3; (μετεσκευάσθαι) 93, 25; (ἀνηρπάσθαι) 129, 29. οὐδὲν τὸ κωλύον ἀναγεγράφθαι 55, 2. ἦν ὑμῖν βουλομένοις τοὺς Κόλχους πεπονθέναι 128, 20. post ὥς consecut. 59, 7. 25; 62, 15; 67, 16; 119, 19; 152, 3; 166, 16; 172, 12. 15. ὥστε 64, 12; 69, 8.

infinitivus praesentis post ἀπειλέω: 194, 31.

Ionicae formae: ὀρσοθύρης (v. l. -ρας) 105, 23. διαφθερεῖται (v. l. διαφθαρ-) 127, 29; διαφθερεῖσθαι (v. l. διαφθαρ-) 189, 20. εἶο 45, 23 (v. l. εἶη); 93, 13 (v. l. εἶη); 188, 5. χροεῖο 173, 15.

modi sententiarum secundariorum

1. conditionalium.

post εἰ vel εἴπερ: coniunctivus sine ἂν particula: ἦ 80, 20; 132, 28. 34. ἐξῆ 94, 9; 127, 24. παρῇ 99, 7. συναπτοβάλλωμεν 96, 15.

coniunctivus et optativus sine ἂν particula: εἰ ἀπελάσαιεν, ἄλλ' εἰ καὶ μὴ διαφθείρασιν 165, 17. εἰ περιῇ τις καὶ ἐνευημεροῖη 169, 15.

indicativus futuri pro coniunctivo aoristi: ἐπανήξει 71, 4.

indicativus futuri et optativus aoristi vel futuri: 61, 3; 66, 4; 114, 26; 178, 20.

- optativus sine ἄν particula: passim.
 optativus cum ἄν particula: 18, 29; 161, 3.
 post ἦν: coniunctivus: σωφρονῶμεν 31, 13; προσῆ 185, 20.
 indicativus: ἔδει 129, 25.
 optativus: ἐπίοι 20, 21; αἰτιῶτο 55, 32; ἴοι 57, 15; ἀποκαλέσοι 195, 29.
 post κἄν: κἄν συμπαρῆ, κἄν συστρατεύοιτο, κἄν συνῆπται 127, 2.

2. finalium.

- post ἐφ' ᾧ: v. infra s. v.
 post ἵνα: coniunctivus 16, 22. optativus, 22, 8 et 184, 14.
 post ὅπως: optativus sine ἄν particula, non nisi post tempus praeteritum: 23, 28; 32, 1; 35, 5; 36, 25; 123, 16; 165, 7; 188, 5; 195, 1.
 optativus cum ἄν particula, non nisi post tempus praeteritum: 17, 20; 45, 15; 49, 33; 51, 11; 128, 19.
 post verba curandi: indicativus futuri: 26, 4; 56, 11; 87, 14; 95, 2; 96, 13; 98, 19; 115, 8; 124, 4; 132, 9. ἄγε ὅπως ἀποδιατρίψεις (v. l. -ψης) 104, 24, ἄγε ὅπως μεταβήσῃ 108, 31. unde verisimile νεμεσήσει (Di, -σοι vel -ση libri) 32, 30. optativus: ἄγε ὅπως παρασκευάσσετε 86, 29. ἄγε ὅπως ξυνάροιο καὶ ξυνεπιλήψῃ 87, 26.
 post ὥς: coniunctivus cum ἄν particula: ἐξῆ 99, 26.
 optativus sine ἄν particula, non nisi in sententiis negativis, post tempus praeteritum ubique: 20, 13; 22, 4; 25, 5; 57, 25; 112, 32; 190, 5. unde 166, 5 ἄν pro ἐν scripsi.
 optativus cum ἄν particula. post tempus praesens 84, 25; 98, 15. 32; 101, 30; 114, 16; 160, 27. post tempus praeteritum 5, 15; 17, 20; 24, 22 al. saepissime.

3. interrogativarum

- post: ὅστις, τίς, ὅποιος, ὅς, ὅπως, ὅποι, ὅπη
 indicativus futuri: οὐχ ἔξουσιν, ὅπως χρήσονται 95, 5.
 optativus (post tempus praeteritum)
 sine ἄν particula: οὐκ ἔχοντες, ὃ τι καὶ γένοιτο 52, 26. sim. 68, 16; 82, 6; 105, 20; 172, 25; 173, 2; 184, 7; 193, 8.
 cum ἄν particula: ἐφ' οὓς ἄν καὶ χωρήσοιεν ἀμφιγνοοῦντα 47, 23. διηπόρουν, τίνες ἄν γένοιτο καὶ ὅποι τραπέειν 93, 11. διαπορεῖν, ὅποιοις ἄν καὶ χρῆσαιμέθα λόγοις 131, 16.
 post εἰ
 optativus cum ἄν particula. ἐκδρομάς ἐποιοῦντο, εἴ πως ἄν δυνηθεῖεν 58, 1. ἐβουλεύετο διὰ πείρας ἐλθεῖν, εἴ πως ἄν δυνηθείη 65, 18.

4. relativarum et comparativarum

- coniunctivus sine ἄν particula: λεγόντων, ὥς ἐκάστω ἢ βουλομένω 169, 20.
 coniunctivus cum ἄν particula: ὅτῳ ἄν ἐνῆ, γίγνεται 30, 11. παρεκελεύοντο . . .
 ὅστις ἄν οἴός τε ἦ 93, 19.
 indicativus cum ἄν particula
 aoristi: ἐφ' ὅτῳ δ' ἄν καὶ ἦνθησε χρόνῳ 72, 19
 imperfecti: ὅπερ ἄν ἐδόκει 20, 30. sim. 130, 24; 169, 26; 177, 4; 188, 30.
 optativus sine ἄν particula: ὅποια ἅττα καὶ τύχοιεν ὄντα 18, 18; 78, 24. sim. 110, 23; 113, 2; 131, 26; 143, 22; 144, 34; 149, 34; 157, 14; 160, 22; 169, 7; 185, 31; 188, 8.

optativus cum ἄν particula: οἷς ἄν ἐντραφεῖν, τίθησι 12, 13; sim. 11, 25; 48, 5; 70, 18, 23; 94, 25; 103, 2; 119, 27; 133, 14; 149, 22; 174, 3.

5. temporalium.

v. infra ἐπειδάν, ἔστε, ἕως, ἡνίκα, μέχρι, πρὶν.

neutrum genus pronominis contra congruentiae leges: ἐκ τῶν κιγκλίδων ἐπονομάζειν καὶ τῆς ἐν τούτοις ἐπιμελείας 35, 7. τὰς περιφράξεις καὶ τὴν ἐν τούτοις ἀπεργασίαν 66, 30. ἔνια τῶν ἀγώνων 184, 1. ἐκ τούτου post πόλις et κατ' αὐτὴν 190, 29. κινήσεις . . . καὶ ὁρμὰς καὶ ἀμίλλας . . . ἐν οἷς 191, 7.

nominativus absolutus: ἐπὶ θήραν ἰών, ταῦρος αὐτῷ ὑπαντιάζει 14, 19. sim. 35, 23; 74, 12, 25; 107, 12; 136, 23; 141, 27; 161, 6; 175, 11. accusativus: λέγεται Αἰνείαν ἀφικόμενον, ἀπαντᾷ οἱ τὴν Σίβυλλαν φάναϊ 21, 23. Βουτιλῖνος . . . ἐδόκει οἱ 42, 4. sim. 43, 14; 61, 19; 71, 17; 171, 6. accus.: ἀλλὰ καὶ τὸ στράτευμα, ἐπειδὴ αὐτοὺς ἑώρα . . . ἔγνω παραίνεσιν αὐτοῖς ποιήσασθαι 29, 30.

nominum formae: ἀπαισίῃ 195, 4. ἀντίξοι (v. l. -ξοοί) 189, 8. ἄρκυς accus. 52, 24. βασιλεῖς accus. 76, 20. [βιωφελέστατοι pro -ται 19, 5 corruptum videtur ex χρήσιμοι, quod antecedit.] βόας 18, 8; 37, 21; 150, 7. βότρυς (v. l. βότρυας) 44, 30. δύσνοι (v. l. δύσνοοι) 126, 27. ἐμπροσθίαν 51, 23. ἱερεῖς accus. 11, 15. κέρα 38, 4; 51, 23 (v. l. κέρατα); 113, 7 (v. l. κέρατα). κλεῖς accus. 36, 7. νηῶν 178, 22; 193, 9. σπανιάτα 167, 9. [σπανιώτερον 170, 10.]

optativus futuri: cum ἄν pro potentiali 19, 6; 32, 23; 57, 2; saepius. in sententiis condicionalibus 26, 1; 30, 25; 32, 9; saepius. in sententiis finalibus 24, 23; 30, 3; 66, 13; 106, 17; 125, 2; 165, 7. post πρὶν ἄν 67, 28. ἐφ' οὗς ἄν ἐπινεύσοι 109, 13. omnes formae sunt futuri in -σω (-ξω, -ψω) exeuntis.

optativus pro futuro: εἴποιμι 32, 25. οὐποτε ἔφομαι οὐδὲ ξυνδιακινδυνεύσαιμι 88, 5.

optativus orationis obliquae post tempus praesens: φασὶν ὅτι καταπιῶν εἶη 77, 9.

participium absolutum pro coniuncto: κατὰ τοῦ τείχους ἐπεφέροντο, ὡς ζύλινον ὄν 116, 26. τοῦ διοπτεύεσθαι χάριν, οὐ πρότερον εἰθισμένον 172, 2.

participium pro infinitivo: λέγεται Σεμίραμιν . . . ἡγμένην 71, 30.

perfectum pro aoristo: passim. imprimis γέγονα (8, 9; 60, 10; 62, 25; 67, 5; 70, 19; 72, 18, 21; 104, 10; 121, 4; 139, 4; 152, 13; 158, 26 al.). pro imperfecto ἐστήκατον 124, 15.

pluralis verbi ad καὶ τοῦτον ('etiam hunc') pertinet: καὶ τοῦτον . . . μενοῦντας 103, 4.

pluralis verbi ad pluralem nominis neutrius generis pertinet: τὰ ἐπιτήδεια ἐπιλείψουσιν 104, 24. sim. 125, 26; 126, 1, 21; saepius.

plusquamperfectum pro aoristo: ἐπεπτώκει 15, 5; 61, 21; μετεβέβληντο 43, 32; ἐλέλυτο 137, 8; διεσέσωστο 149, 3; sim. saepius. cum ἄν pro irreali 20, 1; 48, 25; 149, 4.

plusquamperfectum pro imperfecto: ἐβεβούλευτο καὶ διεσπούδαστο 13, 27. ἐμόχθει καὶ ἐνησχόλητο 13, 29; παρεῖτο 20, 31; ἐπεποίητο 29, 11; ἤθροιστο 40, 2. ἐεκίνητο 49, 6. ἐπεφρόντιστο 111, 4. ἐμεμένηκει 141, 22. ἀνωμολόγητο 197, 7.

positivus pro comparativo: μακρὸς ἢ κατὰ τὴν πολυχειρίαν 113, 24. οὐ πόρρω ἀφεστήκασιν ἢ τέτταρσι παρασάγγαις 114, 21. πόρρω ἢ ὡς ἐν πολιορκίᾳ 143, 30. cf. οἷα οὐ τεχνιτῶν δεῖσθαι ποικίλων ἢ μόνον . . . διακοσμεῖσθαι 46, 12. ἀναπλάττειν ταῖς ἐννοαῖς εὐεργεσίαν . . . ἢ τῷ σαφεῖ μᾶλλον τῆς βλάβης πιστεύειν 126, 11.

verborum formae:

futurum verborum in -ίζω desinentium: νευωτέρισοιεν 34, 15; κομίσοιτο 149, 22 [alibi formae atticae].

- imperativus in -τωσαν desinens: ἀπίτωσαν 114, 24; λεγέτωσαν 160, 22 [λεγόντων 169, 19].
- optativi aoristi activi formae in tertia pers. sing. sunt aeolicae (δράσειεν 26, 23 al.), in tertia plur. vulgares (ἀπαγορεύσαιεν 55, 22 al.); secundae personae formae non reperiuntur.
- optativi aoristi passivi in prima pers. plur. formae: μαλθακισθείημεν 125, 3; σφαλείημεν 133, 20; φανείημεν 96, 2; item δοίημεν 169, 1; εἰδείημεν 61, 12.
- plusquamperfecti 3. plur. in -εισαν desinentis formae non nisi v. l.: ἐφειστήκεισαν 182, 17; ἡκηκόεισαν 184, 17; ἀφειστήκεισαν 193, 20.
- singularia: αἶρω: συνάροιο 87, 26, ortum ex confusione verborum αἶρω et ἄρνυμαι (cf. Hom. Y 247 ἄροιο), item ἀντάροιο 125, 10. recte se habent ἀροίμεθα 96, 31 et ἄροιο 190, 5 (ἄρνυμαι). ἀλίσκομαι: ἤλω 102, 14; 161, 21. ἀμαρτήσαντας 100, 33. ἀνήνουντο 26, 17; ἀνήνετο 49, 14. ἀναμαχέσονται (v. l. ἀναμαχεῖν) 10, 32. ἀπαγορευθείσης 136, 27. ἀπελαθήσῃ (v. l. ἀπελασθήσῃ) 109, 2. ἀποβιούντων aor. 3, 7. ἀποδιδράσκω: ἀποδράσειεν 188, 31; ἀποδράσας 147, 28 (v. l. ἀποδράς); 159, 1, 3; ἀποδράσαντι 102, 29; -τες 118, 14. [διαδράς 107, 16]. ἀπήλανον 146, 18; ἀπήλαυε (v. l. ἀπόλαυε) 197, 10. ἀπετίθοντο v. l. 182, 10. ἀποτινύναι 151, 2. διηγέομαι: προδεδιήγεται 139, 24; ἐκδεδιήγεται 175, 6. ἐξαναλῶσθαι 24, 3. ἐρείπω: ἐρήριπτο 22, 24; ἡρήριπτο 147, 25. ἔρχομαι: particip. ἐρχόμενος et composita: 14, 25; 42, 11; 89, 31; 90, 18; 91, 4; 113, 5; 117, 15; 144, 2; 145, 28; 196, 24; [ἐπιών 28, 21 al.]; ἐλεύσομαι 109, 8; ἐπελευσόμεθα 87, 14; ἐπελευσεσθαι 121, 23; ἐπελευσομένων 43, 5; μετελευσόμενοι 181, 11; ἐπεξίσιν praes. 118, 12; [ἐπέρχονται 118, 19]. ἴημι: ἡφεί v. l. 119, 24; ἀφήκαμεν 196, 4; ἀνήκαν 120, 16; 196, 1; ἐνήκαν 192, 10; ἐφήκαν 98, 8; 174, 25; παρήκαν 130, 2; προσήκατο 148, 15; 149, 33; προσηκόμενος 129, 22. ἴστημι: μεθιστᾶν 98, 24; διανιστᾶν 186, 1; παριστῶσα 4, 12; καθιστῶντι 109, 6. καθελούντα 159, 13. καταδαρθέντες 146, 4. λέγω: ἐρρέθη v. l. 85, 10. ξυναγχευμένος 122, 3. ὀλισθήσας 145, 13; ἐξολισθήσας 115, 10. παρισυδύνηται v. l. 184, 26. παρωχῆκόντων 74, 5; 75, 1; παρωχήκεσαν 66, 25. πεπράγασιν transitive 94, 21; [πέπραχε 160, 25]. σκοπήσοιτε 30, 25; διασκοπήσαι 99, 6; διασκοπήσονται 102, 25; κατασκοπήσοντας 144, 33. φθεγξέται v. l. 96, 6. — v. augmentum.
- ἄγνως c. accus. relat.: ἄγνώτες τὰ πολέμια 37, 28. [c. genet. 46, 14 al.]
- ἄθροός *subitus*: τῷ ἄθρῳ 97, 23. εἰσφοιτήσεις ἀθρόους 135, 18.
- αἰρέω *reperio*: εἰεῖν 156, 31; 184, 11.
- ἀλαζών *nefarius*: ἀλαζόνες καὶ ἀτάσθαλοι 41, 20. ἀλαζών καὶ ἀτάσθαλος 53, 33. βίαιοι καὶ ἀλαζόνες καὶ μαιφόνιοι 131, 29.
- ἀλάομαι *a vera religione aberro*: 18, 16.
- ἀλλὰ *ab initio sententiae remotum*: Ζανδαλᾶς τε . . . τοῦ τε θητικοῦ ὁπόσον οὐκ ἀπόλεμον ἦν, ἀλλὰ καὶ οἶδε παρήσαν 50, 9. sim. 69, 25; 71, 18; 91, 10; 108, 11; 141, 29; 149, 25. — *post participium*: Σέσωστρον . . . ἐπελθόντα καὶ καταστρεψάμενον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷδε ἀφικέσθαι τῷ χώρῳ 64, 22. sim. 66, 8; 80, 30; 82, 28; 84, 12; 142, 11; 164, 7; 186, 1; 195, 10.
- ἀλλὰ γάρ *pro simplici ἀλλά*: 8, 25; 12, 17; 37, 27; 51, 15; 124, 19. καὶ οἱ ἕτεροι, ἀλλὰ γάρ καὶ οἶδε 49, 16. sim. 91, 10; 120, 11. ἀλλ' οὗτος γάρ ὁ θεσμός 158, 24. *post sententiam negativam*: 42, 15; 121, 5; 149, 28; 155, 16. οὔτε . . . ἀλλὰ γάρ οὔτε 188, 21. ἀλλὰ πελέκεις γάρ 46, 21. sim. 13, 8; 116, 17; 121, 14.
- ἀλλὰ γάρ δὴ *post sententiam negativam (participium)* 17, 2.
- ἄλλοθι *pro ἄλλοσε* 120, 11; 166, 1; 175, 33; 181, 11.
- *ἀμαξελάτης: 48, 5.
- ἀμαρτήματα φύσεως: 168, 1. ὕλης 173, 16.
- ἀμέλει: ὥσπερ ἀμέλει 11, 11; 18, 20; 39, 10; 105, 1; 106, 25; 123, 5; 151, 26. ὥστε ἀμέλει 44, 10; 53, 26; 69, 5; 75, 22; 91, 36; 142, 1; 165, 30; 173, 28; 182, 15. ἐς ὅσον ἀμέλει 30, 10.

- ἀμφί: c. accus. *in regionem aliquam*: ἀμφί τὸ Βυζάντιον μεταστήσαι 14, 2. sim. 23, 19; 141, 18; 172, 29; 184, 5. c. dat.: τὰ ἀμφί τῷ ἀδελφῷ ξυμβαίνοντα 45, 23. sim. 89, 5. ἐμπίπτει ἀμφί τῇ κεφαλῇ 168, 13. c. genet.: ἐβουλεύοντο ἀμφί τῶν παρόντων 90, 16.
- ἀνά: *in loco aliquo*: ἀνά τὸν ἐκεῖνη χῶρον ἐστῶτες 113, 4. sim. 119, 18; 124, 15; 170, 32; 181, 25; al. *in locum aliquem*: (λέναι) ἀνά τὰ πρόσω 40, 11; 43, 18; 67, 21, saepius. ἀνά τὴν Ῥώμην ἐχώρει 39, 15. sim. 49, 23; 121, 21; 166, 13; 178, 26; saepius. ἀνά τὰ πρότερα ἐπανήξω 77, 5. sim 151, 19.
- ἀναγράφω c. dat.: τῷ τῶν ῥητόρων καταλόγῳ ἀναγεγραμμένος 171, 30. [ἐν τῇ συγκλήτῳ βουλῇ ἀναγεγραμμένος 168, 3.]
- ἀνάγω: πρὸς αὐθάδειαν ἀνάγον (v. l. ἄγον) 186, 13.
- ἀνακαλέομαι *servo*: 15, 23; 185, 32.
- ἀναλογίζομαι *τινα reputando refingo*: 96, 7.
- ἀναμένω c. ὅπως: οὐδὲ ἀνέμενον, ὅπως . . . ἑκκαλέσονται 165, 7.
- ἀναμετρέω: τοῖς καθεστῶσι τὸ φρόνημα ἀναμετρεῖται *spiritus ad ea, quae constituta sunt, adaptatur* 131, 27. τὰς τιμωρίας ἀναμετρεῖσθαι πεφύκαμεν 151, 8.
- ἀναρρήγνυμι *destruo*: ἀναρρηγνύς τὰ βουλευμάτα 168, 26.
- ἀνασοβέω *perturbo*: τὴν εὐρεσιν 79, 6.
- ἀνατρέχω: οὐ τὸ ἄγος ἐπὶ τὸ τῶν Ῥωμαίων ἔθνος ἀναδραμεῖται 128, 15.
- ἀναχαιτίζω: τοὺς ἵππους ἀναχαιτίζων (*effrans, de elephanto*) 119, 27.
- ἀνελίστα *meditor de aliqua re*: ταῦτα λογιζόμενος καὶ ἀνελίστων 35, 24.
- ἀνέχομαι c. infin.: οὐκουν ἡρεμεῖν ἀνασχόμενος 49, 31. μετέχειν ἡνείχετο 113, 1. συστρατεύεσθαι . . . ἡνείχετο 135, 5.
- ἀνέχω: λόχμαι τε καὶ δρυμοὶ ἀνέχουσιν 65, 27. c. accus. *eminens super aliquid*: ὡς ἀνέχειν (τὰς ἀκάτους) τὰ μεγέθη τῶν πύργων 111, 19.
- ἀνθρῶπειον, τό, h. e. οἱ ἄνθρωποι: 167, 5. cf. ἐπιχώριον.
- ἀνίημι c. infin.: οὐκ ἀνῆκεν μὴ οὐχὶ καὶ ἐπὶ τῷθε συστήναι τὴν ἐκεχειρίαν 81, 20.
- ἀντέχομαι *adiuvo*: 135, 21.
- *ἀντικατατίθηναι *repono*: ἀντικαταθεῖναι (ἀντικαθεῖναι libri) ὁπόσον ἂν λάβοι 149, 27.
- ἀπαγορεύω *denego*: 136, 27.
- ἀπανταχοῦ *in omnes partes* 145, 16.
- ἀπαρτάω: θείας τινὸς ἀνάγκης ἀπηρητημένον *divinae necessitati subiectum* 115, 32.
- ἀποδέχομαι c. gen. rei: τῆς προθυμίας ἡμᾶς ἀποδεχέσθω *laudet nos propter voluntatem* 6, 18. ἀπεδέχετο αὐτὸν τῆς προσχωρήσεως 36, 8.
- ἀπολῆγον, τό: *pars extrema* 47, 5; 172, 17; 192, 28. τὸ πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον ἀπολῆγον 111, 4.
- ἀπόμοιρα *exercitus pars*: 32, 12; 36, 10; 56, 25. saepius.
- ἀποπέμπομαι *denego*: ἀπεπέμπετο τὴν ἀξίωσιν 135, 7.
- ἀποπιμπλάνω: 191, 5.
- ἀπροσδόκητος: τῷ ἀπροσδοκῆτῳ *cum nihil expectarent* 115, 21.
- ἀρτάομαι c. genet.: ἡρτῆσθαι τῆς τύχης 101, 26.
- ἄτοπος *nefarius*: 98, 1.
- αὐτός: abundat (cf. W. Schmid, Atticismus 3, 66/67; G. Boehlig, Untersuchungen zum rhetor. Sprachgebrauch der Byzantiner 58): ἐπειδὴν αὐτὸς ἐγκελεύσεται 188, 3. cum epanalepsi ponitur (cf. οἱ): Προκοπίῳ ἐν τοῖσθε οἶμαι αὐτῷ . . . διήνυσται 9, 14. τοῖς ἀχθοφόροις . . . τότε δὴ ἀπασιν αὐτοῖς ἀνεπέπληστο 113, 20. pro οὗτος: 106, 32; 155, 28. αὐτοῖς pro ἀλλήλοις: τούτους ἐπ' αὐτοῖς ἐναρμοσάμενοι 191, 22.
- αὐτοῦ pro αὐτόσε: αὐτοῦ ἀφικόμενον 21, 23; sim. 38, 4.
- ἀφαιρῶ et ἀφαιρούμαι *τινά τινος*: 35, 22; 58, 24; 160, 13; 181, 6. passive ὁπόσων (v. l. ὁπόσα) ἐτύχχανον ἀφηρημένοι 43, 16.

ἀφηγητής *expositor*: οἱ τῶν νόμων ἀφηγηταί (v. l. ὑφ-) 60, 3.
 ἀχθομαι κατά τινος: 136, 27.

βασκαίνω τινί τινος: 99, 19.

γανόω: βασιλείῳ τύφῳ καὶ κολακείᾳ πολλῇ γεγανωμένος (v. l. γεγαννυμένος) 77, 19.
 ἄῤῥω ζοφερὸς καὶ οἶον γεγανωμένος 167, 4.

γέ: ὅτι γε 112, 16 [post alia vocabula frequentissima haec particula.]

γιγνώσκω c. infin. *cognosco* ἡμᾶς ταῦτα ἐθέλει ἐγνωνκῶς 125, 6. sim. 33, 1; 124, 8; 155, 14; 195, 14. cf. διαγιγνώσκω.

γοῦν pro οὖν: ὅτῳ γοῦν τρόπῳ 125, 9.

δέ in apodosis: post sententiam relativam: κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ, ἐν ᾧ . . . ἔδει, τότε δέ 15, 10. ἄνδρες . . . οἱ δὲ ἐτύγχανον . . . οὗτοι δέ 37, 19. ὅσα . . . ἀνείτο, ταῦτα δέ ἀφαιρούμενοι 41, 8. sim. saepius. post causalem: ἐπειδὴ . . . ἤδον, τοῦτο δέ ἔδακε 189, 32. post condicionalem: εἴγε . . . νόμῳ ἐμβιοτεύσαιεν, τοῦτον δέ (v. l. δή) 71, 10. cf. ὁ δέ.

δείκνυμι c. infin.: οὐδέν τι ἐγχείρημα ἡμαρτῆσθαι ἐδέδεικτο 136, 24.

δέω: τοσοῦτ' (v. l. τοσοῦτον) ἐδέξαν . . . ὥστε 141, 32. ἐπτά ἔτεσι δέοντα 74, 26.

δὴ οὖν in interiore sententiae parte: ταῦτα . . . τούτων δὴ οὖν ἑκατὶ 17, 6.
 v. l. 163, 21. οἶον δὴ οὖν ἐφίσθαι 139, 17. ᾧ δὴ οὖν ὄνομα ἦν v. l. 144, 5. ὅτῳ δὴ οὖν νόμῳ 71, 9. ὀνόματι 174, 31, τρόπῳ 48, 29; 53, 4; 66, 4; 76, 1; 86, 27; 129, 4; 172, 32, χώρῳ 80, 18.

δηλόω c. infin.: ταῦτα ξυνεγεθῆναι δηλοῖ ἡ ἱστορία 63, 17.

δημῷ δης *sordidus*: πανοῦργον καὶ δημῶδη λογιστικὴν 181, 3. δημῶδεις ὁρμάς 191, 7.

διαγιγνώσκω c. infin. *cognosco*: διαγνοῖεν κατηκόους σφᾶς εἶναι 166, 5. cf. γιγνώσκω.

διακρίνω ἀπὸ τινος: διακρίνειν τοὺς μοχθηροὺς ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν 168, 32.

διαλέγομαι c. accus. rei: τὰ τῆς ἐκχειρίας διαλεξόμεθα 108, 31.

διανίσταμαι: πρὸς ὁρμὰς ἀλόγους 158, 9.

διανοοῦμαι, ὅτι: 118, 24.

διαπληκτίζομαι *plango*: γύναια διαπληκτιζόμενα 25, 18. *concerto*: διεπληκτίζετο καὶ ἐμεγαληγόρει πρὸς τοὺς . . . 78, 11.

διαπονοῦμαι ἕξ τι: ἕξ ἐκδήμους στρατείας 141, 16.

διατάττομαι *curo, ut*: ὅπως ἕκαστος ἐσθήξει διαταττομένων 124, 4.

*διαφιλονεικέω *litigo*: διαφιλονεικεῖσθαι 172, 4.

διέξιμι (*clara voce*) *perlego*: γεγωνότερον αὐτὴν διεξήει 124, 20.

διπλασίων: 123, 24; 156, 12.

δύο pro dativo: ἔτεσι δύο (v. l. δύο) 160, 13. [δυσὶν 99, 22.]

δυσθανατῶν: *vix moriens* 29, 1; *non recusans mori* 113, 15.

ἐαυτοῦς de prima persona: λάθοιμεν ἐαυτοῦς 98, 16.

ἐγκειμαι ἕξ τι *urgeo aliquid*: ἕξ τοῦτο ἐνέκειντο 89, 21. sim. 107, 3; 189, 5. πρὸς τεichoμαχίαν 191, 17. τῷ φιλοδοξοῦντι 194, 8.

*ἐγκενίς: 191, 24 (dub.).

εἰ γε in interrogatione obliqua: ἀνέμενον, εἰ γέ τις ὀρμηθεῖ 139, 13.

εἰκάζω, ὅτι: ὥς φεύγουσι μάλλον ἢ ὅτι ἐπέρχονται εἰκασθῆναι 118, 19.

εἰπερ *num* in interrogatione obliqua: 98, 2; 102, 3; 129, 4; 135, 24. 29.

εἰσιτητέα pro εἰσιτητά: 22, 26; 35, 6; 65, 26. cf. ἐξιτητέα.

ἐκ τοῦ παρείκοντος *occasione data*: 78, 21; 130, 4.

ἐκ τοῦ ὑπερτέρου translative: ἐπικομπάζειν 58, 8.

ἐκάτερος sine articulo: ἐκατέραν πορείαν 40, 14; sim. 64, 13; 160, 6; 162, 17; 170, 5; 176, 22; 178, 6; 192, 7; 197, 9. [ἐφ' ἐκατέρας τῆς δχθης 112, 3.]

- ἐκδεδηγημένος: ἐς ἰσχύνητα 30, 9. βίῳ ἀρίστῳ ἐκδεδηγημένοι *optimis moribus insignes* 78, 16.
- ἐκεῖσε *pro* ἐκεῖ: 80, 24; 85, 33; 109, 18; 122, 6; 180, 15; 194, 25.
- *ἐκκυλίω: 119, 31; 145, 27.
- ἐκφροντίζεται *passive* (*curae est*): οἷς φορολογεῖν τὸ ὑπήκοον ἐκπεφρόντισται 180, 31. *cf.* φροντίζεται.
- ἐλευθερον *quod fieri potest*: ὡς μὴδὲ τὸ ἀποδιδράσκειν ἐλευθερον εἶναι 119, 15.
- ἐλκω: γένος ἑλκων ἐκ τοῦ ἔθνους τῶν Τζάνων 67, 22. ἐκ τούτου 190, 30.
- ἐμβρίνω *ἔν* τινι: ἐμβάντες ἐν αὐταῖς 192, 12.
- ἐμβάλλω (*intrans.*) *ἐν* τινι: ἐν τοῖς χαρακώμασιν ἐμβαλόντες 189, 18.
- ἐμπροσθεν: ἐλαχίστου ἔ. χρόνου 160, 7. ὀλίγου ἔ. 195, 3.
- ἐν*: ἡ τῶν Ῥωμαίων δύναμις ἐν ὀκτωκαίδεκα χιλιάσιν ἐτύγχανεν οὕσα 45, 30. ἐν ἔτεσι πέντε τὸ οἰκεῖον ἠρίθμησε κράτος, ἐν διπλασίῳ δὲ τούτων . . . 156, 11. ἐν ἐνὶ τῶν εἴκοσι πλείονα 68, 24. ἦν δὲ (τὸ χρυσίον) ἐν νομίμασιν . . . 148, 19. ἐν θυγατράσιν ἐκληρονομεῖτο (v. l. ἐγερωκομεῖτο) 59, 9. ἐν τοῖσδε (*hoc modo*) τὰ ἐς τὸν πόλεμον παρεσκευάζοντο 47, 13. ἀπώναντο τῆς ἐκδημίας οὐκ ἐν βραχεῖ τινι καὶ ἡμελημένῳ 81, 13. ἐν καλῷ *bene* 14, 12; 43, 17. ἐν τῷ ἀτρέπτῳ 94, 33. ἐν τῷ εὐλόγῳ κρίνεσθαι 96, 19. ἐν τῷδε *nunc* 16, 24.
- ἐν pro* ἐς: ἐν Ῥαβέννῃ ἀφικόμενος 33, 7. ἐν πολίσμασιν ἀναχωρεῖν 36, 13. *sim.* 60, 3; 61, 29. ἀφικέσθαι μὴ μόνον ἐν Ῥώμῃ, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐς . . . χώραν 63, 5. ἐν τῷδε ἀφικέσθαι τῷ χώρῳ 64, 22. ἐν οἰκήμασιν εἰσπηδήσαντας 68, 1. *sim.* 92, 25. 29; 131, 1; 140, 24; 149, 11; 172, 31. ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς εἰσῆρρησεν οἰκουμένη 175, 31 [ἐς 8, 24]. ἔσται γὰρ αὐτὸν ἐν Χερρονήσῳ 191, 3. ἐν οἷς . . . τὸ νέον ῥέπει 191, 7. κατεδύνοντο ἐν τῷ βάθει 193, 26. — *cf.* τελέω.
- ἐν τοῖς*: *inter quos* 5, 18; 53, 2; 138, 18; 179, 11.
- ἐν τοῖς* μάλιστα: ἐν τοῖς μ. γεγεννημένοι 65, 8; 70, 1. ὦν ἐν τοῖς μ. 97, 11. τοῦδε τοῦ ἔθνους ἐν τοῖς μ. ἐπεμνήσθη 166, 12. *positivo additur* 25, 15; 37, 12; 49, 9; 63, 9, *elativo* 29, 27; 106, 24.
- ἐναλλάσσω *mutō*: τὴν δίαίταν ἐναλλάξαντες (v. l. ἐξ-) 170, 16.
- ἐναποδύομαι *ἔν* τινι: ἐν ταῖς κονίστραις ἐναπιδύνοντο 3, 15.
- ἐνασχολέομαι *ἐς* τι: 191, 8. [*c. dat.* 197, 11.]
- ἐνδίδωμι *intransit. dimitto*: ἐνεδίδου τοῦ κλήρου 59, 15. *transit. c. infin.*: οὐ βουλεύσασθαι ὁ καιρὸς ἐνεδίδου 68, 17.
- ἐνδότατα: τὰ ἐνδότατα τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς 65, 5.
- ἐνεκεν: *non nisi* τούτων ἐνεκεν *quod ad haec attinet* 157, 14. [ἐνεκα *Ag. usitatissimum*].
- ἐνεργὸς δόξα: *gloria facinoris praeclari* 133, 15.
- *ἐνστρατεύομαι: *idem quod* στρατεύομαι 182, 26.
- *ἐξαναστησεῖω: 88, 13.
- ἐξιτητέα *pro* ἐξιτητά: 34, 2. *cf.* εἰσιτητέα.
- ἐξυπηρετέομαι (*med.*): 103, 1.
- ἐξωρος *c. accus. relat.*: ἐξωρος τὰ πολέμια 185, 22.
- ἐπειδάν *c. opt.*: 47, 8; 50, 11; 70, 27; 90, 1; 116, 4; 144, 35. [*c. coniunct.* 36, 23; 42, 7; 188, 3.]
- ἐπί *c. dat.*: *de hominibus aliqua re affectis*: τὰ ἐπὶ Λευθαρίῳ ξυνεγεχθέντα 55, 6; *sim.* 82, 13. 15; 123, 3; 125, 2; 137, 14; 147, 1; 151, 15; 152, 29; 154, 4; 157, 10; 160, 1; 162, 15; 173, 18. *cf.* 72, 15; 124, 34; 156, 22. *de rebus affectis*: τὴν ἐπὶ τοῖς λόγοις κομψείαν 136, 6; τὰ ἐπὶ τῇ ταφῇ 82, 9. *idem quod* *περί c. genet.*: ἡ κρατούσα ἐπὶ τῷ κρείττονι δόξα 80, 11; *sim.* 134, 12; 136, 30; 152, 5; 153, 13; 155, 6. 9. 10. 14; 162, 21; 175, 16; *cf.* 166, 3. — ἐφ' ἐνὶ ὑφαίνονται λίθῳ 60, 20. — ἐφ' ὅτῳ χρόνῳ 72, 19. — βιοτεύειν ἐφ' αὐτοῖς 81, 18. ἐφ' αὐτῷ (v. l. -τοῦ) βρενθυόμενος 116, 7.

- c. genet.: ἡσυχίαν ἄγειν ἐφ' ἑαυτῶν 163, 16; sim. 170, 14. τὴν ἐπὶ τοῦ φθάσαντος ἄγνοιαν 195, 23.
- ἐπιθειάζω *sacra facio*: 18, 8; 116, 11.
- ἐπικάμπιος: ἐπικάμπιον ἐμπροσθίαν τὴν φάλαγγα καταστήσας 51, 23.
- ἐπικερτομέω τινά τινος: 192, 21.
- ἐπιλαμβάνομαι (med.) *ingruo*: τοῦ χειμῶνος ἐπιλαβομένου 93, 6; 141, 12; 177, 21. νυκτὸς ἐπιλαβομένης 112, 9.
- ἐπιστρατεύω κατὰ τινος: 12, 25; 19, 11; 157, 31.
- ἐπιτωθάζω τινά τινος: 69, 16.
- ἐπιχωρέω c. genet.: τῆς εὐνῆς ἐπιχωρῆσαι 76, 6 (dub.).
- ἐπιχωριάζω transitive: τὸ προπετὲς ἐπιχωριάζων 30, 27.
- ἐπιχώριον, τό: *indigenae* 144, 17. cf. ἀνθρώπειον.
- ἐς: ἐς τὸν Βελεοῦν τῆς διαδοχῆς παυσαμένης 73, 28; sim. 74, 1. *usque ad*: ἐς ἕκτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος γεγέννηται 9, 12. ἐς μαρτύριον ἂν εἴη *testimonio erit* 55, 3. *adverbialiter* ἐς τὸ ἀκριβές 102, 26; 108, 1; 144, 7; al. ἐς τὸ ἐμφανές 130, 29. ἐς ὃ τι ἐλάχιστον 154, 7; τάχιστα 118, 18; βαρβαρικωτάτην 77, 20. ἐς ὃ τι μάλιστα 10, 31; 20, 14; 22, 9; 37, 16; 191, 21. ἐς τὰ μάλιστα 48, 2; 171, 10.
- ἐς pro ἐν: de loco: τὰ ἐς Τουσκίαν πολίσματα 19, 25. sim. 32, 2; 33, 18; 37, 22; 43, 22; 46, 25; 65, 16; 66, 27. 31; 69, 23; 86, 13; 87, 14. 27; 90, 14; 105, 17; 116, 30; 188, 9. de tempore: ἐς ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ 12, 17; 34, 19. ἐς τότε τοῦ καιροῦ 7, 14. ἐς τὸ περίορθρον 87, 2; sim. 147, 8.
- ἐσθίω ἐκ τινος: ἥσθιεν ἐκ (v. l. ἀπὸ) τῶν ἀδικημάτων 150, 31.
- ἔστε cum ἂν et. opt.: 80, 20; 171, 27. [cum ἂν et coniunct. 10, 3; 84, 21; 94, 26; 167, 34; 170, 30.]
- ἔτερος: εἰς ἑτέραν *in posterum diem* 112, 21.
- ἐτέρωθι pro ἐτέρωσε: 58, 15; 84, 8; 112, 13; 117, 7.
- ἐφικτόν (ἔστι) *licet*: 49, 14.
- ἐφ' ᾧ *ea condicione ut*: c. opt. ἐφ' ᾧ νέμοιντο 9, 22. [c. infin.: 64, 11; 163, 14] finaliter: c. infin.: 45, 19; 49, 5; 85, 21; 103, 1; 117, 26; 135, 13; 141, 20; 144, 7; 170, 28; 182, 26. c. indic. fut.: ἐφ' ᾧ μεθήσει 34, 16. c. opt. 14, 5; 37, 15; 103, 33; 106, 15.
- ἔχω περὶ πλείστου: *plurimi facio* 7, 13.
- ἕως coniunctio: c. opt. 103, 5; 115, 22; 139, 10; 163, 18. c. opt. et ἂν: μενοῦντα, ἕως ἂν διανοηθεῖ 86, 1.
- praepositio c. genet.: ἕως ὕδρουντος ἵκετο 40, 20.
- ζημιώω: τὰς ψυχὰς ἐζημιωμένοι (ex evang. Matth. 16, 26) 99, 33. τριάκοντα ἀνδράσιν ἐζημιωμένον στράτευμα 148, 24.
- ἥκιστα pro negatione 4, 4; 6, 22; 12, 14; ἥκιστα . . . ὀνομαστότατον 74, 28; aliis locis plurimis.
- ἥκω: τό γε ἦκον ἐς αὐτοὺς *quod ad eos attinet* 130, 10; 138, 1.
- ἡλίκος adiectivis subiectum: μεγάλα ἡλίκα 33, 27; 151, 2. μέγιστος ἡλίκος 166, 17. θαυμάσιον ἡλίκον 62, 29; 81, 21; 171, 25; 174, 12.
- ἡμῶν pronomen possessivum attributive positum: τοῖς ἡμῶν ὅπλοις 56, 17.
- ἡνίκα c. coniunct.: ἡνίκα προσῆ 55, 30. ἡνίκα ἂν ἀρέσκη 85, 25. c. opt.: ἡνίκα δέοι 50, 18; sim. 151, 19; 154, 15; 190, 9. ἡνίκα ἂν οἰηθείην 76, 28.
- ἦτοι: Ζωρόαστρος ἦτοι Ζαράδης 72, 15.

θαμίζω c. dat.: *versor in aliqua re* 5, 3.

θεῖος μέγιστος: *patruus maximus* (re vera *magnus*) 15, 12.

ἰσάριθμός τινος: 53, 28.

- καθαίρω: καθαιροῦσιν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς 158, 26.
καί 'hoc est': 178, 4.
καί γάρ δῆτα: 4, 30.
καί μὲν δὴ in interiore sententiae parte: 7, 32; 11, 21; 13, 22; 15, 11; 17, 21; 23, 17; 24, 8; 40, 16; 53, 22.
καί μέντοι καί in interiore sententiae parte: 74, 14.
καί ὅ et καί ὅς v. ὅ et ὅς.
καί οὖν: 10, 4; 21, 27; 34, 4. 26; 46, 31; 48, 10; 58, 5; 62, 29; 66, 14; 86, 24; 93, 11; 102, 24; 139, 22; 193, 31.
καί οὖν δὴ: 4, 28.
καίτοι: primo sententiae secundariae loco 57, 17; 131, 22; 134, 5. continuative: 92, 34. participio adiunctum: 82, 28; 124, 10; 149, 30; 150, 28; 164, 6; 189, 26.
κακοδαιμονία: *improbitas* 18, 19; 99, 19; 128, 17. *scelus* 81, 7.
κακοδαίμων *sceleratus*: 98, 5; 132, 21; 142, 2; 150, 12.
κατά c. accus.: verbis eundi subiectum: κατά τὸ Βυζάντιον ἀνακομιζομένῳ 61, 28; simili modo κατά τὸ Βυζάντιον 128, 28; 129, 2; 135, 13; 197, 6. διαβήσεται κατά τὴν Ἀσίαν 178, 22. pro genetivo possessivo: τοῦ κατ' αὐτὸν γένους 84, 2. — κατά τὸ ἐγκάρσιον ἐνθέντες 191, 24.
κατά ταυτὸ *eodem loco* 196, 27 (v. l. κατ' αὐτό). idem κατά ταυτά 110, 25. κατά ταυτὸν *eodem tempore* 173, 31; (v. l. κατ' αὐτόν) 160, 15.
κατά τὸ μᾶλλον: verbis adiunctum: ἐξάγειν 6, 26; (οὐκ ἂν ἄλλο τι εὖροις ἐν τοῖσδε κατά τὸ μ.) ἀναγεγραμμένον 10, 6; περιεσόμεθα 31, 13; ἔπεισε 82, 29; sim. 86, 8; 92, 9; 113, 25; 168, 1; 169, 6; 186, 11.
κατά τὸ πλέον: μεστὸν κατά τὸ πλέον 151, 1.
καταβάλλω: ἀγῶνες καταβέβληνται *proelia commissa sunt* 64, 27.
καταδαιτάρομαι passive: καταδαιτηθέντες 123, 22.
κατακοντίζω τινί τι: αὐτῷ κατακόντιζε λαμπηδόνα 173, 22.
καταλαμβάνομαι (pass.) c. infin.: *cognoscor* (τὸ δικαίως θαρρεῖν) τὸ βέβαιον ἔχειν καταληφθὲν καὶ πεπιστευμένον 186, 17.
καταμέφομαι τινος: τῆς ἡμετέρας ὀλιγωρίας 96, 4.
κατέχω c. genet.: τῶν ἐκείνη κατέσχε πραγμάτων 74, 6. κατασχεῖν τῆς ἄλλοδαπῆς 74, 20.
κατηγοροῦμαι passive: κατηγορημένους (v. l. κατηγορουμένους) 127, 15.
κείμενος, ὅ: *mortuus ille* 70, 21; 101, 3; 105, 24; 121, 14; 127, 6 (*iā sepultus*).
κελεύω c. dat.: τούτοις ἐκέλευεν . . . τοὺς δὲ γινώσκειν 116, 3.
κοιλαίνω: translativē *attenuo*. τὸ προθυμούμενον 186, 2.
κομφεύομαι: c. accus. κομφεύόμενοι τὴν ἐπωνυμίαν *appellationem artificiose sibi arripientes* 6, 32. τὴν δόξαν ἄλλως αὐτῷ κεκομφεῦσθαι 25, 24. c. infin.: *iacto*. ἐκομφεύετο ὥς πλείστα εἰδέναι 78, 9.
*κωπωτήρ: *lorum, quo remus deligatur* 192, 7.
λείπεται cum irrisione dictum: ἐλείπετο αὐτοῖς . . . ἀποδόσθαι 55, 16.
μᾶλλον μὲν οὖν 7, 15; 56, 26; 57, 15; 65, 1; 67, 1; 70, 9; al.
μέν: contra regulam positum: οὕτω μὲν τὸ ὑπερμαχοῦν pro οὕτω τὸ μὲν ὑπερμαχοῦν 181, 9. participio adiunctum, δὲ verbo finito: τέχνην μὲν ἐπαγγελλόμενος . . . τῶν δὲ . . . δογμάτων οὐδὲν . . . ἐγίνωσκεν 78, 7.
μὲν . . . οὐ μὴν: 138, 28; 165, 6.
μέρος: τὸ μέρος *pro mea (nostra, sua) parte*: 5, 13; 36, 2; 81, 25; 85, 11; 131, 8; 134, 9. 19; 144, 22; 171, 24. τὸ γ' ἐκείνου μέρος 14, 15.
*μεταποικίλλω: *ex simplici ornatiorem reddo*. τὰ γεγεννημένα 6, 29.
μετέρχομαι τὴν βασιλείαν: *regnum teneo* 154, 25.

- μέχρι coniunctio: c. opt.: μέχρι οἷός τε εἴη . . . καὶ ὑπολείποιτο 70, 28.
 praepositio: μέχρι παντός 35, 29; 98, 20; 180, 26; 194, 17. verbis standi adiuncta:
 οὐ μέχρι τοῦδε στησομένους 67, 33. οὐδὲ μέχρι τούτων τὸ θράσος ἐστήξει 94, 12. οὐ
 μέχρι τούτων ἐτελευτα τὸ θράσος 179, 30.
- μή pro οὐ: infinitivo adiunctum post verba dicendi: 33, 5. 12; 93, 25; 100, 22 et
 sentiendi: 18, 22; 29, 23; 55, 14; 148, 32.
 participio adiunctum: 39, 7; 82, 12. 33; 93, 17; 97, 4; 127, 11; 154, 8; 179, 25;
 194, 23; al.
 in interrogationibus: τί δήποτε ἄρα μή διεχρησάμεθα 127, 16.
 in sententiis causalibus: ὅτι δὴ μή εὐθύς ἀνήρηντο 130, 27. ὅτι μή τὸ οἰκεῖον ἐνίκα
 143, 25. ἐπεὶ μήπω ἐωράκει 161, 18.
 in sententiis temporalibus: ὅτε μηδὲν ἔξει 127, 7.
- μή post verba interrogandi: ἀνεπυνθάνετο μή τι διεδηλήσατο 172, 32.
 c. indic. fut. post verba timendi: δέδοικα μή ὑφέξομεν 101, 22.
- μή ποτε c. opt.: 61, 16.
- μηδὲ . . . μήτε: ὥς μηδὲ ἀπονιζέσθαι μήτε ἄλλως ἐπιθιγγάνειν 73, 8. sim. 88, 20;
 180, 3.
- μήτε pro μηδέ: 97, 5; 180, 5.
- μήτε . . . καί: 94, 34.
- μήτε . . . μηδέ γε: 194, 23.
- μήτε . . . μήτε μήν: 130, 5.
- μή τί γε: *multo magis*: τοὺς ἀστοὺς καταπλήττει, μή τί γε βαρβάρους 124, 11.
 [*multo minus* 104, 22.]
- μηχανάομαι: ὁμιλία μεμηχανμένη *simulata familiaritas* 95, 4.
- μισθαρνέω τινί: 66, 17.
- μυστικά ἀγιστεῖται: *ritus Christianorum* 41, 7.
- νεμεσῶ τινί τινος: νεμεσῶν αὐτοῖς τῆς προπετείας 112, 30.
- ὁ, οἱ pro pronomine demonstrativo: τοὺς ὁπόσοι, τοὺς ὅσοι et sim. saepius.
 τῶν ὑφ' οὗς οἱ Κόλχοι τετάχεται 104, 28; τῶν οἱ ἀπεκέκριντο 182, 19. καὶ τὸν et eum:
 καὶ τοὺς ἀναδομήσαι τὴν πόλιν 63, 11; καὶ τὸν ξυλλαβόντες 107, 13. *etiam eum*:
 ἔστειλε καὶ τοὺς 36, 21; καὶ τοῖς ἐπιπεσοῦνται 57, 8.
- ὁ γε, οἱ γε: cum epianalepsi positum: Θεοδίδραλδος . . . οὐ μάλα ὁ γε τῶν πρέσβειων ἦν
 17, 6; Ναρσῆς . . . αὐτίκα ὁ γε 47, 16; eodem modo αὐτίκα ὁ γε (οἷγε) 57, 9; 112,
 22. post participium: ἐκπέμψας . . . αὐτίκα ὁ γε 121, 23; item αὐτίκα ὁ γε 119, 16;
 121, 31; 177, 27. sine epianalepsi 37, 15; 85, 5; 104, 12; 106, 5; 140, 13.
- ὁ δέ, οἱ δέ in apodosi: post sententiam relativam: ὁ Ἰωάννης . . . οὐ μὲν βόες οὐκ
 ἦσαν, ὁ δέ 150, 3; post causalem: ἐπεὶ δέ ἐκακηγόρει, οἱ δέ 86, 15. εἴτα ἐπειδὴ αὐτῷ
 οὐχ οἶόν τε ἦν . . . , ὁ δέ 57, 24. οἱ δέ ἀμφὶ Μαρτίνον, ἐπειδὴ αὐτοῖς ἐχαλέπαινε, οἱ
 δέ 102, 16. condicionalem: εἰ δέ τι αὐτῶν διέφυγε, οἱ δέ 52, 31; εἰ ἐπέλθοι καιρὸς, οἱ
 δέ 55, 22; sim. 133, 16. 21. post concessivam: πλὴν ἄλλ' εἰ καὶ ὁ Γουβάζης ὑπῆκ-
 το . . . , ὁ δέ 133, 7. post temporalem: ἐπειδὴν δέ ἐσίδοι ὁ Φράγγος, ὁ δέ 47, 8. ἐκέ-
 λευεν, ἐπειδὴ θεάσαντο, τοὺς δέ γινώσκειν 116, 4; sim. 188, 4. οἱ ἄνδρες, οἱ . . .
 ἐτετάχато, ἐπειδὴ ὁ δικαστὴς ἐψηφίζετο . . . , οἱ δέ 125, 19; μέχρι μὲν οἷός τε εἴη, ὁ
 δέ ἀμύνεται 70, 29; ἔως δέ σκότος ἦν, ὁ δέ 108, 15. finalem: ὥς ἂν δέ πλοῖμώτεραι
 εἴεν, οἱ δέ 192, 4. post participium: εὖ γὰρ τῶν πραγμάτων ἐχόντων, οἱ δέ 56, 14;
 sim. 93, 25; 94, 13; 114, 29; 157, 22. Γόθων οἱ περιόντες . . . καὶ ταῦτα τοῦ γένους
 διαρρύντος, οἱ δέ 31, 5; Ἀγγίλας καὶ Φιλομάθιος καὶ ταῦτα προεξηρημένον . . . οἱ
 δέ 112, 26; προσήκον δέ αὐτὸν . . . , ὁ δέ 27, 28; δέον αὐτὸν . . . , ὁ δέ 85, 27; 149,
 33; 158, 1. τὰ ἐπίκαιρα χωρὶα καταλιπόντες, οἱ δέ 31, 26; sim. 116, 14; 141, 4; 142,
 14; 150, 14; 153, 22; 166, 2. πλὴν ἄλλα . . . καταλύοντες, οἱ δέ 154, 19. οἱ Ἀθηναῖοι

τοὺς πολέμιους ἀφέντες, οἱ δὲ 54, 7; sim. 148, 27; 172, 7; 189, 29. βασιλεὺς γε ὧν ἔθνῶν τε μέλον αὐτῶ, ὁ δὲ 77, 24; ἀρθέντες καὶ ἀπειρημένον αὐτοῖς . . ., οἱ δὲ 80, 23. aliter: οἱ δὲ χήτει τῶν ἐπιτηδείων . . . οἱ δὲ 44, 30; Βαλεριανὸν τὸν . . . νενικημένον, ὁ δὲ ζωγρίᾳ ἑλὼν 153, 3.

ὁδῶ ἰών: 24, 9; 42, 12; 151, 18; 179, 31.

οἷ: pro pronomine reflexivo: προῦκαλεῖτο ἐς λόγους ἀφικέσθαι οἱ 108, 24; al. pro pronomine personali: 17, 6; 21, 17. 24; saepius. cum epianalepsi: τῷ Θεουδιβέρτῳ ἐβεβούλευτό οἱ 13, 27.

οἷα pro ὥς: ἀπαθανιζούσης οὐχ οἷα τὰ Ζαμόλξιδος νόμιμα, ἀλλὰ τρόπῳ τινὶ θείῳ 4, 2. οἷα τις δέσποινα 4, 8. οἷα . . . κυήματα 84, 23. cf. ὁποῖα.

οἰκείος pro pronomine possessivo: 49, 9; 74, 24; 120, 19; 126, 4; 127, 24; 141, 27; 148, 4; 152, 19; 153, 6; al.

οἶμα ὥς: μηδὲ οἰέσθω τις, ὥς . . . ἔσται 56, 19. φοντο, ὥς οὐκ ἂν ποτε ἤξουσιν 66, 33.

οἶος adiectivis subiectum: μέγιστα οἷα 8, 14. ἐξάσιον 61, 24.

ὁμιλία: *familiaritas* sive *comitas* 95, 4.

ὁμολογία: *series continua* 32, 22; 102, 23; 197, 5.

ὁποι pro ὅπου: 78, 1 (v. l. ὅπη); 114, 20 (v. l. ὅπη); 164, 16; 197, 12.

ὁποῖα pro ὥς: ὁποῖα ἐθέλουσιν 18, 21. cf. οἷα.

ὁποῖος c. infin.: ὁποῖον καὶ ἀπιστεῖσθαι 71, 12. ὁποῖον καὶ περιορᾶσθαι 75, 15. ὁποῖον καὶ ἐς λόγον φέρεσθαι μνήμην 141, 11; 154, 8. ὁποῖα μηδὲ . . . εἶναι 142, 18. sim. 145, 20; 156, 4.

ὁπόσος pro simplici pronomine relativo: ἐκβήσεσθαι καὶ ὁπόσα σφίσι προγορευθεῖν 155, 9. sim. 4, 18; 7, 20. 31; 8, 25; 25, 4; 37, 10; 48, 13; 109, 27; 141, 29; 146, 1; 148, 18; 150, 2. cf. ὅσος.

ὁπότερος: οὐδὲ ὁπότερος *neuter*: 21, 11; 139, 12; 143, 25; 151, 25; 164, 3.

ὅς, οἱ pro pronomine demonstrativo: παρῇν γὰρ καὶ ὅς 53, 12; sim. 145, 10. ἤδοντο μὲν καὶ οἱ 15, 16; sim. 41, 2; 68, 14; 139, 7. pro pronomine interrogativo: ἐφ' οὗς ἂν καὶ χωρήσειεν ἀμφιγνοοῦντα 47, 23. cf. ὅσπερ.

ὅσος adiectivis subiectum: μυρίοι ὅσοι 184, 20; μυρίας ὄσας 80, 30. πολλὴν ὄσον 114, 27; πολλοὺς ὄσους 99, 25; al. πλείστος et πλείστοι 57, 27; 131, 5; 138, 5; 146, 14; 183, 13; 9, 5; 11, 28; 12, 12; 64, 27; 73, 17; 177, 24; al.

ὅσος pro simplici pronomine relativo: 7, 13. 30; 8, 6; 35, 3. 8; 53, 7; 88, 27; 98, 7. cf. ὁπόσος.

ὅσπερ pro pronomine interrogativo: ἐπυνθάνετο, ἐς ὅπερ ἂν καὶ χωρήσαιεν 133, 14. τὴν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπισκεψώμεθα πείραν, οὗπερ ἡμᾶς φέρει 134, 22.

ὅστις οὐδεῖς: 60, 13; 80, 19; 189, 13.

οὐ pro μή: infinitivo adiunctum: θεμιτὸν οὐ πώποτε κείρεσθαι 13, 3. ἐπόμενυσθαι ἢ μὴν οὐ πώποτε ἐωρακέναι 80, 5. οὐ πώποτε σείεσθαι πεφυκέναι 60, 28. ἐφ' ᾧ μέντοι οὐ τελεωτάτην ἄγειν εἰρήνην (pro οὐ μέντοι ἐφ' ᾧ . . .). 64, 11. οἷοι οὐκέτι ἐθέλειν 13, 15. sim. 19, 13; 20, 4; 37, 25; 46, 12; 67, 6; 115, 4; 149, 20; 175, 2. οἷον οὐ πώποτε ἂν ἄλῳναι 29, 28. [οἷοι μὴ ἐφίεναι 136, 17; sim. al.]. ὥς ἀμφιγνοεῖσθαι καὶ οὐκ εἶναι μαθεῖν 72, 18.

in sententiis conditionalibus: εἰ . . . οὐκ εἶεν 23, 23. εἰ δὲ οὕτω μὲν διαφθαρείη 70, 31. finalibus: ὥς ἂν . . . οὐδὲν ὃ τι δειμαίνοιεν 86, 18. relativis: ἐφ' ὅτῳ ἂν μὴ θᾶττον καταπαταῖεν . . . ἢ οὐκ αὐτίκα . . . διασπαράξαιεν 70, 17.

οὐ μὲν οὖν in oratione continua: οὔτε περὶ τὰς ταφάς, οὐ μὲν οὖν ἄλλ' οὐδὲ . . . 71, 25. οὔτε θυγάτηρ οὔτε ἀδελφή, οὐ μὲν οὖν οὐδὲ ἄλλο τι γύναιον 76, 4. οὔτε ὁ Φαίδων οὔτε ὁ Γοργίας, οὐ μὲν οὖν οὐδὲ ἄλλος τις 77, 13 [aliter 87, 4.]

οὐ μὲν οὖν ἀλλά: 9, 3; 46, 24; 71, 25.

οὐ μήποτε *nunquam*: οὐ μήποτε μεθιέναι 5, 3.

οὐ πώποτε *verbis praes. temporis adiunctum*: θεμιτὸν οὐπώποτε κείρεσθαι 13, 3. οὐ πώποτε σείεσθαι πεφυκέναι 60, 28. οὐ πώποτε τὰ δέοντα λογιζόμενον 90, 28. οὐ πώποτε πεφυκότα 126, 25.

οὐδὲ μήν: 78, 16; 161, 4.

οὐδὲ . . . οὐδὲ: ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἡμῶν οὐδὲ παρ' ἐτέρων 127, 22. οὐδὲ εἰ Κῦρον εἶποι τις ἂν οὐδὲ Δαρεῖον οὐδὲ μὴν Ζέρξην 161, 3.

οὐπερ *pro* οἶπερ: 134, 22.

οὐρία, ἡ: ἐξ οὐρίας *metaphor.* ἐξ οὐρίας αὐτῷ ἅπαντα ἔθει 24, 8.

οὔτε *pro* οὐδέ: οὔτε γὰρ βουλευσασθαι ὁ καιρὸς ἐνεδίδου 68, 16. οὔτε διαγνῶναι ἀναμεινάντες 92, 6. οὔτε τὴν ἐπιστολὴν ἐπιδείξαντας 129, 9. οὐκ ἂν γένοιτο οὗτ' ἂν γενόμενον περιοφθεῖ 96, 1.

οὔτε . . . ἀλλὰ γὰρ οὔτε: 188, 20.

οὔτε . . . καὶ: 95, 22; 173, 2.

οὔτε . . . καὶ μέντοι οὐδὲ: 151, 22.

οὔτε . . . οὐ μὲν οὖν ἀλλ' οὐδὲ: *v.* οὐ μὲν οὖν.

οὔτε . . . οὐ μὲν οὖν οὐδὲ: *v.* οὐ μὲν οὖν.

οὔτε . . . οὔτε μήν: 99, 15; 107, 35; 129, 3.

παρὰ *c. accus.*: in aliqua re: παρὰ (*v. l.* περὶ) τοὺς ξυλλόγους 78, 10; παρὰ (*v. l.* περὶ) τοὺς ἀγῶνας 126, 15. [cf. Polyb. 10, 35, 2 παρὰ τὴν συνουσίαν.] — *ad aliquid*: παρὰ τὸν Νέοκνον ποταμὸν ἀπεσταλμένοι 121, 28.

c. genet.: *idem quod* ὑπὸ *c. genet.*: τὰ παρ' ἐκείνου βεβουλευμένα 124, 29. *sim.* 127, 19, 22; 131, 12, 29; 132, 22; 136, 11, 19; 195, 19.

παράλογος *fallax*: σοφίσματα 97, 30.

παραπλήσιος *c. genet.*: τούτων 87, 6.

παρέρπω τι *praetereo*: ἐκείνο τὸ χωρίον 82, 7.

παρρησία: *in iubendo libertas* 138, 30; *auctoritas* (σεμνότητα καὶ παρρησίαν) 186, 15; *fidentia* 187, 4; *audacia* 187, 26; 193, 1.

πᾶς ἕκαστος: *singuli*. τῷ παντὶ ἕκαστῳ 161, 2.

πέποιθα ἐπὶ τινι: ἐφ' ὅτῳ οὖν πεποισθέναι 124, 32; ἐφ' ἑαυτῷ 180, 26; ἐπὶ σοί 195, 27.

περαιοῦμαι *permetior*: ἕκαστον παρασάγγην περαιωθέντες 68, 27.

περιστέλλω: *contraho*: περιστέλλων ἐς τὰ ὀπίσω 156, 4. *minuo*: τὸ ἀνοιδαῖνον ἐδόκει περιστέλλεσθαι 105, 30; *sim.* 174, 28; 180, 16.

περιφορὰ χρόνου: *circumlatio temporis* 94, 30.

πλὴν *post sententiam condicionalem*: εἰ καὶ μὴδὲν λέγοιτο, πλὴν ἀποχρήσει 171, 27.

πλὴν ἀλλὰ: 45, 27; 48, 28; 54, 10; *passim. post participium* 107, 26.

πλὴν εἰ μή: *nisi si* 100, 4; 105, 22. πλὴν εἰ μὴ ὅποσοι *nisi qui* 167, 15.

πόρρω: οὐ πόρρω ἡκόντων ἐκποδῶν ποιήσασθαι 114, 28. [cf. Procop. Bell. 8, 14, 11 οὐ μακρὰν ἐγένοντο ἀναγκάσαι, *ubi* τοῦ *add.* Kallenberg Rhein. Mus. 71, 264 *col-latis aliis Procopii locis paululum discrepantibus.*]

πρίν: *c. opt.* (*post negationem*): οὐ πρότερον πρίν (*v. l.* πρίν ἂν) ἀποκαθαρθεῖ καὶ ἀνταπολάβοι 71, 7. μὴ χρῆναι . . . πρίν δὴ ἀναφανείη 93, 26. μὴ πρότερον, πρίν διακούσαιεν 97, 13. *c. opt. et ἂν* (*post negationem*): οὐ πρότερον πρίν ἂν εἰ 45, 22; *sim.* 67, 28; 86, 22; 88, 5; 128, 30; 183, 8; 194, 29. *c. infinit.* 99, 6; *al. c. infin. et ἂν*: μὴ πρότερον, πρίν ἂν διαγορεύειν 125, 24. *c. indic.* οὐ πρότερον, πρίν γε ἀνεκαλείτο 120, 17; *sim.* 196, 1.

προάγω *pronuntio*: 130, 22.

πρὸς *c. accus. de tempore*: πρὸς βραχύ 50, 10; 60, 19; 138, 23. *de loco*: ἐκάθηντο πρὸς τὰ ἑῷα ὅρια 180, 14.

c. genet.: πρὸς ἀνάγκης 33, 3; 109, 1; 128, 29. βίας 107, 7; (*v. l.* βίαν) 179, 19.

- εὐκλείας 162, 11. εὐνοίας 36, 8. θυμοῦ 148, 30. παιδεία πρὸς (v. l. πρὸ) τῶν νόμων 60, 16.
- προτερῶ c. accus. *praevenio*: τὴν ἐπήλυσιν 23, 8. τοὺς πολεμίους 110, 5. τὸν πέλας 120, 2.
- προτέρημα *facinus, quo quis aliquid praevertit*: 131, 33.
- προϋπάρχω: τοῖς προϋπηργμένοις 127, 20; 185, 9. τῶν προϋπαρξάντων 132, 13.
- ῥαχία, ἡ: *rupes in media terra* 142, 26.
- σοφίζομαι: τὴν περὶ τὰ κοινὰ ῥαθυμίαν τῷ τῆς ἀπραγμοσύνης ὀνόματι σοφιζομένων *qui suam circa res publicas concordiam ἀπραγμοσύνης nomine callide tegunt* 95, 34.
- σοφιζόμενος τὴν ὀλιγότητα καὶ ἐπικρύπτων 187, 33.
- συνουσία c. μετὰ c. genet.: τῆς μετ' ἀνδρῶν συνουσίας 179, 17.
- σφᾶς: pro pronomine reflexivo: ἐδέοντο μὴ σφᾶς περιδεῖν 15, 22; sim. 106, 3; 120, 28; 137, 17; 148, 6; 166, 5. κατὰ σφᾶς οὐκέτι ἀξιόμαχοι ᾤοντο εἶναι 10, 28. ξυνεστραμμένοι ἐπὶ σφᾶς 32, 15. sim. 38, 2; 43, 15; 51, 30; 52, 26; 86, 20; 113, 11. pro ἀλλήλους: ἡσπάζοντο σφᾶς ὡς ἕκαστοι 168, 19. σφᾶς αὐτοῦς 3, 17; 81, 2; 110, 16 al. pro pronomine demonstrativo: μὴ τι σφᾶς διεδηλήσατο 172, 32. ῥάδιον ἦν ἀπράκτους σφᾶς ἀποπέμψασθαι 196, 4.
- σφίσι: pro pronomine reflexivo: οἱ Γότθοι ἐγκειμένων σφίσι Ῥωμαίων 9, 20. ἐδέοντο τὰ πιστὰ σφίσι παρέχεσθαι 58, 24. sim. saepius. σφίσι πορίζεσθαι 7, 8. τὰ ἐπιτήδεια σφίσι διεκόμεζον 47, 25. σφίσιν αὐτοῖς 10, 30; 12, 4; 71, 15; 126, 21; 189, 9. pro pronomine demonstrativo: σφίσιν . . . τὰ πράγματα τελευτῶσιν 41, 22. sim. 76, 26; 106, 13; 162, 9; 188, 12.
- σφῶν: pro pronomine reflexivo: κατήκοον σφῶν οὔσαν 43, 23; sim. 162, 11. ἀνὰ τὸ σφῶν στρατόπεδον ἀπεσφάζοντο 39, 6; sim. 48, 16; 91, 17; 141, 7. τὸν βασιλέα σφῶν ἀφηρημένοι 89, 7. βασιλέα σφῶν ἀναδείξειν ἐπιθυλοῦντες 42, 3. sim. 140, 23. pro ἀλλήλων: οὔτε πείθονται ὑπὸ σφῶν 78, 23; sim. 120, 3; 197, 8. σφῶν αὐτῶν 12, 15; 56, 16; 128, 26. pro ἀλλήλων: κατὰ σφῶν αὐτῶν παραταξάμενοι 74, 23. pro pronomine demonstrativo: τοῦ σφῶν βασιλέως 16, 14; 99, 16; 155, 26. εἰ καὶ τὸν βασιλέα σφῶν ἦκιστα ἥρεσκεν 17, 9. τὸν βασιλέα σφῶν ἀνελών 153, 21. τῆς σφῶν πολιτείας 84, 1. ὁ σφῶν ὁμόφυλος 164, 13. ὃς δὴ σφῶν καὶ ἡγεῖτο 57, 17.
- σχεδιάζω c. accus.: σχεδιάζειν τὰ πολέμια 105, 15. τὰ ἐπὶ τῇ ταφῇ ἐσχεδιάστο 82, 9.
- τάττω ἐξ τι: ἐτετάχατο ἐξ τὸ κατασκοπεῖν 144, 29. [ἐπὶ τῇ φρουρᾷ τεταγμένος 144, 23.]. — pass. ὑπὸ τινι: ὑπὸ στρατηγοῖς ταττομένων (v. l. τεταγ-) 100, 17; 111, 5. τέ . . . ἡ: εὐ τε τυχὸν ἡ καὶ ἐτέρως 134, 15.
- τελέω ἐν: *in numero sum*: ἐν τοῖς ταξιάρχοις ἐτέλει 21, 5. sim. 138, 27; 160, 18; 195, 4. τὰ πρῶτα τελέω *primum locum obtineo*: ἐν τοῖς ὑπογραφεῦσι 5, 19; sim. 175, 11. — ὑπὸ τοὺς χθόνιους τελοῦντα *inter inferos numerandum* 71, 5.
- τερατεύομαι c. accus. c. infin.: ὠφέλειαν πεπορίσθαι τερατευομένων 126, 20.
- τίς: μᾶλλον τι 4, 15; 180, 24; 189, 27. μᾶλλον δὴ τι 4, 20. μὴ τι 5, 11; 85, 12; 172, 32. μηδὲν τι 18, 22; 165, 30. ὅλως τι 135, 24. οὐ τι μάλα 34, 10; 57, 14. οὐκ ἐλάχιστόν τι 108, 19. οὐδὲν τι 7, 3; 11, 17; 20, 16 al. οὐδὲν τι ἄλλο 141, 11. οὐδὲν τι ἔλαττον 53, 13. οὐδὲν τι μᾶλλον 21, 13; 23, 4; 25, 9. οὕτω δὴ τι 21, 8; 38, 29; 47, 27; al. σχεδὸν τι 44, 22; 53, 10; 61, 25; al. τὸ δέ τι αὐτῶν 41, 13. τὸ μὲν τι αὐτῶν 36, 17; 44, 32; 118, 13; 164, 7; 177, 2.
- τίθεμαί τινι: *assentior*: οἷς θέμενος 36, 20.
- τοιγαροῦν secundo sententiae loco: 32, 14; 39, 9; 52, 1; 56, 16 al. [nusquam primo.]
- τοιγάρτοι *enim*: 158, 26. [propterea primo sententiae loco 5, 14; 7, 17; saepius.]
- τυραννικός *usurpatorius*: τυραννικὴν . . . τὴν ἀρχὴν 153, 7.
- τυραννίς *sui iuris regni usurpatio*: 127, 12.

ὕλη, ἡ: τοῦτο δὴ τὸ τῆς ὕλης χωρίον ποικίλα παθήματα ὑποδέχεσθαι πέφυκεν 62, 19.
τῶν τῆς ὕλης ἀμαρτημάτων 173, 16.

ὑπάγομαι pass.: ὑπήγοντο ἐπικομπάζοντι αὐτῷ *succumbebant ostentationi eius* 82, 32.

ὑπερανέχω τινά: πεζοὺς ἐκ τῶν ἵππων ὑπερανέχοντες 51, 27.

ὑπό c. dat.: verbis passivis adiunctum: ὑπὸ παιδοκόμῳ τιθηνούμενος 15, 7; sim. 76, 8. ὑφ' ἑτέροις οἰκισταῖς ἀνορθωθῆναι 62, 22; sim. 141, 24. περιετρέποντο ὑπὸ τῷ σάλῳ 193, 5; sim. 193, 11. ὑπὸ ξυνθήκαις ἐβεβαιούτο 163, 21. ὑπὸ μαζῶ τιθηνομένου 157, 12. ὑφ' ἐνὶ τέρματι διαμετρεῖσθαι 171, 32. — ὑπὸ τῇ σάλπιγγι 120, 18. ὑπὸ κήρυκι 123, 22.

*ὑποκολπώω: ἡρέμα τὰ κέρα ὑποκολπώσαντες (v. l. ἐπι-) 113, 7.

ὑποτοπέω ὅτι: εἶναι . . . ὑποτοπήσαντες . . . καὶ ὅτι 118, 4.

φημι ὅτι: 77, 9.

φροντίζεται passive *curae est*: ὥς ἂν μοι . . . ἔσται, σφόδρα οἱ ἐπεφρόντιστο 5, 24. τὸ ἀπολῆγον τοῖς ἐώοις τάγμασιν ἐπεφρόντιστο 111, 4. τοῦτο πεφροντισμένον αὐτοῖς, ὅπως 115, 8. ἐπεφρόντιστο δέ οἱ ὁ νεῶς 174, 10. ὁ Γερμανὸς σφόδρα οἱ ἐπεφρόντιστο 190, 30. cf. ἐκφροντίζεται.

φρυάττομαι c. infin.: *iacto*. φιλοσοφεῖν φρυαττόμενον 81, 5.

φωράω c. infin.: τῇ δυσμενείᾳ χρῆσθαι φωραθεῖσι 125, 32.

χαλεπαίνω c. genet. causae: τῆς παρανομίας 101, 3.

ὥς cum *anacolutho* c. infin.: ἠπίστατο, ὥς . . . ἡγήσασθαι ἂν 123, 25. λέγοντες, ὥς . . . προπηλακίζεσθαι σφᾶς καὶ τετάχθαι 137, 16.

ὥστε c. infin. verbo quod est λέγειν adiunctum: ἔλεγον οὐκ ἄλλο τι ἄρα ἢ ὥστε μὴ καταλιπεῖν 102, 18. προειρημένον ὥστε . . . ἐπιέναι 188, 3. — finaliter ante verbum finitum: ὥστε δὲ ἦκιστα πημαίνεσθαι . . . ἐφρούρου 111, 26.

